O ILUSTRATĂ pe adresa dv.

FLORENTINA CĂPRIORU, str. Pestiș nr. 1, cabana 8, Hunedoara; PETRICĂ SLĂNINOIU, com. Pucheni, jud. Dîmbovița; GABRIELA VOICU, str. Garoafei nr. 78, sect. 6, București; SANDRELA ȘTEFĂNESCU, str. Crivăț nr. 16, Ploiești, Prahova; VIORICA IACOB, str. Zorilor nr. 3, Botoșani; PETRU CICIU, str. Romanilor, cantina nr. 1, Hunedoara; PETRE SANDU, complex studențesc regie, bl. B, str. Splaiul Independenței nr. 290, sect. 7, București; RADU METODIE, căminul studențesc 2 M.V. Timișoara, Timiș; COSTEL ARHIP, str. T. Vladimirescu nr. 38, Moinești, Bacău; MARIANA POSTOLACHE, str. Mare a Unirii nr. 331, Focșani, Vrancea; CRISTINA SIMU, aleea Corneliei nr. 16, bl. 30, sc. D, et. 1, ap. 66, Ploiești, Prahova; DORIS DUMITRACHE, str. Nuvelei nr. 111, sect. 8, București; ILEANA SARAFOLEANU, str. Panduri nr. 10, ap. 2, Buzău; ELENA CRISTESCU, com. Sohatu, sat Progresu, Ilfov; ISABELLE MĂRCULESCU, bdul Păcii nr. 173, sect. 7, București; DOINA PINTEA, str. Rășinari nr. 17, cartierul Gheorghieni 3, Cluj; ȘTEFAN BADEA, str. Tineretului nr. 83, Brăila; MARILENA și LIVIU DUMITRIU, str. Partizanul Roșu nr. 2, Zimnicea, Teleorman; DOINA JEVI, str. Steagului nr. 124, Arad; LIVIA CIOBANU, str. Rășinari nr. 1, sc. 3, et. 3, ap. 40, microraionul 3, cartier Gheorghieni, Cluj; FLORIN JIDOVEANU, str. Horia nr. 201, Deva, Hunedoara; ADRIANA PREDA str. Păcii nr. 19, Babadag, Tulcea; BRIGITTE și VIOLETA ZAHARESCU, calea Unirii nr. 76, Suceava-3; RADU SCARLAT, str. V.I. Lenin, bl. B, 1, ap. 12, Piatra Neamț, Neamț; NICOLAE TOADER, sat Valea Văii, com. Pătîrlagele, Buzău; ADRIANA NICA și STELUȚA ALBESCU, str. Horjan nr. 7, sect. 6, București; OPHELIA RAREȘ, bdul Păcii nr. 179, sect. 7, București; NICOLAE și ELENA PĂUN, com. Comana, Constanța; CORNEL GABOR, str. Mimozei nr. 2, bl. 56, sc. A, ap. 5, parter; ZEIȚA MARINCHE, b-dul Lăpușneanu nr. 183, bl. S 6, sc. A, et. 1, ap. 7, Tomis-Nord, Constanța; CARMEN DĂSCĂLESCU, str. Bucegi nr. 5, Moreni, Prahova; NINA TOȘ, str. Orizontului nr. 133, Buzău; DAN RONALD, str. Chimiei, bl. D, 6, ap. 91, Piatra Neamț, Neamț; DOREL MUSCALU, str. Iancu Bacalu nr. 39, Iași; DUCA DRAGOMIR, aleea Carpați, bl. 17, ap. 1, Tg. Mureș, Mureș; GEORGETA CREȚU, sat Țepeș Vodă, of. poștal Medgidia, Constanța; MARICICA PĂDURET, aleea Grigore Ghica Vodă nr. 25, Iași; CORINA GHEORGHIȚĂ, com. Cerna, Tulcea; PAUL UCEANU, str. Isaccei bl. I-10, sc. A, ap. 13, Tulcea; TATIANA GEORGESCU, bdul Păcii nr. 296, sect. 7, București; COSTEL CREȚU, cartierul Aviației, bl. C. 1, sc. A, et. 1, ap. 37, Galați; VIORICA MOȘOIU, str. Mircea nr. 144, bl. E. 3, ap. 65, Constanța; GLIGOR BOC, str. Zamfirescu, căminul 2, Deva, Hunedoara; MARIANA ISTRATE, str. 7 noiembrie nr. 7-A, Mangalia Sud, Constanța; NICU GOGA, str. Zidul Cetății nr. 6, Sighișoara, Mureș; ALEXANDRU BERES, str. Memorandului nr. 13, sc. B, ap. 3, Brașov; AMELIA TĂNASE, str. Rm. Sărat nr. 5, Brăila; MARICICA GOMA, str. Vrancii nr. 11, Bîrlad, Vaslui; LUMINIȚA TOMA, str. Bocului nr. 53, sect. 8, București; GEORGE VASILESCU, str. Viitorului nr. 152, sect. 2, București; JENI RIPANU, str. Dobrina nr. 89, Huși, Vaslui; MARILENA POPESCU, bdul 1 Mai nr. 166, sc. E, ap. 154, et. 6, sect. 8 București; ALINA ILIESCU, str. Crizantemelor nr. 14, oraș Rîșnov, Brașov; GETA și VALENTINA ROȘU, com. Mogoșești, Iași; ION BĂDII, str. Lenin, bl. L, sc. E, ap. 4, Rm. Vîlcea, Vîlcea; RODICA GIUCA, str. Înfrățirii nr. 7, Timișoara, Timiș; MILICA SĂNDUCU, sat Basarabi, com. Preutești, Suceava; ANA VOICU, com. Jeriștea, Vrancea; CLEOPATRA COMAN, str. Călugăreni, bl. C. 7, et. 4, ap. 3, Vaslui; GICA APOSTOLACHE și ANIȘOARA ERGHENIE, str. Bujor nr. 4, Focșani, Vrancea; DORU MITESCU și NELU SĂLMINCEANU, căminul studențesc nr. 1/C, Timișoara, Timiș; NICOLAE DUMITRACHE, com. Vărbilău, Prahova; VASILE ENEA, str. Minerva nr. 1, bl. 43, sc. A, ap. 8, et. 2, Cartierul Steagul Roșu, Brașov; DOINA LUPU, str. Păcii nr. 154, Tulcea; CLEOPATRA NUCESCU, str. 1 Mai nr. 14, Bacău; MARIAN GEORGESCU, str. Primăverii nr. 14, Rm. Sărat, Buzău; MARIANA MANTA, str. Decebal nr. 3, cartierul „1 Mai" Brăila; ANA CARMEN, cartier Cornișa, bl. 15, sc. B, ap. 12, et. 2, Bacău; LAURENȚIU ONOFREI aleea Trandafirilor, bl. A 1, sc. B, ap. 4, Fălticeni, Suceava; JANETA ENACHE, com. Adînca Dîmbovița; MARIA IOBĂCIOIU, str. Retezat nr. 30, Craiova, Dolj; MIOARA POPESCU, calea Alexandriei nr. 46, sect. 6, București; TARA RODICA HELEN, str. Grivița nr. 311, Călărași, Ialomița; TATIANA PUȘCĂLĂU, com. Solont, Bacău; GABRIEL BARBU, str. Glinka nr. 9, ap. 1, sc. A, cartier Floreasca, București; CĂTĂLINA BILIAC, bdul T. Vladimirescu bl. 42, sc. A, ap. 8, et. 1, Iași; RODICA ȘORONESCU, aleea Nicolina nr. 78, Iași; LENUȚA BACIU, sat Cernești, com. Todireni, Botoșani; JUSTINA FRIMU, cartier Mazepa, bl. B 6, sc. 2, et. 1, ap. 13, Galați; COSTEL POPA, str. 23 August nr. 75, Băilești, Dolj; MARIA MIHĂLICĂ, sat. Lăstunii, com. M. Kogălniceanu, Tulcea; ION MOGA, com. Sugag nr. 433, Alba; TRAIAN FAZECAȘ, str. Cornițelului nr. 13, Oradea, Bihor; MARIOARA FAȘIE, str. Avram Iancu nr. 82, com. Tinca, Bihor; LUCIA GAȘPARD, str. Codrului nr. 33, sect. 6, București; GETA LEUCEA, str. Republicii nr. 64, Arad — doresc să corespondeze cu cei ce vor să facă schimb de ilustrate din întreaga țară.

★

Rugăm pe cei care își exprimă dorința de a-și vedea numele și adresa publicate: a) să le scrie foarte citeț. b) să nu ne trimită mai multe adrese într-o singură scrisoare.

NUNTA DE AUR

MARIA (71 ani) și **ANICHIȚA CIORNEI** (76 ani) din Timișoara, str. Bacalbașa nr. 3 — 8 noiembrie a.c.

★

MATRONA (80 ani) și **DIONISIE CHILEI** (80 ani) din București, str. Tibleșului nr. 60, sectorul 7—8 noiembrie a.c.

★

MĂRIA (70 ani) și **DUMITRU CHELU** (73 ani) din com. Borăscu, jud. Gorj — 10 noiembrie a.c.

REVEICA (69 ani) și **NICOLAE CHIRIAC** (71 ani) din Constanța, str. Lemnea nr. 15 — 4 noiembrie a.c.

ELENA (73 ani) și **IOAN MATEESCU** (78 ani) din Ploiești, str. Brîncoveanu Vodă nr. 50 — 19 octombrie a.c.

ANA (72 ani) și **IOAN PAVEL** (81 de ani) din Baia Mare, str. Ciprian Porumbescu, bl. 4—B — 2 octombrie a.c.

TASINA (69 ani) și **GHEORGHE DRAGNEA** (78 ani) din București, str. Maior Gh. Bute nr. 8, sect. 7 — 5 septembrie a.c.

MARIA (70 ani) și **DUMITRU MIHALI** (77 ani) din comuna Săcel, jud. Maramureș — 15 august a.c.

FILATELIE

La 28 noiembrie se împlinesc 150 de ani de la nașterea lui Friedrich Engels. Pentru a sărbători această aniversare Ministerul Poștelor și Telecomunicațiilor a emis o marcă specială. Noua marcă poștală, în valoare de 1,50 lei, este tipărită în patru culori, în sistemul tipar adînc, pe hîrtie cromoizolantă, după macheta semnată de către graficiana Aida Tasgian — Constantinescu.

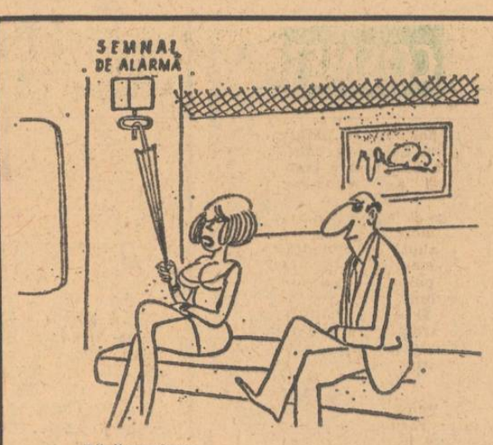

— Fără cuvinte...

— Atenție la degete !...

UMOR FRANCEZ

— Marinare — strigă o doamnă în timpul unei croaziere — în timp ce făceam baie am văzut un ofițer cum se uita pe geam !

— Tț.. la clasa a III-a cine ați vrea să se uite ? Comandantul ?

★

Un bărbat îmbrăcat în frac intră grăbit în barul aflat peste drum de Operă și se adresează chelnerului :

— 87... 88... 89... un sandviș cu șuncă... 92... 93... 94... o bere... 97... 98... mai repede vă rog... 101.

— Scuzați domnule, dar ce numărați într-una ? — îl întrebă vecinul de masă.

— 109... 110... Cînt în orchestra Operei, acum la instrumentul meu au o pauză de 300 de măsuri... 137... 138... Băiete !!! 146... 150... plata !

— Văd că ai început să-ți faci prieteni !...

— Îmi pare rău, dar nevastă-mea ți-a luat-o înainte !...

— Noi privim emisiunea noastră preferată. Dacă o să vă întoarceți acasă, o să faceți și voi același lucru.

— Tu nu mă asculți ! Nu mi-ai spus nici măcar o singură dată să tac din gură !

REBUS

Careu artistic

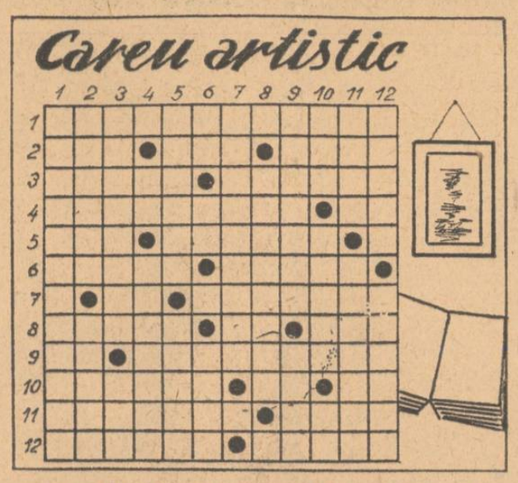

ORIZONTAL : 1. Tablou pictat de N. Dărăscu în Franța, între anii 1908—1910 (trei cuv.). 2. Solid la mijloc ! — Din ziare ! — Ostaș de altădată. 3. Prezenți în tabloul lui N. Grigorescu intitulat „Atacul de la Smîrdan" (sing.) — „...colectiviste" (pictură de Grigore Vasile). 4. Pictură realizată de Rembrandt către anul 1654 (două cuv.) — Din penel ! 5. Literă cirilică — De la vest... 6. Autorul tabloului „Uciderea lui Mihai Viteazul" — Prefix cuadruplu. 7. Ion Andreescu — Între mire și nașă... 8. Străduță — Opoziție gramaticală — Frigider natural... 9. Pe jumătate bust ! — Intră în alveolă... (pl.). 10. Degradări ale operelor de artă — În ramă ! — Tudor Filipescu. 11. Formație artistică și... militară — A vieții. 12. O ramă mai de preț... — „Vase și..." (pictură de Gh. Petrașcu).

VERTICAL : 1. Autorul tablourilor „Odihnă la cîmp" și „Portret de fată" (două cuv.). 2. Instrumente muzicale prezente și în pînzele lui Th. Aman — „Horă țărănească la Aninoasa" și „Petrecere cu lăutari". — Mare muzeu de artă din Paris. 3. „...postăvari" (pictură realizată de Rembrandt — Amsterdam 1662) — Ținut în Sahara. 4. La începutul istoriei ! — Autorul tabloului „Culesul merelor". 5. Puține la număr — Merge alături cu tine... (fig.). 6. La acuarele ! — Zamfir Enescu — Sculptor ardelean, autorul sculpturii în lemn „Răscoala". 7. Lucrări de grafică și plastică... (adj.). 8. Tablou realizat în ulei, pe pînză, de Gh. Petrașcu în 1936. 9. Haine țărănești — Se spune cînd o faci... de oaie. 10. Interjecție pentru toreadori. — Urmează după... unde dai ! — De două ori în Rembrandt ! 11. Ca niște picturi de valoare... — Potrivit (fig.). 12. Învîrtite pe degete... — Iruri...

Grigore C. MARIN

Cuvinte rare : ETI — AIR — OLE

DE LEMN...

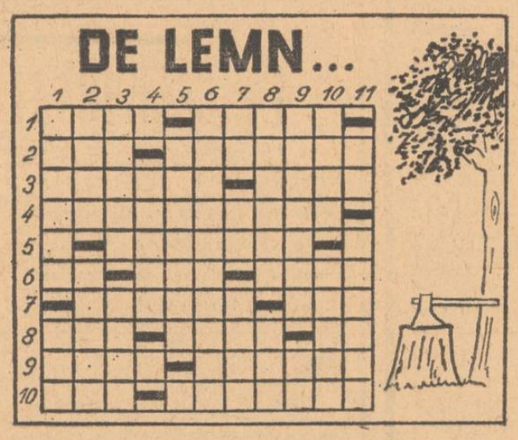

ORIZONTAL : 1. A lincezi în pat, ca un butuc de lemn... (fig.) — Lemn exotic din Peru folosit mai ales la construcția plutelor. 2. Întreire !! — Categorică. 3. Plantă ornamentală. — Cauciuc de autoturism. 4. Placă lemnoasă, folosită mai ales pentru industria de mobilă. 5. „Plutașul de pe Bistrița". 6. Para ! — A plînge pe un singur ton, (reg.) — Specie de grîu din regiunile muntoase. 7. Acoperă chelia... — Inimă de tiran ! 8. Interjecție de entuziasm — Slab și uscat ca un lemn (fig.) — Fragmente de butuc ! 9. Arde lemne... — Rigid ca un lemn. 10. Fata palindromică... — Acțiunea unor anumite insecte, care rod lemnul.

VERTICAL : 1. „Doarme de poți să tai lemne pe el"... — Intrare ...de lemn. 2. Proptea de lemn pentru vița de vie (reg.) — Ușier la tribunal. 3. Prefix chimic — Furcă de lemn cu patru coarne (pop.). 4. Taie lemne... 5. Praf de lemn... 6. „...dintr-un lemn" (monument istoric-dim.). 7. Poate fi și „de lemn", dar... în Dobrogea. — În pădure ! — Orator roman. 8. Unealtă de lemn, cu care se bagă pîinea în cuptor — Începe tăiatul (lemnelor) ! 9. Arbori exotici cu lemn foarte tare, folosit mai ales pentru mobila de lux — într-o parte ! 10. Așa (pop.) — Arbore cu lemnul slab și tare, înrudit cu paltinul. 11. Aur (simb.) — Obiect de mobilă construit din lemn (pl.).

Ram. SCORȚEANU

Cuvinte rare : OGI — ALAC — EABA — APER

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

EVOCĂRI ISTORICE

ORIZONTAL : Ecuba — Posada — T — Al — O — Bont — U — Ca — Curajoși — Roman — Jebeleanu — Asa — R — Paris — Eneus — Ob — Beniuc — Agil — Sat — Ate — Uj — Han — Elba — I — Hliban — NC — Centaur — M — P — Tema — Ea — Tas — Ri — Hsi — Basta — Iser — Acte — NSI — Danga — Lu — Fluorescent.

CARACTERE

ORIZONTAL : Arogant — Hatîr — Vesel — Educată — Agonie — El — Las — Naște — Gaițe — A — T — Indulgent — Perla — S — Antic — O — U — Titan — Amu — Străin — U — Etic — O — Af — Gara — Iz — Molatec — Ra — Is — Oz — Banica — O — O — Rosi — U — Amabil — Influențabil.

IMPORTANT!

Anunțăm pe cititorii noștri că a început reînnoirea abonamentelor pentru anul 1971.

Abonați-vă din timp și pe termene cît mai lungi, pentru a vă asigura continuitatea în primirea revistei „Magazin".

Prețul unui abonament este de :

— anual	**78**	**lei**
— pe șase luni	**39**	**lei**
— pe trei luni	**19,50**	**lei**

Abonamentele se fac prin oficiile și agențiile P.T.T.R., factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi și instituții.

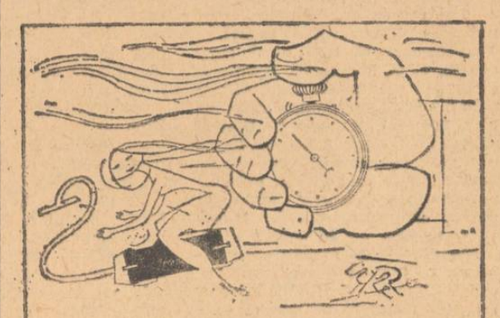

TIMP CÎȘTIGAT FĂCÎND CURĂȚENIE CU ASPIRATORUL DE PRAF Practic

Aspiratorul de praf PRACTIC, de o construcție modernă, vă scutește de efort și vă economisește timpul.

Cu ajutorul aspiratorului de praf PRACTIC puteți cu ușurință înlătura praful și impuritățile de pe : dușumele, pereți, mobilă, covoare, haine, tapițerie, radiatoare și din locuri mai puțin accesibile.

PRACTIC poate fi utilizat și pentru pulverizarea de lichide.

Prin calitățile sale constructive are un consum redus de energie electrică (15 bani pe oră).

Prețul aspiratorului de praf PRACTIC este de 785 lei.

Se vinde și cu plata în 8 rate lunare, acontul fiind de numai 118 lei.

(5501)

PENTRU LEGUME ȘI FRUCTE

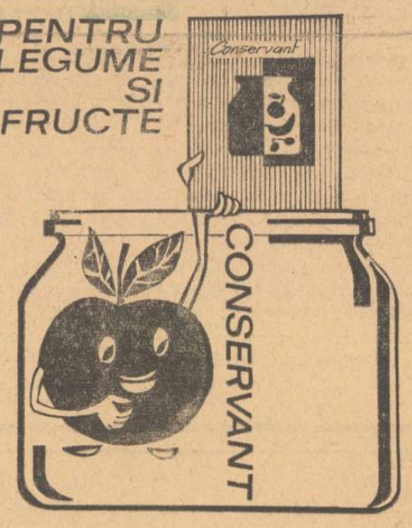

RECOM

ÎN AJUTORUL GOSPODINELOR — CONSERVANTUL PENTRU LEGUME

Conservele de legume, fructele, dulcețurile și compoturile își păstrează calitățile nutritive, gustul, aroma și aspectul cu ajutorul conservantului.

Plicul de 10 gr. — 2,30 lei.

(5511)

PENTRU VOIAJUL DVS.

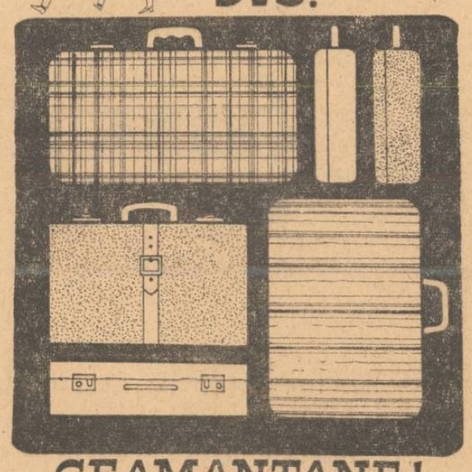

...GEAMANTANE !

UȘOARE — PRACTICE — MODERNE

Preț de vînzare :

Geamantane de carton	**50—152 lei**
Geamantane din pvc pe suport de hîrtie	**85—157 lei**
Geamantane din pvc pe suport textil	**114—276 lei**
Geamantane din pînză pe suport de carton	**162—359 lei**

(5505)

BĂILE „FELIX" ÎȘI DEZVĂLUIE TAINELE

BANOS PANONIUS a închinat apelor tămăduitoare din vecinătatea cetății Oradiei o odă în versuri latinești. Misterul puterii de vindecare a apelor termale atrage aici, ulterior, numeroși oameni de știință. Printre primii cercetători ce și-au consacrat studii migăloase apelor de la „Felix" a fost și FR. GEBB care, în 1 731 a scris chiar o lucrare intitulată „Germina Investigatio termalum Episcopalium magnae varadinensium" în care descrie băile din apropiere, azi „1 Mai".

Stațiunile își trag numele de la primul izvor forat cu cîtva timp înainte de 1 885 și denumit „Felix", izvor cu un debit mic de apă. În 1935, se formează izvorul „Balint" prin care se dă de o vînă de apă extrem de mare, cu un debit de 17 milioane litri în 24 de ore și cu o temperatură de 48 grade Celsius iar în anul următor se forează la „1 Mai" izvorul „Izbuc", acestea din urmă fiind, pînă în zilele noastre, principalele surse de apă ale stațiunii.

Cercetările asupra apelor „Felix" au fost reluate între anii 1962—1970, perioadă în care s-au întreprins studii hidrologice mai complexe și cînd s-au efectuat alte patru foraje, două fiind de acum în exploatare. Interesant este că unul dintre foraje, făcut în imediata apropiere a izvorului „Balint", a dezvăluit ape cu un debit chiar mai mare, de 120 litri pe secundă, cu o temperatură de 45 grade Celsius.

Apele Băilor „Felix" — mai întîi ca proveniență apoi ca proprietăți — au atras și atițat curiozitatea specialiștilor și din alt motiv : apariția lor la suprafață în mod spontan, în zona „1 Mai". Aceste izbucniri periodice alimentează lacul natural și vîlceaua Peța, iar, datorită temperaturii apelor, au permis să se păstreze o adevărată fosilă vie. Este vorba despre „Nimphea lotus", varietatea termalis, o specie de nufăr rară (se mai găsește doar la gurile Nilului) care a trecut și supraviețuit unor succesiuni de trei glaciațiuni din cuaternar, purtînd mesajul florei de atunci pînă în zilele noastre.

„Ei bine — s-au întrebat cercetătorii — ce este, de unde vine și ce proprietăți are apa Băilor „Felix" ? Pentru dezlegarea misterului, chiar în acest an, Institutul de balneologie din București în colaborare cu specialiștii de la laboratorul de geochimie al Facultății de științe din Bordeaux a întreprins cercetări folosind carbon 14, — radioactiv. Constatările au fost surprinzătoare : apa termală de la „Felix" din zilele acestea provine din ploile de acum 24 000 de ani ! Explicația e simplă, mai simplă decît părea la prima vedere : băile sînt situate într-o zonă carstică, cu un fundament de calcar, ușor ciuruit de apa de ploaie. Pe aceste meleaguri, fundamentul prezintă o lungă falie, o fracțiune masivă de-a lungul căreia țîșnesc izvoarele calde, urmarea unor descompuneri din adîncuri. Un circuit dus-întors, încărcată cu numeroase proprietăți și încălzită în urma reacțiilor chimice la care a participat, de 24 000 de ani. Care e prima concluzie practică ce s-a tras ? Că apa izvoarelor de la Băile „Felix" este, în acest caz, inepuizabilă, ploile alimentînd continuu „bazinele" din subteran și apoi, pe cele de la suprafață, amenajate de om.

Cît privește proprietățile ei, pe lîngă cele cunoscute — conținutul în diverse săruri — s-a dovedit a fi ușor radioactivă, avînd în primele ore de la ieșirea din izvor și proprietăți antibiotice comparabile cu streptomicina și penicilina. Avantajul e evident : infecțiile nu se pot transmite, nu au loc între cei care fac baie în aceste ape. Pe de altă parte, s-a stabilit o eficiență nebănuită a apei din cura internă, băută caldă de la izvor — bineînțeles, după indicația medicilor. S-a constatat că folosită în cura internă, calmează spasmele tubului digestiv și ale căilor biliare, normalizează secreția gastrică, mărește fluxul bilei și favorizează digestia. Și ca o noutate de „ultimă ediție", ea spală literalmente rinichii de nisip.

O scurtă recapitulare : apa de la „Felix" se poate folosi în tratament în cura externă prin băi. În cură internă, ea poate fi folosită ca o apă minerală. Dar, în scurt timp — instalațiile respective sînt în curs — ea va fi utilizată și sub formă de aerosoli în tratamentul unor boli ale căilor respiratorii, pornind tocmai de la acțiunea antiinflamatorie amintită mai sus. Acest fapt deschide noi și noi perspective Băilor „Felix" unde, în scurt timp, la cele 32 de proceedee de tratamente practicate în prezent — pentru diversele maladii — se vor adăuga numeroase altele. Ca să nu mai vorbim despre nămolul descoperit la „1 Mai" pe fundul unui fost lac, un nămol sapropelic fosil, unsuros, negru, rezultat din descompunerile vietăților ce au populat apele de aici, foarte eficace în împachetări. Rezerve ? Pentru mai mult de un secol de tratament... Ca să nu mai vorbim de clima Băilor „Felix", extrem de sedativă, de altitudinea relativ mică, — 160 m — de pădurile din împrejurimi, de diferențele mici de temperatură etc., toate, factori naturali ce favorizează tratamentul și odihna celor ce își petrec concediul aici.

Aceste și alte considerente au plasat Băile „Felix" — ca importanță — pe primele locuri, nu numai în țară dar și în Europa. Așa se explică și grija deosebită pentru dezvoltarea și modernizarea lor. Statul a alocat în acest scop un volum mare de investiții. Chiar anul acesta aici vor fi date în folosință : un „Complex sanatorial" de 1 000 de locuri (capacitățile de cazare, două sanatorii au și fost terminate), un „complex terapeutic" de 300 de locuri și un hotel O.N.T. de 150 de locuri. Complexele vor dispune — fiecare — de cîte o bază de tratamente — băi (bazine și vane) — hidroterapie, electroterapie, gimnastică medicală etc. — ultramoderne. Alături de bazinele din aer liber existente, vor mai apare, chiar vara viitoare, încă trei, dintre care unul acoperit. Un mare complex comercial, un cinematograf, un alt sanatoriu la „1 Mai" sînt de acum pe planșetele proiectanților... Iată numai în mare noile dimensiuni ale „Băilor „Felix".

Virgil LAZAR

ÎNFRÎNGEREA TRECE, MOTIVELE RĂMÎN...

de Valeriu MIRONESCU

În urmă cu doi ani de zile, Dinamo București juca împotriva lui West Bromwich Albion, pierdea un meci cu 4—0 și reușea abia 1—1 pe terenul din București. Proporțiile s-au păstrat în fața altui rival englez, F. C. Liverpool. Amintesc cititorilor că mai de mult, atunci cînd o echipă campioană a României, Petrolul, întîlnea pe același Liverpool (avînd însă o formație, probabil, superioară) departajarea se făcuse mai dificil, românii obținuseră o victorie la două puncte diferență acasă, fusese chiar necesar un al treilea meci.

Am ales drept exemplu pe Dinamo, înlăturînd din argumentare pe Steaua — fiindcă Steaua este un „model" de joc și așezare desuete, elemente negative pe care le criticam în articolul precedent, elemente, de altfel, generale pentru fotbalul care se practică de aproape un deceniu (!) la noi în divizia A ; am scos din discuție și pe U.T.A. fiindcă în alte articole considerasem rezultatele egale contra lui Feijenoord, drept rezultate de excepție, mari surprize, și nu confirmări ale unor calități stabile. Am ales-o pe Dinamo, echipă despre care majoritatea amatorilor de fotbal cred că este mai valoroasă decît celelalte divizionare prin jucătorii ce-i compun formația. Totuși, la ce concluzie ajungem mergînd pe firul West Bromwich-Liverpool ? Concluzia mi se pare limpede : Dinamo, în fond, nu se deosebește de suratele din divizia A, joacă la același nivel cînd dă peste adversari redutabili, nu cunoaște de-a lungul anilor o dezvoltare a capacităților sale în raport cu ceea ce se cere în competițiile europene.

Dinamo continuă să fie o echipă a cărei construcție a început în urmă cu cîțiva ani și a rămas „la roșu" pînă în ziua de astăzi. Atrag atenția celor interesați că o construcție neterminată, căreia i se dă numai o întreținere cu totul sumară, se degradează, se vor degrada cîțiva jucători de clasă iar paguba o va suporta întregul nostru fotbal. Un inginer priceput s-a apucat o dată să facă o casă bună, și-a făcut planuri cum să arate ea ca să placă la toată lumea, și-a cărat chiar și materiale de preț în depozite, clădirea se înălța văzînd cu ochii. Apoi, brusc, inginerului i se arată ușa cu degetul iar în loc sînt aduși rînd pe rînd oameni învățați să ridice cotețe. Cu pălăriile prea mari, înfundate pînă sub nasuri, cîrpacii dărîmă o ușă, strică fundația ca să facă un beci, lasă materialele din depozit să-și piardă prețul. Cam așa s-au petrecut lucrurile cu Dinamo. Astăzi, clădirea, rămasă „la roșu", mai este încă locuibilă, dar, la anul, va ploua prin acoperiș, exact atunci cînd iar ne vor vizita „englejii"...

Dacă aceasta este situația la Dinamo — și zic că trebuie respinsă o cît de mică tentativă de comparație cu rezultatele lui Steaua, acestea fiind sub orice critică ! **— ce să mai zicem de celelalte echipe ? Nu sînt dintre aceia care se încălzesc la focul unui băț de chibrit și care semnează articole publicitare despre succese fotbalistice. Le suport uneori compania, așa e cîntecul. Totuși, trebuie să mărturisesc cititorilor că ceea ce am văzut miercuri pe cîmpurile de joc se situiază sub limita de rezervă lucidă pe care mi-o propusesem. Știam că fotbalul englez are clasă în ansamblul lui, știam că fotbaliștii iugoslavi sînt foarte buni — deși reprezentativa lor nu s-a calificat la mondiale, — știam că în Olanda campionatul este de o calitate, fără exagerare, excelentă — deși reprezentativa olandeză nu s-a calificat la mondiale. Știam toate acestea însă** nu presupuneam că diferența tehnică și tactică se înscrie pînă într-atît în defavoarea echipelor noastre. **Noi nu avem încă imaginea reală a ceea ce înseamnă fotbalul internațional, nici măcar a aceluia care se joacă pe continentul european. Întîmplarea de miercuri** — trei echipe din trei campionate străine diferite, posibil de analizat pe parcursul a numai cîteva ore în opoziție cu trei echipe românești fruntașe — **ne-a ușurat constatarea despre dimensiunile reale.**

N-am să mai scriu ca de atîtea ori în trecut : „A sosit momentul să...". E inutil. Regenerarea condițiilor fotbalului nostru e frînată, dacă nu chiar împiedicată, de imobilismul organelor sportive responsabile, cu reflectări pînă jos, la cluburi și asociații, în întreg sistemul competițional. Iar prilejul acesta, de miercuri, nefericit sau fericit, cum vreți să-i ziceți, va trece. Și va veni, poate, un rezultat mulțumitor la Cardiff, care va trimite apele înapoi în albia lor. (Echipa e cam subțire, concepția rămîne aia demodată, persistă aproape toate greșelile vechi, însă nici galezii nu stau mai bine, niciodată n-au făcut gaură în cer). Dacă-i batem pe galezi, iarăși avem fotbal, nu ?

EDIȚIE JUBILIARĂ

LA CAMPIONATELE REPUBLICANE DE CROS

În anul 1916, un concurs atletic la care participanții s-au întrecut doar în opt probe (astăzi se desfășoară peste 30) a fost proclamat „campionat național". Tot în același an, s-a desfășurat și primul campionat național de cros. Totuși, cu regularitate, campionatele naționale de cros au început să se dispute doar din 1921, astfel încît la sfîrșitul acestei săptămîni avem prilejul să asistăm la a 50-a ediție a acestor campionate. În decursul anilor, competițiile de cros au luat amploare. Din 1947, ele au început să cuprindă și probe feminine (senioare și junioare) iar în prezent titlul de campion la cros se decerne pentru șapte categorii de virstă și sex.

Răsfoind filele de hronic atletic găsim printre cluburile cîștigătoare ale campionatului de cros și Clubul Atletic Muncitoresc Petroșeni în 1922, Sportul Studențesc în 1923 și Colțea-Brașov în 1924. Printre învingători, nume care au adus glorie atletismului românesc : Vintilă Cristescu, Ion Manea, Cristea Dinu, Radu Ioniță, Dumitru Tilmaciu, Emil Pandrea, Victor Firea, Constantin Grecescu etc.

Unul din veteranii alergătorilor de cros, prof. Victor Firea, actualul secretar general al Federației Române de Atletism și autor al unui manual despre cros, ne-a relatat cîteva aduceri aminte de la competițiile de cros la care a participat : „Erau condiții grele .Ceea ce se găsea din belșug, era entuziasmul participanților și al puținilor simpatizanți ai atletismului. Îmi aduc aminte că la una din edițiile campionatului de cros disputată la Hipodromul de trap din București, era un frig cumplit. Voiam să renunț la cursă, însă Vasile, fratele meu, (campion și recordmen al țării la marș) m-a luat „tare" : „Ce, ești copil ? Nu te mai primesc acasă dacă nu alergi !" Am alergat și am cîștigat. Cu alt prilej, nu am să uit niciodată, am fost tras pe sfoară. Alergam la un cros tradițional pe un teren variat, cu arătură, poteci și pădure de la marginea Bucureștiului. La un moment dat, la o răscruce, cel care conducea a luat-o la dreapta. Eu după el, dar imediat l-am pierdut din ochi, și apoi m-am rătăcit. Ce se întmîplase ? Primul, cunoștea bine traseul. După ce a cotit la dreapta, s-a ascuns după un pom, m-a lăsat să trec și apoi s-a întors liniștit pe traseul corect și a cîștigat cursa. Lipsa de arbitri pe traseu favoriza uneori aceste renghiuri din epoca de pionierat a crosului. Cred că-și amintește și Radu Ioniță de această pățanie".

Mîine, duminică 8 noiembrie, la Tîrgu Mureș, se întrec numai cei care s-au clasat în frunte în cele patru etape de zonă și care la rîndul lor, au participat la fazele pe județ și localitate. Mîine de tineri care au trecut prin fazele precedente, prezintă chezășia că la finală vor participa cei mai buni dintre cei buni. Ultim campionat republican din acest an și totodată un prim prilej de alcătuire a echipelor naționale în vederea campionatului balcanic de cros din martie 1971, întrecerile de la Tîrgu Mureș vor oferi dispute dîrze.

Printre protagoniștii acestei a 50-a ediții a campionatelor de cros, am reținut pe Nicolae Mustață și Ilie Cioca (seniori), Elisabeta Baciu și Viorica Gabor (senioare), Maria Lincă, Rafira Fița și Natalia Andrei (junioare), Florea Șandru, Ilie Orășteanu (juniori). Dar cum nu a existat vreo ediție fără surprize, și de data aceasta favoriții nu pot rămîne liniștiți.

Silviu DUMITRESCU

INTERMEZZO...

ÎN CIȘMIGIU

de Ioan CHIRILĂ

Dialogul pe care am să vi-l reproduc l-am ascultat miercuri seara, în Cișmigiu. Era o seară caldă pentru luna lui Brumar... Băncile erau pline... Perechi nenumărate pe alei... Coadă la „Bucur"... Toți vorbeau despre fotbal... Toți, indiferent de vîrstă... Deși eram grăbit să ajung la „Sportul", ca să aflu ce au făcut Juventus cu Barcelona și învingătoarea Craiovei cu Newcastle, m-am oprit și am ascultat dialogul care urmează, între un tînăr plin de temperament, pe care am să-l notez cu V de la vehement *și unul mai calm, pe care am să-l notez cu M de la* moderato :

V : N-avem fotbal, domnule !

M : Sînt uimit să aflu asta din gura ta.

V : Și de ce, mă rogi, ești uimit ?

M : Pentru că acum cîteva luni te băteai cu pumnul în piept spunînd că puteam bate ușor Anglia, la Guadalajara.

V : Asta n-are nici o legătură.

M : Totul are legătură. Echipa națională înseamnă, Dinamo, Steaua, plus Rapid.

V : Rapid n-a jucat în cupele astea blestemate.

M : A jucat, în schimb, anul trecut, cu Vittoria Setubal, ceea ce e cam același lucru.

V : Steaua și-a întinerit prea repede echipa.

M : Chiar ieri, spuneai că Ștefănescu, Iordănescu și Ciugarin sînt copți pentru echipa națională A.

V : M-am luat și eu după ziare... Și baremi dacă-ar fi vorba numai de Steaua. U.T.A. asta ! Dacă ar fi fost după mine, nici nu i-aș fi permis să joace în C.C.E..

M : Probabil că faci parte din Consiliul de administrație al lui Feijenoord și-ți pare rău de cele întîmplate cu Kindvall...

V : Lasă ironiile. Mai bine ai vedea că în meciul cu Liverpool, Dinu a fost singurul jucător român care a stat în picioare în fața englezilor.

M : Nu-mi spui nici o noutate. A fost într-adevăr, o diferență de forță și de gabarit... O arhicunoscută diferență de forță și gabarit.

V : Și-atunci, ce facem ?

M : Așteptăm să apară.

V : Ai un calm care mă scoate din sărite.

M : Ai o vehemență care nu mă face să uit că repeți anul trecut în timp ce pui la cale treburile fotbalului.

V : Lasă jignirile !

M : Nu te jignesc de loc. Ai, însă, un aer că ai putea schimba totul într-o lună de zile.

V : Poți fi sigur că aș putea.

M : Cu ce ai începe ?

V : I-aș da afară pe toți antrenorii.

M : Avem doar 300 de antrenori și ne mai trebuie 2 700 pentru cele peste 3 000 de echipe afiliate.

V : Ai răspunsuri pentru toate. E inadmisibil, însă ca Steaua să aibă ca prime rezerve un copil ca Naom și un „necunoscut" ca Grigore.

M : Aștia sînt. Crede-mă că Steaua sau U.T.A. ar vrea să aibă un Dinu sau un Dumitru, dar n-are de unde să-i ia.

V : Datorită regimului de transferări.

M : Ar fi bine să fie numai asta. Ar fi și mai bine însă, să admitem, poate, că tinerii noștri, copiii noștri, nu se omoară să joace fotbal.

V : De ce ?

M : Pentru că, întîmplător, au și alte treburi.

V : Alții n-au treburi ?

M : Nu, în măsura în care le au ai noștri.

V : Nu înțeleg cum e cu putință să nu-ți placă jocul de fotbal.

M : Nu e vorba să-ți placă sau să nu-ți placă. Dar, în timp ce pentru Evans sau pentru De Vrindt fotbalul e un scop, la noi, de cele mai multe ori, e doar un mijloc.

V : Ce-i de făcut cu ai noștri ?

M : Să le amintim, în sfîrșit, că fotbalul e un joc. Să nu crezi că jucătorii se pot sustrage atmosferei încărcate care se creează la orice înfrîngere, și asta într-un joc în care cineva, oricum, trebuie să piardă... Mi-a plăcut foarte mult ce a spus Dinu înaintea meciului cu Liverpool.

V : Ce-a spus ?

M : Că Liverpool e o echipă foarte puternică și că Dinamo n-ar fi fost sigură de calificare chiar dacă s-ar fi întors de la Liverpool cu 0—6.

V : Și ce ți-a plăcut mă rog, în vorbele astea ?

M : Dinu, cel mai bun jucător român la ora actuală, a avut curajul de a spune că Liverpool e mai bună decît Dinamo. Cu alte cuvinte, Dinu nu e un om decepționat la ora asta. Și asta contează foarte mult.

V : Pentru ce ?

M : Pentru Cardiff.

Cu prilejul unui meci amical disputat la Kaiserlautern, în R. F. a Germaniei, Fritz Walter, fost căpitan al 11-lui vest-german care a cucerit titlul de campion mondial în 1954, s-a întreținut cu John Donaldson, jucător al formației Glasgow Rangers. Un amănunt nu lipsit de interes : Donaldson are numai 15 ani și este considerat ca cel mai tînăr jucător profesionist din lume.

ZIG-ZAG

FEDERAȚIA internațională de natație s-a declarat în principiu de acord pentru organizarea unei întîlniri de înot S.U.A. — Europa în 1971. Echipele ar urma să aibă fiecare cîte trei reprezentanți la toate probele, iar întîlnirea să aibă loc în septembrie la Barcelona.

Fotbalul n-are hotare, n-are limite. Pasiunea pentru acest sport găsește cele mai diverse și mai originale forme de manifestare. Un exemplu demonstrativ este și cel oferit de marinarii aflați în lungi călătorii care nu pregetă, pentru a putea juca chiar o „miuță", să împrejmuiască „terenul" de pe punțile vaselor cu plase uriașe și să dispute cu ardoare mingea în prezența colegilor aflați în „tribune" improvizate.

CADOUL...

– Interviu cu o pontatoare –

De la ferma Mogoșești pînă la București sînt doar cîțiva zeci de kilometri. Un drum cu autobuzul, săptămînal, este totuși destul de greu. Pontatoarea Leontina Sutic trebuia să bată acest drum mereu deoarece fetița sa — Marilena — învață la un liceu în Capitală și sîmbăta o aduce acasă, de la internat.

De cîtva timp, drumul acesta a devenit însă o plăcere pentru familia Sutic deoarece îl parcurge într-un autoturism Moskvici, nou, pe care-l conduce soțul.

— *Cînd v-ați luat mașina, tovarășe Sutic ?*

— Am primit-o la 25 octombrie, în văzul tuturor telespectatorilor. Eram în coloana celor 20 cîștigători de la Loto-Pronosport care au primit premiile în ziua aceea.

— *Cît v-a costat ?*

— Am primit-o cadou.

— *De la cine ?*

— De la soțul meu. Era într-o zi în delegație la Giurgiu și a luat și el două bilete de cîte 15 lei la o tragere specială Loto. A venit acasă și mi-a spus : „Alege ! Ti-am adus un cadou". Cu ochii închiși am ales și eu unul din cele două bilete. După cum vedeți, l-am ales tocmai pe cel cu Moskviciul.

O elevă din Călărași a luat în aceeași zi un autoturism „Dacia 1 300" iar soția secretarului Consiliului popular din comuna Bălan-Harghita — a cîștigat 100 000 lei. Eu mă mulțumesc și cu un Moskvici.

— *Ați mai jucat după aceea ?*

— Jucăm mereu. Chiar la următorul concurs Pronoexpres am mai luat un premiu. Împreună cu soțul meu luăm la fiecare tragere Loto sau Pronoexpres, cîte un bilet și urmărim numerele cîștigătoare la televizor.

Ion DARIE

AUTOMOBILISM

Computere luminoase pentru controlul vitezei

Un automobilist surprins printr-un control radar că aleargă cu o viteză exagerată, putea invoca pînă acum prezența unor cearceafuri care cică ar fi fluturat în vînt, a unor garduri de sîrmă împletită sau a altor influențe din afară, capabile să „irite" stațiunea radar. Un nou aparat, pus recent în funcție în landul Baden (R. F. a Germaniei) nu se lasă influențat de asemenea factori. Principiul este foarte simplu : viteza automobilului nu poate fi măsurată decît pe o distanță de un metru. Vehicolul traversează două bariere luminoase, în genul celor de la ușile automate. Prima barieră acționează un aparat care transmite nu mai puțin de 16 000 de impulsuri pe secundă unui computer. Pe baza impulsurilor emise în timpul traversării acelei porțiuni, computerul calculează viteza exactă. În același timp, el „comunică" unui alt aparat dacă a fost sau nu depășită viteza permisă. Automobiliștii corecți nu au de ce se teme ; infractorii sînt însă fotografiați pe loc. Instalația și-a dovedit eficacitatea în Austria. În prezent, două asemenea computere luminoase sînt în curs de experimentare.

Puteți evita furtul mașinii !

Specialiștii automobiliști de la revista „Autoturism" vă propun opt soluții menite să pună în perfectă siguranță automobilul dv. împotriva furtului. Iată-le :

1. Instalați două contacte care fac să sune claxonul oricînd cineva deschide una din ușile din față. În plus este necesar un șaltăr ascuns sub masca radiatorului, pe care-l veți conecta cînd părăsiți mașina și-l veți deconecta înainte de a deschide ușa, ca nu cumva să apăreți în postura de... hoți.

2. Instalați un întrerupător general al curentului (neafectînd legăturile de la uși-claxon) plasat într-un loc cît mai discret.

3. Instalați un robinet cu care să puteți opri alimentarea carburatorului cu benzină.

4. Pe cît posibil, căutați să parcați mașina în locuri cît mai vizibile și bine iluminate în timpul nopții.

5. Nu lăsați la vedere în mașină nici un obiect, pentru a nu-i tenta pe... amatori.

6. Țineți actele mașinii în buzunarul hainei sau în geantă, nu în sertarul de la bord !

7. Ridicați capacul de la delco, scoateți rotorul, puneți-l în buzunarul hainei și fixați capacul la loc (aceasta este măsura cea mai simplă și eficientă).

8. Dublura cheii de contact să nu stea în sertarul mașinii, ci în sertarul de la birou sau în servietă.

Automobil electric—FIAT !

Iată că și constructorii italieni sînt preocupați de crearea unui tip practic de automobil electric. Și asta chiar la Torino, unde se află marele gigant italian cu numele FIAT. Tipul italian, urmează linia generală a automobilelor mici gen Fiat-500. Primul automobil electric italian, inamic al „smog"-ului, se pare că a avut succes. Producția lui este însă costisitoare. De asemenea, nu-i pe deplin rezolvată nici aici problema alimentării cu energie pentru distanțe mai lungi. Dar din moment ce există atîtea căutări, vor apărea cu siguranță și rezolvări.

Bicicleta cu...volan

Tînărul din fotografie nu poate fi contrazis cînd afirmă că este un as al volanului. Se pare însă că ingenioasa adaptare a volanului la bicicletă asigură acesteia mai multă facilitate la condus. Totul depinde însă de forța... mușchilor de la picioare.

Pronosticul „Magazin" la concursul Pronosport

1	Bologna-Lazio	1
2	Cagliari-Foggia	1
3	Catania-Varese	1
4	Milan-Inter	1
5	Napoli-Juventus	1
6	Roma-Sampdori	1
7	Torino-Fiorentina	x
8	Verona-Lanerossi	1
9	Poiana-Progresul Br.	1
10	Corvinul-Crișul	1
11	Gaz metan-Poli. Tim.	x
12	Metalurgistul-Minerul B.M.	1
13	Olimpia S.M.-C.S.M. Sibiu	1

TRAGEREA EXCEPȚIONALĂ

AUTOTURISME

EXCURSII ÎN AUSTRIA (CU AVIONUL), EXCURSII ÎN R.D.G., EXCURSII LA MANGALIA CU PETRECEREA REVELIONULUI, PREMII ÎN BANI

Prețul biletelor : 2 lei, 5 lei și 15 lei varianta.

Rețineți ! Cu biletele de 15 lei puteți participa la toate extragerile.

Mai multe bilete mai multe șanse de cîștig.

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" —

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

COLABORARE MULTILATERALĂ

În această săptămînă, la invitația C.C. al Partidului Comunist Român și a Consiliului de Miniștri al Republicii Socialiste România, s-a desfășurat vizita oficială în țara noastră a delegației de partid și guvernamentală a Republicii Populare Polone, condusă de tovarășii Wladyslaw Gomulka, prim-secretar al C.C. al Partidului Muncitoresc Unit Polonez și Josef Cyrankiewicz, membru al Biroului Politic al C.C. al P.M.U.P., președintele Consiliului de Miniștri al R.P. Polone. Înalții oaspeți au fost întîmpinați de poporul român cu sentimente calde, manifestîndu-și astfel prietenia față de poporul polonez, de care este legat prin trainice legături de alianță și solidaritate tovărășească, prin stima pe care cele două popoare, român și polonez, și-o nutresc reciproc.

Este cunoscut faptul că, la baza politicii externe a țării noastre stă preocuparea statornică pentru continua întărire a prieteniei, alianței și colaborării pe multiple planuri, cu toate țările socialiste, pe baza principiilor marxism-leninismului și internaționalismului socialist, ale independenței și suveranității naționale, egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne, întrajutorării tovărășești și a avantajului reciproc. În cursul vizitei oaspeților polonezi, poporul român și-a exprimat via satisfacție față de dezvoltarea, în acest spirit, a unor strînse legături cu poporul polonez, cu Polonia populară, față de evoluția ascendentă a relațiilor de colaborare multilaterală între cele două țări, corespunzător intereselor popoarelor român și polonez și ale unității sistemului mon-

CONTINUARE ÎN PAG. ②

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Știința și viața

magazin

ANUL XIV 684 — SÎMBĂTĂ 14 NOIEMBRIE 1970 — 8 PAGINI 1,50 LEI

Convorbire cu profesorul MAURICE CARRAZ, directorul departamentului de imunologie de la Institutul Pasteur din Lyon, profesor de microbiologie la Facultatea de medicină și farmacie din Lyon, și dr. GEORGES HALPERN, membru al Academiei europene de alergie, al Societății de imunologie, asistent la Fundația Rotschild.

PRO ȘI CONTRA

NU AVEȚI O INIMĂ ÎN PLUS? DIN NOU, CANCERUL!

- 4 320 DE TRANSPLANTĂRI DE RINICHI!
- TRANSPLANTUL DE ORGANE VA FI ÎN VIITOR O OPERAȚIE OBIȘNUITĂ?
- S-A FĂCUT PREA MULT ZGOMOT? DAR PORNIND DE LA PROBLEMELE TRANSPLANTULUI, MECANISMUL PÎNĂ ACI OBSCUR A NUMEROASE BOLI UMANE VA PUTEA FI ELUCIDAT!
- CANCERUL, ÎN ÎNCERCUIREA ȘTIINȚEI

Iată cîteva dintre temele oglindite în articolele din pag. a 5-a.

ȘTAFETA TINERETII

„Zburătorii". Acești cutezători ai șantierelor de electrificare feroviară lasă în urma lor, anunate prin văi și munți, liniile de înaltă tensiune. Foto: Mihai POPESCU

- Magistralele feroviare se conectează la circuitele electrificării.
- În cartea de onoare a șantierelor, tinerețea semnează cu majuscule.
- Trenul electric este așteptat la Caransebeș.
- Constructorii se pregătesc de plecare pe viitoarele trasee.

Prin noaptea densă accelera-tul aleargă ca o nălucă spre Caransebeș. Din masa de umbre ce se strecoară grăbite prin dreptul ferestrei vagonului răsar luminile de la Poarta. Pînă mai ieri un toponimic de circulație restrînsă, Poarta se acreditează astăzi în sfera interesului public. Numele ei desemnează deopotrivă una din marile „porți" de pătrundere a energiei electrice în liniile de contact ale căii ferate și unul din cele mai lungi și mai moderne tuneluri din țară. La Poarta și, mai jos, la Iablanița, calea ferată s-a mutat pe un nou făgaș, este dublată aerian de liniile de transportare a curentului electric. În curînd, stația terminus a trenului electric dinspre Craiova se va muta cu 200 de kilometri spre vest, la Caransebeș. Intrarea primei locomotive electrice în Caransebeș, este așteptată pentru a doua jumătate a lunii noiembrie, în avans față de termenul prevăzut, datorită eforturilor depuse de constructori.

Pînă la Timișoara a mai rămas de electrificat un singur tronson, de circa o treime din cît s-a realizat pînă acum. Craiova — Timișoara: una din principalele magistrale feroviare. O nouă forță va pune în mișcare, în viitorul apropiat,

Cornelia PREDA

CONTINUARE ÎN PAG. ②

ACEL MACEDONSKI PERPETUU...

Cu Mihail Celarianu despre autorul „Nopților" și „Rondelurilor" de la a cărui moarte se împlinesc 50 de ani

(Pagina a 4-a)

Corespondență specială de la Robert Grelier

Costa Gavras despre filmul „Z"

(Pagina a 5-a)

Ultima reprezentație a Lidiei Jiga

(Pagina a 5-a)

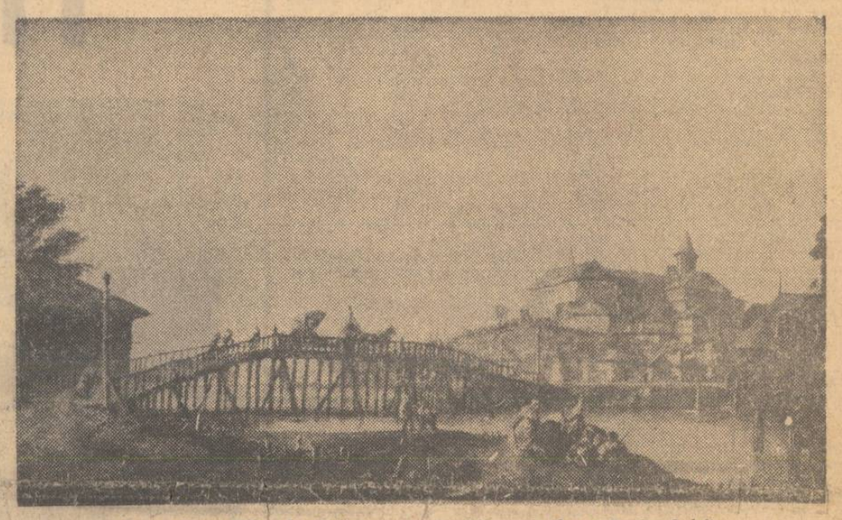

Podul de la Mihai Vodă și ansamblul arhitectonic de pe Dealul Spirii
Acuarelă din 1794 de Luigi Mayer

Mai există enigme?

O CONTRADICȚIE ÎNTRE LEGENDĂ ȘI ISTORIE

- Zbuciumata existență a unui palat domnesc din București
- Drama petrecută între zidurile acestuia
- Unde se află vestigiile Curții Arse?

Amănunte în pagina a 2-a

Din nou pe mări și oceane

NAVA „GALAȚI" — CĂLĂTORIA NR. 17

Corespondență specială pentru „Magazin"

GLOB MAGAZIN

MAFIOȚI TRAVESTIȚI ÎN MEDICI

UCID ÎNTR-O CAMERĂ DE SPITAL...

- „TREBUIE SĂ-L EXAMINĂM PE SOȚUL DV. VĂ RUGĂM SA NE LĂSAȚI SINGURI..."
- UN EPISOD DIN LUPTA PENTRU CONTROLUL ASUPRA INDUSTRIEI CONSTRUCȚIILOR DIN PALERMO?
- MULȚI ȘTIU, DAR LE ESTE FRICĂ DE „OMERTA"...

(Relatarea în pagina a 3-a)

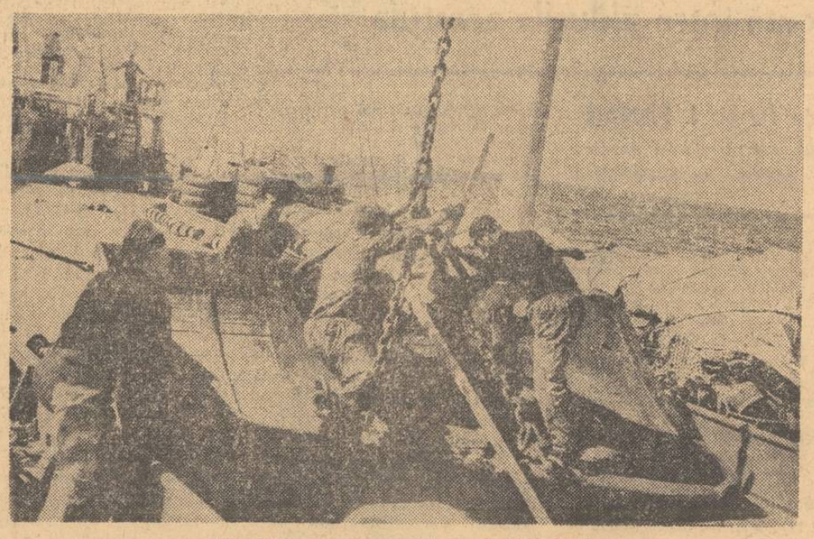

Pregătiri pentru pescuit în apele Oceanului

- O LUME MIRIFICĂ DEFILEAZĂ PE PUNTE: SCRUMBII ALBASTRE, PEȘTI SABIE, VULPI ȘI PISICI DE MARE ETC.
- PERICOLUL COLIZIUNII CU UN CARGOU DE 10 000 TONE
- RECHINUL-CIOCAN, UN ADEVĂRAT MONSTRU ACVATIC
- CU TOATĂ VITEZA ÎNAINTE.

O duminică ploioasă, de la începutul lui octombrie... La patru dimineața, urcăm scara navei „GALAȚI". După o lungă absență, plecăm iar pe drum de ape, de data aceasta, la pescuit oceanic. Vasul „Galați" avea să trauleze, pe undeva, mai la sud de Insulele Canare. Cu toată ora matinală la bord e fierbere mare. Comandantul **George Bardaș**, secundul **George Zamfirescu**, ofițerul **Cezar Nazarevschi**, pregătesc febril totul pentru mars. Cu același zel, acționează șeful de echipaj **Nicu Perideri** și inginerul tehnolog **Petre Voicu**. În sala mașinilor, activitatea se desfășoară sub ochii atenți ai bătrînului lup de mare **Dumitru Iordănescu**, gata în orice moment să execute manevrele transmise din comandă.

Marea Neagră este parcă vînătă de frig. Nori grei vin de

Eugen ACASANDRI

CONTINUARE ÎN PAG. ③

Contemporani cu noi

„Care vi se pare calitatea cea mai aleasă a constructorilor de nave?“

„Viața, cu multitudinea ei de obligații, de întîmplări, de fapte obișnuite și neobișnuite, ar putea încape — aș zice eu — într-un carnet de economii. Cel puțin, în perioada tinereții și în profesie. Dacă depui mereu în el, pricepere, învățătură, experiență, îți asiguri capital din care să poți retrage la timpul oportun. Dacă nu depui, ce retragi? Împrumuți de la alții?“. Inginerul DUMITRU ANGHEL de la Șantierele Navale Galați exprimă prin această comparație simplă, poate nici originală, o credință a sa, pe care și-o verifică de ani de zile. Este omul deținător al acestui carnet C.E.C. special cu depuneri substanțiale. Dar și cu retrageri al căror beneficiar nu este singurul. Se petrece, în special în ultimii ani, în viața tînărului inginer cu o capacitate de gîndire, de selecție, cu o experiență și o autoritate conturate pe cu totul alte dimensiuni decît înfățișarea lui mai firavă, o continuă osmoză între propriile sale acumulări de competență, de ambiție profesională și colectivul în care are loc difuzarea lor generoasă.

Astăzi este șeful secției 1A construcții - Cala Dunăre, adică al secției celei mai noi, în plină organizare, în plină schimbare. Este secția în care experiența a sute de oameni se implantează într-un schelet nou, în care munca își capătă valențe deosebite, în care o dată cu modernizarea procesului tehnologic trebuie schimbate și anume mentalități. Inginerul și-a propus să creeze toate acestea în ritmul în care se lucrează de obicei. De aceea, au nevoie mai mult decît oricînd de depunerile din carnetul C.E.C. de tip special.

— Ce retrageți, după ce criteri? l-am întrebat.

— Cîte o doză din toate speciile de depuneri, din toate etapele mele.

— Ce semnificație au etapele?

— Poate că am folosit un cuvînt banalizat prin prea deasa lui folosire, mai ales în tehnică Totuși, viața mea profesională a avut „etapele“ sale. Să recapitulăm. Am sosit pe șantier, ca proaspăt inginer ieșit din facultate, acum nouă ani.

— Erați plin de visuri?

— Mai ales plin de ambiție. Totuși, la primul contact direct cu producția am constatat că pregătirea mea este doar un avans pentru profesie. Am început să învăț... pe viu... Etapa I a fost o confruntare cu oamenii, și o cunoaștere a lor, îndeplinind o funcție pe care, de fapt, o deține un maistru. A doua etapă, aceea a muncii de atelier, apoi ca inginer dispecer coordonator a însemnat o sinteză a cunoștințelor, a experienței. A urmat o etapă care m-a obligat să realizez ceva neobișnuit pînă atunci pentru șantier: platforme și porți de ecluze pentru hidrocentrala de la Porțile de Fier. Coordonarea acestor lucrări mi-a solicitat competența tehnică dîndu-mi, în același timp, răgazul să meditez la tot ceea ce învățasem pînă atunci, la tot ceea ce strînsesem cu zgîrcenie.

— Cele trei etape v-au pregătit pentru funcția de acum. V-au ușurat munca de conducător al unei secții?

— Consider că aceste etape mi-au oferit o fantastică zestre profesională și umană care mi-au înlăturat, pot spune, aproape total, handicapul firesc pentru un tînăr ce capătă o astfel de funcție fără a cunoaște tot ce se poate ști despre specificul muncii și despre oameni. Mă simt tare, în privința aceasta.

— Dar retragerile din carnet n-au lăsat un gol prea mare?

— Pentru anumite etape, poate. Dar cunoștințele trebuiau valorificate, transformate, dăruite și nu lăsate să rămînă sterile. Nu mă mulțumesc doar cu retrageri. Chiar dacă sînt mai firave cantitativ, depunerile continuă la fel de substanțial în ceea ce privește calitatea. Pe plan profesional, pe plan uman. Sînt sigur că peste ani de zile voi simți nevoia să sintetizez din nou acumulările și poate chiar să le consemnez undeva fiindcă reprezintă un bun colectiv, o experiență pe care am adunat-o de la mulți oameni, demnă de transmis altor generații.

— Care vi se pare calitatea cea mai aleasă a constructorilor de nave?

— Modestia. Dacă ați participat vreodată la lansarea unei nave, ați văzut că lansatorii sînt aceia care devin eroi pentru public. Constructorii stau de o parte, modești, privesc bucuroși colosul care alunecă grațios pe apă și pe care l-au construit bucată cu bucată. Cine se mai gîndește la toți cei care au închegat nava? Cînd eram foarte tînăr, mă strecuram pe nava lansată ca să am senzația mai concretă a muncii mele încorporată în ea. Pînă ce am învățat modestia, adevărata modestie a făuritorilor de nave românești.

— Pentru anii ce vin, vă doriți o depunere mai serioasă în carnetul special?

— E un vis. Poate că-l voi realiza. M-ar interesa foarte mult să lucrez la Șantierul naval din Constanța, dacă se va dezvolta construcția vaselor pe doc uscat. Participarea mea la astfel de construcții mi-ar solicita mai multe cunoștințe, o perfecționare mai profundă a celor căpătate pînă acum.

— Din construirea celor nave v-ați hrănit competența și experiența?

— A circa 50 de nave. Asta e însă puțin...

Mi-a răspuns, făcînd și aprecierea pe care o doream asupra cantității. Ba chiar o bănuiam. Nu putea fi alta, de vreme ce stă — ca tot felul său de a gîndi și de a munci — sub semnul modestiei. A unei modestii însă, care nu exclude luciditatea și mîndria în exercitarea unei profesii care ți-e dragă.

Lucia MANOLESCU

COLABORARE MULTILATERALĂ

URMARE DIN PAG. 1

dial socialist, păcii pe continentul nostru și în întreaga lume. În acest context, vizita delegației de partid și guvernamentale a R.P. Polone, convorbirile care au fost purtate la nivelul cel mai înalt, precum și semnarea noului Tratat româno-polon de prietenie, colaborare și asistență mutuală, constituie un moment dintre cele mai importante în dezvoltarea relațiilor dintre România și Polonia, dintre poporul român și poporul polonez.

Expresie a preocupărilor de extindere și de adîncire a legăturilor româno-poloneze, legături cu o veche și puternică tradiție, care au căpătat, în anii socialismului, un nou conținut, superior, vizita delegației de partid și guvernamentale din R. P. Polonă a deschis noi perspective colaborării dintre cele două țări și popoare. În cursul acestei vizite a avut loc un larg, sincer și tovărășesc schimb de vederi în problemele legate de dezvoltarea multilaterală, în continuare, a relațiilor dintre partidele, guvernele și popoarele român și polonez. S-au făcut constatări îmbucurătoare privind desfășurarea relațiilor existente și perspectivele pe care le rezervă, în această privință, viitorul cincinal, cînd volumul schimburilor comerciale reciproce, de pildă, va crește cu peste 60 la sută.

Momentul culminant al vizitei l-a constituit semnarea noului Tratat de prietenie, colaborare și asistență mutuală dintre Republica Socialistă România și Republica Populară Polonă, care va contribui la realizarea de noi pași înainte în strîngerea legăturilor frățești dintre România și Polonia, dintre poporul român și poporul polonez.

Făcînd o apreciere a atmosferei în care s-a desfășurat vizita înalților oaspeți polonezi, tovarășul Nicolae Ceaușescu a arătat că manifestările de simpatie ale populației „sînt o vie expresie a sentimentelor de prietenie și stimă reciprocă ce leagă popoarele român și polonez, o ilustrare a năzuinței țărilor noastre socialiste de a consolida continuu colaborarea lor multilaterală“. De la un capăt la celălalt, această vizită confirmă cuvintele secretarului general al Partidului Comunist Român, care a caracterizat-o drept „un moment important în dezvoltarea relațiilor noastre prietenești, în promovarea colaborării și cooperării multilaterale româno-poloneze, în interesul celor două țări și popoare, al cauzei socialismului și păcii în lume“. În același timp, referindu-se la Tratatul semnat, tovarășul Wladyslaw Gomulka și-a exprimat convingerea că acesta „va inspira dezvoltarea continuă a colaborării în producție, știință, tehnică și cultură, va promova dezvoltarea favorabilă a Poloniei populare și României socialiste și va constitui o contribuție importantă la întărirea coeziunii mișcării comuniste și muncitorești internaționale“.

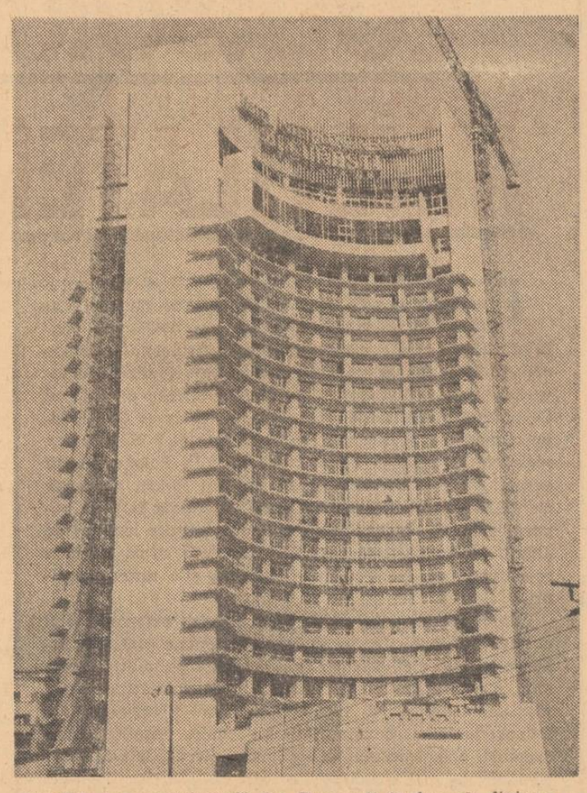

Hotelul „Intercontinental“ din București în faza de finisare avansată. Fotografia: M. CIOC

ȘTAFETA TINEREȚII

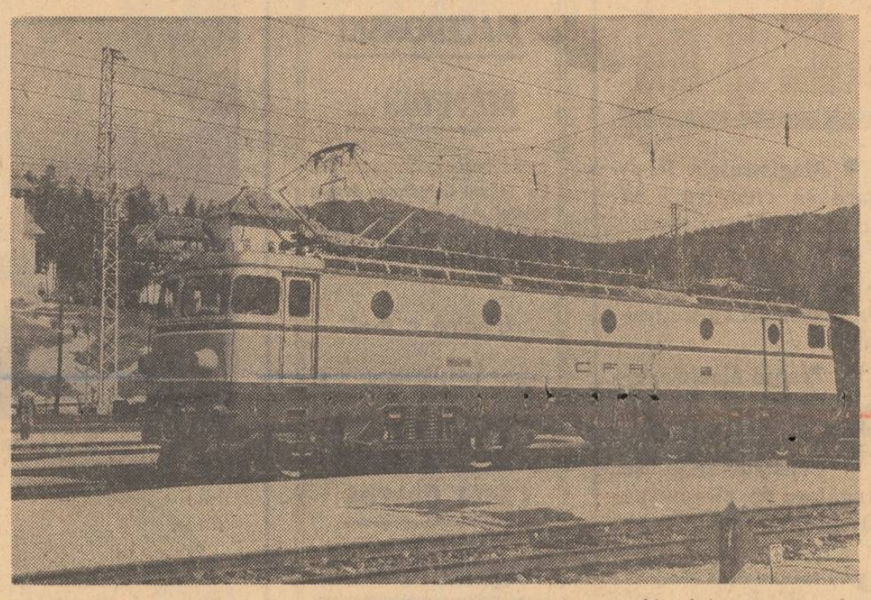

Trenul electric, de mare capacitate și viteză, va deveni un oaspete obișnuit în numeroase gări. În viitorul cincinal vor fi electrificate peste 800 km de cale ferată.

URMARE DIN PAG. 1

**de-a lungul ei, convoaiele de trenuri. Va fi obținut un considerabil cîștig de capacitate și viteză de transport, un plus cu atît mai însemnat — și tocmai de aceea scontat — cu cît este vorba de un traseu cu un accentuat grad de dificultate. Numai între Turnu Severin și Caransebeș, tronsonul în curs de electrificare, trenul are de parcurs peste 300 de pante, mai mult de 200 de curbe, circa 350 de poduri și podețe. La Poarta, tunelul săpat în dealurile Domașnei se află în plină pantă, o pantă sensibil apropiată celei de la Predeal. Tunelul înscrie în subteran o îndrăzneață curbă. Distanța pe care călătorul aflat în elegantul tren electric o va străbate în cîteva secunde, aici a consumat ani de muncă tenace, ziua și noaptea. O pădure de traverse, sute și sute de metri de șină au fost așezați, cu matematică precizie, la lumina palidă a lămpilor. Străpunse pe o mare distanță, dealurile s-au arătat potrivnice, zemuind în tunel. Săptămîni întregi constructorii s-au luptat nu numai cu inerția pămîntului ci și cu necontenita șiroire a apei. „Scafandrii“ din abataj înaintau însă pas cu pas. La Iablanița a fost luat cu asalt un munte. Tunelul a fost sfredelit la poalele lui, sub sute de metri de stîncă. Vechiul tunel de la Iablanița, care traversează muntele de-a curmezișul, va ceda noului tunel nu numai o parte din trafic, cel al trenurilor electrice, ci și renumele său. A fost depășit nu numai ca lungime ci și din punctul de vedere al concepției constructive. Pentru prima dată la noi în țară, consolidarea unui tunel s-a făcut fără cofraje ci cu ajutorul unei rețele de ferme metalice. Roca a fost silită să se supună inteligenței omului, obligată să colaboreze cu el. Omul este aici un obișnuit al șantierelor. Tot așa cum marile șantiere hidroenergetice își au veteranii lor, care peregrinează dintr-un loc într-altul, acolo unde este nevoie de ei, luînd de fiecare dată greul pieptiș, tot astfel își au veteranii lor șantierele de electrificare feroviară. La Poarta și Iablanița, la Orșova și Caransebeș cei care lasă în urmă linii electrice aninate prin văi, stații de tracțiune, tunele sînt aceiași cu autorii modernelor căi de circulație feroviară și rutieră date în folosință în zona sistemului hidroenergetic și de navigație de la Porțile de Fier — colectivul Grupului de șantiere pentru construcții căi ferate de la Turnu Severin. La Poarta și Iablanița ei au finalizat cu două luni mai devreme lucrările de edificare a tunelelor. Însuși șeful șantierului, inginerul Andrei Abăluță, are la activul său ani de muncă pe marele șantier de la Porțile de Fier. Cînd alții aleargă după asfaltul Capitalei, după confort și comoditate, el, bucureștean de origine, iubește profesia sa aspră, acceptîndu-i cu bărbăție inconvenientele. „Statul major“ al șefului de șantier este tot atît de auster ca peisajul în care lucrează. O cameră scundă, un pat, o masă, un cuier cu o șubă, un magnetofon alcătuiesc „confortul“ său. După o săptămînă de muncă încordată, drumul acasă, la București, la ai săi, înseamnă perspectiva unei binemeritate odihne, vizionarea unui spectacol rîvnit, ceasuri de recreere. Nu este ușor să renunți la toate astea și, totuși, nu de puține ori și-a petrecut zilele libere pe șantier, unde sînt atîtea de rezolvat. De fapt, mai toată vremea este la tunel, cînd la Poarta, cînd la Iablanița. Aici este casa lui, în care este înconjurat de stimă și afecțiune. Nenumărați oameni mi-au vorbit de pasiunea cu care muncește inginerul Abăluță, despre calmul lui, care îl apropie de ei pentru că este luciditate, competență, înțelegere, numai inginerul Abăluță n-a vrut să-mi vorbească despre sine. Un om tînăr care se consacră, în adevăratul înțeles al cuvîntului, profesiei sale. Nu este singurul. Tinerețea, cu elanurile și dorința ei de afirmare creatoare își află pe șantiere un larg teren de afirmare.

În scurt timp constructorii liniei electrificate Turnu Severin — Caransebeș vor preda ștafeta beneficiarului, Secția de instalații fixe de tracțiune electrică. Va fi o ștafetă a tinereții și a competenței. Tînărul colectiv al secției va avea în răspunderea sa aproximativ 180 de kilometri de linii, 16 stații de cale ferată, printre care Caransebeș — Orșova — Reșița, 6 tunele, sute de puncte și zone dificile ale traseului. Concomitent cu desfășurarea lucrărilor de șantier se efectuează cooptarea și pregătirea cadrelor de exploatare a liniei. Încă un capitol care solicită o grijă deosebită. Totul trebuie să decurgă perfect. La cei 27 000 de volți ai liniei orice greșeală poate fi fatală.

Dar constructorii? Ei se pregătesc de plecare. Noi și noi obiective, Cilnicul, Reșița, Timișoara, așteaptă să fie înscrise pe agenda lor de lucru. Vor fi solicitați intens. În viitorul cincinal rețeaua de linii ferate electrificate va împînzi țara. Sînt prevăzuți să se realizeze peste 800 de kilometri de cale ferată electrificată, față de circa 400 în actualul cincinal, mai mult decît dublu. Patru magistrale de primă importanță, Craiova — Orșova — Timișoara — Arad — Curtici, Craiova — Filiași — Simeria — Deva, București — Brașov — Deda și Adjud — Ciceu — Deda, vor beneficia de avantajele electrificării. Bucureștiul, Brașovul, Ciceul, Filiașul și Caransebeșul vor deveni noduri de cale ferată electrificată. O serie de linii și stații vor fi modernizate. Este una din consecințele electrificării. Astfel vor prinde viață prețioasele directive ale celui de al X-lea Congres al partidului privind extinderea electrificării căii ferate, îndeosebi pe traseele cu un profil greu și trafic intens. Aceste măsuri se vor transpune în avantaje importante de tip și eficiență folosire a mijloacelor de transport, pentru traficul de mărfuri și călători, încadrîndu-se într-un larg program de modernizare a sectorului feroviar, încît acesta să țină pasul cu necesitățile economiei naționale.

Cornelia PREDA

• MAI EXISTĂ ENIGME? • MAI EXISTĂ ENIGME? •

O CONTRADICȚIE ÎNTRE LEGENDĂ ȘI ISTORIE

- Zbuciumata existență a unui palat domnesc din București
- Drama petrecută între zidurile acestuia

de Panait I. PANAIT

șeful secției feudale a Muzeului de istorie a Municipiului București

Zorii geroasei zile de 22 decembrie 1812 s-au ivit la București învolburați într-un tumult înfricoșător. O lumină neobișnuită, însoțită de valuri de fum se abătea asupra orașului încă adormit. Sus, în Dealul Spirii, palatul domnesc se transformase într-un uriaș rug, din care țîșneau spre albastrul sticlos al cerului de decembrie, flăcări și scîntei. Cînd soarele, ridicat mai bine de două suliți, și-a trimis firavele raze, ele au întîlnit în locul palatului lui Ion Vodă Caragea, ziduri înnegrite, spintecate de fisuri adînci și scăldate de apa noroioasă adusă de Dîmbovița. Curtea Nouă din București arsese pentru totdeauna. Au trecut decenii fără ca cineva să-și mai manifeste dorința de a reface acest edificiu, ce domina prin poziția lui aleasă vatra veche a Bucureștilor. S-au păstrat pînă tîrziu, către mijlocul veacului al XIX-lea, ca o sumbră amintire, pereți șubrezîți și pivnițe boltite risipite pe un cîmp imens. Apoi, prefacerile reclamate de orașul modern au spulberat aproape totul. Halele fostului Arsenal din Capitală și-au implîntat fundațiile pe pămîntul domnesc, și de jur împrejur case și străzi au acoperit cu mantia tăcerii vestigiile medievale. Astăzi, de urci prin Uranus, sau de cobori prin strada Cazărmii, sau de străbați străzile Bateriilor, Puțul cu Apă Rece, pașii te poartă pe acele locuri ce închideau odinioară pămîntul Curții Noi. Legenda și adevărul istoric se întîlnesc în fiecare din colțurile acestui perimetru. Se spune că în apăsătorii ani ai sfîrșitului de veac XVI, un cortegiu poruncit de domnul de atunci, Alexandru cel Rău, purta către butucul gîdelui pe mîndrul mare ban al Craiovei, Mihai. Pașii l-au dus prin acest loc și un modest lăcaș aflat la actuala intersecție a străzilor Cazărmii și Bateriilor l-a adăpostit pe condamnat în momentele de reculegere. Apoi, cînd călăul a coborît brațul refuzînd să reteze capul viitorului voievod, acesta a hotărît să înalțe, tot spre poalele Dealului Spirii, un lăcaș demn de măreția sa. Așa a luat ființă mănăstirea Mihai Vodă, cititorie bucureșteană din anii 1589—1591, unul dintre cele mai importante monumente ale orașului feudal. Dacă legenda aceasta, ce ocupă un loc de seamă în cronica lui Radu Popescu, are un singur sîmbure de adevăr, plasînd evenimentul pe vechea uliță ce da în drumul Mehedinților, cale de legătură cu Craiova, datele istorice contrazic tradiția. Mihai n-a putut fi prins de către emisarii lui Alexandru Vodă, acela care a condus Țara Românească în anii 1592—1593, deci într-o perioadă în care turlele de la Mihai Vodă erau deja înălțate. Cert este faptul că marele domn nu a neglijat niciodată ctitoria sa pe care a dotat-o cu numeroase moșii, cu prăvălii și vaduri comerciale, cu mori și robi. În spațioasele încăperi ale ansamblului arhitectonic de la Podu ta repede a albiei Dîmboviței. Faimoase vii se resfirau pe zeci de hectare acoperind în zona străzii Puișor vatra părăsită a unui vechi sat.

Dar ultimele decenii ale sec. al XVIII-lea aveau să înlăture definitiv tihnita atmosferă a Dealului Spirii.

SE CONSTRUIEȘTE CURTEA NOUĂ

Încă din primele luni ale anului 1775 s-au făcut pregătirile de șantier, poruncite de Alexandru Vodă Ipsilanti. În Dealul Spirii se înalță acum cea de a doua Curte domnească din București. În martie lucrările se aflau în toi fiind deja procurate materialele de construcție. Palatul urma un plan asemănător literei L, cu corpul principal perpendicular pe panta dealului. Din descrierile mai tîrzii, din 1799, rezultă că „era foarte mare“, fiind zidit „după stil bizantin, cu două etaje“. Dar în plină etapă de lucru s-a ivit o gravă neînțelegere între meșterii transilvăneni și ispravnicii domnești care întîrziau plata. I. Fr. Sulzer avea să consemneze acest moment aruncînd vina pe boieri al căror obicei „e de a plăti pe străini ca și pe băștinași ad Kalendas grecas,adică niciodată sau chiar cu închisoarea și lovituri la tălpi“. În urma retragerii meșterilor de dincolo de munți, Alex. Ipsilanti s-a văzut nevoit să recurgă mai intens la lucrătorii din țară. Se cunosc în prezent cîteva porunci domnești din care rezultă cu prisosință rolul meșteșugarilor autohtoni, zidari, zugravi, fierari etc. Ei sînt aceia care finisează în tot cursul anului 1776 edificiul domnesc pe care publicistul Jean Louis Carra îl considera tot atît de frumos ca și cel al domnului Moldovei și despre care D. Fotino avea să noteze că este un palat „minunat“. An de an, ansamblul arhitectonic domnesc s-a completat cu clădiri noi. Analizînd planul original, întocmit în 1791 de Ferdinand Ernst, topograf austriac din regimentul Orosz, rezultă că noua Curte beneficia, în afara palatului, de o construcție prelungă ce acoperea toată latura de nord, fiind întreruptă doar de poarta ce permitea accesul dinspre Mihai Vodă. O altă clădire, de mai mici proporții, se înălța în vecinătatea aripei de est, iar spre actuala stradă 13 Septembrie se afla biserica.

HRUBELE CURȚII NOI

În afara edificiilor, Curtea din Dealul Spirii a beneficiat de cîteva galerii unice în orașul feudal prin vastitatea și sistemul lor de comunicație. Săpăturile arheologice, întreprinse cu ani în urmă de către prof. dr. doc. Gh. Cantacuzino, au permis studierea unui grup de astfel de hrube în str. Cazărmii nr. 44. Sînt două galerii lungi de 56 m. și respectiv 46 m., întretăiate de alte trei de mai mici dimensiuni. Prin grija organelor municipale hrubele sînt astăzi restaurate și așteaptă o valorificare adecvată. Al doilea mare grup se află în str. Puțul cu Apă Rece nr. 53 — 57, ajungînd, se pare, pînă spre str. Maior Ene. De data aceasta constructorii au amenajat o galerie principală de 26 m. și înaltă de 5,5 m., din care se desprind alte patru tunele. Din loc în loc bolțile sînt străpunse de răsuflători. Suprafața întregului grup de hrube de aici, folosit după tradiție ca depozit de alimente, sau ca Pușcărie domnească, atingea 310 m.p., fiind o frumoasă mărturie a înaltei priceperi a meșterilor sec. al XVIII-lea. Acestea sînt singurele vestigii care se mai păstrează într-o stare mulțumitoare din tot ansamblul Curții Noi. În decursul a 3/ de ani de existență, reședința din sus de Mihai Vodă a înregistrat o istorie zbuciumată. Nimic din măreția Curții Vechi de pe Dîmbovița, nimic din înălțătoarele momente petrecute cu veacuri în urmă în acel palat. La Curtea Nouă, jaful oștilor străine alternează uimitor cu prădăciunea focului, sau cu drama unor crime odioase. Și chiar atunci cînd masa lui Nicolae Mavrogheni, dotată cu veselă de argint englezească și cu minunate sfeșnice de alabastru, este dată în cinstea fostei soții a lordului William Craven, Lady Elisbeth, totul se prezintă ca o îmbinare de modernism occidental și influență pur orientală. În 1789 Curtea Nouă, ca și întregul oraș, este ocupată de oști imperiale. La 14 decembrie acel an izbucnește un prim incendiu, care a afectat atît palatul cît și camerele învecinate. Urmează o perioadă în care fierul de pe acoperiș și lemnăria sînt furate. Noul domn preferă să găzduiască mai întîi la Mihai Vodă și apoi la Sf. Sava. Un pitac din 12 mai 1796 cuprinde pentru prima oară numele de Curtea Arsă. Cel care va trece la refacerea edificiului va fi bătrînul domn Constantin Hangherli. Dar pentru obținerea sumelor necesare el scoate la mezat teritoriul Curții Vechi, dînd astfel o lovitură nimicitoare monumentelor de acolo.

Forfota marilor șantiere începe în 1798, prin aducerea de meșteri lemnari de la Tărtășești, zidari de pretutindeni, salahori de la Văcărești, Radu Vodă, Glavacioc ș.a. Dar graba manifestată de domn se pare că a fost rău prevestitoare. Căzut în disgrația Porții, în februarie 1799, Constantin Hangherli a fost ucis în palatul din Dealul Spirii, corpul lui gol fiind ținut timp de o zi în tina curții.

Au urmat anii extrem de tulburi ai începutului de veac XIX, cu ocupații străine și dese schimbări de domnie. Iar la 22 decembrie 1812 ultimul incendiu provoca pagube în valoare de 100 000 de piaștri. Sus, în Dealul Spirii, zidurile înnegrite au rămas părăsite pentru totdeauna. Cînd Alexandru Ioan Cuza a hotărît construirea Arsenalului oștășesc, el s-a oprit asupra acestui loc năpădit de ierburi și acoperit cu moloz.

Dar recentele descoperiri de pe strada 30 Decembrie permit și pentru Dealul Spirii aceleași semne de întrebare: S-a distrus oare totul? Fiindcă în afara hrubelor și a zidului din str. Cazărmii — Militari, astăzi nu mai cunoaștem aproape nimic de la clădirile Curții Arse și în primul rînd de la palat. Este imposibil ca tot acest ansamblu să se fi mistuit cu desăvîrșire. Viitoarele lucrări edilitare ce vor afecta Dealul Spirii vor smulge și acestui mamelon tainele păstrate cu îndîrjire.

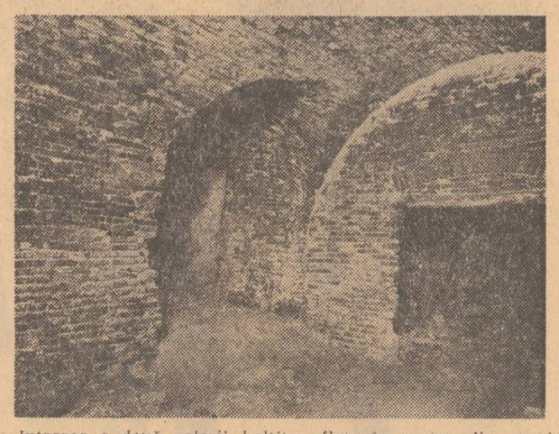

Intrarea a două galerii boltite aflate în curtea din strada Cazărmii 44.

IMPORTANT!

Anunțăm pe cititorii noștri că a început reînnoirea abonamentelor pentru anul 1971.

Abonați-vă din timp și pe termene cît mai lungi, pentru a vă asigura continuitatea în primirea revistei „Magazin“.

Prețul unui abonament este de:

— anual	**78 lei**
— pe șase luni	**39 lei**
— pe trei luni	**19,50 lei**

Abonamentele se fac prin oficiile și agențiile P.T.T.R., factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi și instituții.

GLOB MAGAZIN

MAFIOȚI TRAVESTIȚI ÎN MEDICI UCID ÎNTR-O CAMERĂ DE SPITAL

După miezul nopții, se auziră câteva bătăi ușoare în ușă. Bărbatul întins pe pat nu reacționă. Continua să se afle într-o stare gravă. Fusese injunghiat în fața hotelului care îi aparținea, și era de mirare cum de scăpase cu viață. Dar nu fusese înlăturat orice pericol și aici, în spitalul din Palermo, medicii îl supravegheau, în continuare, îndeaproape.

Bătăile din ușă le auzise însă soția celui injunghiat. Aranjase să rămână împreună cu soțul ei într-o cameră separată a spitalului, deși pentru aceasta trebuise să plătească foarte mult. Doamna Ciuni — pe rănit îl chema Candido Ciuni — era foarte preocupată, crispată, gesturile ei exprimau îngrijorarea. Dar cine ar fi putut arăta normal după asemenea încercări prin cîte trecuse ea? Tocmai de aceea, surorile, medicii îi treceau cu vederea unele atitudini ciudate. Ca, de pildă, faptul că încuia în permanență ușa camerei de spital...

— Cine-i? întrebă d-na Ciuni, puțin buimăcită de trezirea bruscă din somn.

— Medicul de gardă, se recomandă cel ce bătuse în ușă.

Soția lui Candido întoarse cheia în broască și se văzu în fața a doi bărbați în halate albe, cu măști operatorii pe obraz. Unul din ei, probabil cel ce-i răspunsese, i se adresă grăbit:

— Trebuie să-l examinăm pe soțul dv. Vă rugăm să ne lăsați singuri...

Doamna Ciuni ieși din cameră și se îndepărtă pe culoar. După puțin timp se auziră cîteva focuri de armă. Veneau, parcă, din încăperea pînă atunci închisă cu cheia. O bănuială cumplită i se înfipse în minte și inima i se spărgea parcă în piept. Alergă într-un suflet înapoi, în timp ce din alte camere ieșeau oameni treziți de zgomot. Cînd îl văzu din nou pe soțul ei, doamna Ciuni rămase împietrită. Corpul lui Candido era punctat în cîteva locuri de șingele ce i se scurgea. Nu mai respira. „Medicii" dispăruseră fără urme...

Odiosul asasinat din spitalul sicilian a stîrnit un val de indignare în întreaga Italie. Era evident că fusese vorba de o crimă dirijată de organizația mafiotă. Falșii medici nu făcuseră decît să împlinească ceea ce nu reușiseră atentatorii din fața hotelului lui Ciuni. Proprietarul hotelului fusese ucis pentru a nu mai putea da amănunte despre cei ce-l înjunghiaseră și despre motivele acestui atac. După informațiile poliției, uciderea lui Ciuni era rezultatul unei răfuieli în lumea Mafiei, în lupta dintre mafioți pentru controlul localității Ravanusa, de unde era originar Candido, și, într-un cadru mai larg, se încadra în eforturile Mafiei pentru a prelua controlul în industria construcțiilor din Palermo, capitala Siciliei.

În cadrul anchetei întreprinse pentru prinderea asasinilor, poliția a stabilit că ucigașii au intrat cu forța în spital, brutalizîndu-l pe portar și amenințînd două surori de serviciu. Încercările de a afla amănunte utile cu privire la afacerile lui Candido și la unele perioade din biografia sa nu s-au soldat cu rezultate palpabile. Cei interogați refuzau categoric să admită că știau ceva.

În ultima vreme în cîteva articole din presa italiană fusese ventilată ideea că progresele economice înregistrate în Sicilia, ca și o serie de procese intentate unor conducători mafioți au determinat o diminuare a activității și influenței Mafiei. Mulți și-au manifestat scepticismul față de această afirmație. Acum, chiar și cei ce au crezut că Mafia s-a resimțit după loviturile primite trebuie să recunoască forța ei, mai puternică poate decît a fost vreodată în ultimii ani.

Pentru că executarea lui Ciuno nu a venit decît să se adauge altor crime care au reținut, cumva, mai puțin atenția. În urmă cu 11 luni, în timp ce un grup de oameni de afaceri din Palermo se afla într-o ședință, cîțiva polițiști — de fapt gangsteri, care-și puseseră uniforme, ca mai recent falșii medici — au pătruns în sală și au împușcat pe cinci din cei ce se aflau așezați la masă. Au existat informații că ceea ce fusese un adevărat masacru reprezentase o răfuială în lupta pentru controlul industriei construcțiilor, una din cele mai importante, în prezent, în capitala Siciliei. În legătură cu această crimă a stîrnit vîlvă declarația unui arhitect care s-a hotărît să părăsească Sicilia. Arătînd în spre clădirile noi din oraș, el spusese interlocutorului său:

— Vedeți, mai mult ca sigur că sub aceste clădiri, în temeliile de ciment, se află îngropați și unii oameni. Cînd cineva dispare fără urme, te poți întreba de nu cumva se află sub aceste case...

Afirmațiile arhitectului au fost primite cu toată seriozitatea și mulți și-au exprimat îngrijorarea cu privire la soarta unui ziarist bine cunoscut de la „L'Ora", signor Mauro de Mauro, dipărut în urmă cu o lună. Despre Mauro se știa că efectuase ample investigații în legătură cu activitățile Mafiei și că, între altele, dezgropase dosarul morții faimosului petrolist italian Enrico Mattei, pierit într-un suspect accident de avion în 1962. Se aflase oare Mauro în posesia unor date importante privind moartea lui Mattei? Oare asasinarea lui Ciuni nu era în legătură cu dispariția lui Mauro? Nu cumva fusese obligat Ciuni să-l ascundă în hotelul său pe ziaristul răpit și conducătorii mafioți considerau că hotelierul era un personaj prea puțin sigur? Aceasta este una din ipotezele pe care ancheta nu le exclude.

Autoritățile polițienești, care depun o intensă activitate pentru a da de firele afacerii Ciuni, au luat acum măsuri deosebite pentru asigurarea securității singurului „martor" pe care-l au la dispoziție. Este vorba de Antonino Buttafuoco, un consilier fiscal foarte respectabil pînă la arestarea lui, survenită după ce i s-a adus acuzația că a luat parte la răpirea lui Mauro. Anchetatorii lui Buttafuoco sînt convinși că acesta știe multe fapte cu privire la Mafia dar că este terorizat de teamă. Nici măcar celulele închisorii nu i se par suficient de sigure pentru a vorbi. De altfel, poliția îi asigură o pază specială, pentru a împiedica repetarea cazului Salvatore Pischiotta, (acesta din urmă fusese locotenent al gangsterului sicilian Salvatore Giulinao; înaintea procesului, Pischiotta primise o cafea neagră în care fusese introdusă o doză mortală de stricnină...).

Asasinatul din spitalul municipal din Palermo a stîrnit și ample reacții în cercurile politice. Angelo Vicari, șeful poliției italiene, s-a deplasat de la Roma în capitala siciliană și, în cadrul unei conferințe de presă, a declarat că împărtășește îndoielile unei comisii parlamentare anti-Mafia cu privire la onestitatea lui Vito Ciancimino, primarul din Palermo. În parlament fusese prezentată și o interpelare privitoare la legăturile existente între primarul Ciancimino și unii conducători ai Mafiei și se ceruse publicarea întregului material cules cu privire la activitatea primarului.

Multă senzație au stîrnit declarațiile făcute după uciderea lui Ciuni de către Francesco Cattanei, președintele comisiei parlamentare anti-Mafia (comisie compusă din 15 senatori și 15 deputați). El a declarat că deține dovezi despre faptul că Mafia este sprijinită de unele personalități care dețin funcțiu importante și că numai datorită acestui sprijin organizația crimei poate continua să-și facă mendrele. El a anunțat că va divulga — nu a precizat data — numele celor implicați și că acest fapt va stîrni un adevărat șoc, va fi ca o veritabilă explozie...

Dar, unii sînt sceptici. Nu cumva se va dovedi și în acest caz că nu se pot aduce martori, că „omerta", legea tăcerii, este totuși mai puternică, determinînd pe cei ce știu să nu-și deschidă gura, de teama de a nu termina, ca Ciuni, într-un pat de spital?

Candido Ciuni, victima de la spitalul municipal din Palermo.

Mario Ciuni, fratele lui Candido, s-a predat singur poliției care-l căuta pentru port ilegal de armă. Mario cunoaște unele fapte din culisele activității mafiote și, poate, despre dedesubturile asasinării fratelui său. Dar îi este teamă să vorbească. Consideră că celula este cel mai sigur loc în care se poate refugia. În timpul procesului — care s-a judecat după o procedură de urgență, încheindu-se cu o sentință de patru ani închisoare — Mario a fost înconjurat de un „zid" de polițiști, pentru a se evita o încercare de atentat...

PE FIRUL EVENIMENTELOR

ÎNCĂ O FORMULĂ

de Nicolae LUPU

Compromisul a fost și va fi mult timp un instrument al diplomației internaționale pentru concilierea unor poziții opuse atunci cînd se caută ajungerea la un acord într-o problemă sau alta pe calea tratativelor. Asta nu înseamnă de pildă că acest instrument poate fi folosit și în cazul cînd se încearcă printr-un efort acrobatic să se concilieze realitatea cu absurdul. Și, totuși, încercările nu lipsesc. Recent unele ziare britanice au început să vorbească despre existența unui „plan de compromis" în legătură cu proiectul englez de a furniza armament modern Africii de sud rasiste. Compromis între cine și cine, între ce și ce?

Se cunoaște că în încercarea de a concilia declarațiile făcute cînd era în opoziție despre „necesitatea" furnizării de arme Africii de sud și răspunderile asumate după preluarea puterii, partidul conservator s-a aflat într-un impas total: pe de o parte nu vrea să renunțe la promisiunile făcute rasiștilor, pe de altă parte nu vrea nici să exacerbeze opoziția țărilor africane și mai ales ale celor membre ale Commonwealthului. Mai mult, însăși aliați importanți ai Angliei din occident au fost nevoiți să se pronunțe împotriva proiectelor britanice pentru a nu-și strica propriile lor relații cu țările africane. Prima reacție la Foreign Office a fost să se caute ceea ce se numește o soluție de compromis. Este oare posibilă în acest caz o astfel de formulă? Să vedem întîi despre ce este vorba, pentru că răspunsul va fi furnizat de însăși descrierea faptelor.

Experții britanici în materie de compromis au pornit de la ideea că ar trebui făcută o distincție netă între „vînzarea de arme" și „furnizarea de arme". Odată stabilită această distincție, și acceptată tot de ei, a fost elaborat un plan conform căruia Anglia ar urma să „închirieze" și nu să vîndă arme Africii de sud. Ce înseamnă aceasta în mod practic? Și într-un caz și în celălalt Africa de sud capătă instrumentele necesare continuării pe o bază de forță mărită a politicii rasiste, retrogradă, pe continentul african. Dar, adaugă experții, în planul de închiriere vor exista paragrafe care prevăd că Anglia va reține dreptul de proprietate și control asupra acestui armament. Experții afirmă că această formulă ar putea satisface nemulțumirile celor ce au făcut obiecții și în același timp ar permite Angliei să-și îndeplinească promisiunile făcute Africii de sud. Miraculoasă formulă! Dar pentru ca ea să fie transpusă în viață trebuie ca și alții în afara experților să fie de aceeași părere. Or, tocmai simpla schimbare a denumirii operației nu este, după părerea observatorilor informați, de natură să satisfacă pe oponenți. Ei arată pe bună dreptate că nici un fel de paragraf restrictiv nu va putea sili Africa de sud, odată achiziționate armele, să nu le folosească în conformitate cu politica sa larg condamnată. Mai mult, noua formulă riscă să mărească responsabilitatea britanică pentru actele viitoare ale Africii de sud pentru că de astă dată Londra va putea fi acuzată nu numai în calitate de vînzător de arme dar și de proprietar al lor. S-a aflat că, cu prilejul vizitei făcute la Londra, președintele Julius Nyerere al Tanzaniei a refuzat să-și ia vreun angajament de a sprijini acest plan și s-a mulțumit să declare doar că-l va studia. Ziarul englez „Daily Mirror" arăta că autorii planului nu așteaptă să se ia o decizie în legătură cu ei înainte de conferința primilor miniștri ai Commonwealthului din ianuarie viitor. „Indiferent ce se va întîmpla, scrie „Daily Mirror", este vorba de un exercițiu fascinant din domeniul semanticii". În domeniul semanticii da, al diplomației însă nu. Pentru că singurul lucru ce-l pot spera autorii este doar un răgaz în care timp nu vor fi siliți să ia o decizie jenantă. Dar virulenta opoziție față de vînzarea de arme Africii de sud va fi și mai puternică la capătul răgazului scontat, cînd adversarii proiectului vor avea la îndemînă suficiente fapte pentru a afirma că se încearcă tragerea lor pe sfoară printr-o simplă schimbare de nume. Mai bine decît să i se împrumute arme n-ar strica să i se împrumute Africii de sud cîteva idei antirasiste din care, evident, se găsesc și în Anglia în cantități suficientă.

Corespondență specială din Sofia de la Dumitru Tabacu

ANOTIMPURI

Reîntors la Sofia după o lungă călătorie pe meleagurile bulgare, mi-am dat seama că de fapt, aici, în luna noiembrie am străbătut patru anotimpuri. Sub soarele generos al sudului, în pitorescul oraș Hascovo, veritabilă stațiune balneară am întîlnit vara cea mai autentică atestată de numeroșii turiști care se plimbau în bluze sub îmbietoarele portaluri estivale. La Plovdiv, grădinile cu flori, din nou îmbobocite, m-au îndemnat să derulez filele calendarului cu șase luni în urmă la capitolul cromatic al primăverii. Abia peste o zi, la Borovec, în inima munților, dominat de înălțimile Rilei, am tras cu sete în piept aroma rece a iernii sub faldurile pudrate ale fulgilor de zăpadă.

În această confluență de anotimpuri doar Sofia a rămas statornică prescripțiilor meteorologice arborîndu-și vastele draperii de argint ale toamnei. În Parcul Libertății, pe Bulevardul Lenin sau în Piața „9 Septembrie", pe trotuare, frunzele arborilor au așternut covorul melancolic, autumnal sub creștetul de omăt de pe Vitoșa care anunță iremediabila scadență a iernii.

Din toate aceste anotimpuri reintilnesc în capitala Bulgariei, după trei ani de cînd am vizitat-o ultima oară, anotimpul impetuos și totuși statornic al înoririlor. Geografia urbană este aceiași, dar cartierele noi de blocuri și marile construcții verticale au redimensionat parametrii moderni ai orașului. Am avut plăcerea să stau de vorbă, într-o după amiază, cu tov. Gheorghi Stoilov, președintele Comitetului Executiv al Consiliului municipal popular din Sofia care îmi spunea cu acest prilej că orașul, care este cel mai important centru industrial al Bulgariei, a devenit în ultimii ani și un important centru al științei și culturii. O radiografie la fața locului este edificatoare. În imediata vecinătate a orașului se află inima de oțel a țării, marele Combinat metalurgic întins pe o suprafață de 2 600 ha., iar în perimetrul Capitalei sînt înțesate uzinele „Electrocar", o mare fabrică de aparate de radio și televiziune, o uzină de mașini unelte, o mare fabrică de textile și multe altele. Dar un cartograf conștiincios și sensibil la toate aceste unități va nota în același timp că orașul și-a îmbogățit contururile cu numeroase institute de cercetări științifice, fiecare minister avînd laboratoare, unde oamenii de știință se apleacă cu pasiune asupra celor mai moderne „impulsuri" care apar în domeniile lor de cercetare.

Aceste elemente conferă orașului o nouă personalitate și concentrează aici tot ceea ce are mai bun cercetarea oamenilor de știință din țara vecină și prietenă. Acest atribut se sincronizează, cu intensa viață artistică care se desfășoară în mari institute culturale cum este Opera și Teatrul Național, la care aș mai adăuga un nou vlăstar apărut pe firmamentul artistic și anume Teatrul experimental al tinerilor actori unde sînt promovate piesele moderne ale autorilor bulgari sau ale celor de peste hotare.

Călătorul care vizitează astăzi capitala Bulgariei remarcînd aceste ritmuri moderne va respira însă, totodată, parfumul tradițional al orașului. El va privi cu nostalgie zecile de grătare, așternute de-a lungul străzilor, unde vînzătorii îți servesc cu amabilitate pungi cu castane sfîrîind sub focul încins. În acest nomenclator culinar nu voi uita să amintesc despre prezența pitorească a bătrînului, cu fes decorativ, care îți oferă un pahar din celebra „buza", băutură aromată și nutritivă cunoscute și sub numele de bragă. La Sofia sînt multe restaurante moderne și cafenele elegante, care absorb nenumărații turiști ce vin aici din diferite țări ale lumii. Amprenta bucătăriei obișnuite din orice restaurant european n-a exclus mîncărurile specifice. Îl întrebam într-o zi pe un coleg de la un ziar din Sofia, care este mîncarea tradițională, cea mai solicitată de consumatorii bulgari. El mi-a răspuns: „chelbabketa" neuitînd să adauge ca o completare de la sine înțeles „Liutenița". Mi-am memorat cu exactitate aceste cuvinte și, intrînd în primul restaurant, fără să mai consult lista am făcut comanda în cea mai aproximativă pronunție „Chelbabketa". Mi-a oferit o surpriză. Este vorba de fapt de un fel de mititei, bine asortați, cu o salată abundentă într-o mare varietate de legume. Cunoșteam pînă atunci „sopsca" o altă salată de roșii și brînză pigmentată cu ceapă. Dar recunosc că „liuteniță" le întrece pe toate. Practic, este tot o salată, adică un fel de bulion făcut din ardei iuți, care, pentru un om nedeprins încă cu asemenea mîncăruri extrapicante este un adevărat trotil gastronomic.

Pretutindeni, pe unde călătoresc simplă recomandare că sînt din România declanșează o caldă și fierbinte prietenie. În simple discuții, pe străzi sau luări de contact cu personalități din diferite domenii de activitate, remarc cuvintele de caldă simpatie adresate țării noastre și de statornică prietenie care leagă popoarele român și bulgar care își făuresc socialismul pe de o parte și de alta a Dunării.

• DE PRETUTINDENI • DE PRETUTINDENI • DE PRETUTINDENI • DE PRETUTINDENI

CU 2,54 cm pe an Canada se deplasează înspre vest. Aceasta este constatarea savanților canadieni. J.G. Souther și Jack Murray care afirmă că această mișcare ar putea antrena activitatea celor 150 de vulcani stinși din Columbia britanică, care sînt dispuși într-o linie paralelă cu litoralul.

Întîmplarea s-a petrecut la începutul acestui an în Franța. Tînăra Eliane Monier (19 ani) traversa o rețea de căi ferate și n-a observat un tren care se îndrepta în mare viteză spre ea. Tînărul Daniel Sfrontato (18 ani) care se afla în apropiere și și-a dat seama de pericol, s-a repezit la ea, a îmbrîncit-o, scoțînd-o din raza periculoasă. În schimb el n-a mai putut evita accidentarea lui care a fost gravă și a dus la amputarea piciorului și brațului sting. Între cei doi tineri s-a legat ulterior o strînsă prietenie. Eliane Monier vine mereu să-l vadă pe cel care a salvat-o de la moarte cu prețul atît de scump al infirmității sale.

ÎN ORAȘUL *Pasadena din S.U.A. — a fost inaugurată o expoziție de animale. Cel mai mare succes l-a înregistrat un papagal care adresa vizitatorilor cuvintele „Bine ați venit!" în cinci limbi: engleză, germană, rusă, spaniolă și chineză!*

CU UN OCHI *vînăt și cu zgîrieturi pe față — astfel se prezintă Jean Claude Debré din Paris la cabinetul unui medic psihiatru informîndu-l că soția sa nu va mai veni la tratament. Sînt convins — explică el medicului — că soția mea nu mai suferă de complexe de inferioritate.*

O MAȘINĂ de cusut la care se poate lucra fără ace și fără ață, este expusă în prezent la Atlanta (S.U.A.). Această mașină coase cu ultrasunete. Poate fi folosită în deosebi pentru stofele sintetice cărora le „leagă" cusăturile. Inventatorul acestei originale mașini de cusut, Edward Obeda, susține că ar putea fi folosită cu succes în atelierele de confecții, pentru o gamă variată de operații, cusături, tivuri, însăilări, butoniere etc., bineînțeles la tot felul de rochii, pardesie, paltoane din materiale sintetice.

În apropierea orașului Madrid există această originală locuință situată într-un copac. În ea locuiește Ramon Santaro împreună cu soția sa Maria și cu fiica sa Montserra, în vîrstă de trei ani.

ZVONKO VOJAKOVIC este probabil unicul om din Iugoslavia și Europa care are o imunitate înnăscută față de veninul șerpilor. Veninul l-a ajutat cîndva să se însănătoșească. Acum se ocupă de șerpi cu plăcere. Dînsul a fost mușcat pînă acum de vreo 2 000 de reptile.

Valerie și Michel Bullen din Birmingham (Anglia) sînt fericiți în fața incubatorului în care se află fetița lor, Avril, născută în condiții dramatice. Valeriei Bullen, bolnavă de inimă, i s-a interzis de către medici să nască, șansele de supraviețuire pentru ea și copil fiind foarte reduse. Totuși, ea nu a vrut să renunțe la dorința de a avea un copil și medicul a fost constrîns să provoace nașterea cu circa două luni înainte de termen pentru a evita complicațiile. La naștere, fetița avea doar un kilogram, iar după scurt timp, cu ajutorul incubatorului, a ajuns la 2,500 kg și apoi a avut o evoluție normală.

LA O ȘEDINȚĂ a Ligii antialcoolicilor din Paris, un cunoscut jurist francez a făcut o expunere înflăcărată care s-a încheiat cu cuvintele: „Sper că va veni o dată timpul cînd omenirea va arunca tot alcoolul în mare". Din sală răsună răspunsul: „Aveți întregul meu sprijin, domnule, și eu sper aceasta". Oratorul se înclină spre sală. „Vă mulțumesc, domnule. Sînteți desigur un adversar înverșunat al alcoolului?". „Nu, sînt scafandru", răspunse necunoscutul.

ANNIE ȘI REMY, *din Oleron, se logodiseră de curînd. Dornici să se întîlnească cît mai repede au fost victimele aceluiași accident: mașina ei s-a ciocnit cu mașina lui. Și au sfîrșit în camere de spital... separate!*

SPECIALIȘTII în dezvoltarea turismului din India sînt de părere că viitorul centru de sporturi de iarnă aflat în construcție la Gulmarg, 60 km distanță de Srinogar, capitala Cașmirului — va atrage numeroși iubitori ai schiului din Europa și America. Lucrările de construcție a acestui „paradis" al schiurilor urmează să fie încheiate în 1972.

URMARE DIN PAG 1

departe. Noaptea aprinde făclii albastre din valuri fosforescente. Niciodată nu mai văzusem Marea Neagră gătită-n spumă de lumină. Privesc mărețul bal al lui Neptun, împreună cu ofițerul doi maritim **Adrian Voiculescu**, depănînd amintiri din scînteietoarele mări ale sudului. Trecem Bosforul a doua zi, dimineața. Vîntul rece suflă cu putere, iar printre minaretele moscheilor ce spintecă văzduhul ca niște rachete, un soare decolorat atinge fețele oamenilor și ale caselor.

Într-o după amiază însorită, la adăpostul unei insule din Marea Egee ne întîlnim cu mototraulerul „Sinoe", care se întoarce acasă, plin cu pește. Bucurie de ambele părți, salutul sirenelor, brațe agitîndu-se, chemări, priviri lungi, nostalgice, în urma navelor, apoi puncte luminoase pe orizont.

Mediterana ne primește cu hulă și vînt puternic. În duminica următoare, la o săptămînă de la plecarea din țară, pe coasta de nord a Marocului, o furtună serioasă zguduie micuța noastră navă, aproape o zi întreagă. Cu această ocazie, vă voi spune, stimați cititori, că traulerul „Galați" a fost construit în martie 1964, la Sakurajima Shipyard (Japonia), de vestita firmă „Hitachi". Tonaj registru net: 2056 tone, viteză: 11 noduri și 84 oameni, la bord. După furtună, orizontul se limpezește complet. În spre vest se observă clar lanțul de munți Cabrera, la o distanță de 230 kilometri. Se întîmplase un fenomen foarte rar.

Luni, 12 octombrie, admiram, în toată splendoarea ei, stînca Gibraltarului, pregătindu-ne pentru manevrele de acostare. De pe mare, se văd casele cățărîndu-se pe stîncă, într-o bogăție de culoare și lumină, pînă departe, la Rock Hotel și Cazino. Un funicular urcă la aproximativ 1400 picioare, unde se află un restaurant și de unde se oferă privirii o fascinantă panoramă a împrejurimilor, de la Algeciras, pînă-n Maroc. Pe aproape se găsește și „Birlogul maimuțelor". Se pare că maimuțele au fost aduse aci, tot de mauri, prin secolul 8. Alții spun că ele s-ar fi furișat prin tunelul de sub strîmtoare. Cîndva, demult, erau cam 200 și trăiau pe partea cea mai înaltă a stîncii Gibraltarului. Acum, au mai rămas vreo 40, în rezervația atît de mult căutată de turiști.

Ocolim stînca lui Tariq ibn Ziyad prin partea sudică și intrăm în portul ce se află pe latura vestică, aproape de aerodrom. După îndeplinirea formalităților, sîntem liberi să plecăm în oraș. Pătrundem prin poarta de nord, cu ziduri vechi de cetate. Traversăm scuarul cazemateloor și o luăm pe „Main street". Magazinele își etalează marfa diversă, de la burnuzuri și cuțite arăbești, la nobilele statuete de zeități indiene și finele ceasuri și tranzistoare japoneze. Ieșim din „Main street" printr-o altă fortificație: poarta sudică de lîngă cimitirul Trafalgar. Vechi și șterse pietre funerare amintesc de celebra luptă navală cîștigată de nu mai puțin celebrul amiral Nelson.

Ne îndreptăm spre alte locuri istorice, dînd întîi o raită prin frumosul parc „Alameda", unde, într-o vegetație subtropicală, se află monumentul generalului Eliott, apărătorul stîncii, în faimosul asediu (1779—1783). Tot în „Alameda — Garden" există un teatru în aer liber, minigolf și play-ground pentru copii. Nu trebuie uitate, ca atare, formidabilele galerii din stînca Gibraltarului, idee ingenioasă a sergentului major Ince și datorită căreia, generalul George Eliott a devenit baronul Heathfield. După Trafalgar, Eliott și galeriile sale, nu ne mai rămîne decît să asistăm la o ceremonie a cheilor ce are loc de 4—5 ori pe an, în memoria „Marelui Asediu". Un „portsergent" stringe cheile porților orașului și acompaniat de o escortă militară, de fluiere și tobe, le predă apoi guvernatorului, spunîndu-i: „Sir, garnizoana este în siguranță".

Ne întoarcem la navă, cu una din trăsuricile pitorești pavoazate și care-și fac apariția, în special, cînd în port se găsesc nave de pasageri. În după-amiaza următoare, ne desprindem de cheu, privind înapoi, c-o umbră de regret. Mai zărim o vreme „Coloanele lui Hercule" (Calpe și Muntele Abila), apoi totul piere în piclele înserării. Oceanul se umflă, cu răsuflări de hulă. Televiziunea marocană ne mai delectează, încă vreo două nopți, după care, nu ne mai rămîn decît cele trei duzini de filme luate din țară. În timpul zilei, se fac pregătiri intense pentru prima lansare a traulului: posădit, cîrpitul plaselor și-n cele din urmă, punerea traulului la post. Maistrul **Dumitru Ionescu** și marinarul pescar **Simion Belazor**, sînt sufletul acestei acțiuni. Electricienii și-au adus și ei aportul pentru bunul mers al navei și al pescuitului.

În dimineața lui 16 octombrie trecem pe lîngă Cap Bojador de pe coasta Saharei spaniole. E ceață. Se navighează cu multă atenție. Spre prînz, ceața se ridică. Se profită de acest fapt și se exersează rolurile de abandon și incendiu. Oamenii răspund prompt, la darea semnalelor de alarmă. În jurul orei 14,45, mari emoții. Se lansează traulul. Vinciurile huruie, cablurile se-ntind, enormele plase încep să se scufunde. Simpaticul ofițer radio-telegrafist **Constantin Vicoveanu** anunță, în continuare, vreme bună. Tot dînsul va transmite, la Tulcea și primele succese ale vasului „Galați" în călătoria nr. 17. După aproximativ două ore, emoțiile ajung la culme. Traulul este scos din adîncuri; se tîrăște pe punte ca un gigant miriapod, se oprește puțin, parcă să-și mai tragă sufletul și pornește iar. Șeful de tură **Constantin Tomeniuc** îl dirijează sub supravegherea comandantului și a secundului. În sfîrșit, este scos, în întregime. O lume mirifică defilează prin fața noastră: scrumbii albastre, pești sabie, vulpi și pisici de mare, sepii, mici rechini de nisip și, tronînd deasupra tuturor, „Zeus Faber" — un pește ciudat, cu un bot ca burduful unei armonici și aripioare dorsale în chip de sceptru. Toate aceste ființe curioase dispar repede prin gura flămîndă a bunkerului.

Inginerul tehnolog **Petre Voicu** se preocupă îndeaproape de sortarea și prelucrarea materiei vii culese din străfundurile oceanului. S-a hotărît ca ceea ce s-a pescuit să fie, o parte congelată, iar o altă parte transformată în făină și ulei. Lîngă inginerul tehnolog, cercetătorul **Romeo Elefteriu** fotografiază, înregistrează, stringe tot ce e mai interesant și mai vrednic pentru studiu. Primul pescuit oceanic se încheie, pe-nserat, cu o gustoasă saramură și un strașnic borș de thai.

A doua zi, din nou, ceață. Marinarii pescari și cei de la prelucrare sînt la treabă, încă din zori. Sirena sună din răsputeri, pentru a ne semnala prezența.

Din nou pe mări și oceane

NAVA „GALAȚI" — CĂLĂTORIA NR. 17

Cu toate acestea, un cargou de aproape 10 000 de tone vine direct spre noi. I se atrage atenția că traulam, totuși nu-și schimbă drumul. Pericolul coliziunii e iminent. În sfîrșit, face o manevră și ne evită la mică distanță. Răsuflăm ușurați. În ciuda cețiii și a celor întîmplate, se prinde mai mult pește ca ieri. Către prînz, zările încep a se limpezi. După amiaza, timp frumos, dar seara, din nou ceață deasă, care ne face să ne gîndim la cele petrecute în cursul dimineții. Un om stă mereu jos, în fundul navei, lîngă agregatele ce transformă vietățile mării în făină și ulei. Fumul alb care iese pe micul coș al fabricuței ne înștiințează că operatorul **Nicu Popa** este la datorie. Din cînd, în cînd, se mai observă un firicel de fum albiuriu, cu miros îmbietor. Acesta vine de la plita din spatele bucătăriei, unde, cîte unul, (sau mai mulți) adastă, cu nările dilatate, saramurica ce sfîrîie îndrăcită, ori vreo bucățică bună de sepie.

Au mai trecut două zile. Ne deplasăm trei grade mai la sud. Căldură mare. Avem trei ore înaintea fusului orar al țării. Aparatele detectoare (Ecosondă, fish loup) indică bancuri de pește. Sîntem înconjurați de o adevărată flotă pescărească în veșnică mișcare ca și noi. Frigotehniștii sînt (culmea!) în mare febră: aproape tot peștele a fost aranjat în tăvi speciale, presat și trimis la congelare. În dimineața aceasta, fac senzație cîteva sepii voluminoase, o enormă pisică de mare și un șarpe de vreo doi metri, destul de periculos. În cele din urmă, sînt înhățate de cercetătorul Elefteriu și puse la „conservat". La o altă traulare, de sub masiva masă de pește (aproximativ 10 tone) iese la iveală un rechin ciocan — adevărat monstru acvatic. Lupta începe brusc. Fiara se zbate, lovește cu coada, își arată dinții feroci, aruncă văpăi îngrozitoare din ochii bulbucați, în timp ce e impuns cu cîngile, izbit cu rîngile, spintecat de cuțite.

În acele momente primim ordin, din țară, să trecem în emisfera sudică, în zona unde pescuiește nava „Constanța". Vom mărșălui zece zile pîn-acolo, cu speranța că ne va merge din plin.

Deci, cu toată viteza, înainte!

Eugen ACASANDRI

ACEL MACEDONSKI PERPETUU...

— Cu Mihail Celarianu despre autorul „Nopților" și „Rondelurilor" de la a cărui moarte se împlinesc 50 de ani —

de Boris BUZILĂ

— Pentru dialogul de astăzi — al doilea pe care îl găzduiește revista noastră, după unul pe care l-am purtat acum cîțiva ani, cînd v-a fost atribuit un premiu al Academiei, — îngăduiți-mi, stimate Mihail Celarianu, să vă propun un subiect unic : Alexandru Macedonski. Se împlinesc luna aceasta cincizeci de ani de la moartea celui ce este pentru noi un foarte mare poet, iar pentru dumneavoastră și părintele celei ce v-a fost soție, Nina Macedonski.

— Dacă așteptați de la mine o relatare plină de pitoresc mă tem că o să rămîneți dezamăgiți... Am avut ocazia și în alte rînduri să răspund unor întrebări privindu-l pe Macedonski și, de fiecare dată, am propus, pe cît este posibil, să nu ne ocupăm de bijuteriile false și de alte lucruri cunoscute drept ciudățenii ale sale. Încercam prin aceasta să-l scot dintr-o postură în care apărea oarecum ridicol, fapt exploatat din belșug altădată de o burghezime cu totul nepregătită să-l accepte pe Macedonski, cu micile, nevinovatele sale particularități ; ceea ce făcea el la noi se producea în străinătate, cu deosebire în Franța de foarte multă vreme, pe o scară întinsă. Puse însă pe prim plan, atitudinile lui bizare erau identificate adesea drept tot attea abateri de la convențiențele sociale, de la morala comună ; unde mai pui că era învinuit de o mulțime de păcate de care nu suferea.

— La ce vă referiți ?

— Se vorbea, bunăoară de un anumit libertinaj pe care poetul nu l-a practicat niciodată. Ca tată de familie își iubea soția și copiii cu o anumită rigurozitate ; față de ei adopta o postură „didactică", aș zice ; ar fi vrut să-i învețe, cu toată inteligența, voința și autoritatea lui cum să „reușească" în viață, să-i ferească de vicisitudini. În fine, ceea ce pentru unii a putut apărea ca un păcat a fost un anumit curaj al său de a-și ilustra propria-i persoană. Aparențele excentrice îi îndepărtau uneori pe cei capabili să aprecieze oamenii exclusiv prin prisma unor rigori exterioare, la îndemîna inteligențelor mediocre ; în realitate acestea disimulau la el un fond riguros moral.

— Cînd l-ați cunoscut pe Macedonski ?

— În 1914, venind de la Paris, am aflat că un foarte bun și venerat prieten, deși cu vreo treizeci de ani mai în vîrstă, scriitorul Mircea Demetriade, „poet excentric și frondeur" cum îl numește Perpessicius, încetase din viață. M-am dus la biserica Olari unde era depus. Printre alții se găseau acolo Macedonski și Arghezi, care a scris atunci un articol superb. Eu am ținut o cuvîntare ocazională care a stîrnit admirația lui Macedonski : „Tinere, — mi-a zis frazînd cu gravitate — vă face onoare poziția dumneavoastră față de un om ca Mircea Demetriade". Cîțiva ani mai tîrziu, îndemnat de Nichita, unul din fiii săi, am citit niște versuri la Festivalul Macedonski, care se repeta anual.

— Deducem astfel că nu v-ați numărat printre ciracii săi, că nu i-ați frecventat cenaclul ?

— În adevăr, eram o natură cam retrasă, complet opusă spiritului macedonskian și cu siguranță că aș fi făcut acolo notă aparte, lucru pe care îl simțeam și de care mă temeam. Dar nu numai un complex de inferioritate îmi răpea îndrăzneala de a-i spune maestrului pe față motivele care mă îndemnau să nu-i frecventez cenaclul, ci și faptul că îmi dădeam seama că acolo se făceau demonstrații la care probabil n-aș fi rezistat. Erau fervori pe care le simțeam și eu, nefiind însă în stare să le exteriorizez. Așa gîndeam atunci, dar acum, după ce au trecut atîția ani nu-mi pot ierta vina de a nu fi căutat prilejul să stau de vorbă mai des cu Macedonski. Ultima oară m-am dus să-l văd cînd am auzit că este grav bolnav. Momentul acesta l-am mai descris undeva tot într-un interviu, publicat în revista „Luceafărul" ; cer iertare cititorilor dacă voi repeta unele lucruri. L-am găsit întins pe pat într-o stare care nu putea să-mi lase, pentru totdeauna, o impresie mai umană, mai profundă. S-a grăbit, bineînțeles să-mi adreseze și mie fel de fel de cuvinte frumoase — el care nu citise, sînt convins, nici un rînd din ceea ce scrisesem ; am luat aceste complimente în cu totul alt sens, am văzut în ele pe acel Macedonski perpetuu, care voia să facă bine, să încurajeze. Gestul său l-am interpretat exclusiv ca pe un fenomen pur macedonskian, una dintre comportările sale caracteristice prin care ținea să facă bine cu orice preț, să ajute scriitorilor care porneau în viață. M-a impresionat teribila lui izolare. Zăcea în camera pe care am ocupat-o eu apoi, ani de zile, după ce m-am căsătorit cu Nina Macedonski, din Calea Dorobanți. Era îmbrăcat într-o lungă cămașă de noapte. Din chipul său supt, chinuit de boală, nu rămăseseră decît ochii, frumoșii ochi ai lui Macedonski descriși de Traian Demetrescu după ce l-a văzut în gară, la plecarea lui spre Paris. Acum împrumutaseră o groaznică răceală, erau aspri, înfundați în orbite, de o tărie fulgerătoare ; ochi care încetează să mai fie umani, și care, în glacialitatea lor abisală și extrem de decorativă totuși, răsfrîngeau în ei nemărginirea neantului.

— S-a vorbit mult despre destinul tragic al familiei Macedonski. V-a preocupat vreodată gîndul de a desluși cauzele acestui destin ?

— Am încercat în adevăr să desprind acest filon. Dintre toți strămoșii săi m-a atras îndeosebi figura tatălui, generalul. Era, cum se spune, un om **pornit.** Un om poate fi pornit și spre bine, de pe urma acestui lucru beneficiind familia, cei din jur, și nu în ultimul rînd el însuși. Din păcate tatăl lui Macedonski avea porniri în direcții bizare. Se amintește bunăoară un discurs de-al său penibil, de o îngrozitoare rezonanță cazonă, ținut în fața trupei. Și Macedonski, poetul, era într-un anume fel un om **pornit,** cum spune singur într-o poezie : „Sînt tot eu cel de altădată, iubesc pe loc, urăsc îndată, fatalitatea mă apasă". Asta venea de la general, de la alți Macedonski, și pe urmă a trecut și la unii dintre copiii săi. Poetul recunoștea acest lucru. Văduva sa îmi povestea cum venea acasă într-o stare de mare irascibilitate, tunînd și fulgerînd împotriva unuia sau altuia. „Îți închipui, Anicuță, — așa i se adresa deobicei soției — a spus despre mine"... ...și urmau amărăciunile reale, obișnuite, dar nu de puține ori și lucruri de domeniul fanteziei. Soția și copiii, mai cu seamă Nina, la care ținea foarte mult, încercau să-l calmeze, îndemnîndu-l să nu se ia după vorbe. Din nefericire îl înconjurau foarte mulți oameni mici, acea **clientelă** care întreținea în jurul său o atmosferă chemată s-o ajute să pescuiască în apă tulbure, sau să-și bată joc de el. „Maestre, cutare a spus așa, cutare zice că n-ai talent, că ți s-a refuzat cartea la Casa Școalelor..." Oricît l-ar fi putut convinge familia să nu dea crezare vorbelor, mă gîndesc acum dacă acest lucru nu putea constitui realmente o explicație a faptului că trecea uneori drept un om rău, pus în situația de a riposta prin epigrame și alte lucruri asemănătoare. Dincolo de născocirile **clientelei,** este însă tot atît de adevărat că oamenii, îndeosebi contemporanii săi, nu l-au prețuit, întorcîndu-i adesea binele cu răul. Operei lui Macedonski i s-a făcut, printre altele, și procesul că este prea ostentativ preocupată de lucruri terestre, dacă nu chiar de meschinării, pe care le aduce chiar în scrieri de mare efuziune lirică, cum este „Noaptea de mai". În multe rînduri, Macedonski a susținut că el și întreaga familie sînt victimele unei conjurații, a ingratitudinii oamenilor. Și trebuie să spunem cu amărăciune că în această afirmație nu este numai o exagerare. Macedonski a fost de fapt nașul literar al lui Duiliu Zamfirescu, despre care a scris de două ori în „Literatorul", un act de generozitate și înțelegere a valorii, care era, indiscutabil în favoarea lui Macedonski. Dar nu după multă vreme, Duiliu Zamfirescu a trecut în tabăra adversă, așa cum au mai trecut și alții, de partea puterii, a situațiilor sociale. Macedonski nu-ți mai putea oferi nimic, decît ceea ce dădea inițial, adică să te recunoască, așa cum l-a recunoscut pe Arghezi, care și el l-a contestat, așa cum avea să-l conteste și Gala Galaction — vezi Memoriile sale — și atîția alții. Nu-ți mai putea da nimic în plus decît îți dăruia odată însă ceea ce-ți acorda el ca maestru făcea mai mult decît toate averile care-ți puteau veni de aiurea.

Macedonski era învinuit de pe atunci de faptul că lansează oameni fără personalitate. Trecînd peste adevărul că el n-a greșit în cele mai multe cazuri mă întreb : Cine ar putea avea acea putere divinatorie care să-l facă să nu dea greș niciodată în această privință ? În ultimă instanță, acestea nu pot deveni capete de acuzare decît atunci cînd îți cu tot dinadinsul să decapitezi pe cineva. Mă gîndesc deseori la cei care l-au atacat ; din nenorocire ei erau de cele mai multe ori oameni mai puternici decît el ; cum nu s-au gîndit oare că fiind puternici nu au dreptul să atace, că ar fi trebuit să fie mai generoși ; dacă nu acceptăm ca un atlet să doboare cu pumnul său nimicitor pe un biet copil, cu atît mai mult nu putem rămîne insensibili atunci cînd este pusă în joc o întreagă etică socială. El nu putea să riposteze decît cu scrisul...

— Așa cum a și făcut-o în chip magistral...

— Dacă stau să mă gîndesc bine, lupta cea mai cumplită pe care a purtat-o împotriva adversarilor săi a fost aceea din paginile gazetelor. Gazetele pe care le scotea au fost tot atîtea reacții la vicisitudinile care-l încercau. Este colosală setea lui de a tipări, de a se afla tot timpul în arenă, de la o vîrstă cînd alții se legănau încă în iluzii senine ale adolescenței. Parcurgînd puzderia de gazete scoase de Macedonski, am urmărit în ce măsură putea el să facă gazetărie, să fie la curent cu lucrurile din jurul său ; credeam că este prea liric, că trebuie să aibă prin definiție un fond liric și emotiv. Mi-am dat seama însă că abordînd probleme de economie sau politică, bunăoară, se arăta extrem de lucid. Desigur, publicistica era pentru Macedonski o luptă epuizantă, inegală, teribilă, multe dintre publicațiile sale fiind scrise în întregime de el. Cred că această latură a activității lui Macedonski — publicistica — a fost studiată foarte superficial ; se cunosc două-trei repere : cînd a fost închis, cînd a „înjurat" pe maiestatea sa, cînd a publicat nu mai știu ce în „Oltul". Toate acestea merită să fie însă cercetate cu atenție. Macedonski era un polemist înnăscut, un mare temperament. Pornise să-și croiască drum în viață cu violența unei ghiulele, dar dintr-un tun — evident nu mă refer la valoarea artei sale ci la puterea de a se impune în fața puternicilor zilei — cu forță redusă, și într-un cadru de teribilă sărăcie.

Avea dreptate atunci cînd spunea că a suferit enorm. Era în primul rînd o suferință morală, aceea de a vedea în orice rigoare din afară o tiranie pentru spiritul său degajat și nesupus.

Cred că Alexandru Macedonski este astăzi înțeles incomparabil mai bine ca în trecut, că el are acum un procent mult mai mare de admiratori ai operei și ai ținutei sale, iar eventualii detractori nu trebuie să ne sperie. ...Gîndiți-vă la un poet al cărui nume trimite în cazul nostru la o oarecare analogie — Baudelaire. Știm că în propria sa țară mai sînt destui care-l contestă... Chestiune de gust, de receptivitate, de temperament... Indiferent de asta însă, Macedonski este unul dintre artiștii a căror operă nu numai că nu exclude posibilitatea interpretării la infinit, dar te și obligă să revii asupră-i.

S-o revezi, s-o justifici și cîte odată să o scuzi...

Poetul și fiica sa Nina, în 1913

Mihail Celarianu (n. 1893) poet și prozator, autorul volumelor „Poeme și proză" (1913), „Drumul" (1928), „Flori fără pace" (1938), „Polca pe furate" (1933), „Femeia șingelui meu" (1936), „Diamant verde" (1940), „Inima omenească" (1966). (Vezi și „Mihail Celarianu, poetul „Inimii omenești" în „Magazin" nr. 544 din 9.III. 1968.).

Moment din timpul repetiției
Foto : Mihai POPESCU

UN SPECTACOL DE „MARIONETE" LA TEATRUL GIULEȘTI

Pe scenă și în sală nici țipenie. Scaunele acoperite resping pe cei străini de teatru. Un neînsuflețit căluț (netroian, evident) s-a postat pe rotile și privește circumspect și fără de ochi spre neant ori numai spre siluetele unor copăcei de placaj, spre tunuri inofensive (deocamdată !). Așteptat, puțin intimidată de tăcere, ca toate acestea să prindă viață. Este, doar, ora anunțată pentru repetiție. Deocamdată, tăcere, tăcere și pustiu. Rar, din culise, se aude cîte un ciocan și deodată, glasul, voit autoritar, al regizorului chemîndu-și actorii la repetiție. Sper că nu bănuiește prezența unui musafir în sală. Peste un minut, numai, voi redescoperi (pentru a nu știu cîta oară) că în teatru se află tot, imediat, fără zăbavă. O șoaptă în difuzor „Atențiune, actorii să poftească jos. Tabloul 7, tabloul 7 jos".

Apărut din arlechin, Dinu Cernescu, fără introducere :

— Mi-e așa de frică ! Dracu m-a pus să pun piesa asta. Mă gîndesc tot timpul la „Măsură pentru măsură".

N-apuc să-l întreb nimic. Cineva se repede spre el : „N-a venit Haber" (scenograful spectacolului : Sorin Haber n.n.). Nu știu ce-i cu păsările astea. Umblă sau zboară. Trebuie poate un mecanism. „Nu, domnule, doar o sîrmuliță". „Tot mecanism e !". „Ce, sîrma-i mecanism ? Un lucru vreau, să ouă și nu oricum. Cu ouă adevărate. (Ce risipă !) Ei, putem începe. Dar fără început. De la cădere de pe cal. Ce faci cu picioarele. Nu vreau, picioarele".

Repetiția, în sfîrșit, demarează. Într-un colț, două costume înflorate, decoltate, creț, vesele și-nvolănate. Capetele nu se văd. Repetă febril textul. Ghicesc : Lucietta și Orsetta. Le și recunosc : Dorina Lazăr și Atena Demetriad.

Pe scenă, agitația a început. Replicile curg, se întrerup, se reiau pentru a se întrerupe din nou. Actorii aleargă, agitație mare, „stai ! o secundă", reluare. „Vă rog, aici desfacem momentul". Pe parcurs mai recunosc cîteva personaje : Jupîn Toni (Traian Dănceanu), Mătușa Pasqua (Marga Anghelescu), Beppe (Vasile Ichim), Tita Nane (Ion Vilcu). În mijlocul vacarmului se mai strecoară un glas cunoscut. Este Mihăilescu-Brăila în încercarea disperată pe care o face jupîn Fortunato de a despărți pe combatante.

Eu vreau totuși, cu încăpățînare, să aflu cîte ceva de la regizor.

— Dinu Cernescu, de ce tocmai Goldoni ?

— Goldoni a fost totdeauna sincer. A vrut teatru popular, a scris teatru popular, a spus-o, a teoretizat. În plus, dramaturgia sa corespunde liniei repertoriale a teatrului nostru ; repertoriu de cultură, dar și de accesibilitate.

— Cum vrei să arate spectacolul ?

— Împreună cu Haber l-am conceput ca pe un spectacol de marionete. Este foarte greu însă. Sînt solicitări interpretative deosebite, iar actorii nu sînt încă obișnuiți.

— Mai spunem cîteva nume din distribuție.

— În afară de cei pe care i-ai văzut : Astra Dan, Ileana Cernat, Jorj Voicu, Paul Ioachim, Minel Klepper, Ileana Codarcea și Dan Tufaru în Toffolo.

— În ultimele spectacole pe care le-ai regizat, muzica a jucat un rol special.

— De data aceasta, este doar comentariu, decor sonor realizat tot de Constantin Zorzor.

— Va fi un Goldoni pornit dinăuntru și dilatat sau te afli față în față și încerci să rizi.

— Dinăuntru, sigur. Și aș fi foarte fericit să semene chiar cu un spectacol de marionete atît de gustat și de publicul lui Goldoni.

— Ce înseamnă acest spectacol pentru dumneata, care ai mai pus o dată piesa ?

N-am putut afla răspunsul pentru că au reizbucnit „Glicevile din Chioggia".

Florica ICHIM

Clepsidra

FAPT DIVERS

de Constantin VIȘAN

— Alo !
— Da !
— Sînteți tovarășul...
— Da, eu sînt...
— Aici spitalul de urgență.
— Ce s-a întîmplat ?
— Copilul dv. se află la noi.
— Dar cum, ce s-a întîmplat ?
— Nu este ceva foarte grav dar vă rugăm să veniți imediat. Înspăimîntat, omul aleargă la spital. Acolo își găsește copilul desfigurat și află că toată această ispravă oribilă este urmarea unei bătăi fără noimă.

Băiatul se întorcea de la școală, grăbit să-și facă lecțiile și să vadă de frățiorul mai mic pînă la întoarcerea părinților de la serviciu.

Aproape de casă i-au tăiat drumul cîțiva băieți.
— Cum ne cheamă pe noi, bobocule ?
— Nu știu. Sînt nou aici în cartier.
— Păi tocmai d-asta, minzule. Fii bun și scoate un pol de parale.
— De ce ?
— De intrare în maalaua noastră.
— N-am bani.
— Atunci să-ți dăm noi.

Și-au început să-l lovească. În cap, în piept, în stomac. Mai întîi a crezut că e o glumă. I-a rugat să-l lase în pace. Dar loviturile se întețeau. Deveneau tot mai puternice, mai rele A dat să iasă din cercul lor de pumni dar n-a reușit. Unul l-a lovit cu vîrful pantofului peste fluierul piciorului și s-a prăbușit. Atunci s-au aruncat cu toții peste el, strivindu-l sub greutate.

Nu știe ce s-a mai întîmplat. S-a trezit după cîteva ore în camera albă a spitalului. Desfigurat, cu dinții rupți, cu arcada spartă, cu degetele de la mîini zdrobite.

— V-a supărat cu ceva băiatul meu ? îi întreabă tatăl pe doi dintre autorii acestei „bravuri".
— Cu nimic. Nici nu știm cum îl cheamă.
— Atunci de ce l-ați lovit ?
— Ca să ne distrăm — zice unul.
— Și ca să se știe cine e mai tare în cartierul nostru, adaugă celălalt, candid, indiferent.

Pot să liniștească astfel de argumente ?

Asemenea încercări „copilărești" s-au mai întîmplat. Cam multe din păcate. Și unele dintre ele cu consecințe tragice.

Poate că ar fi timpul să privim cu mai multă luare aminte aceste ieșiri „nevinovate", comportările brutale, reacțiile violente, nervoase la cele mai mici încercări de atragere a atenției.

Să nu ne mulțumim doar cu constatările. Să vedem unde am greșit noi.

Sînt boli mai periculoase decît pojarul și gripa, decît hepatita sau oreionul. Nedescoperite, netratate la vreme sau tratate cu indiferență, aceste boli pot avea consecințe dintre cele mai grave.

PREMIERE

văzute de NEAGU RĂDULESCU

TEATRUL BULANDRA

„GLUGA PE OCHI"

de Iosif Naghiu

De la stînga : Iosif Naghiu, regizorul Valeriu Moisescu, Virgil Ogășanu și Toma Caragiu

TEATRUL C. TĂNASE

„SE CAUTĂ O VEDETĂ"

de Aurel Felea și Sadi Rudeanu

cu H. Nicolaide și I. Fințeșteanu

Albumul iubitorilor de muzică ușoară

● *DUPĂ REÎNTOARCEREA din turneul întreprins în Belgia și Olanda (în august) și apariția în spectacolul „Sonatul lunii" (unde a dat o originală interpretare șlagărului „In The Summertime"), Sergiu Cioiu, aflat într-o deosebită „formă" creatoare, are pe masa de lucru o serie de proiecte : un recital la Televiziune, după un scenariu propriu (un triptic : „Caricaturi", „Romanțe", „Vise"), precum și un „show" în concepție proprie pe o scenă bucureșteană ținută încă secretă (în cadrul căruia va colabora cu formația „Olympic '64").*

● *SUPREMAȚIA anglo-americană în materie de muzică „pop" începe să fie tot mai des încălcată. În clasamentele muzicale au apărut în ultimul timp numele formațiilor canadiene „Guess Who" și „Poppy Family", al celor olandeze „Shocking Blue" „Jesemine T", „Tee Set", „Cats" și „Zen", al celor belgiene „Wallace Collection" și „Pebbles", al trio-ului greco-francez „Aphrodite's Child", al elveților „B.G. System", al soliștilor Sacha Distel, Serge Gainsbourg, Jane Birkin, Nano Mouskouri (Franța).*

● *DE CURÎND Cliff Richard și-a sărbătorit apariția celui de-al 50-lea disc mic („single") Ca și primul („Move It", în august 1958), și acesta s-a bucurat de un mare succes.*

● *CU CÎTEVA ZILE în urmă prestigioasa revistă britanică „Melody Maker" a publicat rezultatele referendumului său pe 1970. Iată fruntașii celor opt clasamente muzicale : Led Zeppelin, Beatles, Who („Cea mai valoroasă formație") ; Robert Plant, Joe Cocker, Roger Chapman („Solist vocal") ; Sandy Denny, Christine Perfect, Julie Driscoll („Solistă vocală") ; Led Zeppelin II, Let Be (Beatles), The Who-Live At Leeds („Albume") ; Eric Clapton, Jimmy Page, Jimi Hendrix („Ghitarist solo"), Jack Bruce, John Paul Jones („Ghitarist bass") ; Keith Emerson, Jon Lord („Pianist-organist") ; Ginger Baker, John Hiseman („Baterist").*

● *NEMULȚUMIT de răceala publicului englez, Joe Cocker și-a făcut o a doua carieră, strălucitoare, în Statele Unite, unde popularitatea sa a atins-o aproape pe cea a lui Elvis Presley. Ultimul său disc L.P., „Joe Cocker Mad Dogs and Englishmen" se bucură de un imens succes.*

● *SPECTACULOASE reveniri în Franța : Cristophe și Hervé Vilard sînt redescoperiți de publicul meloman, iar Joe Dassin devine o vedetă de prim ordin. După mulți ani, Vilard asaltează din nou vîrful clasamentului, cu melodia „Les Anges du matin". În schimb, David Alexander Winter a căzut în semi-dizgrație după un singur mare succes („Oh, Lady Mary").*

Octavian URSULESCU

MARELE PERSONAJ COLECTIV AL OPEREI

Un personaj, căruia, din cine știe ce motive, criticii noștri muzicali uită să-i acorde atenție în cronicile de operă, este corul. Și este mare păcat ! De cele mai multe ori sîntem informați despre evoluția spectaculoasă pe care a avut-o „x" într-o premieră, despre faptul că „y" nefiind „în voce" a dus la eșuarea spectacolului, despre jocul de scenă al cîntărețului „z", sau despre orchestra care a fost peste sau sub așteptări. Și dacă spațiul acordat pentru cronica spectacolului, permite, în 2—3 rînduri cel mult, ni se aduce la cunoștință — aproape invariabil — că „nici de data aceasta corul nu și-a dezmințit calitățile". Dar este mult prea puțin pentru acest... personaj, întotdeauna principal, un adevărat suport pentru evoluțiile soliștilor.

Și de ce, atunci cînd compozitorul acordă cu generozitate atîtea pagini — multe devenite celebre — acestui personaj colectiv, noi, criticii, ne putem permite să-l trecem cu vederea, mai ales că, în cazul Operei noastre, avem de a face cu un cor de mare valoare artistică ?

Ne-am pus de multe ori întrebarea, cum reușește dirijorul lor, Stelian Olariu să-i modeleze atît de bine, încît chiar dacă solistul care evoluează concomitent este sub ton, corul să cînte impecabil. Și răspunsul a venit odată cu prima repetiție la care am asistat a corului. Sus, în sala Kulibin se repeta „Tanhäuser" de Wagner. De la început am fost extrem de impresionată de disciplina care domnea aici. Aceeași respirație pentru tot corul, același răspuns la fiecare solicitare. Dirijorul „lucra" pe rînd cu fiecare voce, finisînd nuanțele liniilor melodice. Exigent la cele mai mici greșeli — pe care ascultătorul oricît de avizat ar fi el nu le-ar fi sesizat — dirijorul relua de mai multe ori fiecare cap de frază, fiecare coda. Mă gîndeam că, de fapt, acesta este secretul...

Este o pledoarie pentru acest cor ? Da ! Pentru că apare seară de seară, fără momente de „respiro", pentru că nu-i putem reproșa nimic, muzical vorbind, pentru că fiecare component al său cunoaște mai multe roluri de cît orice solist, pentru că, în fine...

Adunăm aici aplauzele spectatorilor noștri adresate, țăranilor, sclavilor, țiganilor, vînătorilor din spectacolele Operei Române și le oferim „la scenă deschisă" corului primei noastre scene lirice.

Doina MOGA

Avizier

GH. CĂCIULEANU văzut de M. OPROIU

● E interesantă de urmărit evoluția tînărului balerin cu atît de complexe calități actoricești : Gh. Căciuleanu. Eroul principal al „Nocturnelor" de la Țăndărică, vădește și calitățile unui valoros interpret scenic.

În momentul de față, el se află invitat să colaboreze cu trupa „Ballet van Vlaanderen" din Anvers. „Idealul meu este să îmbin arta baletului cu cea a teatrului modern — complex", ne-a spus la plecare tînărul interpret.

● L-am întrebat pe scriitorul D.Solomon despre piesa „Examenul de bacalaureat", pe șantier la Teatrul de Comedie : „O comedie satirică de inspirație actuală, utilizînd mijloace ale piesei polițiste. Sînt bucuros că va fi jucată de un teatru cu o echipă de o ridicată valoare artistică".

● În stagiunea aceasta, Teatrul din Reșița va prezenta o nouă variantă a piesei „Cetatea de foc" de Davidoglu.

● În regia lui George Teodorescu și scenografia lui Popescu-Udrițe se repetă „Săptămîna patimilor", piesa lui Paul Anghel. Interpretul lui Ștefan este Gheorghe Cozorici. În distribuție : Constantin Dinulescu, Răducu Iţcuș, Costel Constantin, Ion Henter, Marian Hudac, Liviu Crăciun, Emanoil Petruț, Mihai Fotino, Silvia Popovici, Ovidiu Moldovan, Emil Liptac, Valeria Gagialov, Traian Stănescu, Florin Piersic, Bogdan Mușatescu, Igor Bardu, Virgil Popovici, Mircea Cojan, Anatol Spînu, Ovidiu Iuliu Moldovan, Mihai Niculescu, Dorel Iacobescu, Florin Crăciunescu, Aimée Iacobescu și Ana Maria Oțetea.

Între 6—22 noiembrie 1970 se desfășoară la Varadero (Cuba) cel de-al II-lea Festival de muzică ușoară, țara noastră fiind reprezentată de către Anda Călugăreanu și Mihaela Mihai. **În fotografie : Anda Călugăreanu la magazinul „Muzica" din Moscova cu prilejul recentului turneu întreprins în Uniunea Sovietică.**

Corespondență specială

de la Robert Grelièr

COSTA GAVRAS

despre filmul „Z"

Actorii François Périer și Jean Louis Trintignant în filmul „Z"

Distins anul trecut cu premiul „OSCAR" pentru cel mai bun film străin prezentat în S.U.A. — premiu care constituie și o deosebită apreciere internațională — filmul „Z" este creația reputatului cineast de origine greacă al noii generații (cunoscut și la noi prin precedentul său film „Compartimentul ucigașilor") care l-a realizat în studiourile franceze, după un roman inspirat de un fapt real : asasinarea, acum cîțiva ani, a lui Lambrakis, personalitate politică cu vederi liberale, din Grecia.

Recent, Costa Gavras a acordat, la Paris, prin intermediul criticului francez *ROBERT GRÉLIER*, un interviu în exclusivitate pentru revista „Magazin".

— Originea dv. greacă a fost determinantă în ceea ce privește alegerea romanului lui Vassili Vassilikos pentru a-l adapta ecranului ?

— Da, firește, deși mă consider regizor francez, aceasta nu m-a împiedicat să continui a cunoaște îndeajuns de bine problemele actuale ale țării mele de origine. Au existat, așadar, destule elemente care m-au îndemnat să realizez acest film și a trebuit să-mi pun forțele la încercare.

— După prezentarea filmului în premieră pariziană, unii v-au reproșat un anume schematism în privința personajelor dv. Ele se împart în foarte buni, foarte generoși și, de partea opusă, lipsiți de energie, necinstiți, bețivi etc. Ce credeți despre această critică ?

— Așa era realitatea, ce puteam face. Ba chiar, trebuie să mărturisesc că, uneori, am estompat unele trăsături ce mi s-au părut exagerate — dar adevărul este că ticăloșii erau de zece ori mai ticăloși decît apar pe ecran. Nu i-am inventat eu — așa erau ei și ar fi însemnat să ne batem joc de realitatea istorică, de contextul ei social, dacă ne-am închipui că am șarjat aceste personaje în film. Aș fi putut, desigur, să mai estompez unele trăsături — dar mă întreb la ce bun ? Pentru a justifica o anumită „obiectivitate" — dar oare ea există, cu adevărat ? În ceea ce mă privește, am încercat să transform o subiectivitate în obiectivitate și nu pot spune eu dacă am reușit.

După părerea mea, filmul este o sinteză a ceea ce lumea a putut citi, la timpul potrivit, vreme de două-trei luni în ziare. Și trebuie să vă mărturisesc că, deși mă informasem asupra problemei, am avut eu însumi îndoieli în privința verdicității unor fapte. Am pornit atunci să le verific în ziarele epocii : nimic nu a fost contrafăcut, totul corespundea întocmai. Dar cititorul de gazetă se plictisește repede să urmărească săptămîni în șir feluritele anchete în legătură cu un asasinat de dimensiunea celui al lui Lambrakis, prin implicațiile lui. Foarte adesea, în asemenea cazuri, ancheta bate pasul pe loc, iar cititorul abandonează. Datorită acestui fapt îi vine ușor poliției să modifice responsabilitățile, deoarece opinia publică nu mai reacționează.

— Totuși, dv. ați dat o interpretare precisă personajului Lambrakis — pivotul filmului — și ați adoptat o anume poziție față de el,.

— Lambrakis se retrăsese în afara partidelor politice tradiționale și a devenit, într-un anume fel, victima propriului său spirit liberal. El a crezut în justiție, în adevărul care trebuie să triumfe cu orice preț... devenind astfel primejdios. Este genul de erou pe care toată lumea tinde să-l revendice, dar numai după moarte — ceea ce, de altfel, s-a și întîmplat cu el. Personajul avocatului, interpretat de Charles Denner, este mai puțin idealist, acest bărbat are o viziune mai justă a lucrurilor. Luciditatea lui îi permite să întrevadă complotul și să-i descopere pe veritabilii lui făptași. Deoarece cunoaște greșelile și excesele adversarului, el își poate îngădui să afirme că orice luptă necesită un minimum de organizare, pentru a se tranforma într-o luptă revoluționară eficace.

— În filmul „Z" ați optat pentru o reconstituire folosind actori, o reconstituire de ficțiune ca să spunem astfel, spre deosebire de Francesco Rosi în al său „Salvatore Giuliano" care a utilizat decorurile reale ale dramei și participanți la ea. Ce anume a determinat această alegere ?

— Eficacitatea — căci eu cred mai mult în funcția cinematografului de a vehicula idei prin mijlocirea unor actori, decît modalitatea documentară, fie chiar reconstituită. Dacă aș fi folosit același context, inclusiv decorurile, ar fi trebuit să localizez, ceea ce nu am făcut niciodată. Nu am vrut să arăt unde și cînd s-au desfășurat faptele.

— De ce l-ați ales atunci pe Mikis Theodorakis pentru partitura muzicală a filmului ?

— Întîi, din considerente sentimentale, în al doilea rînd fiindcă iubesc muzica sa. El a fost, de altfel, în cîteva rînduri arestat pentru că era unul dintre conducătorii tineretului lambrakist.

În încheierea interviului, Costa Gavras a transmis salutul său publicului nostru spectator.

„Descărcarea" se intitulează filmul lui Jacques Baratier realizat în coproducție Franța — R.F.G. pe un subiect social, un fel de itinerar-pelerinaj începînd din acele mizere cartiere denumite „bidonvilles" — trecînd prin orașele de tranzit unde o mulțime cosmopolită încearcă să-și organizeze viața — pînă la evocarea unui oraș de vis. Acest film i-a dat ocazia Bernadettei Lafont — astăzi la 32 de ani — să revină cu strălucire pe platourile de filmare.

Tînăra actriță americană Lynda Day este partenera lui John Wayne în ultimul său film „Chisum", un western regizat de fiul celebrului actor Mc Laglen.

ERMANNO OLMI și-a ales ca erou un personaj ce are hoby-ul heraldicii. Filmul se va numi „În timpul verii"

JACQUES BREL își continuă cariera cinematografică cu o asiduitate sporită față de cea muzicală. În primele zile ale lui noiembrie, el a început turnările în noul film francez polițist realizat de către Marcel Carné după un roman de Jean Laborde. El va interpreta rolul unui magistrat curajos care va face cu orice preț lumină într-o afacere complicată.

GERALDINE CHAPLIN va fi partenera lui Louis de Funés în filmul lui Serge Krober avînd titlul „Cocoțat pe un arbore" — o comedie a cărei acțiune, începînd printr-un spectaculos accident, se desfășoară pe Riviera italiană. În distribuție și Olivier de Funés, fiul repurtatului comic.

ECOURI

Un nou film al lui Zeffirelli „Fratele soare și sora luna", cu actorul irlandez Frank Grimes.

În regia și avîndu-l ca partener pe Robert Hossein, cîntărețul Johnny Halliday își continuă cariera cinematografică. Acesta este al șaptelea film al său în care, sub numele Johnny, ce-i aparține, joacă rolul unui vagabond. Sub titlul „Punct de cădere", filmul lui Hossein este un film de „suspense", a cărui acțiune se petrece într-o baracă pierdută undeva, pe malul Mediteranei.

ULTIMA REPREZENTAȚIE

A LIDIEI JIGA...

Știrea îndurerează și aproape nu-ți vine să-i dai crezare. Lidia Jiga, dresoare atît de cunoscută, în țară și peste hotare, și-a încheiat cariera, prematur, într-un mod tragic. La sfîrșitul săptămînii trecute, la Harkov, chiar în timpul spectacolului, s-a petrecut un accident fatal. Animalele — pe care Lidia le-a iubit și cărora le-a consacrat cea mai mare parte a vieții — au devenit fiare și, într-o clipă, au surprins-o. Rănită grav, Lidia a decedat în drum spre spital.

Într-o profesie în care curajul maxim este o condiție sine qua non, Lidia Jiga a dovedit o temeritate și o disponibilitate pe care numai marile pasiuni le pot genera. Dragostea pentru arta dresurii devenise, pentru ea, un mod de viață. Ca orice artist adevărat, era preocupată, în permanență, de a desăvîrși arta căreia i se consacrase. Greutățile, primejdiile încercăe nu o descurajau. Dimpotrivă, avea încredere absolută în capacitatea oamenilor de a reuși să stăpînească, chiar și în cele mai complexe împrejurări, animalele sălbatice.

În vara anului 1969 suferise un accident grav. De fapt, fusese vorba de o admirabilă pildă de abnegație. Cu prilejul unui turneu în Republica Federală a Germaniei, unul din elevii Lidiei — este vorba de tigrul Bengal — s-a înfuriat, în timpul unei plimbări prin grădina circului, la Hamburg, o furie complet neobișnuită, datorată unor cauze cu totul speciale. Imblînzitoarea, care purta lesa, s-a lăsat în genunchi, pentru a-l ține în loc pe tigru. Dar Bengal, cu cele 300 de kilograme ale sale, a tirit-o pînă în stradă, cînd s-a năpustit asupra unui cetățean. Lidia era singură, fără bici, fără furcă, fără nici o armă de apărare. Temîndu-se că tigrul o să-l sfîșie pe cetățeanul spre picioarele căruia se aruncase, Lidia a tras brusc sprea ea capul lui Bengal și și-a vîrît mîna stîngă în gura animalului. Cu bună știință, cu un sînge rece uimitor. Rezultatul a fost grav. Mîna stîngă sfîșiată, oase fracturate. În antebrațul drept al dresoarei tigrul și-a înfipt adînc doi colți, pînă la os. Înainte de a leșina, Lidia și-a dat seama că omul fusese totuși salvat...

După spitalizarea, care a urmat în urma unei operații de peste trei ore, Lidia — despre al cărei sacrificiu presa vest-germană a scris pe larg — s-a prezentat din nou în arenă. Fără ca măcar să-și fi încheiat convalescența, neputînd rezista cererilor publicului, care dorea să o vadă din nou, la numai trei săptămîni după accident. Dresoarea prezenta în manej un număr care — e drept — nu necesita ridicarea de postamente dar pe care cei 3 000 de spectatori l-au răsplătit cu aplauze delirante. O mulțime de copii au venit la ea, i-au adus flori, au sărutat-o. Pentru ca, după aceea, în arena circului să apară directorul general al circurilor din R.F. a Germaniei, care a povestit că în viața sa văzuse peste 12 000 de spectacole de circ dar că, pînă la Lidia Jiga nu mai întîlnise niciodată un asemenea exemplu de curaj, devotament și abnegație pentru arta dresurii și pentru publicul iubitor al circului...

După înapoierea la București, cu prilejul unei convorbiri în care am rugat-o să-mi împărtășească impresiile culese în cursul turneului cu circul „Willy Hagenbeck" și să-mi povestească despre intențiile de viitor, Lidia Jiga mi-a vorbit despre proiectul unei dresuri unice pînă acum, o dresură mixtă, complexă, pe fundalul unei scene de junglă, un spectacol de un gen nou, cum nu a mai fost niciodată. O dresură la care, așa cum mărturisea, se gîndea tot timpul, pe care o vedea mereu cu ochii minții. În același timp, potrivindu-și bandajul pe mînă, ea își mai exprimase marea dorință de a apare din nou cu o reprezentație deosebită în fața publicului românesc, pe care îl iubea și respecta și de care, spre marea ei bucurie, era îndrăgită...

Dar cine se putea gîndi, atunci, că nici unul din proiectele ei nu se va mai îndeplini ? Că una din carierele cele mai strălucite în dresura de animale se va încheia brusc, tragic, după nici un an de zile ?

U. VĂLUREANU

O gală de măiestrie și curaj — Lidia Jiga în timpul unui spectacol de dresură...

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 15 NOIEMBRIE

PROGRAMUL I : 8,45 Gimnastica de dimineață. 9,00 Matineu duminical pentru copii și școlari. 10,00 Viața satului. 11,30 Beethoven azi. 12,00 De strajă patriei. 12,30 Fotbal : Petrolul—Dinamo București. 14,30 Lume, lume — film omagial închinat Mariei Tănase. 15,00 Emisiune în limba maghiară. 16,30 Studioul „N". 18,00 Unde-i greșeala ? — emisiune-concurs. 19,00 Cîntec și joc din Țara de Sus. 19,30 Telejurnal. 20,00 Film artistic : „O proprietăreasă ciudată". 21,55 Șapte note în cheia Sol. 22,35 Telejurnal. 22,45 Duminica sportivă. PROGRAMUL II: 20,00 Lumea copiilor. 20,30 „Discurs pentru o floare" de Paul Everac. 21,30 Buletin de știri. 21,35 Carnet bucureștean. 21,45 Actualități literare. 22,10 Reluarea serialului de simbătă seara.

LUNI 16 NOIEMBRIE

18,05 Scena și ecranul. 18,40 Muzică populară. 19,00 Ce sînt și ce trebuie să fie centralele industriale ? 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Războiul celor două roze (IV). 20,50 Ocolul țării în opt luni. 22,00 Exigențe ale conducerii vieții sociale. 22,30 Telejurnal. 22,40 Telesport.

MARȚI 17 NOIEMBRIE

10,00—11,00 Telescoală. 18,00 Ateneu. 18,30 La 1 600 grade Celsius. 18,55 Cîntați cu noi. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Trofeul Carpați la handbal masculin. R.D.G.—Iugoslavia (repriza a II-a). 20,30 „Ciuta" de Victor Ion Popa. 22,00 Prim plan : Șerban Cioculescu. 22,30 Telejurnal. 22,40 Muzicorama.

MIERCURI 18 NOIEMBRIE

18,00 Universal-Șotron. 18,30 Legislația privind protecția muncii și practica. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Handbal masculin. România—U.R.S.S. (repriza a II-a). 20,30 Tele-cinemateca : „America, America" (partea I). 22,00 Cadran internațional. 22,30 Gala marilor interpreți români : Lucia Stănescu. 22,50 Telejurnal.

JOI 19 NOIEMBRIE

PROGRAMUL I : 18,00 Emisiune în limba maghiară. 18,40 Handbal masculin: U.R.S.S.—Iugoslavia (repriza a II-a). 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Handbal masculin : România — Ungaria (repriza a II-a). 20,30 Noile aventuri ale lui Huckleberry Finn. 21,00 Portul. 21,30 Opereta în... diapozitive. 22,00 Telegiob : Prin Bulgaria. 22,20 Poșta TV. 22,35 Telejurnal. 22,45 Varietăți pe peliculă. PROGRAMUL II : 20,00 Concertul orchestrei simfonice a Radioteleviziunii. 20,55 Chirurgia secolului XX. 21,30 Buletin de știri. 21,35 Filmul o artă !

VINERI 20 NOIEMBRIE

17,00 Telescoală. 18,00 Un „cămin" cu și despre bărbați. 18,50 Revista economică. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Reflector. 20,15 Filmul „America, America" (partea a II-a). 21,35 Mai aveți o întrebare ? Dialog din adîncul pămîntului. 22,50 Telejurnal.

SÎMBĂTĂ 21 NOIEMBRIE

PROGRAMUL I : 17,00 Emisiune în limba germană. 18,15 Bună seara, fete ! Bună seara, băieți ! 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Handbal masculin : România—Iugoslavia (repriza a II-a). 20,30 Tele-enciclopedia. 21,30 Incoruptibilii. 22,20 Telejurnal. 22,30 Comici vestiți ai ecranului : Charlot. 23,00 Cîntec de dor. PROGRAMUL II : 20,00 Virtuoși ai instrumentelor populare. 20,20 Reflector. 20,35 Luceafărul. 20,50 Buletin de știri. 20,55 Seara melomanului. 22,00 Prea devreme ? Prea tîrziu ? 22,30 Vidocq (VI). 23,00 Studio dans.

Un spectacol pe săptămînă

„DANSUL SERGENTULUI MUSGRAVE"

la Teatrul Mic

Plină de bune intenții această piesă. Pînă la un punct militează cu atîta tărie împotriva războiului colonial, încît dramaturgul englez John Arden nu poate fi decît aplaudat și cel mult criticat că, uneori, în focul adevărurilor pe care le rostește, uită să le mai dea și un veșmînt literar. Fapt însă care n-are prea mare importanță, dat fiind că frazele care exprimă sec niște teze cad așa de bine în ambianța creată, încît reprosul se poate transforma în laudă. Laudă mai cu seamă pentru curajul unui englez de a privi în mod critic istoria propriei sale țări, trăgînd concluzii de cea mai mare actualitate.

Pînă la un punct, spuneam. Pentru că totul se prăbușește către final în confuzie. Cei patru soldați, printre care sergentul Musgrave, dezertori care veniseră să se ridice împotriva războiului colonial, se vădesc mai mult sau mai puțin nebuni, fiecare în felul său, Musgrave însuși fiind un maniac mistic. Iar greviștii, cărora li se adresaseră în speranța că li se vor alătura, își încheie prezența în acțiunea piesei prin cuvîntul conducătorului lor, cuvînt de renunțare la luptă și de împăcare subînțeleasă cu patronii. Și astfel, niște idei, firește generoase, rămîn fără finalitate sau, mai bine zis, cu o finalitate falsă, lipsită de perspectivă, echivocă.

Spectacolul însuși, regizat de D.D. Neleanu, nu are cum rezolva acest defect al piesei și nu-și propune altceva decît să urmărească firul ei. O face la plafonul cel mai de sus al dramatismului, cu întreaga convingere de care sînt capabili actorii foarte buni distribuiți. În sergentul Musgrave apare Ion Marinescu, remarcabil în tot ce face, în clipele de luciditate, ca și în cele de nebunie mesianică. Ceilalți trei soldați, de asemenea excelenți, mai ales Boris Ciornei și Ion Ciprian, Vasile Gheorghiu părîndu-mi-se exagerat. Vali Cios, Monica Ghiuță, Dinu Ianculescu, Vasile Nițulescu, Andrei Codarcea, de asemenea, își onorează rolurile. Mai puțin semnificativi, interpreții grupului de greviști, asupra cărora se pare că regizorul s-a aplecat mai puțin.

Decorul, semnat de regizorul Ion Cojar, foarte frumos și ingenios. Pe program am citit ceva despre muzică. În realitate, există niște songuri de tip brechtian, care, în cea mai mare măsură, sînt doar recitate. Iar cînd sînt cîntate, mai bine n-ar mai fi...

SPECTATOR

Știința și viața

NU AVEȚI O INIMĂ ÎN PLUS?

Cînd ceva nou, tulburător, revoluționar apare în știință, aproape toți ceilalți confrați, sau să spunem mai pe scurt, aproape toți ceilalți, se ridică vehement împotrivă, argumentînd puternic fie că „ar fi o eroare să credem că...", „este o inepție evidentă...", fie, „un teribilism fără șanse..." etc., etc. Urmează faza a doua : a experimentărilor. Adversarii noului urmăresc statistica eșecurilor. Vorbesc despre „neseriozitate". După un timp însă „noul" este definitiv probat, valoarea lui este certă. Dacă-i întrebi pe adversarii de pînă atunci ce părere au, îți vor replica : „Dar nu mai este nimic nou în asta !"

Nu mai țin minte cine a povestit această „glumă", care „se repetă de sute și sute de ani încoace". Asistam la o discuție între cîțiva oameni de știință din domeniul medicinei. Tema : transplantul de organe. Și dacă o discuție înseamnă mai ales un schimb de păreri și argumente contradictorii, aceasta, la care asistam putea fi un exemplu. Nu cred că mai trebuie să adaug însă că se desfășura „în limitele unei perfecte politeți"

— Gîndiți-vă la momentul cînd Barnard „a îndrăznit" ! Și reacția, ar trebui să spun mai bine, „revolta" tuturor atunci. Rememorați-vă comentariile care s-au făcut Barnard a dat cu plăcere interviuri. S-a lăsat fotografiat. Și s-a spus : își face reclamă ! E publicitate, nu știință ! Vrea să devină sau a devenit o vedetă ! „Nici un savant adevărat, nu-i așa...?" Fotografii l-au urmărit pe Barnard zîmbind, flirtînd, dansînd, făcînd probă la croitor... Un scandal ! I-au scotocit viața personală și.., transplantul de organe a fost privit ca o acțiune hazardată, neserioasă... Și aceasta fără să mai vorbim despre complicatele probleme religioase, juridice, pe care le-a antrenat în discuție. Fără să mai adăugăm argumentele „de convingere" prin statisticile eșecurilor. Toate acestea la un loc au contribuit să dea răspunsuri categorice — negative, firește — la întrebările „pentru ce ?", „vor fi îndeajuns piese de schimb pentru cei ce le-ar putea pretinde ?" și „cine-și poate plăti acest lux ?" Așadar, concluzia : s-a făcut mult prea mult zgomot ..

Am spicuit doar aceste replici în prefața unei discuții pe care ne îngăduim s-o restrîngem la doi interlocutori, al căror nume ocupă locuri de înalt prestigiu în lumea științifică contemporană. **GEORGES HALPERN, membru al Academiei europene de alergie, al Societății de imunologie, asistent la Fundația Rotschild și prof. MAURICE CARRAZ, directorul departamentului de imunologie al Institutului Pasteur din Lyon, profesor de microbiologie la Facultatea din Lyon.**

— Credeți într-adevăr că transplantul de inimă, de pildă, este soluția de viitor ?, am îndrăznit să întreb.

— Nu, nu cred asta, **ne-a răspuns tînărul savant Georges Halpern.**

— Nu aș fi atît de categoric, **a replicat zîmbind prof. Maurice Carraz.** Poate că mulți nu știu, pentru că nu s-a scris, dar astăzi există doi oameni care trăiesc cu o inimă străină de un timp cu mult mai îndelungat decît cel de care a beneficiat Blaiberg. Unul este un pacient al prof Kaplan la Valparaiso, în Chile și altul, al prof. Schumway de la Universitatea Stanford. Se simt la fel de bine ca dumneata și ca mine, se comportă, lucrează la fel de normal. De altfel din 25 de bolnavi operați de prof. Schumway, șapte sînt astăzi în viață. E ultima „serie", cei care au beneficiat de serul antilimfocitar.

Colectivul prof. Maurice Carraz de la Lyon a fost unul dintre primii în lume care au putut da un ser uman, serul antilimfocitar. În laboratorul din Lyon există telegrama prof. Barnard din martie 1968 care le cerea acest ser și care apoi a fost atît de salutat pentru atîtea transplantări.

— Ar trebui să ne amintim, continuă domnia sa, cîte probleme, la fel de grave s-au pus cu ocazia transplantărilor de rinichi. Astăzi, 100 de oameni, ultimii cărora li s-au făcut transplantări de rinichi, trăiesc. Toți.

— Prof. Jean Hamburger arăta că la 1 iulie 1970 statistica acestor transplantări era de 4 320. Doi dintre operați, unul la Boston și celălalt la Paris, trăiesc în condiții normale de 12 ani.

— Ceea ce demonstrează că această „noutate" a intrat în obișnuitul chirurgical. Prof. Starzl, de la Denven, care a „acoperit" singur o treime din totalul grefelor, poate declara o supraviețuire, pe o perioadă de un an, pînă acum, în 22 la sută din cazuri.

— Este însă la fel de adevărat, cel puțin după o statistică publicată recent în ziarul Le Monde, că 95 la sută din cei înscriși la Denver pe lista de programare au murit înainte de operație, din cauza absenței donatorilor.

— Iată doar unul dintre motivele pentru care în viitor vor fi preferate organele artificiale, ca „suplinitori" sau ca „prim-ajutoare" sau heterografele. Aceasta nu înseamnă însă deloc minimalizarea operațiilor de transplant, sau respingerea lor absolută. Problema trebuie cîntărită de la caz la caz. În ce privește această „neasemuită îndrăzneală" a lui Barnard ca și a celorlalți mari chirurgi... ei bine, cred că avem toate motivele să le fim recunoscători. Dincolo de beneficiul direct — timpul de viață dăruit celor „condamnați" altfel — sigur — oamenii de știință au putut, datorită lor, să elucideze mecanisme ce pînă atunci erau ignorate sau greșit înțelese. Aș nota aci cel puțin două probleme mari care au fost puse în discuție : la început, cea de imunologie. Așadar, cunoașterea comportamentului imunologic pentru a putea orienta terapeutica și a modifica căile de administrare. S-au creat echipe complexe care au studiat, experimentat, răspuns la multiplele întrebări ce se ridicau în legătură cu fenomenul de respingere. Trebuiau să domine problema, respingerea ca și riscurile de infecție. A doua problemă care s-a ivit implicit era imunologia în cancer. Limfocitele cancerosilor. Comportarea nu este deloc analogă celor normale. Nu cunoaștem, nu sesizăm încă foarte bine mecanismul dezvoltării cancerului. Ne găsim astăzi la o răspîntie. Sîntem obligați și încercăm să cunoaștem mai bine structurile antigene tisulare, căutăm să observăm modificările canceroase, să stabilim relații antigenice etc., etc. Iată de ce s-a spus, s-a repetat importanța operațiilor de grefe. Mecanismul celular al imunității odată cunoscut ne va permite să rezolvăm o serie de maladii grave. Mă gîndesc la scleroza în plăci, la poliartrite... Începem să studiem mai bine thymusul. Rolul thymusului în îmbătrînirea organismului și mecanismele autoimunitare, thymusul — competența imunologică a organismului, de pildă, în măduva osoasă...

DIN NOU, CANCERUL!

— În ce privește problemele imunologice și cancerul, familia Halpern are multe de spus. O întrebare totuși de orientare. Cum a ajuns prof. Bernard Halpern, renumit ca specialist în alergii, să se ocupe astăzi atît de intens de problema cancerului ? Există un „teren" comun ?

— Ca specialist în alergie studia viața intimă a celulelor, **ne-a răspuns fiul și colaboratorul său, Georges Halpern.** „Comportamentul social" al celulelor maligne, firește, l-a interesat. Apoi, se știe că sistemul imunologic normal are rolul de a capta și distruge un intrus străin. În alergie, v-am vorbit despre greșeala de informare. Cu o altă gravitate, greșeala de a informa, eroarea de recunoaștere poate fi găsită și în cancer. Ne-am pus întrebarea dacă nu cumva o recunoaștere în metabolismul celulei canceroase a caracterului său străin, nu ne va conduce cumva la eventualitatea găsirii unui vaccin anticanceros. Nu voi întîrzia acum asupra tuturor fazelor de lucru și de reflecție. Concluzia la care am ajuns în urma multiplelor experiențe pe animale — șoareci, hamsteri și în ultimul timp pe animale mari — cîini, este mulțumitoare. Substanța pe care am putut-o obține se numește „reticulo stimuline". Considerăm că este o cale fiziologică, foarte apropiată, desigur nu singura, spre „vindecarea" cancerului. Este un vaccin care la animale a dat rezultate excelente. De pildă, medicii veterinari au întrebuințat-o într-o serie de maladii. Au împiedicat astfel infecțiile brucelozei, febra tifoidă... E un stimulator global. Raynaud fabrică această substanță, iar englezii au comandat-o pentru a trata, pornind de la acest produs, 1 000 de bolnavi de cancer la plămîn. De altfel la Congresul de la Houston din acest an, tratamentele la om, pe 100 de cazuri, de cancer pulmonar, au fost pozitive, așa cum a arătat dr. Lucian Israel.

— Îngăduiți-mi să intervin — **ne spune prof. Maurice Carraz.** Consider că problema nu este deloc atît de simplă și s-ar putea confunda aci ușor cancerologia experimentală și cea umană. Nu cred că este deloc prudent să oferim speranțe insuficient de controlate oamenilor. Căci rezultatele nu sînt deloc sigure. Ceea ce este sigur sînt rezultatele obținute într-o serie de maladii. Vreau să mă înțelegeți bine. Atîta timp cît nu stăpînim pe deplin — și sîntem încă destul de departe de acest punct — mecanismul cancerului, originile lui etc. — nu putem să ne aventurăm în afirmații categorice. Laboratorul din Lyon lucrează în domeniul acesta, așa cum v-am spus. În acest an s-a construit clădirea care va adăposti Institutul internațional al cercetărilor asupra cancerului, tot în Lyon, și unde vor veni să lucreze savanți din toate colțurile lumii. Putem spune oamenilor că știința este mobilizată. Va rezolva desigur această problemă. Nu îi putem spune însă „cînd". A-i spune „astăzi" este însă cu totul neîntemeiat. Fără îndoială, că ceea ce știm astăzi, cu puținul pe care-l știm, unul din trei cancere poate fi vindecat. În curînd, unul din două. Cei care se vor găsi însă în procentul „nerezolvat", nu ne vor ierta însă dacă vom afirma un optimism nerealist. Trebuie să știm totul ca să spunem „cancerul a fost învins" ! Îmi îngădui acum să mă refer la substanța amintită de familia Halpern. Fără îndoială, poate fi salutară pentru o serie de boli. Și sînt convins că are dreptate. Laboratorul din Lyon a reușit și el să obțină o substanță — nu vă pot da numele medicamentului, căci ar însemna să fac reclamă unui medicament, ceea ce este interzis, mă refer doar la problema științifică. Este vorba de o substanță care are rolul de a stimula fagocitoza. Este un ribosom extras dintr-o cultură, extrem de stimulant, încît, nu mai e deloc nevoie să se administreze antibiotice (și e foarte bine) și reușește în 24 de ore să „întărească" armata imunitară a organismului. Se prescrie înainte și după intervențiile chirurgicale, excelent stimulent, cum am spus, pentru organismele slăbite. Cu această substanță s-a reușit să se salveze 50 la sută din bolnavii „condamnați la moarte" de o gravă parazitoză în timpul unei epidemii în America de Sud.

— Și în cancer ?

— Facem experiențe pe animale, desigur. Dar nu sînt decît experiențe pe animale.

Îmi iau îngăduința să citez, în cinstea acestui mare savant care este profesorul Maurice Carraz, o frază spusă de curînd la Clubul european al sănătății: „în nici un domeniu, confruntarea nu poate fi atît de fructuoasă pentru progresul omului și viitorul omenirii. Trebuie să ne punem adevăratele întrebări, trebuie să concepem de pe acum echipamentele necesare în viitor, să fim îndrăzneți și realiști împreună dacă vrem să fim, unii și alții, stăpînii tehnicilor noastre și demni de viitorul nostru". Da, sănătatea publică devine un obiect esențial pentru oamenii de știință.

Catinca MUSCAN

UTIL ŞI PRACTIC

• Gulere — colerete — coliere

Există posibilități multiple și ușor de realizat pentru a schimba aspectul unei rochii. Ideile pe care vi le dăm, pot, deopotrivă, inspira orice femeie dar și pe cei în drept să le realizeze în unități specializate pentru a le oferi gata confecționate.

1. La o rochie din tweed croită parte peste parte, cu decolteul în V, puteți atașa cu ajutorul unor capse GULERE ÎNTOARSE, croșetate în toate culorile, precum și manșete. Veți schimba gulerele, în funcție de culorile care mai alcătuiesc ținuta vestimentară. Cele mai potrivite culori pentru gulere ni se par : alb, roșu și negru.

2. GULERE DIN MĂTASE NATURALĂ, plin subțire, dantelă sau lînă cu manșete la fel, avînd borduri din dantelă încrețită sau șiret cusut cu goluri.

3. Cîteva forme de GULERE DE BLANĂ care, aplicate pe un palton, în funcție de căciula asortată, îți pot schimba aspectul.

4. COLERETE DIN CATIFEA, pe care se aplică broșe, lanțuri sau mărgele colorate.

5. EȘARFE COLORATE, foarte lungi, din mătase, lînă, catifea sau croșetate din lînă și terminate cu franjuri.

6. Din lanțuri și broșe care se găsesc în magazine vă puteți confecționa singure coliere, colerete cu totul originale. E nevoie de fantezie și puțină îndemînare.

• Ce știe o bună gospodină

Stratul de calcar și săpun uscat care s-a depus pe peria dv. de unghii și a înmuiat-o va dispare dacă veți cufunda peria în apă cu mult oțet și o veți lăsa cîteva ore.

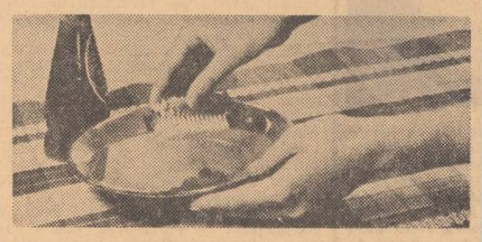

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ...

VOI MAI CREȘTE?

Redacția primește multe scrisori în care tinerii între 14—18 ani ne întreabă care sînt valorile normale pentru creșterea lor staturală și cum să procedeze pentru a atinge valori mai mari. Vom răspunde la întrebări, explicînd cîteva noțiuni de antropometrie legate de această vîrstă.

Creșterea este un proces evolutiv continuu, organismul trecînd progresiv de la schimbări lente cantitative la transformări calitative survenite în mod rapid. Totuși continuitatea nu presupune un fenomen care decurge tot timpul cu o viteză egală. În primii ani și în timpul pubertății, dezvoltarea se face cu pași repezi. După apariția pubertății, se produce o încetinire a creșterii staturale în favoarea celei ponderale. După această perioadă — disgrațioasă uneori — corpul continuă să-și modifice forma din punct de vedere estetic, disproporțiile se atenuează și dispar dacă această evoluție naturală este ajutată de educație fizică. Forma definitivă se atinge în jurul vîrstei de 23 ani. Transformările devin lente și greu de influențat, scheletul fiind aproape complet osificat.

Ritmul creșterii lungimii corpului și a greutății se reduce începînd de la 18—19 ani, la băieți și de la 16—17 ani, la fete, la numai 1—2 cm. Creșterea în înălțime se oprește de obicei la fete la 20—22 ani iar la băieți în jurul vîrstei de 23 ani. După 19 ani la băieți și 17 ani la fete adausul anual al lungimii corpului este neînsemnată.

În ultimele decenii se remarcă, pe plan mondial o creștere continuă în greutate și înălțime, explicată de progresele realizate de igienă și dietetică.

Fenomenele de creștere și diferențiere sînt strîns legate de condițiile în care se dezvoltă organismul, de factorii exogeni și endogeni, iar cunoașterea lor ne permite să influențăm dezvoltarea organismului. Care sînt acești factori ? Clima și microclimatul (aerul, radiațiile luminoase și termice), alimentația, cultura fizică și regimul educativ, glandele endocrine care sînt într-o permanentă interrelație cu sistemul nervos, intoxicațiile cronice, infecțiile acute și cronice, malformațiile congenitale, afecțiuni organice ale sistemului nervos.

Carențele alimentare cantitative și calitative în special frinează creșterea. O alimentație bogată în proteine (carne-brînză) și în vitamine și oligo-elemente minerale poate determina o accelerare a creșterii cu cîțiva centimetri. Oboseala poate și ea perturba creșterea. Surmenajul, suprasolicitarea intelectuală, munca în asalt, schimbarea bruscă a condițiilor de viață sau muncă, pot deveni frîne. Nu trebuie neglijată oboseala datorită exceselor sportive. Se remarcă o oprire a creșterii în perioada de intense eforturi, antrenamente susținute. Dimpotrivă, exercițiile fizice moderate favorizează creșterea în înălțime.

De multe ori se neglijează factorul ereditar în aprecierea dezvoltării morfologice a copilului. Dacă părinții sînt înalți, copiii au și ei mai multe șanse să fie la rîndul lor mai zvelți. Excesele sexuale timpurii opresc creșterea. Razele ultraviolete stimulează. Deci nu se vor uita băile de soare și cura helio-marină.

Referitor la valorile normale ale greutății și înălțimii interpretarea lor trebuie să fie elastică deoarece este greu să cuprindem în cadrul strict al cifrelor și procentajelor toate individualitățile umane. Să nu li se acorde însă o importanță exagerată, valoarea lor fiind pur indicativă și avînd oscilații legate de sex, climă, factori genetici, alimentari, eforturi fizice și intelectuale. Le publicăm deoarece ne-au fost cerute insistent. Este mai bine însă să studiem raportul între greutate și înălțime. Astfel, mediile statistice indică la :

14 ani	— 1,62 m.	48 kg.
15 ani	— 1,64 m.	52 kg.
16 ani	— 1,68 m.	58 kg.
17 ani	— 1,70 m.	61,6 kg.

Și acum, cîteva îndrumări : în cazul unor deficite-hipotrofii statuare se va apela la medicul endocrinolog, care va recomanda, la nevoie, o serie de investigații (radiografie de pumn, de genunchi, de craniu, cu centrare pentru șeaua turcească etc.).

Ținînd seama de cauzele expuse mai sus, care pot frîna sau accelera evoluția staturală, se va organiza un program de viață echilibrat.

Dr. Ana MURGULEȚ

SCOATEREA PETELOR DE MUCEGAI

MARILENA LARE din Tulcea, Str. Gării bloc G 6 sc. A, et. 1, ap. 5, sfătuiește pe cititoarea **ANDA FLORINA din Ploiești** să folosească următoarea metodă pentru scoaterea petelor de mucegai de pe o bluză albă :

Petele de pe țesăturile de bumbac se tratează cu o soluție diluată de amoniac (2 g la 100 g de apă) și se spală cu multă apă. Dacă se lucrează repede se poate încerca și acid clorhidric, diluat, urmat apoi, în final, de apă oxigenată.

Anda Florina Vlad cît și alte cititoare să citească publicația : „300 de rețete pentru scoaterea petelor" apărută acum cîteva luni în colecția „Caleidoscop".

SE POT SCURTA FICUȘII ?

Ing. **ȘTEFAN BĂLĂNESCU, profesor la Liceul agricol „Ion Ionescu de la Brad" din Roman** răspunde cititorului **CONST. MITRACHE din București, Bd. Păcii 52—72, bloc 3,** care posedă doi ficuși ce au crescut foarte viguroși atingînd tavanul camerei și întreabă cum trebuie procedat în această situație :

„Într-adevăr, ficusul tînăr crește destul de viguros. La 2—3 ani atinge lungimea de 1,5—2 m, fără a se ramifica. Deci la un moment dat atinge tavanul încăperii. În acest caz se recomandă tăierea vîrfului plantei, după care începe să se ramifice. Tăietura se face orizontal (nu oblic), la 1—2 cm deasupra unei frunze. E bine ca pe tăietura rezultată să se presare puțin praf de cărbune, iar pentru stimularea ramificării să se administreze îngrășăminte.

Vîrful rezultat după tăiere nu se aruncă, ci se poate folosi ca butaș pentru înmulțire. În vederea înrădăcinării, butașii se pun, fie într-o sticlă cu apă care se leagă cu o pînză la gură, fie într-un ghiveci cu nisip peste care se așază un borcan de sticlă. Înrădăcinarea are loc după 1—3 luni. Se plantează apoi într-un ghiveci în care s-a pus un amestec de pămînt format din două părți pămînt de țelină, o parte mraniță, o parte pămînt de frunze de fag și puțin nisip. E bine să se adauge și puțin praf de cărbune de lemn".

ÎNTREȚINEREA RECIPROCĂ

PELEANU ALEXANDRINA din comuna Limanu, jud. Constanța întreabă dacă soțul său, care a părăsit domiciliul conjugal, poate fi obligat să-i acorde întreținere, avînd în vedere că este în nevoie fiind bolnavă, inaptă de muncă.

Codul familiei — ne răspunde consultantul nostru juridic — prevede în mod expres că pînă la rămînerea definitivă a hotărîrii care pronunță divorțul, soții își datorează reciproc întreținere. În cazul în care s-a pronunțat divorțul și căsătoria este desfăcută, soțul divorțat are dreptul la întreținere dacă se află în nevoie din pricina unei incapacități de muncă survenite înainte de căsătorie ori în timpul căsătoriei ; el are drept la întreținere și atunci cînd incapacitatea se ivește în decurs de un an de la desfacerea căsătoriei, iar incapacitatea se datorează unei împrejurări în legătură cu căsătoria. Soțul vinovat de divorț va beneficia de dreptul la întreținere numai în decurs de un an de la desfacerea căsătoriei. Dv. adresați-vă instanței de judecată și faceți dovada că sînteți în incapacitate de a munci și această situație a survenit înainte de căsătorie sau în timpul căsătoriei.

VREM SĂ ȘTIM

TEREZA POP din București, intrarea Ferentari A, Bl. 10, ap. 20, sect. 6, dorește să primească răspuns la următoarele întrebări :

1. Care este metoda de preparare a vinului din stafide ?

2. Ce metode se pot aplica pentru stîrpirea gărgărițelor din făină, paste, orez, mălai pe care le aducem uneori acasă din magazine, unde probabil există carențe în aplicarea normelor igienice de depozitare și păstrare.

ION SPĂTAREL din Petroșani, str. Fr. Engels nr. 1/6, jud. Hunedoara, se interesează cum și cu ce se poate vopsi un gard din beton pentru a-și păstra mult timp culoarea dorită.

POȘTA

Reproducem o parte din scrisoarea de mulțumire semnată de cititorul **LUCA CRĂCIUN din București, str. Abrud nr. 52,** adresată revistei „Magazin" și ing. **Ștefan Bălănescu** pentru sfaturile primite :

„Conformîndu-mă sfaturilor date într-un articol publicat în luna mai a.c., am realizat o recoltă de mere cum n-am avut niciodată într-o perioadă de 20 de ani".

DOINA DUMITRU — București : Vă sfătuim să vă adresați pentru toate relațiile ce ni le solicitați, Inspectoratului școlar al Consiliului popular municipal București.

„BĂIATUL CU CHITARA"

Fotografie trimisă de EUGENIA BURLACU, **din orașul** Suceava.

ÎNGRIJIȚI-VĂ SĂNĂTATEA

PÎRLEA GHEORGHE — Ploiești. *În cazul unui enfizem pulmonar se recomandă : asmofug — 3 linguriță pe zi, Miofilin — 3 pe zi, Tusan mite — 3 pe zi și eventual asociați și Pneumosept injecții intramusculare.*

C. V. C. — Turnu Severin. *Vă recomandăm : Vitamina E două dragele pe zi și Folcisteină injecții intramusculare la două zile o serie de 15.*

ROȘU ANIȘOARA — Brăila. *Vă recomand dușuri, frecții cu apă rece și exerciții de înot.*

D.R.N. — Ploiești. *Nu se recomandă spitalizarea — este suficient să vă examineze medicul endocrinolog.*

ANA TIMIS — București. *Adresa clinicii de endocrinologie este: Bd. Aviatorilor nr. 34. Fără avizul specialiștilor nu faceți tratament cu A.C.T.H.*

CARMENCITA — Suceava. *Primim multe scrisori, le rezolvăm săptămînal însă răspunsurile apar în ordinea cronologică a sosirii.*

MIHAELA MARCU — Vatra Dornei. *Răspunsul este afirmativ — referitor numai la primele 10 zile.*

P. GH. — Loco. *Vă recomandăm laboratorul de genetică în cadrul Institutului medico-legal.*

B. I. — Vedea. *Pentru a rezolva cele două probleme este bine în primul rînd să vă examineze medicul specialist dermatolog.*

RĂDULESCU RADOVICI — Brașov. *Vă recomandăm să apelați la specialiștii clinicii de chirurgie — Fundeni.*

M. G. — Pitești. *Pentru anxietatea și emotivitatea deosebită pe care o prezentați vă recomandăm Napoton — o tabletă înainte de a merge la stomatologie.*

S. M. — Slatina. *Este obligator să vă examineze medicul ginecolog și sîntem convinși că intervenția terapeutică va fi eficace. Nu aveți motive serioase de disperare, dar nici nu trebuie să ocoliți un examen clinic.*

P. M. 6 — din C. *Vă recomandăm medicamentul Bergonal.*

TUDOR V. — Brașov. *Nu ați precizat ce vîrstă aveți și ce tratamente ați mai urmat. Vă recomandăm medicamentul Napoton — o tabletă seara. Să ne scrieți despre evoluția stării dv.*

CAROLINA V. — Pitești. *Nu credem că este justificată disperarea dv. Veți face o analiză a secreției vaginale cercetînd levuri flora microbiană și trihomonas. De asemenea vă recomandăm o hemoleucogramă, un examen de urină și o glicemie. În funcție de rezultatele obținute o să vă recomandăm și tratamentul necesar însă mai bine ar fi să vă examineze medicul ginecolog.*

CÎND DISPUNEȚI DE TIMP PENTRU BUCĂTĂRIE

Ciolan afumat de porc cu fasole albă, cu varză murată nu e o asociație nouă pentru gospodinele noastre. Rețeta pe care vi-o propunem poate constitui un fel unic pentru un prînz familial. Copios și sătios el nu va trebui completat decît cu un fruct de sezon, un compot sau o salată de fructe proaspete. Destul de economic și simplu de preparat el cere în schimb un timp îndelungat de fierbere : două-trei ore. O oală de fiert sub presiune va reduce simțitor acest timp.

Ciolan afumat, de porc, cu fasole făcăluită și varză călită

1—2 ciolane de porc cărnoase (în funcție de apetit și numărul comesenilor), un pahar de vin alb sec, boabe de piper, o foaie de dafin, 1—2 cepe ; o varză acră potrivit de mare, 100 gr. ulei ; circa 300 g fasole albă, 100 gr. ulei, 1—2 cepe, 2—3 căței de usturoi.

Ciolanele se pîrlesc deasupra flăcării de aragaz, se spală și se pun la fiert într-un vas încăpător cu apă clocotită și adaus de vin, piper, dafin și 1—2 cepe întregi. Se lasă pe foc potrivit să fiarbă în clocote mici circa 2—3 ore. Sînt gata cînd carnea de pe ciolane poate fi ușor străpunsă cu furculița.

Într-o oală de fiert sub presiune ciolanele pot fi fierte în aburi. Se amestecă un pahar de apă (2 dl) cu unul de vin, se adaugă restul de ingrediente menționate mai sus, se așează grătarul pe fundul oalei și deasupra ciolanele. Se toarnă lichidul, se acoperă oala. În aproximativ o oră de la primul clocot carnea e fiartă.

• Separat se taie varza acră în șuvițe subțiri, se stoarce bine în mînă. Dacă e prea acră, înainte de a o tăia se spală în cîteva ape. Se încinge uleiul sau o lingură de untură. Se pune varza și se lasă să se înmoaie bine amestecînd-o des cu lingura de lemn, ca să nu se prindă pe fund. Din timp în timp se adaugă cîte puțină apă. La dorință puteți presăra peste varză puțin cimbru.

• Cu cîteva ore înainte sau de cu seară, se pune fasolea la înmuiat în apă călduță. Dacă e din ultima recoltă nu trebuie înmuiată. Se pune la fiert în apă rece care să cuprindă bine boabele. Fasolea trebuie să fiarbă pe foc mic în clocot mărunt. După cîteva minute se scurge și se repune la fiert cu apă clocotită.

După ce boabele s-au înmuiat bine, le scurgem. Fierbinți încă se dau prin sită. Se sărează după gust, se adaugă 1—2 căței de usturoi pisat și cîteva linguri de untdelemn. Se ține fasolea la cald. Separat se taie solzișori 1—2 cepe și se rumenesc în restul de untdelemn.

• În fiecare farfurie se servește o porție de carne (căreia i se scot în prealabil oasele) o porție de varză călită și una de fasole bătută fierbinte peste care se presară ceapă prăjită. Se însoțește mîncarea cu cartofi fierți în apă cu sare sau cu mămăliguță. Un pahar de vin alb, același care a fost pus la fiertul ciolanelor, va completa fericit acest prînz gospodăresc și hrănitor.

• Gospodina poate alege în loc de ciolane, ceafă afumată tăiată în felii groase de un deget și pe care le va fierbe în același fel. Fiertul durează mai puțin.

• Fasolea poate fi înlocuită cu linte sau mazăre bătută.

Olimpia ȘTEFĂNESCU

DESPĂRȚIRE

Am văzut... ne-a plăcut... vă sugerăm...

Cîte roluri diferite trebuie să îndeplinească o femeie în viață? E o întrebare cam pretențioasă, nu ? Totuși să încercăm să schițăm un răspuns. Deci, în afara profesiei, femeia poate fi soție, mamă, gospodină, poate avea preocupări de modă, decorație interioară, de grădinărit, de gazdă și cîte altele. În fiecare din aceste roluri grele — de ce să nu recunoaștem — ea are nevoie de înlesniri, de ajutoare. Nu vorbim astăzi de ajutoarele binevoitoare primite din partea soților sau a copiilor. Ne referim la înlesnirile ce pot veni din partea comerțului nostru.

...Nu e prea răsfățată femeia în calitatea ei de gospodină. Nu i se prea oferă, în comerț, ajutoare esențiale, pentru a-i ușura treburile gospodărești mai dure, mai puțin curate, pentru a-i economisi timpul. Rar, destul de rar, putem consemna un articol de uz casnic cu adevărat revelator în această privință ! De pildă, acum a sosit vremea cînd folosirea conservelor devine obligatorie pentru varietatea meniurilor. Măcar un deschizător de conserve mai ingenios să fi apărut (pentru ambalajele metalice, bineînțeles !) Sau un mic cîntar de bucătărie ! Sau cîteva modele mai nostime de șorțuri de bucătărie ! Totuși, ca să fim drepți, apariția cîtorva obiecte casnice de mai mare valoare precum și a unor lucruri mărunte a mai fost semnalată în rubrica noastră. Mai consemnăm și acum prezența **mănușilor pentru gospodărie** (și aceasta, fiindcă ele nu erau de găsit, cu cîtva timp în urmă) precum și a unui excelent produs al Întreprinderii de mobilă nr. 1 București, **scaunul-taburet-scară**, model 1970, cu trei trepte, cu spațiu de depozitare în interior, cu suport pentru cuțite, furculițe, linguri, cu locaș pentru sticlă de vin, cu suport pentru prosoape, cu spațiu pentru cărți de bucate, cu locaș pentru cuier, cu suport pentru mătură, cu locaș pentru cîrpe de șters praful, cu locaș pentru cutii de chibrituri, cu locaș pentru cutii de conserve, cu locaș pentru sticle de lapte, cu locaș pentru cutii de detergenți, cu locaș pentru cutii de cafea, cu locaș pentru cutii de ceai, cu locaș pentru cutii de zahăr, cu locaș pentru cutii de sare, cu locaș pentru cutii de piper, cu locaș pentru cutii de boia, cu locaș pentru cutii de oțet, cu locaș pentru cutii de ulei, cu locaș pentru cutii de vin, cu locaș pentru cutii de bere, cu locaș pentru cutii de țuică, cu locaș pentru cutii de rachiu, cu locaș pentru cutii de coniac, cu locaș pentru cutii de whisky, cu locaș pentru cutii de vodcă, cu locaș pentru cutii de gin, cu locaș pentru cutii de rom, cu locaș pentru cutii de tequila, cu locaș pentru cutii de sake, cu locaș pentru cutii de soia, cu locaș pentru cutii de wasabi, cu locaș pentru cutii de ghimbir, cu locaș pentru cutii de usturoi, cu locaș pentru cutii de ceapă, cu locaș pentru cutii de roșii, cu locaș pentru cutii de castraveți, cu locaș pentru cutii de ardei, cu locaș pentru cutii de vinete, cu locaș pentru cutii de dovlecei, cu locaș pentru cutii de fasole, cu locaș pentru cutii de mazăre, cu locaș pentru cutii de porumb, cu locaș pentru cutii de cartofi, cu locaș pentru cutii de morcovi, cu locaș pentru cutii de sfeclă, cu locaș pentru cutii de țelină, cu locaș pentru cutii de pătrunjel, cu locaș pentru cutii de mărar, cu locaș pentru cutii de busuioc, cu locaș pentru cutii de cimbru, cu locaș pentru cutii de rozmarin, cu locaș pentru cutii de salvie, cu locaș pentru cutii de menta, cu locaș pentru cutii de lămîie, cu locaș pentru cutii de portocale, cu locaș pentru cutii de mandarine, cu locaș pentru cutii de grapefruit, cu locaș pentru cutii de ananas, cu locaș pentru cutii de banane, cu locaș pentru cutii de kiwi, cu locaș pentru cutii de mango, cu locaș pentru cutii de papaya, cu locaș pentru cutii de guava, cu locaș pentru cutii de litchi, cu locaș pentru cutii de durian, cu locaș pentru cutii de rambutan, cu locaș pentru cutii de mangosteen, cu locaș pentru cutii de salak, cu locaș pentru cutii de jackfruit, cu locaș pentru cutii de nangka, cu locaș pentru cutii de sawo, cu locaș pentru cutii de kepel, cu locaș pentru cutii de belimbing, cu locaș pentru cutii de jambu, cu locaș pentru cutii de jambu air, cu locaș pentru cutii de jambu bol, cu locaș pentru cutii de jambu monyet, cu locaș pentru cutii de jambu batu, cu locaș pentru cutii de jambu merah, cu locaș pentru cutii de jambu putih, cu locaș pentru cutii de jambu hitam, cu locaș pentru cutii de jambu kuning, cu locaș pentru cutii de jambu hijau, cu locaș pentru cutii de jambu biru, cu locaș pentru cutii de jambu ungu, cu locaș pentru cutii de jambu coklat, cu locaș pentru cutii de jambu abu-abu, cu locaș pentru cutii de jambu perak, cu locaș pentru cutii de jambu emas, cu locaș pentru cutii de jambu tembaga, cu locaș pentru cutii de jambu besi, cu locaș pentru cutii de jambu kaca, cu locaș pentru cutii de jambu plastik, cu locaș pentru cutii de jambu kertas, cu locaș pentru cutii de jambu kain, cu locaș pentru cutii de jambu kulit, cu locaș pentru cutii de jambu kayu, cu locaș pentru cutii de jambu bambu, cu locaș pentru cutii de jambu rotan, cu locaș pentru cutii de jambu daun, cu locaș pentru cutii de jambu bunga, cu locaș pentru cutii de jambu buah, cu locaș pentru cutii de jambu biji, cu locaș pentru cutii de jambu akar, cu locaș pentru cutii de jambu batang, cu locaș pentru cutii de jambu cabang, cu locaș pentru cutii de jambu ranting

CURIER săptămînal

IUBIRE PRIN... POȘTĂ

de Mihai STOIAN

„Mă numesc S.O. Sînt din județul Prahova. Voi împlini peste cîteva zile 29 de ani. Și, dac-am judeca după vîrstă, ar însemna să mă gîndesc serios la întemeierea unui cămin. Dar, sincer să fiu, ceva mă irită : nu pot să fac un singur pas, fără ca unul sau altul să mă chestioneze „Cînd te însori ? Cînd jucăm la nunta ta ?" etc. Alții spun : „Or să te însoare babele, ești bun de tras la plug". Ba cineva le-a dat chiar părinților mei sugestia să mă ia... la palme, spre convingere urgentă, căci de vorbă bună cică n-aș înțelege. Adevărul este însă altul : doresc și eu un cămin fericit, așa cum părinții mei își doresc, pe bună dreptate, nepoți (ca să nu mai pomenesc un alt aspect : doar n-or să stau cu ei pînă la adînci bătrînețe). Dincolo de aparențe, situația se prezintă astfel : pînă la prima decepție din dragoste, căsătoria îmi apărea ca fiind ceva înălțător, care te leagă pe viață de aceea pe care o iubești... Dar iată eșuata mea „poveste de dragoste" : cea pe care o credeam că va fi tovarășa mea de viață am cunoscut-o prin intermediul unei reviste, am corespondat aproape doi ani, fără să ne putem vedea la ochi. Pe parcurs, evident, s-au ivit divergențe de idei (exprimate... epistolar), însă, cu timpul, am izbutit să ne punem de acord în mai toate punctele de vedere. N-aș dori să se creadă că, în despărțirea care s-a produs, eu n-aș fi avut nici o vină, aș fi absurd și nedrept dac-aș crede asta, totuși, precizez, n-am greșit atît de grav încît să mă părăsească fără a-mi spune nici un cuvînt. Am căutat-o apoi, m-am dus chiar după ea, speram că cearta dintre noi va ceda sentimentelor noastre puternice (mărturisite pe hîrtie, nu ? — n.n.), *m-am înșelat. Răzbunîndu-se pe mine, era gata căsătorită. Cei care mi-au anunțat această veste nu s-au mulțumit doar cu atîta, m-au acuzat că sînt materialist* (cu sensul : prea pune preț pe bani — n.n.), *că n-aș fi urmărit decît o căsătorie din interes. Și au continuat să mă jignească, să mă umilească, dîndu-mi amănunte cum că cel luat ar fi frumos ca o „poză", ca un „artist" veritabil, cum c-ar avea salariu mare, apartament etc. În fața acestui potop de argumente, drept să vă spun că-mi venea să urlu de durere, și să strig, totodată, că sînt... nevinovat. Realitatea este că mă trag dintr-o familie cu opt copii, așadar situația materială a familiei este mai complicată, și că nici a june-prim nu arăt, posed doar o casă modestă la țară și am o profesie la care țin mult, sînt constructor, și mă mai laud cu faptul c-am lucrat pe valea Trotușului, la Brazi, iar de curînd în cea mai tînără rafinărie a Pitești-lor. Nu știu cum a înțeles tînăra aceasta căsătoria, dragostea mea pentru ea a fost jertfită, cred, pe altarul unor judecăți care, probabil, nu-i aparțin pe de-a întregul, ci reprezintă rațiunile... familiei sale (căci, în cele peste 50 de scrisori, n-am pomenit niciodată vreun cuvînt despre bani, avere, și nu puteam să știu nimic, despărțiți fiind de o distanță de peste 600 kilometri). Acum aș putea să mă răzbun și eu, căsătorindu-mă rapid, însă rănile mele nu se cicatrizează ușor, dimpotrivă. Asta-i motivul care mă ține departe, la 29 de ani, de posibilitatea întemeierii unui cămin fericit. Sentimentele mele au fost curate, ea le-a anulat pe-ale ei dintr-un condei* (foarte exact spus ! — n.n.) *De ce atîta cruzime ?"*

Scrisoarea dumitale, stimate *S.O.* ilustrează, cît se poate de bine, riscurile implicite ale „amorului epistolar" (sau, deși știu că-mi vor sări o serie de oameni în circă, protestînd, adepți ai relațiilor stabilite prin intermediul unor rubrici în presă). Rîndurile primite adună o serie întreagă de inadvertențe, unele de-a dreptul amuzante (n-am de gînd să fac haz de necazul dumitale, dar asta-i situația de fapt). Poșta, ca și telefonul, sînt mijloace moderne de comunicare, de acord, aș atrage atenția că sînt doar... ajutătoare, însă niciodată o scrisoare sau un telefon (fie și videotelefonul) nu pot înlocui comunicarea directă, caldă, de la om la om, cu infinitele ei subtilități și nuanțe. Să mijlocești, în secolul acesta — e drept — rapid și tehnicizat, o căsătorie prin... poștă (contra unei cunoașteri egală cu 50 scrisori), mi se pare un risc acceptat de bună voie, un model de aventurism de „tip nou" (fără supărare !) Dumneata, care te lauzi, înțelmeiat, cu profesia dumitale, care ai trăit și trăiești, în mari colectivități, apelezi la un procedeu ciudat pentru a-ți descoperi viitoarea consoartă. Și-apoi, cînd fata (cine știe dacă n-a corespondat simultan cu ... 10 pretendenți) nu-ți mai scrie, spui, negru pe alb : „cînd m-a părăsit". E prea mult, investiția dumitale afectivă, repet, a fost absolut riscantă și totul pare (iartă-mi sinceritatea) un joc între copii (sau, dacă e mai convenabil așa, între doi adulți imaturi din punct de vedere afectiv). Există scrisori de dragoste celebre, care-au menținut dragostea dintre doi îndrăgostiți, dar după ce iubirea s-a născut real, în trei dimensiuni, nu într-una, pe biata foaie de hîrtie expediată, cînd și cînd, la 600 de kilometri distanță. Eșecul era previzibil, așadar data viitoare renunță la serviciile P.T.T.R.-ului, acceptînd rolul atît de firesc, care se cuvine fiecăruia, de „poștaș" al propriilor sale sentimente. Și, la urma urmei, dumneata ai trăit o dezamăgire... pe hîrtie, fictivă. Ce rost are să-ți pui întîmplarea chiar așa, la suflet, încît din pricina ei, ghidîndu-te deci după o întîmplare *nesemnificativă*, să tragi concluzii pentru o viață de om ? Mai mult *realism*, tovarășe constructor ! Și deschide ochii, privește mai atent în jur : nimeni să nu merite, oare, sentimentele dumitale ?

Adrian ANDRONIC

— Te-am ruga să ne permiți și nouă, vecine, știi, iar s-a oprit apa de la uzină ! ! !

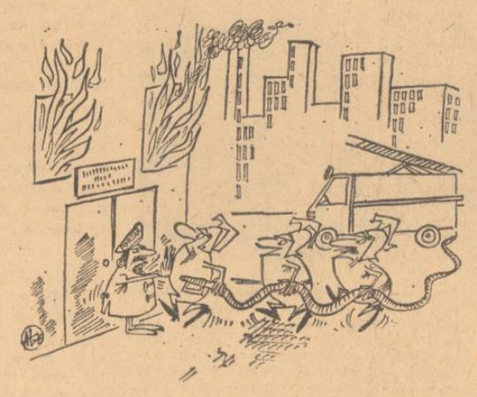

— Ușurel, ușurel, în instituția noastră nu se intră fără bon de poartă ! ! !

V. TIMOC

— Urmează întrebarea pentru premiul maxim : Pe unde o fi medicul de gardă ?

Fel de fel

LA O RECENTĂ licitație ce a avut loc la Londra a fost vîndută o scrisoare — pînă acum necunoscută — a lui Napoleon adresată mareșalului Ney în ajunul bătăliei de la Waterloo. Prețul de vînzare — 1 900 de lire sterline. Scrisoarea cuprinde recomandările împăratului privind atacul ce urma să fie pornit la 16 iunie 1815. Se pare că scrisoarea nu a ajuns niciodată la destinație. Unii istorici văd în acest fapt una din cauzele principale ale victoriei lui Wellington.

CEA MAI BUNĂ METODA de slăbire este după părerea unor medici francezi — fotbalul. Jucătorii pierd în medie 1—1,5 kg după un meci. Dacă explicația poate fi acceptată pentru jucători, se pune întrebarea de ce pierde din greutate portarul ? Și aici specialiștii au răspunsul pregătit : portarul slăbește din cauza... fricii de a nu primi goluri !

UN CEC ORIGINAL în valoare de cinci lire sterline a fost achitat scriitorului satiric englez Sir Alan Herbert de către o filială a băncii Barclay din Londra. Originalitatea consta în aceea că cecul era scris pe pielea unei vaci pe care Alan Herbert a adus-o — în carne și oase — la ghișeu. Cecul a fost oferit de redactorul șef al magazinului englez „Punch" colaboratorului său Alan Herbert ca o aluzie la o satiră scrisă de acesta cu mai bine de 40 de ani în urmă și în care scriitorul susținea că un cec poate fi scris pe orice.

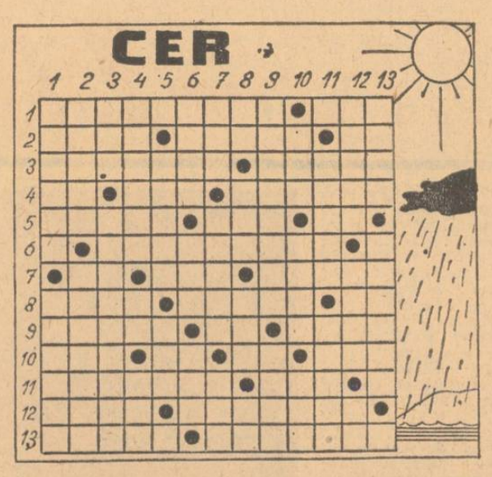

ORIZONTAL : 1. Scriitor suedez, autorul eseului „Noi ceruri și o nouă lume". — Luna anuluicînd cerul este senin. 2. Prăbușit din înaltul cerului... (mit.) — Zeu roman care dimineața deschidea, iar seara închidea porțile cerului. — Nota redacției. 3. Străbat cerul și cad (uneori) pe pămînt. — Pînă la cer... (fig. fem.) 4. La capete de boltă ! — Post-post-scriptum. (abr. epistolară) — De altă natie. 5. Alipită — Fiord în Norvegia — George Constantin. 6. Cît îi cerul și pămîntul... 7. La moment ! — Riu în Manciuria — Cer acoperit... 8. Onomatopee — Nori înalți, formați din cristale de gheață — În sfere (înalte ! N.R.). 9. Strigător la cer... (fig. fem.) — Prima pe portativ — Autorul poeziei „Lume fără cer". 10. Localitate în R. P. Ungară — Bețe ! — În zare ! — Campioni. 11. Procedeu stereoscopic pentru a vedea imaginile în relief. (adj.) — Sînt două pe cer... (sing.) 12. Pot fi și lunare... — Din cerul gurii. (adj. med.) 13. Corpi chimici consonanți cu sinonimul cerului... — În al nouălea cer. (adj. fig.)

VERTICAL : 1 Nori plumburii, care aduc ploaie. — Fulgere... degenerate. 2. Divinitate în mitologia elină, fiu al Pămîntului și al Cerului. — Ceresc. (fig.) 3. General al lui Mihai Viteazu — Picate din cer... (fig.) 4. Se îndreaptă către cer... (pl.) — Frunză de brad — Este favorizat de cerul senin, iarna. 5. Cer acoperit, nestrăveziu (pl.) — Ablativ. (abr.) 6. Toiagul lui Dionisos (mit.) — Mamifer din Tibet — Etalon. 7. Negri în cerul gurii... — Se prăvălește din cer... — Localitate în Etiopia meridională. 8. Acolo se vede constelația „Crucea australă" — Culoarea bucuriei... — Cale ! 9. Autorul volumului de schițe „Cerul începe la etajul trei". — Schimbă macazul... 10. Vopsea (reg.) — Localitate în Japonia — Cai dobrogeni. 11. Organ de rulare la mașini. (tehn.) — Stîlp de susținere la poduri. 12. Din vechime — Cer... navodă — Lei ! 13. Stat în Asia — Poet sovietic, autorul poeziei „Pe cerul blînd albastru".

Puiu ION

Cuvinte rare : BUE — IAL — LIPA — CUN — FAF — ȘAR — TOSU

REBUS

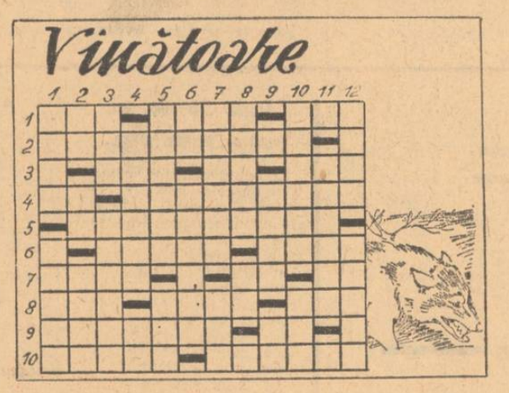

ORIZONTAL : 1. Vînat... categorie grea. — Le faci „de două ori" cînd... vezi ursul. (fig.) — Antrenament pentru vînătoare. 2. Ton potrivit pentru o povestire... vînătorească. 3. Uzina pentru Instalații și Reparații. (abr. uz.) — La guler ! — Regiune în nord-vestul Ardealului. 4. Trompeta anunță începutul vînătoarei... — Mare povestitor și vînător pasionat, autorul unor „Povestiri de vînătoare". 5. Pictor clasic român, autorul pînzei „Vînat cu rațe". 6. Fără ton, (fem. pl) — Teren unde este oprită vînătoarea. (reg.) 7. Vînat cu aripi... (cînd este sălbatic ! N.R.) — De tipar ! — ...și de milă ! 8. Aceea. (pop.) — Zburător... mitologic — Alb cu negru. (reg.) 9. Zeița vînătoarei la vechii greci — Diftong. 10. A închiria (reg.) — Vînat... iute de picior.

VERTICAL : 1. Succes vînătoresc „stropit" din belșug cu vin... — Armă folosită pe vremuri la vînătoare. 2. Coadă de iepure ! — Argint. — A aerisi. 3. Sufix de familie — Lovituri eșuate... (masc. pl.) 4. Vînat zburător din Delta Dunării — În temă ! 5. Autoarea povestirii pentru copii „Micul vînător". — Pronume reflexiv. 6. Semi-mijloc ! — A scris fabula „Leul la vînat". 7. Mare literat indian, autorul poeziei „Vinez cerbul de aur". — Primii la vînătoare... 8. Cuptoare de dezinfecție — Alifie. 9. Marele fabulist elen, care a scris fabula „Lupul și vînătorii" — „Pseudokynegheticos". (fig.) 10. Sufragerie pentru porci... nemiștești — Vînat... exotic. 11. Diminutiv feminin slav. 12. De culoarea singelui... — Proiectile folosite mai ales la vînătoare de zburătoare.

Puica ARMAȘU

Cuvinte rare : UIR — OAȘA — LAI — SCU

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

CAREU ARTISTIC

ORIZONTAL : Casa cu arbori — Oli — Iar — Ulan — Rănit — Tinere — Nud șezînd — El — Eti —Vestic — E — Lecca — Tetra — I — Ia — Mireasa — Ulița — Ci — Pol — Bu — Alveolari — Avarii — Ra — Tf — Brigada — Trai — Aurită — Cărți.

DE LEMN...

ORIZONTAL : Zacé — Balsa — Iri — Ritoasă — Cactus — Pneu — Aglomerată — L — Opereta — S — Aa — Ogi — Alac — Peruca — Ira — Ura — Supt — Tu — Soba — Teatan — Ada — Cariare.

UMOR STRĂIN

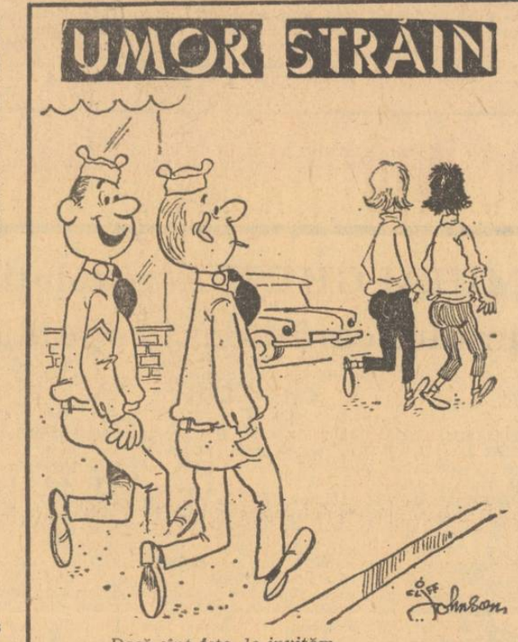

— Dacă sînt fete, le invităm...
(DOMENICA DEL CORRIERE)

— Da, Rita... fierbe, ca de ce întrebi ?
(DOMENICA DEL CORRIERE)

— Care este cea mai dăunătoare pasăre ? — întreabă învățătorul.

— Spun eu — este gata să răspundă un elev foarte leneș. Cocoșul. Nu te lasă să dormi după poftă inimii .

★

Un bancher este salvat de la înec de un sărman pescar.

— Îți datorez viața și vreau să fac ceva pentru dumneata.

— Mulțumesc, mulțumesc... — bîlbîie sărmanul plin de speranțe.

— Da, da, vreau într-adevăr să-ți fiu de folos, om bun, uite... dacă ai acțiuni petrolifere dă dispoziție de vînzare imediat... e momentul !

★

Pe puntea unei nave aflată într-o croazieră, soția îi spune soțului care suferă de rău de mare :

— Uite, dragul meu, ce vapor mare acolo în zare.

— Nu vreau să văd nici un vapor. Să mă chemi cînd ai să vezi un autobuz.

O ILUSTRATĂ pe adresa dv!

ȘANDU BUZATU, str. Brazda lui Novac, bl. D 27, sc. 3, et. 1, ap. 6, Craiova, Dolj; MARIANA ION, com. Dragomirești-Deal, str. 30 Decembrie nr. 44, Ilfov; LORELEI RĂILEANU, str. T. Vladimirescu nr. 117, oraș Moinești, Bacău; LAURA TILICAN, str. Lucieni nr. 45, sect. 3, București; MITI FRITZ, str. Griviței nr. 233, Brăila; ELENA APETREI, str. Amurgului nr. 16-A, Iași; HYA SAVA, str. Cernei nr. 34, Focșani, Vrancea; HARRI LOVE și BRENTT HAWLEY, str. Mihai Bravu, vila 23, Roșiorii de Vede, Teleorman; DORU MOLDOVEAN, complexul studențesc 2, căminul 3, camera 2, Cluj; GRIGORE MĂRĂNDITA, str. Bucovinei nr. 10, Iași; MARIN CÎRSTEA, com. Roata, of. poștal Roata de jos, Ilfov; THEODORA NICULESCU, str. Tîrnava Mică nr. 20, Cîmpina, Prahova; ANI CIOCODEI, str. Școlii nr. 4, Brăila; ANI PĂTRAȘCU, str. Ursului nr. 1, Brăila; SANDU PAVEL, str. Marinei nr. 7, Galați; CARMEN PUȘCAȘU, str. Palat nr. 5, Iași; GABRIELA PUȘCAȘU, str. Palat nr. 4, Iași; DORU IVAȘCU, str. Victoriei nr. 91, et. 3, ap. 15, Baia Mare, Maramureș; LUCREȚIA COSTACHE, sat Irești, com. Vidra, Vrancea; ION LUCHIAN, str. Ferentari nr. 72, bl 17, sc. C, et. 2, ap. 21, sect. 6, București; MARIAN GHITĂ, str. Mierlei nr. 2, Craiova, Dolj; IORDAN STANCIU, aleea Mierlei nr. 24, Craiova, Dolj; VASILE RUSEI, calea Giulești nr. 44, bl. 7, sc. E, parter, ap. 140, sect. 7, București; SANDU SERACIN, str. Soimoș nr. 4, ap. 3, et. 1, Timișoara, Timiș; FELICIA CONSTANTIN, str. Cetății nr. 64, Brăila; MARIANA GEORGESCU, str. Negru Vodă nr. 26, Pitești, Argeș; MARTA GEORGESCU, str. 13 Decembrie nr. 31, Iași; VALI POPESCU, str. Sabinelor nr. 36, Brăila; CAMELIA CRÎNGUȘ, str. Sf. Vineri nr. 17, Pitești, Argeș; ELMAS SYDIC, com. Grădina, Constanța; ADYLSA ULKER și TEMUR MURATCEA, com. Grădina, Constanța; GHEORGHE STANCIU, str. Panselelor nr 3, Lugoj, Timiș; VERONICA VELNICERU, aleea Școlii nr. 8, Galați; ȘTEFANIA VLAD, str. 23 August nr. 47, Galați; GABRIEL EPURE, str. Panduri nr. 79, oraș Băilești, Dolj; VIORICA CRISTEA, str. 6 Martie bl. D, ap. 3, Babadag, Tulcea; MARIANA VINĂTORU și DOMIDE VINĂTORU, str. Cuza Vodă, nr. 4, oraș Bușteni, Prahova; TUȚI ENE, sat Belciug, com. Drăgănești, Prahova; LILIANA POPESCU, str. CÎMPULUI nr. 27, Focșani, Vrancea; ION MIOARA, str. Fundătura Pălținiș nr. 7, Focșani, Vrancea; LĂCRĂMIOARA ECHILOM str. Praporgescu, nr. 2, Timișoara Timiș; MARIANA ȘINCA, str. 7 Noiembrie, bl. D 2, sc. 4, et. 3 ap. 35, Brad, Hunedoara; MARIANA POTÎRNICHE, com. Zărnești, Buzău; MIOARA HABLIUC str. Decebal nr. 30, bl. B 6, sc B, ap. 4, parter, Iași; ANETA FILIMON, str. V.A. Ureche nr. 2, Galați DUMITRA DUMITRESCU, com. Corbu Nou, Brăila; IULIA MIHĂILESCU, str. Artei nr. 6 Tecuci, Galați; MARIANA PĂTRU str. Ștefan cel Mare nr. 49 Calafat Dolj; IOANA și MONICA GAVRILESCU, str. general Grigorescu nr. 1, et. 1, ap. 7 Timișoara, Timiș; FELICIA PETCU, str. Bîrzavei nr. 9, Timișoara Timiș; DORIN BURUIANĂ, str. Codrului nr. 36, Piatra Neamț Neamț; DAN GUINNESS, str. Bicazului, bl. B 2, sc. C, ap. 45 cartier Precista, Piatra Neamț Neamț; NELU NEGARĂ, aleea Retezatu nr. 3, Hunedoara GHEORGHE HONDRARI, str Maramureșului, bl. 813, sc. A et. 1, ap. 22, Baia Borșa Hunedoara; ANDREI CRISTIAN-SCĂICEANU, str. Oborului nr. 30, Craiova, Dolj; VICA SANDU, com. Mălini, Suceava; IONEL TĂNĂSESCU, str. Cantemir nr. 24, Galați; MARIANA LATKULIK, str. Carpați, bl. 2 sc. 7, ap. 3, Petroșani, Hunedoara; JONY WALLKER str. Lenin nr. 101, Filiaș Dolj; VIOREL SIA bdul Păcii nr. 292, sect. 7, București; COSTEL REINHART, str Codrului nr. 36, Piatra Neamț Neamț; MARGARETA CIORNEI str. Școala bl. 1, et. 1, ap. 3 Iași; POLIXENIA DIMA, str Cristea Logofătul nr. 19, sect. 2 București; NELU PÎRVAN, str Ivan Anghelache nr. 44, sect. 6 București; JENI BIEGLER, str Nordului, bl. 6, sc. B, ap. 29, et 4, Ploiești Prahova; FLORI ȚIGĂNUȘ, str. Democrației nr. 39 Buzău; ALINA CERBU, str. Simion Bărnuțiu nr. 20, Adjud, Vrancea; MIHAELA DANCEA, str. Cristian nr. 36, Sibiu; ANGELA PURCĂRESCU, Piața Tălmaciu nr. 6 Sibiu; FELICIA STANCU, str Iernuțeni nr. 108, Reghin, Mureș; NUȚI CREȚU, str. Heliade nr. 6 bis, Iași; MITITELU GIANINA bl. A 1[e] ap. 27, et. 1, Țiglina 3 Galați; DANA IONIȚĂ bdul Ion Șulea, aleea Lotrioarei nr. 3, bl H 14, sc. 4, et. 4, ap. 80, sect. 4 București; CRISTELA CHITU, str A.I. Cuza nr. 47, Moreni, Dîmbovița; NELA și ANGELA PETRESCU, com. Oltina, Constanța; ȘTEFAN STOICESCU, str. Dobrogea nu Gherea nr. 83, Buzău — doresc să corespondeze cu cei ce vor să facă schimb de ilustrate din întreaga țară.

Jocuri distractive

Cinci puncte negre

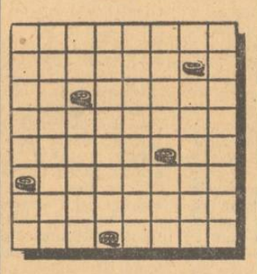

Desenați în acest pătrat un alt pătrat și repartizați cele cinci puncte negre în afara patratului care urmează să-l desenați în așa fel încît atît pe coloanele verticale cît și pe cele orizontale (tot în afara patratului desenat) să nu se găsească decît un punct negru pe fiecare coloană, fie vertical, fie orizontal.

(Soluția în nr. viitor)

● MICA BIBLIOTECĂ MAGAZIN ● MICA BIBLIOTECĂ MAGAZIN ● MICA BIBLIOTE

ACHILLE CAMPANILE
INCENDIUL de la palatul FOLENA

Eram pe acea vreme director al unui ziar. Într-o noapte, izbucnește un incendiu. Chem cu-rierul :

— D'Artagnan!!!

Îl chema, de fapt, Iulius, însă lucrînd la un ziar de mare tiraj, găsise de cuviință să-și ia un pseudonim.

— Cheamă degrabă redactorul rubricii „incendii"!!!

— A plecat acasă, Excelență.

Nu reușisem cu nici un chip să-l fac să se dezbare de năravul ăsta afurisit de a-mi spune Excelență ; tot așa cum reușisem să impun acest năravul celorlalți colaboratori ai mei.

Sclav al orarului, redactorul rubricii „incendii", chiar de s-ar fi prăpădit lumea, el pleca acasă exact la ceasurile 22 punct. Putea să se aleagă praful de toate incendiile din afara programului.

— Cheamă-mi atunci redactorul specializat în „catastrofe" !!!

— E bolnav.

— Dar bine, cine mai e în redacție ?

— Cronicarul monden.

— Dacă altcineva nu-i, potește-l te rog la mine !

După o clipă doar apare cronicarul monden, îmbrăcat în frac.

— Fugi, nu mai sta. Aleargă, și adu-ne în grabă un reportaj de la incendiul Palatului Folena !

— Bine, dar, sînt cronicar...

— Nu încape nici un „dar". N-am pe nimeni altcineva să trimit. Fugi, ce mai stai. Ia notițe, vino fuga înapoi și să-mi prezinți reportajul.

— Nici nu știu cum să-l fac.

— Scrie ce vezi și gata. Ochi ai ??? Zboară !!! Ia un taxi și piei din ochii mei !!!

— Dar invitația ?

— Ce invitație ?

— Invitația de a asista, de a lua parte la un incendiu? !!

— Incendiile nu au loc cu invitații !... Dumnezeii.. Tot aici ești ? N-ai plecat ? !!!

Cronicarul monden se făcu nevăzut

A doua zi a apărut în ziar următorul reportaj :

„Magnifică răbufnire de lumini și strălucire ! O splendidă sarabandă de nuduri feminine — iată spectacolul pe care-l oferă, din cînd în cînd, viața mondenă monoclului unui cronicar blazat. Ieri seară, un incendiu grandios, de neuitat, la care au participat toți locatarii splendidului palat, s-a desfășurat în somptuoasele saloane ale palatului Folena. Am putut observa printre cei prezenți : grupul de pompieri în mare uniformă, pe contesa Folena, încălțată cu niște superbi pantofi bărbătești și drapată într-un preș care-i acoperea formele sculpturale ; pe contele Folena, în indispensabili lungi care-i mulau perfect pulpele etc., etc. A mai fost, de asemenea, foarte mult admirată tînăra fiică a contesei, — într-o delicioasă pijama, scurtă, de culoare roz, cît și guvernanta sa englezoaică, în camașa ei de noapte. S-au remarcat, de asemenea, portarul palatului Folena, înconjurat de întreaga sa familie, cît și portarii imobilelor alăturate. Cerem scuze cititorilor pentru că, din lipsă de spațiu, nu putem publica numele lor. Am mai putut admira multe decolteuri, cît și neobișnuiți de mulți papuci. Incendiul s-a prelungit pînă în tîrziu, în zori, într-o mare animație. În zori, pompierii și restul asistenței s-au retras, ducînd cu dînșii amintirea nepieritoare a splendidului spectacol pe care, sîntem siguri, curtoazia tradițională a conților Folena va avea plăcerea să ni-l mai ofere, spre marea bucurie a prietenilor Casei Folena".

Traducere de Ileana VASILESCU-SOMEȘAN

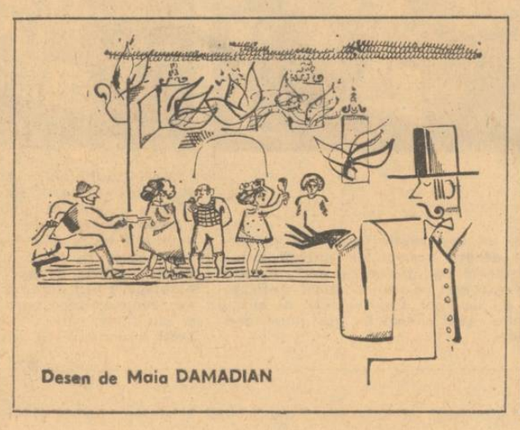

Desen de Maia DAMADIAN

FILATELIE

Cu prilejul împlinirii, în luna decembrie, a 200 de ani de la nașterea lui Ludwig van Beethoven, pentru a sărbători aniversarea cinstită în întreaga lume, Ministerul Poștelor și Telecomunicațiilor a emis o marcă specială, înfățișînd portretul genialului compozitor de muzică simfonică.

Noua marcă românească ce îi este dedicată, în valoare de 55 bani, este tipărită în culori, în hîrtie cromodințată, după macheta semnată de către graficiana Aida Tasgian-Constantinescu.

NUNTA DE AUR

ELENA (68 ani) și **CONSTANTIN ALEXANDRESCU** (78 ani) din orașul Pucioasa, Str. Fructelor nr. 20 — 14 noiembrie a.c.

★

MARIA (71 ani) și **DUMITRU MANEA** (83 ani) din București, Șos. Vergului nr. 49, sect. 3 — 14 noiembrie a.c.

★

TINCA (69 ani) și **GHEORGHE ROMILE** (78 ani) din Huși, str. Șara nr. 41 — 18 noiembrie a.c.

★

JUSTINA (67 ani) și **ȘTEFAN SPINCESCU** (69 ani) din comuna Ionești, jud. Vîlcea — 25 octombrie a.c.

★

RADIȚA (71 ani) și **NICOLAE TUDOSE** (80 ani) din comuna Cîmpineanca, jud. Vrancea — 17 octombrie a.c.

★

IOANA (70 ani) și **ION STINGACIU** (79 ani) din Tg. Jiu, 18 octombrie a.c.

★

SUSANA (69 ani) și **IOAN BOȚA** (79 ani) din com. Bazoșul Nou, jud. Timiș — 25 octombrie a.c.

★

IOANA (82 ani) și **COSTEA HRISTACHE** (87 ani) din comuna Vlădești, jud. Galați — 25 septembrie a.c.

★

IOANA (72 ani) și **CONSTANTIN CÎRSTOIU** (76 ani) din com. Vălceaua, jud. Gorj — 30 august a.c.

ZIG—ZAG

La 21 septembrie 1969, suedezul Ricky Bruch și-a înscris numele în rîndul marilor atleți ai lumii. Recordul său european la aruncarea discului, 68,06 metri, se afla în vecinătatea recordului mondial (68,40 m) stabilit de americanul Silvester. În vîrstă de 24 ani, Bruch măsoară 1,99 m, cîntărește 122 kg și este de departe cel mai popular sportiv din Suedia. Prezența lui, întotdeauna exuberantă, se manifestă sub cele mai variate forme. Fotografia de mai sus vă înfățișează un asemenea moment: Bruch își dovedește forța sa herculeană purtînd pe mîini două tinere admiratoare.

CUNOSCUTUL cascador francez Patrick Bernard, a anunțat că va încerca să traverseze Oceanul Atlantic cu ajutorul unei parașute ascensionale trasă de un mic vas cu motoare puternice. După socotelile sale, Bernard va petrece cinci zile și cinci nopți între cer și apă. Pentru a se alimenta el va cobori cu parașuta aproape de suprafața apei. În timpul traversării, Bernard va transmite prin microfon impresiile sale care vor fi publicate de un ziar din Franța. Plecînd de pe coasta franceză el urmează să sosească la Newport (S.U.A.)

A FOST întrecut un nou record mondial din categoria celor extravagante. Crainicul argentinian Elvio Nestor Bonfati de la postul de radio Neuquen (la 1 270 km de Buenos Aires) a vorbit fără întrerupere în fața unui microfon timp de 42 de ore și 42 de minute. Vechiul „record" era inferior cu circa 12 ore și aparținea unui crainic din Uruguay.

ȘTIAȚI CĂ există un record mondial de săritură cu calul în lungime? Deținătorul recordului este spaniolul Lopez del Hierro, care îl deține din anul 1951 cînd a obținut cu calul său „Spider", o săritură de 8,30 metri

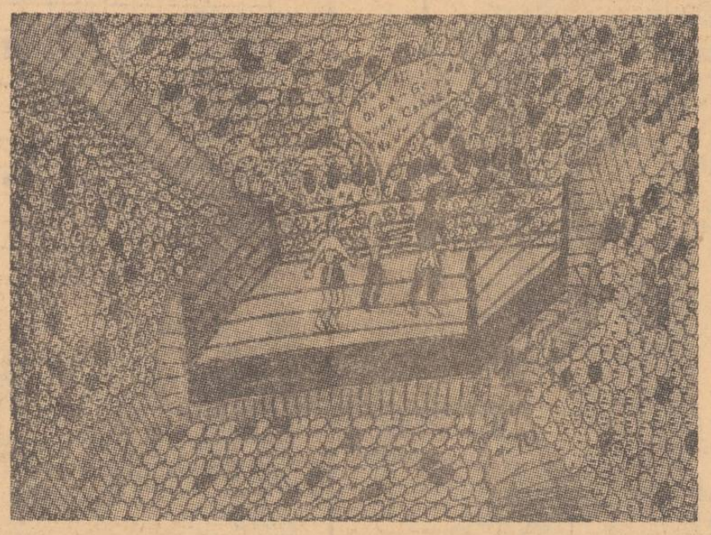

Una din pasiunile lui Cassius Clay, fost campion mondial de box la toate categoriile, care și-a făcut de curînd o reintrare remarcabilă, învingîndu-l prin K.O. pe Jerry Quarry, este și pictura. Lucrarea pe care o reproducem mai sus, care îi aparține lui Clay — sau Muhammad Ali, cum i se mai spune — a fost executată cu puțin timp înainte de meciul cu Quarry și a fost dăruită lui Leroy Neiman, un prieten al lui Clay, artist, care s-a inspirat din sport pentru multe din picturile sale. Desenul a anticipat oarecum rezultatul meciului cu Quarry. Arbitrul de ring i se adresează lui Clay: „Stop, Ali. Totul s-a terminat. Acum du-te în colțul tău"...

CELEBRUL antrenor Helenio Herrera și-a exprimat dorința (scrie revista „France Fotbal") de a activa în Franța. El a afirmat că ar fi dispus să antreneze echipa Paris F.C. dacă această formație va reuși să promoveze în divizia I.

Jocul de fotbal oferă de multe ori pentru cel care-l practică, situații mai puțin obișnuite. Meciurile se dispută pe ploaie, pe vînt, pe zăpadă și jucătorii au de înfruntat, în afara adversarilor, și situații grele determinate de condiții atmosferice nefavorabile. Numai plăcută nu poate fi senzația (pe care a încercat-o desigur și jucătorul de mai sus) cînd aterizezi cu tot corpul într-o băltoacă. Și trebuie să continui jocul...

FEDERAȚIA de fotbal din R.F. a Germaniei are 2 794 309 de jucători legitimați, făcînd parte din 86 117 echipe. Dintre acestea 40 845 sînt echipe de seniori, 20 437 formații de juniori și 24 835 de elevi.

SCORUL ALB, PUNCTELE NEGRE...

de Valeriu MIRONESCU

În clasamentul grupei, un punct cîștigat pe teren străin are, oricum, un preț bun. Cu atît mai mult cu cît galezii și cehoslovacii au pierdut fiecare cîte unul acasă la ei. Cînd se joacă în „sistem campionat", clasamentul și valoarea punctelor se judecă la fel, indiferent de nivelul competiției. Au o vorbă antrenorii din divizia B de la noi din țară. Dacă iei un punct „în deplasare" ai șanse la titlu, în schimb, dacă pierzi unul la tine acasă, te sbați să scapi de retrogradare! Cam așa stau lucrurile și în preliminariile campionatului european sau ale celui mondial.

Vor zice unii că puteam să învingem la Cardiff. E adevărat, dar tot atît de adevărat e că puteam și pierde meciul. Balanța, cîntărind ocaziile prielnice (socotite după transmisia lui Ion Ghițulescu) înclină spre galezi. Am numărat patru situații favorabile nouă (incluse fiind o „bară" și un penalti reclamat de noi, dar neacordat) și opt pentru gazde (incluse fiind o „bară" și un penalti reclamat dar neacordat). Prin urmare, e bun și 0—0, fiindcă înseamnă un punct, mai bun, evident, decît 0—1 cu englezii la Guadalajara — fiindcă acesta n-a însemnat nimic. E cazul să ne întemeiem socotelile pe realități, să nu le mai vopsim cum ne convine nouă, conjunctural. Locul al treilea într-o grupă de patru echipe nu înseamnă performanță, nu va fi niciodată ceva demn de vreun palmares. În 1958, Țara Galilor a pierdut „numai" cu 1—0 în fața Braziliei, viitoarea campioană a acelei ediții a C.M. din Suedia. Cîțiva statisticieni de la noi, și-au adus aminte de aceasta. E datoria statisticienilor să adune în catastife date și cifre. Însă în memoria marelui public, format din amatorii de fotbal de pe tot globul, sau chiar numai de pe un anumit continent, asemenea rezultate nu se fixează. În cel mai bun caz, acest public va ține minte de pildă că echipa României a jucat în Mexic — 1970. Deci calificarea, în urma cîștigării locului întîi într-o grupă europeană, a însemnat performanță adevărată, iar locul al treilea într-o grupă de patru echipe nu i-a adăugat nici un pic de strălucire. Eu spun că este bine să privim astfel faptele, cum sînt ele în viața de toate zilele. Diferența de calitate dintre reprezentativa română și cea braziliană nu este de un singur gol, cum n-a fost așa nici în 1958 între brazilieni și galezi. U.T.A. nu este egală ca valoare lui Feijenoord, în pofida a două rezultate egale, nici Dinamo lui Liverpool ca urmare a unui scor de egalitate. Să ne încălzim pînă la roșu în tribune, e voie, e normal. Însă atunci cînd trecem la lucru, să ne păstrăm mintea întreagă.

La Cardiff, echipa României a avut o formație superioară celei cu care a jucat în Mexic? Formația e o treabă concretă, se judecă în raport de fiecare jucător. Cu Răducanu și Dobrin formația și-a ridicat simțitor valoarea. Am impresia că fără Răducanu în poartă echipa ar fi pierdut întrecerea cu galezii. Nu mă gîndesc numai la acele intervenții — calificate de crainicul radiodifuziunii, drept excepționale — mă gîndesc, în special, la sentimentul de întrecere cu care joacă întreaga echipă știindu-l pe Răducanu în poartă. Mă gîndesc apoi la acele acțiuni, considerate de public ca nefiind interesante și periculoase, însă, cărora Răducanu le întrerupsese cursul împiedicîndu-le să se transforme în situații primejdioase. Alt portar, altă viață! La Cardiff, ca și la Lausanne, bravo Răducanu cînd iese la 16 metri și dă cu piciorul în minge, acasă, huo Răducanu, că e neserios. Ba se mai găsește cîte un antrenor care-i taie la jumătate porția de meciuri. Cînd se vor convinge oare cei de la club că bucureșteanul nu dă bani pe bilete ca să vadă orice Rapid, ci un Rapid cu vedetele lui în formație, de exemplu cu Răducanu în poartă?

De ce să lungim vorba? Încă o dată, mare păcat că Răducanu n-a jucat atunci cînd trebuia... în Mexic!

Cu Dobrin, lucrurile stau altfel. Indiscutabil că prezența sa în formație este un cîștig, ar fi un cîștig pentru orice reprezentativă. Acum, în momentele cînd scriu aceste rînduri, nu știu cum l-a apreciat antrenorul. Nici nu e prea important, mie îmi ajunge acel „7" din meciul cu finlandezii. În schimb, e important altceva și anume că lui Dobrin nu i se dă rolul care i se potrivește și care ar fi de mare folos echipei, atacului, contraatacului. Una dintre „urmări" — calitățile excepționale ale lui Dumitrache sînt insuficient puse în evidență, suferă mult și jocul lui Neagu. Cele de mai sus nu mă miră. La echipa națională, ideile de joc sînt aproape la fel de desuete ca la echipele cluburilor. Iar performanțele se înfăptuiesc cu precădere prin meritele individuale ale unora din jucători. Altfel așezați tactic, altfel distribuite rolurile în formație și aceiași cîțiva jucători, ar obține, cred, rezultate mai bune. Totuși, o echipă este compusă din 11 inși iar valoarea trebuie să crească pe fiecare post în parte. La Cardiff, unii fundași, se va spune au jucat satisfăcător. Noi, de acasă, îi cunoaștem prea bine ce le poate osul. Amatorii de fotbal știu cum se întîmplă la o echipă sau alta. Un jucător oarecare marchează o dată un gol grozav și își păcălește apoi echipa, întreg campionatul! La echipa națională, să nu ne lăsăm păcăliți. Și să judecăm situația ca și cînd la Cardiff galezii ar fi transformat în goluri ocaziile avute, care ocazii se produseseră din greșelile fundașilor noștri. Practic problema fundașilor rămîne nerezolvată pe toată linia apărării. Din iunie și pînă astăzi nu s-a întreprins aproape nimic valabil pentru întărirea sectorului defensiv. Aș zice că aici, în acest sector, cel mai fragil, se impun experiențe numeroase, în cadrul loturilor reprezentativ sau la cel de tineret, spre a se ajunge repede la o configurație nouă a apărării.

INTERMEZZO...

Fără dribling

de Ioan CHIRILĂ

— Ce zici de „noile valuri" din fotbalul european?

— Să-ți spun drept, am eam obosit puțin raportînd totul la victorii și diferențe de goluri...

— Te-nțeleg, dar acesta e fotbalul.

— Fotbalul nu se reduce la scoruri... Sau, mai bine zis, scorurile pot fi explicate.

— Prin lipsa șutului... Prin necunoașterea driblingului... Prin precizia paselor... Din păcate, la acest capitol avem foarte mult de lucru...

— Nu numai la acest capitol... Știi pe ce loc figurăm noi, fotbaliștii români, în clasamentul european la rubrica numărului de jucători?

— Nu.

— Pe locul 17. Și asta pentru că se ia în considerație o cifră care a existat cîndva: 96 000. Astăzi cu cei 60 000 de fotbaliști vii, sîntem pe locul 20 sau 21...

— Vrei să explici totul prin numărul jucătorilor?

— Nu. Iată, de pildă... Avem vreo 4 000 de echipe. Pentru aceste 4000 de echipe avem 1500 de antrenori... Dar, 1500 pe hîrtie... În fapt, lucrează cel mult 500. (Ceilalți s-au apucat de alte treburi). Iar din cei 500, să zicem, nici 200 nu au norma întreagă... Și, după cum știi, această meserie nu se poate face cu jumătăți de normă.

— Bine, să zicem că problema antrenorilor...

— Nu e vorba numai de antrenori. Conducătorii secțiilor de fotbal reprezintă un caz și mai... spectaculos.

— ?!

— Am să-ți dau o altă cifră. În divizia A, avem doar patru conducători de secție salariați în acest scop. Ceilalți sînt voluntari. Voluntari care se schimbă de vreo două ori pe an, din diferite motive, primul dintre motive fiind acela că un asemenea conducător voluntar se plictisește repede sau e doar un om cu numele, care, avînd multe alte treburi, lasă fotbalul pe planul al cincilea ca să nu spun mai jos.

— Văd că vrei să mă conduci într-un labirint administrativ, din care... nu vom ieși. Aș vrea să-mi spui ce anume le lipsește în cel mai înalt grad jucătorilor noștri?

— E simplu. Pregătirea fizică.

— De ce? Nu se lucrează?

— Ba se lucrează. Lipsește, însă, baza fizică pe care copilul trebuie să o primească în școală... De aici și dificultatea de a-l supune — zic eu — pe un Dumitriu II, pe un Dumitrache, și nu numai pe ei, la un efort de șoc în pregătirea specială, ca să-l poată înfrunta de la egal la egal pe Bobby Moore sau pe Snellinger, care, oricum, au o bază fizică mai bună de o sută sau de două sute de ani, și încă socotesc că au puțin.

— Bine, dar italienii sau, și mai sugestiv, brazilienii...

— La italieni sau la brazilieni, lipsa unei tradiții în această direcție este compensată de fanatismul copilului care visează să devină Il re Riva sau El rey Pele. În Italia sau în Brazilia copilul se pregătește singur, fără dădacă, pentru meseria de fotbalist. Deseori se întîmplă că la un club de fotbal să se prezinte spre angajare un tînăr de 18—19 ani absolut autodidact în materie de fotbal. Bineînțeles, un autodidact în măsura în care acest joc colectiv care este fotbalul îți permite să fii autodidact... Îmi aduc aminte de filmul acela italian, pare-mi-se „Roma, oraș deschis", cînd „antrenorul" acestor autodidacți era un preot...

— Ce zici de felul cum cresc copiii noștri fotbaliști?

— A început o oarecare agitație în direcția aceasta dar deocamdată plătim pentru anii trecuți. Dacă „Steaua", de pildă își asigură o bază materială — mă refer la terenuri, în primul rînd — capabilă să le poarte de grijă copiilor, dacă Bacăul, Pitești sau Craiova merg în aceeași direcție, trebuie să-ți spun că pe la Cluj, îmi pare, există un singur teren școlar la cîteva mii de „pitici", că la Arad au existat acum 13—14 ani 15 terenuri, iar acum există doar 5, și că Dinamo, de pildă, a pierdut de-a lungul anilor terenul de pe Tonola și pe cel din Obor.

— Mi-ai vorbit despre copii, despre antrenori, despre terenuri. Spune-mi ceva despre jucătorii seniori.

— Cei mai mulți sînt... seniori în sensul istoric al cuvîntului. Așa se întîmplă, în general, cu mielul care suge la două oi. Fotbalistul român — nu generalizez bineînțeles — are acest mare avantaj. Șeful lui din producție știe că mai există și un antrenor, căruia trebuie să-i facă concesii, iar antrenorul știe, la rîndul său, că șeful din producție poate să fie, la rîndul său, o pavăză la nevoie.

— Văd că ai răspuns pentru orice întrebare

— Dacă vrei, pot să-ți mai furnizez o mie de întrebări, și toate cu răspunsuri, ca la ghidul conducătorului auto. Numai să ai timp și să vrei să asculți...

DIN LUMEA TENISULUI

După 56 de ani, pentru prima oară...

... unul jucător român i se înscrie numele într-un clasament „oficial" al primilor zece din lume. Această cinste i-a fost acordată zilele acestea lui Ilie Năstase. Pentru a pune însă în lumina cea mai justă acest însemnat moment din viața tenisului românesc, socot că este necesar un scurt „tur de orizont".

În tenis s-a statornicit aproape o regulă ca în fiecare an (cu excepția perioadelor 1915—1918 și 1940—1945) diferite publicații și rubrici de specialitate ale ziarelor să întocmească, începînd cu octombrie și sfîrșind cu februarie sau chiar martie, un clasament al „primilor zece din lume", în funcție de rezultatele obținute de cei în cauză, în special în competițiile de rezonanță. A existat însă întotdeauna în decursul timpului și un clasament „The World First Ten", căruia marea competență a celor care l-au alcătuit, i-a conferit un caracter „oficial", de unde și posibilitatea să se aprecieze gradul de justețe ale celorlalte clasamente.

Din 1953 pînă în prezent, purtînd de cîteva ori și denumirea de „Seagran Trophy", acest „The «Oficial» World First Ten" a fost întocmit sub egida revistei „World Tennis" — S.U.A., alături de care din 1968, odată cu apariția clasamentelor „Open", specialiștii au mai introdus încă un criteriu, oficiosul Federației engleze, revista „Lawn Tennis".

Să revenim însă la Ilie Năstase. Cu trei săptămîni în urmă, ziarul „Sportul" a relatat că într-un clasament al „Primilor zece" pe anul în curs, publicat de revista vest-germană „Kicker Sport Magazin", figurează și campionul nostru, și anume pe locul 6. Această enunțare a intrării campionului nostru în rîndul „celor zece" a căpătat recent o valoare jure et facto. Una dintre cele două surse „The «Oficial» World First Ten" menționate mai sus, revista „Lawn Tennis", a publicat în numărul din noiembrie, sub semnătura unui cunoscut specialist, Lance Tingay, clasamentul său „Wald ranking for 1970", în care i se confera lui Ilie Năstase, de asemenea, locul șase. Înaintea acestuia se află, în ordine jucătorii: John Newcombe, Ken Rosewall, Rod Laver, Tonny Roche și Tom Okker. Ziaristul englez acordă lui Năstase cel mai mare spațiu plin de cuvinte elogioase, dintre care citâm: „...presupun că acest român brunet, care are un fler rar întîlnit, putînd să execute loviturile cele mai fantastice în momente neașteptate, se va ridica pe culmi și mai înalte..."

Mai sîrete decît cumetrele vesele...

...cu toate că desnodămîntul nu a fost însă cel scontat ca în Shakespeare. Este vorba de opt jucătoare americance: Peaches Barthowicz, Rossemary Casals, Judy Dalton, Julie Heldman, Billie Jean King, Kristhy Pigeon, Nancy Richey și Valerie Ziegenfuss. Totul a pornit de la problema egalității în drepturi a femeilor cu bărbații în tenis. Revenind sub controlul Federației S.U.A., ele au cerut cu și mai mare fermitate organizatorilor de turnee să fie remunerate la fel ca bărbații. Discuțiile au ajuns la exacerbație cînd la internaționalele „Open" de la Forest Hills s-au anunțat premiile. Socotind că disproporția dintre premiile fixate pentru probele masculine și cele feminine era ridicolă, „cele opt revoltate", asigurîndu-se de sprijinul directoarei revistei „World Tennis", Gladys M. Heldman, mama jucătoarei cu același nume, au hotărît boicotarea acestor campionate prin organizarea unui turneu feminin la Houston cu participarea lor exclusivă. Strînse cu ușa, „cele opt revoltate" au recurs la arma șiretteniei: pentru a scăpa de sub controlul federației, s-au declarat profesioniste sub contract doar pentru o săptămînă, pe timpul turneului de la Houston. Ca să nu bată la ochi au luat-o în combinație și pe australianca Kerry Melwille, plătind în același timp și garanție, cîte un dolar de cap, promotorului lor Gladys M. Heldman. După cît se pare însă aceasta va trebui să-și ia rolul în serios, deoarece U.S.L.T.A. nu s-a lăsat păcălită.

Paul CERNESCU

„JOC ÎNTOTDEAUNA LA CÎȘTIG"

MIHAI GHINDA, revelația ultimului campionat republican de șah

În sfîrșit, după mulți ani de așteptare, o mare și reconfortantă surpriză în finala șahiștilor! A apărut un debutant printre finaliști, un tînăr care, jucînd cu nonșalanță, i-a învins pe Ghițescu și Ungureanu, a remizat cu Ciocîltea și Reicher, făcînd scor pozitiv cu ultima noastră echipă olimpică (3-2, pierdere la Gheorghiu)! Un tînăr care, obținînd 10,5 puncte în primele 14 partide, a animat plutonul fruntaș, concurînd pentru titlul de campion, un „bătăios" care a declarat război remizelor de salon și a jucat mereu cu poftă, cu pasiune nestinsă, cu forță, remarcabilă.

Mihai Ghinda — căci despre el e vorba — nu este totuși un nume complet nou pentru iubitorii șahului din țara noastră. El a mai luat parte la semifinalele campionatului republican masculin și s-a afirmat, mai ales, la concursurile juniorilor, fiind campion național pe anul 1966. Dar, de mulți ani de zile, de la începuturile carierei lui Florin Gheorghiu, nici un tînăr nu s-a mai săltat atît de rapid și convingător printre cei mai buni combatanți din țară de pe „arena 64", cum a făcut-o, acum, Mihai Ghindă.

Născut la București, în 1949, Ghindă a început să joace șah la Palatul Pionierilor, sub îndrumarea lui Traian Ichim (mult datorează șahul românesc maestrului Ichim, de numele căruia se leagă primii pași în fața tablei a citorva dintre fruntașii șahului nostru, între care și maestra internațională Alexandra Nicolau). După trei ani de activitate la Palat în 1965 Mihai este remarcat și trece la juniorii clubului Progresul, unde este îndrumat de antrenorul Israilovici. În același an ia parte la optimile campionatului republican, se califică, obținînd categoria a doua; participă la sferturi, primind categoria întîi dar în semifinală scoate un rezultat slab. Ia parte la cîteva turnee de juniori, în țară și peste hotare, este selecționat în echipa națională de juniori în meciurile cu Ungaria, Bulgaria și Austria.

După o întrerupere completă a activității șahiste de un an și jumătate, se așează din nou în fața tablei, în februarie 1970. După cum ne-a declarat în cadrul unui interviu, reluarea contactului cu șahul a organizat-o într-un stil nou. Și-a fixat un program de studiu individual intens: în fiecare zi patru ore. Prima oră a consacrat-o studierii materialului nou din revistele pe care le primește din numeroase țări, punerii la curent cu ultimele idei în deschiderile favorite. Informarea rapidă, la care nu a renunțat nici în timpul finalei, i-a adus în prima competiție a țării patru puncte prețioase. Pe Joița, Kertezs, Bena și Ungureanu i-a învins jucînd cele mai noi variante din deschiderile alese, cu ultimele inovații experimentale pe plan internațional, la care adversarii, luați prin surprindere, nu au găsit cele mai potrivite răspunsuri. În continuarea orelor de studiu, Ghindă a analizat partidele marilor jucători de la sfîrșitul secolului trecut și începutul celui actual (la aceasta l-a îndrumat experimentul lui Fischer) și a început să-și pună la punct documentarea individuală pe bază de cartoteci. Rezultatul eforturilor sale intensive a fost excelent, așa cum s-a putut vedea și în finală.

— Cînd iau loc la masa de joc, ne-a declarat Ghinda, nu mă gîndesc cine se află în fața mea ca adversar. Pentru mine nu mai sînt persoane. Am ca adversari piesele albe sau piesele negre. Iar deviza mea este să joc întotdeauna la cîștig, independent de adversar...

Iată una din partidele semnificative pentru stilul de joc al lui Ghinda (cu albele, împotriva lui Tratatovici, în finală). *1. e4,g6 2.d4, Ng7 3.Cc3,c6.* O variantă hipermodernă de deschidere jucată recent de Gurghenidze *4.Cf3,d6 5.Nc4,b5 6.Nb3, Cf6 7.e5, d:e5 8.C :e5, 0—0 9.0—0, a5 10.a3,Cfd7 11.Cg4, Cc5.* Negrul întinde o cursă; calul nu poate fi luat cu pionul d intrucît după schimbul damelor se pierde calul din g4. *12.Ch6, N :h6 13.N :h6, C :b3 14.c :b3, Te8 15. Df3, Ne6 16.Tfe1 !!* Ghinda oferă un pion pentru a putea iniția un atac. *16... N:b3 17.Te4, Ne6 18.d5 !!, Nf5 19.Dc3,f6 20.d:c6, Ca6 21.Tad1* și negrul cedează.

Așadar, felicitări nu numai lui Gheorghiu și Ciocîltea, care s-au clasat la egalitate pe primul loc și din care va fi desemnat, printr-un meci de baraj, viitorul campion, felicitări și lui Mihai Ghindă, căruia munca, sîrguincioasă la tabla de șah îi va aduce, desigur, și alte succese prestigioase în viitor, succese pe care iubitorii șahului i le doresc și pe care le așteaptă cu nerăbdare.

U. V.

Pronosticul revistei „Magazin" la Concursul Pronosport

1. U. T. A. — „U". Craiova 1
2. Steaua — Steagul roșu 1
3. „U". Cluj — F.C. Argeș 1
4. Petrolul — Dinamo Buc X
5. Politehnica — Progresul 1
6. Jiul — S.C. Bacău 1
7. Farul — C. F. R. Tim. 1
8. Fiorentina — Milan X
9. Inter — Torino 1
10. Juventus — Cagliari 1
11. Lanerossi — Napoli X
12. Lazio — Roma 2
13. Varese — Bologna X

„SECRETUL..."

-Interviu cu un arbitru-

Ați auzit de arbitrul de fotbal Mircea Perju din Bacău? Poate că da, poate că nu. Mai mult ca sigur că l-ați văzut. Unde? Pe stadionul 23 August, la ultimul cuplaj interbucureștean sau pe micul ecran. Mircea Perju a deschis la 25 octombrie coloana cîștigătorilor la Loto-Pronosport. Premiul său: 100 000 lei la Pronoexpres.

— Cum jucați la Pronoexpres, tovarășe Preju?

— Metoda mea este originală. Am ales cîteva numere, pe care le joc de cîțiva ani. „Secretul" meu este: jocul pe întreg. Am sperat să iau o dată premiul cel mare și... a venit.

— Ați avut emoții?

— Nu. Am fost foarte senin. Așteptam acest premiu. O dovadă este și faptul că îmi alesesem marca de autoturism pentru care voi opta. Este „Fiatul 850" de la tunel.

— Simpatizezi pe S.C. Bacău?

— Da. Bacăul și Steaua sînt simpatiile mele. Băcăoanii reprezintă singura echipă care a ajuns pînă în turul IV într-o competiție europeană.

— Simpatiile merg cam slab acum.

— Așa e fotbalul. Suporterul adevărat trebuie să fie alături de echipa sa și la victorie și la înfrîngere...

Ion DARIE

„PERNA DE AER"

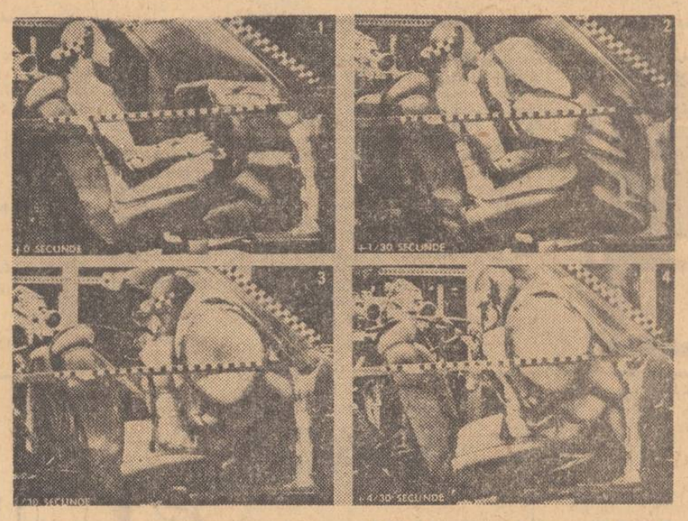

Cu tot mai multă insistență se discută despre necesitatea utilării autoturismelor cu „perne de aer", menite să-i salveze pe conducătorii auto în caz de accident. Constructorii de automobile caută soluții tot mai bune, mai sigure.

Noile automobile americane produse în uzinele marii companii „General Motors", sînt echipate cu un tip de „pernă de aer" care — se pare — asigură o bună protejare a conducătorilor auto. În cazul lovirii automobilului, „perna de aer" se declanșează automat. Totul durează cîteva fracțiuni de secundă, după cum se poate vedea și din fotografiile de mai sus, mai sugestive decît orice explicație.

ASISTENȚA A. C. R.

AUTOMOBILISM

Asistența asigurată de Automobil Clubul Român membrilor săi este de mai multe genuri: tehnică, turistică, sportivă și juridică.

Specialiști ai A.C.R. — aflați atît la dispeceratul din București cît și la filialele A.C.R. din provincie — stau la dispoziția membrilor clubului. Rămas în pană pe șosea, automobilistul, cu un telefon dat la punctele fixe — cunoscute din lista publicată în „Carnetul de bord" — mobilizează furgonetele — atelier „Renault" sau „Gaz'69", însoțite de tehnicieni capabili să execute pe loc depanări; la nevoie, se pot întreprinde remorcări sau transporturi de autovehicule cu o platformă specială pînă la domiciliul solicitantului sau la autoservice-ul indicat. În extra sezon se acordă și la domiciliu asistența tehnică contra unor prețuri convenabile, precum și testări de funcționare a motorului și reglare a farurilor, folosind aparatură electronică.

Prin Cabinetul tehnic existent la Centrala A.C.R. din București, doritorii pot primi diverse informări de ordin tehnic.

De asemenea în anul 1971 se va organiza o nouă formă de asistență tehnică, și anume lecții practice pentru membrii A.C.R. în scopul perfecționării conducerii auto.

Cabinetul turistic din Centrala A.C.R. pune la dispoziția membrilor A.C.R. o bogată documentare în ce privește excursiile interne și cele de peste hotare. Informații de această natură se dau și la Filialele A.C.R. din țară.

La cerere și în mod gratuit, membrii A.C.R. din București și din provincie primesc asistență juridică din partea unor oameni specializați în asemenea probleme. Turistului român, membru al A.C.R., i se acordă asistență juridică și în timpul excursiilor în străinătate de către specialiști ai clubului automobilistic partener, potrivit regulamentului-convenție încheiat între organizațiile membre ale Alianței Internaționale Turistice (A.I.T.).

PREOCUPĂRI DE SEZON

● PROCERIN. Acest nou produs al cooperativei „Chimica" din București, este o soluție care se pulverizează pe porțiunile vopsite și cromate ale automobilelor. Avînd menirea de a proteja automobilele de intemperii, acest produs devine deosebit de util în perioada actuală, mai ales pentru acele automobile ce nu ...iernează în garaje.

● ANTIABURIN. Este vorba de un șervețel din tifon impregnat cu substanțe chimice, pentru ștergerea parbrizului, îndeosebi pe vreme friguroasă. Este produs de aceeași cooperativă susamintită.

Consemnînd aceste noi produse ne exprimăm, în numele automobiliștilor, dorința ca ele să apară cît mai curînd în magazine, în cantități suficiente. Ar fi păcat ca o inițiativă bună să zăminâ nevalorificată acum, cînd e timpul cel mai potrivit. Să nu aflăm că abia în primăvară vor putea fi procurate cu... ușurință.

Rubrică redactată de V. STĂNESCU

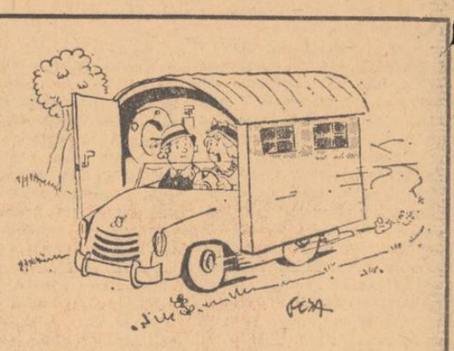

— Soțului meu îi era teamă că n-o să pot scoate mașina din garaj...

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul: Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" —

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

ANUL XIV 685 — SÎMBĂTĂ 21 NOIEMBRIE 1970 — 8 PAGINI 1,50 LEI

AGENDA săptămînală

VECINI ȘI PRIETENI

Eveniment de seamă al vieții politice din această săptămînă, vizita oficială de prietenie în Republica Populară Bulgaria a delegației de partid și guvernamentale a Republicii Socialiste România condusă de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, s-a transformat într-o puternică manifestare călduroasă a prieteniei ce leagă cele două popoare vecine.

Pe tot parcursul vizitei, oamenii muncii bulgari i-au salutat cu căldură pe oaspeții români, au dat glas urărilor în cinstea prieteniei frățești dintre popoarele noastre, expresie vibrantă a dorinței de a dezvolta larg și multilateral colaborarea și cooperarea dintre cele două țări în folosul ambelor popoare, al cauzei socialismului și păcii.

Aceste sentimente de prietenie și stimă reciprocă sînt firești. Insuflețite de aceleași idealuri, popoarele noastre au luptat timp de secole împotriva jugului străin, pentru libertate și neatîrnare. Dezvoltînd în această luptă relații de bună vecinătate și solidaritate frățească, popoarele român și bulgar le-au dat un conținut nou în epoca făuririi orînduirii socialiste în țările noastre. România și Bulgaria au obținut realizări importante pe calea modernizării economiei, a dezvoltării științei și culturii, a bunăstării materiale și spirituale. Potențialul economic și tehnic în continuă dezvoltare le-au dat posibilitatea unei largi colaborări reciproc avantajoase. Așa cum arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu într-o cuvîntare rostită la Sofia „preocuparea pentru dezvoltarea continuă a colaborării și prieteniei cu Bulgaria face parte integrantă din politica externă generală a statului român de promovare a unor largi relații economice, politice, militare, tehnico-științifice și culturale cu statele vecine, cu toate țările socialiste. Sîntem convinși că ceea ce unește țările socialiste este preponderent și funda-

CONTINUARE ÎN PAG. 2

De gardă la Spitalul de urgență

Minutele lucidității

- **Durerea, medicul și timpul**
- **Ulcerul nu este o boală ce poate fi tratată cu... indiferență**
- **Gradul de risc maximal**
- **N-am putea avea fiecare cîte un carnet de sănătate ?**
- **Cînd viața e atît de puțin prețuită !**
- **Maladia „alcoolului" nu merită un pat la Spitalul de urgență**

Sînt clipe cînd suferința ta te subjugă, devenind singura ta preocupare. În momentele acelea doctorul rămîne unica ta speranță, fiindcă în universul tău alterat de durere, înfricoșat de imaginea morții, el apare drept unic posesor al leacului spre care aspiri cu aviditate. Sînt minute cînd aplecîndu-te asupra ta, doctorul consultă, constată, ia hotăriri, își asumă riscuri. Își pune în joc capacitatea profesională, experiența, răspunderea, omenia, curajul. Trebuie să acționeze repede, să raționeze prompt, să-și păstreze calmul, să fie lucid. Uneori, totul are loc sub semnul trecerii fugare a cîtorva minute. Minutele lucidității, cum m-am gîndit să le numesc, după ce m-am alăturat într-o dimineață și apoi în cîteva ore de noapte unei gărzi la Spitalul de urgență al municipiului București.

„PROFILAXIA MORȚII..."

— Doctore, nu vi se pare că expresia pe care o folosiți, „profilaxia morții", este prea crudă ?

— Nicidecum.

Lucia MANOLESCU

CONTINUARE ÎN PAG. 2

CE ESTE VIAȚA?

Puteți să dați o definiție?

RĂSPUNSURILE UNUI CIBERNETICIAN, PROF. UNIV. EDMOND NICOLAU, ȘI ÎNTREBĂRILE UNUI BIOLOG, PROF. DR. JACQUES MONOD, LAUREAT AL PREMIULUI NOBEL

Cîndva vom înțelege procesele care ne fac să reflectăm, să gîndim, să credem idei, să vorbim

- **Un punct de vedere cibernetic = o revoluție în explorarea fenomenelor**
- **Prof. dr. D. Danielopolu — un precursor pe plan mondial**
- **La Grote Schoor, la un transplant de cord o imensă suprafață este acoperită de aparatura electronică și doar o mică parte de masa de operație**
- **Aparatele cibernetice în ajutorul celor ce nu vorbesc pentru că nu aud**
- **În următorii douăzeci de ani se așteaptă progrese considerabile în biologie**
- **Limbajul omului și „limbajul" animalului, sînt fundamental diferite**
- **Ideile nu mor o dată cu omul, ci se transmit prin limbaj**

Relatarea în pagina a 5-a

PE AICI CIRCULĂ

„LUNOHOD-1"

În pagina a 3-a publicăm articolul semnat de ing. Dumitru ANDREESCU

ÎN PREMIERĂ

OPERAȚIA COSMICĂ „LUNOHOD"

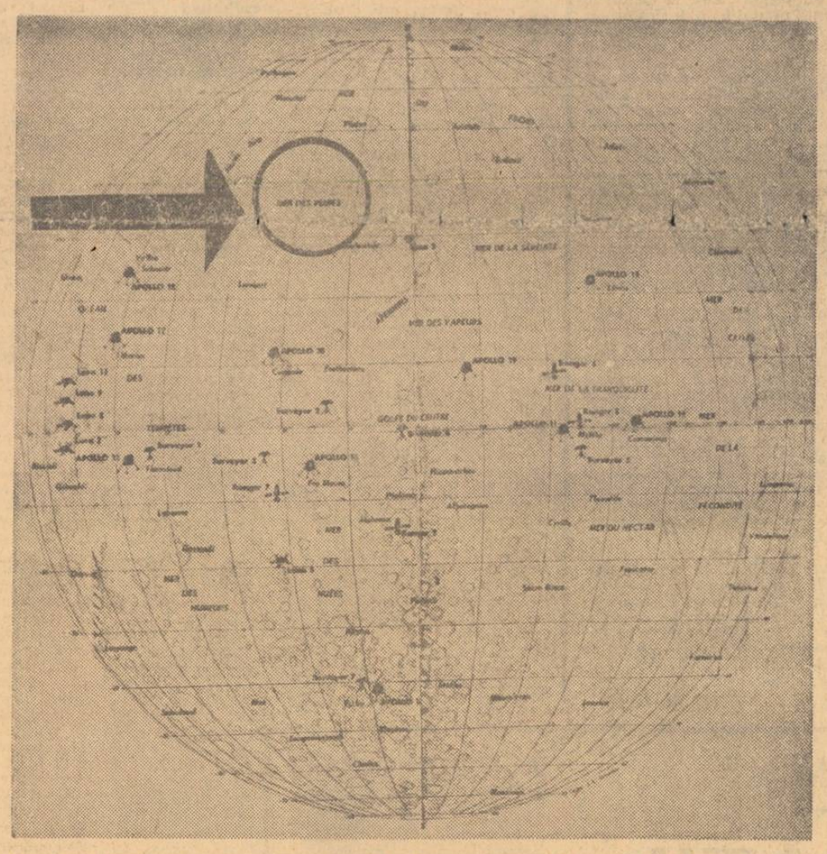

Imaginea de mai sus, înfățișînd fața vizibilă a Lunii, cuprinde locurile în care au aselenizat atît sondele sovietice, cît și cele americane. Stația automată sovietică „Luna-17" a aselenizat în regiunea „Mării Ploilor" (zona încercuită din fotografie)

Atenție ! Se operează !

Monolog interior despre...

AUTENTIC

de Victor BÎRLĂDEANU

Regăsisem grațioasele turle ale burgului transilvan sub lumina blajină a unei amieze catifelate de toamnă tîrzie. Pășeam pe sub arcadele unor galerii descinse parcă dintr-o rafinată gravură barocă și-mi rătăceam din cînd în cînd privirea, fără nici o țintă anume, contemplînd fațadele clădirilor patinate de vreme. Pînă și zgomotele obișnuite ale străzii se estompaseră undeva, departe, preferindu-se văzut în auz ca sub un clopot de cristal.

Pe neașteptate, mi-am simțit retina zgîriată de un corp ascuțit și dur. Drept în față, ca din pămînt, răsărise o construcție fragilă dintr-un soi de placaj vopsit țipător. Cu niște crenelașe și contraforți de dimensiuni miniaturale, construcția — care nu era altceva decît un chioșc de vînzare a obiectelor artizanatului local — voia, cel puțin în intențiile realizatorilor ei, să se integreze armonios în peisajul urban înconjurător, să fie, cum s-ar spune, „în stilul" burgului baroc. Ceea ce te izbea însă ca un șoc vizual dezagreabil era senzația de neautentic, de „făcut", de lipsă a oricărui stil, senzație ce provenea tocmai din dorința unui autentic cu orice preț.

Lăsînd la o parte aspectul strict urbanistic al problemei, mi s-a părut a întrezări în spatele discordantei alcătuiri semnificații cumva mai ample. Ca o metaforă sui-generis, chioșcul împodobit cu crenelașe întruchipa o anume relație subtilă de mentalitate între coordonatele autenticului inepuizabil material de reflecție. Totul se înscria între fruntariile unui dialog

CONTINUARE ÎN PAG. 7

MAI EXISTĂ ENIGME?

- **CASA CU TUNEL DIN CALEA MOȘILOR**
- **STEJARUL DE 3 SECOLE DIN STR. HOREA, CARE AMINTEȘTE PĂDUREA DE LA MARGINEA ORAȘULUI**
- **TAINA ARENDAȘULUI MOȘIEI COLENTINA**
- **UN HAN NECUNOSCUT : HANUL CONACHE**
- **AVENTURILE LUI MANUC ȘI O ISTORIE FANTEZISTĂ DIN VIAȚA ACESTUIA CONSEMNATĂ DE UN BIOGRAF AL SĂU.**

Muza cîntecului
Pictură în frescă de N. Vermont, 1903

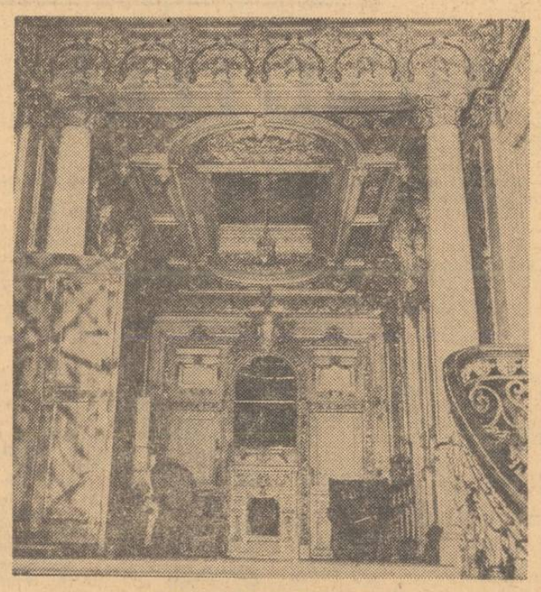

Aspect din holul vilei din Calea Moșilor nr. 99

Muza poeziei
Pictură în frescă de N. Vermont, 1903

Episoade necunoscute din Bucureștii de altădată

(Amănunte în pagina a 2-a)

Episoade necunoscute din Bucureştii de altădată

Mai există enigme?

Despre Podul Tîrgului de Afară — Calea Moşilor de astăzi — şi mai ales despre casele situate pe această importantă arteră a oraşului şi locuitorii ei din trecut, se cunosc puţine lucruri. De aceea, la sugestia inginerului Ion Florescu, care locuieşte aici de aproape şapte decenii, am început o serie de investigaţii care, în final, s-au concretizat în informaţiile pe care le punem acum la dispoziţia cititorilor.

PĂDUREA SECULARĂ DE LA OBOR...

În imediata apropiere a intretăierii Căii Moşilor cu străzile Eminescu şi Traian, la nr. 280, ne reţine atenţia o clădire cu etaj, ieşită puţin din aliniere, cu o arhitectonică ce aminteşte stilul construcţiilor de la începutul veacului trecut. Despre această clădire *inginerul* ION FLORESCU ne-a relatat cîteva din amintirile sale din copilărie.

— Cam prin 1900 am cunoscut pe bătrînul şi sfătosul armean Haciadur der Margosian, care deschisese la parterul casei o prăvălie de coloniale, de unde cumpăram adeseori dulciuri. Îndrăgindu-mă, bătrînul negustor mi-a istorisit numeroase întîmplări legate de trecutul acelei case, întîmplări auzite de la alţi oameni mai vîrstnici de prin partea locului. Aşa am aflat că în urmă cu patru veacuri pe aici se întindea o pădure seculară de stejar iar pe locul actualei case exista o mică poiană unde se stabilise un meşteşugar care fasona podini pentru uliţele Bucureştilor. Acesta şi-a amenajat aici o casă din bîrne alcătuită din mai multe odăi de locuit pentru el şi ajutoarele lui. Tradiţia locală despre existenţa pădurii se confirmă deoarece s-a constatat că solul prezintă urmele vegetaţiei stejeretelor. De altfel, încă acum 20 de ani mai existau în cartier cîţiva stejari în vîrstă de 4—500 de ani, singura amintire a pădurii seculare rămînînd acum stejarul de 300 de ani situat la întretăierea B-dului Dimitrov cu str. Horei. Documentele ne atestă că în secolul al XVIII-lea Podul Tîrgului de Afară se prezenta ca un pod interminabil de lemn, strada fiind podită cu dulapi lungi de stejar fixaţi cu scoabe de fier. Astfel, în lucrarea „Voyage en Valachie et Moldavie", apărută la Neapole în anul 1787, călătorul Raicevici arată că pentru refacerea pavajului de pe Podul Tîrgului de Afară s-a hotărît tăierea a 13 600 de podini groase de cîte 22 cm. Tot din relatările bătrînului Margosian am aflat că mai devreme, pe la începutul secolului XVII, turcii au înzestrat casa podarilor din poiana amintită cu adînci pivniţe boltite, amenajîndu-le spre a servi drept închisoare. Din acele vremuri se păstrează şi amintirea evadării unui deţinut, care drept mulţumire că a scăpat cu viaţă, a construit pe locul unde se ascunsese o biserică din lemn. Interesant este că şi această tradiţie se pare a se confirma — ne-a spus interlocutorul nostru — prin inscrisul de la actuala biserică Sf. Pantelimon, situată în imediata vecinătate, inscris care menţionează că lăcaşul din zid a fost construit în anul 1790, pe locul unei biserici din lemn...

CASA COLINTINEANU

N-au trecut decît cîteva decenii de cînd la întretăierea străzii Argeş cu Calea Moşilor bucureştenii asistau cotidian la un fapt puţin obişnuit astăzi: schimbarea cailor tramvaiului nr. 1, în acest loc aflîndu-se în permanenţă cîteva perechi de cai odihniţi. Clădirea de la nr. 280 avusese pe vremuri acoperişul cu olane şi la cele patru colţuri se aflau 4 baloane de aramă. În curte, casa era înconjurată de un geamlîc, spre el intrîndu-se pe o scară dublă de piatră, din vechea scară păstrîndu-se astăzi numai o porţiune pe care am observat înscris anul 1873, an care semnifică data unei restaurări a casei. Însoţit de inginerul Florescu, colegul Nicu Vasile şi apoi de dr. Laurenţiu Colintineanu, unul din urmaşii proprietarului, am vizitat clădirea şi masivele ei pivniţe. Tovarăşul Ion Neacşu, operator chimist la Fabrica de Mase Plastice, care locuieşte aici de două decenii, ne-a condus în pivniţa cu două nivele subterane, declarîndu-ne:

— De cîte ori intru în beci mi-amintesc de faptul că pe vremuri aici a fost o închisoare şi că tradiţia menţionează că pivniţa era mult mai mare, prelungindu-se printr-un tunel pînă la Foişorul de Foc... Adeseori examinez cu atenţie aceste ziduri străvechi şi nu-mi pot da seama pe unde se pătrundea în tunel. De altfel, după toate aparenţele, se pare că aici s-a depozitat mult moloz şi n-ar fi exclus ca pivniţa să fi fost mult mai adîncă...

O IDILĂ ŞI URMĂRILE EI...

Deşi documentele nu amintesc despre faptele care au dus la enigmatica îmboierire a arendaşului Gheorghe, de pe moşia Colentina a lui Grigore Ghica, totuşi acesta a căpătat printr-o întîmplare puţin cunoscută un zapis care îi dădea dreptul să poarte numele de Colintineanu. Taina care a dus la ridicarea arendaşului Gheorghe la o asemenea cinste se pare că nu este străină de intervenţia soţiei lui Grigore Ghica, Marioara Hangerli, care i-a înmînat personal chipeşului arendaş zapisul respectiv.. Despre aceasta consemnează într-un studiu dr. Nicolae Vătămanu : *„În privinţa originei şi numelui tînărului Gheorghe stăruie o mică taină, pe care nici hrisoavele şi nici zapisele nu o mai pot dezlega astăzi, dar care lasă slobod gîndul să-şi închipuie fel de feluri..."* Mai tîrziu, prin 1825, Gheorghe Colintineanu va construi casa din Calea Moşilor nr. 280, construcţie care, după investigaţiile noastre, a avut drept fundament străvechile pivniţe ce au servit ca închisoare...

În încheierea studiului său dr. Vătămanu consemnează despre o discuţie cu Irina, nepoata fostului polcovnic Colintineanu, care-i relata despre peripeţiile prin care au trecut cînd au venit de peste Dunăre, ea şi sora sa, ascunse în butoaie, ca să nu le afle turcii, precum şi despre numeroase obiecte păstrate drept amintiri ale familiei...

HANUL CONACHE

Dincolo de Bd. Republicii, pe Calea Moşilor la nr. 134, ne-a atras atenţia o placă de marmură cu efigia unui bărbat şi un text care aminteşte că aici a locuit în secolul trecut ziaristul bulgar Caravelov, unul din revoluţionarii bulgari, editor al unor ziare ale vremii. De altfel, cele două intrări masive, cu stîlpii obişnuiţi porţilor de hanuri şi geamlîcurile însoţite de monumentale scări de lemn erau caracteristice acestor hoteluri ale Bucureştilor de acum un secol sau două. Ne aflam în incinta caselor Solacolu, omul care a înfiinţat pe vremea lui Mavrogheni prima fabrică de fidea din Ţara Românească. Interesant este că nici măcar localnicii nu cunosc istoria bătrînelor case în care locuiesc, singur pensionarul Gheorghe Florescu relatîndu-ne că a auzit că de mult aici a fiinţat hanul Conache. Relativ la ziaristul bulgar Caravelov, acad. prof. Constantinescu Iaşi, referindu-se la o scrisoare a poetului Hristo Botev care relata unui prieten că locuieşte împreună cu Vasil Levski într-o moa-

Placa de marmură de pe faţada clădirii din Calea Moşilor nr. 134

ră de vînt situată la marginea oraşului, socoteşte că această moară se afla în fundul curţii caselor lui Solacolu..

LEGENDARUL MANUC-BEI

Alături de casele Solacolu, la nr. 132, puţini dintre pietoni ştiu că imobilul cu etaj în care se află acum o întreprindere a Comitetului de Stat al Apelor, a găzduit pe la începutul secolului trecut numeroase consfătuiri diplomatice. Aceasta este casa marelui bogătaş Manuc, proprietarul vestitului han din centrul

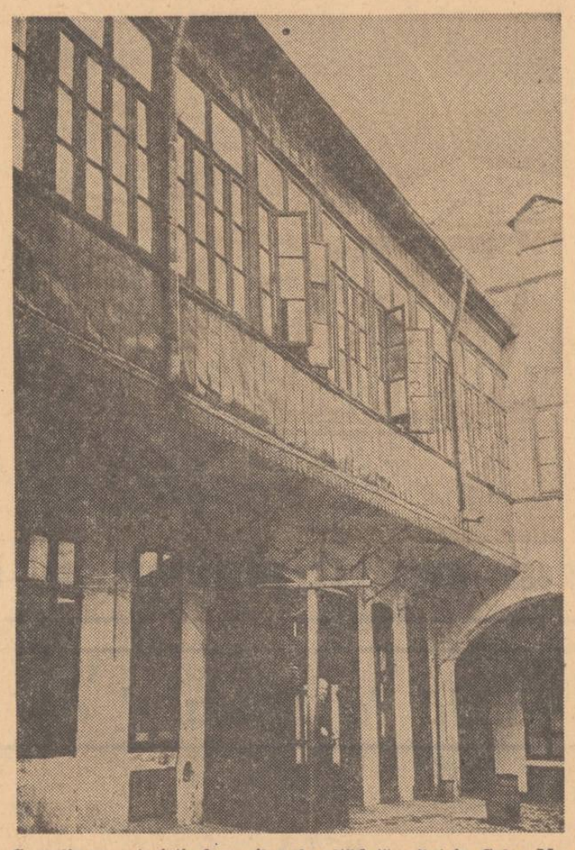

Geamlîc caracteristic hanurilor de altădată, aflat în Calea Moşilor nr. 134

oraşului, om în jurul căruia legenda a creat un mit despre fabuloasa lui bogăţie. Am vizitat bătrîna clădire, mai bine spus rămăşiţele ei, deoarece o parte a casei a fost demolată şi nimic nu mai aminteşte astăzi că în această clădire a locuit Manuc. Despre acest om presa vremii şi amintirile oamenilor au păstrat nenumărate întîmplări, multe dintre ele frizînd adevărul sau impletindu-se la tot pasul cu elemente de domeniul fantasticului. În acest sens, spicuim dintr-o broşură apărută în 1938 cîteva secvenţe relatate de unul dintre biografii săi. Astfel, imediat după încheierea păcii din 1812, Manuc fiind urmărit de turci care voiau să-l ucidă, s-ar fi salvat fugind pe fereastră cu ajutorul unor cearşafuri. Acest moment este relatat de contele De la Garde iar Stanislas Bellanger povesteşte cum a scăpat Manuc de la o moarte sigură în momentul cînd aştepta să treacă graniţa la Turnu Roşu. Atunci, un glonte i-a lovit ciubucul din gură iar altul pumnalul ce-l ţinea în buzunar. Acelaşi a scris o povestire, auzită la Bucureşti în anul 1836. Putred de bogat, persecutat de turci, Manuc s-ar fi refugiat la Paris unde a locuit 5 ani într-un hotel luxos din strada Vernegil. Frumos, tînăr, de o rară inteligenţă, Manuc vorbea 12 limbi, fiind descris pe atunci drept cel mai elegant străin care locuia în capitala Franţei. Autorul respectiv consemnează cîteva din aventurile galante ale lui Manuc la Paris precum şi faptul că într-o seară, cîştigînd la cărţi 100 000 de franci i-a donat a doua zi săracilor, fapt relatat şi de „Journal de Paris". Ceea ce este extrem de ciudat, relativ la aceste aventuri pariziene este concluzia biografului Gh. Bezviconi, care conchide că, de fapt, totul este de domeniul fanteziei, deoarece Manuc n-ar fi fost niciodată în Franţa...

SURPRIZA DIN CALEA MOŞILOR 99

Dr. Laurenţiu Colintineanu ne-a sugerat apoi să vizităm clădirea aflată vis-a-vis de casa Manuc, pe Calea Moşilor nr. 99, clădire care a aparţinut unei rude a sa. Din informaţiile căpătate reiese că vila a fost reparată şi restaurată, pe la începutul secolului, de vestitul arhitect Petre Antonescu. Privind-o pe dinafară nimic nu ne îndrituia să ne închipuim că vom vizita o casă cum puţine există în Bucureşti. Am urcat treptele de piatră ale scării de la intrare, şi pătrunzînd în hol nu ne-am putut reţine surpriza faţă de splendorile care ornau peste tot zidurile şi plafonul acestei încăperi. La ciţiva metri de intrare era o scară de marmură de Carrara, pe balustradele ei fiind fixate două statuete de bronz închipuind două tinere care ţin în mîini cîte un buchet de flori. Sus, la stînga şi la dreapta scării, în faţa a două coloane de tip grecesc, erau două fresce realizate de pictorul Vermont în anul 1903, picturi imaginînd muza cîntecului şi muza poeziei. Pe o suprafaţă de 28 de metri pătraţi, pereţii holului sînt ornaţi cu oglinzi veneţiene, arcadele uşilor poartă sculpturi cu chipuri de zei iar pe plafon sînt numeroase sculpturi asemănătoare. Sufrageria nu se lasă nici ea mai prejos, privirile îndreptîndu-ni-se în primul rînd spre plafonul extrem de bogat în ştucaturi din mahon, suflate în aur şi reprezentînd ciorchini de struguri şi frunze de viţă. De altfel soba de teracotă în stil veneţian este ornată şi ea cu numeroase imagini care amintesc culesul viilor, după cum şi nişa boltită are pictate pe vitralii ciorchini şi frunze de struguri, păsărele, lămîi şi portocale.

Întreaga clădire este o adevărată bijuterie, bogăţia ornamentaţiilor ei cerînd o îngrijire specială. Acum, deteriorîndu-se pe zi ce trece, dispărînd tapeturile din mătase grena lucrată cu fir de aur, havuzul situat în sufragerie, baia turcească şi uşa masivă din fier forjat, faptele denotă că ar fi necesar ca forurile respective să ia măsuri pentru conservarea valoroasei clădiri care ar putea să fie amenajată fie drept muzeu, fie casă de oaspeţi.

★

Am prezentat în această succintă relatare patru case din Bucureştii de altădată, patru clădiri legate de numeroase amintiri şi multe elemente încă necunoscute din istoria oraşului de pe Dîmboviţa.

Simion SĂVEANU

VECINI ŞI PRIETENI

URMARE DIN PAG. 1

mental — şi de aceea avem convingerea că divergenţele actuale vor fi depăşite, iar unitatea şi coeziunea vor triumfa în interesul luptei împotriva imperialismului, pentru socialism şi pace". Apreciind importanţa acestei vizite, în întărirea prieteniei ţărilor noastre, tovarăşul Todor Jivkov sublinia : „Sîntem ferm convinşi că actuala vizită a reprezentanţilor poporului frate român va marca un nou pas important în consolidarea, dezvoltarea şi adîncirea pe mai departe a prieteniei şi colaborării dintre ambele noastre ţări şi va contribui la întărirea coeziunii şi unităţii de acţiune a statelor socialiste". Presa bulgară subliniind semnificaţia întîlnirilor dintre conducătorii României şi Bulgariei, a convorbirilor purtate şi documentelor adoptate consideră că vizita în Bulgaria a tovarăşului Nicolae Ceauşescu reprezintă un eveniment ce va avea influenţe trainice pentru întărirea relaţiilor dintre cele două popoare.

Un moment deosebit de important al acestei vizite l-a constituit semnarea noului Tratat de prietenie, colaborare şi asistenţă mutuală între Republica Socialistă România şi Republica Populară Bulgaria destinat a da noi imboldurî relaţiilor româno-bulgare pe toate planurile, intensificării schimburilor lor comerciale, cooperării economice şi tehnico-ştiinţifice, întăririi prieteniei româno-bulgare în interesul celor două popoare, al socialismului şi păcii. În cadrul discuţiilor dintre conducerile celor două ţări au fost abordate probleme legate de măsurile practice necesare dezvoltării relaţiilor bilaterale precum şi diferite aspecte ale situaţiei internaţionale. România şi Bulgaria şi-au exprimat interesul de a acţiona mai departe în întărirea păcii şi securităţii mondiale, a securităţii europene. După părerea partidului şi guvernului nostru, cheia salvgardării păcii, a instaurării unei atmosfere de destindere şi încredere în lume este stabilirea unor relaţii noi între state, extinderea colaborării între ţări, înlocuirea politicii de dictat şi dominaţie, a politicii de forţă şi de ameninţare cu forţa, printr-o politică de contacte şi tratative constructive, de stimă şi respect reciproc. România şi Bulgaria militînd pentru securitate europeană, acordă în acelaşi timp un rol important în întărirea păcii, înţelegerilor regionale şi de aceea se preocupă de îmbunătăţirea climatului politic în Balcani, de transformarea acestei zone în care trăiesc popoarele noastre într-o zonă a păcii, bunei vecinătăţi şi conlucrării fructuoase.

Desfăşurate în spiritul prieteniei, colaborării şi stimei reciproce, convorbirile româno-bulgare, noul tratat semnat la Sofia, întîlnirile cu poporul bulgar, reprezintă o etapă importantă în istoria multiseculară a prieteniei celor două popoare vecine.

Vă trimit o ilustrată...

SULINA — „POARTĂ MARITIMĂ A DUNĂRII"

de Vasile NICOROVICI

Portul Sulina are două faruri. Unul „vechi", situat în apropierea oraşului, lîngă gara fluvială. Altul „nou", pierdut la orizont, în largul mării. Văzut, dintr-un alt unghi, mai favorabil, de pe plajă, acest far, în lumina soarelui de amiază, apare ca un bastion avansat de care se sparg toate valurile. Către el, din dreptul portului, duce un prelung gît de pilnie, prin care înaintează imense, leneşe, fumegînde vapoare, şi se revarsă fluviul pentru a da valurilor mării o nuanţă întunecată, miros de plaur şi un gust mai dulce.

Imagine vastă ,unică, dar totodată nespus de relevantă pentru Sulina, port şi oraş „al Dunării şi al mării deopotrivă". O imensă nestemată, alb-orbitoare în bătaia soarelui, cu una din laturi îndreptată spre azurul mării, cu cealaltă pierzîndu-se în meandrele, de plaur şi stuf, în imensele lacuri-oglinzi, line şi fermecate ale Deltei. Populaţia oraşului, de vaporeni şi pescari, „lupi de mare" şi totodată „navigatori de apă dulce", care ştiu să mîne cuterul şi lotca, să piloteze vapoarele ce vin din lumea largă, ca şi minusculele bărci cu motor care se strecoară iute şi uşor, prin tunele de trestie foşnitoare, pînă la Caraorman sau Lacul Roşu.

Urbanistic, Sulina de astăzi este un oraş al Dunării. Fluviul o străbate în lung ca o vastă şi calmă magistrală, ziua, cu un luciu de oţel, — întunecată şi reflectînd stelele cerului — noaptea. Vechiul „Europolis", cum i-a spus Jean Bart oraşului într-un cunoscut roman, avea încă în apropierea lui, marea. Între timp, din pricina activităţii de neîncetată depozitare a mîlului, pe care o desfăşoară Dunărea, ţărmul maritim s-a retras la distanţă de kilometri. Marea nu mai e prezentă în peisajul oraşului, decît ca o îndepărtată oglindă a orizontului şi, prin bătaia rece, pe înserat, a brizei.

Aşa se face că lumea care apare, în amurg, pe faleză, locul de promenadă al oraşului, are în faţă cele două cheiuri de beton ale fluviului, mărginite de două şiruri de lumini fluorescente, ce se profilează pe un cer încendiat de crepuscul. Mai toţi trecătorii privesc la acea oră într-acolo, în direcţia Deltei, aşteptînd sosirea „Pasagerului". E „evenimentul zilei" pentru întregul oraş, mai ales vara. Atunci vaporaşul apare încărcat de vizitatori noi. Peste un timp însă, Marea îşi ia revanşa, pentru a-şi vădi prezenţa apropiată într-un mod şi mai spectaculos. Din zarea cealaltă, mai întunecată, apar plutind uşor, mari şi înalte, mişcîndu-se alene, cu lumini de semnalizare ce se amestecă printre stele, vapoarele. Unele trec, tăcute şi maiestoase, cu un aer de mister, pentru a nu lăsa în amintirea privitorului decît silueta şi numele cu rezonanţă exotică. Altele, voind a-şi stabili popasul de noapte în port, încep manevrele lor îndelungi, pentru acostare. Se insufleţesc de voci şi lumini, apropiindu-se încet şi cu precauţiune de chei, spre a deveni, pentru o noapte, clădirile cele mai mari, zgîrie-norii oraşului.

A doua zi, îşi reiau plutirea pe magistrala fără pulbere a canalului, încrucişîndu-se în mers cu alţi uriaşi ce vin în sens invers. În timp ce apa fluviului se animă de lotci, de cutere sporovăitoare, care trag în urma lor şiruri de bărci, şalupe, pontoane plutitoare. Sulina se apucă de munca ei cotidiană. De pescuit, desigur, în Mare şi Deltă. De neîncetata dirza activitate de întreţinere în stare navigabilă a fluviului. Care consta într-o luptă, pe două fronturi, împotriva Dunării şi a mării. Bătălia cea mai acerbă se dă acolo unde cele două mari stihii ale naturii se întîlnesc. Fluviul încearcă să-şi clădească din materialul dizolvat în apele sale — o albie şi un ţărm nou. Marea i se opune, izbindu-l cu uriaşele ei pistoane de apă. Rezultă, între ele, în acest loc, un imens val de pămînt, care se aşază în curmezişul vapoarelor. Împotriva lui vaporenii Sulinei duc o permanentă bătălie. „Poarta maritimă a Dunării" trebuie, în permanenţă, să lase loc de trecere oricărui nou oaspete...

S-a întîmplat în comuna Albeşti — Muscel

„TIGRUL" CARPAŢILOR ÎN... VIZITĂ

Dimineţile de toamnă lungi şi mohorîte se lasă greu convinse de lumina zilei. La ora cinci e încă plină noapte, dar locuitorii de la sate sînt obişnuiţi să se scoale cu noaptea-n cap. Dacă ar fi ştiut ce-o să păţească în dimineaţa zilei de 2 noiembrie 1970, Maria Bortoi din Bughea de Sus, comuna Albeşti-Muscel, cu siguranţă că ar mai fi zăbovit o oră-două în pat pînă la ivirea zorilor. Dar nu. Animalele trebuie îngrijite de dimineaţă. Păsările la fel. Sînt atîtea treburi de făcut pe lîngă casă şi soţul e plecat la serviciu. Deci nu e timp de dormit, chiar dacă nu s-a făcut bine ziuă.

Dormitorul din care a ieşit Maria Bortoi la treburi dă printr-o altă uşă laterală într-o cămăruţă — bucătărie în care dorm copiii. Uşa este întredeschisă. La fel şi cea de la intrarea în dormitor, lăsată de mamă ca de obicei, aşa.

Ce dulci sînt orele de somn ale copilaşilor în această dimineaţă ! Uşor, să nu se trezească.

După o vreme Maria se întoarce în casă, dar rămîne înlemnită în pragul uşii. Din dormitorul ei veneau nişte mîrîituri ameninţătoare. Maria stă încremenită în prag. Peste tot bezmă. Nu vede nimic. Deodată însă desluşeşte o umbră care se aruncă spre uşă, spre ea.

Instinctiv se retrage şi trage uşa. N-a reuşit să-şi dea seama ce fiară e. În orice caz nu poate fi nici lup, nici urs. Îi cunoaşte bine. Înmărmurită strînge puternic de clanţă. Animalul e captiv. Se mai linişteşte puţin şi ea. Numai o clipă însă. Fiara putea uşor trece la copii.

„Copiii" — o străfulgeră gîndul — şi nu ştie ce să facă. Strigă după ajutor. Copiii s-au trezit buimăciţi şi speriaţi. Nu ştiau ce s-a întîmplat. „Închideţi bine usa şi nu ieşiţi afară !" le strigă mama, căutînd să nu-şi trădeze spaima. Apoi mîrîiturile fiarei încolţite se amestecară cu strigătele disperate ale Mariei.

Spaima i-a trecut abia atunci cînd vecinii Cornel Stoica, Trufăşilă Cornel şi profesorul Boancă Dumitru s-au transformat în vînători veritabili, au imobilizat şi răpus în cele din urmă fiara, cu arme rudimentare, furci şi topoare, nu însă fără emoţii şi peripeţii.

Musafirul nepoftit era un ris adult, un „tigru" al Carpaţilor, rătăcit, care, prin cine ştie ce miracol, nimerise în dimineaţa aceea, într-o vizită matinală şi era cît pe aci să fie fatală, în casa de pe colinele muscelene.

D. BUJDOIU

De gardă la Spitalul de urgenţă

MINUTELE LUCIDITĂŢII

„Dacă nu mă opera repede, doctorul, nu mai vorbeam eu cu mata !"

URMARE DIN PAG. 1

Chirurgul MIRCEA CONSTANTINESCU, *directorul Spitalului de urgenţă*, îmi oferă spre convingere, cîteva cifre, apoi cîteva cazuri. Cel mai mare procent de pacienţi ai Spitalului de urgenţă îl dau cei care au o maladie cronică, insuficient tratată sau tratată cu indiferenţă. Statisticile arată că pe an vin vreo 5 500 de bolnavi cu aşanumitele accidente medicale : ulcere perforate, hemoragii digestive, apendicite acute şi altele. Un tratament şi un regim adecvat ar fi prevenit stările, uneori extrem de periculoase, în care aceştia ajung pe masa de operaţie. Intervenţia fiind absolut urgentă, bolnavul nu se poate bucura de o pregătire prealabilă fizică, medicală dar şi morală.

Întins pe o targă, bătrînul ANGHEL RADU, membru al cooperativei agricole de producţie din Frumuşani, judeţul Ilfov, e un ghem de durere. Are un ulcer perforat de mai bine de 12 ore. E operat urgent. După cîteva zile stăm de vorbă la patul lui.

— *Vă simţiţi bine ?*

— Dar cum, altfel ! Merg singur, nu mai am dureri, mănînc.

— *Ce s-a întîmplat atunci, simbătă ?*

— Am vrut şi eu, ca omul, să beau un păhărel şi m-a fulgerat o durere !

— *Nu ştiaţi că aveţi ulcer ?*

— Păi ştiam, dar parcă stam să mă ingrijesc de el ? Dacă nu mă opera doctorul, nu mai vorbeam eu azi, cu mata !

Zimbetul lui Anghel Radu mă urmăreşte. Îl alătur zimbetului de satisfacţie al doctorului care l-a operat. Şi parcă expresia aceea „profilaxia morţii" nu mi se pare doar crudă. Îi înţeleg sensul pe care îl dă conştiinţa profesională a medicului, îi înţeleg doza de umanism.

CURAJUL ŞI RISCUL

— *Cum reuşiţi să faceţi un consult rapid, necunoscînd bolnavul, decît atunci cînd vă este adus în stare gravă, necunoscînd antecedentele bolii sau bolilor lui ?*

— Aspectul acesta merită într-adevăr a fi discutat, este de părere directorul. Spitalul are aparatură pentru a face foarte repede cîteva analize. Pacientul poate ajuta medicul. În stare gravă însă, de inconştienţă nu-ţi poate spune nici măcar ce grupă sangvină are. Fişa lui medicală există la o policlinică sau chiar la un alt spital. Se vorbeşte atît de mult despre carnetul de sănătate. Noi, medicii de la urgenţă, putem aprecia mai bine ca oricare alţii cît de necesar ar fi ca orice om să poarte asupra lui carnetul de sănătate, aşa cum îşi poartă buletinul de identitate. Să nu mai vorbim de faptul că unii n-au asupra lor nici un act de identitate. Oare ce e mai important în clipele acelea, numărate pentru viaţa lui, să ne pierdem vremea identificîndu-l sau acordîndu-i ajutorul medical de care are nevoie ?

— *În cazul cînd nu cunoaşteţi antecedentele bolii, vă asumaţi un anume risc.*

— Firesţe. Dar un chirurg, un medic în general care lucrează la Spitalul de urgenţă, trebuie să aibă şi curajul de a-şi asuma anumite riscuri...

În dreptul numelui IOANEI COŞOVEANU din Tîrgovişte stătea scris : „grad de risc : 10". Aceasta înseamnă risc maxim. Aflu că a fost operată avînd o gravă infecţie abdominală şi 3 grame de uree în singe. Şi mai aflu, vizitînd-o la pat, că Ioana a ajuns aproape de gradul maxim de vindecare. E o fată de 20 de ani, care trăieşte datorită curajului celui care a operat-o, doctorul Mircea Constantinescu şi echipa care l-a ajutat.

În alt salon, moldoveanul TOMA ANDRONIC şi-a revenit după o foarte grea şi periculoasă operaţie abdominală, făcută cu acelaşi grad de risc.

„Nu mai puteam să îndur, beţiile bărbatului şi răutatea soacrei..."

Nu transcriu cuvintele lor de recunoştinţă pentru medicul salvator fiindcă cineva, unul din doctorii care operau în noaptea aceea de simbătă, îmi recomandase să mă feresc de tentaţia de a scrie un reportaj liric, lacrimogen. „Munca noastră trebuie privită cu luciditate" îmi spusese, în încheiere. Am reţinut aceste cuvinte, însă am surprins şi căldura din ochii bolnavilor şi emoţia din glasul lor, atunci cînd, fără a lăsa să-mi fie bănuită meseria, am stat de vorbă cu ei.

DE CE AŢI FĂCUT ACEST GEST ?

1 000 — aceasta este cifra ce indică numărul bolnavilor intoxicaţi voluntar sau involuntar cu diferite substanţe nocive, medicamente .

Uneori deci, e vorba de neglijenţă — sticla în care se păstrează un insecticid sau sodă caustică este lăsată la îndemînă, lîngă alte sticle asemănătoare. Poate că la neglijenţa unor gospodine, unor părinţi, ar trebui adăugată şi insuficienta grijă a organelor comerciale de a pretinde o ambalare specială a acestor substanţe.

Dar apar şi intoxicaţii voluntare. Disperarea, laşitatea, inconştienţa sau neseriozitatea se manifestă uneori, la o formă atît de acută încît viaţa devine un nimic...

— *De ce aţi încercat să vă luaţi viaţa ?*

— Nu mai puteam să îndur beţiile bărbatului meu, răutatea soacrei. *Vasilica N.* are 24 de ani, trei copii, un soţ care bea şi o soacră certăreaţă. Probleme de nerezolvat ?

Filatoarea *Ioana P.* se simte ruşinată în faţa întrebărilor noastre.

— Soacra mea îmi reproşează că nu mă ajută părinţii, spune ea încet, aproape în şoaptă.

— *Dar nu aveţi salariu ? Soţul nu cîştigă şi el ?*

— Am salariu... Soţul meu îşi face stagiul militar... De fapt.., soacra e supărată că părinţii nu mi-au dat zestre... Ce comentariu ar putea explica un gest fără temei şi o pretenţie absurdă,. anacronică ?

Dumitra G. este victima unui sadic. Pentru bani, soţul ei de care e despărţită, dar încă nedivorţată, a bătut-o pînă la singe iar după ce a primit, din mîna ei, o declaraţie conform căreia îi lăsa totul lui, a primit şi paharul de apă cu ajutorul căruia să înghită mai multe pastile de Diazepam.

Alcoolul sau disperarea, concepţia retrogradă sau laşitatea, aviditatea sau sadismul, ca să nu mai vorbim de neseriozitatea celor care „se sinucid în... joacă" de 12 sau de 14 ori, pun în alertă medici, personal medical care fac toate eforturile pentru a salva vieţi. De ce ar plăti însă pentru spitalizarea lor statul şi nu cei din vina cărora au ajuns la astfel de gesturi ? E o problemă morală, dacă vreţi. Care ar putea fi asemănată cu cea a accidentelor. Cei ce poartă vina unor accidente plătesc.

VIOLENŢA ŞI URMĂRILE EI

Accidentele de circulaţie, de muncă sau cele casnice aduc şi ele la spital o seamă de pacienţi. La fel, violenţa exercitată în diverse forme. Aceasta din urmă determină cam 1 000 de cazuri pe an. Motivul : cearta la care se ajunge, în majoritatea cazurilor din pricina beţiei. Arma cea mai frecventă : cuţitul. Întîi e petrecere cu valuri

Pe patul de suferinţă, datorită cruzimii unui soţ avid de bani şi brutal.

de vin, uneori nuntă, apoi e ceartă şi bătaia se încinge din te miri ce. Epilogul se consumă la spital, unde medicii şi pacienţii trec prin momente grele, de încordare. Şi beţivii ? Beţivii sînt o calamitate chiar cînd nu ajung la spital, răniţi. De multe ori, sînt aduşi aici ca la un cămin din care pot pleca a doua zi treji, spălaţi şi sănătoşi. Iar un pat la Spitalul de urgenţă e foarte scump. Beţia nu e o urgenţă. Ba e chiar un pericol pentru liniştea celorlalţi bolnavi. Atunci ? Spitalul n-ar trebui să primească beţivi, totuşi aici sînt trimişi destul de mulţi. De ce ?

★

Un om, un strigăt de durere, un doctor, un zîmbet... Aşa s-ar rezuma poate orele petrecute la Spitalul de urgenţă, dacă reporterul s-ar lăsa furat de aspectul liric al activităţii acestui lăcaş. Mi-am propus — şi asta, la sugestia medicilor de aici — să privesc toate acestea cu luciditate. Să le înţeleg şi să le povestesc aşa. De aceea, voi încheia reportajul cu admiraţia pentru acele minute, de intensitate, multe la număr, din care ore de zi şi de noapte, minutele lucidităţii, în care medicii consultă, constată, hotărăsc, operează şi salvează vieţi.

Lucia MANOLESCU
Fotografii : Nicu VASILE

Reînnoiţi-vă abonamentele la revista magazin

Abonamentele se fac la oficiile poştale, prin factorii poştali şi difuzorii voluntari din întreprinderi, instituţii şi de la sate
Costul unui abonament: 3 luni — 19,50 lei; 6 luni— 39 lei ; un an — 78 lei

PE FIRUL EVENIMENTELOR

CHESTIE DE AUZ...

de Nicolae LUPU

Ce legătură ar putea exista între starea de spirit a gospodinei engleze Mary Appleton și cea a secretarului general al N.A.T.O., în retragere, Manlio Brosio ? Multe asemănări și o singură deosebire : în timp ce Mary Appleton s-a lămurit, cu ajutorul unui medic, Brosio are încă mari îndoieli asupra diagnosticului.

De la o vreme doamna Appleton a constatat că de cîte ori pornește la plimbare este urmărită pas cu pas de cineva. Mai mult, de cîte ori grăbea ritmul pașilor de tot atîtea ori urmăritorul proceda la fel. Culmea este însă că de fiecare dată cînd întorcea capul nu reușea să vadă pe nimeni. A început să se întrebe : este oare urmărită de vreo fantomă sau pur și simplu, datorită deteriorării stării sale nervoase începe să aibă închipuiri ? După ce a interogat-o și cercetat-o cu atenție un medic i-a spus : „Totul provine de la modul greșit în care purtați aparatul dumneavoastră de auzit. Obișnuiți să așezați microfonul cu receptorul spre piept în loc să-l țineți în direcția opusă. Ca urmare ori de cîte ori mergeți, și mai ales cînd vă grăbiți, el recepționează și amplifică bătăile propriei dumneavoastră inimi care vă apar în auz drept pași ce vă urmăresc". Printr-o simplă întoarcere a microfonului doamna Appleton a obținut două rezultate : a scăpat de fantomele ce o urmăreau și totodată a început să audă mai bine.

Domnul Brosio, urmează, din cauză de vîrstă, să se retragă curînd din postul de secretar general al N.A.T.O. Dar la una din ultimele adunări atlantice la care a participat, cea reunită la Haga pe la mijlocul lunii noiembrie, a încercat să promoveze cîteva idei cu caracter testamentar în legătură cu eforturile de a convoca o conferință a securității europene. El a declarat că obiectivul final al unei asemenea conferințe îl reprezintă „slăbirea și distrugerea N.A.T.O.". Asta nu înseamnă, a adăugat el repede, că Occidentul trebuie să refuze orice fel de conferință a securității europene. Trebuie, a spus Brosio, să pregătim cu grijă o astfel de conferință „care să evite a avea consecințe inacceptabile pentru N.A.T.O.". Este clar că domnul Brosio nu prea aude bine ce se întîmplă în Europa și se sperie de propriile sale palpitații. Oricine știe, și acesta este un obiectiv declarat în mod public, că eforturile în vederea înfăptuirii securității europene țintesc spre înlăturarea divizării artificiale a Europei în grupări militare opuse una alteia, că aceste eforturi urmăresc înlocuirea sistemului anacronic al grupărilor închise cu relații bazate pe egalitate, respect reciproc, independență. Este firesc ca o asemenea activitate să ducă în cele din urmă și la dispariția N.A.T.O. A pregăti „cu grijă" o conferință a securității europene care să aibă drept scop salvarea N.A.T.O., așa cum vrea Brosio, înseamnă pur și simplu a proceda într-un mod incompatibil cu însăși obiectivele propuse. Este de înțeles că secretarul general al N.A.T.O. chiar atunci cînd se retrage din motive de vîrstă să dorească cu ardoare ca succesorul său să-i poată continua opera. Dar aceasta nu are nimic comun nici cu cerințele nici cu interesele europene. Pentru că, dacă Brosio s-ar adresa oricărui medic politic lucid ar primi cu siguranță același răspuns pe care l-a primit și Mary Appleton : întoarceți microfonul cu fața la realități și veți auzi mai bine ca să nu mai spunem că veți scăpa și de palpitații.

În premieră

OPERAȚIA COSMICĂ „LUNOHOD"

de ing. Dumitru ANDREESCU
membru în Comisia pentru astronautică a Academiei Republicii Socialiste România

Cu o resursă tehnico-științifică de-a dreptul inepuizabilă, specialiștii sovietici mențin ritmul alert al programului lor de explorare a Lunii. În actuala etapă programul are o orientare clară spre folosirea prioritară a roboților în activitățile de investigare a tărîmului lunar.

Astfel, în ultimele trei luni la fiecare deschidere a ferestrei astronomice spre astrul de noapte a luat startul din Uniunea Sovietică o rachetă purtătoare avînd ca încărcătură utilă un robot destinat cercetării Selenei. Ne este încă proaspătă impresia produsă de reușita din septembrie, cînd o stație automată („Luna 16") a descins lin pe suprafața Lunii și după ce a executat un foraj bun în scoarță și a strîns cu grijă materialul prelevat, s-a reîntors pe Pămînt, aducînd cu ea prețiosul trofeu. În octombrie a explorat Luna un alt robot, „Sonda-8". De astă dată cercetarea s-a efectuat în principal pe traseul „Pămînt—Lună", precum și la trecerea aparatului prin apropierea globului selenar. După un ocol al Lunii, în timpul căruia s-au făcut măsurători și s-au luat fotografii, sonda s-a înapoiat „acasă", aducînd și ea materiale valoroase.

Iată-ne deci în noiembrie asistînd la săvîrșirea unei operații de mare atracție, deopotrivă pentru public și experți : Stația automată „Luna-17" ajunsă pe Lună debarcă acolo un vehicul robot purtător de aparataj științific ultra-perfecționat !

S-a împlinit deci încă unul din fascinantele proiecte schițate cu ani în urmă, dar socotite neabordabile pe plan tehnic și tehnologic. **Rulează acum pe solul lunar, cu cele opt roți ale sale, mașina miniaturală „Lunohod-1". Încărcată cu aparate diverse, printre care brațe manipulatoare pentru luarea de eșantioane de praf și rocă, un mic laborator de analize, o cameră T.V., o stație de radio și un detector laser. Acesta din urmă, așa cum s-a comunicat, este opera specialiștilor francezi și a fost transportat în Lună, în vederea unor experiențe comune, potrivit acordului de colaborare sovieto-francez încheiat anul trecut.**

Deocamdată, în lipsa detaliilor privind construcția și organizarea stației purtătoare și a vehiculului lansat de ea pe suprafața selenară, limităm descrierea la aceste cîteva însemnări, rezervînd pentru comentariul ce-l vom face la încheierea misiunii, amănunte interesante, de același ordin, care se vor desprinde din relatările ulterioare ale responsabililor programului. Vom sublinia totuși aici unele aspecte cu totul deosebite ale schemei de construcție a lunamobilului, precum și ale dirijării lui la o distanță așa de mare.

AUTOMOBILUL ROBOT

Evident, nu-i de loc greu, în condițiile actuale, să se construiască vehicule-robot de cele mai diferite concepții. Și totuși, cînd s-a pus problema proiectării unei mașini simple, cu comenzile la bord, pentru selenauții americani din echipajele „Apollo"-16, 17 și 18 (în scopul folosirii cît mai avantajoase a celor patru ore de autonomie) firma „Boeing", căreia i-a și fost atribuită pînă la urmă comanda respectivă, a pretins, pentru aceasta, la o primă estimare, 19 milioane de dolari ! Ce să determine oare un cost atît de ridicat ?

Răspunsul este simplu : condițiile absolut diferite de cele terestre în care este pus să ruleze un astfel de vehicul.

Lăsînd la o parte dificultățile enorme ce apar atunci cînd se cere ca mașina lunară să fie acționată de la distanță, vom enumera mai departe cîteva dintre complicațiile ce se ivesc la proiectarea autovehiculului respectiv datorită în primul rînd particularităților de mediu impuse acestuia. Se au în vedere mai întîi lipsa oxigenului atmosferic, deci imposibilitatea folosirii unui motor cu carburație, apoi, în strînsă legătură cu aceasta, vidul avansat care domnește la suprafața Lunii. Este știut că într-un asemenea ultravid se întîmplă următoarele fenomene, esențiale pentru problema în discuție : lubrifianții (uleiurile și unsorile) se evaporă rapid, contactele metal-metal, cum ar fi, de pildă, angrenajele cutiei de viteze se sudează (cunoscuta sudură la rece), iar materialele plastice și metalele în general sublimează (trec direct din faza solidă în stare de vapori).

Pe de altă parte, pe Lună, cum știm, obiectele sînt supuse unor mari solicitări termice — încălzire puternică ziua, la Soare (în umbra smolită a denivelărilor temperatura este foarte scăzută) și răcire dură noaptea. Ecartul este destul de mare, de la plus 120 grade Celsius la minus 150 grade Celsius ! Or, evident, și acest factor influențează determinant funcționarea agregatelor în mediul lunar. Se atrage atenția în special asupra faptului că solicitările termice respective pot obosi rapid structurile metalice, mai ales dacă se are în vedere imposibilitatea răcirii cu aer în „atmosfera" vizitată. Și, se înțelege, din aceeași cauză sînt necesare măsuri deosebite pentru protejarea echipamentelor electronice.

În fine, din aceeași categorie a factorilor specifici principali, ar mai trebui notați : radiațiile cosmice și solare, al căror nivel foarte ridicat obligă la restricții serioase în proiectare, și atracția gravitațională redusă (de 6 ori mai mică decît la suprafața Pămîntului). În legătură cu factorul gravitațional trebuie notat că acesta a complicat mult proiectarea vehiculului, pe de o parte prin modificarea răspunsului inerțial la încetiniri sau accelerări necontrolate pe timpul deplasării, iar pe de altă parte prin condițiile diferite de aderență a roților la sol. S-a reținut, desigur, din relatările presei, că pentru a se îmbunătăți aderența, chiar în eventualitatea înclinării rampei de coborîre mai mult decît s-a prevăzut (bunăoară în urma aselenizării stației pe o pantă), mașina putea fi debarcată foarte ușor avînd calea de rulare a roților dintr-un metal acoperit cu un material aderent special. Același motiv a determinat așezarea caroseriei pe roți suple, cu mare suprafață de contact. La adoptarea schemei constructive s-a mai avut în atenție rezistența suspensiei și în general a trenului de rulare, dat fiind că este de așteptat ca mașina să salte cu ușurință peste anumite obstacole și denivelări, după care va suferi șocuri la reluarea contactului cu solul.

TELECOMANDĂ LA 400 000 KM

O altă dificultate serioasă pentru proiectantul acestui neobișnuit automobil a constituit-o problema telecomenzii sale la distanța enormă de 400 000 de km.

S-a cerut, firește, ca mașina să fie înzestrată cu echipamente și dispozitive apte să sesizeze la timp obstacolele din cale, să elaboreze și să emită comenzile cuvenite pentru oprirea mișcării mai înainte de a fi ajuns la situația de răsturnare. Un asemenea dispozitiv a fost instalat la „cîrma" vehiculului, cu destinația expresă de a determina, pe tot timpul deplasării, caracteristicile de practicabilitate mecanică a solului (practic, să informeze continuu despre starea „terenului" abordat).

Cît de importantă este soluția tehnico-științifică dată acestei probleme ne-o poate indica și faptul că pentru orice legătură de comandă cu stațiile terestre care supraveghează și dirijează direct evoluțiile robotului trebuie acceptată o întîrziere de 3—4 secunde. Atît timp trece de la semnalarea, chiar și numai a poziției aparatului, în mișcare, pînă ce se primesc de pe Pămînt semnalele de comandă pentru executarea unei anumite manevre sau acțiuni. Cam trei secunde durează parcurgerea de către semnalele radio a celor aproximativ 800 000 de km, drumul dus-întors respectiv. Și aceasta, să nu uităm, în condițiile unei deplasări ideale, cu viteza luminii ! Apoi, cel puțin o secundă se întîrzie cu prelucrarea informației primite și elaborarea semnalelor de decizie. Or, în cele patru secunde de întîrziere robotul mai înaintează cîțiva metri, încît în lipsa unui dispozitiv autodirector ca cel menționat, semnalarea situației critice ar deveni absolut de prisos.

ÎNCĂ O POSIBILITATE DEMONSTRATĂ

Microautomobilul robot „Lunohod-1" reprezintă într-adevăr încă o reușită elegantă dată de specialiștii sovietici problemei complexe a explorării Lunii cu ajutorul automatelor. Ca stație mobilă de cercetare științifică, el poate cuprinde în cîmpul său de investigație un cadru mult mai larg și mai bogat decît stațiile fixe.

Totodată, prin acest model, în aparență simplu, s-a dat răspuns încurajator la numeroase întrebări privind construcția viitoarelor mașini lunare de transport personal și materiale.

Împreună cu atributul de valoare dat noii realizări sovietice de achiziția științifică a misiunii, această perspectivă importantă privind dezvoltarea tehnicii spațiale în etapa imediat următoare lărgește în mod considerabil semnificația și însemnătatea magistralului moment astronautic „Luna-17".

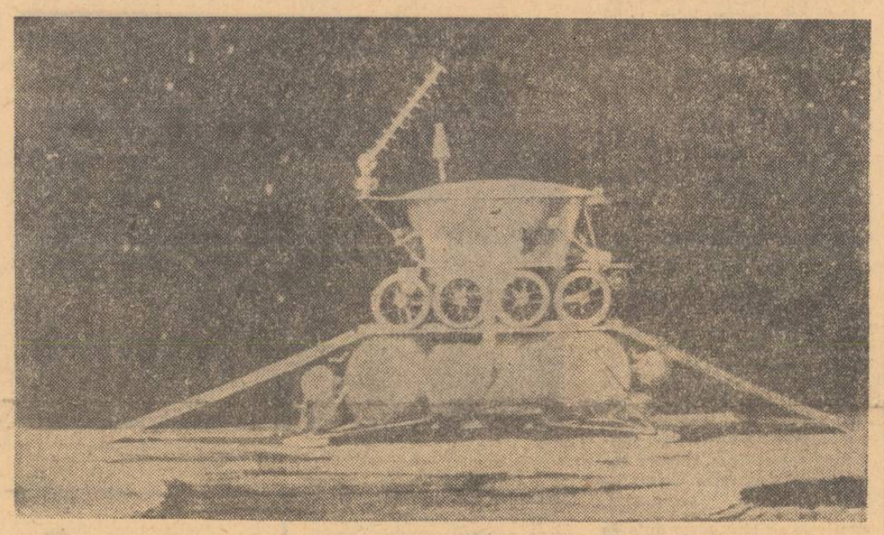

Macheta „Lunohodului", împreună cu stația automată „Luna-17"

DE PRETUTINDENI

IN ANGLIA au fost confecționate niște ferestre care se închid automat de îndată ce „aud" zgomotul caracteristic avioanelor cu reacție. Și se deschid cînd e din nou liniște. Asemenea ferestre au fost instalate la școlile aflate în vecinătatea unui aeroport.

MUNCITORUL constructor Cruz Ruiz din Lima (Peru), în vîrstă de 116 ani s-a accidentat și a fost internat la spital. Au venit să-l vadă cîteva din rudele sale. Nu toate. Nici n-ar fi încăput în salon, căci are 38 de copii și peste 100 de nepoți...

REVISTA londoneză „Psychic News" tratînd problema deosebirilor între psihicul bărbatului și cel al femeii concludе : „Bărbatul uită ce trebuia să țină minte. Femeia își amintește ce ar trebui să uite".

PE AEROPORTUL din Bruxelles a fost instalat un detector menit să descopere eventualele arme pe care le-ar avea asupra lor călătorii ce se pregătesc de îmbarcare. După primele minute de funcționare detectorul a dat alarma. Suspectul — o femeie în vîrstă de 40 de ani — a fost poftită într-o cabină unde după percheziția corporală și-a putut dovedi „nevinovăția" : detectorul a reacționat la cîteva piese metalice din corsetul călătoarei.

OLANDEZUL Max Bollens din Bois le Duc a tras un uriet înfiorător cînd a văzut că a cîștigat patruzeci de milioane la pronosport. Apoi și-a invitat toate cunoștințele să serbeze evenimentul. Doar băieții săi Gert-Jan (10 ani) și Joost (8 ani) n-au participat la entuziasm căci... ei falsificaseră buletinul ca să „glumească"...

PAZNICUL celui mai înalt zgîrie-nori din Chicago, destinat locuințelor, primește în fiecare dimineață telefoane de genul :

— „Cum e astăzi timpul pe pămînt ?"

Într-adevăr, ultimele etaje ale noului „John Hancock Center" sînt de obicei învăluite în ceață și diferențele de temperatură între al 96-lea etaj și pămînt sînt foarte... variate.

SPECIALIȘTII sovietici au pus la punct un aparat care, cu ajutorul ultrasunetelor reușește să sudeze oasele. Rezultatele sînt surprinzătoare căci în cîteva zeci de secunde sudează fracturi transversale și bucăți de os zdrobit.

IMAGINI DE COȘMAR CĂRORA OCHII REFUZĂ SĂ LE DEA CREZARE

Relatările primilor ziariști care au ajuns la locul sinistrului din Pakistanul Oriental

- **MĂRTURII DRAMATICE ALE SUPRAVIEȚUITORILOR**
- **UN GIGANT TĂVĂLUG DE APĂ**

La fiecare cîțiva pași, fie că mergi pe plajă, fie că treci prin mocirle, trebuie să te ferești să nu lovești cadavrele. Te afli, parcă, într-un teritoriu al morții. Pretutindeni, în jur, se înșiră jertfele fără număr ale mareei ucigașe, generată de unul din cele mai cumplite uragane cunoscute de omenire. Privirile nu se pot refugia de priveliștile insuportabile nici ridicîndu-se spre albastrul cerului. Ici și colo, în înalturi, printre crengile cocotierilor se văd, de asemenea, oameni fără viață...

Reportajele trimise de primii ziariști care au reușit să ajungă în regiunea sinistrului din Pakistanul Oriental sînt dramatice. Autoritățile pakistaneze au pus la dispoziția trimișilor speciali ai presei un helicopter și un hidroavion și călătoria în perimetrul catastrofei a permis cunoașterea realității exprimate incredibil în cifrele care sfidează imaginația : peste 500 000 de morți (cifre încă incomplete), peste trei milioane de sinistrați...

Jean Vincent, un cunoscut reporter al agenției France Presse, aflat în primul avion care a sosit în Golful Bengalului, a transmis ulterior prin telex : „Amploarea extraordinară a dezastrului apare cînd, la o altitudine de aproximativ 50 de metri, survolăm insulele și insulițele învecinate. Peste tot, ruinele satelor sînt încărcate cu cadavre de oameni și animale. Peste tot, casele sînt turtite, strivite. Peste tot, apele au sfîșiat pămîntul..." Și alți corespondenți de presă au transmis descrieri ale scenelor tragice oferite de insulele pe care nu se mai distinge nici un semn de viață.

...De o dată, pilotul face semne agitate. Atrage atenția asupra unei insule. Se vede acolo parcă ceva mișcîndu-se. Este insula Dermantura din arhipelagul în care fluviul Gange se împreună cu apele golfului Bengal. O manevră și hidroavionul amerizează la circa o sută de metri de țărm. Pe insulă sînt, într-adevăr, supraviețuitori. Gesticulează disperat. Sînt îmbrăcați sumar și se reped în mare. Cînd se află lîngă aparat, apa le ajunge pînă la gît. Se țin de aripi și hidroavionul se clatină primejdios, în momentul în care se deschide carlinga, încep toți să vorbească. Țipă, se tînguie. Pilotul traduce ceea ce, de fapt nu mai este nevoie să fie tălmăcit. Oamenilor le este foame. Nu au apă potabilă. Le lipsesc chibrituri. Au nevoie de medicamente.

Ziariștii se privesc unii pe ceilalți și clatină neputincioși din umeri. La bord nu se găsesc nici alimente și nici apă potabilă. Unul își oferă bricheta. Li se explică faptul că se face o recunoaștere, că este vorba de un „avion al presei", că ajutoare vor sosi mai tîrziu.

Primele interviuri cu martori oculari ai mareei ucigașe. Primele relatări ale supraviețuitorilor... Pilotul Aminur Rahman face oficiul de translator. Din bengală în engleză.

Catastrofa a început să se producă în noaptea de vineri 13 noiembrie înspre orele trei dimineața, cînd mareea a început să se umfle, luînd proporții înspăimîntătoare. În mai puțin de o oră, ea a ajuns să aibă înălțimea cocotierilor. Un zid de apă de o violență neînchipuită, purtat de vîntul ciclonic atingînd viteza de aproximativ 200 kilometri pe oră. Un zid mișcător căruia nu i-a mai putut sta nimic în cale. Un zid care, în înaintarea sa de bolid, a măturat totul. Din toți locuitorii insulei au putut supraviețui doar cei tineri și foarte rezistenți. Doar cei agili și energici, care au izbutit să se agațe ore întregi de obiectele plutitoare cu care s-au aflat în voia valurilor. Și care, apoi, au mai avut tăria să se sprijine ceasuri întregi de vîrfurile copacilor, așteptînd flămînzi, însetați, retragerea apelor.

Zborul deasupra Golfului Bengal continuă să dea alte și alte imagini ale dezastrului. Dezolarea, notează un corespondent, este și mai apăsătoare în marile tîrguri ale regiunii. Joncile și vasele de pescuit nu au putut rezista vîntului și potopului. Ele se văd sparte pe plăji sau departe pe pămînt...

Bilanțul uraganului nu poate fi încă încheiat. Trista operație a numărării cadavrelor continuă pe măsură ce apele se retrag și din acele zone în care au întîrziat mai mult. Luni, în regiunile Chittagong, Hoakhali, Hatyia și Khulna — care compun Pakistanul Oriental — fuseseră numărate 41 000 de victime. Marți, numărul lor ajunsese la 53 000. Dar surse oficioase pakistaneze au declarat că totalul victimelor trece de jumătate de milion, putînd ajunge chiar la 700 000.

Operațiile de salvare a supraviețuitorilor — al căror număr este apreciat la aproximativ trei milioane — sînt extrem de dificile, îngreunate de lipsa unor mijloace de comunicații adecvate, de faptul că cei ce au supraviețuit se află împrăștiați în diferite locuri greu accesibile (în arhipelag au fost atinse de ciclon circa 2 000 de insule), de penuria de rezerve alimentare, apă potabilă și medicamente disponibile în regiune. Unele rezerve de apă au fost otrăvite de cadavre aflate în descompunere. O mare primejdie o reprezintă holera, care este în Pakistan o boală endemică : 3 156 cazuri în 1968, alte 8 500 cazuri în 1969 și 1 500 cazuri în primele șase luni ale anului în curs, o mare parte din ele au fost mortale (autoritățile pakistaneze au luat măsuri pentru vaccinarea antiholerică a tuturor supraviețuitorilor).

Acțiunile de salvare a supraviețuitorilor continuă să ia o mare amploare. Helicoptere și nave militare pakistaneze transportă ajutoare de primă necesitate — alimente, medicamente, apă potabilă, corturi etc. operațiunile fiind efectuate în condiții adeseori extrem de grele. În aceste împrejurări dramatice se manifestă cu vigoare și spiritul de solidaritate umană, din numeroase țări ale lumii fiind expediate în Pakistanul Oriental diferite ajutoare masive.

După retragerea mareei ucigașe, acum se desfășoară din plin lupta crîncenă pentru viața celor ce au scăpat din calea tăvălugului de apă...

Imagine dezolantă, primită prin telefoto, din locurile pe unde a trecut uraganul

Mesajul de pe etichetă

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

Max știa că va fi eliberat a doua zi. Totul se clarificase iar Musa Rifat, comandantul postului de frontieră, aștepta acum doar ordinul superiorului pentru a restitui autorităților engleze pe acel turist cu nume complicat găsit în deșert aproape mort lîngă mașina cu rezervorul gol. De fapt Max Collingrovod nu era turist, ci un agent al serviciului englez antidrog care descoperise un trafic de hașiș la granița cu Aden și reușise să aresteze pe cîțiva dintre acei ce duceau o încărcătură mare.

La înapoiere însă, s-a împotmolit în nisip. Apa i-a ajuns două zile după care a început mirajul. Cei doi călăreți care l-au ajutat nu erau însă un miraj, erau adevărați. L-au depus la micul post de graniță de unde Musa Rifat, cu figura lui severă, anunțase apoi pe sergentul de

la barieră. Sergentul comunică și el mai departe și deoarece pentru moment nu avea cum să-și ajute camaradul îi trimetea zilnic două sticle de apă minerală care în acea zonă era mai prețioasă decît wiskyul.

În biroul comandantului englez trei oameni se străduiau să găsească o soluție pentru salvarea lui Max ; organizația traficanților aflase că el era omul care le barase drumul de aprovizionare și hotărîse să-l elimine în modul cel mai simplu punîndu-i otravă în cafea la una din mese. Lucrul acesta îl aflase stringînd cu ușa pe un tînăr prins cu hașiș cusut în tivul hainei. Acesta „cîntase" repede. Și acum se gîndeau cum să-l avertizeze pe Max la timp. Nu se putea lăsa doar în seama lui Musat Rifat deși acesta era un tip foarte sever și neîncrezător și n-ar fi permis nimănui să viziteze prizonierul.

★

Oare de ce nu i se aduce apa care pînă acum sosea cu regularitate ? Max primi de mîncare orez cu carne de oaie și o cafetieră plină cu cafea caldă, parfumată. Dar el aștepta apa fără de care n-ar fi putut înghiți orezul gustos, dar prea gras.

★

Iată că în sfîrșit, paznicul ține în mînă o singură sticlă de data aceasta. I-o întinse și plecă fără să spună o vorbă. Max o înhață și bău pe nerăsuflate. Atacă apoi și pilaful. Din cînd în cînd mai trăgea fericit o gură de apă rece. Își umplu apoi ceașca cu cafea în timp ce observa eticheta de pe o sticlă : era un produs european și se amuză să citească analiza medicală. Observă însă pe hîrtie niște zgîrieturi ciudate. Părea că cineva tăiase cu un ac anumite litere pe sărite.

Privi mai atent... Un V, un O, un I.. păreau niște cuvinte... void cafe toni... nu aveau sens. Aducîndu-și aminte de cafea întinse mîna spre ceașcă. Dar din nou ochii îi alunecară spre etichetă și într-o clipă pricepu că trebuie să fie un mesaj pentru el, dar ce mesaj ? Încercînd să se ridice clătină cafetiera și cafeaua se scurse pe jos. Și ceașca ; păcat.

★

La postul englez sosi a doua zi o berlină escortată de două jeepuri. Max fu luat în primire și în timp ce se urca în mașină observă cu ochi de expert geamurile speciale.

— Ai băut cafeaua ieri ?

— Nu, am răsturnat cafetiera din greșeală.

— Foarte bine, cafeaua era otrăvită. Am încercat să te avertizăm zgîriind literele pe eticheta sticlei de apă minerală. Jim Brodie ne-a spus că nu scapi o etichetă, o adevărată manie, de-a le citi cîte îți cad sub ochi. „Avoid cafee tonight" ; „evită să bei cafea astă-seară" dar firește n-ai observat. Aerul de aici nu-ți mai prieste. Avionul pleacă la prînz, să ne grăbim.

(Din „Domenica del Corriere")

Convorbiri cu oameni despre oameni

Ştefana Velisar despre G. IBRĂILEANU

de Ion POTOPIN

La o masă mică, rotundă, pe taburete liliputane stau trei oameni tăcuţi de parcă ar fi venit din toamna de afară care nu-şi mai potoleşte de cîteva zile galopul galben al frunzelor. Cei trei oameni convocaţi la această oră a migraţiilor autumnale sînt : Ştefana Velisar — gazda noastră, Cella Delavrancea şi autorul „Convorbirilor cu oameni despre oameni", fiecare adus de un alt gînd, de o altă hotărîre. Trec clipe pînă cînd cumpăna tăcerii se înclină spre cuvînt.

Vorbind, Ştefana Velisar s-a schimbat. Din modestia care o îmbracă atît de bine s-a ridicat „scriitoarea de smalţuri şi filigrane", cum i-a spus odată Tudor Arghezi. Igliţa într-adevăr s-a pornit şi cuvintele se adună, împletindu-se cu umbrele, cu luminile din odaia aceasta, din toată casa aceasta plină de atîtea amintiri.

Ştefana Velisar se ridica de la masa liliputană şi ia de pe biroul, mic şi el, adăpostit într-un colţ al camerei, un vraf de fotografii şi ni le arată pe rînd.

— Aproape în toate este Ionel Teodoreanu cu dl. Ibrăileanu. A fost o mare prietenie. Pentru căminul nostru, de abia statornicit, o cariatidă. Şi pentru destinul nostru literar, la fel. Căci dacă dinsul nu ar fi prezidat obîrşiile noastre literare, poate că altul ar fi fost drumul nostru, sau nici nu ar fi fost. Şi nu numai cu noi, cu Ionel Teodoreanu şi cu mine, dar şi cu mulţi alţi scriitori s-a petrecut acest lucru. Corespondenţa domnului Ibrăileanu este mărturie. Aşa a fost : a fascinat, a stîrnit multe furtuni, dar a avut talentul de a conduce, iar colaboratorii săi au avut talentul de a asculta. Noi i-am ascultat pentru că ne-am dat seama că tot ce ne spunea era nu numai expresia acelui spiritus rector al revistei „Viaţa Românească", un spirit exigent, care în materie de artă nu admitea decît talentul şi nu se înclina în faţa pîrghiilor din culisele politice şi nici măcar ale celor ale prieteniei, ba poate, după cîte îmi amintesc era şi mai sever cu prietenii, cărora nu le admitea ornamentaţiile sterile, expresii ale unui baroc literar pe care-l amenda ori de cîte ori îl întîlnea.

După ce a publicat „Jucăriile pentru Lily", Ibrăileanu i-a luat apărarea lui Ionel Teodoreanu despre care unii recenzenţi spuseseră că este o floare de primăvară ce se va vesteji repede.

— Dumneata vei scri roman, romane. Metaforele dumitale sînt o încercare de apropiere către natură, către realitatea pe care cauţi s-o observi şi — poate — s-o cuprinzi prin toţi porii.

— Şi eu cred că voi scrie roman, romane, domnule Ibrăileanu, i-a răspuns atunci tînărul scriitor debutant care era Ionel Teodoreanu. *Deocamdată însă, mă pregătesc pentru acest zbor lung. Îmi încerc aripile în povestiri scurte. Mă gîndesc la o „Uliţă a copilăriei", un preludiu al primului meu roman.*

— Ai grijă să fie aripi de vultur !

★

— Vă rog, însă, să mă înţelegeţi dacă leg toate amintirile mele şi de Ionel Teodoreanu. Aşa a fost. Prin el am mers către toate sensurile şi suprasensurile vieţii. Parcă-l aud : Dl Ibrăileanu va fi unul din cele mai frumoase personaje din cărţile mele.

— Doar n-ai să faci din dl. Ibrăileanu un personaj de carte. Se va supăra. Poate atunci cînd îţi vei scrie amintirile, dar într-un roman, într-o carte de ficţiuni, cum crezi că ar fi cu putinţă ?

—Va fi cu putinţă căci voi scrie un roman liric, al adolescenţei noastre, al generaţiei noastre în plămada căreia dl Ibrăileanu şi-a lăsat amprenta definitiv. Cum să se supere dacă voi spune adevărul ? S-ar supăra dacă i-aş face un portret infidel, căci infidelitatea îl supără cel mai mult. Infidelitatea faţă de talentul tău, faţă de cartea pe care o scrii. Atunci talentul se iroseşte şi cartea se transformă într-o prelungită agonie. Dar eu nu voi călca pe alte drumuri decît cele ale fidelităţii. Mă supun de bună voie celei mai severe magistraturi care este iubirea. Ai să vezi, dl Ibrăileanu va fi mulţumit de mine.

Nu ştiu cît de mulţumit a fost dl. Ibrăileanu de literatura lui Ionel Teodoreanu, dar în „Viaţa Românească" s-a publicat şi „Uliţa copilăriei" şi aproape în întregime trilogia Medelenilor. Dinsul a fost martorul genezei Medelenilor. L-a cetit în manuscris şi nu o dată planul de arhitectură epică s-a modificat în urma sugestiilor şi îndemnurilor dlui Ibrăileanu. Spunea : — Trebuie să continui cu mai multă fervoare pe verticală dar numai după ce se consolidează fundaţia cu beton armat al realismului. Vezi ce lecţie îţi dă mai ales copacul însingurat din cîmpie, nu cel din pădure, care este mai ocrotit. Cel însingurat are de înfruntat mai multe vijelii şi, de aceea, trebuie să aibă rădăcini foarte puternice, să nu fie doborît.

Manuscrisul Medelenilor se întorcea adesea subliniat cu creionul roşu. Ionel Teodoreanu cerea explicaţii. — De ce ? spunea criticul.

— Da, răspundea tînărul romancier, cu toate că ştia foarte bine de ce.

— Uite de ce : dumneata nu ai nevoie de atîtea metafore, frumoase toate, în sine, dar vin şi vin ca nişte aluviuni de cristale şi acoperă ideea. Şi mai este ceva : de ce scrii aşa de imposibil de mărunt ? Sînt nevoit să te descifrez cu lupa. Nu te gîndeşti şi la ochii mei bătrîni ? Şi ce, crezi că voi abandona lectura din această pricină? Nu abandonez dar citesc chinuit. Cred că ar trebui să scrii mai rotund, să vezi cuvîntul.

Romancierul era numai surîs :

— Eu văd cuvîntul înainte de-al aşterne pe pagină, îl văd atît de clar, de întreg, de rotund, încît mi se pare că l-am şi scris. Şi sînt atîtea cuvinte pe care le văd astfel, gata scrise şi de aceea le scriu cu slove cît mai mici ca să încapă cît mai multe în paginile caietului.

— Nu le lăsa, totuşi fără frîu şi căpăstru. Ţi-au mai spus-o şi Ralea şi Philippide.

— Ei, domnule Ibrăileanu, cînd tumultul din mine se va aşeza peste cîţiva ani, prin efectul vîrstei şi al evoluţiei literare, am să ajung şi eu la o formulă de simplitate proprie firii mele.

★

Dl Ibrăileanu ar fi vrut să fim cît mai mult împreună. Cred că în noi avea un fel de cutie de rezonanţă a propriilor sale satisfacţii.

— Voi îmi sporiţi universul, ne spunea.

Noi veneam la dînsul nu numai cu... viaţa cea de toate zilele ci şi cu viaţa cea de dincolo de toate zilele, cu viaţa cărţilor noastre care era, cred, adevărata noastră viaţă. Dl Ibrăileanu credea şi dînsul că aceste locuri există în realitate. Odată, Ionel Teodoreanu i-a spus :

— În vara aceasta mergem... la Medeleni !

— Unde sînt aceşti Medeleni ? a întrebat dl. Ibrăileanu. De ce nu mi-ai spus pînă acum, poate m-aş fi hotărît să mergem împreună. Mie îmi plac locurile mai retrase, unde nu vine atîta lume. Deşi iubesc foarte mult muntele, pentru că în severitatea pietrei este foarte multă noblеţe, cîmpia fiind mai feminină, cu mai multe voluptăţi deschise, cu ceva lenes, felin, totuşi m-ar fi interesat orizontul Medelenilor.

— Nu există, a izbucnit Ionel Teodoreanu în ris. Medelenii sînt numai aici sub fruntea mea. Şi nu mergem nicăieri, pentru că vreau să scriu. Dar să ştiţi că vom fi împreună la Medeleni !

— Cum vom fi împreună ? Ce glumeşti !

— Da, vom fi împreună ! O să vedeţi. Aduc în roman toată redacţia de la „Viaţa Românească" şi pe directorul ei mai ales, în prim plan, cu toată pasiunea sa de ctitor de valori şi de procuror al imposturii !

★

Ne privim din nou tăcuţi de parcă ne-am fi pierdut şi ne bucurăm regăsindu-ne. Setea noastră de timp se măsoară tot în ore. Cîte au trecut de cînd vorbim ? Încerc totuşi să mai sporesc amintirile despre Ibrăileanu.

— Cea dintîi impresie...

— Despre dl Ibrăileanu ? Mi s-a părut că sînt în faţa unui uriaş.

— Aşa pentru că eşti tu aşa de mică, spune Cella Delavrancea.

— Poate, dar dl Ibrăileanu era mare şi se uita la mine de sus, ca dintr-o stea. Cînd am dansat cu dînsul — da, să ştiţi am dansat cu dînsul la nunta fiicei sale Maricica, singura lui fiică, pe care o iubea mult, mi s-a părut că dansez cu un tufan care şi-a lăsat pe umerii mei tot frunzişul. Nu ştiu ce l-o fi îndemnat să accepte să danseze, căci pînă atunci nu mai dansase. Poate tocmai pentru că eram atît de mică pe lîngă dînsul. Acum, cînd mă gîndesc, cred că nu a dansat cu mine ci cu tinereţea sa pe care o regreta enorm. Atunci a spus că nu a ştiut să fie tînăr, că s-a lăsat copleşit, furat, zidit în ocna albastră a cărţilor, unde s-a lăsat emoţionat de tinereţea altora. În paşii acelui dans cu dl Ibrăileanu s-au topit toate sfielile mele, căci venisem la nunta Maricăi îmbrăcată ca o... buchetieră din Florenţa, sau ca o infantă de Velasquez. Cred că îi această stranie apariţie să-l fi atras pe austerul critic, care nu se delecta prea mult în ipostaza de socru. Sînt ipotezele mele, poate să fi fost şi altceva, dar, dintre toţi, dl Ibrăileanu m-a reţinut lîngă dînsul şi a fost extrem de amabil cu mine. Nu ştiu ce ar spune dl Ibrăileanu citind asemenea cuvinte despre sine, dar, poate, s-ar fi înduioşat citind mai departe că toate acestea m-au îmblînzit numaidecît. Buchetiera din Florenţa a ştiut de pe atunci că va fi bună, foarte bună prietenă cu criticul de la „Viaţa Românească". ...Aşa s-au petrecut lucrurile cu dl Ibrăileanu. Nu a mai avut timp să trăiască din pricina lucrului strivitor. Lucra mereu nici nu se ştie cînd dormea. Geometria zilnică a vieţii sale era un pătrat echilateral : studiul, scrisul, Viaţa Românească. Universitatea şi un singur punct fix în spaţiu : prietenia ! Aşa era dl Ibrăileanu !

APROPIATUL TURNEU AL NAŢIONALULUI CLUJEAN LA BUCUREŞTI

După o absenţă de aproape doi ani, Naţionalul clujean descinde din nou în Capitală. Ne-am adresat regizorului Vlad Mugur, directorul teatrului :

— Credeţi, tovarăşe Vlad Mugur, că veţi dobîndi motivările de rigoare pentru o asemenea absenţă... îndelungată din partea publicului bucureştean ?

— Da.

— Şi ca să convingeţi pe cititorii revistei noastre ?

— Trebuie să vă mărturisesc că toate cele trei piese pe care le vom prezenta pe scena Naţionalului — Sala Comedia — între 26 noiembrie şi 2 decembrie au avut o mare audienţă atît la publicul clujean cît şi la cel din alte localităţi. Dintre acestea, două doar, „Caligula" lui Albert Camus şi „Un vis din noaptea miezului de vară" de Shakespeare au apărut şi în programul turneelor noastre din Italia (Roma, Milano, Florenţa, Genova şi Prato). Cea de-a treia piesă pe care o vom prezenta la Bucureşti este „Opinia publică" de Aurel Baranga, piesă cu care colectivul nostru a întrecut cifra de 120 spectacole. În ceea ce priveşte componenţa trupei pe care o deplasăm la Bucureşti îmi este dificil să citez nume, din teama de a nu crea nedreptăţi.

— Ne asumăm toate riscurile.

— Atunci notaţi : George Motoi, Silvia Ghelan, Valentino Dain, Marin Aurelian, Viorel Comănici, Gheorghe Nuţescu, Carmen Galin, Teodora Mataniidis-Fugaru, Magda Stief.

— Mai ţineţi să adăugaţi ceva ?

— Neapărat. Prezenţa în „Opinia publică" a lui Radu Beligan şi a Lilianei Tomescu în „Un vis din noaptea miezului de vară". Două nume ce onorează prin colaborarea lor teatrul nostru. Tot ca o prezenţă de mare prestigiu este şi colaborarea compozitorului Pascal Bentoiu, a cărui muzică întregeşte în chip fericit două din spectacolele noastre.

Al. KISS

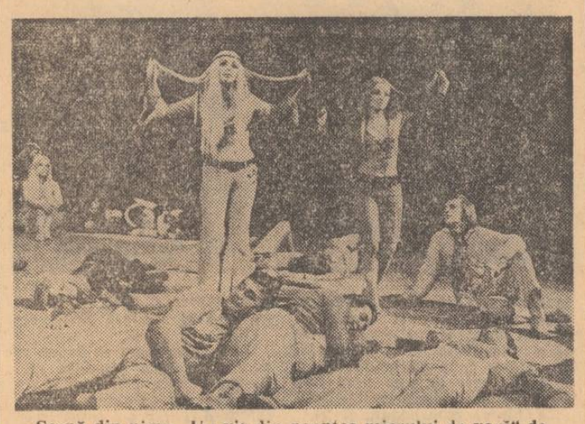

Scenă din piesa „Un vis din noaptea miezului de vară" de W. Shakespeare

Leopoldina Bălănuţă şi Dalila Gall

Olga Tudorache şi Leopoldina Bălănuţă

La Teatrul Mic în repetiţie :

„FATA CARE A FĂCUT O MINUNE"

de W. Gibson

Punct de plecare pentru piesă: experienţa reală trăită la sfîrşitul secolului trecut de pedagoga americană Annie Sulliver, care a lăsat posterităţii memoriile sale.

Faptele: Toată piesa — o bătălie de voinţă. Micuţa Hellen Keller — surdă, mută şi oarbă — va stabili un contact normal cu lumea prin inimaginabilul efort al Anniei Sulliver şi, cu vremea, va ajunge un excepţional om de ştiinţă.

Creatorii spectacolului: regizorul: Ion Cojar, scenograful: Dan Jitianu şi actorii: Leopoldina Bălănuţă (A. Sulliver), Dalila Gall (Hellen Keller), Olga Tudorache (mama), Ionescu - Gion (tatăl), alături de Valeriu Popescu, Maria Potra, Ion Cosma, Jana Gorea.

„La lectură", mărturiseşte Leopoldina Bălănuţă, „deşi mi s-a părut un lucru frumos şi cald, am avut îndoieli dacă textul, jucat pe scenă, va putea fi sesizat din sală fiind parcă, mai mult un scenariu de film. Nu-mi dau încă seama dacă dificultăţile vor fi escamotate. Ne învîrtim într-un univers trist, totuşi fiecare personaj reuşeşte să se salveze aproape în sublim. Micuţa interpretă, foarte inteligentă, este dotată şi cu o fantastică memorie a stărilor interioare. Dar mi-e teribil de greu să lucrez, căci trebuie continuu să trec peste mila ce o am pentru această firavă fetiţă, să nu-mi trădez personajul construit pe o exterioară duritate.

Dalila Gall, interpretă deja plină de siguranţă (a apărut deseori pe micul ecran), s-a dovedit dispusă chiar la un interviu, în care mi-a împărtăşit cît de greu îi este să realizeze personajul Hellenei Keller, personaj obligat să nu reacţioneze în nici un fel la tot ce vede şi aude.

Întrebată dacă-i place rolul, Olga Teodorache, laconică, a răspuns „Nu, nu, pentru că în general nu mă interesează şi apoi fac parte din acea familie de actori refractari în primul moment care se îndrăgostesc de rol abia pe parcurs".

Regizorul Ion Cojar ne spune despre piesă şi spectacol: „Nu mă aflu în faţa unei proze de gîndire teatrală extrem de novatoare, ci mă atrage aspectul moral. Omenirea trăieşte experienţe de ordinul marilor generozităţi şi al elanurilor etice, ce trebuie consemnate şi valorificate. Gibson a reuşit ca dintr-o experienţă reală să facă un fapt teatral apt să vorbească în toate limbile globului pentru că „omenia" fi este pivotul central şi pentru că grăieşte despre capacităţile maxime pe care le posedă omul cînd are un scop, o idee înaltă şi este înzestrat cu una dintre virtuţile capitale: credinţa în reuşită. Aş vrea ca spectacolul să comunice clar această extraordinară experienţă a omenirii: de la nevăzător, surdomut, deci o stare de totală incomunicabilitate, un om a găsit o cale pentru ca această individualitate să se realizeze, să sfîrşească la 90 de ani cu titlul de doctor în ştiinţe lăsînd în urmă o operă de incomensurabilă utilitate.

Fotografiile, realizate de Sandu MEDREA, reprezintă scene de la repetiţie

Regizorul Ion Cojar dînd indicaţii interpreţilor

Ionescu Gion şi Dalila Gall

Clepsidra

Monumentul de la Mostar

de Constantin VIŞAN

Itinerarul nostru iugoslav se apropia de sfîrşit. După Belgrad şi Novisad ne aflam la Sarajevo. Peste două zile trebuia să ne îndreptăm spre Zagreb.

— Ar fi păcat să plecaţi de la noi, fără să vedeţi Mostarul, ne spun gazdele din Sarajevo.

Iarna e greu de ajuns acolo, drumurile sînt periculoase. Dar merită.

Şi au început să ne vorbească despre Mostar. Ca despre un ţinut de legendă. La Sarajevo genul epic are de altfel tradiţii strălucite. Vine direct din „1001 de nopţi".

Evocarea istorică, pornind de pe vremea iliriilor alterna pe neaşteptate cu descrierea plină de culoare a locurilor, amănuntul etnografic se împletea atrăgător şi elocvent cu cel sociologic şi toponimic. Aşa se face că a doua zi, nemaiţinînd seama de zăpada care continua să cadă ameninţătoare, am pornit-o pe serpentinele tăiate de-a lungul sălbaticelor canioane ale Neretvei. După un itinerar spectaculos, de o frumuseţe aspră, prin ţinutul muhtos al Herţegovinei, iată-ne la Mostar. O vreme, însoţitorii noştri nu mai spun nimic. Ne lasă să savurăm în linişte întîlnirea cu perla Herţegovinei. În faţa noastră se întinde un peisaj de o mare diversitate coloristică. Un oraş în care epocile se citesc distinct în alternanţa stilurilor arhitecturale. În zare se văd munţii acoperiţi de zăpadă iar în prim plan măslini şi chiparoşi, o vegetaţie specific mediteraneană. Străzile înguste cu ateliere de prelucrat arama şi argintul se continuă cu bulevarde moderne, siluetele delicate ale minaretelor ţîşnesc spre cer alături de coşurile uzinelor care ne prezintă dimensiunea contemporană a Mostarului.

Trecem mereu peste punţile arcuite îndrăzneţ pe deasupra năvalnicei Neretve. De aici, de la poduri se trage numele Mostarului.

Oraşul este scăldat într-o lumină amintind de peisajele filmelor lui Antonioni. „La Mostar, scrie prozatorul Ivo Andrici, laureat al Premiului Nobel, nu zgomotul, ci lumina te trezeşte dimineaţa". De la lumina aceasta puternică, limpede, a deprins Mostarul dragostea de frumos, mîndria şi bunătatea. Oamenii de la Mostar ştiu să glumească ascuţit. Vorba lor e limpede şi înflorită. Baladele şi cîntecele Mostarului formează un capitol deosebit de bogat în folclorul sîrbesc. Cele mai multe povestesc despre lupta pentru libertate, despre efortul oamenilor de aici, de a face să rodească piatra.

Gazdele noastre evocă momente impresionante din această luptă. Ne conduc apoi la marginea oraşului, pe locul unde au înălţat un semn de pomenire pentru cei 800 de eroi căzuţi în ultima încleştare cu cotropitorul fascist.

Părinţii şi fraţii, copiii şi nepoţii celor care şi-au jertfit viaţa pentru libertatea de azi a Mostarului s-au gîndit să înalţe un semn de veşnică recunoştinţă fără asemuire. Căci oamenii din Mostar sînt mîndri, vestiţi pentru această mîndrie în toată Bosnia şi Herţegovina. Şi ca monumentul închinat eroilor să fie ieşit din comun au iniţiat un adevărat concurs. A fost ales proiectul arhitectului şi sculptorului Bogdan Bogdanovici. Bun cunoscător al tradiţiilor locului, Bogdan Bogdanovici a folosit în mod creator atît elemente materiale specifice Mostarului, cît şi simbolurile din folclorul local. El a închipuit în coasta muntelui care domină oraşul o albă cascadă de piatră şi apă, o uriaşă orgă zidită în trepte. În creştetul ei a aşezat o moară de apă alcătuită din patru volume circulare de piatră. Moara aceasta simbolizează războiul care a măcinat vieţile celor 800 de eroi. La căpătîiul fiecăruia dintre ei străjuieşte o floare de lotus tăiată în marmură albă.

Privite de pe meterezele de piatră ale uriaşei orgi, cele 800 de flori de lotus par 800 de capete tinere culcate în iarba mereu verde a acestui cimitir-monument. Lîngă albul de marmură al lotuşilor, Mostarul aşază în fiecare dimineaţă roşul aprins al trandafirilor şi garoafelor.

Aviziер

● **Efervescenţă la Operă. Sînt ultimele zile dinaintea premierei cu „Tannhäuser" de Wagner. Socotind prilejul nimerit pentru a face o adevărată „şcoală" cu membrii compartimentelor muzicale angrenate în spectacol, conducerea primei noastre scene lirice a invitat să dirijeze repetiţiile generale şi primele două spectacole, pe celebrul dirijor italian Alberto Erede. Ulterior, responsabilitatea muzicală a spectacolului şi-o va asuma dirijorul Constantin Bugeanu.**

● **Două viitoare premiere bucureştene (..Gîlcevile din Chioggia" de Goldoni, montat de Dinu Cernescu la Giuleşti şi „Aşteptîndu-l pe Godot" de Beckett, montat de D. Esrig la „Bulandra") vor prilejui debutul bucureştean al unui tînăr scenograf. Este vorba despre Sorin Haber de la Teatrul de păpuşi din Brăila, care s-a afirmat, însă, cu spectacolul de la... Timişoara „Oedip salvat" de Radu Stanca, a cărui scenografie a fost distinsă cu un premiu important la Festivalul naţional de teatru 1969.**

● **Numele lui Dan Nemţeanu apare în aceste zile şi în alt domeniu decît cel al creării unei ambianţe scenice. Pasionat cititor, Nemţeanu ne oferă, în foaierul teatrului pe care îl slujeşte, respectiv al celui de Comedie, o îndrăzneaţă expoziţie intitulată „În grădina lui Urmuz". Sînt 13 desene care nu ilustrează, ci refac lumea şi atmosfera celebrelor pagini ale scriitorului.**

● **Prozator virulent, pamfletar sportiv cu opinie, Fănuş Neagu s-a dovedit şi un dramaturg cu replică, publicîndu-şi piesa „Echipa de zgomote" în paginile revistei „Luceafărul". După ce a reuşit să se impună pe scena Teatrului „C.I. Nottara" ca un student merituos, montînd — cu ani în urmă — pe scena studioului piesa lui Leonida Teodorescu „Frunze galbene pe acoperişul ud", tînărul regizor Geo Berechet revine la acelaşi teatru pentru a pune în scenă textul lui Fănuş Neagu. În străduinţa sa va fi ajutat şi de scenograful Dan Nemţeanu, semnatar al cadrului în care se va desfăşura acţiunea şi de o distribuţie în fruntea căreia îl regăsim pe George Constantin.**

● **„Gluga pe ochi", piesa lui Iosif Naghiu, iniţial intitulată „Întunericul" şi care prilejuieşte cea mai recentă premieră a Teatrului „Bulandra", îi oferă lui Virgil Ogăşanu o nouă întîlnire cu literatura noastră contemporană. Să nu uităm că tot el este cel care, în „Nocturn III" de la „Ţăndărică" dă glas unei selecţii din volumul lui Mircea Horia Simionescu „Ingeniosul bine temperat". Este deci Ogăşanu un cititor asiduu, cu precădere al literaturii noastre de azi.**

VIRGIL OGĂŞANU văzut de M. OPROIU

● **Spectatorii din Ploieşti au aplaudat-o cu emoţie şi stimă pe Neli Constantinescu, una dintre cele mai cunoscute vedete ale trupei prahovene, cu prilejul împlinirii a 50 de ani de activitate scenică. Sărbătorita este capul de afiş al celei mai recente premiere ploieştene, cu piesa „Gaiţele" de Al. Kiriţescu, regizată de Harry Eliad, în decorurile lui Mihai Tofan. Din distribuţie mai fac parte Margareta Pogonat, Anca Neculce Maximilian, Silvia Năstase-Dumitrescu, Nora Popescu, Maria Bondar, Liana Dan-Riza, Eusebiu Ştefănescu, Ion Angelescu-Moreni şi Gheorghe Aramă.**

●„Casandra", studioul Institutului de Teatru „Ion Luca Caragiale" a început noua stagiune cu un şir de promiţătoare succese. După „Caragiale... dar nu teatru", un spectacol ale cărui virtuţi depăşesc intenţia exerciţiului, după „Divertisment '70", studenţii-actori reprezintă, din această săptămînă, şi un şir de texte de la începuturile dramaturgiei româneşti „Conversaţii" şi „Comodia vremii" de Costache Facca şi „Îngîmfata plăpumăreasă" de Costache Caragiale. Ambiţios şi selectiv, repertoriul studioului condus de regizorul Mihai Dimiu se recomandă ca un fericit preambul al unui apreciat centru de animaţie teatrală.

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 22 NOIEMBRIE

Programul 1 : 9.00 Teatru pentru copii şi şcolari : Fata din Dafin — scenariu de Dan Tărchilă. 10,00 Viaţa satului. 11.30 Amfiteatru muzical. Marţian Negrea. 12.00 De strajă patriei. 12.30 Hochei pe gheaţă : România-Polonia. Înregistrare de la patinoarul „23 August". 14.30 În reluare, la cererea telespectatorilor. Interpreţi îndrăgiţi de muzică uşoară şi populară : Margareta Pîslaru, Frida Boccara, Eva Pilarova, Sergio Endrigo, Maria Butaciu, Irina Loghin, Maria Cornescu, Dumitru Constantin, Pop Simion. 15.00 Emisiune în limba maghiară. 16.45 Studioul „N". 18.00 Cîntare patriei. Concurs coral interjudeţean. Participă formaţii corale din judeţele Ilfov, Argeş şi Vrancea. 19.15 Desene animate. 19.30 Telejurnal. 20.00 România în 1 000 de imagini. Colegii. 20.20 Tele-recital Costache Antoniu. 21.20 Recital Patty Pravo. 21.50 Telejurnal. 22.00 Handbal masculin : România—R.D.G. (reeditarea finalei Campionatului Mondial 1979). Înregistrare de la Cluj.

Programul II : Lumea copiilor. 20.25 Stagiune lirică TV : Nedbalki. 21.25 Buletin de ştiri. 21.30 Carnet bucureştean. 21.40 Medalion Valeriu Valentineanu. 22.10 Reluarea serialului de simbătă seara.

LUNI 23 NOIEMBRIE

18.00 Scena şi ecranul, 18,30 Un univers al cuceririlor tehnicii contemporane. Tîrgul Internaţional Bucureşti. 18,50 Muzică populară cu Maria Pietraru şi Petre Săbădeanu. 19.00 Ce sînt şi ce trebuie să fie centralele industriale. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20.00 60 de ani de la primul avion cu reacţie. 20.20 Teatru foileton : Războiul celor două roze (V). 21.10 Steaua fără nume. Muzică populară. Cu această emisiune se începe concursul consacrat interpreţilor de muzică populară. 22.05 Telejurnal. 22.15 Telesport.

MARŢI 24 NOIEMBRIE

10.00—11.00 Teleşcoala. Cetăţile Birsei şi ale Făgăraşului. Probleme de geometrie. Aparate electrice şi utilizarea lor. 18.00 Interpreţi preferaţi de muzică populară. 18.30 Brăţara de aur — emisiune-concurs. Se întrec reprezentanţi din judeţele : Alba, Argeş ,Arad, Bacău, Bihor. 19.20 1001 de seri 19.30 Telejurnal. 20.00 Reflector. 20.15 Seară de teatru : „Omul cu mîrţoaga" de Gh. Cipriân. 22.05 Prim plan : Botanistul Rudolf Palocsay 22.35 Telejurnal. 22.45 Muzică uşoară cu Shirley Bassey.

MIERCURI 25 NOIEMBRIE

18.00 Caruselul năzdrăvan... invită pe toţi copiii să se urce în el. 18.30 Cabinetul economic TV. Perfecţionarea activităţii de cercetare ştiinţifică. 19.10 Tragerea concursului Pronoexpres, 19,20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Tele-cinemateca : „Hotarul întunericului". În rolurile principale : Ann Sheridan şi Errol Flynn. 22.00 Poşta TV. 22.15 Cadran internaţional. 22.50 Telejurnal.

JOI 26 NOIEMBRIE

Programul 1 : 18.00 Emisiune în limba maghiară. 18.30 La volan. 18.50 Mult e dulce şi frumoasă. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Film serial. Noile aventuri ale lui Huckleberry Finn. 20.25 Ancheta TV. Monumente în pericol. 21.25 Panoramic ştiinţific. 22.00 Actualitatea gîndirii lui Fr. Engels. 22,35 Divertisment muzical. 22.50 Telejurnal.

Programul 2. 20.00 Concert simfonic al orchestrei Radioteleviziunii. 21.00 Buletin de ştiri. 21.05 Film artistic : „Lumină intimă". Producţie a studiourilor cehoslovace cu : Karel Blazek, Zdenek Bezusek şi Vera Krasadlova. 22.20 Documentare româneşti.

VINERI 27 NOIEMBRIE

17.00 Teleşcoala. 18.00 Căminul. 18.45 Revista economică TV. 19.10 Tragerea Loto. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Reflector. 20,15 Film artistic „Băieţii din strada Pal". 21.55 Tineri solişti. 22,20 Nicolae Iorga — evocare 22.35 Teleglob. Itinerar iugoslav. 23.05 Telejurnal.

SÎMBĂTĂ 28 NOIEMBRIE

Programul 1. 17.00 Emisiune în limba germană. 18.15 Bună seara, fete ! Bună seara, băieţi ! 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Tele-enciclopedia. 20.50 Cîntă pentru dv. : Mariana Bădoiu, Nicu Stoenescu, Alois Hönig (orgă electronică), Aurel Romcescu(vioară). Acompaniază o formaţie condusă de Gică Rădulescu. 21.10 Film serial. Incoruptibilii. Capodopera. 22.00 Telejurnal. 22,15 Telesport. 22.45 Program muzical distractiv.

Programul 2. 20.00 La Fintîna dorului. 20.30 Reflector. 20.45 Arte frumoase. 21.05 Buletin de ştiri. 21.10 Seara melomanului. Acasă la Victor Eftimiu. 22.05 Reportaj pe glob. 22.35 Film serial : Vidocq (VII). 23.00 Astăseară jazz. Selecţiuni din concertul Dave Brubeck-Jerry Mulligan.

ECOURI

MICHEL PICCOLI a fost solicitat de regizorul italian Marco Ferreri de a face parte din grupul de actori care vor figura pe generic-ul filmului „Vizită la Roma". Alături de el se vor afla Vittorio Gassman, Claudia Cardinale și Ugo Tognazzi.

●

Imaginea de mai sus o surprinde pe Marina Vlady în rolul titular din „Sapho", ecranizare după opera lui Alphonse Daudet, film pe care îl turnează regizorul debutant Georges Farrel, cunoscut pînă acum ca scriitor și scenarist. Alături de Marina Vlady, mai apar Renaud Verley, Dawn Adams și José Luis de Vilallonga.

●

REGIZORUL Richard Balducci conduce în Spania turnările unui film de aventuri, cu o acțiune plasată la sfîrșitul secolului trecut la granița dintre Mexic și S.U.A. Protagoniștii filmului: Maria Schell, Bob Cunningham, Daniel Beretta și Karim Meier. Titlul peliculei: „Sînt cîteva lucruri putrede în regatul ucigașilor".

●

CUNOSCUTUL regizor maghiar Miklos Jancso turnează în Italia un film în care o are ca protagonistă pe Monica Vitti: „Simți ce ploaie?".

●

Nino Manfredi își va face debutul ca regizor cu filmul „Primită prin bunăvoință". Tot el figura și pe generic împreună cu Michel Simon și Delia Boccardo, o tînără actriță care s-a afirmat în ultimul timp. În fotografie: Nino Manfredi.

●

RITA TUSHINGHAM va fi revăzută într-o nouă producție engleză, în curs de turnare: „Du-te, cu vorba bună". Ea va avea ca partener pe Lionel Jeffries și Peter Cook, regia fiind semnată de G. Epstein. Filmul, o comedie, va avea un subiect neobișnuit: poluarea aerului.

●

„FUGI, ANGEL, FUGI" are în centrul acțiunii existența zbuciumată a unui membru dintr-o bandă de „blousons noirs" ce încearcă să se smulgă din acest mediu, încercare soldată tragic. Regia: John Starret.

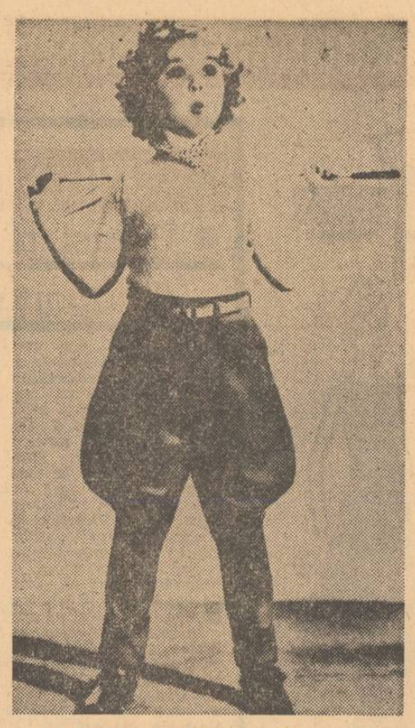

Vedeta răsfățată de ieri

Activista socială de azi

Shirley și secretul copilăriei

Venisem cu o întrebare pe buze: „V-ați face copiii actori, Shirley Temple?". Dar am văzut-o pe fosta mica vrăjitoare a Hollywoodului, care ne încîntase copilăria, și-am înțeles că întrebarea era de prisos. Actor nu „te faci", ești de cînd te naști. Nu te fac părinții, nu te fac producătorii, te trezești într-o bună zi că dansezi în fața aparatului cu o grație de la nimeni învățată, că-ți spui replica cu un zîmbet anume și milioane de spectatori mari și mici își înveselesc viața cu zîmbetul tău adorabil...

— *Am avut niște părinți — minune* — ne povestește copilul minune de acum 35 de ani, într-un cerc intim (cîțiva regizori, actori, gazetari veniți să se întîlnească la A.T.M. cu Shirley Temple Black). *Nu mă determinau niciodată cu metode „forte", ca pe alți copii, să intru în rol.*

— Nu regizorul era cel cu „metoda"?

— *Ei, da, regizorul în primul rînd. Și-am avut noroc de mari „făcători de film" ca Cukor, de pildă, renumit pentru răbdarea și iscusința lui în dirijarea actrițelor.*

— E o tehnică specială?

— *Femeile, vedetele, au dat totdeauna mult de furcă regizorilor.*

— Erați o vedetă capricioasă pe platou?

— *Foarte ascultătoare. Mi se explica scena și eu găseam la momentul potrivit lacrima, fără ca mama să mă ciupească de braț. Mă răzbunam în schimb cînd ajungeam acasă. Mă cățăram pe copaci, mă zgîriam ca un băieți. Tin minte că la trei ani m-am îndrăgostit de interpretul principal, și cînd el s-a însurat în timpul filmărilor, am făcut o adevărată dramă. Păcat că nu s-a filmat!...*

— Cum vi se par astăzi, revăzute, filmele de la opt ani? Care vă plac mai mult?

— *„Hedy, fetița munților" și un film (nu știu cum s-a tradus la dumneavoastră) în regia lui Ford. Era o sărbătoare să lucrezi cu John Ford.*

— N-ați mai apărut pe marele ecran din...

— *De la 20 de ani. Am realizat însă programe de televiziune de cîte o oră, pentru copii. Le socot foarte utile azi, cînd copiilor li se consacră atît de puține filme. De cînd a murit Disney, a dispărut o lume...*

— N-ați putea determina, cu personalitatea dumneavoastră binecunoscută, o intensificare a preocupărilor în acest gen? — o întreabă unul din cei mai entuziaști admiratori ai actriței, regizorul Savel Stiopul, membru al unui club „Shirley Temple", extins cîndva și la noi.

— *Astăzi mă pasionează mult activitatea socială, sănătatea publică, îndeosebi. Și activitatea de mamă. Copiii mei nu mai au vîrsta filmelor cu copii. Fata cea mai mică, Larry, are 16 ani. N-a vrut în ruptul capului să se facă actriță. Cea mai mare a cochetat cu ideea, dar a fost atrasă de istoria artelor. Băiatul nu s-a decis încă, abia a împlinit 18.*

Shirley de azi e o femeie plăcută, jovială, cu un zîmbet ce te trimite la Hedy-fetița munților, cu ochii aceia ingenui, deschiși spre lume, spre întrebări.

„Se poate păstra fericirea copilăriei, Shirley Temple?". Era, desigur, încă o întrebare ce nu-și mai avea rostul. Văzînd-o, ai crede că s-ar putea...

Alice MĂNOIU

Povestea unui film... clandestin

- **O PREMIERĂ NEOBIȘNUITĂ LA TELEVIZIUNEA OLANDEZĂ**
- **OPERATORI DE FILM DEGHIZAȚI ÎN MINERI**
- **DE CE PREFERĂ SĂ RĂMÎNĂ ANONIMI CEI CE AU REALIZAT PELICULA „SFÎRȘITUL DIALOGULUI"...**
- **UN ȘOC ANTI-APARTHEID PUTERNIC, DEMASCATOR...**

Televiziunea olandeză a prezentat, de curînd, premiera unui film cu totul neobișnuit: „Sfîrșitul dialogului". Pe genericul său nu apărut numele regizorului, operatorilor și ale altor realizatori. Aceștia — au fost avertizați telespectatorii — preferă, cel puțin temporar, să rămînă anonimi. Pentru că filmul a fost turnat clandestin, în Republica Sud-Africană, de un grup de adversari ai apartheidului care nu și-au părăsit țara și care, din motive evidente, pentru a nu fi persecutați, au cerut să nu li se divulge identitatea. Cu toate că nu sînt producători profesioniști, ei au realizat un film senzațional. „Sfîrșitul dialogului" dezvăluie spectatorilor, timp de 45 de minute, imagini documentare dramatice ale regimului dezonorant și inuman de la Pretoria, care a ridicat la rang de lege discriminarea rasială în cele mai brutale forme ale ei.

...Ideea realizării filmului a fost avansată la începutul anului trecut de cîțiva membri ai Partidului pan-african, interzis în Republica Sud-Africană. Un documentar filmat despre realitățile vieții de zi cu zi a apartheidului a fost considerat ca putînd sluji cu folos campaniei pentru demascarea în străinătate a discriminării vaste, multilaterale la care este supusă marea majoritate a populației africane, în republica apartheidului. Un film care să fie turnat în rezervațiile bantustane, în fundul minelor, pe plantații, în orașele „albe" în care negrii au voie doar să muncească ziua, însă nu să și înnopteze...

Dar nu erau fonduri. Și nici specialiști nu erau disponibili. Și mai trebuia, în prealabil, pregătită o întreagă rețea de colaboratori sigури, cu ajutorul cărora să poată fi înșelată poliția atît de suspicioasă...

Problemele nu au fost, totuși, insolubile. Banii necesari au fost obținuți, într-un termen relativ scurt, prin donații făcute în străinătate de adversari ai apartheidului. Aproximativ 5 000 de lire sterline. Din ei s-au cumpărat pelicula și aparate de filmat, pe care le-au adus diferite persoane venite în vizită la Pretoria și Johannesburg (s-a considerat că achiziționarea lor de către negri, chiar în Republica Sud-Africană, ar fi putut stîrni bănuielile autorităților). Cîțiva dintre inițiatorii filmului au început să învețe să mînuiască aparatele de luat vederi. Între timp, s-au luat măsuri pentru a se asigura colaboratorii necesari în vederea deplasărilor pe teren, în fapt pe teritoriul întregului stat. În iulie 1969 au început primele filmări...

Amănunte despre peripețiile prin care au trecut cei ce au realizat „Sfîrșitul dialogului" a furnizat Vus Make, un reprezentant la Londra al Congresului pan-african. Make — evadat în urmă cu 11 ani din închisorile sud-africane, unde fusese condamnat datorită activității sale împotriva apartheidului — a fost cel ce, împreună cu Nana Mahomo, un alt exilat sud-african, a format în capitala britanică o modestă societate cinematografică, „Morena Film", cu scopul de a transforma într-o peliculă închegată secvențe cu un rulaj de peste patru ore primite pe căi, bineînțeles, clandestine, din Republica Sud-Africană, și de a difuza „Sfîrșitul dialogului" în diferite state ale lumii. Make a relatat unui reporter de la revista „Observer" cîteva detalii despre condițiile în care a fost turnat filmul.

Filmările au durat aproximativ trei luni și au fost efectuate de cinci operatori africani, cu ajutorul a două camere de luat vederi. Adeseori, ca să poată lucra, ei au trebuit să dea dovadă nu numai de o îndrăzneală deosebită dar și de multă ingeniozitate, pentru a abate atenția poliției și a eventualilor ei informatori. Așa s-au petrecut, de pildă, lucrurile în timpul filmării secvențelor în fundul minelor de aur, secvențe care formează cele mai interesante părți ale filmului. Filmările într-una din mine au fost făcute de trei operatori, cu un singur aparat. Cei trei și-au asigurat sprijinul muncitorilor mineri. Ei au coborît în galerii deghizați ca mineri și paznicii albi nu și-au dat seama că este vorba de o substituire de persoane. La terminarea schimbului în locul lor au urcat alți trei africani. Operatorii au rămas astfel în fundul minei cît timp a fost nevoie. Mai dificile au fost secvențele în care trebuiau filmate echipele de mineri negri conduși de șefi albi. Pentru a nu trezi bănuielile acestora — pe complicitatea cărora nu se putea conta — aparatul de filmat a fost ascuns undeva în galerie, într-un loc unde se știa că șefii de echipă obișnuiesc să stea adeseori. Cu acest prilej au fost obținute cîteva din cele mai bune momente de ciné-vérité.

„Sfîrșitul dialogului", așa cum a fost realizat, prezintă în mod sobru dar extrem de convingător, realitățile brutale ale rînduielilor rasiste din Republica Sud-Africană. Imaginile sînt însoțite de comentarii bazate mai ales pe fapte și statistici culese din surse oficiale sud-africane. Șocul anti-apartheid al filmului, așa cum au afirmat cei ce l-au văzut la prima lui proiecție publică, este imens, puternic, demascator.

„Sfîrșitul dialogului" este, poate, și primul film pe care principalii lui realizatori nu au prilejul să-l vadă, din motive independente de voința lor...

U. VĂLUREANU

Un spectacol pe săptămînă

„GLUGA PE OCHI" la Teatrul Bulandra

Ce s-ar întîmpla cu această piesă dacă n-ar dispune de asemenea interpreți ca Toma Caragiu, Virgil Ogășanu sau Marius Pepino? Răspunsul nu e prea greu de dat și el înclină spre o substanțială reducere a interesului pe care, acum, îl stîrnește în rîndul publicului (afirmație pe baza publicului de la premieră, care urmează să fie verificată ulterior). Pe autor, Iosif Naghiu, l-am mai întîlnit în stagiunea trecută, cînd piesa „Absența" i-a fost jucată pe scena Teatrului Giulești. Piesă grea de înțelesuri, dezbătînd la o înaltă tensiune dramatică probleme ale raporturilor umane contemporane, „Gluga pe ochi", ni se spune că a fost scrisă anterior „Absenței", ceea ce face cinste dramaturgului, care dovedește că a urmat un drum ascendent. În orice caz, impresia puternică lăsată de reprezentația de la Giulești nu mai poate fi reconstituită de astădată.

Dar să lăsăm comparațiile, cu atît mai mult cu cît „Absența" fusese o dramă de idei, o dramă plină de tensiune, iar acum ne aflăm în fața unei farse, a unei farse absurde și, voit sau nu, puțin sinistre. Neîndoielnic, Naghiu se dovedește un bun meșteșugar, replicile, în mare parte, curg spiritual și sînt bine valorificate de actorii cîțiți la începutul acestor rînduri. Există scene cînd se descifrează o serie de accente satirice de actualitate. Însă, de la un anumit moment, tu, spectator din sală, te simți frustrat: miza care se ascunde în spatele vorbelor rămîne relativ mică: „cauți să supralicitezi unele sensuri și, în cel mai bun caz, descoperi că săgețile se îndreaptă către ținte demult doborîte de alții. Nu e nimeni de vină dacă țintele au fost alese dintre cele efemere.

Genul absurd poate plăcea sau nu. În orice caz există și aci meștri care, mai greu, mai ușor, au fost, în cele din urmă, recunoscuți sau, măcar, acceptați. Calificarea, fie și a procedeului, scoate întotdeauna în evidență micile sau marile deosebiri față de original. La ce bun atunci, cînd este vorba de un real și autentic talent?

Regizorul Valeriu Moisescu a dat cursivitate desfășurării piesei, deși distribuția, inegală, cuprinde vîrfuri alături de actori care nu se prea văd, și aceasta nu din cauza întunericului. A propos de întuneric, tot la acest teatru, cu vreo doi-trei ani în urmă s-a jucat „O comedie pe întuneric" folosind un artificiu scenic aproape identic. Desigur, nu e interzis, dar de cîte ori?

SPECTATOR

• ȘTIINȚA ȘI VIAȚA • ȘTIINȚA ȘI VIAȚA

CE ESTE VIAȚA?

Puteți să dați o definiție?

Prof. univ. EDMOND NICOLAU

RĂSPUNSURILE UNUI CIBERNETICIAN

Performanțele științei nu ne mai tulbură. Semnele de exclamare ni s-au tocit. Ne-am obișnuit într-atît cu acest unt al senzației pe pîine, încît, probabil, dacă într-o bună zi ne-ar lipsi, am rămîne cu mîna întinsă, fără să înțelegem: „Cum așa, astăzi, nimic nou, nimic senzațional?". Hazardul și necesitatea ne-au răsfățat însă în aceste decenii, fără pauze. Iar cînd disciplinele științifice păreau să fi „obosit", pentru a împlini parcă această exigență, au început să-și spargă propriile granițe care le delimitau sever pînă atunci, interferîndu-se cu discipline ce cîndva erau cu totul îndepărtate și străine: matematica cu filozofia, cu medicina, cu sociologia etc., biologia cu chimia, cu fizica, electronica cu biologia... sînt doar cîteva exemple. Marile descoperiri au devenit fructul unor studii în adîncime și de mare complexitate. Și „recompensa" dorită a unei colaborări între discipline nu a întîrziat. Între timp, noi, neștiințificii, ne-am obișnuit și cu această interferare, cu această interacțiune de formații diferite pe același tărîm de cercetare. Pe cine mai surprinde astăzi un titlu ca cel pe care l-a avut un simpozion recent: Cibernetica în biologie și medicină?! Am făcut un pas mai departe tot din vina științei. Nu ne mai mirăm, dar nici nu ne mai mulțumește simpla informație. Vrem să înțelegem. Vrem să înțelegem, de pildă, „prin ce" și „cît" a profitat biologia din întîlnirea ei cu cibernetica. Este întrebarea pe care i-am adresat-o de altfel **prof. univ. EDMOND NICOLAU.**

— Cibernetica a adus biologiei un punct de vedere legat de informație, în primul rînd. Va trebui să ne referim așadar la importanța sistemelor informaționale și a sistemelor cu reacție. Într-un fel, sistemele cu reacție erau cunoscute din studiile de homeostazie și mai tîrziu din studiile neurofiziologice. Istoria acestor cercetări e foarte veche. Diferența între căile care trimit și cele care aduc mesaje de la creier era cunoscută de școala din Alecsandria, mai exact de Gallien (131—201 e.n.).

— Ce este important în biocibernetică?

— Studierea în detaliu din punct de vedere cibernetic a sistemelor cu reacție din organism. Aceste sisteme sînt de altfel foarte numeroase. Sînt toate sistemele cibernetice din endocrinologie. Este sistemul nervos și sistemul circulator.

— Îmi îngădui să deschid o paranteză în discuția noastră, pentru a sublinia un fapt mult prea des uitat: preeminența școlii românești în acest domeniu. Dr. Gh. Marinescu, de două ori laureat al Academiei franceze de medicină și Gh. Petrovici care a lucrat alături de prof. dr. D. Danielopolu ani îndelungați, au scris despre marele savant român, precursor în cibernetică. Ei au arătat că încă din anul 1920, Danielopolu a emis unele noțiuni ale ciberneticii de azi — feed-back-ul, de pildă — adică autocontrolul prin legătura inversă sau „alimentarea îndărăt", expresie mult utilizată de ciberneticieni. Mărturie este lucrarea lui Danielopolu din anul 1928, deci cu mai bine de 50 de ani în urmă și unde se vorbește despre existența legăturilor inverse. „El și-a sistematizat în termeni preciși o orientare preexistentă de gîndire revoluționară în biologie, fiind un precursor în această direcție chiar pe plan mondial. Faptele descoperite de Danielopolu erau în contradicție cu datele clasice ale epocii în care au fost enunțate. Confirmarea lor avea să vină abia după moartea sa".

— Să adaug pe această linie a afirmării de prestigiu a școlii medicale românești pe plan mondial, cercetările deosebit de valoroase ale școlii de endocrinologie creată și condusă de acad. Ștefan Milcu.

— Ce înseamnă de fapt cibernetica în biologie? Mă gîndesc anume la distincția clară care se face între tehnici cibernetice și cibernetică tehnică.

— Bineînțeles. Aci vom vorbi despre tehnici, despre metode noi de prelucrare cibernetică a informațiilor biologice.

— De exemplu?

— **De exemplu putem vorbi**

O lume „nevăzută" surprinsă de microscopul electronic

despre tehnicile cibernetice în problemele de animare.

— Puteți să ilustrați rolul lor?

— Dacă cineva ar intra la Grote Schoor, cînd se face un transplant cardiac, va observa o imensă suprafață plină de aparatură electronică. Din această suprafață, o foarte mică parte este ocupată de masa de operație. Un alt exemplu de ultimă oră: stimulatorul cardiac implantat în corp. Sau tehnicile în protezele senzoriale. De pildă, aparatele foarte eficace de demutizare. Copiii muți sînt muți pentru că nu aud. Sînt însă extrem de rare cazurile cînd „totul" este distrus pentru audiție. Or, această aparatură cibernetică concentrează toată energia sonoră existentă (cît de slabă) pe o bandă și copiii pot astfel să învețe să vorbească mai repede. Și la noi se studiază aceste tehnici și anume la un liceu profesional al Ministerului Muncii, la Institutul de științe pedagogice și la Institutul Politehnic București. Mă întrebați care este importanța ciberneticii în biologie? Aș aminti că biologia începe de la nivelul virusurilor. Știți că pentru genetică noțiunea de cod este esențială. Or, această noțiune este o noțiune informațională. Cibernetică. Fructificarea unei noțiuni cibernetice în biologie este tocmai ceea ce începe biocibernetica să facă: să pună în evidență, diferitele sisteme de reglaj cibernetic din ființele vii. Cibernetica poate stabili care sînt parametrii caracteristici și eventual să facă modele. S-ar putea prin aceasta să se ajungă la o optimizare a terapeuticii. În afară de sistemele menționate — endocrin, nervos, circulator — în care cibernetica și-a și vădit importanța, s-a studiat și sistemul respirator. S-a realizat de pildă în Statele Unite un model. E un „manechin", dacă vreți, în care s-au simulat toate circuitele plus ochii, pentru că anestezistul trebuie să știe să măsoare diametrul pupilei pentru a ști precis că pacientul său a primit o doză suficientă pentru a fi adormit, dar nu... prea puternică. Acest „manechin" folosește studenților și tinerilor medici pentru a învăța să facă o anestezie perfectă. Se evită astfel eventualele accidente pe care le poate provoca un începător.

— În ultima vreme s-a vorbit despre rolul ciberneticii în studiile de descifrare ale vieții psihice. Acest salt de la fiziologic la psihologic nu este cumva o exagerare?

— Nu. Este bineștiut că comportamentul psihic nu poate fi necorelat de manifestările fiziologice. S-au făcut prelucrări de electroencefalograme cu calculatorul pentru a se descifra viața psihică. Se întreprind astăzi cercetări precise pentru a stabili tipul psihologic. De pildă, encefalograma poate răspunde dacă pacientul este un intra sau extravertit. Testul Hans Eysenck stabilește ce fel de om ești din punct de vedere psihologic. Adică dacă aparții unui tip sau altuia. Encefalograma a confirmat testul. Mai mult încă, sînt cercetări în Statele Unite care pretind că poți identifica chiar stimuli elementari, după anumiți indici de recunoaștere scoși din electroencefalogramă. Cum e culoarea. Alte exemple. Într-o vizită pe care am făcut-o la Universitatea Lomonosov, în laboratoarele savantului Anohin, am văzut că aci se fac studii privind viața psihică a copilului înainte de naștere. Este cercetat comportamentul unui făt născut înainte de termen, pentru a înțelege sistemul nervos format în această perioadă. Concluzia la care s-a ajuns e că, încă de la 5 luni, din viața intrauterină, fătul are un sistem nervos complet. Are comportamente nete. Reacții de mirare, de satisfacție, reflexul de prindere... Și s-au făcut de asemenea studii pe animale, urmărindu-se (în viața intrauterină) informațiile din creierul fătului, în corelație cu creierul mamei. Iată doar cîteva exemple care demonstrează că întîlnirea ciberneticii cu biologia și medicina este dintre cele mai fructuoase. Cred că am putea aminti, în această ordine de idei și despre bionică.

— Nu cumva ne îndepărtăm de la subiect? Mă gîndesc că roadele bionicii le-a cules tehnica.

— Nu numai tehnica. Conceptul de bionică s-a lărgit. Cibernetica și biologia s-au fructificat reciproc. O să vă dau un exemplu, din numeroasele probleme puse la conferința unională de bionică de la Moscova. Mă refer la procesul foarte complicat al migrației păsărilor. De ce o pasăre pleacă toamna de pe meleagurile noastre într-o țară caldă? Itinerariul nu este deloc simplu și chiar un om cu posibilități multe de orientare, se poate rătăci. Iată că se cer ciberneticii explicații pentru procese biologice complexe. Și există foarte multe asemenea întrebări care se pun. Esențial astăzi, de pildă, este cunoașterea mecanismelor intime la nivel macromolecular. Aș distinge aci două probleme importante. Una privind limbajul. Cuvintele. Vorbim despre viață dar nu avem încă o definiție a ei. Virusurile de pildă nu sînt considerate de unii biologi ca ființe vii. După părerea mea această problemă are două aspecte. În jurul definiției se înfruntă o reminiscență teologică și o concepție științifică. CE ESTE VIAȚA? S-a răspuns: CEVA CE ESTE CAPABIL A SE HRĂNI, A AVEA UN METABOLISM, A-ȘI GENERA UN SUBSISTEM CARE SE REPRODUCE. Să ne gîndim. În acest caz virusul nu este ființă vie pentru că nu-și fabrică în el modelul care se reproduce. Dar atunci nici eunucul nu este viu! Nici omul după o anumită vîrstă nu mai e viu! Un ou nefecundat nu este viu. Este viu un ou cu bănuț, iar cel fără bănuț nu e viu! Iată așa dar fragilitatea definițiilor pe care le avem. Cibernetica a adus, cred, un nou punct de vedere. Nu de mult au fost sintetizate proteine. S-a izolat gena. S-au făcut experiențe pe celule. O celulă a fost descompusă și apoi asamblată. Virusul, de asemenea. Iată lovitura decisivă pe care cibernetica a dat-o judecăților teologice, care nu pot răspunde întrebărilor despre viață, despre moarte, privind ființa supranaturală. Cum a apărut ființa supranaturală?! Teologii nu răspund. Ei nu fac decît să deplaseze problema. A doua problemă care mi se pare esențială, este aceea de a putea realiza specii care nu există pe pămînt pînă acum. Se va putea fără îndoială... dacă vom reuși să scriem în cod genetic „cuvintele" pe care le dorim noi. Mă gîndesc la aportul important pentru zootehnie, pentru agricultură, cînd se vor explora toate posibilitățile pentru a obține soluții în folosul omului, al hranei în viitor. O altă problemă pe care vreau să o ating, pentru că ea a fost discutată recent, este cea a moralei, a axiologiei, a comportamentului. Cred că trebuie să spunem: cibernetica nu este o știință normativă. Nu creează o morală, o morală cibernetică. Nu are pretenția să intervină în acest domeniu.

Prof. dr. JACQUES MONOD

ÎNTREBĂRILE UNUI BIOLOG

În discuția cu prof. univ. EDMOND NICOLAU au fost atinse probleme de un interes extrem, de o actualitate „fierbinte". Pentru a sublinia aceasta, ne-am îngăduit să citîm părerea **savantului JACQUES MONOD, laureat al premiului Nobel, în 1965,** asupra cîtorva întrebări pentru viitor, părere exprimată în cadrul unui recent interviu acordat unui ziarist francez.

„Sistemul nervos central nu este un sistem infinit. O mașină nu poate avea decît un număr finit de elemente logice. Noi știm astăzi că sistemul nostru central conține aproximativ 10^{12} neuroni și, să spunem, 10^{15} sinapse — sinapsele fiind elementele logice fundamentale. Aceste cifre, desigur, nu sînt singurul nostru element de cunoaștere. În unele programe de mașini se întîmplă să se folosească voit elemente aleatorii. Se fabrică așadar programe care conțin un element de imprevizibilitate esențială. Nu sînt nici eu departe de a crede că și noi avem programe stochastice, să zicem, un generator de hazard. Nu este demonstrat, dar este verosimil ca descărcarea spontană a unui neuron de-a lungul axonului să fie parțial probabilistă. Am putea deci să spunem că descărcarea accidentală a unui neuron undeva, antrenează, din timp în timp, în cascadă și prin mărirea efectului, o consecință neurală importantă și permite, de exemplu, cristalizarea unei atitudini sau a unei idei. Cred că în următorii douăzeci de ani se vor face progrese considerabile în ce privește structura funcționării. Astăzi aceasta constituie ultimul „zid" de străpungere în biologie. Pentru moment, în acest domeniu sîntem astăzi, în aceeași situație pe care o aveam în urmă cu vreo patruzeci de ani pentru teoria fizică a eredității: nu știm din ce parte să apucăm problema. În 1940, speranța de a cunoaște într-o bună zi ce este o genă, cum funcționează, de ce se reproduce atît de asemănător ei părea a fi cu totul himerică, imposibilă. Or, la ora actuală, este o problemă în întregime rezolvată. Pentru sistemul nervos central, va fi mai greu, dar cercetarea fundamentală înaintează mai repede decît ne închipuim că o face. Și cred că nu trebuie să privim**

Roboții se perfecționează

cu ironie cercetările savanților anglo-saxoni care caută să reproducă cu mașini cibernetice procese comparabile proceselor de gîndire. Chiar dacă nu reușesc adesea decît să arate în ce anume programele cibernetice se deosebesc de procesele noastre conștiente sau inconștiente, dar faptul de a stabili această diferență este de o mare importanță. A înțelege procesele care ne fac să reflectăm, să gîndim, să creăm idei, să vorbim, da iată întrebări la care cred că se va răspunde. Vom afla!

Dar limbajul, această „performanță unică", ce explicație are? — a fost întrebat Monod.

„În primul rînd, a răspuns el, cred că cei care privesc limbajul ca un instrument fundamental diferit de sistemele de semnalizare întrebuințate de animale au dreptate. Animalele nu sînt capabile decît să-și comunice un număr finit de situații stereotipe: apropierea unui dușman, chemarea sexuală etc. Ethologiștii serioși gîndesc, aproape toți, că, la animale, semnalul nu este constient, funcțional asociat necesității de transfer a informației. Nu este un mijloc de comunicare ci mai degrabă o reacție provocată de o situație dată. Rezultă de aci că un animal poate comunica altor animale informații asupra unei situații în care se găsește un alt animal, fie că acesta este un viitor soț sau, dimpotrivă, un dușman. Dar ceea ce animalul nu poate face este de a comunica rezultatul unei experiențe subiective personale. Cu toate acestea, în afara oricărui dubiu, animalele superioare sînt capabile de ceea ce noi numim „imaginație". Un cățeluș care trepidează de bucurie cînd stăpînul își pune haina să plece, își imaginează plimbarea. Este evident. El are aceste reprezentări. Este capabil să le comunice. Aceste mijloace de transmisie ale animalelor nu permit însă deloc transmiterea unei culturi: o idee care i-a venit cuiva nu piere o dată cu cel care a avut-o. Ea este transmisă altora, și apoi altora și apoi altora. Acesta este, prin definiție, limbajul uman: startul lui datează din ziua cînd, un individ moare și una sau cîteva dintre ideile pe care el le-a avut, asociații pe care el le-a făcut, nu mor o dată cu el. Legătura între structura sistemului nervos central și limbaj însă?... Dacă aș ști, dacă aș putea răspunde la această întrebare, ar însemna că am făcut cea mai mare descoperire ce se putea face. Ar însemna că am putut ajunge în străfundul funcționării sistemului nervos central, la ideație, la logică... Cercetători încearcă astăzi o apropiere neuro-biologică a funcției limbajului dar nu sînt decît la începutul începutului. Pentru mine, sistemul nervos central al omului este preconditionat genetic de achiziția limbajului. Limbajul a jucat rolul unei forțe de selecție. Forța de selecție înseamnă ansamblul condițiilor care fac ca dezvoltarea unei anume trăsături să fie favorabilă speciei. Deci, dacă această funcție apare, va fi selecționat. Dezvoltarea unei alte trăsături, dimpotrivă, este dăunătoare. Există tendința de a crede, în general, că forțele de selecție sînt definite integral de mediul exterior în care trăiește animalul. Este inexact: în forțele de selecție, comportamentul animalului însuși joacă un rol esențial. Or, existența în sînul unor anumite grupe de prehominieni a funcției limbajului, chiar într-un stadiu foarte primitiv al ei, a creat cu necesitate condițiile de selecție cu totul noi care favorizau mult mai mult decît altele, dezvoltarea inteligenții și chiar a unui anumit tip de inteligență. A inteligenței capabile să folosească limbajul simbolic. Aceasta înseamnă, după părerea mea, că limbajul a contribuit la evoluția fizică a omului, nu numai la cea culturală".

Catinca MUSCAN

• FAMILIE • LOCUINȚĂ • MEDIC • MODĂ • GOSPODĂRIE • COSMETICĂ • CULINARE • GRĂDINĂRIE •

Ne gîndim de pe acum la revelion, nu ? E o noapte deosebită. O dorim deosebită în amintirea noastră, alături de cei dragi. Ne punem o sumedenie de întrebări. Căutăm soluții pentru decorarea casei, pentru pregătirea mesei sau gustărilor, pentru rochia pe care o vom purta. Cu această ultimă întrebare în minte, am intrat în magazine. Ce să vă propunem ?

Depinde de ceea ce vreți să realizați. Pentru o **rochie nouă**, aveți multiple variante. Foarte distinsă rămîne rochia neagră sau în altă culoare uni. Potrivită în acest sens ni s-a părut o mătase naturală neagră, puțin lucioasă, la prețul de 96 lei metru. Același material se găsește și într-o foarte reușită culoare verde.

Plăcut ca tușeu și colorit, triplu voalul oferă și el culori care se pot adapta unei rochii de seară, cu model mai pretențios sau mai simplu. O sugestie, dacă ne permiteți : nu vă hazardați la culori foarte deschise decît dacă silueta permite acest lucru. Din mătase naturală grea, satin natural sau triplu voal vă puteți face o rochie mai lungă sau o salopetă fără mîneci. Celor care țin la ansamblul pantaloni-bluză trebuie să le spunem că a început declinul ținutei care adoptase, fără rezervă, pantalonul în locul fustei.

Predilecția noastră rămîne, incontestabil, pentru țesăturile într-o singură culoare. Asta nu înseamnă însă că mătasea naturală sau stofele imprimate trebuie neglijate. Depinde însă de imprimeul ales. Pentru seară, ne-ar atrage un imprimeu pe fond mai închis, cu desene mai

Am văzut... ne-a plăcut... vă sugerăm...

mari, estompate, arabescuri sau dungi, mai puțin — flori. Imprimeurile de culori deschise pot foarte bine servi la confecționarea unei bluze elegante cu mînecă lungă, bogată, asortată la o fustă neagră și purtată cu o colerետă strînsă pe gît, din catifea neagră, pe care aplicați cîteva mărgele sau paiete în culoarea bluzei, un medalion, o broșă, o podoabă metalică. Tot pentru bluză, vă sugerăm clasica dantelă sau șantungul în culori deschise, foarte plăcute.

În cazul cînd aveți o rochie care are nevoie doar de cîteva modificări, ne-ar place să folosiți satin lucios uni pentru a garnisi și chiar lungi rochia de anul trecut prin intercalarea unei corselete late în talie sau chiar în apropierea tivului. Dacă sînteți dispusă să vă cumpărați o bluză nouă (pe care o veți purta de altfel, și la spectacole), transformați rochia veche într-o fustă lungă. O rochie scurtă imprimată, din mătase naturală sau voal poate deveni și ea — cu mici modificări — o bluză elegantă.

Drept garnitură : jabou, eșarfă, manșete, mînecuțe întregi, se poate folosi și voalul și chiar brocarturile care, drept să vă spunem, nu ni s-au părut prea reușite pentru rochii. Voalul se potrivește și transformării unei rochii din dantela care se lungește cu ajutorul a două-trei volane cochete, volane ce se repetă și la manșetă. La fel, o rochie scurtă, fără mînecuțe, dintr-o mătase lucioasă, din dantelă, catifea, poate fi pusă peste o fustă lungă de voal în culoarea rochiei. Mînecile vor fi și ele din voal, foarte bogate.

O rochie uni primește și o garnitură din mătase imprimată sau voal imprimat. De pildă, o eșarfă foarte lungă, pe care coaseți — respectînd imprimeul — mărgele sau paiete de diverse culori. Să nu uităm, blana fină, ce lungește o rochie prin aplicarea ei chiar de la tiv în jos. Este o garnitură elegantă și discretă.

ÎN AȘTEPTAREA REVELIONULUI

1) Potrivită pentru toate vîrstele, această rochie neagră, din triplu voal de mătase este simplă, sobră și elegantă.

Croiala este executată din țăieturi în patru bucăți, ușor evazată pe marginea de jos. Lungimea peste genunchi cu 10—15 cm sau mergînd pînă la acoperirea gleznei, decolteul în formă de V, ușor pe lîngă gît ; umărul foarte îngust. Se pot pune sau nu mîneci, aceasta depinzînd de rotunjimea brațului. Accesorii : un șal negru din mătase cu franjuri lungi sau o bandă de catifea pusă pe gît, pe care se prinde un medalion.

2) Fustă neagră, lungă, închisă în față cu nasturi mici din strasuri. Croiala — în față, pe linie dreaptă, în spate — ușor evazată. Se poartă cu o bluză din mătase albă sau neagră gen chemisier, mîneca fiind mai largă ca deobicei, croită pe bie și prinsă în manșeta cu patru sau cinci nasturi îmbrăcați în materialul bluzei. Reverele sînt lungi și ascuțite. Nasturii pot fi la fel cu cei de pe fustă.

3) Rochie din stofă subțire neagră, care depășește lungimea genunchiului. Nu este tăiată în talie. Mîneca lungă, pe braț, fără manșetă, este ușor evazată la încheietură. Originalitatea acestei rochii o dau golurile tăiate pe

marginea mînecii, goluri semiovale care se repetă, ca tăietură, și pe pieptul rochiei. Ele se pot prinde, atît pe piept cît și pe mîneci într-un năsturaș din materialul rochiei.

4) La o rochie mai veche, puteți adăuga o garnitură din mărgele mici și paiete pe o anumită formă sau ca cea din desen. Alături, aveți cîteva modele de bijuterii pe care le puteți confecționa din lanțuri și mărgele prinse pe benzi de catifea.

Desene și text : Doina LEVINȚA

UTIL ȘI PRACTIC

• Udatul plantelor de apartamente - iarna

În general, apa pentru udat trebuie să aibă temperatura camerei. Udatul cu apă rece poate provoca căderea bobocilor sau a florilor, precum și putrezirea rădăcinilor. Sînt foarte sensibile la apă rece, mai ales dacă se udă pe frunze, Gerbera, Gloxinia și Violetele africane (Saint paulia). Pentru egalizarea temperaturii apei cu aceea a camerei, e bine să existe un vas în care se păstrează apa de pe o zi pe alta.

În ceea ce privește calitatea, apa cea mai bună pentru udat este apa de ploaie sau cea rezultată din topirea zăpezii. Apa de robinet e mai puțin potrivită datorită substanțelor de purificare și dezinfectare ce le conține și care pot dăuna plantelor. De aceea e bine ca înainte de folosire, această apă să fie ținută într-un vas deschis, 24 ore, în care timp se evaporă mare parte din substanțele dăunătoare.

De asemenea, este necesar să se respecte zilele și chiar orele de udare, deoarece plantele își stabilesc un anumit ritm de consum al apei, care este perturbat în cazul schimbării programului. Chiar și cantitatea de apă folosită la un udat este bine să fie păstrată în mod constant, în fiecare anotimp. Pentru ca apa să pătrundă ușor și să fie cît mai uniform răspîndită la rădăcini, pămîntul din vasul respectiv se afînează din cînd în cînd cu un bețișor de lemn.

Ing. Șt. BĂLĂNESCU

• Poftiți la masă...

Masa de la garnitura dv. de mobilă prin modificări minime poate deveni o masă practică și anume :

Tăiați picioarele mesei pînă cînd masa rămîne la o înălțime de cca 45 cm, egală cu înălțimea planului orizontal al canapelei și fotoliilor dv. din colțul de primit musafiri al camerei de zi. Înfingeți un dorn în capetele picioarelor mesei, lăsîndu-l în afară 2—3 cm (desenul 1). Păstrați cele patru capete ale picioarelor mesei undeva într-un sertar. Masa dv. a devenit o masă pentru primit musafiri, stînd la o cafea în mod confortabil (desen 2).

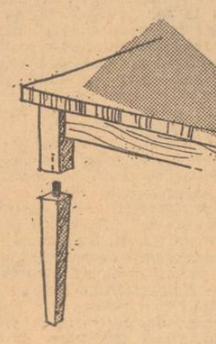

În cazul că doriți să luați masa, fixați-i din nou picioarele prin intermediul dornurilor care intră în niște găuri de același diametru. Astfel, în cinci minute puteți să adresați musafirilor dv. tradiționalul „poftiți la masă".

Arh. M. OPROIU

P. S. Puteți comanda la centrele de comandă o masă cu picioare telescopice care se reglează la înălțimea dorită.

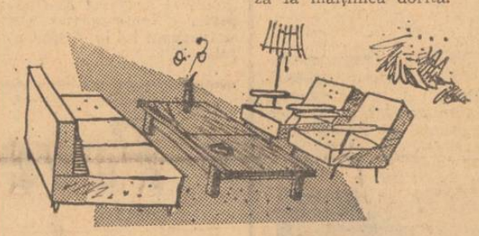

• Înainte de apariția primului rid

O cremă bună, hrănitoare, o mască adecvată aplicată o dată pe săptămînă sînt mijloace preventive excelente pentru întreținerea supleții pielii.

Momentul însă în care trebuie să începem îngrijirea pielii sau folosirea unei creme antirid nu poate fi precis determinat, deoarece depinde în mod categoric de natura pielii. Desigur că pînă la vîrsta de 25 ani nu ar fi cazul să vorbim de tratamentul ridurilor. Dacă însă vă expuneți obrazul irațional la soare, fără a-l proteja, dacă folosiți farduri fără a le îndepărta cu rigurozitate seara, dacă aplicați diferite tratamente drastice pentru micile defecte ale pielii, riscați să vă apară ridurile înainte de a împlini 30 de ani. Același risc îl aveți și dacă locuiți într-un apartament supraîncălzit, fără procentul normal de umiditate.

Atenție la ridurile din jurul gurii și cele de deasupra buzei superioare pentrucă aceste mici riduri care inspiră figurii un aspect atît de bătrînesc, odată apărute nu pot fi îndepărtate nici măcar prin chirurgie estetică prin așa numitul „lifting". De aceea metodele de prevenire au în acest caz importanță deosebită. Nu se va omite masajul gurii, desenînd cu degetul arătător și mijlociu un arc în jurul buzelor. La masaj veți folosi o cremă cu vitamine și extracte placentare.

Masajul se va efectua în fiecare zi dimineața și seara.

Ludmila COSMOVICI

PENTRU MENIURILE SĂPTĂMÎNII

SUPĂ ȚĂRĂNEASCĂ DE TOAMNĂ

O conopidă, 70 g unt, două cepe, doi căței de usturoi, 2—3 morcovi, o țelină mică, 4 cartofi, două roșii, 100 g slănină afumată, sare, piper, 2½ litri apă. La dorință puțin cașcaval ras.

Puneți conopida în apă ușor acidulată cu puțin oțet ca să iasă viermișorii ce s-ar putea să-i aibă.

Într-o cratiță puneți ceapa și usturoiul mărunt tăiate să se rumenească în unt. Nu trebuie să se înroșească ci numai să se înmoaie și să devină sticloase. Curățați morcovul și țelina și tăiați-le ca fideaua. Tăiați și cartofii în cuburi nu prea mici. Scurgeți conopida și desfăceți-o în buchete mici. Tăiați roșiile mărunt. Puneți totul la fiert în apă clocotită. Sărați, piperați. Faceți focul mic. După circa jumătate de oră supa e gata. Înainte de a o servi adăugați slănină tăiată în cuburi și rumenită pînă ce devine ușor crocantă. La dorință puteți servi separat puțin cașcaval ras pe care fiecare comesean și-l va presăra peste supă.

• Rețetă pentru 6 persoane.

ESCALOP CU CIUPERCI

4 felii de carne fragedă de vită de circa 150 g fiecare, 50 g unt, sare, piper, 200 g smîntînă ; 500 g ciuperci, 50 g unt, o lingură suc de lămîie, sare, piper.

Tăiați partea nisipoasă de la picioarele ciupercilor. Nu le curățați de pieliță — e o muncă și un timp irosit inutil. Spălați-le repede, zvîntați-le. Înfierbîntați untul (50 g) și dați drumul ciupercilor înăuntru (întregi dacă sînt mici ; tăiate în lamele dacă sînt mari). Stropiți-le cu zeamă de lămîie, sărați-le și presărați-le cu piper. Acoperiți vasul și lăsați-le pe foc mic să se înăbușe circa 10 minute.

Separat înfierbîntați într-o tigaie restul de unt (50 g) și rumeniți în el, pe foc slab cele 4 felii de carne, cîte 3 minute pe fiecare parte. Sărați, piperați, întăriți focul pentru ca feliile de carne să capete culoare. Așezați carnea pe un platou suficient de adînc și țineți la cald. Înconjurați-o cu ciupercile scurse. Peste sucul rămas de la rumenitul cărnii turnați-l pe cel de la ciuperci, amestecați totul cu smîntînă. Lăsați să se înfierbînte. Turnați sosul preparat peste carne și ciuperci. Presărați totul cu pătrunjel verde tocat. Serviți imediat.

• Rețetă pentru 4 persoane.

DESERT CU MERE

6—8 mere frumoase, 50 g unt, 50 g zahăr pudră ; 3 ouă, 120 g zahăr, un praf de sare, o linguriță de scorțișoară pudră sau de zahăr vanilat, 150 g făină, 6—8 cireșe sau vișine din dulceață, unt pentru uns o tavă.

Curățați merele de coajă și goliți-le de căsuța cu semințe. Puneți untul (50 g) la topit într-o cratiță potrivit de mare. Așezați înăuntru merele și lăsați-le să se înmoaie puțin. Pudrați-le cu zahăr (50 g), acoperiți vasul și lăsați-le pe foc slab pînă ce merele s-au înmuiat bine.

Ungeți cu unt o tavă rotundă de aramă cositorită sau un vas de Jena. Bateți împreună ouăle, scorțișoara sau vanilia, și zahărul pînă ce obțineți un amestec spumos. Adăugați treptat făina. Trebuie să obțineți un aluat neted nu prea lichid.

Așezați merele în tava unsă, turnați printre ele compoziția pregătită. Decorați fiecare măr cu cîte o cireașă din dulceață (Merele trebuie să rămînă întregi). Dați vasul la cuptor încălzit din timp. E gata după 20—30 minute. Desertul se aduce la masă în tava în care a fost copt. Se servește călduț.

Olimpia ȘTEFĂNESCU

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ...

Numeroși cititori ne întreabă cînd va apărea **„ALMANAHUL MAGAZIN 1971"**. Tuturor celor interesați le răspundem că **„ALMANAHUL MAGAZIN 1971"** va fi pe piață, la fel ca și în anii trecuți, la mijlocul lunii decembrie. Data precisă a apariției o vom comunica ulterior în paginile revistei.

ÎN LEGĂTURĂ CU PATERNITATEA

LIVIU A. din București întreabă dacă este posibil ca un copil născut de o femeie căsătorită să fie recunoscut de un alt bărbat decît soțul ?

În conformitate cu prevederile Codului familiei, ne răspunde consultantul nostru juridic, copilul născut în timpul căsătoriei are ca tată pe soțul mamei. De asemenea, copilul născut după desfacerea căsătoriei are ca tată pe fostul soț al mamei, dacă copilul a fost conceput în timpul căsătoriei și nașterea s-a produs înainte ca mama să fi intrat într-o nouă căsătorie. Pentru ca nou născut să fie recunoscut de un alt bărbat decît soțul mamei, trebuie ca acesta din urmă să introducă în termen de 6 luni de la nașterea copilului (sau de la data cînd tatăl a cunoscut nașterea copilului) acțiune în tăgada paternității și numai după admiterea acesteia se poate face recunoașterea voluntară, de cel care pretinde că este tatăl copilului. Simplul fapt că soții trăiesc despărțiți nu poate justifica admiterea acțiunii și respectiv duce la concluzia că soțul mamei nu este tatăl copilului, ci această împrejurare trebuie completată cu alte probe, care să facă dovada că este cu neputință ca soțul mamei să fie tatăl copilului.

CUMULUL PENSIEI CU SALARIUL

C. MANOLESCU și alți pensionari din municipiul București, sectorul VI, întreabă dacă pot cumula pensia integrală cu salariul pe o perioadă de 7 luni într-un an calendaristic, avînd în vedere că în anul precedent au funcționat ca angajați numai o lună de zile. De asemenea doresc să afle dacă lucrînd ca zilieri pot primi pe lîngă pensia integrală, salariul pe o perioadă mai mare de 4 luni în decurs de 1 an.

„Actualele reglementări referitoare la cumulul pensiei cu salariul — precizează consultantul nostru juridic — prevăd că pensionarii cu pensii integrale pentru limită de vîrstă pot cumula pensia în întregime cu salariul pe timpul cît sînt angajați cu contracte de muncă pe durată determinată de pînă la 4 luni, în cursul unui an calendaristic. Indiferent că dv. lucrați în calitate de zilieri sau sînteți angajați pe perioade mai mici de 4 luni, puteți realiza pe lîngă pensia integrală venitul din munca prestată ca angajați, pe o perioadă cumulată de maximum 4 luni, în decurs de 1 an calendaristic. Dacă în anul 1969 un pensionar a fost angajat numai 1 sau 2 luni, în 1970 va putea primi pensia în întregime cumulată cu salariul pe o perioadă de cel mult 4 luni, fără a putea beneficia de dreptul de a lucra alte 3 și respectiv 2 luni, pe considerentul că în anul precedent n-a avut calitatea de angajat pe o durată de 4 luni."

„MICUL CONSTRUCTOR"

Fotografie trimisă de cititoarea noastră **PARASCHIVA POPA**, din Cluj.

VREM SĂ ȘTIM

SZ. A. din orașul Gherla, jud. Cluj, ne scrie următoarele : În privința locuinței mele, de doi ani a apărut un fel de mucegai ce cuprinde orice material (în special lemnos) sau plantă în foarte scurt timp după depozitarea în pivniță. Menționez că din proprie inițiativă, fără a cere sfatul nimănui am încercat extirparea cu : benzină, prin văruirea cu lapte de var și chiar prin pîrjolirea unor părți cu hîrtii aprinse însă fără nici un rezultat. Rog foarte insistent pe cititorii revistei să mă sfătuiască cum să procedez pentru a scăpa de această năpastă — încheie scrisoarea cititorul nostru.

★

CONSTANTIN DUMITRESCU din Iași se interesează dacă mai poate fi folosită făina de porumb (mălaiul) care a căpătat un miros neplăcut, probabil de mucegai.

ÎNGRIJIȚI-VĂ SĂNĂTATEA

VIOREL R. — București. *Vă mulțumim pentru aprecierile adresate. Medicul urolog vă poate ajuta, este o intervenție ușor de suportat.*

V. L. — Satu-Mare. *Am citit scrisoarea dv. cu multă răbdare și am înțeles cauzele suferinței actuale. Traumele psihice din trecut au declanșat această fobie. Desigur este foarte greu să vă tratăm prin corespondență, dacă repetatele spitalizări la serviciile de nevroze nu au ameliorat starea dv. Credem că puteți beneficia de ședințe de psihoterapie în cadrul unui cabinet de psihiatrie. Pînă atunci vă recomandăm medicamentul Levomepromazin de 2 mg — 3 tablete pe zi. Renunțați la băile reci, nu vă ajută ; ele v-au declanșat anexita și pielocistita pe care trebuie să le îngrijiți sub îndrumarea medicului ginecolog.*

BĂRBULESCU MARIA — com. Moțăței, jud. Dolj. *Din cele descrise de dv. nu sîntem de acord cu diagnosticul sindrom adipozogenital. Vă adresați medicului endocrinolog și dacă va considera necesar o să vă îndrume către clinica de endocrinologie.*

ELENA COZMESCU — Călan *Vă mulțumim pentru aprecieri. La vîrsta dv. nu este interzis consumul de cafea. Este de preferat dimineața și nu seara, deoarece vă tulbură somnul. Referitor la regimul alimentar pe care vi l-ați instituit singură pentru a diminua greutatea, nu sîntem de acord cu piinea cu unt și dulceață. Înlocuiți-le cu salată de crudități și o felie de brînză slabă sau carne fiartă. De asemenea, nu sîntem de acord cu faptul că pînă la prînz nu mîncați nimic și, prin compensație, atunci consumați mai mult. Sînt de preferat 5 mese cu cantități mici de alimente cu valoare calorică mică. Pentru a îndepărta mătreața vă recomandăm spălat odată pe săptămînă cu „săpun special pentru păr". Periați părul zilnic cu o perie de păr — nu din fire sintetice, iar înainte de spălat îl frecționați la rădăcină cu sare fină. Pentru tenul gras vă recomandăm spălarea cu apă caldă și săpun și aplicarea de trei ori pe săptămînă a unei măști de zeamă de lămîie urmată de clătirea cu apă rece. O cură heliomarină ar avea efecte pozitive atît pentru silueta dv. cît și pentru ten.*

LUPESCU SAVU-VASILE — Salonta, jud. Bihor *Vă recomandăm B₁₂ 250 mg — 1 tabletă pe zi 15 zile. Folcisteină injecții intramusculare la două zile cîte-o fiolă, o serie de 15 injecții și vitamina E două dragele pe zi — 15 zile.*

VOICU ION — Călimănești, jud. Vîlcea. *Citiți răspunsul de mai sus.*

CONSTANTINESCU MARIA — Brăila. *Levurile pot fi întreținute de consumul de antibiotice sau sulfamide. Nu este suficientă o singură serie de tratament cu Stamicin ; veți mai repeta sub controlul medicului. Dacă nu găsiți Saprosan Gel folosiți Saprosan unguent în aplicații locale — tratament efectuat la cabinetul de ginecologie.*

Dr. Ana MURGULEȚ

NOIEMBRIE
LUNA PREPARATELOR CULINARE

Toate unitățile de alimentație publică pregătesc :

— un bogat sortiment de preparate de sezon ;

— mîncăruri românești, cu specific local ;

— specialități de cofetărie — patiserie ;

— expoziții de artă culinară cu vînzare.

Și dv. sînteți invitat să apreciați delicioasele preparate ale bucătăriei românești !

(5561)

TIMP CÎȘTIGAT
FACÎND CURĂȚENIE CU ASPIRATORUL DE PRAF
Practic

Aspiratorul de praf PRACTIC, de o construcție modernă, vă scutește de efort și vă economisește timpul

Cu ajutorul aspiratorului de praf PRACTIC puteți cu ușurință înlătura praful și impuritățile de pe : dușumele, pereți, mobilă, covoare, haine, tapițerie, radiatoare și din locuri mai puțin accesibile.

PRACTIC poate fi utilizat și pentru pulverizarea de lichide.

Prin calitățile sale constructive are un consum redus de energie electrică (15 bani pe oră).

Prețul aspiratorului de praf PRACTIC este de 785 lei.

Se vinde și cu plata în 8 rate lunare, acontul fiind de numai 118 lei

(5501)

NOU, MODERN, PRACTIC!

În magazinele de specialitate, găsiți un interesant sortiment de perdele din fire DIOLEN. Aceste perdele sînt fine, transparente, durabile, lavabile și ușor de întreținut : spălat-agățat-gata !

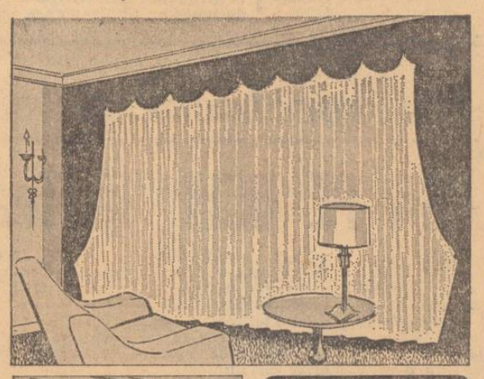

Diolen
garantează calitatea produsului

Prețuri avantajoase

CURIER săptămînal

TOT DESPRE „UN COPIL DE DAT"

de Mihai STOIAN

Revenind asupra cazului relatat într-un alt curier (al tinerei care dorea să-şi dea „de suflet" copilul), V. G. îmi scrie : „Deşi am numai 32 de ani, pot spune despre mine că sînt ceea ce se cheamă „O mamă spăsită". Tocmai de aceea aş vrea să-i adresez public, corespondentei dv., cîteva cuvinte care, cine ştie vor avea darul de a o împiedica să-şi dea copilul de lîngă ea. M-am căsătorit la 17 ani, iar la 18 ani am avut un copil, nedorit la vîrsta aceea, după simţămintele mele de-atunci ; credeam că nu-l iubesc şi nu-l voi iubi niciodată, sentimentele mele erau necoapte, aşa că, mai mult l-am lăsat în grija mamei sau a soacrei. La 22 de ani am divorţat de acel bărbat al meu şi pentru că eram încă tînără şi dornică de „libertate", iar fostul meu soţ avea condiţii materiale mai bune decît ale mele, copilul i-a fost încredinţat lui spre creştere şi educare. N-am să mint acum spunînd că acest lucru nu m-a bucurat, căci — gîndeam eu cu mintea de-atunci — eram astfel lipsită de obligaţii... Ulterior, soţul a dat şi el copilul mamei sale, care, mai tîrziu, a cerut prin tribunal să-i fie atribuit copilul legal. Astăzi copilul acesta, despre care, poate, nici n-am dreptul să-l numesc al meu, are 14 ani, este tot la bunici şi ei sînt extrem de mulţumiţi de el. Este de la sine înţeles că, odată cu trecerea anilor, cu experienţa de viaţă acumulată, am început să resimt lipsa lui foarte mult, dar gîndul că, rupîndu-l din mediul în care trăieşte de atîţia ani, unde s-a ataşat de oameni şi de locuri, poate nici nu se mai gîndeşte la mine — în fond pe bună dreptate — mă opreşte chiar de-a merge să-l văd, deşi fosta soacră n-ar avea absolut nimic împotrivă.

Simţind lipsa copilului am fost nespus de bucuroasă cînd am născut o fetiţă, actualmente de 4 luni. Bărbatul cu care am acest copil — după trei ani de convieţuire — n-a vrut să-l recunoască. Bineînţeles că l-am acţionat în judecată, nu atît pentru pensia alimentară — am o meserie bună şi pot creşte 3—4 copii cu banii pe care-i cîştig — ci pentru numele copilului, considerînd că este necesar, pentru viitorul ei, să poarte numele tatălui. Mama acestui bărbat mi-a trimis cîteva persoane, ca să le dau copilul de suflet, să-l înfiez cum se zice, persoane cu stare materială bună care i-ar oferi condiţii materiale şi mai bune decît am eu. Ei bine, de unde în urmă cu ani acest lucru mi se părea ideal, acum îmi pare pur şi simplu monstruos. Da, nu e prea dur cuvîntul, dar s-ar găsi poate şi alte calificative mai aspre pentru un asemenea gest. N-aş da fetiţa de lîngă mine nici pentru toate comorile şi „libertăţile" din lume. N-are decît 4 luni, însă fiecare zîmbet, fiecare mişcare, fiecare noutate pe care o sesizează, pe parcursul creşterii ei, mă umplu de fericire. Tatăl ei vine pe la mine, la serviciu, şi-mi spune mereu că dacă dau copilul, el se reîntoarce la mine. Chipurile, copilul l-ar împiedica să strîngă bani pentru a-şi cumpăra maşină. El visează acest lucru de multă vreme şi îl sperie cheltuielile ce s-ar putea face cu creşterea copilaşului. Vă rog să mă credeţi că, deşi am ţinut la acest om mai mult decît la oricine în viaţa mea, deşi aş fi fost în stare de multe sacrificii ca să-l apropii din nou de mine, abia acum am înţeles că preţul pe care mi-l cere este enorm, de neadmis.

Mă adresez acum mamei care vrea să-şi dea copilul. Nu merită şi nu va merita niciodată să-ţi sacrifici copilul, pentru îmbrăţişările unui bărbat, fie el chiar bărbatul iubit. Am învăţat asta într-un mod extrem de dureros, prin lipsa celuilalt copil pe care l-am dat de lîngă mine pentru a fi „liberă". Am învăţat din greşelile mele, aşa că, la 32 de ani, sînt „o mamă spăsită". În plus, ce se poate gîndi despre un bărbat care, de dragul unei maşini, sau mai ştiu eu ce avantaje materiale, te îndeamnă să alungi de lîngă tine propriul său copil. Acum consider că acest bărbat nu merită nimic.

Iar dv., stimate curier, spuneţi tuturor mamelor tinere, care poate din neştiinţă, ca şi mine în urmă cu ani, sînt puse în situaţia de a alege între bărbat şi copil, îndemnate fiind să dea copilul de lîngă ele, să nu facă o asemenea imensă prostie, căci, ca şi mine, vor fi roase — mult mai curînd decît cred ele — de toate remuşcările şi suferinţele de pe lume. Am comparat, pe pielea mea, suferinţele provocate de îndepărtarea copilului, cu cele provocate de despărţirea de omul iubit (mai bine să n-ai nevoie de nici un fel de despărţire !) şi, trebuie să mărturisesc, evident primele sînt cele mai crunte, dorul de copil e de necomparat cu restul...."

Scrisoarea corespondentei V. G. nu pretinde multe comentarii, ea stîrneşte, indiscutabil, în fiecare cititor, o reacţie specifică, intimă. O singură precizare, poate incomodă pentru V. G. dar peste care nu pot trece : avînd experienţa tristă, dureroasă, din prima căsnicie, cum de a trăit în concubinaj trei ani cu bărbatul iubit, cum de a acceptat „riscul" de a lua de la capăt cu suferinţele despărţirii, de astă dată, dacă nu de copilaş, măcar de omul îndrăgit ? Ceva rămîne neclar în toată relatarea, ceva care ţine de subtile procese afective, poate greu de aşternut pe hîrtie... În orice caz, tăria şi luciditatea cu care V. G. îşi revizuieşte astăzi actul nedemn de odinioară, meritã întreaga stimă. Tocmai de aceea nu pot da curs rugăminţii adresate de o *familie din Oltenita : „Indiferent de argumentele din curierul dv. mai de demult, cu care încercaţi s-o convingeţi pe acea mamă tînără să nu-şi dea copilul, noi — fiind ambii în vîrstă de aproape 40 de ani — şi neavînd nici un copil, neam gîndit suficient pentru a vă ruga să ne spuneţi adresa acestei mame, pentru a merge la Braşov şi a discuta cu dînsa condiţiile înfierii băieţelului. Noi sîntem o familie de oameni modeşti şi cinstiţi".* Sînt încredinţat că aşa este, cum afirmaţi însă — iertaţi-mă — nu pot da curs cererii dv., rămînînd pe poziţia imensei majorităţi a corespondenţilor noştri.

P.S. Un S.O.S. îmi trimite *MARIANA VIŞAN, str. Petru Groza nr. 26, Petroşani-Hunedoara :* doreşte să corespondeze cu cititori ai „Magazinului", e tînără, de la cinci ani suferă ca urmare a unei poliomielite, are membrele inferioare paralizate, imobilitatea şi izolarea îi provoacă gînduri negre. Încercaţi să i le risipiţi ! De asemenea, aştept un răspuns de la *mama din Braşov :* ce-a hotărît totuşi cu privire la băieţelul ei ?

O ILUSTRATĂ pe adresa ei!

ION COJOCARU, bloc Tineret, str. Dîmboviţa nr. 63, Craiova, Dolj; MARIANA MORARU, com. Cămărzana, Satu Mare; MARICICA GRIGORIU, com. Dumeşti, Iaşi; CLEMENT MANEA, com. Vlişoara, municipiul Gh. Gheorghiu Dej, Bacău; MIHAELA MIHAI, str. Gh. Coşbuc nr. 40, Tg. Frumos, Iaşi; NEONILA ROBU, cartier Republicii, Ciulniţa-Gară, Ialomiţa; MARIANA DOROBĂŢ, com. Corod, Galaţi; TITI MANEA, com. Vlişoara, Bacău; CORNELIA MISESCU, str. Plivitului nr. 90, sect. 6, Bucureşti; LENUŢA STAN, str. Păcii nr. 46, Rm. Sărat, Buzău; ATENA DRĂGOI, str. Transilvaniei nr. 458, Buzău; ANA LISNIC, bdul Karl Marx nr. 124, bloc „Expres", sc. A, et. 1, ap. 6, Brăila; NUŢI IHNATIUC, com. Ortişoara nr. 177, Timiş; SUZANA DOMOKOŞ, com. Satulung nr. 308, Maramureş; MITRUŢA CIUCILEANACĂ, str. I.L. Caragiale, bl. A1, sc. D, ap. 2, Tulcea; LILIANA NEDELCU, cartier „Hipodrom" bl. G. 5, sc. 4, et. 3, ap. 16, Brăila; LULI şi MIANA MĂRGĂRIT, str. Armatei Roşii nr. 5, căminul Studenţesc, C. 2, Oradea, Bihor; FLORIN OPREA şi PAULA OLARU, sat Ieea Lipăneşti nr. 15, bl. J, 20, sc. B, et. 3, ap. 27, sect. 4, Bucureşti; CLAUDIU POP, şcoala tehnică de aviaţie „Traian Vuia" Mediaş, Sibiu; TRAIAN BĂSĂŞTEANU, VASILE CORNĂREANU şi VICTOR SIRETEANU, complexul studenţesc Tg. Copou, bl. 4, camera 24, Iaşi; ALEXANDRU IONIŢĂ, bl. A. 8, ap. 7, cartierul Ţiglina 3, Galaţi; WILLY ENGBER şi HANZY IANZER, str. Tractorului nr. 12, Sibiu; CĂTĂLINA LUNGU, str. Ferentari nr. 72, bl. 9-C, sc. C, et. 2, ap. 21, sect. 6 Bucureşti; SANDA IUŞAN, str. Buzău nr. 14, bl. 5-A, sc. D, ap. 78 et. 4, Cartierul Grigorescu, Cluj; IOANA DRAGNEA, str. Avîntului nr. 2 sect. 8, Bucureşti; GIGLIOLA PENICĂ, str. Neagoe Vodă nr. 40, Bacău; LUMINIŢA BARBU, bdul Republicii nr. 155, căminul studenţesc, bl. D, Galaţi; MONICA RISTOIU, str. Prelungirea Mihai Bravu nr. 104, Ploieşti, Prahova; VALERICA CHIRA, bdul 1 mai nr. 68, sc. B, ap. 1, parter, sect. 8, Bucureşti ; LIVIU RĂDUCANOIU, str. Măsarilor nr. 11, Sibiu; ION OLARU, bl. 17-T, sc. A, et. 3, ap. 16, Orşova Nouă, Mehedinţi; MARIA SEITAN, aleea Lipăneşti nr. 15, bl. J. 20, sc. B, et. 3, ap. 26, sect. 4, Bucureşti; GELU SIMION şi NELU SPÎNU, str. Uranus nr. 7, sect. 5, Bucureşti; VICA VĂCARU, str. Lunei nr. 12, Buzău; NORICA IOFĂNESCU, com. Cosava nr. 85, Timiş; DAN HERESCU şi LIVIU ANDREI, spl. Independenţei nr. 290, bl. F, ap. 15, sect. 7, Bucureşti; NELA STOIAN, com. Ulmu, Ialomiţa; MARIANA PAIU, complexul studenţesc „30 decembrie" bl. A, camera 84, Iaşi; MIRCEA FLORESCU, str. Ciprian Porumbescu nr. 1, bl. X. 2, ap. 30, Hunedoara; VIOREL MUNTEAN, str. Piaţa Unirii nr. 4, Hunedoara; VIORICA RADU, str. Dr. Fejer David nr. 7, et. 2, ap. 12, oraş Gheorghieni, Harghita; VIORICA CIONCA, com. Apoldul de Sus nr. 9, Sibiu; ELENA RAICA, str. Prundului nr. 35, Zărneşti, Braşov; CONSTANŢA CIRIPOIU, bdul N. Bălcescu, bl. 5, sc. B, ap. 33, et. 4, Buzău; CĂTĂLINA CORDUNEANU, str. Ştefan cel Mare nr. 89, Constanţa; GHEORGHIŢA IAJARU, str. Prunului nr. 21, Cisnădie, Sibiu; MARIANA ŞTEFĂNESCU, str. 1 Mai nr. 17, Cisnădie, Sibiu; ROMEO EDWARD, com. Lereşti nr. 535, Argeş; IOAN GINGHINĂ, str. M. Eminescu nr. 130, Galaţi; GEORGETA DRĂGAN, str. Mărăşeşti nr. 36, Sînnicolaul Mare, Timiş; SILVIA SCHATER, str. Miron Costin nr. 24, Brăila; LAURA VASILESCU, str. Mărăşeşti nr. 48-A, bloc Tineretului ap. 116, Suceava; DANIEL STOENESCU, str. Reactorului nr. 47, sect. 2, Bucureşti; CORINA GHEORGHIŢĂ, str. Roşiori nr. 8, bl. D 1, sc. 3, ap. 59 microraionul Mazepa, Galaţi; GINA CIOBĂNICĂ, str. Gloriei nr. 7, ap. 5, Timişoara, Timiş; GRETTA CIOARĂ, sos. Brăila nr. 126, oraş Tăndărei Ialomiţa; CARMEN EFTA, str. Narciselor nr. 482, oraş Tăndărei, Ialomiţa; DAN POPESCU, complexul studenţesc, bl. 3, Timişoara, Timiş; RODICA ENACHE, str. Ştefan cel Mare nr. 122, Tecuci, Galaţi; VICTORIA PROHNITKI, bdul Independenţei nr. 37, Tîrgovişte, Dîmboviţa; FLORICA STOICAN str. Cîntării nr. 6, sect, 6, Bucureşti; ELLA VOICULESCU, str. Dristor nr. 144, sect. 4, Bucureşti; ANETA CORCODEL, str. I.L. Caragiale bl. 2, sc. A. et. 3, ap. 19, Tulcea; PALMISA PLĂTICA, bl. 1-7, sc. B, ap. 3, Tulcea; FELICIA APOSTOLESCU, str. Trei Ierarhi nr. 6, Ploieşti, Prahova; ELENA IACOB, str. Păcurari nr. 47, Iaşi; MAGDALENA CIOPRON, str. Dorobanţi nr. 5, Vaslui; RĂDIŢA TUDOR, bdul Victoriei, bl. G. 4, sc. 2, ap. 16, oraş Vulcan, Hunedoara; ANTONETA LAZĂR, post restant, Galaţi-1; ADELA COMBEI, str. Vasile Conta nr. 19, Craiova, Dolj; CONSTANTIN OANCEA, str. Brazilor nr. 35, bl. 6, ap. 6, cartier Noua, Braşov — *dorese să corespondeze cu cei ce vor să facă schimb de ilustrate din întreaga ţară.*

Vreme de toamnă

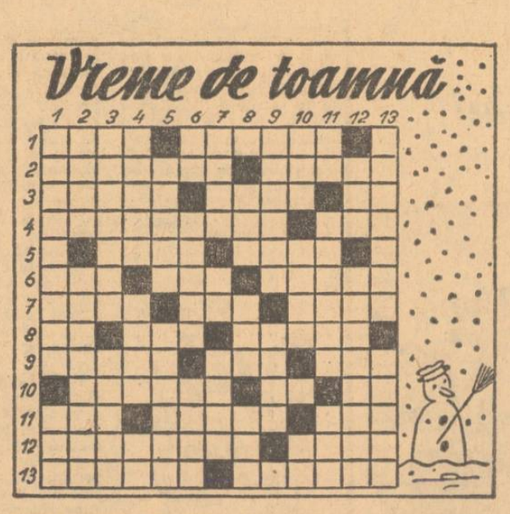

ORIZONTAL: 1. Anotimpul ploilor repezi şi de scurtă durată. — O ploaie cam grăbită... 2. Plouaţi. (fig.) — Anotimpul cînd plouă cu... steluţe. 3. Nici brun, nici blond... — Autorul piesei de teatru „Omul care aduce ploaie". — Jumătate de olan ! 4. După ploaie, apă multă... (fig. pl.) — Lac în Ciad. 5. Parlamentul polonez. — Bine plouat. (fig.) 6. De forma curcubeului. — Interjecţie. — Pămînt bine plouat. (reg.) 7. Ambarcaţie pe Dunăre — La capătul firului... — Personaj legendar. 8. Interjecţie. — Mică insulă lîngă coastele Franţei. — Ploaie la superlativ... 9. A emite. — Verbul de finalizare al unei ploi — Soră (pop.) 10. Lucrare viticolă. — Sfîrşitul unei averse ! — În covor ! 11. Plouaţi la urmă ! — Protecţie pe casă, împotriva ploii. (pl.) — Onomatopeea mersului prin ploaie. 12. Stropite de ploaie... la început. — Cunoscut om politic roman. 13. Arbore ce rezistă în locurile lipsite de ploi. — Are apă la plămîni... (fig.)

VERTICAL : 1. A compus melodia de muzică uşoară „Ploaia". — Materie primă pentru ploaie... 2. A pictat pînza „Ploaia de aur a lui Zeus". — Suportă greu umezeala timpului ploios... 3. Orătanie, mare amatoare de ploaie şi băltoace. (dim.) — Localitate în Chile, supranumită şi „Pol al secetei", unde cade anual cea mai mică cantitate de precipitaţii. 4. Baze sportive. — Ploaie cu soare, care strică recolta. — Strămoşul lui „Do". 5. Ţara în care „vin ploile", odată cu „musonul" — Verb cu... umezeală. 6. Cal dobrogean. — Timpul ploilor ecuatoriale. (pop.) — Veche nicovală. 7. Stîrneşte nori de ploaie. — Tudor Lucian. — Ţară. 8. Aceia. — După şapte... — Ploaie... sub zero grade. 9. Verbul împrăştierii norilor de ploaie. — Locul maxim de pătrundere a unei ploi... (pl.) 10. Bătălie pe... 64 pătrate. — Ploaie condensată. — La capătul canalului ! 11. În mare ! — Autoarea poeziei „Ţii minte întîia ploaie ?" — Creşte după o ploaie abundentă... 12. Sursă de ploaie. — Ploaie cu ninsoare. 13. Păpuşă de lut cu care se invocă ploaia... (leg.) — Ploaie sonoră.

Oprică PREDA

Cuvinte rare : IRO — CEAM — ANAN — ARZ — LIP

REBUS

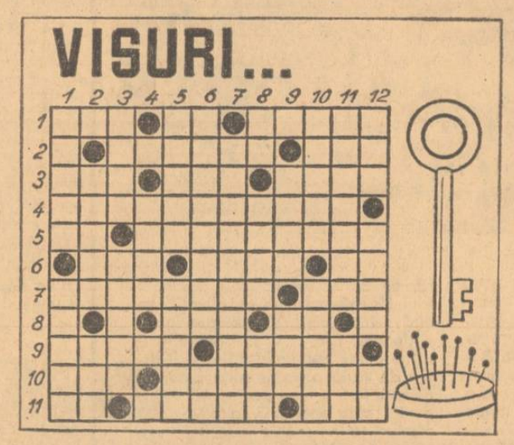

ORIZONTAL : 1. Merge cu somnul... — Jean Barbu. — Poet clasic român, autorul poeziei „Domniţa din vis". 2. Alarmă. — Eroic... la sfîrşit ! 3. Sufix familial. — Mijloc greoi ! — Colonie antică elenă în Neapole. 4. Autorul feeriei „Visul unei nopţi de vară". 5. Diftong. — A compus melodia de muzică uşoară „Visez cu ochii deschişi". 6. Sfîrşit de vise ! — Oraş în Spania. — Conjuncţie latină. 7. Scriitor român contemporan, autorul volumului de nuvele „Omul din vis". — Iarbă braziliană. 8. Localitate în Franţa. — Visul Ei... 9. Dramaturg clasic spaniol, autorul lucrării „Viaţa este un vis". (Calderon) — Oraş în Elveţia. 10. Adormite în final ! — A compus melodia de muzică uşoară „Stol de vise". 11. Vise sfîrşite ! — Autoarea poeziei „Reverie de iarnă" (din vol. „Magnet") — „Coşmar".... mitologic.

VERTICAL : 1. A scris volumul pentru tineret „Puinea şi visul". (1961) — Oz al bazinului. (anatom.) 2. „... visurilor", roman de Cezar Petrescu. (neart.) — Visate la urmă! 3. Trib de indigeni din America de Nord. — Situaţie. (fig.) 4. Vechi imperiu în peninsula indochineză. 5. Compozitoare contemporană, autoarea melodiei „Visare". — A scăpa de sub supraveghere... 6. Autorul poeziei „Visuri într-o seară de aprilie" (din vol. „Schimbul de miine"). — Esenţă de lene ! 7. Autorul unei parodii intitulată „Vis alb" (după Otilia Cazimir). 8. Calciu. — Rege mitologic al Pleuronului. — Abreviaţie medicală. 9. Oraş în Franţa. — Pisc în Alpii Rhetici. 10. A cădea rouă. (pop) — Grămadă de cereale. 11. Absenţă umană, exprimată gramatical... — Singură... 12. Te trezesc din visare... (fig.) — Autorul ciclului de poezii „Pămîntul visează". — În loc !

Luminiţa ENACHE

Cuvinte rare : CUME — AREN — CAA — VUE — NAUA — KMER — ADS — ERR.

VISURI...

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

CER

ORIZONTAL : Nordstrom — Mai — Icar — Ianus — Nr — Meteori — Nalta — Ba — Pps — Străin — Unita — Bue — Gc — S — Niciodată — E — Mo — Ial — Noros — Lipa — Cirus — Re Inica — Do — Utan — Cun — Bt — Za — Asi — Anaglif — Car — N — Rate — Palatal — Eteri — Fericit.

VINATOARE

ORIZONTAL : URS — Fete — Tir — Declamator — O — A — Uir — Gu — Oas — Ta — Sadoveanu — Grigorescu — A — Atone — Oasa — Rata — I — Ip — Il — Cea — Icar — Lai — Artemis — Oe — C — Naimi — Iepure.

NUNTA DE AUR

MARIA (68 ani) şi **GHEORGHE ILINCA** (74 ani) din comuna Ciofringeni jud. Argeş — **20 noiembrie 1970**

★

ILINCA (69 de ani) şi **IOAN GOLGOŢIU** (72 de ani) din comuna Vama Buzăului, jud. Braşov. **7 noiembrie a.c.**

★

EMILIA (72 ani) şi **MIHAI GHERMAN** (72 ani) din com. Ciumeşti, jud. Satu Mare — **8 noiembrie a. c.**

★

ELENA (70 ani) şi **NICOLAE ARDELEAN** (81 ani) din com. Vama Buzăului, jud. Braşov. **7 noiembrie a.c.**

★

MARIA (70 de ani) şi **IOAN DUŢĂ** (71 ani) din com. Dobreşti, jud. Argeş — **15 noiembrie a. c.**

★

MARIA (75 ani) şi **PETRU SIRBU** (74 ani) din com. Moldoviţa, jud. Suceava — **24 octombrie a.c.**

★

STANA (75 ani) şi **DUMITRU UNGUREANU** (81 ani) din oraşul Băicoi, str. M. Eminescu nr. 11 — **26 octombrie a. c.**

★

PARASCHIVA (73 ani) şi **IOAN IACOB** (77 ani) din com. Roscani, jud. Suceava — **11 octombrie a. c.**

★

SAFTICA (71 ani) şi **GRIGORE CHIŞ,** (75 ani) din Iaşi — **17 octombrie a. c.**

★

ELENA (65 ani) şi **EMANOIL CONOVARU** (70 ani) din Bucureşti — **17 octombrie a. c.**

Cinci puncte negre

(Soluţie)

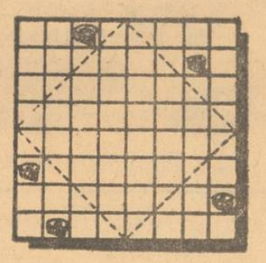

O SIMPLĂ SINUCIDERE ?

Desen de Tia PELTZ

Căpitanul Ştefan Simion măsura cu paşi rari biroul de lucru, meditînd. Prin minte, i se perindau zeci de presupuneri şi încerca să aleagă pista pe care ar putea să se îndrepte mai sigur spre ţintă.

— Şi totuşi... Dacă-i o înscenare, o cursă pregătită ?

— La ce te gîndeşti, Simioane ? îl întrerupse colegul său, căpitanul Gheorghe Zamfir.

— De la asasinarea Ioanei Luparu, au trecut mai bine de douăzeci şi patru de ore. Au fost „măturate" aproape toate urmele. Nu crezi că e bine să „schimbăm macazul" ?

— Adică ?

— Simplu. Să reanalizăm faptele, să privim retrospectiv cîteva amănunte şi să alegem o altă cale spre făptaş.

— Poate, spre făptaşi ?

— Poate, răspunse sec Simion, neavînd chef să lungească discuţia.

— Zău, dacă te înţeleg. Analize, hotăriri, iar analize şi apoi iar... analize. Ce vrei în fond ?

— Exact ceea ce vrei şi tu : făptaşul !

— Făptaşii, îl corectă din nou Zamfir. Şi nu numai atît. Mobilul faptei ! Cred că nu s-au descotorosit de ea numai pentru că avea ochi frumoşi.

— Fie, făptaşii. Dar aceştia nu se prind fără să tai firul în patru, în zece, sau poate chiar într-o sută : Aşa că şi analizele...

— De acord, îl întrerupse hotărît Zamfir. Deci s-o luăm de la capăt...

Simion începu să răsfoiască dosarul, căutînd schiţa executată la locul faptei. O privi atent după care, negăsindu-şi locul potrivit, se răsturnă într-un fotoliu, alături de Zamfir.

— Deci era spre seară, sparse „gheaţa" Zamfir de această dată.

— Perfect. Fata a fost găsită în mica ei garsonieră îmbrăcată în pijama şi halat, cu papuci în picioare. Atunci ajunsesem noi la concluzia că ea căzuse tocmai în momentul cînd intenţiona să părăsească încăperea. Pe masă s-au găsit un pachet de ţigări „Kent" şi un pahar...

— Da Simioane — completă Zamfir, entuziasmîndu-se fără să-şi dea seama de ce. Paharul l-am examinat eu. Reţin că l-am mirosit. Exala un miros puternic de migdale amare. Medicul adus la faţa locului, ajunsese pe atunci la concluzia că moartea a fost fulgerătoare. Acid cianhidric ! Deci n-a fost joacă.

— Pînă aici e limpede, colega. Dar...

— Iar mă lei cu dar... Afurisita aia de scrumieră de pe divan. Era o ţigară fumată doar pe jumătate şi era tot „Kent".

— Dar Ioana nu fuma. O fi apucat-o aşa deodată... Mai bine să rediscutăm situaţia şi cu Toader Vişan. El a fost primul martor...

STICLUŢA CU CIANURĂ

Serialul nostru de sîmbătă

Martorul intrase în biroul căpitanului Zamfir ca într-o încăpere familiară. Mai discutase cu ofiţerul de vreo două ori tot în acel birou şi astfel tracul îi trecuse de mult. „O mai fi ceva nou", gîndi Vişan în momentul cînd primise invitaţia. Spre surprinderea lui însă, se vedea nevoit să răspundă aproximativ la aceleaşi întrebări. Dar toate pînă la un punct.

— De ce nu aţi telefonat vreunei prietene a ei, atunci..., începu Zamfir.

— Nu ştiu... Intrasem la domnişoara Ioana ca de obicei, să-i cer o carte. Citea multă literatură poliţistă şi asta îmi place şi mie. Am găsit-o întinsă în faţa uşii. Atunci mi-a venit în minte întîi miliţia. Ulterior aţi venit dv. Am făcut vreun rău ?

— Evident, nu. Vă rog să precizaţi totuşi dacă radio-ul funcţiona sau nu cînd aţi intrat la ea.

— Radioul ? (!) întrebă curios Vişan. Parcă nu...

— În prima dumitale declaraţie susţineai că...

— M-am încurcat, tovarăşe căpitan. Nici nu m-am gîndit la aşa ceva. Eu nu am depăşit pragul camerei. Închipuiţi-vă, era o situaţie...

În încăpere, pentru o clipă se aşternu liniştea. Prin mintea lui Zamfir începură să se perinde din nou imaginile constatărilor făcute cu ocazia primelor cercetări. Îşi aminti în mod precis că „întîmplător" s-a îndreptat spre aparatul de radio. Carcasa de lemn a acestuia mai era caldă. Îşi aminti chiar şi de prima declaraţie a lui Vişan. În treacăt, martorul amintea că radioul funcţiona în momentul cînd ajunsese el aproape de uşă, dar apoi... Aici s-a oprit ,după care, revenind asupra declaraţiei, şi-a cerut scuze pentru mica încurcătură retractînd.

— În ce împrejurare aţi pierdut acest nasture ? întrebă calm Zamfir.

Vişan căscă ochii. Îşi privi discret ţinuta vestimentară dar spre surprinderea lui, ofiţerul îi observase gestul şi nu-l slăbi.

— Nu ! Nu e de la haina pe care o purtaţi. E de la cea cu care eraţi îmbrăcat în acea seară. Sper că memoria vă ajută !

— Adică ? întrebă Vişan, dorind parcă să cîştige un pic de răgaz.

— Am observat nasturele lipsă încă de atunci. Şi iată, priviţi fotografia făcută cu acea ocazie ! Ea clarifică complet acest punct al problemei.

— Nu exclud posibilitatea, dar trebuie să ştiţi...

— Înţeleg. Adică se putea întîmpla oricui.

— Sigur. Un banal nasture ! Dar de fapt, ce vreţi să intuiţi ? Nu cumva, fereastă sfîntul, credeţi că eu...

— Nu cred nimic, îl întrerupse Zamfir, ridicîndu-se în picioare. Ce aţi discutat cu Alecu ? Cum v-aţi înţeles ?

Vişan nu răspunse. Îşi potrivi părul căzut pe frunte şi ceru permisiunea să-şi aprindă o ţigară. După primul fum avu o uşoară senzaţie de sufocare şi tuşi. Aruncînd o privire ironică spre ofiţer, începu simplu şi fără reţineri :

— De la moartea domnişoarei Ioana, m-am frămîntat foarte mult. Ore întregi de insomnie, coşmaruri fără sfîrşit, clipe sufocante şi ce să vă mai spun ? O vedeam numai pe ea... Sînt însă un nevinovat. Dacă vă referiţi la Alecu, aici se cam schimbă povestea. În seara cu pricina a trecut pe la mine. Era cam speriat. M-a rugat să nu spun nimănui că a trecut pe acolo.

Stan VLAD
Petre Hladchi-BUCOVINEANU

(Va urma)

UMOR STRĂIN

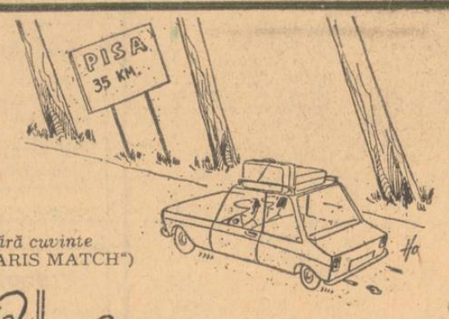

Fără cuvinte („PARIS MATCH")

— Ai vreun motiv să te plîngi ? („DAILY MIRROR")

— E inutil să mă întrebaţi dacă vreau ; ea este cea care decide totul !... („STOP")

— Nu-ţi fie frică, ciinele este vegetarian !... („QUIZ")

Fără cuvinte („DAILY MIRROR")

Fără cuvinte

— Prefer această masă, aproape de uşă... („EXPRES")

Monolog interior despre...

AUTENTIC

URMARE DIN PAG 1

posibil despre condiţia autenticului chiar în sfera mai generală a comportamentelor umane.

Nu de mult cineva se lăuda în prezenţa mea că izbuteşte să se adapteze cu uşurinţă oricărui mediu, „să fie autentic oriunde şi în orice împrejurare". Cum, în încăperea alăturată, un grup de elevi din ultimele clase ale liceului tocmai sărbătorea, în cadrul unei mici petreceri, pe unul dintre ei, amicul a vrut să ne facă pe loc o demonstraţie „de autenticitate", introducîndu-se vocios şi fără ceremonii în mijlocul lor şi adoptînd un stil de vorbire care, după părerea lui, ar fi trebuit să-l facă imediat „de-al lor". Era un soi de amestec de jargon golănesc, de limbaj „hippy", presărat ici-colo cu unele expresii şeoldreşti, uşor schimonosite, ca să fie mai „pitoreşti".

Desigur, ceea ce m-a interesat în primul rînd a fost reacţia tinerilor. Pe ei toată demonstraţia amicului începuse să-i amuze grozav, ba chiar, la un moment dat, se prinseseră şi ei în acest joc nitel teatral. Numai că nici ei nu erau fireşti în minuirea acestui complicat instrumentar lexical, şi la ei totul mirosea de la o poştă a imitaţie stridentă, vizibil inautentică. „Demonstraţia" era, într-adevăr, elocventă, dar cu totul pe altă linie, reliefînd cu nebănuită pregnanţă că autenticitatea comportării nu poate fi un obiect de fabricaţie ad- hoc.

Încă o dată mi s-a dezvăluit, astfel, că autenticul reprezintă în primul rînd o anume armonie interioară, un raport delicat şi complex între ceea ce eşti cu adevărat şi ceea ce vrei cu tot dinadinsul să pari a fi, între esenţa personalităţii tale, structurată pe datele obiective ale devenirii şi formării profesionale şi umane, şi întregul angrenaj al atitudinilor şi manifestărilor exterioare. Unde acest echilibru funcţiar este, cu voie ori fără, deteriorat, apar poza, artificiul, convenţia, adică inautenticul.

Victor BÎRLĂDEANU

AZI ȘI MÎINE

Dubla întîlnire de hochei România — Polonia

Sezonul sportiv de iarnă este, deocamdată, prezent doar prin hocheiul pe gheață, disciplină ce beneficiază de avantajul terenurilor artificiale construite la București și Galați. Poate că și de aceea hocheiul se bucură la noi de cea mai largă popularitate dintre toate sporturile de iarnă, chiar dacă valoarea sa este încă departe de cerințele internaționale, așa cum s-a dovedit în repetate rînduri. Dinamismul lui, dîrzenia cu care echipele se angajează în luptă fac, totuși, din acest sport, indiferent de clasa atinsă, un punct de atracție deosebit. Mai ales atunci cînd pe gheață se află echipe de certă valoare internațională, așa cum se anunță a fi azi și mîine naționala Poloniei. Cartea de vizită a hocheiștilor polonezi ne este foarte bine cunoscută, motiv pentru care sperăm ca cele două meciuri ce le vor susține la București să ne dezvăluie din plin frumusețile remarcabile ale acestui sport. Sperăm că un asemenea contact să fie folositor hocheiștilor români.

Foto : Mihai ANDREESCU

RETRANSMITEREA la televiziune (în circuit închis) a meciului de box Clay—Quarry a adus organizatorilor încasări evaluate la peste 3 milioane dolari. Clay a primit o treime din această sumă, iar Quarry o șesime. Cele trei reprize de luptă i-au adus lui Quarry o sumă mai mare decît a încasat în toată cariera sa de boxer profesionist.

Studenții Satterbond și Forell au rostogolit două butoaie umplute cu wisky cale de 669 km. La km 650 de Londra, „sportivii" au fost întîmpinați în mod festiv. Ultimii 19 km au fost însoțiți de un adevărat alai. 650 km reprezenta vechiul record. A doua zi după performanță, asociația amatorilor de wisky a protestat împotriva acestui tratament față de o băutură atît de prețioasă.

LA RECENTELE campionate mondiale de gimnastică un punct de atracție l-a constituit prezența pentru prima oară a unor sportivi din India. Admiși să participe la probele individuale, ei au fost luați ad-hoc sub obăluirea provizorie a unor antrenori străini care s-au străduit să le îmbunătățească tehnica destul de rudimentară. Cea mai mare notă individuală a căpătat-o Manjiz Sing, 7,45, la bară fixă...

LA LONDRA a încetat din viață în vîrstă de 77 ani, Ted Kid Lewis, fost campion mondial la categoria semi-mijlocie. In istoria boxului activitatea sa este consemnată între anii 1910—1929. In 1922 el a fost învins de George Carpentier pentru titlul de campion european.

DUNLOP Sports Coorporation din Londra a introdus o nouă minge de tenis de masă din plastic care are o detentă mai precisă, mai consistentă și o durată de rezistență de trei ori mai mare decît a mingii de celuloid obișnuită. Noua minge, denumită Dunlop Barna Super minimalizează efectele de temperatură și umiditate care alterează caracteristicile de joc ale mingii de celuloid. Federația de tenis internațională a anunțat în mod oficial folosirea noii mingi în competițiile internaționale.

POPULARITATEA lui Gigi Riva a fost din nou demonstrată în urma accidentului grav suferit în meciul Italia-Austria. Pe patul de suferință el a primit mii și mii de scrisori din partea admiratorilor săi. Unul dintre ei, Rino Caravagna (în vîrstă de 9 ani) a ținut să-și demonstreze în felul său deosebit dragostea sa : a făcut greva foamei timp de... trei zile.

Indemnul transmis de un post de radio francez „Faceți sport, și vă veți păstra sănătatea" a găsit audiență la parizianul Claude Dupont (în vîrstă de 40 de ani). Într-o dimineață, Dupont, capul unei familii de 5 persoane, i-a sculat pe toți ai săi, și a început să execute mișcările recomandate de emisiunea „Gimnastica de dimineață". De la bun început zelul în ale gimnasticii dovedit de familia Dupontilor a avut un deznodămînt neașteptat : la exercițiul de sărituri, dușumeaua s-a prăbușit sub gimnaști, cinci dintre ei trebuind să fie de urgență spitalizați.

CONSILIUL municipal al orașuului Atera a acordat atletului Papanicolau, care a stabilit noul record mondial la săritura cu prăjina cu 5,49 metri, o medalie de aur specială.

ZIG-ZAG

Un gol înscris de la 80 de metri ! Iată o performanță puțin obișnuită. Isprava aceasta a realizat-o... portarul echipei amatoare Castres (Franța), Henri Ribul. Aproape de sfîrșitul meciului, cînd echipa sa conducea cu 2-0, Ribul a primit o pasă de la un coleg de echipă și a degajat foarte puternic. Mingea l-a depășit pe portarul Andres al formației Nîor care se afla mult avansat în careu și a intrat în poartă. În clișeu: portarul Henri Ribul.

LA CAPĂTUL meciului pierdut în cadrul turneului internațional de tenis de la Manchester, tînărul jucător Osborne (22 ani), enervat că a pierdut întîlnirea cu veteranul John Bareth (39 ani), și-a sfărîmat cele șase rachete de tenis...

Într-un săptămînal francez, l'Etoile (Marsilia) a apărut următorul anunț : „Se caută „călcători" de struguri, care vor lucra cu picioarele. Sînt preferați foștii fotbaliști, care au jucat în apărare".

Italianul Enzo Majorca a stabilit recent un excepțional record mondial, realizînd fără aparate speciale, o scufundare în mare pînă la 74 de metri adîncime.

JIM RYUN, recordmen mondial la proba de 1 500 metri cu 3'33" 1, și-a reluat antrenamentele. Reintrarea sa pe teren acoperit a fost fixată pentru luna ianuarie 1971.

DUPĂ tot felul de declarații contradictorii, Pele a făcut cunoscut recent ultima versiune a viitoarei sale cariere. „Perla neagră" a declarat că va abandona activitatea în 1973, iar ultima competiție internațională la care va lua parte va fi „Cupa Independenței", organizată în 1972 de federația braziliană cu prilejul comemorării a 150 de ani de independență națională a Braziliei.

FEDERAȚIA internațională de atletism a luat recent o hotărîre de mare importanță. Atleții care vor fi găsiți că s-au dopat, nu vor mai avea dreptul de a participa la competițiile organizate sub egida acestui for internațional.

Institutul pentru sondarea opiniei publice din R.F. a Germaniei a stabilit că în perioada campionatului mondial de fotbal din Mexic numeroase soții au cerut divorțul. Aceasta deoarece soții lor stăteau ore în șir în fața micului ecran. Din 1 500 de femei, peste 300 au divorțat după „Mexic". Unii patroni au arătat că în perioada campionatului, ca urmare a nopților pierdute cu urmărirea transmisiei meciurilor, salariații dădeau un randament foarte scăzut.

INTERMEZZO CU...

LUPESCU

de Ioan CHIRILĂ

Lam zărit din holul hotelului „Nord". Sedea în fața unei mesuțe, la bar, alături de băiețelul său de nici doi ani, Ionuț. Aveau în față două mari pahare de citronadă, cu pai. I-am urmărit „din umbră". Ionuț nu avea astîmpăr. A rupt paiul, l-a îndoit, și-a băgat nasul în citronadă, a răsturnat paharul, l-a spart. În tot acest timp, internaționalul Lupescu mi-a oferit dovada unei răbdări de care n-aș fi fost capabil față de Ionuț al meu... În timp ce stoperul „național" și al Rapidului căuta să redea o formă convenabilă paiului martirizat, am ieșit din umbră și m-am apropiat de mesuța barului :

— Ai multă răbdare, „Culai"... Cred că această răbdare te-a readus în echipa națională la 30 de ani.

— *Nu am încă 30 de ani. Îi împlinesc tocmai la... 17 decembrie.*

— Cînd ai debutat ?

— *La Belgrad, acum trei ani, cînd am învins Iugoslavia cu 2-1.*

— Și apoi ?

— *Apoi am jucat contra Italiei, la București, la 0-1. Era după catastrofa de la Zürich. Al treilea joc, în Peru, dar a fost de numai 12 minute, așa că adevăratul meu debut s-a întîmplat să fie anul acesta, la Stuttgart.*

— Cîte selecții ai deci ?

— *Cred că 11. Nu le prea adun. Belgradul nici nu știu dacă e cazul să-l socotesc. Jocul cu Italia a fost și el un fel de nebunie după furtună... Cele 12 minute din Peru... Am debutat, așadar, la Stuttgart.*

— Ce zici, de fotbalul nostru, „Culai" ?

— *Echipa națională e mult mai bună decît fotbalul nostru.*

— De ce ?

— *Pentru că jucătorii sînt puțini. Din ce în ce mai puțini. Iar cei cîțiva mai răsăriți dintre cei puțini, adică cei foarte tineri, vor să primească întîi și abia apoi să dea. Cu alte cuvinte, „dați-mi întîi casă, și o să vedeți ce bine trag la poartă"...*

— Ce ți-a adus ție fotbalul, „Culai" ?

— *Un tricou de campion și săptămîna aceea formidabilă de la Guadalajara... Cînd m-ați întrebat cîte selecții am, mi-a stat pe limbă să spun 38 sau 39.*

— Cum asta ?

— *Da. Chiar așa. Pentru mine, fiecare joc de la Guadalajara a fost cît zece jocuri obișnuite. Și credința asta n-o să mi-o poată lua nimeni, niciodată.*

— Ce visezi să mai faci în fotbal ?

— *Nu mi-am făcut niciodată visuri. Am stat întotdeauna cu picioarele pe pămînt. Nu uit că am avut șansă cînd am intrat în echipa națională. Nu uit că acum o lună și ceva, înainte de Finlanda, doar trei sau patru cronicari din 15 au scris numele meu pentru postul de stoper dreapta.*

— Cît timp intenționezi să mai joci ?

— *Atîta timp cît reflexele o să-mi comande unde să mă plasez.*

— Ai avut un plasament formidabil la Cardiff.

— *Probabil că de teamă. Cînd l-am văzut pe Dinu lovit, am simțit că mi se taie picioarele. Apoi, însă, mi-am zis că trebuie să facem ceva.*

— Ești mîndru că Rapid a avut patru oameni la Cardiff ?

— *Da. Dar sînt la fel de mîndru de faptul că „Flacăra Roșie" a avut trei.*

— Pe cine ?

— *Răducanu, eu și Florică Dumitrescu. Noi trei venim de la Flacăra Roșie... Aș vrea să vă rog ceva.*

— Ce anume ?

— *Aș vrea să lansați ideea unui meci între foștii jucători ai Flacărei roșii și actuala echipă, pe terenul Flacărei și în beneficiul Flacărei.*

— Din cine s-ar forma echipa „foștilor" ?

— *Sîntem mulți. Răducanu ar fi portarul titular. Rezervă, Ștefănescu de la Farul, Fundași : Pop de la Rapid, eu, Olteanu și Pigulea de la Argeș... În față ar fi Marinescu de la Jiul astăzi la Progresul... Floricâ Dumitrescu și Ion Constantin ar fi două vîrfuri bune... Avem o echipă completă, vă asigur.*

— Bine, „Culai". Am și lansat ideea. Spune-mi, te rog, acum, ce șanse îi vezi Rapidului în campionat ?

— *O să stăm în plasa liderilor, și dacă s-o putea să prindem o dată „coarda", fiți sigur că...*

— Care e, de fapt, arma voastră secretă ?

— *Nu e o armă secretă. Scrie și la clasament : primim goluri puține. Într-o zi, la lot, mă întreabă Vigu : „Ce faceți voi, băștia de la Rapid, că primiți goluri așa puține?" I-am răspuns că toată șmecheria e să trimiți un om ca „Liță" Dumitru să deschidă ușa cînd bate cineva.*

— Îți place „Liță" ?

— *E copilul meu de suflet.*

— Cine crezi că e jucătorul nostru nr. 1 ?

— *Dacă n-ar fi fost Dumitriu II, aș fi spus Dumitrache.*

— O ultimă întrebare : intenționezi să devii antrenor ?

— *Niciodată !*

— Cum asta ?

— *E o meserie teribil de grea, dar care, din păcate nu e respectată... Eu, unul, nu m-aș încumeta să împac 20 de tineri grăbiți... Abia după ce ai trecut prin fotbal îți dai seama cît e de greu să lucrezi în mijlocul unor oameni pe care e imposibil să-i mulțumești pe toți vreodată.*

— Ce proiecte ai, Lupescule ?

— *După ce am să termin cu fotbalul, am să mă consacru total meseriei. Sînt maistru.*

— Ce specialitate ai ?

— *Utilaj construcții.*

— Și chiar nu te tentează meseria de antrenor ?

— *Nu. De loc. De aproape doi ani n-am văzut un film împreună cu nevasta mea.*

Și „Culai" Lupescu a sărit ca ars. Ionuț, ia-l de unde nu-i... L-a găsit tocmai la „Recepție", jucîndu-se cu o minge de hîrtie.

Acest original instantaneu a fost surprins de un fotoreporter în cursul unui meci de fotbal din orașul Rochester (S.U.A.) între echipa universității din acest oraș și cea a universității din Syracusa. Mingea de fotbal a acoperit complet capul unui jucător, lăsînd o impresie curioasă cititorilor.

Pronosticul revistei „Magazin" la concursul Pronosport

1. S. C. Bacău—U.T.A.	1
2. Steagul roșu—Rapid	1
3. C.F.R. Cluj—Petrolul	1
4. „U" Craiova—„U" Cluj	1
5. F. C. Argeș—Steaua	1
6. Politehnica—Farul	1
7. Bologna—Sampdoria	1
8. Cagliari—Fiorentina	1
9. Catania—Lazio	1
10. Napoli—Inter	1
11. Roma—Foggia	1
12. Torino—Juventus	x
13. Verona—Varese	1

AUTOMOBILISM

PE ADRESA LUI ARO-M-461

În urmă cu cîtva timp a sosit o scrisoare pe adresa întreprinderii de comerț exterior „AUTOTRACTOR" din București. Scrisoarea respectivă a fost expediată de firma belgiană „S. A. Bossimpex N. V." și cuprinde elogii despre calitățile remarcabile ale autoturismului românesc ARO M—461.

Despre ce este vorba : după succesul repurtat de un autoturism de teren ARO, produs al Uzinei mecanice Muscel-Cîmpulung, în raliul pădurilor, disputat la Ayawaille — Belgia, o altă competiție — raliul smîrcurilor, desfășurat în zona localității belgiene Dison, a adus din nou confirmarea pe plan internațional a calităților acestei mașini românești. La capătul unui traseu extrem de dificil, cele două echipaje care au pilotat automobile „ARO M—461" pentru firma belgiană „S. A. Bossimpex N. A." s-au clasat pe locurile 2 și 3 la grupa automobilelor de teren cu o capacitate cilindrică de peste 1 000 cmc, învingînd în acest al doilea dificil examen internațional, autoturisme de prestigiu ca Volkswagen, Citroen, Land-Rover și Jeep.

În scrisoarea susamintită se arată : **„Cele două „ARO" n-au fost învinse decît de un vehicul special bimotor „Muschang" de 120 CP la o greutate de 700 kg, conceput special pentru competiții „tot-teren" și care nu poate transporta decît pilotul și navigatorul. În aceste condiții, succesul obținut de automobilele „ARO" este cu atît mai remarcabil, cu cît ele nu au fost preparate special pentru competiții, ci sînt mașini, de serie, realmente utilitare".**

Comentariile sînt de prisos. Nu putem decît să urăm succese și mai mari constructorilor noștri de automobile.

Tîrgul Internațional București : demonstrație cu mașina ARO

EXPERIENȚE CARE VĂ INTERESEAZĂ ȘI PE DV...

Dorind să știe ce se petrece în această extraordinară mașină care este corpul omenesc atunci cînd vine în contact cu altă mașină făcută din organe mecanice infinit mai puțin delicate, profesorii italieni Gildo Bianchi (internist) și Antonia Miotto (psiholog) au supus doi tineri, o femeie și un bărbat, unui test pe un parcurs de lungime și dificultate medie, cca opt kilometri, cu unsprezece semafoare. Au fost observate comportamentul pulsului, respirația, presiunea arterială, glicemia și, cu ajutorul electrozilor de la încheieturi, electrocardiograma.

S-a aflat astfel că în situația cînd un copil sare înaintea mașinii pe neașteptate presiunea arterială a conducătorului urcă de la 125/75 la 170/100 ; automobilistul simte o „lovitură în inimă" — un spasm al arterelor coronare — și chiar după ce pericolul a trecut pulsul se menține cîteva minute bune la 120 bătăi (pornind de la 70 în timpul mersului normal) iar respirația la 24 acte respiratorii (pornind de la 18 normale).

Simpla oprire a conducătorului de către un polițist stradal face ca pulsul să urce de la 70 la 90 și respirația să crească la 26. Distrat la semafor sau nerespectînd prioritatea, conducătorul care își dă seama că a greșit prezintă glicemia (cantitatea de zahăr prezentă în sînge care normal este de 1 gram la litru, scăzută ușor, 0,70/litru, semn de oboseala neuromuschiulară; pulsul este normal, tensiunea în limite obișnuite, electrocardiograma aproape normală. Dacă cel care nu i s-a acordat prioritatea devine agresiv, subit pulsul accelerează pînă la 100/minut și respirația crește pînă la 27. Psihologic sentimentul puterii conducătorului este frustrat neputînd îmblînzi mașina, coboară din ea și înfruntă adversarul. Au fost nenumărate cazuri cînd astfel de certuri s-au soldat cu moartea. Iată de ce instruirea psihologică pare a fi indispensabilă în timpul cursului pentru obținerea permisului.

Manevra pentru a evita ciocnirea cu un biciclist face ca presiunea arterială să urce brusc la 155/90, creierul avînd nevoie de un surplus de energie, primind astfel un flux mai abundent de sînge. Manevra este imediată, aproape instinctivă. Luciditatea conducătorului trebuie să fie în acest caz foarte mare.

O ușă din stînga care se deschide brusc de către un conducător distrat care nu se asigură ? Pulsul accelerează la 100 bătăi, presiunea scade la 140/85 și coronarele „se contractă". Episoade ca acesta adăugate la celelalte distrug nervii. Glicemia scade de la un gram la 0,80.

Cu cîțiva ani în urmă oameni de știință ai universității din Colonia sub conducerea profesorului H. W. Knipping, cunoscut expert în fisiopatologie circulatorie și respiratorie, au arătat cît de mult este pus la încercare aparatul cardio-circulator la un conducător auto. Modificarea bruscă a pulsului, presiunii arteriale, are repercusiuni în ciclul cerebral chiar și la persoanele tinere și sănătoase. Experiențele care s-au făcut cu sute de persoane înainte și după un mers îndelungat la volan, cu multe piedici, au relevat o diminuare a corelației sensmișcare, slăbirea atenției, reflexe tîrzii și somnolență nu atît legată de oboseală în sine cît poziției șezut, uniformității manevrelor, monotoniei stimulului auditiv și vizual și scăderii cantității de zahăr în sînge (hipoglicemie) datorat consumului acestui material energetic de către sistemul nervos cînd lucrează în condiții speciale.

În concluzie deci se poate spune că emoțiile prin care trece organismul unui om care conduce zilnic și mult pe drumuri grele duc în timp la slăbirea sistemului nervos. Omul modern se ucide astfel lent, sistematic.

În goana mașinii

● *Specialiștii în circulație din 28 de țări din Europa, Asia și Africa, întruniți la cel de al treilea Simpozion internațional privind educarea conducătorilor auto au arătat că 20 000 persoane, adică una la 10 minute, mor în fiecare an pe șoselele lumii. Se precizează că 85 la sută din accidente sînt datorate comportării celor de la volan.*

● *La al 13-lea Congres internațional pentru securitatea rutieră al Federației internaționale a societăților de ingineri din tehnica automobilului s-a relevat că din 166 cazuri de spargere a parbrizului (în cazuri de accidente), 132 au generat răniri. Așadar, inamicul principal rămîne tot... parbrizul.*

● *La carnavalul organizat anul acesta de primăria Atenei, una din surprize a constituit-o parada automobilelor de epocă. Conducătorii și pasagerii acestor automobile s-au îmbrăcat în costume de epocă pentru a da o notă de originalitate acestei parade. În ce privește circulația în viitor, organizatorii au adus un car alegoric care sugerează că străzile vor deveni atît de aglomerate încît singurele locuri comode de parcare vor fi... copacii. Cu alte cuvinte vom fi în pom.*

● *În S.U.A. a fost pus la punct un aparat de detectat — cinemometru, un radar care determină pe automobiliștii grăbiți să revină la viteza legală. Cînd automobilul intră în fascicolul radarului, un semnal (detector) avertizează asupra vitezei mari și încetinește viteza mașinii. Radarul este plasat pe un pod sau o pasarelă ce trece deasupra șoselei și fascicolul său este aliniat de-a lungul drumului. Cel de la volan are timpul să frîneze și apoi să ruleze cu viteza admisă.*

● *Cel de-al 18-lea raliu al Spaniei, desfășurat pe distanța de 1 400 km, cuprinzînd numeroase probe speciale, a fost dominat de automobilele uzinelor „RENAULT". Primul loc a revenit echipajului Jean-Pierre Nicolas și David Stone care au pilotat un „Alpine-Renault" -1 600. Locul secund a revenit echipajului A. Ruiz -Gimenez și R. Costaneda pe un Porsche 911 S. Locul trei a revenit tot unui „Alpine-Renault" 1600 pilotat de Bernard Darniche și M. Callewaert.*

● *Și cel de-al 15-lea raliu al Corsicei s-a încheiat tot cu un succes al firmei „RENAULT", de data aceasta chiar mai categoric: automobilele „Alpine-Renault"-1 600 s-au clasat pe primele trei locuri. Pe locul al patrulea a venit un Porsche 911 S, apoi iar un „Alpine-Renault"-1 600 și un Ford Excort.*

Rubrică realizată de V. STĂNESCU

LA 22 NOIEMBRIE '70

Autoturisme „DACIA 1300" - „FIAT 850"

EXCURSII ÎN ITALIA și TURCIA cu AUTOCARUL

PREMII ÎN BANI

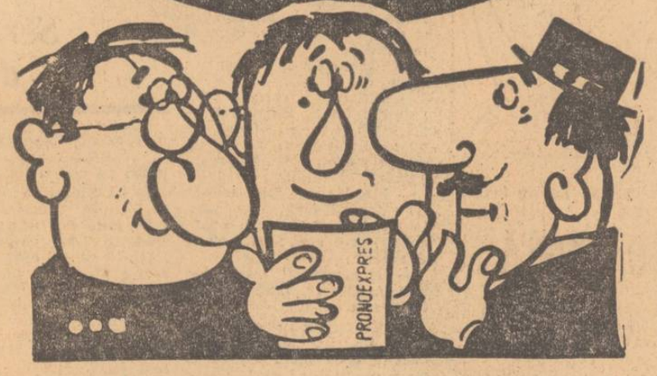

CONCURS EXCEPTIONAL

PRONOEXPRES

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" —

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

Proletari din toate țările, uniți-vă !

magazin

ANUL XIV 686 — SÎMBĂTĂ 28 NOIEMBRIE 1970 — 8 PAGINI 1,50 LEI

COMORI ALE ARTEI TRACO-GETICE

- NUMEROASE OPERE DE ARTĂ VECHI DE APROAPE DOUĂ MILENII ȘI JUMĂTATE REALIZATE DE STRĂMOȘII NOȘTRI TRACO-GEȚI
- INTERESANTA INTERPRETARE ȘTIINȚIFICĂ a prof. univ. DUMITRU BERCIU, decanul Facultății de istorie de la Universitatea din București
- OBIECTE DE ARGINT ȘI AUR DESCOPERITE ÎNTR-UN MORMÎNT PRINCIAR. SE CREDE CĂ ESTE VORBA DESPRE O IMPORTANTĂ PERSONALITATE TRACO-GETICĂ
- PE COIFUL DE ARGINT PLACAT CU AUR ȘI PE DOUĂ GENUNCHIERE DE ARGINT ȘI AUR SÎNT NUMEROASE IMAGINI DE EPOCĂ LUCRATE CU DEOSEBITĂ MĂIESTRIE (pag. a 2-a)

MAI EXISTĂ ENIGME ?

Două imagini reprezentînd una din cnemidele de argint placat cu aur (genunchiere) găsite în mormîntul princiar de la Agighiol

Agendă săptămânală

TEMEIURI ALE ÎNCREDERII ÎN VIITOR

Opinia publică a luat cunoștință cu deosebit interes de ședința Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R. și a Consiliului de Miniștri în cadrul căreia au fost dezbătute și adoptate propunerile de îmbunătățire a planului cincinal 1971—1975, a planului pe anul 1971 și a bugetului de stat pe anul viitor, precum și măsurile cu privire la organizarea, planificarea și conducerea agriculturii, expuse de tovarășul Nicolae Ceaușescu în ședința de lucru care a avut loc la C.C. al P.C.R. în ziua de 25 noiembrie.

Comunicatul dat publicității în legătură cu ajutorul acordat pentru înlăturarea pagubelor provocate de calamitățile din primăvara trecută, a subliniat rezultatele obținute în munca eroică, unită a poporului nostru pentru refacerea distrugerilor. Apreciind că fondurile bănești realizate prin contribuția bănească a cetățenilor au însumat pînă în noiembrie 2 026 milioane lei, Comitetul Executiv al Comitetului Central al Partidului Comunist Român și Consiliul de Miniștri al Republicii Socialiste România adresează — se arată în Comunicat — „calde mulțumiri tuturor cetățenilor țării care prin eforturile lor în muncă și prin ajutoarele acordate și-au adus aportul la recuperarea pagubelor cauzate de inundații".

Eforturile statului și ale întregului popor, ajutoarele acordate de populația țării și cele primite din străinătate au permis ca o parte din ce s-a distrus în primăvară să fie refăcut, să fie satisfăcute nevoile cele mai acute ale populației. Numai pentru refacerea locuințelor și anexelor gospodărești au fost acordate ajutoare de aproape 500 milioane ; pentru construirea a 5 000 de apartamente pentru cei rămași fără adăpost au fost alocate 200 milioane lei ; alte 900 milioane au fost alocate în vederea refacerii bunurilor cooperativelor agricole de producție ; alte sume importante au fost destinate refacerii căilor de comunicații, rețelei de energie, instituțiilor de învățămînt, sanitare etc.

„Ținînd seama de modul cum se desfășoară acțiunea de recuperare a pagubelor înregistrate în urma inundațiilor — precizează Comunicatul — Comitetul Executiv al C.C. al P.C.R. și Consiliul de Miniștri au stabilit să sisteze încasarea ajutoarelor subscrise de oamenii muncii din salariile lor".

Desigur, eforturile vor fi continuate întrucît, după cum s-a arătat, valoarea pagubelor depășește 10 miliarde. Munca poporului nostru, munca pentru realizarea sarcinilor de plan va reuși, fără îndoială, să sporească succesele, să asigure toate posibilitățile și condițiile refacerii complete a distrugerilor pricinuite de calamități.

Cuvîntul secretarului general al Partidului, dezbaterile care au avut loc în cadrul ședinței, măsurile luate, oglindesc grija permanentă a conducerii de partid și de stat pentru mersul nostru înainte, pentru progresul general al țării și, pe această bază, pentru creșterea nivelului de trai al oamenilor muncii. Opinia publică vede încă o dată, cu claritate subliniate, temeiurile marii încrederi a poporului în forța

CONTINUARE ÎN PAG. 2

În exclusivitate pentru „Magazin"

PIERRE BRASSEUR

despre :

teatru,

film

și roluri

(Pagina a 4-a)

TINERI ȘI... TINEREȚE

O DISCUȚIE CU STUDENȚI DIN ORAȘUL DE PE BEGA DESPRE PRIETENIE, RESPECT, LIMBAJ, COMPORTARE ȘI ALTE ASPECTE ACTUALE ALE RELAȚIILOR DINTRE TINERI

Presupun că, pentru mulți dintre cititori, întrebarea : Dansați „Ca la Timișoara" ? nu conține nici un mister. Totuși, e nevoie de o explicație, fie chiar succintă : la un ceai pe ringul de dans al vnui restaurant sau la club, în timpul dansului, un... cavaler poate să ia partenera oricui, după ce l-a bătut pe umăr, și a rostit formula infailibilă : „Ca la Timișoara". Fata nici gînd să poată alege sau hotărî cu cine să danseze ; mai ales dacă apare vreun indezirabil. Solidaritatea de grup întru anihilarea totală a nepoftitului funcționează automat...

Desigur, după ce ați parcurs introducerea vă veți fi așteptînd ca, în rîndurile ce urmează să fie vorba despre dans. Nici gînd ! Veți descifra înțelesul formulei „Ca la Timișoara" dacă aveți curiozitatea să urmăriți dialogurile pe care subsemnata, în calitate de reporter, le-a schimbat cu studenți și studente din Timișoara.

Discuția a pornit de la semnalări mai mult sau mai puțin organizate și grave, ale fetelor, care se plîng că băieții se poartă cu ele într-o manieră total lipsită de respect. Și — paradoxal — dincolo de surîsul superior, care înflorește în colțul gurii la auzul stereotipului „pe vremea noastră nu era așa", sînt fete — multe ? puține ? — care oftează în secret, după epoca serenadelor cu chitară, a suspinelor și buchetului de flori ...anonim. Ai, n-ai ce face, moda aceasta a căzut în desuetudine. Fie și numai pentru că plînsul molcom al chitarei nu se poate deslușî printre zgomotele anului '70 ori că nu se știe căreia dintre zecile de ferestre ale unui bloc îi este adresat cîntecul de amor.

Viorica CIORBAGIU

CONTINUARE ÎN PAG. 2

La „masa rotundă" despre stima băieților față de fete

Începînd din acest număr în pagina a 5-a :

HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS

- Medicină

O ARMĂ ÎMPOTRIVA CANCERULUI

- Istorie

ȘTIINȚA ȘI ARTA SCRISULUI

- Psihologie

UN FENOMEN CEREBRAL

- Botanică

Zeci de ani de muncă pentru a obține o nouă varietate de plantă

În curînd

- RADIAȚIILE NUCLEARE ÎN... MAGAZIE • CANCERUL — UN VIRUS PENTRU EȘAFOD • TAXIUL COSMIC LA PRIMELE ÎNCERCĂRI • NU VEDEM CU OCHII, VEDEM CU CREIERUL • 700 ÎNTREBĂRI PENTRU UN SINGUR PĂRINTE...

Sînt cîteva titluri din rubrica

„ASALT ASUPRA IMPOSIBILULUI"

una din numeroasele rubrici cuprinse în

ALMANAHUL „MAGAZIN" 1971

„Pacific Glory" în flăcări... O imagine dramatică luată după ciocnirea celor două petroliere în apropierea Insulei Wight. Cinci membri ai echipajului au murit și alți opt au fost dați dispăruți după explozia provocată de coliziune și incendiul care a urmat..

„CĂRĂUȘII MĂRILOR" SAU „BOMBE PLUTITOARE"

(Relatarea în pagina a 3-a)

Pe urmele unor urme...

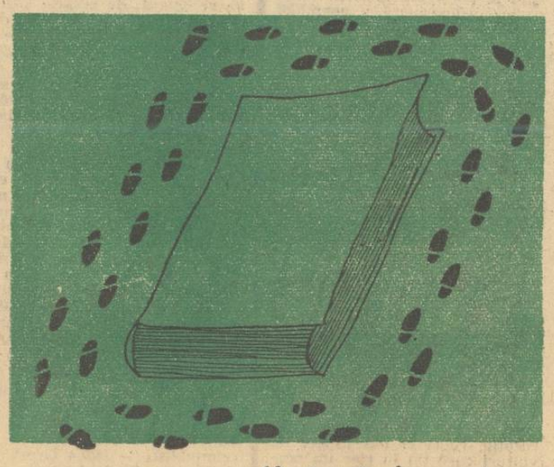

- Este criminalistica o știință ?
- În căutarea corpului delict. O problemă de perspicacitate.
- Reactorul nuclear, martorul acuzării
- Amprente digitale
- Scrisoarea e falsă

(Amănunte în pagina a 2-a)

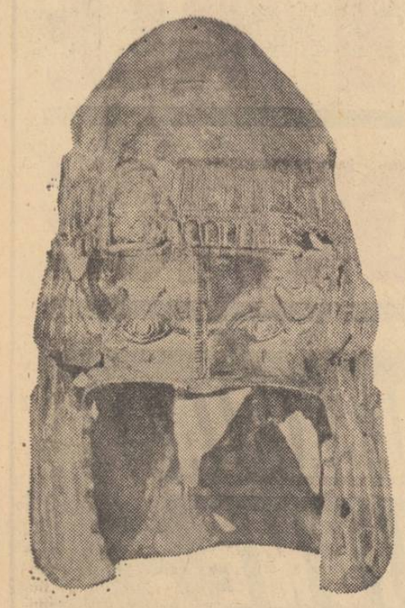

Coiful de argint placat cu aur care a aparținut unei căpetenii traco-getice (stînga) și una din cupele de argint bogat decorate, găsite în mormîntul princiar de la Agighiol

Comori ale artei traco-getice

În diferite colțuri ale țării s-au descoperit de-a lungul vremurilor numeroase tezaure vechi de 2300-2400 de ani, tezaure care prezentau analogii prin desenele care le împodobeau și arta modelării metalului. Din argint sau aur, obiectele găsite cu aceste ocazii au fost studiate de specialiști, ele fiind considerate drept opere deosebit de valoroase realizate fie de meșteșugari de pe alte meleaguri, fie datorită influenței artei popoarelor vecine. Astăzi semnalăm interesanta interpretare dată acestor descoperiri de **prof. univ. dr. docent DUMITRU BERCIU, decanul Facultății de istorie de la Universitatea din București,** care studiind de mai mult timp cele mai importante tezaure din această epocă ajunge la concluzia, că, de fapt, ne aflăm în fața unor opere de artă realizate de strămoșii noștri traco-geți. Această interpretare duce la semnificații extrem de importante cu privire la istoria veche a poporului nostru.

De la Herodot — la interpretarea izvoarelor arheologice

— Intrucît Herodot amintea pe geți la sud de Dunăre, opunîndu-se lui Darius în anul 514 î.e.n. s-a tras concluzia greșită de către unii istorici că geții ar fi locuit numai aici — și-a început expunerea prof. univ. D. Berciu. Dar atestările arheologice ne arată că geții au locuit și la nord de Dunăre, pînă la poalele Carpaților, iar recente descoperiri făcute în Moldova centrală și de nord au relevat că și aceste regiuni făceau parte din lumea getică. De altfel izvoarele scrise semnalează citeva formații politico-militare getice la Dunărea de jos, fiind vorba de Dromichaites, regele geților, adversarul și învingătorul lui Lisimac, pe la sfîrșitul secolului IV î.e.n. precum și de acel „rege al istrianilor", din timpul lui Filip al II-lea al Macedoniei, în luptă cu Atheas, regele sciților, care voia să pătrundă în Dobrogea. Traco-geții aveau pe acele vremuri monedă proprie, înaintea fraților lor traco-dacii din zona intracarpatică, ceea ce relevă în plus civilizația lor înaintată. În toată aria dintre Balcani și Carpați cît și în Moldova există deci o cultură getică încadrată în marea unitate a tracilor, de unde și denumirea dată acestei culturi, de cultură traco-getică. Despre această artă a traco-geților m-am ocupat într-o lucrare recentă, concepția ei fundamentală fiind aceea că avem de-a face cu o artă originală, formată pe un fond local multimilenar, tracic ca esență etnică, la geneza căreia au participat și unii factori străini ca cel elenic, scitic, frigian și persan. Arta traco-geților marchează etapa veche a culturii geto-dace din secolele V și IV î.e.n., aceasta nesuferind, după cum se credea, vreo înrîurire celtică. dacii conservînd apoi în manifestările lor artistice vechile tradiții trace.

Tin să relev importanța legăturii de perfectă continuitate dintre aceste etape, vitalitatea și originalitatea moștenirii artei traco-getice, pe care o găsim prezentă în maniera de modelare a argintului între secolele I î.e.n. și I e.n., adică în numeroasele tezaure dacice ale căror obiecte prezintă trăsăturile unității etno-culturale geto-dace din întreaga regiune carpato-dunăreană. Subliniez constatarea că moștenirea artei traco-getice se recunoaște și în cursul epocii stăpînirii romane în Dacia cît și în perioada post-romană, fenomenul continuității fiind documentat în prezent, în general, în toată perioada formării poporului român.

Mormîntul princiar de la Agighiol

Dintre monumentele mai caracteristice artei traco-getice vom relata mai pe larg despre mormîntul princiar de la Agighiol și așa-numitul tezaur de la Craiova deși s-ar cuveni relevate și multe altele. Descoperit mai demult, mormîntul princiar de la Agighiol, din județul Tulcea, a fost socotit drept unul din cele mai importante monumente antice găsit pe teritoriul României. Prof. univ. D. Berciu, care a participat la cercetările inițiale, îl socotește drept un tezaur extrem de valoros pentru istoria veche a poporului român:

— Din punct de vedere științific descoperirile de la Agighiol au jucat un rol hotărîtor în determinarea artei traco-getice ca artă originală care s-a format pe fondul străvechi local. Analizînd obiectele găsite în mormîntul princiar se observă stilul animalier tracic independent de influența sciților, tracii creînd atunci un stil animalier și o civilizație proprie.

Redăm pe scurt, citeva amănunte despre tezaurul de la Agighiol. Locuitorii din această comună au descoperit într-o zi pe „movila lui Uță" citeva obiecte de preț. Era vorba despre un tumul care acoperea un mormînt antic. Cu ocazia săpăturilor efectuate de arheologi s-a constatat că mormîntul antic se compunea din două camere funerare, cu ziduri alcătuite din

blocuri de piatră fasonate, pe unul dintre ele observîndu-se săpate literele grecești T și Y. În prima cameră a fost înmormîntat un personaj masculin, probabil un reprezentant de seamă al aristocrației traco-getice. Aici s-a găsit un coif de argint, parțial aurit, cu o formă caracteristică lumii traco-getice. El are forma unei căciuli tuguiate și o greutate de 743,53 grame. Pe placa frontală, împărțită în două părți simetrice de o bandă lată, se află doi ochi exagerat de mari, cu sprincene prelungite în spirală, globurile ochilor fiind redate foarte expresiv. Deasupra acestei plăci sînt două frize de arcade cu liniuțe orizontale și paralele. Cele două frize și placa frontală au fost închise într-un dreptunghi în întregime acoperit cu o foiță de aur. Pe apărătoarele obrajilor se observă cîte un călăreț înarmat cu lance. Pe cel din stînga călărețul ține cu mîna stîngă hățurile iar cu dreapta este gata să arunce o lance. Capul călărețului are părul cîrlionțat, pe obraz i se vede reliefată barba, pe mîini și picioare poartă zale, bustul fiind îmbrăcat într-o platoșă cu solzi. Cei doi călăreți și caii lor sînt acoperiți cu foițe de aur iar pe acoperitoarea cefei se văd alți doi călăreți gata să arunce cu lancea. Din observarea atentă a tehnicii primitive în ceea ce privește reproducerea corpurilor omenești și a cailor reiese că acest coif a fost lucrat într-un atelier local traco-getic.

Dintre podoabele de preț aflate în prima cameră funerară erau și două cnemide (genunchiere) de argint. Una dintre ele este terminată printr-un cap de femeie, cu părul în cîrlionți, de urechi atîrnîndu-i cercei în formă de cosuleț. Personajul feminin poartă la gît două coliere, primul format din 13 perle în formă de amforetă, asemănătoare perlelor de aur găsite în mormînt, iar al doilea colier este la fel cu podoabele dacice de mai tîrziu, avînd capetele răsucite. Ochii femeii sînt redați expresiv, pupila lor fiind încrustată cu o materie care a dispărut. De o parte și de alta a bustului se observă stilizați doi șerpi, unul coborînd cu capul spre fruntea calului unui călăreț iar altul spre ciocul unei păsări. Pe latura din dreapta, se vede un călăreț al cărui cal are piciorul drept ridicat. Cnemida prezintă cîte o perforație de care se prindea sfoara pentru fixarea pe picior. A doua cnemidă poartă parțial un decor aurit, părul fiind redat în cîrlionți aurii, tot acoperite de aur fiind și cele două spirale așezate pe ambele părți ale bărbiei. Aici partea superioară a cnemidei prezintă chipul unui bărbat, care are prezente aceleași decoruri de șerpi.

În cealaltă cameră a fost înmormîntată o femeie, probabil una din soțiile prințului trac sau eventual o sclavă. Aici s-au găsit 99 perle de argint, 2 cercei în formă de amforetă, lucrați din foiță de aur iar în dărîmăturile provocate probabil de căutătorii de comori s-au găsit citeva plăci de aur triunghiulare, decorate cu butonași prin tehnica **au repoussé**. Tot aici s-au găsit 5 vase de argint în formă de strachină, pe unul dintre ele fiind inscripția cu litere grecești: KOTYOS · EGBEO. Interesant este faptul că aceste vase sînt fiecare compuse din trei părți lucrate separat și apoi sudate. Alte două vase de argint au o formă de cupă, sînt înalte și subțiri la mijloc. Acestea prezintă pe pereții lor o bogată decorație, reprezentînd capete de vulturi care țin în cioc un pește iar în gheare se află un iepure sau un cerb cu opt picioare, cu aripi...

Alături de cele două camere funerare s-a dat peste o a treia, unde erau resturile a trei cai omorîți cu prilejul înmormîntării personajului princiar. Se pare că animalele au fost omorîte cu săgeți otrăvite, deoarece s-au găsit aici vîrfuri de săgeți. De asemenea, printre scheletele animalelor erau și piese de harnașament din argint și bronz, Aplicele prezentau drept decorațiuni un grifon cu cap de vultur, alături de doi șerpi stilizați, una dintre piese terminîndu-se cu un cap de hienă. Alte aplice aveau formă de nasturi de argint reprezentînd capete de cai. S-au mai găsit peste o sută de vîrfuri de săgeți și alte obiecte de bronz și fier. În ceea ce privește ceramica în mormînt erau citeva fragmente de vase de ofrandă de import, grecești, care pe un fond negru aveau aplicate o pictură roșie și datorită acestei ceramici tezaurul a putut fi datat pe la anul 400 î.e.n.

★

Despre tezaurul de la Craiova prof. univ. D. Berciu ne-a relevat că este vorba despre inventarul unui mormînt descoperit în apropierea acestui oraș și datînd din anul 350 î.e.n. Tezaurul conține diverse piese de argint și aur care au aparținut tot unui harnașament. În special aplicele sînt de diferite forme, reprezentînd chipuri de cai, balaur, tauri și grifoni. În totalitatea sa este vorba de un monument de artă traco-getică care relevă istoria tehnicii artei modelării argintului precum și tehnica plachării obiectelor cu aur. Și aceste piese au fost lucrate într-un atelier al unui meșter local.

În final, prof. univ. D. Berciu ne-a relatat că d-sa se ocupă acum cu studierea vieții celților, popor care a locuit la un moment dat și pe teritoriul țării noastre. În legătură cu acest fapt d-sa ne-a declarat:

— Lucrarea intitulată „Lumea celtică", care se află sub tipar, se ocupă de întreaga istorie a numarilor celtice, de istoria culturii lor, a artei, a expansiunii lor care s-a extins din Irlanda pînă în Asia Mică și Grecia — precum și de rolul jucat de civilizația celtică în dezvoltarea Europei protoistorice. O atenție deosebită se dă raporturilor dintre celți și daci, subliniind de fiecare dată influența reciprocă și aportul original al strămoșilor noștri și al celților în regiunea carpato-dunăreană.

Simion SAVEANU

TEMEIURI ALE ÎNCREDERII ÎN VIITOR

URMARE DIN PAG. 1

orînduirii noastre socialiste. De munca noastră, de hărnicia noastră, de eforturile noastre depinde înfăptuirea planurilor pe care ni le propunem, a țelurilor pe care le avem de atins!

Păsim în primele zile ale lunii decembrie, ultima lună din an. E luna bilanțurilor. A bilanțurilor unui an de muncă dar, în același timp, a pregătirilor pentru anul ce vine. Din ziare, de la radio și de la televiziune, cititorii acestor rînduri vor fi luat desigur cunoștință de primele rezultate în munca pentru realizarea planului. Vor fi aflat îmbucurătoare știri care anunțau că pentru multe colective, chiar pentru ramuri întregi industriale, anul de muncă, anul de plan s-a încheiat mai devreme. Acolo unde s-au obținut asemenea succese se muncește acum cu spor pentru a implini angajamente suplimentare, pentru a crea bunuri materiale de care economia noastră națională are nevoie. Pretutindeni, pe tot cuprinsul țării domnește o puternică hotărîre de a înfăptui neabătut sarcinile trasate de partid. Ea mobilizează energiile, inteligența creatoare, entuziasmul celor ce muncesc.

Bilanțul unui an de muncă reprezintă un moment hotărîtor. El dă nu numai dimensiunea rezultatelor ci și perspectiva viitoarelor înfăptuiri. Dezvăluie posibilitățile reale și, printr-un examen lucid, căile de transformare a acestor posibilități în realitate. Iată de ce aceste zile care ne mai despart de încheierea anului constituie un puternic imbold la sporite strădanii. Acolo unde felurite neajunsuri au generat rămîneri în urmă, în aceste zile se caută — și trebuie să se caute — cu stăruință, cu tenacitate, cauzele care le-au generat. Se fac sporite eforturi pentru a lichida întîrzierile, pentru a recupera orice restanță.

Îndeplinirea tuturor obligațiilor statornicite în plan înseamnă respectarea unei sarcini complexe, de cea mai înaltă răspundere. Conștiința acestei îndatoriri constituie un factor mobilizator de deosebită însemnătate. Acest lucru se vădește din plin pretutindeni unde se lucrează cu abnegație, pretutindeni unde îndeplinirea planului și a angajamentelor constituie o obligație de onoare.

Oriunde ne-am îndrepta în aceste zile privirile vom întîlni această muncă intensă. Iată, la Vadul Oii, la mijlocul acestei săptămîni, au început probele de verificare a trăiniciei marelui arc, a marii magistrale de oțel care unește țărmurile Dunării. Se vede astfel încununată o mare strădanie care a înglobat energie, inteligență creatoare, pricepere tehnică, cutezanță.

Justificată de realizări unice, ca noul pod peste Dunăre, de realizări de mai mică sau chiar modestă anvergură, bucuria celor ce văd împlinirea muncii lor, a gîndurilor, a planurilor este egală. Este bucuria oamenilor liberi, stăpîni pe munca lor. Bucuria celor care știu pentru ce muncesc. Oare eforturile noastre, ale fiecăruia în parte și ale tuturora nu le vedem materializate în viața care ne înconjoară? Să ne gîndim de pildă, la zonele calamitate: de la Satu Mare, telegrame adresate Comitetului Central al Partidului, tovarășului Nicolae Ceaușescu, dădeau glas, zilele trecute, simțămintelor de recunoștință pentru faptul că, cu sprijinul statului nostru, toți sinistrații orașului au reușit să capete un nou adăpost în blocurile recent date în folosință. Posibilitatea de-a șterge cu un ceas mai devreme urmele necazurilor din primăvară nu sălășluiește oare în forța poporului nostru, în munca sa, în puterea economiei naționale a țării?

În această forță care exprimă din plin cuceririle anilor de muncă unită, de muncă dîrză, condusă de partid, ne face oricînd bucurie să ne regăsim. Căci oare ce poate fi mai frumos, mai drag unui om decît să știe, să simtă, să aibă certitudinea că la ceea ce s-a înfăptuit a pus și el umărul? De aceea nimănui nu-i poate fi indiferent bilanțul cu care încheiem anul. Fiecare îl dorește bogat, cît mai bogat, o contribuție cît mai însemnată la înflorirea patriei dragi, socialiste.

Totodată, privim spre sarcinile de mîine, spre planul viitor Desigur, ceea ce avem de făcut nu-i nici simplu, nici ușor. Dar experința dobîndită, dimensiunile actuale ale realităților economice și sociale, relațiile statornicite în societatea noastră, climatul sănătos de muncă, constituie tot atîtea elemente dinamizatoare, tot atîtea temeiuri de încredere în ceea ce ne propunem să înfăptuim în anul ce vine.

Ultima lună din an începe. E luna bilanțurilor și, în același timp, luna pregătirilor. Ea devine o vreme a unor duble certitudini: a certitudinii întemeiate pe realizările de pînă acum — a realizărilor cu care încheiem planul — a certitudinilor întemeiate pe realismul, pe spiritul lucid cu care privim — pregătindu-ne temeinic — anul ce vine și viitorul mai îndepărtat.

TINERI ȘI... TINEREȚE

URMARE DIN PAG. 1

De cînd lumea, între generații s-au născut conflicte (aparent ireductibile) cu privire la „principii de viață". Așa că știind, în general, care este părerea celor mai vîrstnici nu i-am inclus în discuție. I-am ascultat pe tineri vorbind ei despre ei și mă ostenesc acum să le transcriu cît mai fidel replicile:

— Colegii noștri se poartă cam ireverențios cu noi, fetele, începînd cu felul în care intră sau ies dintr-o sală de curs și terminînd cu limbajul folosit... (DENA SABINA — anul IV Electrotehnică).

— Impertinența are totuși succes la fete! Un băiat cuviincios, care-și alege fraza și-și cenzurează gesturile rămîne la periferia interesului... feminin (PETRAN IOAN, anul IV, Electrotehnică).

Liviu Teghiu: „Pasiune pentru un tînăr fără substanță?!"

Iată, numai două opinii, care mi s-au părut, una lîngă alta, la fel de frapante ca o palmă picată din senin. Am schimbat impresii și cu alți colegi ai interlocutorilor numiți mai sus, care au fost „pro" sau „contra" (ANDEA PETRU, ARDELEANU MARIA, IRIMIA DUMITRU...). Pauza mare terminîndu-se prea repede pentru consumarea integrală a furtunii de contraziceri, i-am abandonat pe politehniști, continuînd investigațiile la Universitatea timișoreană — Facultatea de filologie, — unde, contrar Politehnicii, ponderea între studenți o dețin fetele. Aici am avut noroc de mai mult timp. Așa că, în jurul unui fel de masă rotundă de la club au făcut cerc: STOIAN MONICA, TEGHIU LIVIU și PAVEL LUCIAN (anul IV — română — franceză), BINDER FRANCISC (anul III română — germană) POPESCU RODICA ELENA, BÎRCERU ROSANA și IOHASZ IULIANA (anul II și I română — franceză).

— Vă respectă băieții, Iuliana? Tu ești studentă numai de o lună și poate că mediul acesta ți-a procurat impresii inedite?

— *Nu, nu ne prea respectă...*

— De ce oare?

— *Poate pentru că s-au obișnuit prea mult să fie cu noi, încă din liceu...*

— MONICA: *...Atunci înseamnă că soții, care împart o viață întreagă să nu se mai stimeze de loc?!*

— Un coleg de-al vostru de la Politehnică spunea că impertinența are multă trecere la fete. O fi adevărat?

LIVIU: *Cînd am intrat eu în facultate mi-a fost dat să mă conving de asta. Am văzut și mai văd încă studenți care se îmbracă strident, vorbesc colorat, adică de-a dreptul jignitor cu fetele și totuși au un succes uluitor. Vă mărturisesc sincer că i-am invidiat de multe ori, reprosîndu-mi totodată, că am ajuns să admir niște monștri. Spuneți voi, fetelor, cum puteți agrea tineri dintr-aceștia, care dincolo de lipsa oricărei consistențe, vă ultragiază pur și simplu demnitatea?*

ROSANA: *Nu toate fetele sînt încîntate să cultive astfel de relații! Din păcate e greu uneori să mergi pe stradă fiindcă ești supusă unui tratament degradant, fără să te poți apăra...*

LUCIAN: *După ce se formează o părere proastă, e greu ca cineva să se sustragă tendinței de generalizare. Să fiu explicit: anul trecut de exemplu „căminul 7" era atît de rău famat încît oricine amintea despre el înșoțea enunțarea cu glume groase, ca să nu zic triviale. La intrarea în căminul fetelor, pe scări chiar, domnea o atmosferă atît de scandaloasă încît și cadrele didactice se jenau să facă vizite acolo. Nici vorbă, fetele sînt de vină dacă nu inspiră stimă. E drept că suferă multe dintre acelea cu comportament impecabil. Dar am mai spus: cînd se formează o opinie... Nimeni nu spune studenta cutare și cutare a făcut și a dres ci în general studentele de la cămin...*

LIVIU: *Eu sînt uimit că fetele pot trece peste o jignire atît de gravă cum ar fi cea conținută în expresia „s-a distrat cu o studentă"...*

ROSANA: *O fi adevărat că sînt fete care-și îngăduie „să se distreze". Dar nu e mai puțin adevărat că băieții își caută prietene „fără probleme" adică puțin complicate și care să le fie inferioare din punct de vedere intelectual. E greu de presupus că soția va fi aleasă după alte criterii decît cele adoptate în timpul studenției.*

IULIANA: *Eu cred că aici, o mare parte din consecințe se datoresc felului în care sînt concepute orele de dirigenție în licee. Se abordează teme din artă, se discută generalități iar cînd trebuie să fie pregătiți „pentru viață", băieții sînt separați de fete și le vorbește de obicei un medic despre probleme sexuale. Nu am înțeles de ce, separat. După cum nu am putut pricepe de ce la filmul „Helga" aici la Timișoara tinerii au avut acces abia dacă au împlinit 18 ani. A fost un film științific, educativ...*

RODICA: *Băieții înțeleg prost camaraderia cu noi. Au impresia că dacă sîntem colegi pot vorbi nestingherit „ca între bărbați". Nici vorbă să vină la întîlnire cu o floare sau să-și caute o ținută mai îngrijită. Probabil că, într-adevăr, fetele sînt de vină dacă majoritatea băieților nu mai au ori tind să nu mai aibă... complexe.*

IULIANA: *La cluburile nestudențești sau la casele de cultură din Timișoara pot fi întîlnite fete de 12—13 ani care merg la dans. Poate nu prezența lor e gravă, dar vorbesc și se comportă pur și simplu dezmățat. Deși am doar 19 ani, adică sînt cu puțin mai mare decît ele, am spus și eu că „pe vremea mea nu era așa". Poate că sună caraghios dar mi se pare într-adevăr că stima reciprocă dintre băieți și fete este o problemă îngrijorătoare. Ai vrea să intri în pămînt cînd auzi în spatele tău niște glasuri de o sonoritate ostentativă și vulgară, care vor.. să te cucerească cu expresii ca acestea: „Ce ochi mișto are gagica!" „Hai să-i punem muzică, poate se-ntoarce", Zău că e greu să fi fată!*

Lucian Pavel: „Fetele sînt de vină..."

S-ar putea crede că Iuliana exagerează. Dar, îmi povestea lectorul universitar ION MUȚIU, prodecanul Facultății de Filologie: *„Într-o zi pe o alee din apropiere, o ceată de copilandri în jur de 14 ani o petreceau cu ai săi — cîtiți cu cuvinte deocheate — pe studenta noastră Monica Stoian. S-a întors ca să-i ocărască, și, pe cine credeți că a descoperit în ceata de viteji? Chiar pe fiul meu, pe care-l cunoștea și care văzînd cine-i victima a luat-o la sănătoasa. După ce am aflat și i-am făcut morala de rigoare l-am întrebat ce i-a venit? Mi-a spus că el n-a strigat nimic dar dacă ceilalți... Eu cred, ca om și ca pedagog, că mulți dintre cei care se grozăvesc au un fond bun și generos, chiar pătruns de noblețe. Există însă o „modă" care dincolo de căutările originalității conține primejdia perpetuării, prin obișnuință, chiar și în chestiunile de caracter. Eu le spun direct studenților sau mai strecor aluzii la cursuri dar problema e de mai mare cuprindere și profunzime".*

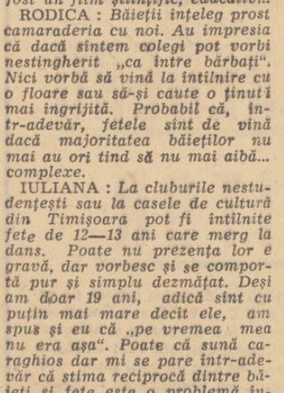

Rosana Bîrceru: „Colegialitatea își are și ea bornele ei..."

Evident discuția despre stimă are, în cazul de față doar valoare de crochiu. Ea poate fi reluată de către cititorii noștri la dimensiuni și implicații mai vaste. (Liviu s-a gîndit să propună „stima față de fete" la U.A.S.R. ca temă de colocviu național).

Țin însă să precizez că am primit asigurări formale despre inexistența sistemului de dans „Ca la Timișoara" în practica orașului de pe Bega. În schimb și în alte centre universitare, la fel ca și în Banat, obiectul discuției noastre, este, sperăm, tot atît de actual. Dacă nu cumva ne-am înșelat, redacția va primi o dată cu scrisorile trimise de dv. infirmări sau confirmări ale părerilor exprimate, în orice caz contribuții la discuția abordată.

Viorica CIORBAGIU
Fotografii: S. STEINER

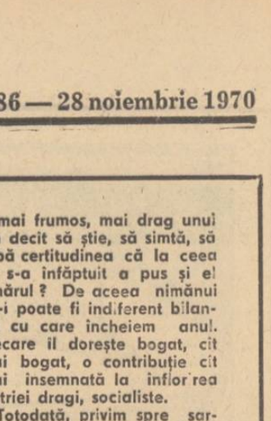

Iuliana Iohasz (19 ani): „Pe vremea mea nu era așa..."

Pe urmele unor urme...

Cîteva cazuri de infracțiune sub microscopul cercetărilor de la Institutul de criminalistică

Simpozionul internațional de criminalistică, deși al șaptelea ca număr, constituie pentru noi o premieră, nu numai prin faptul că are loc pentru prima oară în țara noastră, ci și prin așezarea criminalisticii ca domeniu bine delimitat printre științele moderne. Dar este într-adevăr criminalistica o știință? Ce îi este propriu ca arie de cercetare, de creație științifică, știind că ea folosește descoperirile altor științe — ale fizicii, chimiei, biologiei, medicinii, psihologiei...

— Este adevărat că folosim o serie de științe și tehnici moderne pentru a le aplica în interesul cercetărilor noastre, în lupta împotriva fenomenului infracțional. Iar modul cum se realizează aceste cercetări, cum se caută soluția este un mod aparte. Sînt, firește, încă multe discuții în jurul acestui subiect, și împreună cu alți cercetători ne-am și propus să ne înscriem pentru un viitor simpozion cu tema: Este criminalistica o știință? Să vă spun de la început că sînt partizanul acestei păreri. Înarmîndu-mă cu toate argumentele „pentru".

Cel ce ne vorbește este licențiat în fizică și chimie, maior **VASILE MĂCELARU, de la Institutul de criminalistică.** Un scurt istoric, nume celebre de criminaliști — Hans Gross, Alphonse Bertillon, Locard, între alții —, contribuții importante în rezolvarea aspectelor cerute de anchetă, de cercetare... devin introducerea în activitatea cercetătorilor criminaliști, azi. În timp și infractorii au „evoluat" în metode și mijloace.

Cîndva un infractor ca să spargă o casă de bani, venea cu clasica gură de lup, sau cu așa zisă „balerină" — o pîrghie la un capăt cu un cuțit, în mijloc un ax de sprijin, introdus în placă, și învîrtind manual de celălalt capăt al pîrghiei... Sau mai tîrziu cu aparatul de sudură. Era o muncă manuală, făcea gălăgie... Azi, nu se mai întîlnesc asemenea practici. E de la sine înțeles, că mijloacele de depistare trebuie să fie cu mult mai perfecționate. De altfel criminalistica este organizată după un anumit sistem, cu mai multe părți: tactica, metodica și tehnica cercetării, fiecare dintre ele constituind mijloace științifice de examinare criminalistică.

— Vorbind despre infractorii de astăzi care nu disprețuiesc știința și tehnicile moderne, ci dimpotrivă, încercînd să le învețe în scopul urmărit de ei, este cred, normal să vă întreb dacă ați întîlnit crima perfectă?

— Este interesant că printre criminaliști, nici unul nu și-a pus această întrebare.

— De ce?

— Dacă un caz rămîne nedescoperit, întrebarea pe care ne-o punem, este unde am greșit noi. Eu nu m-am gîndit că infractorul a lucrat perfect, ci unde și care a fost greșeala. Fie o „urmă" s-a pierdut, fie n-am avut obiectul martor, pentru a compara, a corela. Iată de pildă, într-un oraș nu de mult, s-a întîmplat un accident de circulație. Un automobil noaptea a călcat, mortal, un milițian. Nu era nimeni. N-a văzut nimeni. Automobilul „a dispărut". Cercetările au început. De obicei se caută o „urmă" ceva, un cît de mic indiciu. Dar nici un indiciu. Plouase. Ofițerul care cerceta a observat însă o lipsă. Lipsea șapca milițianului ucis. În cele din urmă șapca a fost găsită sub caroseria unui autoturism, agățată dedesubt, fără știrea conducătorului mașinii. Într-un alt accident de circulație, pe piciorul unei femei, omorîtă de o mașină care a fugit de la locul respectiv, a rămas imprimată urma de cauciuc. Pe baza acestei urme, am putut descoperi mașina și... făptașul.

— Dar urmele de cauciuc ale unei mașini pot fi urmele de cauciuc a foarte multor mașini...

— Există elemente generale și unele individuale care restring foarte mult aria de bănuiți. Este destul să avem o cît de mică peliculă de vopsea pentru ca aceasta să devină un indiciu prețios, care analizat și coroborat să ne poarte către țintă. Este important cum, cît de detaliat și cînd luăm urmele pentru a le înscrie în așa numitul raport de constatare traseologică. Să vă dau un exemplu. Într-un sat, un sătean ca să se răzbune pe un altul, i-a tăiat într-o noapte cu toporul toți pomii fructiferi din livada aceluia. Toporul îl furase de la alt sătean. S-au cercetat microreliefurile lăsate pe lemn, de topor, s-au fotografiat, s-au supus la microscop, s-au făcut comparări cu alte topoare bănuite. Se formează întotdeauna un cerc de bănuiți. Instrumente bănuite, infractorii bănuiți... Pe baza striațiilor am descoperit toporul cu care s-au tăiat pomii. De fapt aceasta este partea mai dificilă: de a indica pe cel ce a întrebuințat toporul, e relativ, mai simplu. Un alt exemplu. O spargere în apropierea gării. Vitrina unui magazin a fost tăiată și furate obiecte de valoare. Cercetarea a constatat că cel ce a intrat, prin vitrină, purta galoși. A „ridicat" această urmă. A fotografiat apoi. A constatat de asemenea că particule fine de sticlă — provenite din vitrina tăiată — au pătruns în cauciucul galoșilor. S-a format un cerc de bănuiți, după modul de operare, după obiectele furate etc. A fost găsit unul dintre aceștia care avea în talpa galoșilor și în manșeta pantalonilor urme fine de sticlă. Omul nega însă, bineînțeles. „A trecut prin alte locuri unde era probabil sticlă spartă". Cum putem dovedi că el a fost? S-a făcut o analiză prin activare cu neutroni, asupra mai multor mostre. Proba 1, sticla din galoși, cea de a doua, din manșeta pantalonilor, a treia, sticla de la locul infracțiunii, și încă două probe cu alte sticle, probe-martor. Toate aceste materiale au fost supuse la un bombardament cu neutroni în reactorul nuclear. Ele au căpătat o anumită radioactivitate, care este măsurată. Se determină astfel calitativ și cantitativ sodiul, magneziul, cuprul, metale rare, siliciul, oxigenul... Pe baza curbelor obținute se stabilesc identitățile între aceste probe. Analiza fiind nedistructivă, probele pot fi supuse și altor analize ca de exemplu, prin difracție și fluorescență în raze X etc.

Prin ce se poate indentifica o persoană? Prin ce se particularizează, se singularizează un om de alt om? Răspunsul primit atestă efortul naturii de a crea individualități. Un fir de păr, prin activare cu neutroni, îți indică exact doar pe un singur posesor al lui. Urma lăsată de un deget nu poate ți confuda dată cu urma lăsată de același deget... al altcuiva. Vocea, scrisul... totul și fiecare în parte indică pe unul dintre toți. Cel mai simplu, mai prețios indiciu de singularitate este amprenta digitală. Desenul de pe vîrful degetului nostru se formează încă din luna a șasea intrauterină și nu se mai schimbă toată viața. Se mărește, se adîncește dar nu se deformează. Mulți bănuiți, mulți infractori încearcă să-și modifice aceste falange trădătoare. Inutil. Rănite, se refac în 48 de ore. Rănite mai adînc, cicatricea rămîne un indiciu la fel de sigur.

Un om a vrut să scape de nevastă: Și-a regizat totul. A hotărît o plecare în provincie, la rude. Au plecat cu bagaje împreună, seara, dar la o oră cînd vecinii puteau să-i vadă. Dar uitase biletele de tren acasă. S-au întors. Noaptea. Nimeni. În casă, bărbatul și-a omorît nevasta și a îngropat-o în pivniță. A clădit lîmne, și a plecat tot nevăzut de nimeni. După un timp a întrebat rudele din provincie dacă soția lui e sănătoasă, îngrijorat că n-a primit nici o veste. Firește, rudele au răspuns că nici nu a fost pe la ei. Omul a reclamat cazul la miliție. S-a presupus că îi fugise nevasta. De altfel după un timp, el aduce la miliție o scrisoare din partea ei, trimisă dintr-un oraș oarecare din țară, în care aceasta îi mărturisește că l-a părăsit, că și-a găsit pe altcineva. Între timp miliția face cercetări. Srisoarea este și ea supusă unei analize grafoscopice care relevă că — cu toate eforturile autorului de a imita cît mai bine scrisul nevestei — scrisul este al... reclamantului. Nu, nu este încă decît o probă parțială de vinovăție, la care se vor adăuga — și s-au adăugat — toate celelalte care au condus la acuzația certă. Firește că examenul grafoscopic, care poate sau nu deveni o probă, nu este singurul mijloc de a dovedi un fals. Metodele fizice nedistructive — radiații ultraviolete, infraroșii, traductorii electronici cu filtre, etc., metodele chimice sînt tot atîtea mijloace care pot interveni într-un examen tehnic de documente.

Am căutat să reții doar cîteva din exemplele mai simple — și simplificate și acestea ale unei activități pasionante dar nu ușoare ale criminaliștilor. Ca în toate celelalte științe, lucrul se face în echipă sau mai bine spus în echipe complexe de specialiști în vederea depistării fenomenului infracțional, al luptei împotriva lui. Răspunderea este cu atît mai mare cu cît scopul este ca nici un infractor să nu se poată sustrage judecății dar, totodată, nici un nevinovat să nu fie pus sub învinuire și condamnat. Iată pentru ce criminalistica, „constituită ca știință, elaborează procedee și metode de anchetă bazate pe cele mai moderne descoperiri ale diferitelor științe, în spiritul întăririi legalității socialiste".

„CĂRĂUȘII MĂRILOR" SAU „BOMBE PLUTITOARE"?

Pînă nu de mult erau doar iceberguri — „munții de gheață" plutind în regiunile reci ale oceanelor, la care navigatorii iau aminte, ocolindu-i. Acum, marinarii trebuie să se păzească și de „oilberguri" — „munții de petrol" care au devenit, de atîtea ori, din păcate, în ultimul an, primejdii pe căile fără pulberi ale mărilor.

Lumea petrolierelor gigant — a „oilbergurilor", cum le-a numit un reporter de la „Sunday Telegraph" (Londra) — a intrat din nou în actualitate la sfîrșitul lunii trecute, în urma ciocnirii, urmate de explozii a două nave încărcate cu „aur negru", la patru mile de Isle of Wight, în sudul Angliei. Catastrofa s-a soldat cu victime omenești, cu poluarea apei, cu mari pagube materiale. Aproximativ în aceiași perioadă au fost date publicității concluziile unor comisii care au analizat cauzele exploziilor survenite în ultimele 12 luni la bordul altor petroliere de mare capacitate, explozii cu care s-a inaugurat îngrijorătoarea „serie neagră" a tancurilor purtătoare de țiței.

Opiniile specialiștilor sînt limpezi : ceva nu este în ordine cu petrolierele. Revista „Economist" este categorică în acest sens : „Dacă tancurile se scufundă, înseamnă că nu sînt sigure". Ce se întîmplă deci cu mastodonții mărilor transformați în „bombe plutitoare" de mare tonaj, cum sugestiv, dar evident exagerat, s-a exprimat săptămînalul „Observer" ?

„SERIA NEAGRĂ" DIN DECEMBRIE

Senzație la Rotterdam, în ziua de 12 decembrie 1969. S-a recepționat un mesaj „S.O.S." lansat din Oceanul Atlantic de către petrolierul „Marpessa", un gigant cu capacitatea de 207.000 tone ! Nava, printre cele mai mari în lume, construită cu numai trei luni în urmă pe un șantier naval japonez pentru compania Dutch-Shell, se scufundă, după ce la bordul ei s-au înregistrat niște explozii !

Următorul mesaj era și mai dramatic :

— Nu mai putem lupta contra focului. Nu mai avem apă !

Membrii echipajului, compus din 42 de oameni, au început să coboare în bărcile de salvare. Doi ofițeri secunzi au fost dați dispăruți...

După două săptămîni, la Londra se recepționează un alt „S.O.S.", lansat de gigantul petrolier „Mactra" la 240 mile nord est de Beira, Mozambic. „A izbucnit o explozie și nava — 104 725 tone — este în flăcări", comunica radiotelegrafistul vasului indicînd poziția exactă a catastrofei : 19,27'S., 39,07'E. Mai multe vase aflate în apropiere anunță că vor încerca să salveze pe supraviețuitori.

După numai cîteva zile, o altă explozie pe un petrolier de mare capacitate ! Pe norvegianul „Kong Haaken VII" (220 000 tone) izbucnește o explozie, în largul coastelor Africii de vest !

O explozie se poate datora unei neglijențe. Alta — hazardului. Dar trei, trei într-o singură lună ? Și nu se poate trece cu vederea că anterior mai fuseseră semnalate alte catastrofe în care au fost implicate nave petroliere. Bilanțul oficial al accidentelor suferite de petrolierele mai mari de 15 000 tone arăta cifre extrem de îngrijorătoare : în martie 1969 — două tancuri avariate de incendii și stricăciuni la motoare ; în aprilie — șapte tancuri, din care unul complet distrus, suferă în urma unor ciocniri, explozii, incendii, sau stricăciuni la motoare ; în mai — patru petroliere avariate din aceleași motive, în iunie — trei ; în iulie — două, unul din ele avînd 100 500 tone ; în octombrie 1969 — o navă de 97 000 tone, scufundată după ce a explodat și a ars. Și apoi, cele trei din decembrie...

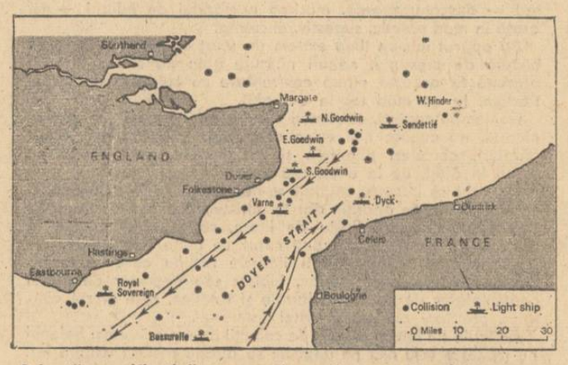

O hartă semnificativă care arată — prin cercurile mici punctate — ciocnirile înregistrate pe Canalul Mînecii în decursul a trei ani.

Pentru ca, la sfîrșitul lunii trecute să survină ciocnirea dintre „Pacific Glory" (70 000 tone, INCĂRCAT) și petrolierul liberian „Alegro" (46 000 tone), în apropierea lui Isle of Wight !

Ce se petrece, deci, cu „căraușii mărilor" deveniți atît de primejdioase „bombe plutitoare" de mare capacitate ?

Trebuie precizat de la bun început că nici una dintre anchetele efectuate — de un laborator științific al companiei Gulf Oil, de experți intervievați de redactori de specialitate ai revistei „Observer", de mai mulți savanți participanți la un simposion inițiat de compania „Shell", și, cea mai recentă, de Comisia internațională a transporturilor maritime — nu a reușit să dea un răspuns complet întrebărilor multiple ridicate de suita neagră a petrolierelor. Singura concluzie categorică a Comisiei este aceea privind necesitatea ca armatorii să asigure o „extremă prudență" în timpul curățirii rezervoarelor...

CIRCULAȚIE „DE DREAPTA" PRIN CANALUL MÎNECII

O concluzie mult mai gravă au tras experții solicitați de revista „Observer" să analizeze cauzele exploziilor. Ei au arătat că numeroase catastrofe s-au produs ca urmare a lipsei unei legislații internaționale, cuprinzătoare în materie de siguranța navigației, ca și a asigurării unei pregătiri adecuate, la un înalt nivel, a echipajelor care lucrează pe marile tancuri petroliere. În prezent, pe mările lumii navighează peste 60 de „mamuți" petrolieri de peste 200 000 tone, se lucrează la tancuri cu o capacitate de 300 000 tone și există planuri pentru nave de 500 000 ; în viitorul deceniu se consideră că vor circula pe oceane și petroliere de un milion de tone ! (Și cînd te gîndești că în urmă cu un sfert de veac petrolierul de 20 000 tone era considerat ca fiind de „mare tonaj"...). Or, specializarea personalului auxiliar și, în general, tot ceea ce concură la buna desfășurare a navigației nu s-a dezvoltat în același ritm cu creșterea tonajului. De pildă, regulile de „circulație" navale. După cum arată „Economist", în prezent există 50 de rute recomandate în jurul lumii dar nu se precizează nici un fel de mijloc prin care să se oblige vasele să le respecte. În Canalul Mînecii, de pildă, după introducerea regulei circulației pe dreapta — în 1967 — accidentele în timpul cetei s-au redus. Dar numărul total al ciocnirilor a crescut totuși ! Explicația ? Lipsa unor scheme noi, adecuate actualului trafic intens, lipsa unor regulamente care să țină seama de caracteristicile noilor mamuți navali, a capacității lor de frînare (un petrolier de 50 000 tone mai înaintează zece mile după ce a oprit motoarele și două mile dacă a fost frînat) etc.

Statisticile arată că în ultimii zece ani au fost înregistrate în medie cîte zece explozii de tancuri petroliere pe an. Cu alte cuvinte, există o înaltă probabilitate ca o navă transportoare de țiței să sufere un accident major în decurs de o generație Dacă bineînțeles, nu se vor lua măsuri eficace pentru ca mastodonții mărilor să nu mai navigheze în condiții în care sînt, de fapt, gigantice „bombe plutitoare"...

U. VĂLUREANU

PE FIRUL EVENIMENTELOR

Nu merită...

de Nicolae LUPU

Un epilog, cu implicații „delicate", este în curs de desfășurare, după reuniunea miniștrilor apărării din țările membre ale N.A.T.O., în cadrul căreia Anglia a refuzat să-și mărească contribuția financiară la cheltuielile militare comune. Trimisul guvernului vest-german Helmut Schmidt a plecat la Londra să discute o soluție de compromis cu omologul său lordul Carrington. În același timp, purtătorul de cuvînt federal Conrad Ahlers a declarat ziariștilor că „atitudinea negativă engleză față de împărțirea poverilor în cadrul N.A.T.O. ar putea să pună capăt șanselor britanice de a intra în Piața comună". Evident declarația făcută de Ahlers în momentul cînd Schmidt purta discuții la Londra a produs multă iritare în cercurile oficiale britanice, atît de multă, încît guvernul vest-german a prezentat scuze guvernului britanic precizînd că declarația lui Ahlers „nu reflectă punctul de vedere oficial" al Bonnului. Atunci al cui punct de vedere ? Și dacă este neoficial, ce șanse are să fie și adevărat ? Întrebări rămase fără răspuns pentru că scopul punerii la punct și al scuzelor nu a fost să clarifice esența remarcilor ci să impace doar lucrurile în speranța că în cele din urmă se va ajunge la un aranjament.

Rămîne deschisă însă problema presiunilor făcute asupra Angliei, și nu numai a ei, în diverse forme, presiuni pentru mărirea contribuției financiare la cheltuielile militare atlantice. Ziarul londonez „Times" a publicat sub semnătura lui Henry Stanhope un amplu articol dedicat „ezitărilor europene de a participa la poverile N.A.T.O." în care aceste presiuni își găsesc fără îndoială un ecou cel puțin interesat, dacă nu mai mult. Autorul consemnează iritarea „generalilor atlantici și a altor grupuri din alianță față de ceea ce se consideră a fi apatia și nepăsarea unor politicieni" în soluționarea cerințelor N.A.T.O. și pledează în concluzie pentru „găsirea unei soluții acceptabile problemei împărțirii poverii". Dar poate ca un ecou la astfel de presiuni primul ministru englez declara într-un discurs ținut a doua zi după apariția articolului din „Times" : „A sosit timpul să se stabilească clar și fără echivoc că politica britanică este determinată de azi înainte de către interesele Marii Britanii" și că această țară „va lua în consecință hotărîrile ce se impun și va vorbi deschis cu aliații și prietenii săi în instanțele internaționale". După discurs „Times" a publicat un editorial în care aprecia că o astfel de poziție „ar putea fi admirabilă, dar în același timp ar putea fi și periculoasă". Pentru cine ? Nu se spune.

Dar șeful redacției din Londra a ziarului american „New-York Times", Anthony Lewis, care își are instalate birourile într-unul din etajele ziarului londonez sus-citat consideră că în spatele divergențelor în legătură cu „poverile N.A.T.O." se află un fapt „încăpățînat și semnificativ". Care ? „Insuficiente resurse, sau lipsa de dorință a opiniei publice europene de a dedica o proporție mai mare din aceste resurse cheltuielilor militare". Desigur Lewis nu explică izvorul acestei rezistențe dar este limpede că îndărătul ei stă convingerea largă că nu merită.

DE PRETUTINDENI

DESCOPERITA acum patru ani, insula Victoriei apăruse în mijlocul ghețurilor din Antarctica, în fața țărmului Queen Mary. Mai multe expediții antarctice au folosit insula drept punct de reper pentru studierea mișcărilor icebergurilor. Insula Victoriei figura pe toate hărțile. Dar, actualmente s-a constatat „dispariția" ei. A pornit în larg. În cîteva săptămîni „a reușit" să se deplaseze cu 10 mile (marine). S-a descoperit astfel că nu era vorba doar de o insulă ci de un uriaș iceberg, imobilizat timp de cîțiva ani, pe un fund înalt de ocean. Acest timp de imobilitate a indus în eroare cartografii, care acum se văd nevoiți să schimbe din nou harta Antarcticei.

Elevii din clasa I vor veni la școală pe picioroange — prevede regulamentul de admitere la școala londoneză a lui William Liser. Un amănunt : școala pregătește artiști de circ. Nu este deci de mirare că cei dintr-a doua intră în clasă umblînd pe mîini, cu picioarele în sus. În cabinetul directorului nu se poate ajunge decît mergînd pe sîrma întinsă la înălțime.

IRLANDEZUL Tim Hayes s-a lăsat îngropat de viu într-un coșciug în care a stat 240 de ore și 19 minute. Recordul precedent îi aparținea și era inferior cu o oră și 19 minute.

TIMP DE 27 DE ANI *Semeon Krivocenko, din satul ucrainian Stepanovo a fost surdo-mut, ca urmare a unei răni grave suferite în timpul războiului. Într-o bună zi, întorcîndu-se însă de la lucru, a fost victima unui accident de circulație. Internat la spital, cînd și-a revenit, a început — spre uimirea tuturor — să vorbească. Primele sale cuvinte au fost : „nu-i pedepsiți pe cei vinovați de accident".*

URMÎND exemplul altor municipalități, primăria orașului Cherbourg a decis ca în fiecare simbătă și duminică între orele 10—19 să fie interzisă circulația automobilelor pe cinci străzi centrale din oraș.

POVESTE *strict autentică. În localitatea Crondall (Anglia) locuiește familia Norris. În fiecare dimineață una din găinile doamnei Eva Norris, denumită Blackie, se prezintă la bucătărie și lovește cu ciocul în ușă. După ce intră în bucătărie găina se îndreaptă spre colțul ei favorit și depune un ou. De fiecare dată Blackie primește drept recompensă o porție specială de mîncare...*

UN PEȘTE CU SPADA cîntărind 22 kg, a fost găsit de oameni de știință australieni în ținuturile antarctice. Peștele a trăit acum circa 100 000 ani, iar gheața veșnică a Antarcticii l-a conservat în stare perfectă.

SE VOR PUTEA *în curînd identifica oamenii după amprentele buzelor ? Cercetătorii japonezi gîndesc că acestea pot fi atît de „revelatoare" ca și amprentele digitale. Pentru moment, cercetătorii japonezi care lucrează în cadrul Institutului dentar din Tokio au studiat amprentele labiale a mai multor mii de voluntari. Pînă acum nu au găsit două amprente ale buzelor care să fie identice.*

IN ZILELE NOASTRE conductele servesc la transportul a numeroase produse sau materii prime. Apa și țițeiul, gaze sau ciment toate se transportă la mari distanțe cu ajutorul conductelor. Cu ajutorul unor conducte din mase plastice, de pe pășunile din înălțimi aflate în Elveția se transportă lapte în Kenya apele provenite din topirea zăpezii curg pe conducte și sînt folosite la irigarea zonelor pustii. În Irlanda există o conductă de 20 de mile care transportă berea. Recent o firmă londoneză a început să „furnizeze" salariaților săi ceai transportat pe conducte. În numai 8 minute sînt transportate peste 190 000 de cești pentru 5 500 de persoane care lucrează în cele 44 de etaje ale clădirilor întreprinderii.

LA INSTITUTUL național de stomatologie din S.U.A., a fost pusă la punct o vopsea destinată... dinților. Specialiștii recomandă ungerea dinților cu această vopsea în componența căreia intră fluorul, acidul salicilic și polimeri de metacril — adică componenții folosiți la confecționarea protezei dentare. Vopseaua se aplică cu o pensulă ; pentru grăbirea uscării se tratează zona cu raze ultraviolete. Rezultatul procedurii — dinții naturali au o viață mai lungă.

NEWCASTLE. Timba își privește cu orgoliu patru din cei 130 de fii aduși pe lume : toți sînt dresați pentru dificila sarcină de a conduce oameni lipsiți de vedere.

CUM A SALVAT UN LEOPARD UN COPIL

Într-o bună zi, medicul Piotr Melhiorovici din Turcmenia a primit un cadou cel puțin ciudat — un „micuț" leopard. Medicul l-a îndrăgit numaidecît și i-a dat numele Lel, nume la care leopardul a învățat să reacționeze.

Micuța fiară își aștepta zilnic cu nerăbdare stăpînul, la ora cînd acesta se întorcea de la lucru. Din dorința de a-l domestici medicul a început să-l obișnuiască cu diferite animale domestice. La prima întîlnire cu cîinele, leopardul a intrat în panică, a sărit la trîntă, dar imediat lupta s-a transformat în joacă. „Micuții" s-au împrietenit atît de mult, încît nimeni nu i-a mai putut despărți. Treptat leopardul s-a obișnuit chiar să poarte zgarda ca un cîine bine dresat. Totuși, cea mai mare bucurie a puiului de leopard erau plimbările. Atunci scăpa de zgardă și o pornea cu viteză nebună prin stepă. De fapt, viteza este una din marile calități ale acestei feline. Foarte curînd, micuța fiară a învățat multe lucruri. Făcea singură drumul spre spital și casa medicului ducînd biletele cu tot felul de comunicări.

Vecinii s-au obișnuit cu această enormă pisică pistruiată. Cînd îl vedeau pe Lel în fața unei case, toată lumea știa că medicul se află acolo la un pacient. În timpul unui concediu, Piotr Melhiorovici a pornit într-o lungă plimbare cu favoritul său. Cînd a ajuns la 20 de kilometri de casă, le-a venit în întîmpinare o tînără, cerînd disperată ajutor medicului — un băiețel fiind mușcat de o cobră. Situația era mai mult decît tragică. Timpul și moartea amenințau. Medicul avea la dispoziție doar o jumătate de oră. Fără ser nu putea face, însă nimic. Și se afla la o distanță de 20 de kilometri. Fiecare secundă era prețioasă. Medicul a scris cîteva rînduri, a legat biletelul de gîtul leopardului și i-a spus : „Lel, du repede asta !" L-a mîngîiat cu duioșie, și... animalul inteligent a pornit ca fulgerul.

— Poate vom reuși. Ați spus că băiatul a fost mușcat adineauri ? a întrebat medicul.

— Da, dar pînă la casa dumneavoastră sînt 20 de kliometri, deci 40, dus și întors. Păcat că nu avem o mașină.

—Mașina nu ne-ar fi fost de folos. Lel trebuie să fie aici în zece minute, cu ser și seringă.

Cei prezenți s-au privit în tăcere. Nimeni nu credea că leopardul se va întoarce în zece minute.

Între timp, micul Lel gonea. Pe drum, s-a întîlnit cu o mașină. Șoferul a observat cu disperare cum în urma lui gonea ca săgeata un animal ciudat. A mărit viteza cît a putut dar umbra uriașă l-a depășit și, curînd, s-a pierdut într-un nor de praf.

Copilului mușcat de cobră îi era din ce în ce mai rău. Minutele treceau dramatic. Medicul controla ceasul. După douăsprezece minute, el a început să scruteze depărtările. Au trecut 15 minute de la plecarea lui Lel. „Vine" — a exclamat deodată medicul. Toți l-au putut vedea pe leopard gonind. Cu viteza fulgerului, uriașa pisică s-a aruncat la pieptul stăpînului ei. Băiatul a fost pînă la urmă salvat. Cei prezenți n-au știut că leopardul poate alerga cu 100 de kilometri pe oră.

D. CRISTEA

Telefonul de acasă

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

Puțin enervat Jacinto Segarra reîncepu numărătoarea în timp ce clienta îl urmărea neîncrezătoare.

— O sută de mii de pesos... zece... douăzeci... treizeci...

Temîndu-se să nu greșească din nou, casierul numără atît de încordat că fruntea i se acoperise cu broboane de sudoare. Avea impresia că bancnotele i se lipesc de degete. Clienta, care cu cîteva clipe înainte îi atrase atenția că a greșit cu zece mii, îl privea amuzată, gata să cheme din nou directorul. Atît mai trebuia. Nu primise nici o mustrare în fața colegilor. Fusese îndeajuns de umilit cînd directorul, scandalizat, îi atrăsese atenția că telefoanele prea dese de acasă deranjează. De altfel și el era de acord că nu putea fi întrerupt mereu deoarece pierdea firul. Își rugase soția de cîteva ori să nu-i mai dea telefon.

— Două sute de mii, patru sute... cinci sute...

Întinse banii femeii care îi luă și plecă îmbufnată. Se uită apoi la ceas. Fără un minut era douăsprezece și se hotărî să închidă casa. În clipa aceea la ghișeu apăru un bărbat cu o figură din aceea care-ți inspiră incredere.

— Ce doriți ?

Bărbatul îi flutură în față un pistol cu țeavă enormă ca de tun.

— Mîinile sus !

Jacinto surise prostit. Banca nu mai fusese niciodată prădată, sigur, citise prin ziare dar nu-și putea imagina că i se va întîmpla tocmai lui, așa că reacția lui era irațională.

— Este ora de închidere, domnule.

— Nu fi prost, ți-am spus să ridici labele și să nu te miști, altfel trag...

Abia în clipa aceea Jacinto pricepu. Ridică mîinile și instinctiv se dădu cu un pas înapoi.

Bănuitor banditul mișcă pistolul și sparse geamul.

— Încă un pas și gata ! — amenință. Nu cumva să apeși pe buton !

Abia atunci își aduse aminte Jacinto de butonul de pe podea. Apăsînd pe el suna alarma. Se cutremură gîndindu-se că l-ar fi putut atinge din greșeală. Mai avu timp să tragă o privire în jur și să-l vadă pe director și pe ceilalți colegi amenințați de un bandit cu mitralieră.

Al treilea tocmai traversa holul în clipa aceea — înarmat și el ca ceilalți.

— Contactul cu dispozitivul de alarmă a fost întrerupt — anunță acesta.

— Cheia de la casă și combinația ! ordonă omul cu mitralieră.

Tăcere grea. Directorul cumpănea. În cele din urmă ascultă.

— Tu scoate mărunțișul — strigă cel de la ghișeu și Jacinto Segarra i-l întinse. Cînd banii dispăruseră într-o geantă mare banditul se întoarse să urmărească ce se petrecea în cealaltă parte a holului.

Atunci Jacinto se întrebă dacă ar fi avut curajul să sune alarma de urgență alimentată cu pilă în caz că sistemul electric conectat în casa de bani se defecta. Butonul era la cîțiva pași. Se deplasă ușor spre dreapta...

Banditul își întoarse privirea înfuriat.

— Blestematule ! Te ucid ca pe un cîine !

— Nu ! imploră casierul, încercînd disperat să-și amintească o rugăciune.

. . . . . .

Jacinto ridică receptorul. Era soția lui.

— Scuză-mă dragă... te-ai supărat că ți-am telefonat ?

— Nu, de loc, răspunse el. Poți să-mi telefonezi cînd vrei.

Mai avea încă în fața ochilor mutra banditului cu cîteva zeci de secunde în urmă cînd telefonul începuse să sune.

Îl luase drept semnalul de alarmă și cuprins de panică aruncase geanta luînd-o la goană. Ceilalți trei tot atît de speriați fugiră și ei. Afară trecătorii încă mai strigau în timp ce ușa uriașei case de bani stătea larg deschisă arătîndu-și comorile.

S-a petrecut la Santa Fé (Argentina)

(Din „Domenica del Corriere").

ORAȘUL ASCUNS

Era la începutul călătoriei în Albania și Durres era primul oraș pe care îl vedeam, bineînțeles după Tirana, unde sosisem și dormisem două nopți, la hotelul „Dajti", ocrotit de o perdea vegetală de înălțimea a două etaje. „Dajti" nu-i un simplu hotel purtînd numele munților ce-și aruncă umbra asupra Tiranei. La 28 noiembrie 1944, cînd a avut loc intrarea în capitala eliberată, aici, în fața hotelului, a avut loc marele miting care a celebrat evenimentul. De atunci, în fiecare an, se organizează aici demonstrațiile sărbătorești ale oamenilor muncii. De altfel, „Dajti" are o poziție centrală, cu totul favorabilă, fiind așezat la mijlocul principalului bulevard al capitalei, care vine dinspre universitate și Consiliul de Miniștri și trece spre monumentala clădire a operei, creație a arhitecților albanezi.

Durres este Mamaia Albaniei. Plajele sale, întinse în fața apelor Adriaticii, adună turiști străini și pe localnici, iar în zilele de odihnă ale verii, spre Durres pornește un adevărat exod al celor care fug de canicula. Din capitală ajungi la Durres în mai puțin de o oră, ceea ce permite locuitorilor Tiranei să viziteze cu regularitate stațiunea balneară. Cînd am vizitat orașul de pe malul Adriaticii, erau aici colonii de copii, oameni la odihnă, turiști străini, toată acea forfotă cunoscută și pestriță a verii de pretutindeni. Am vizitat localitatea neștiind că se găsește și un oraș ascuns și că avem nevoie, pentru a ajunge la el, de o călăuză anume, una singură în toată Albania, pe care aveam s-o cunoaștem și s-o prețuim și să ne pară rău la despărțire că timpul este necruțător cu oamenii. Dar deocamdată nu știam nimic și prietenii care ne însoțeau, Niko Nikolla și Fatmir, nu suflau un cuvînt, ca să ne rezerve surpriza întreagă, siguri de efectul ei.

Am luat orașul cunoscut de la un capăt la altul, ne-am plimbat pe străzile lui și am privit cu melancolia de rigoare vapoarele legănîndu-se pe ape, în așteptarea ieșirii în larg. Ne-am urcat în locuri înalte, dornici de panorame vaste și eram încredințați că acum știm și am văzut totul, mai ales că purtasem convorbiri la instituțiile de artă din localitate (artiștii teatrului de dramă „Al. Moisiu" au dat spectacole și la București) și văzusem chipul acelei actrițe pline de farmec, Aishé Stari, care și-a cucerit popularitatea imediat după terminarea institutului și este, se pare, răsfățata publicului.

Dar iată că nu văzusem orașul ascuns și mergeam către el, coborînd în același timp în istorie secol după secol, cînd pe aici nu erau decît ilirii,stăpînii adevărați ai pămînturilor însorite de la mare și nu numai de la mare. Era pe înserate și ne grăbeam ca întunericul să nu înghită iarăși totul, așa cum a ținut ascuns orașul atîtea sute și sute de ani.

— Da, au dreptate cei care spun despre mine că trec pe străzi tăcut, avea să ne mărturisească cîteva ceasuri mai tîrziu călăuza aceea mult rîvnită, închisă într-o modestie firească și plină de distincție. Eu trec pe străzi și îi văd cum erau „atunci". Îi văd aievea cum sînt îmbrăcați, îi văd cum se strecoară pe lîngă mine și parcă sînt și eu din lumea lor.

De abia spre miezul nopții, înainte de despărțire aveam să-i spunem arheologului că cei care îl văd trecînd pe o stradă adîncit în meditație judecă după factura pașilor lui dacă este sau nu cazul să se gîndească la o nouă locuință, pentru că strada, cu casele ei cu tot, urmează să fie dată la o parte, ca să facă loc orașului ascuns. A ris puțin, un ris stăpînit, de om care nu-și îngăduie prea multă veselie pe teme atît de grave. Pînă la descoperirea de acum patru ani a profesorului Vangjel Toçi, existau puține mărturii cu adevărat spectaculoase despre orașul din antichitate, cel mai mare port al coastei orientale a Adriaticii.

Au fost dărîmate douăzeci și șase de case, ca să se facă loc doar unei părți din arena amfiteatrului roman din epoca lui Adrian. Vechea colonie grecească Epidammos a fost întemeiată în anul 627 înaintea erei noastre, mai devreme decît Apollonia sau Buthroton (Butrinti de astăzi), alte două locuri de mare interes istoric, cercetate și conservate cu mare grijă. Vechile colonii aveau inițial o importanță economică redusă, rolul lor fiind acela de a înlesni schimburile comerciale între triburile ilire și cetățile grecești. Dar cu timpul s-au constituit în centre economice independente, a căror însemnătate a crescut continuu. Au venit cuceritorii romani și s-au instalat pe mai bine de o jumătate de mileniu. Dar să lăsăm istoria, cu evenimentele ei sinuoase, și să coborîm în arenă.

Sîntem în camera gladiatorilor și în tăcerea ce se lasă simțim apăsarea grea dinainte de intrarea în arenă. Cîți din cei care au trecut prin această cameră au revenit și a doua oară să înfrunte moartea ? Sîntem în cușca tigrilor și pe spinare urcă un fior rece. Iată însă și poarta nobililor, care veneau în amfiteatru cu tot fastul cuvenit. Ne așezăm pe treptele milenare și așteptăm cu răbdare să înceapă spectacolul. Imaginația se înfierbîntă și îl înțelegem bine de ce umblă tăcut pe străzi Vangjel Toçi și de ce zice lumea că el vrea să schimbe tot orașul într-un muzeu. Arheologul mărunțel și plin de stăruință știe aproape cu precizie pînă unde se întinde, pe sub actualul oraș, arena amfiteatrului lui și așteaptă numai ocazia potrivită pentru a îndepărta casele și a scoate la iveală, în întreaga strălucire, această copleșitoare mărturie despre timpuri apuse.

Cînd faci arheologie și descoperi un amfiteatru, despre care nu există nici o certitudine că a fost clădit într-un loc anume, este ca și cum lumea ar începe pentru tine din nou. Profesorul Vangjel Toçi nu vrea să-și atribuie nici un merit și ne petrecem o seară în discuții despre elementele culturii materiale ilire, care exercită tot atîta fascinație pentru un cercetător albanez ca pentru un român orice dovadă care completează cît de cît istoria dacilor. Profesorul are relații cu savanți români și socotește nimerit să-și exprime marea lui stimă pentru cercetările lor. Descoperirea în 1966 a amfiteatrului roman, a unei necropole și a unei capele datînd de la sfîrșitul primului mileniu al erei noastre, ca de altfel întreaga lui activitate științifică, i-au adus profesorului Vangjel Toçi, în aprilie 1970, titlul de Laureat al Premiului Republicii, cea mai înaltă distincție culturală a țării. Conducătorii statului au vizitat amfiteatrul descoperit la Durres (vechiul Duracchium roman) și l-au asigurat pe profesor de sprijinul necesar pentru continuarea lucrărilor. „Avem un mare program de realizat", zice profesorul, care oficial îndeplinește funcția de director al muzeului orașului.

Cîte zile am mai stat la Durres, după ce ne întoarcem din centre miniere sau agricole, gîndurile ne zburau repede spre fantomele orașului ascuns. Ba și atunci cînd ne-am întors de la Tirana, între cunoscuta echipă „Partizanul" și o echipă iugoslavă, pe un teren ce avea conformația unui amfiteatru roman, ne-am scuturat la repezeală de tot ce ar fi putut să însemne contaminare contemporană, ca să putem cobori în liniște în amfiteatrul lui Vangjel Toçi și să ne populăm mintea cu răscolitorul spectacol al gladiatorilor, acești mari sacrificați ai distracțiilor antichității, care fac să se cutremure pînă astăzi inimile blînde ale oamenilor. Vizitatorii savanți ai lui Vangjel Toçi deduc din descoperiri nenumărate concluzii despre starea orașului milenar, despre avuția și numărul locuitorilor lui, examinînd pe toate fețele prețioasele relicve adunate și depozitate la muzeu. Noi a trebuit să recunoaștem slăbiciunea de a lăsa imaginația să încalce în permanență adevărul documentelor, pentru a lărgi cît mai mult contururile lumii fantastice a orașului ascuns. De abia după ce am văzut Apollonia și Butrinti, ne-am dat seama că fabulosul vechilor așezări trebuie reconstituit cu răceala savantului, pentru a putea gusta apoi bucuriile lui de a trăi într-o lume pe lîngă care alții trec nepăsători și străini.

P. SOLCAN

EPILOGUL UNEI VECHI CONTROVERSE ISTORICE

„Învățăturile lui Neagoe Basarab către fiul său Teodosie" publicate într-o primă ediție științifică

Unul dintre autorii ediției, prof. univ. G. MIHĂILĂ ne demonstrează pe baza unor investigații recente paternitatea operei

de Boris BUZILĂ

Împărtășind soarta acelor opere celebre despre care știm fiecare cite ceva, fără să putem spune niciodată că știm îndeajuns, și uneori nici măcar esențialul, „Învățăturile lui Neagoe Basarab către fiul său Teodosie" se singularizează în istoria culturii noastre medievale prin destinul lor echivoc. Socotite, fără temei, de către unii, scriere anonimă, pseudo-epigrafă, s-a spus despre ele că și-ar fi nimicit autorul, ca în legenda Meșterului Manole, pierit după terminarea neasemuitei sale ziditi.

Investigații recente atestă însă din nou fără putință de tăgadă paternitatea „Învățăturilor", readuse astăzi în actualitate prin apropiata apariție la Editura „Minerva" a primei ediții științifice, care strînge laolaltă textul românesc descoperit în secolul trecut, textul slavon integral, însoțit de note care indică operele de care autorul s-a folosit la elaborarea părții întîi a scrierii, concepută ca o antologie comentată, o nouă traducere a acestuia, două studii introductive datorate prof. univ G. Mihăilă și istoricului literar Dan Zamfirescu, autorii ediției, un bogat aparat științific.

Invitîndu-l la un dialog pe unul din autorii remarcabilei ediții, prof. univ. G. Mihăilă, ne-am propus să înfățișăm cititorilor epilogul unei faimoase controverse de istorie literară.

— Înainte de a intra în fondul problemei — concluziile la care ați ajuns dumneavoastră în privința „Învățăturilor" — nu ar fi lipsit de interes să ne faceți o succintă punere în temă. Care a fost, în epoca modernă, destinul scrierii lui Neagoe Basarab?

— În 1843 a fost descoperit la o bibliotecă din București, pentru prima oară în epoca modernă, un text în limba română al „Învățăturilor" asupra căruia au fost emise mai multe ipoteze. Dintre ele, cea mai plauzibilă, confirmată în scurtă vreme, susținea că este vorba de o traducere din limba slavonă a unei lucrări avînd caracterul unui îndreptar de educație morală și politică destinat viitorilor domni, așa cum existau multe altele în literatura vremii, lucrare aparținînd lui Neagoe Basarab. Că era vorba în adevăr de o traducere ulterioară a dovedit-o în 1894 filologul rus P. A. Lavrov, care a descoperit la Sofia originalul scris în limba slavonă, iar mai tirziu găsirea unei versiuni grecești (publicată în 1942 de V. Grecu), versiune care nu este altceva decît o traducere abreviată a textului slavon.

— Încă de la aflarea versiunii românești, dovedită a fi o traducere tirzie, majoritatea cercetătorilor n-au pus la îndoială paternitatea operei. Totuși, alți filologi și istorici dintre care Demostene Russo și P. P. Panaitescu au avut argumente contrarii, ultimul dintre ei, susținîndu-le pînă în cei din urmă ani ai vieții, punct de vedere împărtășit pînă acum și de unii cercetători străini. Cu ce argumente combateți această părere?

— Ca să rezumăm opiniile aflate în contradicție cu punctul nostru de vedere ele ar fi cam acestea: „Învățăturile" n-ar fi fost scrise în secolul al XVI-lea ci mai tirziu, iar după alții nu în Țara Românească; autorul lor nu este Neagoe Basarab ci un altul, aparținînd probabil tagmei monahale. În sfîrșit, Neagoe Basarab ar putea fi numai autorul fictiv al cărții; ea fiind redactată de fapt de altcineva, fie de mitropolitul timpului, fie de un alt cărturar de la curtea domnească sau chiar de... doamna Despina. Împotriva tuturor acestor susțineri dispunem de argumente, în afară de orice replică.

Personal, am studiat manuscrisul slavon unde am găsit un număr de 13 file trecute cu vederea deși semnalate încă din 1923 de cercetătorul bulgar B. Țonev, file pe care le-a descoperit, independent de mine și Damian Bogdan. Analiza filigranelor hîrtiei, pe baza cataloagelor internaționale existente, mi-a demonstrat că manuscrisul datează din epoca lui Neagoe Basarab și că, prin aspectul său grafic somptuos, pare în adevăr să fie destinat unui viitor candidat la domnie. De asemenea, existența unor cuvinte românești (*curtean* pentru dvoreanin) și particularitățile de stil demonstrează limpede locul unde a fost scris.

Mai rămîne de argumentat paternitatea textului, unii cercetători punînd la îndoială capacitatea voievodului valah de a realiza o scriere de largă erudiție. Pentru a începe cu acest ultim aspect al problemei trebuie să spunem că Neagoe Basarab, descendent al familiei boierilor Craiovești, așa cum ne-o dovedesc numeroase izvoare istorice, era un om învățat, fusese discipolul patriarhului Nifon și era un asiduu cititor de cărți; există documente printre care unul scris chiar cu propria-i mînă, care ni-l arată în ipostaza de lector al unui manuscris „împrumutat" pentru un an de la mînăstirea Bistrița, lăcașul cu cel mai bogat fond de manuscrise slavone din Țara Românească, evident în scopul unei „documentări" pentru ceea ce scrie sau avea de gînd să scrie.

Alte studii, printre care unul al profesorului Sacerdoțeanu, scot la iveală existența unor documente scrise chiar de mîna lui Neagoe, astfel încît competența sa în materie apare în afară oricărui dubiu.

În ultimă instanță, nici nu era vorba de un bagaj de cunoștințe neobișnuit pentru vremea sa, cărțile la care face scrierea trimitere fiind cu totul nu mai multe de zece, douăsprezece.

În ce privește presupușii „colaboratori" ai voevodului muntean, și această ipoteză este infirmată de fapte. Mitropolitul Macarie, în funcțiune pe timpul lui Neagoe, nu putea fi în nici un caz printre aceștia fiindcă există în „Învățături" o epistolă către „Kir Macarie", scrisă la reînhumarea osemintelor mamei lui Neagoe, epistolă pe care ierarhul nu și-o putea trimite sieși. Pe de altă parte tot profesorul Sacerdoțeanu a descoperit documente scrise de mîna doamnei Despina, care diferă prin caligrafie, stil și vocabular de textul „Învățăturilor". În ultimă instanță, de ce am putea accepta ideea că Despina Doamna ar fi fost mai erudită decît soțul ei și nu invers?

În sfîrșit, trebuie eliminată și ideea unui colaborator parțial al voevodului chiar și pentru partea întîi a „învățăturilor", care știm că nu este decît o antologie de scrieri cu caracter moral și religios; alegerea fragmentelor se subordonează unei finalități în strînsă legătură cu aceea ce se degajă din partea a doua a lucrării, unde povețele îmbracă o pregnantă originalitate. Selecția nu o putea face decît un singur autor — Neagoe. Pe de altă parte, comentariile care însoțesc fiecare pasaj îl divulgă explicit pe autorul părții a doua.

— Contactul cu această operă capitală a culturii noastre medievale, căreia i-ați dat o nouă tălmăcire menită s-o apropie de cititorul de astăzi, va reliefa desigur și valențele sale ideatice...

— Dincolo de tributul plătit unor concepții care dominau epoca în care au fost scrise, „Învățăturile lui Neagoe Basarab către fiul său Teodosie" sînt nu numai un monument literar ci și o pildă de înțelepciune politică în arta guvernării. Mai mulți cercetători, începînd cu Ioan Bogdan, au subliniat coincidența între ideile lor și documentele de guvernare concepute de acel conducător și cărturar luminat care a fost Neagoe Basarab, domnitorul care a știut să asigure într-o perioadă tulbure pacea țării, ctitorind monumente de gîndire și arhitectură care să-i nemurească numele. Orice antologie care ar dori să-și incorporeze cele mai frumoase pagini din cîte au fost dedicate vreodată acestei țări, nu poate trece peste acest străvechi document de spiritualitate românească.

ÎN EXCLUSIVITATE PENTRU „MAGAZIN"

Pierre Brasseur despre teatru, film și rolurile sale

— După ce ați interpretat zeci de personaje...

— Oh, nu, sute de roluri

— Scuze, deci sute de personaje, ce vă interesează încă în profesiunea dumneavoastră?

— Să pot continua, să joc altele cît mai diferite cu putință.

— Am impresia că aveți o mare foame să jucați, să munciți tot timpul.

— Permanent am dorința de a juca teatru, film, mult și cu seriozitate.

— Preferați teatrul, aveți rațiuni speciale pentru această preferință?

— Pe anumite planuri, da, pe altele, nu. Depinde de moment.

— Doar de moment?

— În teatru, în general, sînt mai stăpîn pe fapte. Dacă găsesc o piesă bună, o joc. În cinema, mult mai puține lucruri îmi plac cu adevărat.

— Vă alegeți cu mare grijă scenariile și regizorii?

— Aștept să fiu chemat, solicitat. Din nefericire, nu putem alege.

— De ce?

— Pentru că este foarte greu. Și așa, regizorii au de trecut imense dificultăți pînă să-și plaseze scenariile. Durează mult pînă se hotărăște un producător să accepte. Așa că nu stai să alegi, nu mai ai angoase, cînd ți se propune ceva, nu prea mai aștepți să gîndești dacă-i bun sau nu.

— Acești „Miri ai anului II", la care lucrați acum la Buftea în regia lui Jean Paul Rappeneau, aduc ceva nou sau numai interesant în desfășurarea carierei dumneavoastră?

— Nu, vă mărturisesc: n-au nimic nou pentru mine, este un rol normal, bine scris, dar n-aș spune că mă entuziasmează.

— L-ați acceptat din aceleași motive ca și pe celelalte adică, mai exact, fără motive?

— De această dată există explicații în plus. Am vrut să le fac o plăcere lui Rappeneau și Belmondo. Rappeneau pentru că am mai turnat cu el și este de-a dreptul fermecător și un bun scenarist, apoi îl iubesc mult pe Belmondo, l-am ajutat să debuteze cu ani în urmă, în teatru. A debutat în regia mea în „Scorpia îmblînzită" a lui Shakespeare.

— Într-o carieră atît de bogată...

— Am făcut peste 160 de filme...

— ...Există vreo experiență cu adevărat de reținut pentru dumneavoastră, poate captivantă, poate numai o mare reușită?

— Multe, multe asemenea experiențe. Două îmi vin acum în minte. Mă gîndesc că sînt cele mai de reținut: „Copiii paradisului" și „Porte des lilas" pentru care am primit și un „Oscar".

Florica ICHIM

DOI PICTORI IEȘENI: DAN HATMANU ȘI NICOLAE CONSTANTIN

de Aurel LEON

Dan Hatmanu

Nicolae Constantin

De mulți, de foarte mulți ani, aproape de la Ion Sava încoace, Iașul duce dorul graficei satirice de calitate. Între timp, s-au afirmat atîția pictori și graficieni, e cert că plastica ieșeană a marcat un urcuș remarcabil. Linia satirică și șarja caricaturală însă au rămas uitate pe undeva, probabil atît datorită unei greșite optici care le consideră minore, cît și dificultăților genului în sine. Deși pe parcurs unii pictori lăsau a se întrevedea acea acuitate de observatori ai fizionomiilor și caracterelor cît și fluiditatea liniei corosive, ambele calități de bază ale unui caricaturist, genul în sine era ocolit.

Și, iată, că asistăm totuși, la o reparație parțială, inițiată de doi pictori ieșeni de frunte: Dan Hatmanu și Nicolae Constantin. Ambii ne scutesc de orice prezentare, întrucît lucrările lor figurează în numeroase pinacoteci și au avut zeci de expoziții în țară și peste hotare.

Cei doi expun în sala Galeriilor de artă din Iași o suită de desene-șarjă sub genericul „Oameni de artă ieșeni". Deci chipuri de largă circulație, prezentate în viziune proprie. E vorba de colegi pictori la Dan Hatmanu și de actori la Nicolae Constantin, ambii exercitîndu-și vitriolul (deși foarte diluat) pe subiecte aflate mai la îndemînă. Rezultatul e interesant și foarte promițător.

În primul rînd, această alăturare de panotecare e bine venită întrucît fiecare artist are o manieră proprie, Constantin făcînd încă eforturi să evadeze din cumintea creionare portretistică, preocupată de asemănarea fizică, în timp ce Hatmanu obține efecte excepționale tocmai din refuzarea canoanelor portretistice, mai precis, din șarjarea specificului. De aici, impresia le gravitate pe care și-o lasă desenele lui Constantin, chiar atunci cînd ele surprind „poanta" chipului (St. Dăncinescu, Teofil Vilcu, St. Grosaru), și amuzamentul deplin, odihnitor, al măștilor lui Hatmanu. Ambii însă știu să observe și au nerv în creion, fiecare acționînd în felul său.

Pe marginea acestei expoziții putem spera într-o recrudescență la Iași a acelei arte pe care, în 1937, Tudor Arghezi o saluta astfel la apariția revistei „Caricatura": „Neașteptat, tocmai la Iași s-a ivit o revistă care lipsește de o sută de ani. Directorul ei, d. Sava, care stăpînește viața liniei și sensul sintetic ca nici un alt scriitor de chipuri pînă la el, uimește prin acuția diversității și suculența penei".

Era de așteptat, ne permitem a spera noi, ca la Iași să reapară, după trei decenii de la trecerea lui Ion Sava, acei scriitori de chipuri care ne lipseau.

De vorbă cu regizorul YANNIS VEAKIS în pragul unei premiere

„POGOARĂ IARNA" LA... BACĂU

Acum cîteva zile, la amiază, pe scena Teatrului de Stat din Bacău, doi tineri actori, în costume de stradă, repetau. În fața lor, regizorul Yannis Veakis care, cu calmu-i imperturbabil, intervenea din cînd în cînd, corectînd un gest. Totul se desfășura pe un fundal de schele, cu pasaje la diferite nivele. După consumarea scenei, cînd cei doi interpreți s-au pierdut printre barele de fier ale decorului, i-am cerut regizorului să ne spună cîteva cuvinte despre noua piesă pe care o pregătea. —. Lucrăm la „Pogoară iarna" a americanului Maxwell Anderson, piesă care a mai văzut lumina rampei la Iași și Timișoara. Un motiv în plus care ne obligă să prezentăm un spectacol cu o personalitate distinctă.

— Pe ce se va baza această personalitate a spectacolului? E vorba de o scenografie deosebită, de o anumită manieră regizorală sau de amîndouă deodată?

— Le încercăm pe amîndouă. După cum se poate observa, decorul arhitectului Vladimir Popov este monumental, are multe planuri, este o adevărată scenă verticală ce va fi ocupată în întregime de o figurație ce va reprezenta viața din afară. Costumele vor fi și ele interesante. În această privință, scenograful este ajutat de Diana Ivan. Acțiunea se va desfășura în același decor la picioarele podului Brooklin.

În ceea ce privește concepția regizorală, am căutat să fac din spectacol un „Hamlet" al epocii noastre dat fiind faptul că ideea principală a piesei este tot răzbunarea unei morți.

— Cum vedeți jucat acest „Hamlet" contemporan?

— Fără îndoială că între cei doi „Hamleți" nu sînt decît unele similitudini. Autorul a scris „Pogoară iarna" impresionat de drama lui Sacco și Vanzetti. Apoi, în variantele următoare, a filtrat-o mereu, a mers de la fapte către esențe spirituale. Părerea mea este că Anderson a ajuns să creeze o piesă poetică foarte frumoasă. Pentru a-i da spectacolului forma pe care o doresc voi miza pe poezia piesei, mult sporită de traducerea excelentă a Profirei Sadoveanu.

În afară de aceasta, am amplificat rolul unui vagabond pe care l-am introdus în numeroase scene, chiar dacă autorul nu i-a indicat acest lucru. E un fel de nebun care-și permite să spună lucruri ce nu sînt pe placul unor personaje din piesă. O nebunie simulată, ca a lui Hamlet.

— Să pogorîm, cu voia dumneavoastră, la spectaclul băcăoan...

— Impresia generală ce mi-au lăsat-o repetițiile este că teatrul din Bacău are un colectiv înzestrat. Rolurile principale sînt încredințate lui Sorin Postelnicu și Constanței Șmeu, actori cu multiple calități scenice. Mai fac parte din distribuție Mișu Rozeanu, Valeriu Pascu, Mircea Crețu, Andrei Ionescu, Stelian Preda. Muzica aparține tînărului compozitor Robert Flavian.

Pregătirile făcute pînă acum mă autorizează să spun că premiera va putea avea loc în ultimele zile ale lunii noiembrie.

Const. SÎRBU

Reînnoiți-vă abonamentele la revista

magazin

Abonamentele se fac la oficiile poștale, prin factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi, instituții și de la sate

Costul unui abonament: 3 luni — 19,50 lei; 6 luni — 39 lei; un an — 78 lei

---

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 29 NOIEMBRIE

PROGRAMUL I: 8,45 Gimnastica de dimineață. 9.00 Matineu duminical pentru copii. 10.00 Viața satului. 11,30 Amfiteatru muzical. Întîlnire cu Ion Voicu. 12,00 De strajă patriei. 12,30 Fotbal: Progresul — Steaua. 14,25 Rugby: România — Franța. Transmisiuni directe de la Stadionul „23 August". 16.00 Emisiune în limba maghiară. 17,30 Studioul „N". 19,00 „De la Hațeg pînă la Brad". Cîntece și dansuri populare. 19,30 Telejurnal. 20,00 Imagini din Albania. 20,20 Film artistic: „Străbătînd Parisul" cu: Bourvil, Jean Gabin, Louis de Funès și alții. 21,45 Din carnetul cu amintiri al „Cerbului de aur". Radmila Karaklaici, Angela Similea. 22,20 De la Ohrid la Kotor. Itinerar iugoslav. 22,35 Telejurnal. Telesport.

PROGRAMUL II: 20,00 Lumea copiilor. 30 de minute glume și jocuri cu Daniela Anencov și Tudorel Popa. 20,30 Stagiune lirică TV. Opera „Gioconda" de Amilcar Ponchielli. 21,30 Buletin de știri. 21,35 Carnet bucureștean. 21,45 Actualități literare. 22,10 Reluarea serialului de simbătă seara.

LUNI 30 NOIEMBRIE

18,00 Scena și ecranul. 18,30 Zilele folclorului bihorean. 19,00 Relația dintre centrală și întreprinderile componente. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. Agenda politică. 20,00 Teatru foileton. Războiul celor două roze (VI). 20,50 În întîmpinarea semicentenarului P.C.R. Ocolul țării în opt luni — emisiune concurs. 22,00 Telejurnal. 22,10 Dinamica societății românești. „Concepție și acțiune în conducerea vieții sociale". 22,40 Telesport.

MARȚI 1 DECEMBRIE

10,00—11,00 Teleșcoală. Curentul electric 10,20 Micro și macroscopogeneza (Biologie). 10,40 De la laborator la industrie. 18,00 Ateneu. Emisiuni de actualitate muzicală. 18,30 Steaua polară. Noua emisiune — cabinet de orientare profesională. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Reflector. 20,15 Seară de teatru: „Fii cuminte Cristofor" de Aurel Baranga. 22,00 Prim plan. Prof. Petre Vancea. 22,30 Telejurnal. 22,45 Program de cantonete.

MIERCURI 2 DECEMBRIE

18,00 „Ex-Terra '71" (ediția a IV-a). 18,25 Cabinetul economic TV. Teoria creșterii economice în prezent și în perspectivă. 19,10 Tragerea concursului Pronoexpres. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Unul din marii artiști ai veacului: Dinu Lipatti. 20,30 Poșta TV de Ion Bucheru. 20,45 Pe țărmul mării. Muzică ușoară cu Trio Santa Cruz și Bianca Cavallini. 21,10 Fotbal. Olanda — România. Transmisiune directă de la Amsterdam. 22,00 Telejurnal. 22,15 Repriza a II-a a meciului de fotbal Olanda — România.

JOI 3 DECEMBRIE

PROGRAMUL I: 18,00 Emisiune în limba maghiară. 18,30 Documentar TV. 20 de ani de la primele alegeri în sfaturile populare. 18,50 Mult e dulce și frumoasă. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Film serial: „Vidocq" (I). Reluare. 20,25 Formația „Ciocîrlia". 21,00 Reportaj TV. Arhive secrete. 21,20 Teatru scurt: „Nostra dea". O comedie de M. Bontempelli. 22,10 Teleglob. Litoralul Republicii Democrate Germane. Reportaj filmat. 22,35 Telejurnal. 22,45 Muzică distractivă.

PROGRAMUL II: 20,00 Instantaneu coregrafic, cu Alexa Mezincescu, pe muzică de Ceaikovski. 20,15 Concertul pentru violoncel și orchestră (primă audiție) de Wilhelm Berger. Interpretează Orchestra simfonică a Radioteleviziunii. 20,45 Univers XX. Explorarea oceanului planetar. 21,25 Buletin de știri. 21,30 Istoria filmului (emisiunea a III-a).

VINERI 4 DECEMBRIE

17.00 Teleșcoală 18.00 Căminul. 18,50 Revista economică TV. 19,10 Tragerea loto. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Reflector. 20.15 Film artistic: „Riscurile meseriei". Distins cu Medalia de aur a Cinematografiei franceze pentru cel mai bun film al anului 1967. 21.45 Mai aveți o întrebare? 22.45 Telejurnal.

SÎMBĂTĂ 5 DECEMBRIE

PROGRAMUL I: 17,00 Emisiune în limba germană. 18.15 Bună seara, fete! Bună seara, băieți! 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Teleenciclopedia. 20.50 Film serial: „Incoruptibilii". Depoziția gangsterului. 21.40 Portul finlandez Turku. Reportaj. 22.00 Telejurnal. 22.15 Telesport. 22.45 Concertul orchestrei de muzică ușoară a Radioteleviziunii.

PROGRAMUL II: 20.00 Cîntece și jocuri populare. 20.30 Reflector. 20.45 Luceafărul. Versuri de: Ion Alexandru, Ion Pop, Nicolae Prelipceanu, Gheorghe Grigurcu, Miron Scorobete Vasile Radu Ghenceanu, Ioan Serb. 21.00 Buletin de știri. 21.05 Seara melomanului. 22.00 Reportaj TV.: Sibiul sentimental. 22.20 Film serial: Vidocq (VIII). 22.45 Studio dans. Ansamblul Teatrului „Kirov" din Leningrad în „Chopiniana".

Clepsidra

TOAMNĂ CĂRTURARĂ

de Constantin VIȘAN

Observînd că pictorii se cam mulțumesc de la o vreme cu sălile mici, editorii și scriitorii s-au hotărît să expună ei la Dalles. (Cartea are doar legături strînse cu pictura, cu grafica). Și iată, în ultima lună a acestei toamne generoase, Dalles-ul s-a transformat într-o impunătoare expoziție de carte.

În spațiul înnobilat de reverberația coloristică a atîtor capodopere ale plasticii românești și universale sînt expuse peste 1.500 de titluri, recoltă a celor 21 de edituri din Capitală și din celelalte centre culturale ale țării.

Călătoria prin geografia fascinantă a coperților este una dintre cele mai profitabile și pasionante. Noul sistem editorial — descentralizarea, mărirea numărului de edituri — își arată în mod practic, sugestiv, eficiența.

Au apărut într-un timp extrem de scurt colecții noi, care se bucură de prestigiu, edituri născute abia de cîteva luni se prezintă la această primă confruntare cu colegiile de veche tradiție, la un mod foarte onorabil.

Contempli coperți, zăbovești asupra unor pagini (ca și cronicarul, nu cunosc nici eu o mai dulce zăbavă decît cititul cărților), cercetezi pliantele și cataloagele, treci de la un stand la altul, de la o editură la alta.

Un ochi se bucură, celălalt se-ntristează. Te bucură această abundență de apariții, dar te întristează gîndul că nu poți ține piept uriașului fluviu de litere, că oricît ai zăbovi în torentul lui generos, nu-i poți cuprinde toate frumusețile.

Din păcate, Salonului îi lipsește lumina care să te îndrepte pe tine, cititor, critic, iubitor sau negustor de carte, contemplator de peisaje culturale și estetice, spre piscul căutatei, promisei ori neașteptatei frumuseți.

Editurile au lansat o serie de colecții de mare interes. Salonul nu reușește însă nici pe departe să atragă atenția asupra lor.

Dornici să ne arate toate realizările, editorii s-au lăsat, credem, dominați de cantitate. Peste tendințele firești ale fiecărei edituri, ar fi trebuit să prevaleze interesul general, ar fi fost nevoie să fie definit și aparat stilul Salonului.

N-ar fi fost deloc greu de obținut în aranjarea Salonului concursul unor graficieni, al unor scenografi. Editurile colaborează doar în mod curent cu astfel de specialiști. Experiența lor în organizarea și decorarea spațiilor arhitecturale ar fi oferit un cu totul alt cadru celor mai valoroase cărți ale anului 1970, ar fi evidențiat cu și mai multă plasticitate relieful variat, în continuă perfecționare al activității editoriale din țara noastră. Să nu uităm însă că ne aflăm în fața unui debut. Și în ciuda stîngăciilor semnalate, unele dintre ele inerente, e vorba totuși de un debut de bun augur.

Albumul iubitorilor de muzică ușoară

• *RECENT, Peter Yarrow, din trio-ul american „Peter, Paul and Mary", a fost închis în urma unei acuzații false, calomnioase. Soția sa, Mary McCarthy (nepoata senatorului Eugene McCarthy), solistă a grupului, afirmă că la baza calomniei stau rațiuni de ordin politic: i se reproșează lui Peter participarea la campania în favoarea drepturilor civile ale populației de culoare.*

• *SHOW-UL, susținut de Sylvie Vartan, la Olympia, s-a bucurat de un asemenea succes, încît a trebuit să fie prelungit cu încă o săptămînă. Trupa americană „The Voices of East Harlem", care asigură prima parte a spectacolului, trebuind, să efectueze un turneu, a fost înlocuită cu interpretul Michel Sardou.*

• *AL DOILEA cîntăreț francez (după Maurice Chevalier) invitat să apară în vedetă pe scena celebrei săli Palladium din Londra este Sacha Distel. Distel, pentru a-și asigura succesul, este însoțit de celebra trupă de dansatoare „Dorriss Girls", de la Moulin Rouge.*

• *LED ZEPPELIN — formația anului. Led Zeppelin este primul grup care, după șapte ani, îi detronează pe Beatles în cadrul clasamentului stabilit de revista „Melody Maker". De asemenea, Robert Plant, solistul vocal al formației, a fost desemnat ca cel mai bun din Anglia; Jimmy Page s-a clasat al doilea în cadrul clasamentului rezervat ghitariștilor solo, iar John Paul Jones pe aceeași poziție la „ghitariști bass"; bateristul John Bonham este considerat al cincilea din lume; albumul lor „Led Zeppelin II" — cel mai bun disc al anului, iar Jimmy Page al șaselea producător de discuri din lume. Dacă adăugăm la aceasta faptul că primele lor două L.P.-uri au obținut două discuri de aur și două de platină, avem o imagine clară asupra acestei formații de care, cu 21 de luni în urmă, nu auzise nimeni...*

• *CUNOSCUTUL manechin de modă Patti d' Arbanville, după prietenia cu Mick Jagger (leaderul formației Rolling Stones) și Cat Stevens care a și scris o melodie foarte bine primită, („Lady d' Arbanville"), a revenit de la Londra la Paris, unde intenționează să debuteze în muzica ușoară sub îndrumarea lui Joe Leb, leader-ul formației franceze Variations.*

• *LA PREMIERA filmului „Sortie de secours", cîntăreața Régine, vedeta filmului, a fost însoțită de Alain Delon, aflat aici în calitate de prieten și... producător al filmului.*

• *OMAGII postume pentru marele ghitarist, compozitor și solist vocal Jimi Hendrix. Jeff Beck: „Jimi poseda cea mai bună tehnică muzicală pe care am întîlnit-o vreodată"; Stevie Winwood: „Hendrix era un inovator. El făcea să cînte și să vorbească ghitara sa ca o voce"; Eric Burdon: „Am pierdut un frate".*

Octavian URSULESCU

Brigitte Bardot și Annie Girardot sînt partenere de rol în filmul intitulat „Novicele" de Guy Casaril. Subiectul: B. B. fuge dintr-o mînăstire pentru a cunoaște lumea aflînd refugiu la o tînără femeie (Annie Girardot).

Urmărite de către poliție, cele două prietene, escortate și protejate de ... un cîine, își vor afla, în cele din urmă, refugiul tot la mînăstire!

CREIERUL unui om de știință și corpul unui playboy, iată tema filmului „Omul cu creier transplantat" pe care-l pregătește regizorul Jacques Doniol Valcroze.

●

SIMONE SIGNORET împreună cu Charles Vanel și Serge Reggiani sînt protagoniștii filmului „Conturi inverse", de Roger Pigaut în care un răufăcător care și-a ispășit pedeapsa pornește să-și rezolve diferendele cu foștii complici care l-au trădat. În distribuție vor avea de asemenea roluri Jeanne Moreau, Michel Bouquet și alții.

●

NOUL FILM al lui Jacques Tati și-a schimbat titlul din „Yes, mister Hulot" în „Trafic", și-a schimbat coproducătorul (din Olanda în Italia) și locurile de filmare în funcție de coproducător. Se pare că aventurile neplăcute se reaglomerează pe drumul lui Tati și la acest film.

ECOURI

Film de aventuri, „7 oameni în căutarea gloriei" este regizat de Jean Negulesco avîndu-i pe generic pe Stuart Whitman (în imagine), Elke Sommer și Curd Jurgen.

●

TERENCE YUNG turnează pe Coasta de Azur „Vizitatorii nocturni", avîndu-l ca interpret principal pe Luigi Piotilli.

●

REGIZORUL egiptean Niazi Moustafa a terminat de curînd încă două comedii: „Eu mi-am ucis tatăl" și „Lady Killer", avînd ca interpreți principali aceiași doi populari actori: Chouwikar și Fouad el Mohaudess.

●

JULES DASSIN vrea să realizeze un film despre Roza Luxemburg cu Melina Mercouri în rolul principal.

●

Neobositul actor de teatru și de film care este Michel Simon — la o vîrstă ce o egalează aproape pe cea a cinematografului — își continuă febril cariera. Iată-l în noul său rol din filmul „Casa" de Gérard Brach.

●

TUNISIA ȘI FRANȚA întreprind o coproducție în regia reputatului autor dramatic Francisco Arrabal sub titlul „Trăiască moartea". Este povestea unui copil care păstrează o singură imagine a tatălui său, luptător pentru independența Spaniei Republicane, imagine luminoasă pe care mama acestui copil, monarhistă, încearcă să i-o șteargă din memorie.

●

REGIZORUL Jean Dewever turnează ultimele secvențe ale comediei „Marele Cezar" în care alături de Silva Koscina, se află Georges Geret și Cristian Barbier.

●

ORSON WELLES în postura unui bogat om de afaceri, amator de artă, va fi interpretul principal — avînd ca parteneră pe Catherine Deneuve — în filmul „Decada prodigioasă" în regia lui Claude Chabrol. Este un film de „suspense".

MEDICINĂ

O ARMĂ ÎMPOTRIVA CANCERULUI

„Rezultatele la care am ajuns se bazează pe experiențe făcute pe 1 000 de animale. Aplicînd o metodă concepută de noi am obținut vindecări între 33 și 85 la sută. Ultimele rezultate ale unei terapii mult îmbunătățite, complexe, ne-au dat în experiențele de carcinosarcom, un procent maxim — 100 la sută"

— Se poate vorbi așadar de victorie ?

— Bineînțeles, nu. Este vorba doar de un moment experimental — ne declară savantul specialist, prof. dr. MANFRED von ARDENNE din Dresda.

Aflasem că se află sub tipar la o editură medicală din Berlin o carte a prof. dr. Manfred von Ardenne. Titlul : Bazele teoretice și experimentale ale terapiei procesului canceros. Iată-l așadar pe acest savant, aflat mereu în primele linii ale frontului științei, dar a cărui îndrăzneală și neostenită curiozitate îl desemnau ca un explorator pe teritoriile fizicii, atacînd cancerul. I-am solicitat un interviu, deși fusesem avertizată că este aproape imposibil de obținut. Și totuși m-a primit.

— Am auzit că sînteți din România, m-a întîmpinat. Mă bucur să stau de vorbă cu românii prin intermediul dv. Ce vă interesează ?

I-am mărturisit mirarea că fizicianul Manfred von Ardenne, cunoscut prin activitatea sa în domeniul microelectronicii, în cel al plasmei și razelor cosmice se ocupă de medicină.

— Nu, nu este nimic straniu în aceasta. Un mare fizician, Ferni, spunea că un om de știință trebuie să-și schimbe domeniul de cercetare la fiecare 10 ani. O pretinde ritmul accelerat al epocii noastre, al însuși dezvoltării vertiginoase a științei.

— Mergînd pe firul biografiei dvs. științifice, pînă în urmă cu cîțiva ani, preocupările dvs. înaintau mereu pe alte fronturi ale aceleiași discipline : Fizica. Și aceasta începînd de la. .

— Din anii de tinerețe ai acestui secol. El era ceva mai în vîrstă decît mine, vreo 24 de ani, iar eu obțineam primul patent la 16 ani, iar prima lucrare științifică am scris-o la 17. De atunci am început lupta cu timpul meu. Am căutat să atac în permanență „problema de viitor nr. 1". Această problemă, acum, este cancerul. Din acest punct de vedere sînt consecvent. Din punct de vedere al cercetării, de asemenea.

— V-a fost de folos în medicină, gîndirea fizicianului ? Probabil și aparatele de măsură, de control din microelectronică...

— Exact. Căci a măsura este prima operație a cercetătorului. De aci începe știința, nu înainte. Trebuie să ne gîndim iarăși că problema combaterii cancerului este într-un fel și o problemă de organizare a cercetării. Am stat de vorbă cu oncologi, radiologi, farmacologi, privind unele orientări ale străduințelor noastre. Am observat, nu fără mirare, că de cele mai multe ori informații clare asupra principiilor, metodicii și stadiului terapiei dezvoltării canceroase sînt necunoscute. Punctul nevralgic, sau dacă vreți problema centrală este strîns legată de informație. Informația celulară. Noi nu avem încă o armă care să atace cu mare putere selectivă tumoarea canceroasă. Aci trebuie să se concentreze eforturile noastre. Cu alte cuvinte, este nevoie ca atacul nostru împotriva cancerului să nu devină un atac împotriva întregului organism. Arma trebuie să distrugă celulele care se dezvoltă anarhic, proliferarea canceroasă, selectîndu-le pe acestea, făcînd așadar distincția între celulele maligne și cele normale. O observație de la care am pornit în cercetările mele s-a dovedit deosebit de utilă. Există o diferență între PH normal — 7,25 și cel al procesului canceros — pH 5,8 —6,3. Punctul nostru de vedere astăzi se referă la folosirea hipertermiei. În acest caz diferența este mult mai mică. Este o acțiune descoperită și analizată de noi, căutînd, în diferite experimente, să înarmăm organismul în lupta sa împotriva cancerului. Iată deci cele două căi de atac necesare. Pe de o parte, o armă de maximă selectivitate care să atace doar celulele bolnave, pe de alta înarmarea organismului. Nu voi intra aci în detalii — lucrarea mea o va face din plin. Doresc doar să vă spun că rezultatele la care am ajuns se bazează pe experiențe făcute pe 1 000 de animale. Am tratat tumori cu metodele chimice clasice și rezultatul a fost nul. Aplicînd acest dublu atac conceput de noi, am obținut vindecări între 33 și 85%. Ultimele rezultate ale unei terapii mult îmbunătățite, complexe, ne-au dat în experiențele de carcinosarcom la șobolani, un procent maxim — 100%.

— Se poate vorbi așadar de victorie ?

— Bineînțeles, nu. Ar fi cu totul nerealist, inexact să le spunem oamenilor că deținem această armă. Este vorba doar de un moment experimental. Se referă la animale, în speță, la șobolani și nu putem ști ce se întîmplă, care sînt reacțiile la alte animale și cu atît mai puțin la om. Mai este încă un drum lung. Ceea ce am obținut consider că este un pas important, în marea bătălie împotriva „maladiei secolului". Încă nu le putem spune oamenilor cînd vom obține victoria. Le putem spune însă că o vom obține, cu siguranță.

Catinca MUSCAN
Dresda, noiembrie 1970

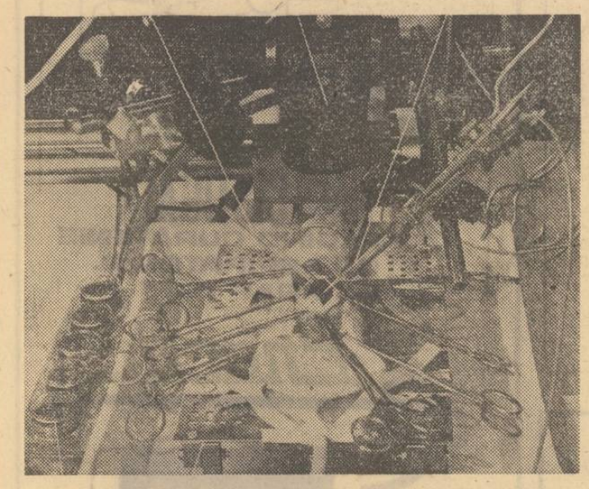

Instalație — concepută și realizată în cadrul Institutului „Manfred von Ardenne" din Dresda — necesară pentru măsurarea pe viu a funcțiilor pH-ului în micrometastaze, cu ajutorul unor micro-pH-electrozi de sticlă extrem de fini.

PSIHOLOGIE

UN FENOMEN CEREBRAL

O intensă concentrare a activității intelectuale antrenează, spun unii cercetători, o diminuare a activității electrice a creierului.

Această constatare făcută de un psiholog de la Universitatea din Montreal este una dintre cele mai recente contribuții în explicarea unui fenomen observat pentru prima oară în urmă cu șase ani. În 1964 se observa efectul activității cerebrale, înregistrat de un computer prin intermediul unor electrozi așezați pe pielea capului. Activitatea electrică era în scădere cînd subiectul se concentra. Au fost făcute o serie de teste pe zece studenți ai Universității din Montreal. Dr. Donald a observat că atunci cînd studenții primeau un semnal acustic care-i avertiza că va fi dat enunțul unei probleme simple de aritmetică, pe care trebuiau s-o rezolve, activitatea electrică a creierului lor scădea imediat, și se menținea astfel — la o valoare sub cea normală — cam trei, patru secunde, adică intervalul de timp între semnalul de atenție și enunțul problemei. Această „scădere" dura încă cîteva secunde necesare rezolvării problemei. Doctor Donald crede că diminuarea activității electrice este o caracteristică a concentrării intelectuale, care, așa cum s-a spus, se întinde atît pe timpul așteptării enunțului problemei, cît și în timpul soluționării ei. O asemenea explicație ar demonstra că este vorba de un proces mintal care se deosebește de toate celelalte, și care, printr-un mecanism, poate caracteristic, propriu omului, tinde să reducă la minimum orice distragere, orice neatenție.

ISTORIE

ȘTIINȚA ȘI ARTA SCRISULUI

Cînd și unde au apărut primele semne scrise ? Nimeni nu poate preciza. Istoria scrisului a început de mai multe ori și în mai multe locuri. E o istorie plină de peripeții, de frumuseți și de... mistere.

De la pietrele din Mas d'Azil sau de la primele pictograme din Sumer și pînă la linotipul de astăzi, scrisul semnifică, informează, învață. Destinat privirii, caută s-o încinte. Răspunde unei duble necesități a omului : a învăța și a admira (Etiemble). Este fără îndoială fascinant studiul evoluției semnelor, de la imaginea obiectelor la abstract, de la semnificația unei idei la exprimarea unui complex de sunete (semne silabice) și pînă la egalitatea un semn — un sunet (acum trei mii de ani). Scrierea modernă, afirmă cercetătorii, începe o dată cu această invenție genială a fenicienilor. Am dori să notăm din această istorie frămîntată și tulburătoare, nu momente cruciale, ci cîteva lucruri mai puțin cunoscute. Să ne referim de pildă la răspunsul atît de prompt și sigur pe care-l dăm la întrebarea : cînd a apărut tiparul ? Gutenberg, spunem ? Eroare. Argumentele ni le oferă tot Etiemble. Notăm dintre ele : cele 130 000 de pagini din Tripitaka au fost tipărite în China între anii 971 și 983 ; caracterele mobile în ceramică au fost inventate în secolul unsprezece ; Pelliot a descoperit la Touen Houang o colecție de caractere mobile, datînd aproximativ din anul 1300 ; în Coreea se imprimau cărți cu ajutorul caracterelor mobile în metal la sfîrșitul sec. al 14-lea. A treia topitorie de caractere coreene datează din anul 1434 ; or, abia în preajma anului 1450 Gutenberg își imprima primele sale cărți ! Invaziile mongole au divulgat Europei imprimeria chineză. Marco Polo nu este singurul care a descris europenilor hîrtia-monedă Kubilai Khan.

Iar în ce privește scrisul și arta, afinitățile sînt vechi. Exceptînd din discuție pictogramele, să ne gîndim că nu arareori scrisul a fost asociat cu pictura, — în China, de pildă — cu sculptura — în unele sigilii — cu arhitectura, — în arta musulmană. Să ne gîndim de asemenea că o serie de monumente de artă au fost de fapt reportaje în imagini. Columna lui Traian este în acest sens unul dintre cele mai elocvente exemple de relatare — într-o serie de scene figurate pe columnă — a celor două războaie ale romanilor împotriva Daciei. Iar alfabetul, care datează cam din anul 1500 i.e.n., a devenit în epoca noastră element de pictură. Pentru prima dată a fost folosit într-un tablou de Georges Braque, în 1913, apoi de Picasso și Juan Gris, iar olandezul H. N. Verkman este inventatorul tablourilor compuse în întregime din litere, litera fiind singurul element.

Este scrisul în pericol să dispară ? Întrebarea a fost pusă cu îngrijorare. O punem și contemporanului lui Gutenberg. De data aceasta nu tiparul sperie, ci creierul electronic, într-o nouă postură. Este capabil să scrie și să deseneze.

O vizită la Centrul de calcul al Universității București sau la calculatoarele Centrului de calcul economic și cibernetică economică vă poate convinge de o serie de posibilități suplimentare ale computerilor. A reproduce un text sau un desen, a face corecturile la ceea ce a fost „creionat" de om (cu un creion electronic, bineînțeles)... nimic mai simplu ! Închipuiți-vă un ecran asemănător celui de televiziune, pe care, cu un creion electronic, un fel de tub, nu mai mare decît stiloul dvs., scrieți. Sau desenați. Această nouă performanță va da posibilitate arhitecților sau proiectanților ingineri să renunțe la planșetă în favoarea tehnicii moderne. Avantaje ? Să nu uităm că în memoria calculatorului se introduc în prealabil o serie de date din domeniul respectiv. El este astfel un colaborator prețios, activ, dispus să primească idei noi, dar nu eronate, gata să analizeze datele grafice propuse și convertite în cifre iar într-un timp record să refere asupra rezultatului, reținînd totodată în memoria sa ideile noi. Iar dacă aveți un scris urît sau tremurat, nu vă neliniștiți. Creierul electronic va corecta liniile și în cîteva secunde veți fi convins că aveți cea mai perfectă caligrafie.

Publicăm mai jos două imagini care ilustrează temele tratate : STINGA : scrieri pictografice din diferite părți ale lumii. a) Desen eschimos (Muzeul Omului, Paris); b) Pictogramă aztecă ; c) Piele de bizon pictată de indienii Hidatsa, (Muzeul de istorie din Berna) ; d) O ordonanță a guvernatorului din Tasmania ; e) Scriere Nsibidi (Nigeria) (După Talbot) ; f) Scriere pictografică a indienilor Cuna (Panama) ; g) Tăblițe de lemn din Insula Paștelui (Muzeul Omului), Paris) ; h) O scrisoare a unei fete jukaghir (Siberia de nord-est) de la începutul secolului 20. (Muzeul Omului, Paris) ; i) Un mesaj incendiar de la sfîrșitul sec. al 17-lea ; k) Această scrisoare, în traducere, se citește astfel : un țesător a fost arestat în momentul cînd încerca să fure, a fost rănit. Țesătorul a fost imobilizat și a trebuit să mărturisească. Mai înainte a omorît un cal și cere prietenilor să nu spună nimic în această privință pentru că are de gînd să nege povestea asta.

DREAPTA : Se pare că nici pentru cei mici nu este o problemă să deseneze cu creionul electronic.

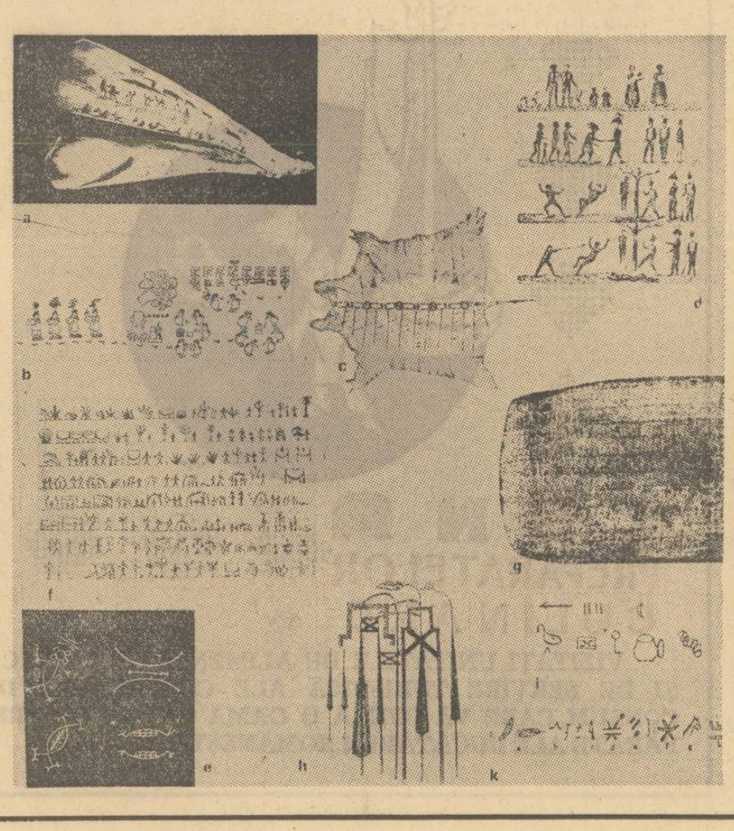

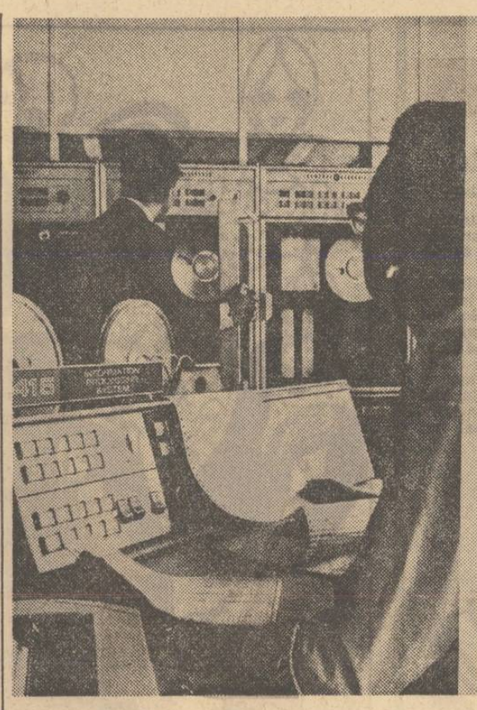

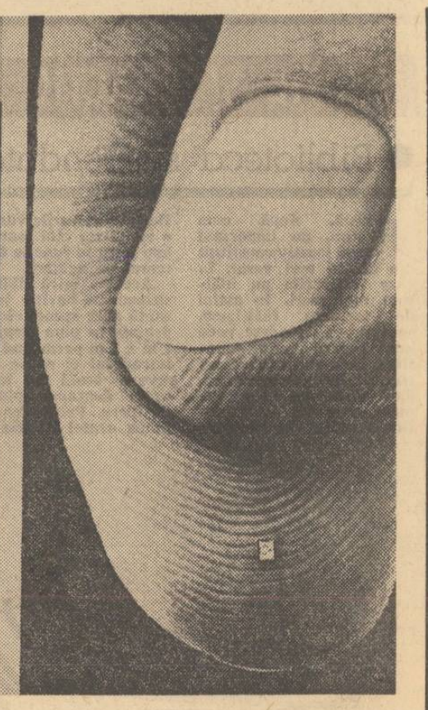

Astăzi nu mai este la modă miniaturizarea. Micro-miniaturizarea a devenit noutatea. Laboratoarele științifice și tehnicile industriale încep să prefere casetele microelectronice în locul tranzistorilor. Poate este suficient să spunem că, de pildă, acest mic „pătrat" electronic are o capacitate egală cu 296 tranzistori. După cum se vede, moda în tehnica actuală nu este pentru „maxi".

BOTANICĂ

ZECI DE ANI DE MUNCĂ PENTRU A OBȚINE O NOUĂ VARIETATE DE PLANTĂ

Căpșuni în mai multe recolte succesive. Roșii rezistente la atacul insectelor. Orz mai robust, cu o coacere mai timpurie obținut cu ajutorul radiațiilor

Uneori este nevoie de 15—20 de ani pentru a produce o varietate demnă de a figura pe piață. Tîrgul de la Whitehall a demonstrat că recoltele pot fi foarte mult îmbunătățite dacă se folosesc varietăți ameliorate. Iar unul dintre obiectivele urmărite este de a obține varietăți care să reziste bolilor și infestațiilor. Remarcabilă este posibilitatea de a crea varietăți cu calități speciale, particulare. Un exemplu îl constituie o nouă varietate de căpșună, care poate fi conservată fără a mai fi nevoie de coloranți artificiali, permițînd totodată ca anotimpul căpșunilor să fie mult prelungit prin mai multe recolte succesive. În ce privește roșiile, create într-o stațiune experimentală din Scoția, s-au obținut nu numai recolte mai mari, dar și calități mai bune, mai rezistente la atacul insectelor. Pentru orz s-au căutat să se obțină varietăți care să aibă paiul mai scurt și mai robust, o coacere mai timpurie și mai rezistentă la infestații. O varietate, care are aceste calități a fost obținută, nu însă prin hibrizi, ci cu ajutorul radiațiilor. În prezent se încearcă încrucișări care vor putea da rezultate care să fie prezentate pe piață abia peste 14 ani. În 1984. Dar e nevoie de un timp și mai îndelungat pentru a se obține pomi al căror trunchi să ofere un lemn de mai bună calitate. Nu mai puțin laborioasă și costisitoare este munca de ameliorare a speciilor florale. Actualmente se desfășoară un program septenal privind ameliorarea, de pildă, a crizantemelor. Clematitele cu flori bogate au fost obținute în anul 1858 (C. Jackmanii), dar abia în cursul anului 1960 hibridările în serie au dat o varietate încă mai frumoasă.

Care este locul de origine al cămilelor?

Un zoolog de la Universitatea din Florida, Favid Webb, spune: America. De ce ? Webb își întemeiază afirmația sa pe studiul fosilelor. După părerea lui, cămila trăia în preeriile Americii de Nord, în urmă cu vreo 40 de milioane de ani, în timp ce în Asia au apărut abia de trei milioane de ani. Cămila a traversat fișia de pămînt care, la începutul cuaternarului lega cele două continente.

De ce aceste măști?

La fel ca și stăpînul său — actorul cow boy Fess Parker — calul (din imagine) nu rezistă bine la atmosfera rarefiată a înălțimilor. Ca să galopeze la 4 000 de metri altitudine, în valea muntelui Popocatepetl din Mexic, are nevoie de frecvente ședințe de inhalații cu oxigen. Fotografia este luată în urmă cu cîțiva ani, în pauzele unor filmări. Așadar, cal și stăpîn, actori de film, sînt obligați în schimbul celebrității la unele mici sacrificii...

În ce privește vaca (imaginea următoare) motivele pentru care „a acceptat" să fie împachetată într-un ambalaj cu oxigen — sînt cu totul altele. Este vorba de o experiență științifică. Cercetătorii vor să știe cărei cauze îi este imputabil faptul că vara producția de lapte este mai mică. Căldurii sau fenomenelor conexe, cum sînt variațiile în exigen în compoziția aerului ? Răspunsul va oferi o explicație privind modificările metabolismului bovin.

Regina albinelor contra țințarilor

Un viticultor din Montauban și-a instalat cinci stupi în vie. Unul de hectar. „Albinele, a explicat el, sînt incapabile să străpungă pielea boabelor de struguri; ele se mulțumesc doar să le sărute". Misiunea pe care le-am încredințat-o, este să sugă sucul boabelor înțepate sau stricate și să le împiedice astfel să prindă mucegai și să contamineze astfel și boabele sănătoase. Dar ce legătură are aceasta cu țințarii ? Nici una. E doar o introducere. Un mic exemplu de utilitate. Dar iată-l și pe al doilea: folosirea reginelor în ofensivele împotriva țințarilor. Se știe că regina secretă în fiecare fagure o substanță care anihilează funcțiile de reproducere a semenelor sale. Or, entomologiștii au observat că această substanță are proprietatea de o omori larvele de țințari printr-un brusc stop al metamorfozei lor. Iată dar secretul unei noi alianțe: om-albină contra țințari.

• FAMILIE • LOCUINȚĂ • MEDIC • MODĂ • GOSPODĂRIE • COSMETICĂ • CULINARE • GRĂDINĂRIE •

UTIL ȘI PRACTIC

• Biblioteca suspendată

Există, după cum știm, un important fond locativ constituit din clădiri mai vechi, în care încăperile au înălțimi mai mari. În astfel de locuințe înălțimea, spațiul, se dovedesc prea mari pentru unele funcțiuni. Este vorba în primul rînd de locul de lucru sau, dacă dispunem de o cameră separată, de birou. Într-o astfel de încăpere și în astfel de condiții vă propunem azi o bibliotecă suspendată destul de simplă. Pentru funcțiunea mai-sus amintită este binevenit un cadru propice concentrării. Acesta se realizează în primul rînd prin coborîrea plafonului.

Într-o încăpere a cărei înălțime depășește 3 m sau chiar 3,50 m. puteți suspenda deasupra locului de lucru (biroului sau planșetei) niște rafturi mai mult sau mai puțin înalte, mai mult sau mai puțin complicate, la înălțimea de 2,00—2,15 m. Suspendarea se face cu niște tivanți metalici care străpung planșeul în cazul în care acesta este de lemn sau se leagă de armătura unui planșeu de beton. Dacă rafturile se leagă cu fringhie groasă (și acest lucru este posibil dînd un anume aspect rustic), acestea se vor agăța de niște cîrlige asemănătoare celui de care se agață lampa.

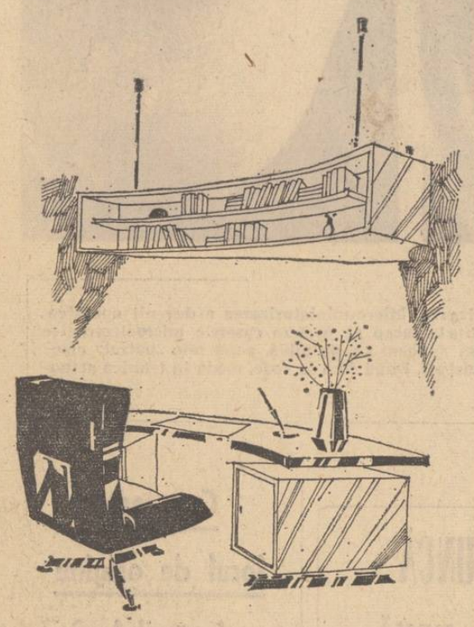

Desigur rafturile vor avea o rigiditate mai mare sau mai mică în funcție de sistemul de agățare.

Această mică bibliotecă suspendată devine interesantă abia atunci cînd suprafața în plan depășește 1 m x 1 m permițînd ca la intradosul ei să se realizeze o scafă de lumină exact deasupra planului de lucru. Pentru ca înălțimea scafei să fie cît mai mică, se vor utiliza becuri luminare.

În ceea ce privește înălțimea bibliotecii, ea va avea două rafturi, ceea ce, înseamnă o înălțime de cca 70 — 75 cm, înscriindu-se convenabil într-o înălțime liberă a camerei de cca 3.10 m.

Această mobilă poate fi simplificată, devenind un simplu rastel pentru planșe aflat la înălțimea la care ajunge mîna întinsă (cca : 2,20 m.).

De la caz la caz, rafturile pot fi închise cu perdelițe de mătase sau creton sau cu geamuri glisante. Această ultimă variantă tinde să fie abandonată chiar și în bibliotecile obișnuite. Mai frumos ar fi să se lase la vedere cărțile sau obiectele decorative de pe rafturi, mai ales că la înălțimea la care se află, ușile de lemn sau de sticlă ar fi greu de manipulat.

Arh. M. KROCHMALNIC

• Iernarea albinelor

Odată cu apariția vremii reci și a primelor înghețuri din timpul nopții, albinele se string în grup pe fagurii din dreptul urdinișului, formînd ceea ce se numește „ghemul de iernare". În această perioadă, mai pot fi efectuate unele lucrări de întreținere. Astfel la constatarea unor provizii insuficiente se procedează la completarea acestora prin hrană solidă (miere în fagure), fiind prea tîrzie posibilitatea administrării siropului.

O altă lucrare este reducerea cuibului prin ridicarea ramelor care prisosesc. La apariția unor zile favorabile, se vor lua măsuri pentru înlesnirea zborurilor tîrzii prin deschiderea largă a urdinișului, iar în jgheabul hrănitor al ramei se toarnă miere caldă de calitate. Pentru a asigura o iernare favorabilă și un consum redus de hrană stupina trebuie protejată de curenții de aer rece prin astuparea din vreme a tuturor găurilor prin care ar putea pătrunde vîntul. Protecția față de zgomot și izbituri și eventualele accidente produse de animalele ce trec întîmplător pe lîngă stupi se realizează prin împrejmuirea stupinei. De asemenea, se vor distruge rozătoarele prin așezarea de momeli otrăvite în locurile frecventate de acestea. La fel se va proceda și cu ciocănitoarele care în stupinele așezate în apropierea pădurilor pot produce pagube însemnate.

În condițiile climatice din țara noastră, cea mai bună metodă de iernare a familiilor de albine este în aer liber, fiecare stup pe locul avut în cursul sezonului activ în stupină.

Nicolae BOARU

Cîteva modele pentru tinerele fete

Vă sugerăm cîteva idei pentru îmbrăcămintea tinerelor fete la ocazii festive.

1. Rochia din material subțire cu desene mici pe fond închis are mînecă scurtă, bufantă și decolteul rotund. Pe lîngă gît se poartă o bandă de catifea sau din același material cu al rochiei, cochet prinsă pe gît. Lungimea rochiei poate fi de la genunchi pînă la gleznă.

2. Fusta cu bolero scurt din catifea se poartă cu bluze din voal sau mătase cu mînecă foarte largă spre manșetă, croită din bie. Bluza poate avea revere sau o bandă pe gît, închisă asimetric. Tot din catifea puteți confecționa un pantalon cu vestă lungă.

3. Singura garnitură a acestei rochii drepte, simplă, fără mînecă, este o eșarfă din mătase înnodată asimetric.

4. O rochie mai veche poate fi transformată adăugîndu-i o bordură lată din mărgele și paiete la gît, manșete și tivul rochiei.

5. Rochie neagră cu mînecă largă, prinsă în manșetă și umerii foarte înguști. O bandă brodată cu fir prinsă într-un nasture, închizînd un decolteu de formă ovală, se repetă la mîneci.

6. Diferite forme de mîneci care pot da o notă modernă unor rochii simple cu tăietură aproape dreaptă.

Text și desene : Doina LEVINȚA

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ...

TOT DESPRE FLORILE DIN APARTAMENT

Mai mulți cititori, printre care și **ing. L. AVRAMESCU din București, str. Alizeului 35 B.** îndrăgesc violetele africane (Saint paulia ionantha). Observînd că plantele ce le posedă înfloresc slab, doresc să cunoască îngrijirile de iarnă necesare asigurării unei înfloriri normale. Răspunde colaboratorul nostru, **ing. ȘTEFAN BĂLĂNESCU,** profesor la Liceul agricol „Ion Ionescu de la Brad" din Roman

„În apartament, această plantă este bine să fie păstrată între ferestre cu expoziție nord-vestică. Temperatura cea mai potrivită în timpul iernii este de 14—13 grade. Udatul se face des, însă trebuie avut în vedere să nu se stropească frunzele deoarece apar curînd pete de putregai. O pătare a frunzelor se observă și atunci cînd plantele sînt expuse direct la soare. La udat se folosește mai ales apa de ploaie, pentru a păstra o reacție acidă a solului.

Pentru realizarea unei înfloriri bogate și de durată e bine să se folosească ghivece cu dimensiuni mici (diametru de 8—10 cm). Dacă ghiveciul este prea mare, planta produce pui mulți și deci frunziș bogat însă înflorește puțin.

Aplicînd aceste îngrijiri și asigurînd periodic o îngrășare suplimentară, violetele africane vor înflori bogat timp de cîteva săptămîni. În timpul iernii planta se poate înmulți prin butași de frunze care se pun la înrădăcinat în apă sau, mai bine în nisip"

COMBATEREA UNOR DĂUNĂTORI DIN GRĂDINILE DE LEGUME

Mai mulți cititori din mediul rural ne-au solicitat să dăm unele informații în legătură cu combaterea unor dăunători în grădinile de legume. Adresîndu-ne tov **ing. V. STANCU** am obținut următorul răspuns :

Apreciem că daunele mari care s-au produs în grădinile dv. de legume nu se datoresc rîmelor, fie ele și în număr mare, ci unor dăunători, cel mai probabil **melcilor fără cochilie,** care într-adevăr atacă masiv plantele (frunzele în special) în primăverile ploioase.

Ziua, melcii stau ascunși sub frunze, cioburi, pietre iar noaptea ies după hrană. Îi putem recunoaște după urmele argintii pe care le lasă pe plante. Ei atacă salatele, morcovul, varza, fasolea, ardeiul, castraveții etc. Sînt foarte răspîndiți îndeosebi acolo unde terenul este umed. Au două generații pe an. Iernează sub formă de ouă, la adîncimea de 20—30 cm.

Deoarece nu știm exact despre ce dăunători este vorba vă vom oferi cîteva date în legătură cu combaterea unora dintre ei.

Tratamentul **nematozilor,** în general, se poate face cel mai bine pe cale chimică. Produsele chimice difuzează în sol. Ele se numesc **nematocide.** Marea majoritatea a acestor produse chimice sînt dăunătoare plantelor, omului și animalelor, din care cauză se vor aplica cu foarte mult discernămînt. Cele mai importante sînt :

DE (Diclorpropen și diclorpropan). Este un lichid cu miros de usturoi, brun închis, insolubil în apă, volatil. Nu se amestecă deci cu nimic. Aplicarea e bine să se facă atunci cînd solul are o umiditate corespunzătoare celei favorabile germinării semințelor. În sol prea umed și la temperatură scăzută, eficacitatea lui este mai mică. În sol uscat, produsul se evaporă repede. Doza în cîmp : 250—550 kg./hectar. În sere se dau 25—50 g/m², în funcție de tipul de sol. Se aplică în sol săpat, la adîncimea de 10—20 cm., cu ajutorul unui injector (cam 4 injectări la metru pătrat). După aplicarea tratamentului, orificiile se vor astupa și se va face o umezire a suprafeței solului pentru a se împiedica volatilizarea sau se va acoperi solul cu prelate sau alte materiale.

Atragem din nou atenția că produsul este toxic pentru om și animale, irită ochii și sistemul respirator. De aceea trebuie să se lucreze cu mare atenție, respectînd prescripțiile. Deoarece este dăunător și plantelor (e fitotoxic) tratamentul se va face cu 30 de zile înainte de plantare. După două săptămîni de la aplicarea tratamentului, solul va fi iar săpat pentru a se aerisi.

Alte produse : NEMAGON, BAȘAMID, BROMURA DE METIL, VAPAN etc. Spațiul nu ne permite să menționăm caracteristicile fiecăruia din aceste produse chimice. De aceea vă sfătuim să țineți riguros seama de tehnologia de folosire a nematocidului procurat, consultînd eventual și un specialist agricol în protecția plantelor, de la direcția agricolă județeană.

Pentru **combaterea melcilor** de care vorbeam la început (cenușii în special) se poate apela fie la prăfuirea culturilor invadate cu produse pe bază de D.D.T., care au în conținutul lor sulf și sulfat de cupru, fie la prăfuirea terenului cu var nestins, sau, mai la îndemîna dv., cu clorură de sodiu ori superfosfat, care determină deshidratarea melcilor. Se pot folosi și momeli toxice (tărîțe de grîu în amestec cu metaldehidă), respectiv 40—50 g. metaldehidă la 1 kg. tărîțe și 100 g. apă. Există în comerț momeli gata pregătite (granule de ESCARTOX) care se dau în doze de 15—25 kg./hectar dar... operațiunea este mai complicată și mai costisitoare.

S-A AUZIT UȘA...

Fotografie trimisă de cititorul nostru **DORIN ENCULESCU,** din Cisnădie, jud. Sibiu

★ ★

R. E. ZARNEȘTI. Vă rugăm să nu hotărîți nimic pînă ce nu luați legătura cu noi. În cazul cînd sînteți de acord să stăm de vorbă, scrieți-ne.

Cititorul nostru **DUMITRU CIUPARIU** din **București, str. Ghiocei nr. 24, sect. 2,** posedă colecția revistei „Magazin" din anul 1959 pînă la zi, pe care o pune la dispoziția celor interesați

VREM SĂ ȘTIM

NICULAE BUTESCU din **com. Vărbilău, jud. Prahova,** dorește să știe cum se prepară pastrama de pasăre.

MARIA PÎRVU din **București** se interesează cum se pot curăța mănușile albe din piele.

MARILENA GHIORMA din **com. Broșteni, jud. Vrancea** se interesează cum se scot petele de pix albastru, de pe o geantă de lac albă.

ÎNGRIJIȚI-VĂ SĂNĂTATEA

S. VIORICA — București. Punctele negre se pot îndepărta. Adresați-vă Centrului dermatologic din cadrul spitalului Colentina sau unui cabinet cosmetic.

T. ION — Arad. Credem că medicul endocrinolog vă poate ajuta. Sîntem de acord cu sfaturile medicului psihiatru care v-a consultat.

M. S. — București. Este bine să vă examineze medicii specialiști în boli interne și chirurgie. De asemenea, vor contribui la elucidarea diagnosticului și analizele de laborator: hemoleucograma, trombocite, timp de sîngerare și coagulare și probele hepatice.

BADEA ELEONORA — Argeș. În clinicile noastre nu se aplică metoda prin înfometare în tratamentul psoriazisului, dar se aplică cu rezultate bune un anumit regim dietetic. Vă sfătuim să vă adresați specialiștilor clinicii dermatologice — spitalul Colentina.

B. C-TIN — Poiana Mare. Vă recomandăm Folcisteină, injecții intramusculare, cîte o fiolă pe zi — serii de 15 fiole cu pauze de o săptămînă între serii.

P. S — Slatina — Olt. Pentru dv. nu credem să fie oportună vreo intervenție terapeutică, însă fetița dv. este obligatoriu să fie examinată de medicul endocrinolog.

B. S. DUMITRU — Ianca. Am răspuns la scrisoarea anterioară explicînd mai amplu ce aveți de făcut în cazul unor crize epileptice. Referitor la spitalul care vă interesează vă recomandăm Clinica de neurologie, Spitalul nr. 9 „Prof. Gheorghe Marinescu" — șoseaua Berceni, București.

ZIDARU IONELA — Tg. Mureș. Pentru o intervenție chirurgicală estetică a nasului vă adresați specialiștilor clinicii de O.R.L. — Spitalul Colțea-București.

VICTOR BUSUIOCEANU — jud. Argeș. Vă recomandăm vitamina B_6 tablete 250 mg — o jumătate de tabletă pe zi timp de 10 zile, urmată de o cură de 10 zile de Fosfobion, injecții intramuscure cîte o fiolă pe zi.

Dr. Ana MURGULEȚ

Doriți să vă îmbrăcați modern?

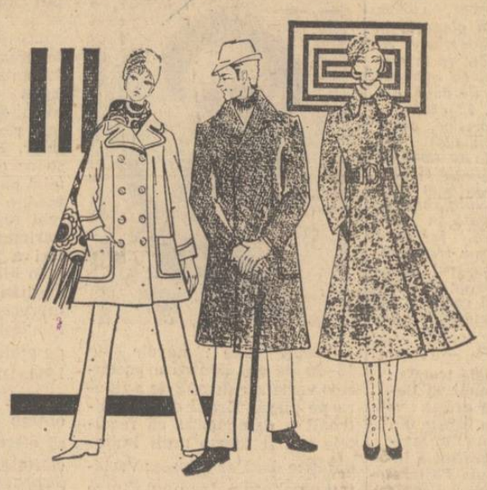

Doriți să alegeți modelul, măsura și culoarea care vă avantajează ?

Doriți să deveniți posesorii unui palton elegant în numai... 5 minute ?

MAGAZINELE DE CONFECȚII VĂ AȘTEAPTĂ PENTRU A VĂ PUNE LA DISPOZIȚIE NUMEROASE MODELE DE PALTOANE ELEGANTE ȘI MODERNE, LA PREȚURI ACCESIBILE.

LUNA PREPARATELOR CULINARE

VIZITAȚI UNITĂȚILE DE ALIMENTAȚIE PUBLICĂ ȘI DE SERVIRE TURISTICĂ ALE COOPERAȚIEI DE CONSUM, CARE VĂ OFERĂ O GAMĂ LARGĂ DE PREPARATE ALE BUCĂTĂRIEI ROMÂNEȘTI.

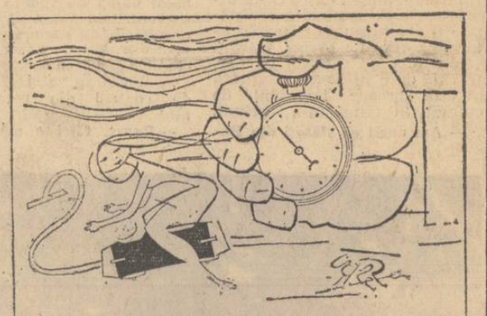

TIMP CÎȘTIGAT FACÎND CURĂȚENIE CU ASPIRATORUL DE PRAF Practic

Aspiratorul de praf PRACTIC, de o construcție modernă, vă scutește de efort și vă economisește timpul

Cu ajutorul aspiratorului de praf PRACTIC puteți cu ușurință înlătura praful și impuritățile de pe : dușumele, pereți, mobilă, covoare, haine, tapițerie, radiatoare și din locuri mai puțin accesibile.

PRACTIC poate fi utilizat și pentru pulverizarea de lichide.

Prin calitățile sale constructive are un consum redus de energie electrică (15 bani pe oră).

Prețul aspiratorului de praf PRACTIC este de 785 lei.

Se vinde și cu plata în 8 rate lunare, acontul fiind de numai 118 lei.

(5501)

Samson era totuși mai prevăzător decît părea !

PENTRU MENIURILE SĂPTĂMÎNII

Supă economică de dovleac

Pentru 6 persoane : 1 litru de lapte, 3 linguriță de orez, 1 kg de dovleac gata de gătit (fără coajă și semințe), sare, pătrunjel verde, puțin unt (25 g), la dorință 1—2 linguri de zahăr.

Puneți orezul la fiert în lapte pînă ce bobul e suficient de moale (20—25 minute). Separat fierbeți pe foc potrivit dovleacul tăiat în cuburi și acoperit cu un pahar de apă. După ce e gata, pasați-l printr-o sită inoxidabilă și amestecați-l cu laptele în care a fiert orezul. Sărați, adăugați pătrunjelul verde tocat și untul proaspăt. Serviți fierbinte. Dacă vă plac supele dulci puneți și 1—2 linguri de zahăr.

Două rețete rapide

MAZĂRE „BUNA GOSPODINĂ". Preparare : 10 minute. Gătit : 25 minute. Pentru 4 persoane : o cutie mare de mazăre extra fină, 200 g șuncă fiartă, 8 cepe mici, 50 g unt, sare, piper, zahăr, la dorință puțină nucșoară rasă.

Deschideți cutia de conserve și vărsați conținutul într-o sită. Treceți-o repede sub un robinet cu apă rece. Lăsați să se scurgă. Într-o cratiță cu fundul gros, puneți cepele curățate și spălate, turnați atîta apă cît să le acopere și adăugați jumătate din unt. Lăsați-le să fiarbă în clocot mic, neacoperite, pînă ce cepele pot fi străpunse ușor cu vîrful unui cuțit iar apa s-a evaporat. Adăugați șunca tăiată în cuburi nu prea mici și lăsați-o să capete culoare. Acoperiți cu mazărea bine scursă. Sărați, piperați, adăugați o linguriță de zahăr, presărați — dacă doriți — puțină nucșoară rasă și restul de unt. Acoperiți. Înfierbîntați încet scuturînd din timp în timp cratița ca ingredientele să se amestece. După primul clocot serviți.

OUĂ „PE CANAPEA". Preparare 5 minute. Gătit : 10—15 minute. Pentru 4 persoane : 4 felii de pîine albă, 4 ouă, 4 felii nu prea subțiri de salam (București sau italian), sare, piper, ulei, 1/4 litru sos de roșii picant.

Rumeniți feliile de pîine pe ambele părți în ulei încins. Așezați-le pe un platou și țineți-le la cald. Într-o tigăiță puneți puțin untdelemn la înfierbîntat. Turnați pe rînd cîte un ou bătut cu sare și piper. După ce s-a rumenit pe o parte întoarceți omleta. Pe măsură ce micile omlete sînt gata așezați-le pe feliile de pîine rumenite. Tigăița nu trebuie să fie mai mare decît felia de pîine (de preferat coaptă în formă). Între timp în tigaia în care ați rumenit pîinea așezați feliile de salam. Cînd s-au înfierbîntat — nu trebuie să se prăjească — puneți peste fiecare omletă cîte o rondelă de salam. Serviți imediat cu sos fierbinte și picant de roșii. (O cutie mică de pastă de roșii, 1—2 căței de usturoi pisați, o foaie de dafin, puțin cimbru, piper, sare, zahăr, 2—3 linguri de ulei, puțină apă ca să subțiați pasta de roșii. Amestecați, dați în clocot).

O prăjitură pentru gospodinele începătoare

500 g făină, 300 g zahăr. 2 pahare ulei, 3 pahare lapte (pahare de vin), 5 ouă, o lămîie, sare, două prafuri de copt, unt pentru uns forma.

Într-un castron mare, puneți făina cernută cu praful de copt și faceți în mijlocul ei o adîncitură. Separat bateți ouăle (gălbenuș și albuș) cu zahărul, coaja rasă de lămîie și un praf de sare. După ce amestecul e destul de lichid adăugați pe rînd untdelemnul și laptele. Turnați încet acest amestec în făină încorporîndu-l cu grijă ca să nu facă cocoloașe. Compoziția trebuie să fie omogenă. Ungeți o formă de chec cu unt, presărați-o cu făină, turnați compoziția înăuntru. Dați-o la cuptor încălzit cu 15 minute înainte. Așteptați 20 de minute ca să deschideți cuptorul spre a verifica coptul. La nevoie acoperiți cu o hîrtie albă. Încercați dacă prăjitura e coaptă înțepînd-o cu un vîrf de cuțit sau cu o andrea care va trebui să iasă uscată. Acest chec ușor de făcut se păstrează proaspăt mai bine de 10 zile.

Olimpia ȘTEFANESCU

CURIER săptămînal

CUM SĂ-ȚI MAI FACI PRIETENI?

de Mihai STOIAN

Există o categorie de adolescenți care, în scrisorile lor, se plîng (spre deosebire de alții de aceeași vîrstă) de **hiperprotecționismul** părinților (sau al bunicilor) Este și cazul tînărului bucureștean care, după ce-mi arată că locuiește împreună cu părinții și bunicii, are „necazuri" din pricina acestora din urmă. De altfel, corespondentul meu suportă consecințele unei paralizii infantile avută la opt luni (localizată actualmente, după ingrijiri și reale acte de voință, doar la piciorul stîng) : **„Astăzi mai sufăr destul de puțin, dar de la vîrsta de 13 ani și jumătate a început calvarul. Zilele trecute am împlinit 15 ani. La vîrsta mea ar trebui să am și eu prietenii mei, prietenele mele... Dacă n-am acum, atunci cînd voi intra în societate mai deplin, voi fi un om speriat, dezorientat, etc. Și vă rog să credeți că n-am idei prea îndrăznețe, sau că cer prea mult, însă dacă vin și eu cu cîte un coleg acasă, de la liceu, bunicul sau bunica încep să mă apostrofeze : „Cine era golanul ăla ? Văd că umbli numai cu fel de fel de derbedei !" (iertați expresiile, le reproduc, nu-mi aparțin). Eu cred că un coleg de liceu nu-ți este ție, tînăr, chiar atît de necunoscut, iar dacă nu-l cunoști deloc, cum să-l califici astfel pe degeaba ? Ca să nu mărturisesc că eu însumi mă aleg, adeseori, cu epitete cam pitorești (în sens negativ), de fapt insulte pe care greu, deși sînt încă foarte tînăr, le suport. Și dacă nu-s cuvinte jignitoare, apoi sînt lovituri directe, fizice (chiar astăzi, cînd vă scriu — poate de aceea o și fac — am primit o lovitură destul de puternică, de vargă solidă, groasă, și îndrăznesc să afirm, fără nici o vină). Recunosc, pe de altă parte, că uneori mai greșesc și eu, însă nu atît de grav încît să fiu înjosit prin cuvinte sau lovituri. Sînt convins că bunicii mei, iubindu-mă, nu-și dau bine seama ce anume fac din mine purtîndu-se astfel, și toate acestea închipuiți-vă, după ce amîndoi, cu un devotament rar, au izbutit să mă pună pe picioare, să îndepărteze cea mai mare parte a necazurilor pe care boala din fragedă copilărie le cerea într-una. Așadar, m-au făcut bine, ei m-au făcut bine, iar acum, la aproape 16 ani, involuntar, îmi fac rău. Și rog să fiu crezut că nu-s un băiat rău, asemănător acelora care umblă toată ziua pe străzi și se dedau la lucruri urîte. Am terminat opt clase, am intrat la liceu, învăț în continuare cu rîvnă, fiindcă vreau să fac ceva în viață. Cred că oricine altcineva, dacă l-aș ruga să mă lase duminică la un film, cu un prieten din vecini, m-ar lăsa ; sau, într-o după amiază, la „Cercul de Fizică" — ei însă nu mă lasă, ori se țin după mine, mă suspectează, ajunge să schimb două cuvinte cu cineva, în stradă, ca să fiu chestionat apoi o oră. Vă jur că mi-e aproape imposibil să suport izolarea, ei sînt la altă vîrstă, înțeleg, dar și felul lor de viață e închis, parcă le-ar fi teamă de alții, de oameni, pe cînd mie nu mi-e teamă, vreau să cunosc totul, să mă deprind cu oamenii, mă-nțelegeți ?"**

Poate că n-aș fi reprodus chiar atît de mult din scrisoarea corespondentului meu bucureștean, dacă nu m-ar fi revoltat, pur și simplu, de la bun început faptul că un asemenea copil, reeducat din punct de vedere fizic, și îngrijit cu abnegație și iubire, n-ar fi fost acum lovit (și nu numai cu vergeaua, ci și ...psihic). Evident, din scrisoarea primită pot lipsi o mulțime de nuanțe, poate că și „partea cealaltă" ar avea de adăugat lucruri interesante, însă nimic nu scuză brutalitatea, fie verbală, fie directă, fizică, copleșind un adolescent pe care boala, indiscutabil l-a „lucrat" într-un anume fel Setea lui de normal, de raporturi cu oamenii reprezintă, desigur mijlocul său firesc de echilibru, un simptom pozitiv al setei sale de viață, de dezvoltare firească, într-un mediu echilibrat, stenic, civilizat. Insultele îl dor, probabil, la fel ca vergeaua, izolarea impusă, de asemenea. Fără doar și poate, tendința părinților sau a bunicilor de a tria și supraveghea relațiile de prietenie ale copilului lor (sau ale nepotului) nu-s deloc de condamnat **în principiu, dar practica** — în cazul amintit — demonstrează că există pe lume nu numai dragoste favorabilă dezvoltării copilului, ci și un tip de dragoste... sufocantă. Iată că grija — factor absolut pozitiv — se transformă în gratii pentru adolescent (și încă pentru unul relativ traumatizat psihic de boală), îl îndepărtează de realitate, îi creează și îi adîncește complexele de inferioritate, îl supune unor tensiuni anormale Și toate acestea în virtutea cărui adevăr fundamental ? A adevărului că, un copil, pînă la maturitate, trebuie supravegheat, îndrumat, corijat etc. De acord ! Cu precizarea că orice exces duce, se vede limpede, exact la contrariul scopurilor propuse

Hiperprotecționismul aplicat de părinți, bunici etc. copiilor din jur este o boală veche, o gravă confuzie între iubirea autentică și spaima de viitor. Nici o personalitate nu se poate constitui temeinic, deplin, pe temeiul angoaselor adulților, care văd — în orice „scăpare din mînă" — o primejdie incipientă. Aș fi dorit să reproduc numele și adresa tînărului care mi-a scris, el are nevoie de imensă căldură sufletească, de multe dovezi de stimă și prețuire, dar, cum vergeaua... pîndește, renunț. Nu definitiv. Aștept de la cititori scrisorile pe care, eventual, vor dori să i le adreseze (tar de la el adresa la care să i le trimit).

— Nu vrei dragul meu prieten să mergem să facem o partidă de biliard în doi ?... (GENTE)

— Unde ai fost pînă acum ? Vaporul s-a scufundat de mult !... (OGGI)

— Ei ! Focul este alături !... (LA SETTIMANA ENIGMISTICA)

Fără cuvinte (DAILY MIRROR)

UMOR STRĂIN

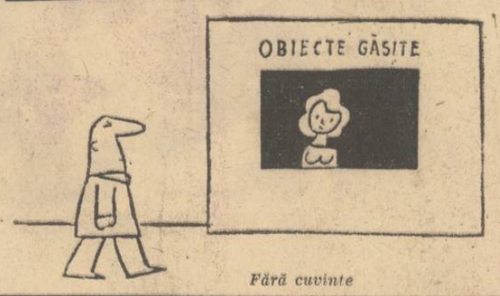

Fără cuvinte

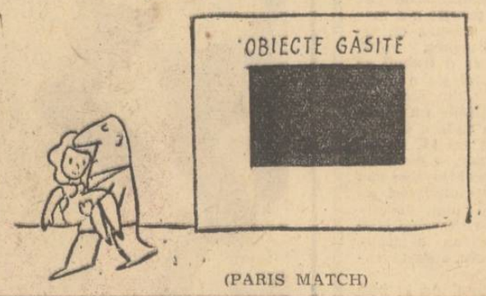

(PARIS MATCH)

REBUS

LUME...

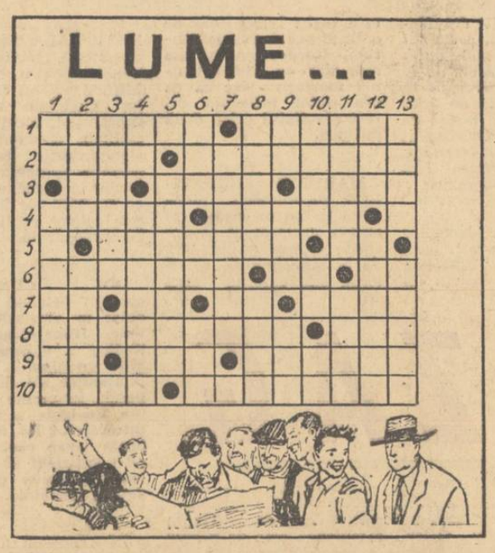

ORIZONTAL: 1. Poet muncitor, autor al volumului de versuri „La hotarul dintre lumi". — A compus melodia de muzică ușoară „Toată lumea dansează". 2. „In lume singur sînt", din opereta „N-a fost nuntă mai frumoasă". — Poet român contemporan, autorul poeziei „Răscrucile lumii". 3. Tudor Mușatescu — Oraș în Franța — A înceta mișcarea. 4. Plantă erbacee, folosită drept condiment — A compus „Cîntecul tineretului lumii". 5. Lume. (fig). — In sport ! 6. Scriitor grec contemporan, autorul volumului de versuri „Un strigăt în cele patru colțuri ale lumii" — Lumea.... pe jumătate ! — Aluminiu. 7. Face parte din lume... — ... și face parte din omenire ! — Sunet de trompetă — Pe ea merge lumea... 8. A compus melodia de muzică ușoară „Cel mai albastru cer din lume" — Localitate în India. 9. O părticică din... vîrsta lumii — Aceea — Verbul „eroilor" din nuvela „Războiul lumilor" de Wells. 10. Ispita... pescarului — Mare savant și literat moldovean (sec. 17/18) autorul operei literare „Divanul sau gîlceava înțeleptului cu lumea".

VERTICAL : 1. Negație — Îi place să asculte „Lume, lume, soro lume !" 2. Manifestare de cultură a lumii — Face parte din lumea oamenilor... (fem.) 3. Rege legendar al Chaldeei. 4. Diftong — „Lumea Nouă"... 5. Autorul volumului de versuri pentru copii „Bună dimineața lume!" 6. Aproape ADAS... — Nichel — Judecător în lumea subpămînteană... (mit.) 7. „Lumea". 8. Vechi cuvînt germanic, care înseamnă „urias" și de la care a derivat numele poporului danez — Arbust. 9. Ion Gheorghiu — Fluviu în Olanda — Derivat lactat. 10. Rezervor de ploaie (poet.) — La C.E.C. ! — Victor Eneescu. 11. Obligat — Primul om din lume... (leg.) 12. Terci moldovenesc — A compus melodia „Nălțăm peste lume al păcii stindard". 13. Nu e frumos... — Compozitorul operetei „Frumoasă este lumea".

I. OMESCU

Cuvinte rare : DAH — EAC — EEM — CIR.

ȘAH

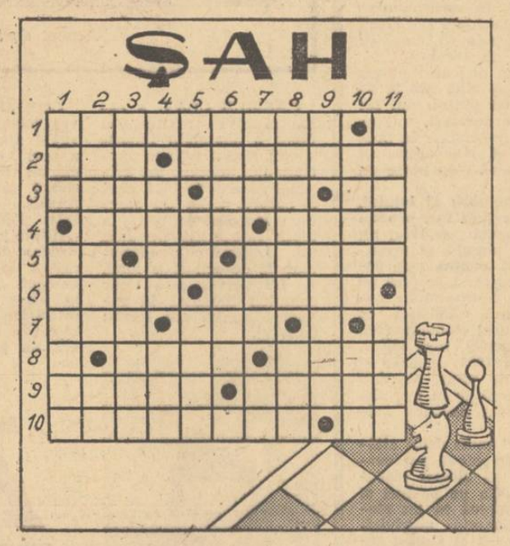

ORIZONTAL : 1. Sînt 64 pe tabla de șah... (dim.) 2. Trei sferturi dintr-o cupă ! — „Șah". 3. Republica Socialistă România. — Final șahist. — Radu Rosetti. 4. A expune unumite piese, la o partidă de șah. (fig.) — Avînt. 5. Tu lipsești din tură ! — Campion (eventual la șah ! N.R.) — Capitală europeană unde în 1931 au avut loc turneele de șah, la care au participat 19 echipe. 6. Moscova, unde a avut loc Olimpiada de șah în 1956. — Pioni, ture, sau cai... 7. Rămine la o împărțire. — Șahist de talie (!) mondială. 8. Ascuțit. (fig.) — Piesă vitală la șah... 9. Carte de joc. — Poate trata despre șah... (vezi tema de față ! N.R.) 10. Luat cu japca... — Nota traducătorului.

VERTICAL : 1. Fîntînă — Cadril... pe tabla de șah. 2. Paza regelui... (pl.) — În colț, dar... la jocul de table. 3. Adversari greu de învins. — A lua inițiativa, la șah. 4. Asemenea. (reg.) — Judecă mutările... 5. Careu... agrar. — Club sportiv. — Merge pe orizontală și pe verticală.. 6. „Șah" — Egalitate tematică.. 7. Simbol feminin. — Elefanți (reg.) — În joacă ! 8. S.A.H... — Livadă (tr.) 9. În deschidere ! — Un alt mare jucător de șah. 10. A șuta la poartă. — Varietate. 11. Localitate în R.P. Bulgaria, unde în 1962 au participat 37 reprezentative șahiste. — Pui de leu.

Constantin ENACHE

Cuvinte rare: ASAȘ — PILRAT

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

VISURI...

ORIZONTAL : Lin — JB — Cerna — E — Alerta — Oic — Scu — Reo — Cume — Shakespeare — Ae — Melineanu — Ise — Aren — Et Petrescu — CAA — U — A — Vue — El — N — Barca — Aarau — Ite — Dendrino — Se — Banuș — Eac.

VREME DE TOAMNĂ

ORIZONTAL : Vara — Aversa — C — Amariți — Iarna — Saten — Nash — Ol — Inundații — Iro — L — Seim — Apos — I — Arc — Ait — Imala — Ceam — Alo — Anan — Hu — Arz — Potop — Emana — Sta — Sor — Aracit — Sa — Vo — Ati — Olane — Lip — Picurate — Cato — Acatiu — Atacat.

O ILUSTRATĂ pe adresa dv!

LĂCRIMIOARA DELEANU, str. Teascului nr. 4, Iași; PROFIRA ALEXANDRESCU str. Bazinul Nou nr. 31, Galați; STAN IONICĂ și VASILE PINCA, str. Păstorilor de jos nr. 25, Mediaș, Sibiu ; LILIANA PETRESCU, str. 23 August nr. 40, Călărași, Ialomița; MARIANA și NELI DRAGNEA, str. Avîntului nr. 2, sect. 8, București; EMMA STĂNICĂ, str. Pictor N. Grigorescu nr. 20, Constanța; ANA MARIA IANCU, str. Fr. Engels nr. 2, Constanța; ANICUȚA DĂNAILĂ, com. București, Galați; BENEDICT DUMITRESCU, str. General Magheru nr. 23, et. 1, ap. 21, Oradea, Bihor; LILIANA GIURA, bdul. Tomis nr. 324, bl. M. 3, sc. B, ap. 35, Constanța; SILVIA CRISTEA, str. Mosnița Nouă nr. 41, Timișoara, Timiș; MARILENA DUMITRIU, str. Partizanul Roșu nr. 2, Zimnicea, Teleorman, VALENTINA TUDOR, str. M. Eminescu nr. 30, cartierul Roșu, sect. 7, București; VILCEA VIDESCU, bdul. Păcii nr. 179, sect. 7, București; ANGELICA GAVRILUȚ, str Avram Iancu nr. 8, bl. H. 5, ap. 7, Hunedoara; CRISTINA OPREA, str. Exercițiu nr. 220, Pitești, Argeș; EMILIA DASCĂL, com. Grebenișș, Mureș; MAMBET BEYNAZ și ONGE GEAFER, com. Castelu, Constanța, ELENA COSMA, Piața Eliberării nr. 8, Hunedoara; COSTEL CÎTEA, splaiul Bahlui nr. 2, bl. 2, sc. B. et. 4, ap 18, Iași; EMILIA și GETA ANDRIEȘ, str. Republicei nr. 47, bl. E 1, sc. A, ap. 12, Iași; MARI IONIȚĂ, str. Vasile Conta nr. 16, Ploiești, Prahova, GETA BĂRBULESCU, str. Cirlași nr. 71, Buzău; ATILA TAMAȘI, str. Fundătura Rm. Sărat nr. 31, cartierul „1 Mai" Brăila; VIORICA BUTNARU, str. Doi băieți nr. 2, Iași; RODICA RĂDUCAN, complex studențesc, căminul nr. 13, Timișoara; Timiș; MEDEICA NISTOR sat Vițcani, com. Mihăileni, Botoșani, COSTIN CIOBĂNOIU, str. A.I. Cuza bl. L sc. B, ap. 21, parter, Tg. Jiu, Gorj, ELENA GRĂDINARU, str. V.A. Ureche nr. 14 Piatra Neamț; VIORICA MOCANU, str. Col. Andonin nr. 5, Babadag, Tulcea; MILIONA COZMA, str. Ștefan cel Mare nr. 1, Iași; MARCELA MIRON, str. Sărăriei nr. 63, Iași, NELU SÎRGHIE, str. Pe Tocile nr. 120, Brașov; NELU VASILIU, complexul studențesc nr. 1, camera 66, bl. 3, Tg. Copou, Iași; SILVIA AXINIE str. Tutora, bl. 4, sc. A et. 2, ap. 10, Iași; RODICA URSAN, com. Ibănești, Botoșani; BEBI ORĂȘEANU, str. Dochiei nr. 8, Galați; GETA SĂVESCU, com. Halta Dodești, Vaslui; RODICA STROE, str. Răscoalei nr. 113, Buzău; ADRIAN POPESCU, str. Răscoalei nr. 40, Buzău; MARI ȘERBAN, str. Brumărelelor nr. 5, bl. 122, sc. D, et. 1, ap. 65, Ploiești-3, Prahova; CORINA TEODORESCU, str. Cornișa-Bistrița. bl. 32, sc. A, ap. 18, et. 4, Bacău; ANA MARINESCU, anexa C.F.R. Piatra Olt, Olt; PETRIȘOR ARDELEANU, complexul studențesc, căminul nr. 1, str. Hașdeu, nr. 45, Cluj; BICA BUZNEA, com. Sipota Bacău; CARMEN CIUREA, str. Brîncoveanu nr. 52, A, bl. A, sc. B, et. 4, ap. 16, Timișoara Timiș; FELICIA CONSTANTIN, str. Cetății nr. 64, Brăila; MIHAELA SĂRĂȚEANU, microraion „Hipodrom" bl. H. y, sc. 3, ap. 57, et. 4, Brăila; LUCIAN CONSTANTINESCU, str. Drumul Taberii nr. 2, bl. A, sc. C, et. 2, ap. 29, sect. 7, București; ELA MORIC, com. Gura Văii, bl. Z. 7, ap. 1, Mehedinți; GETA RAICU, str. Mare nr. 6, Focșani, Galați; LETIȚIA și LĂCRIMIOARA CHILOM, str. General Praporgescu nr. 2, Timișoara, Timiș; IGNA GHIȚĂ, str. Av. Oiteanu nr. 44, Sebeș, Alba; LAURA BĂDESCU, str. Drumul Taberii nr. 18, bl. C. 2, sc 4, ap. 140, sect. 7, București; NICULINA STĂNILĂ, com. Bucu, Ialomița; DORINA DOCAN, com. Oancea, Galați; VALENTIN DICIANU, bl. A 6, ap. 102, Tîglina 1, Galați; MARIA LEONTE, sat Petia com Bunești, Suceava ; GIGI ȘERBAN com. Dacia nr. 66, Brașov; IULIANA ALEXE, sat Mărculești, com. Cosimbești, Ialomița; TUDOREL TOFOLEANU, școala superioară de marină, secția comercială, Constanța; JENI DAMIAN, șos. Ștefan cel Mare nr. 37-43, bl. P. 4, sc 1, et. 8, ap. 34, sect. 3, București; PERSIFONIA CONSTANTINESCU, str. Emigrantului nr. 16, sect. 6, București; SAȘA OPRIȘ, Sînnicolau-Mare, str. Cuza Vodă nr. 1, Timiș; RODICA ZAMFIR bdul. Oituz, bl. 14. sc. 3, ap. 42. oras Gh. Gheorghiu-Dej, Bacău; IULIA CHIRIAC, str. B Lăzăreanu nr. 43. Botoșani; LENUȚA ILIES com. Tinca, str Ștefan cel Mare nr. 8, Bihor. MARIANA TĂNASE, str. Pictor Th. Aman nr. 3. Bacău; MARIA MARIN, str. Cernei nr 34. Focșani, Vrancea; FELICIA PETCU, sat Colacea Timiș; MARIANA COANDA str. Seculor nr. 11, bl. 18. sc. 3. et. 5, ap. 95, sect. 5, București; MAGDALENA DELON str. Tîrnava Mică nr. 5, Cîmpina, Prahova; IAMANDINA CHEMAC, str. Mănăstioarei nr. 11 Galați; DARIE DĂNUȚ și SĂNDEL HAGIU, str. A.I. Cuza nr. 30, Galați; GETA BASTUREA, str. Veseliei nr. 29, sect. 6, București; TĂNASE BUDE str. Baia de aramă nr. 4, sect. 3, București — *dorește să corespondeze cu cei ce vor să facă schimb de ilustrate din întreaga țară.*

Înștiințăm pe toți cei doritori să facă schimb de ilustrate că începînd cu data de 1 DECEMBRIE 1970, rubrica „O ilustrată pe adresa dumneavoastră" nu va mai apare. Cei ale căror adrese n-au putut fi publicate pînă la data respectivă precum și toți colecționarii de cărți poștale ilustrate pot scrie pentru informații, adrese de schimb și facilitarea obținerii unor cărți poștale Secției de Maximafilie de pe lîngă Asociația Filateliștilor din Republica Socialistă România, în cadrul căreia a luat ființă, de curînd, grupa de cartofilie, la adresa următoare : Asociația Filateliștilor din Republica Socialistă România — Secția de Maximafilie, Str. Biserica Enei 16, București I.

Desen de Tia PELTZ

Volumul misterios

(Urmare din nr. trecut)

STICLUȚA CU CIANURĂ

Serialul nostru de sîmbătă

În cabinetul său colonelul Dumitru Horia deschise larg ferestrele. Aerul dens, puțin încețoșat, pătrunse în încăpere, făcînd să fluture ușor perdeaua. Abia cînd gongul pendulei atîrnate de perete sparse liniștea, își dădu seama de timp. Încercă să se ridice, dar zbîrnîitul telefonului îl reținu din nou.

— Sînt căpitanul Zamfir, pot să vin pînă la dv. ? auzi Horia în receptor

— Chiar te rog !

Așezînd microreceptorul pe furcă, își aprinse ultima țigare din pachet...

— Căpitane, se pare că sîntem pe calea cea bună, nu ? întrebă pentru început Horia.

— Aproximativ da, tovarășe colonel.

— Nu te-nțeleg. Aseară, Vișan, vorbea !

— Banda magnetică e la mine, tovarășe colonel. Propun s-o ascultăm împreună și să hotărîm

...O apăsare ușoară pe clapa magnetofonului și banda începu să se deruleze. Apoi, vocea de bariton a lui Toader Vișan începu să se audă clar, iar micile ei inflexiuni, la prima vedere, păreau a nu fi luate în seamă.

— Oprește magnetofonul, ordonă Horia Deci după cum prezintă ei lucrurile, faptul se reduce la sinucidere.

— Întocmai. Și atunci, tovarășe colonel, nu știu de ce ne ocupăm noi de acest caz. Chiar dacă n-ar fi vorba de sinucidere, tot n-ar trebui...

— Nu te grăbi, îl întrerupse colonelul. O să te convingi la sfîrșit, că pe undeva am avut dreptate. Nu trebuie uitat că Ioana Luparu a fost o cercetătoare de prestigiu, dar, ca orice om, poate a greșit pe undeva.

Căpitanul Zamfir începu să dea semne de nerăbdare. Ar fi dorit să intervină, dar se opri.

— Apoi, se pare că uiți căpitane, continuă Horia pe un ton mai grav. de raportul, sau mai precis, de constatarea medicului legist. Reții care este cauza reală a morții ?

— Da tovarășe colonel. Și dacă-mi permiteți...

— Zi, zi, tovarășe Zamfir. Asemenea lucruri trebuie analizate cu multă rabdare. Te ascult !

— E vorba poate și de aceea inovație, încă nebrevetată.

— Desigur, e o părere. Spune-mi te rog, acest Toader Vișan cînd s-a întors din ultima sa călătorie în străinătate ?

— Are aproape o lună. Știți, ca cercetător a fost la simpozionul acela...

— Știu, îmi amintesc. .

Horia se ridică de la masa de lucru făcînd cîțiva pași, călcînd apăsat pe covorul moale plușat. Își aruncă privirea pe cadranul ceasului său, după care se așternu o liniște profundă.

— Cred că ar fi bine, încercă Zamfir într-un tîrziu, să-și expună din nou punctul de vedere.

— Știu, știu, îl întrerupse calm colonelul. Trecem la o reanchetare mai pe obiect. Audierea martorilor o vom desfășura, pe cît posibil paralel. O vei face dumneata împreună cu căpitanul Simion. Și acum. du-te și te odihnește...

...Mașina gonea pe asfaltul lucios, încercînd să cîștige din timp cu fiecare metru parcurs.

— Am ajuns, tovarășe căpitan, raportă la un moment dat șoferul. M-ați rugat să nu opresc chiar în fața casei.

Zamfir se trezi parcă dintr-un vis Repetase pe tot parcursul drumului declarațiile inițiale ca și cele ulterioare făcute de Vișan. Își trecuse prin minte întregul plan de acțiune. Și exact cînd încerca să repete, așa, doar pentru el, hotărîrea șefului, intervenise șoferul.

— Nu, nu vă-nțeleg... Aaa !, am ajuns ?, se scuză Zamfir. Mulțumesc. Puteți să vă-ntoarceți !

In fața apartamentului familiei Vișan își potrivi încă o dată cravata, pălăria și apăsă prelung pe butonul soneriei.

— Bună ziua, tovarășe căpitan, începu radios Vișan. Poftiți și vă rugăm să ne scuzați. N-am știut...

— N-are nimic, răspunse politicos Zamfir. M-ați luat cam repede și nici n-am reușit să vă spun bună ziua...

— Lăsați, îl întrerupse Vișan, vădit interesat. Mai bine spuneți-mi, dacă v-ați convins de cele declarate de mine.

— Aproximativ. Dar, hai să repetăm puțin împreună...

— Iarăși, tovarășe căpitan.. Poftim luați loc... Dacă, e așa, atunci așteptă prima întrebare.

— Ei, nu chiar așa, îi replică Zamfir, pufnind în rîs... Dacă îmi permiteți, pot să rămîn cîteva minute cu doamna Vișan ?

— Vai de mine, cu plăcere !... Mioară, Mioara, unde ești ? Vino mai aproape.

Mioara Vișan, o brunetă oacheșă, cu ochii verzi, își făcuse imediat apariția, fără ca la prima vedere să pară cel puțin surprinsă de această vizită.

— Cu ce vă pot fi de folos, domnule ofițer ? începuse Mioara Vișan, cu un ușor tremur în voce.

— Cu ceva care nu pare esențial, dar trebuie, doamnă. Spuneți-mi, vă rog, pot să văd camera dv ?

— Camera mea ? întrebă ca pentru sine Mioara văzînd că soțul continuă să tacă. Cu plăcere !

Mioara Vișan, urmată de căpitanul Zamfir intră în dormitorul ei. „Întîmplător", Zamfir trase un volum din biblioteca ce se afla chiar în apropierea ușii de intrare. Părea greoi și era copertat destul de frumos Dar, surpriză ! Aparenta carte era de fapt un album din care se risipiră zeci de fotografii. Mioara începu să le strîngă, nedînd atenție scuzelor pe care le începuse Zamfir.

— Nu cumva vă supărați, continuă ofițerul. O să-mi scuzați poate indiscreția, dacă o să vă întreb, cine e în această fotografie ? spuse el arătîndu-i una dintre ele.

— Nu vă deranjați. E cumnatul meu, inginerul Doru Lăzărescu.

— Căsătorit ?

— Din păcate, nu. Spera și el...

— Dar această poză pe cine reprezintă ?

Femeia păli. Se vedea că încă nu are curajul să răspundă. Se hotărî însă.

— Vă rog, nu mă nenorociți. Vă rog... Dacă ar afla soțul..

— Bine, o asigură Zamfir. Dacă această afacere nu are vreo legătură cu cea pentru care am venit, o să tac...

Zamfir ieși din clădire, lăsînd fața-i obosită să-i fie biciuită de vînt. Nu făcu decît cîțiva pași cînd în microreceptorul din buzunar, auzi un semnal specific. Se retrase într-un colț ferit și încercă să asculte.

— Aici „Stejarul", aici „Stejarul", „Alunule" treci pe recepție. Interogați urgent numărul trei de pe listă !

— Sînt „Alunul", auzi apoi vocea colegului său, căpitanul Simion. Am înțeles ! Numărul trei de pe listă.

Zamfir zîmbi. Așeză aparatul la locul său, după care porni grăbit spre prima stație de autobuz...

Stan VLAD
Petre Hlatchi-BUCOVINEANU

(Va urma)

Consumați

BANANELE VARIETATEA CAVENDISH

Fructul cu cel mai bogat conținut în calorii, vitamine și săruri minerale

ATENȚIUNE!

BANANELE se pun în vînzare înainte de a fi coapte, avînd coaja verde și miezul crud. Nu le consumați în acest stadiu ! Păstrați-le cîteva zile, de preferință într-un loc uscat și întunecos !

BANANELE sînt comestibile cînd coaja lor este perfect galbenă, cu pete negre sau maronii.

Abia atunci veți descoperi gustul lor delicios !

BANANELE, fructul ideal pentru dvs. și copiii dvs. !

Exportator : AGREXCO
Tel-Aviv

NUNTA DE AUR

MARIA (68) și **IOSIF POPESCU** (69) din com. Bunești, jud. Vîlcea — **20 noiembrie a.c.**

★

MARIA (71 ani) și **NISTOR CIAUȘU** (71 ani) din satul Ghergheleu com. Codăești, jud. Vaslui — **14 septembrie a.c.**

★

ELENA (75 de ani) și **CONSTANTIN CIUCU** (70 ani) din com. Piscu-Vechi, jud. Dolj — **10 octombrie a.c.**

★

ELISABETA (70 ani) și **VASILE CURTEANU** (75 ani) din Ploiești — **23 august a.c.**

★

EUFROSINA (68 ani) și **ALEXANDRU IONIȚA** (79 ani) din com. Sulița jud. Botoșani — **24 octombrie a.c.**

★

SOFIA (70 ani) și **ANTON BOGAȘIEVICI** (80 ani) din Urziceni, str. Plopilor nr. 25 — **26 octombrie a.c.**

★

ELISABETA (75 ani) și **IOAN IELȘOVSZKY** (76 ani) din com. Beliu, jud Arad — **21 octombrie a.c.**

★

ELENA (68 de ani) și **IOAN COJOCARESCU** (76 ani) din satul Cărăjuți, com. Hilișeu, jud. Botoșani — **20 octombrie a.c.**

★

LINA (77 ani) și **FRANTZ CORODI** (77 ani) din Pitești, str. Craiovei Bl. 30 — **18 octombrie a.c.**

IOANA (65 ani) și **PANDITA FOTACHE** (80 ani) din com. Slivna, jud Galați — **20 iulie a.c.**

MAI DEPARTE DECÎT LUNGUL NASULUI

de Valeriu MIRONESCU

Să facem întîi deosebirea între echipă și lotul reprezentativ. Deși pe teren nu pot fi prezenți în același timp decît 11 fotbaliști, totuși — datorită oficializării folosirii rezervelor, fără restricții în privința posturilor (portar sau jucător de cîmp), a timpului de joc (schimbările sînt admise în orice minut al partidei) sau a motivelor înlocuirii (accidentarea nu mai este cauza unică, predomină schimbările de natură tactică) — echipa în mod practic s-a mărit, s-a apropiat într-o anumită măsură de situația echipelor din handbal, baschet, volei, hochei. Faptul a determinat, sau ar fi trebuit să determine, transformări ale felului de a gîndi așezarea inițială și modificarea „din mers" a formației de fotbal. **Astăzi, pregătind un meci, antrenorul este obligat să aibă în vedere schimbarea oportună a fiecăruia dintre cei 11, în raport cu eventualitatea accidentărilor, a necorespunderii în joc, a indisciplinei propriu-zise sau a indisciplinei tactice. Antrenorul inteligent nu va omite nici posibilitatea ivirii unor necesități de întărire a jocului în apărare (atunci cînd scorul satisface intențiile sale) sau a jocului în atac (atunci cînd scorul cere această soluție).**

Toate cele arătate mai sus impun, de la bun început, considerarea unei echipe de fotbal cuprinzînd minimum 14 jucători. În corespundere cu această creștere numerică a echipei s-a lărgit și lotul pînă la cifra oficial admisă de către F.I.F.A. și U.E.F.A., adică 22 de jucători.

De aici rezultă, cred eu, că în nici un moment lotul reprezentativ nu trebuie să aibă sub 22 de componenți. Mai mulți, da, mai puțini, nu. Iar dacă au fost selecționați 22 de jucători, toți aceștia să participe cu strictă regularitate la pregătiri, **chiar dacă unii dintre ei vor apuca să pună piciorul în formația de bază abia peste un an sau doi.**

De aici rezultă că fiecare membru al lotului, chiar acela cu casul la gură, va juca într-o bună zi în echipa întîi. Asta înseamnă că lotul nu este o chestiune de aritmetică simplă, ci presupune calitate fotbalistică. Dacă cineva este selecționat în lot, apoi treaba aceasta să se facă pe baza descoperirii din vreme a aptitudinilor necesare viitorului „tricolor". Nu e admisibil ca prin lot să se perinde conjunctural elemente fără calități tehnice, fără intuiție tactică, fără viitor. Cineva a întocmit o listă din 1968 încoace și ne-a apucat rîsul. Dar era de plîns. Nu dau nume fiindcă nimeni nu se autoalege în lot, nici în formație. Haotică listă aidoma haosului „viziunii" de selecție.

De aici rezultă că astăzi, mai mult decît altădată, selecționerul trebuie să desprindă perspectiva peste ani a echipei, așa, să zicem, măcar pînă în 1974. Să prevadă evoluția pe posturi și a echipei în ansamblu, să-și aducă în lot elementele capabile să asigure dinamica potrivită. Desigur, pentru aceasta trebuie să ai simțul selecției „în sînge" iar „în inimă" simțul curajului de a promova talentul. Însă, unde nu-i, vorba cunoscută, nici dumnezeu nu cere. În schimb, din afară se poate forța și dirija politica de selecție, compoziția de perspectivă a lotului și aceea, chiar concretă, a formației. Experiența ne arată că, nefiind omul potrivit la locul potrivit, este bine să se continue consultarea mai multor specialiști, să se continue a se asculta opinia publică sportivă, astfel ca pînă la urmă biroului federal să-i fie posibilă corectarea greșelilor flagrante. Măcar a acestora.

Și așa am ajuns la unul dintre motivele schimbărilor de jucători (de la începutul partidei sau pe parcursul ei) pe care l-am omis intenționat în prima parte a articolului. Este vorba de modificarea formației de bază cu scopul experimentării unor tineri fotbaliști. Îndemn încă o dată pe cititori să vadă realitatea așa cum este ea. Echipa noastră are multe „găuri", în special în apărare. Mai mult, pentru cei cîțiva titulari fermi, n-avem înlocuitori de valoare, nu știm dacă avem înlocuitori de valoare. Și cum altfel putem obține soluții decît încercînd, practicînd sistematic experiența ?

Discutam zilele trecute cu unul dintre conducătorii federației de fotbal și eram ambii de acord că există două modalități pentru a accelera pregătirea tinerilor rezerviști din lotul național. (Fac precizarea că discuția era pur „teoretică", fiindcă actuala compunere a lotului nu vădește predispoziții pentru experiență). Prima formă de pregătire ar fi inserarea unor tineri în formație cu prilejul partidelor amicale **(acum Olanda, iar în primăvară, Franța și Iugoslavia). A doua ni se părea a fi** angajarea echipei de tineret ca sparring-partner al unor reprezentative reputate. **Parcurgînd aceste două căi, pînă la toamna viitoare am avea cîteva rezolvări pentru situația din lot, și, poate, chiar din însăși formația de bază.**

Îi place Codrea, cică așa ar fi spus unul dintre cei doi antrenori ai echipei reprezentative. Fiindcă bănuiesc că se gîndea la calitățile fotbalistice ale tînărului fundaș, întreb pentru ce nu-l încearcă pe Codrea împotriva olandezilor ? Pe vremuri, tot împotriva olandezilor, i-a încercat pe Dumitrache și pe Dinu, deși nu declarase că îi plăceau. Chiar nici nu-i plăceau, îi pusese în joc de gura lumii pe acei doi tineri și-i dăduse apoi afară, cu tam-tam. Nu corespundeau atunci oamenii care țin astăzi în spinare echipa națională.

Atunci, în fața faimosului fundaș olandez, Israel, e drept, Dumitrache nu făcea mare lucru, nici nu-l lăudau cei cîțiva inși care au schimbat tradiționala perie cu modernul aspirator de praf. Dar astăzi ? Important e, însă, cum va fi mîine...

Aspect de la una din întîlnirile dintre rugbiștii români și francezi. **Foto : Viorel RABA**

MÎINE PE STADIONUL „23 AUGUST"

România întîlnește Franța la rugbi

Mîine după-amiază va avea loc pe stadionul „23 August", întîlnirea de rugbi pentru „Cupa internațională F.I.R.A.", între reprezentativa Franței și cea a României. Iată palmaresul jocurilor dintre cele două reprezentative : prima întîlnire din **1919** la Paris, scorul a fost 45-5 pentru Franța. În anii următori, **1924** și **1927** întîlnirile desfășurate tot la Paris au fost cîștigate tot de gazde, cu scorurile 59-3 și respectiv 44-3. În anul **1936** la Berlin, în cadrul Jocurilor Olimpice, am fost învinși cu scorul de 25-5. Un an mai tîrziu, în **1937** la Paris realizăm un rezultat destul de bun pentru acea dată, fiind învinși cu scorul de 27-11, iar în **1938** la București obținem un rezultat destul de neașteptat, de data aceasta fiind întrecuți cu scorul de 11-8. Întîlnirile au fost apoi întrerupte timp de 19 ani. În această perioadă echipa noastră s-a refăcut și consolidat și astfel în anul **1957** pe stadionul „23 August", după ce la pauză conduceam cu scorul de 15-6, am fost învinși în final cu scorul de 18-15. În același an susținem o a doua întîlnire în Franța la Bordeaux, fiind învinși cu categoricul scor de 39-0. În anul **1960** obținem prima victorie cu scorul de 11-5 ; la Bayonne, în Franța, în **1961** facem meci egal 5-5 ; iar în **1962** la București obținem victoria cu scorul de 3-0. Tot în Franța, în **1963**, la Toulouse, facem din nou un meci egal de 6-6. În **1964** la București sîntem învinși cu scorul de 9-6, în anul **1965** la Lyon cu scorul de 9-3, în **1957** la Nantes cu scorul de 11-3, iar în anul **1968** la București învingem cu scorul de 15-14. În anul **1969** în Franța la Tarbes sîntem învinși cu scorul de 14-9. Ce va fi în anul **1970** ?

După cum se vede de-a lungul anilor, această confruntare a crescut în importanță, consfințind prin însăși organizarea ei cu regularitate, certul progres al sportului cu balonul oval din țara noastră.

Iată loturile celor două echipe :

FRANȚA: Azarette, Benesis, Iracabal, Le Droff, Spanghero V., Viard, Quilis, Dauga, Berot, Pebeyre, Lux, Trillo, Cantoni, Baurganel, Villepreux. Rezerve : **Yachvili — Ros — Ugarteméndia — Barrau — Berges-Can.**

ROMÂNIA : Linia I : **Baciu, Dinu — Drăgulescu ;** trăgători : **Iorgulescu;** linia a II-a : **Șerban, Atanasiu ;** linia a III-a : **Răscanu, Țuțuianu, Ciobănel, Iftimie ;** 1/2 grămadă : **Mateescu, Florescu ;** 1/2 deschidere : **Irimescu, Niculescu ;** centrii : **Dragomirescu, Nica ;** aripi : **Suciu, Braga ;** fundași : **Durbac, Marinescu.**

M. NICULESCU

ZIG-ZAG

CASSIUS CLAY, a cărui recentă reintrare a făcut o deosebită impresie în rîndul tuturor specialiștilor, deține un original record: în 1964, cînd a cucerit titlul de campion mondial de box la toate categoriile (în fața lui Liston) el avea numai 22 de ani și o lună. A fost cel mai tînăr campion mondial la categoria grea din istoria boxului.

Battista Galliani are 42 de ani și este funcționar. În anul 1946, la vîrsta de 18 ani, a suferit un accident în urma căruia i s-a amputat un picior. În ciuda infirmității sale, el nu și-a pierdut curajul și animat de o excepțională voință a continuat să practice sportul său favorit, schiul nautic. Și ceea ce este mai interesant, pasionant chiar, este faptul că după ce a devenit campion al Italiei, el a înregistrat numeroase succese internaționale culminate cu titlul de campion european.

ÎN SALA COLISEUM din Indianopolis, în prezența a 9 000 de spectatori urma să înceapă meciul dintre echipele profesioniste de baschet Indiana și Kentucky. În ultima clipă a intervenit poliția care a interzis meciul și a evacuat urgent spectatorii, fiindcă un anonim telefonase că în sală a fost plasată o... bombă. După minuțioase cercetări s-a dovedit că informația nu corespundea realității. Apoi spectatorii au reintrat în sală și meciul a început...

CONFORM unor date verificate, primul joc de rugbi din Noua Zeelandă a fost organizat la 14 martie 1870 (data anterioară primului joc în Anglia — 26 ianuarie 1871). Federația de specialitate a decis pe baza acestor date să sărbătorească în acest an centenarul jocului de rugbi în Noua Zeelandă și să înființeze un muzeu consacrat acestei discipline atît de populare în țara lor.

TÎNĂRUL Guy Noel a realizat acum cîteva luni o performanță sportivă deosebită (mai ales dacă ținem seama de faptul că are ambele picioare paralizate) : el a parcurs înot numai cu ajutorul brațelor distanța de 200 km. între Troyes și Paris. Încurajat de acest succes deosebit, Guy Noel a anunțat că în vara anului 1971 va încerca să traverseze înot Canalul Mînecii.

JUCĂTORUL DE RUGBI J—P. Bastiad din echipa secundă a Franței, acuzînd dureri la coloana vertebrală a făcut un examen radiografic. Cu acest prilej medicii au constatat cu surpriză că el posedă... trei rinichi ! Toți trei funcționează perfect, așa că Bastiad nu are nici un motiv de supărare...

AMERICANUL Billy Kidd, fost campion mondial la schi (amator), în prezent directorul unei echipe de schiori profesioniști a declarat că întrecerile pe care le organizează sînt și vor fi urmărite de numeroși spectatori. Succesul lor se datorează în primul rînd faptului că se utilizează ineditul sistem de curse paralele, care sînt lesne de spectaculoase.

ÎN CURSUL sezonului 1970, cunoscutul ciclist belgian, Eddy Merckx a folosit 13 biciclete, care i-au fost puse la punct de mecanicul său permanent, italianul Mariotto Milesi.

UN SPORTIV din Maroc, Driss Diba, a stabilit o performanță mai puțin obișnuită. În decurs de 46 de zile el a parcurs în marș o distanță de 2 650 kilometri (cu o medie de 8 km. pe oră). La sfîrșitul acestei originale încercări, Driss Diba cîntărea mai puțin cu 10 kilograme...

CU OCAZIA Jocurilor Olimpice care vor avea loc în 1972, la München se va da în folosință un metrou (pentru amatori de statistici (al 41-lea din lume) care va avea un traseu de 280 kilometri. Un amănunt : metroul va fi condus electronic.

FEDERAȚIA franceză de baschet a fost pe punctul de a anula două meciuri importante disputate în sala Coubertin din Paris, întrucît s-a constatat că fileurile de la cele două coșuri aveau o lungime de 60 cm în loc de 40 cm. Comisia tehnică a apreciat că este vorba într-adevăr de o încălcare a regulamentului (care imediat s-a remediat cu ajutorul unei foarfeci) dar că ea n-a putut influența direct rezultatul celor două întîlniri.

MARYLIN NEUFVILLE, recordmenă mondială la 400 m cu 51" (18 ani) a declarat că la Jocurile Olimpice din 1972 de la München ea va alerga sub culorile țării sale, Jamaica. Tînăra campioană este de părere că recordul ei va fi imbunătățit la Jocurile Olimpice, ajungîndu-se sub 50 de secunde !

LA MONTE CARLO, a început turnarea unui film despre viața cunoscutului campion automobilist Juan-Manuel Fangio. Rolul principal va fi interpretat chiar de Fangio care se va folosi în film de cunoscuta sa mașină Maserati cu care a obținut numeroase victorii.

FEDERAȚIA INTERNAȚIONALĂ de natație pregătește „minimele" olimpice pentru München. Întrucît nivelul recordurilor mondiale a crescut substanțial, forul de specialitate a anunțat că standardurile care vor permite prezența înotătorilor la Jocurile Olimpice din 1972 vor fi cu mult mai severe decît în ediția precedentă.

DOI CUNOSCUȚI sportivi belgieni au candidat în alegerile comunale. Halterofilul Serge Reding a obținut sufragiile unanime ale concetățenilor săi din Eltzebeeck, în vreme ce Gaston Roelants a pierdut... întrecerea ! De unde se poate trage concluzia că nu-i suficient să fii un mare campion pentru a deveni deputat...

ÎN DESCHIDERE la meciul de fotbal Nîmes—Red Star din cadrul campionatului francez s-a disputat o partidă între două echipe feminine Nîmes și Pigan. La sfîrșitul meciului, încheiat cu scorul de 8—0 în favoarea primei formații, mii de spectatori au putut asista la un spectacol inedit : toate cele 11 membre ale echipei învinse aliniate pentru salutul final... plîngeau în hohote !...

În cadrul programului de pregătire pentru viitorul sezon, reprezentativa de schiori a Franței a inclus și o... întîlnire de fotbal. Cu o echipă în care au figurat Augert, Duvillard, Maudit, Orcel, Russel, Penz și alții, schiorii au învins cu 3-1 formația F.C. Montjoie care activează în campionatul regional. Iată, în fotografie, lotul de schiori în postură de fotbaliști.

INTERMEZZO...

LA DOVER

de Ioan CHIRILĂ

Ostende... 10 noiembrie 1970... În drum spre Cardiff... Urcăm pe vaporul „Konig Albert", pentru Dover... Plouă mărunt. Apa mării e în reflux. Pilonii de lemn ai pontoanelor par înfășurați într-o catifea verde, roasă de spuma valurilor. Pescărușii treziți de manevrele „regelui Albert" se joacă pe covertă. Din cînd în cînd amerizează pe apa înnegrită de păcură. Acolo, jos, cu aripile strînse, pescărușul poeților pare o găinușă cuminte, cu cioc de rață...

Pornim... Plouă mereu. Desfac un șezlong. Avem de mers peste trei ore. Ostende rămîne în urmă. Pe plaja pustie, hotelurile se aliniază pentru ultima oară privirilor. Cerul e atît de întunecat, încît îmi e imposibil să cred că s-ar putea deschide vreodată.

Pe „König Albert" e o forfotă neobișnuită. Zeci de tineri urcă și coboară în neștire. Se opresc la Snack bar, se aprovizionează cu sticle de bere și ies pe covertă. Poartă toți fulare alb-negre. Pe revere au prinse păpuși mici, și ele alb-negre.

Spectacolul e ciudat. Pe covertă s-au adunat cel puțin 100 de arlechini cu sticle în mînă. Toți sînt veseli și zgomotoși. Cîțiva încalecă balustrada udă. Sînt și vreo trei fete în mijlocul lor, așa că „proba Bezuhov" — în care sticla de bere o înlocuiește pe cea de coniac — își găsește o justificare.

Deși plouă tot mai tare, coverta se populează. Apare și un steag mare, alb-negru, cu o păpușă în vîrf. Purtătorul lui se urcă într-o barcă de salvare. Ceilalți încep să cînte. Sînt foarte curios să aflu ce reprezintă această armată de fulare alb-negre.

Înaintăm. Alb-negrii cîntă mereu... Trecem pe lîngă un remorcher reformat, care îndeplinește acum rolul unei balize-far. Pare un pescăruș cu aripile strînse... În zare se profilează un petrolier imens. Seamănă cu balena din poveste, care l-a ucis pe căpitanul Hull, dăruindu-ni-l nouă și copiilor, pe Dick Sand, căpitanul de 15 ani.

Încerc să ațipesc, dar corul de pe covertă nu-mi dă pace. Mă obsedează și gîndul că n-am reușit să descopăr încă ce anume reprezintă această cohortă de fulare alb-negre. Și totuși, cred că e un grup de suporteri al cine știe cărei echipe engleze de fotbal... Ce să-nsemne însă alb-negrul ? Poate că e Arsenalul... Poate că e Chelsea...

Corul a tăcut, pe neașteptate. Între timp, coverta s-a umplut de-a binelea. Purtătorul stindardului se ridică în picioare și se adresează mulțimii. Încerc să deslușesc ce spune. În zadar. Tînărul orator vorbește flamanda... Acum chiar că nu înțeleg nimic. Ieri, la Bruxelles, am văzut meciul Racing Wite—Standard Liege. E adevărat că Racing are tricouri vărgate, alb-negre, dar ce rost ar avea această expediție spre Londra sau, în tot cazul, spre Insulă, cînd Racing a jucat ieri un meci de ligă...

Partea cea mai interesantă e că nimeni dintre călătorii „fără fulare" nu e intrigat de mitingul de pe covertă, deși ploaia s-a întețit, făcînd să dispară orizontul.

...Ne apropiem de Dover. Zarea continuă să se ascundă privirilor, dar pescărușii englezi ne întîmpină cu scîncetul lor de copii abandonați.

Iată și celebra stîncă de la Dover... Nici un fir de iarbă. Întreaga faleză pare o carieră de piatră părăsită. Digul care apără golful artificial Dover primește resemnat asaltul valurilor stîrnite de „Konig Albert". Plouă... Ne înghesuim pe covertă, spre ieșire. Purtătorul stindardului rostește lozinci pe care nu le înțeleg. Am impresia că îi răspund nu numai purtătorii fularelor alb-negre.

Sfîrșit de curiozitate, mă apropii de un arlechin cu o ghitară înfășurată într-o pînză de cort. (L-am ales pe „omul cu ghitara" pentru că mi s-a părut mai abordabil). „Spuneți-mi vă rog, ce reprezintă grupul dumneavoastră ?" Ghitaristul îmi răspunde zîmbind : „Însoțim echipa noastră de fotbal, care are azi după amiază, meci la Dover". „Și cum se numește echipa dumneavoastră ?" Ghitaristul pare stînjenit. „Echipa vameșilor din Ostende. Jucăm cu vameșii din Dover".

Am părăsit vaporul fără replică. Grupul a pornit „cu cîntec, înainte marș !" Steagul alb negru, care nu era al Arsenalului fluturea pe peronul de la Dover.

Am urcat apoi în trenul de Londra. Marea, la fel de sură, izbea în digul natural. În numai cîteva minute trecem prin Folkestone. În stînga, un șir de terenuri de rugby și de foot-ball. Plouă în rafale. Pe toate terenurile alergau copii de opt, nouă sau cel mult zece ani. Toți purtau tricouri viu colorate. Cele mai multe aveau dungi orizontale roșii, verzi, portocalii, negre.. M-am gîndit că cei vreo două sute de copii jucau fotbal și rugbi, în după-amiaza aceea posomorită, la marginea Folkestone-ului biciuit de ploaie, numai și numai pentru dreptul de a purta tricouri vopsite în toate culorile curcubeului...

FILE DE ALBUM

Un original arbitru de ciclism

Nu de mult, la un concurs ciclist desfășurat pe circuitul din str. Cîmpinei, ne-am reîntîlnit cu unul dintre înflăcărații animatori ai ciclismului de-a lungul a peste o jumătate de veac, George Iliescu (pasionat președinte al „Velo-Clubului-Român" — în perioada 1932—1947). Fiecare întîlnire cu acest vechi sportiv, surprinzător de sprinten pentru cei 78 ne ani ai săi (și astăzi mai pedalează) este — fără exagerare — o adevărată plăcere, „nea George" avînd mereu, în sacul său fără fund cîte o poveste din ciclismul de altădată.

„Era prin mai 1913 — începe interlocutorul nostru să-și depene amintirile. Se desfășura o importantă cursă de fond, București — Ploiești — București. La start vreo 30 de concurenți, în frunte cu mariiași ai pedalei de atunci, N. Crihalmeanu și Salamario, cîștigători ai temerarei probe „Circuitul Munteniei" (care a avut trei ediții : 1910, 1911 și 1912), Luigi Donatti și alții. În acea vreme erau o serie de figuri cunoscute în lumea ciclismului : Constantin Zamfiropol (fost campion de viteză), Cornel Marinescu (care alergase și pe pista de lemn Buffalo, de la Pcaris), D. Drugeanu (fost campion), N. Acelenescu și alții al căror nume îmi scapă acum.

La competițiile cicliste asistau deseori și vestiții pedalori Const. Cantilli și Alois Pucher, cîndva vedete în concursurile cu caracter intern sau internațional. Acești doi cicliști realizaseră — solitari — cu 10 ani în urmă, la diferite date, un temerar raid pe bicicletă, București-Paris.

La cursa aceea de pe șoseaua Ploiești, despre care vorbeam, starter a fost inginerul Brumărescu — faimosul inventator — iar asul aviației, Aurel Vlaicu, pe care îl puteai întîlni adeseori la diferite concursuri, printre care și cele cicliste, se afla într-o mașină mică și purta banderola de „comisar de parcurs" — cum îi se spunea pe atunci arbitrilor din cursele de fond.

Pe șosea, praf mult și pietre cu duiumul. Nu știu ce am făcut, ce am dres, că la Tîncăbești m-am trezit în șanț, în vreme ce Aurel Vlaicu mă stropea cu apă dintr-o găleată adusă de niște țărani care se strînseseră în jurul meu. Probabil că, la coborîre, spărsesem sau mi se rupsese pedala (exact, nu-mi amintesc) și m-am prăbușit în șanț. Un amic de al meu, mare admirator al ciclismului, sculptorul Vittorio Santanella, care se afla pe șosea în chip de cicloturist, mi-a dat bicicleta lui și astfel am putut relua cursa.

Arbitrul de ciclism, Aurel Vlaicu, a mers un timp în urma mea, apoi m-a întrebat : „Cum te mai simți, măi flăcăule ?" „Bine, foarte bine", i-am răspuns apăsînd zdravăn în pedale. „Noroc bun !" — mi-a urat Vlaicu și a pornit înainte cu mașina.

În acea cursă l-am văzut pentru ultima oară pe marele Aurel Vlaicu. Mai tîrziu, chiar în acel an fatidic, 1913, aveam să aflăm cu toții dureroasa veste că acest vrednic fiu al patriei — pionier al aviației române — s-a prăbușit cu avionul său lîngă Brănești, în apropiere de Cîmpina".

Și povestitorul a tăcut, pe chip așternîndu-i-se o umbră...

Emil ÎENCEC

AUTOMOBILISM

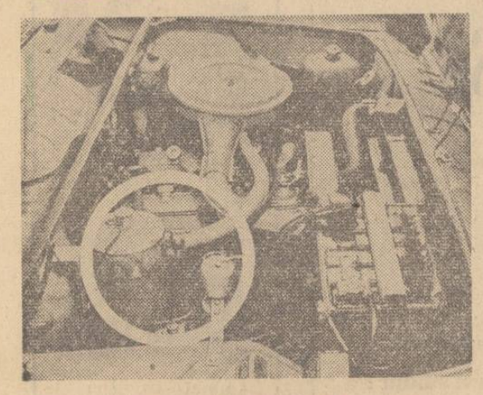

Gazul lichid poate înlocui benzina ?

O discuție deosebit de interesantă se desfășoară în prezent în lumea constructorilor de automobile, discuție la care sînt deopotrivă interesați și posesorii de automobile ; gazul lichid poate deveni combustibil pentru automobile în locul benzinei ? Discuțiile au la bază cercetări științifice și experimentări în ce privește folosirea gazului lichid, care au dat unele rezultate îmbucurătoare.

Bineînțeles, există și avantaje dar și dezavantaje. Primul avantaj al folosirii gazului lichid, ar fi prețul mai redus al acestuia.

Apoi rezerva de combustibil este mai mare cînd e vorba de gaz lichid ; într-un rezervor poate fi înmagazinată o cantitate mai mare de gaz lichid decît de benzină. Unul din dezavantaje ar fi că folosind gazul lichid, un automobil poate atinge o viteză maximă mai mică, deși la pornire și la schimbarea vitezelor se obține un demaraj mai rapid.

Problema esențială a folosirii gazului lichid, este însă aceea a avantajelor economice. Iată mai jos un tablou sugestiv asupra acestor avantaje, calculate pe baza experiențelor făcute cu un automobil FIAT-125 :

Viteză constantă în priză directă

Viteză km/h	Gaz lichid 1/100 km	Benzină 1/100 km	Cu cît este mai scumpă benzina
40	7,2	6,9	32,4%
60	7,9	7,4	30,9%
80	8,9	8,4	31,4%
100	10,3	9,7	31,2%
120	12,2	11,4	30,7%
140	14,8	13,7	30,0%

Se pare deci că ideea folosirii gazului lichid va cîștiga teren mai ales că în multe țări benzina s-a mai și scumpit. Prezentăm și o imagine a unui motor de FIAT-125 la care a fost adaptat un rezervor cu gaz lichid. Noul rezervor este încercuit.

Va putea fi folosit „Tectil"-ul ?

De curînd a fost adus și la noi, pentru experimentare în fața specialiștilor, produsul firmei elveține „Valvoline" numit „Tectil" și destinat luptei împotriva ruginei — inamicul nr. 1 al fiecărui automobil. Această soluție poate fi aplicată caroseriei prin sistemul de pompare vacumatică, fiind astfel împinsă pînă la lăcașurile cele mai ascunse ale caroseriei. În acest fel se înlătură pericolul formării ruginii la mașinile noi și se oprește acțiunea corozivă a ruginii în locurile deja atacate.

Sperăm că acest produs despre care se spun atîtea lucruri bune, va putea fi folosit de cît mai mulți automobiliști, dornici, firește, să prelungească viața propriilor lor mașini.

MODERNIZARE

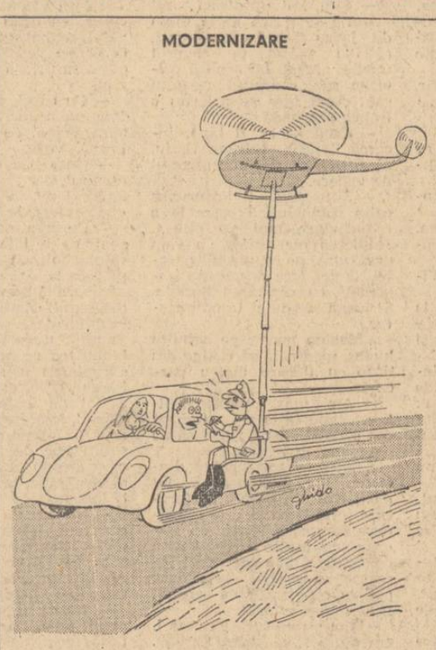

— Acum puteți plăti amenda în plină viteză...

Pronosticul revistei „Magazin" la concursul Pronosport

1. Fiorentina — Bologna	1
2. Foggia — Verona	x
3. Inter — Catania	1
4. Juventus — Roma	1
5. Lanerossi — Cagliari	2
6. Lazio — Napoli	x
7 Sampdoria — Torino	x
8. Varese — Milan	2
9. Cesena — Atalanta	x
10. Massese — Bari	x
11. Monza — Brescia	x
12. Palermo — Pisa	1
13. Ternana — Catanzaro	1

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" —

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

Proletari din toate țările, uniți-vă !

magazin

ANUL XIV 687—SÎMBĂTĂ 5 DECEMBRIE 1970—8 PAGINI 1,50 LEI

Agendă săptămânală

UN AMPLU ȘI REALIST PROGRAM PENTRU PROGRESUL AGRICULTURII NOASTRE SOCIALISTE

Este o practică a conducerii partidului nostru de a examina într-un spirit profund științific drumul parcurs, de a face o analiză temeinică a succeselor dobîndite precum și a deficiențelor care încă mai persistă, de a prefigura, potrivit condițiilor create, perspectivele economiei și vieții sociale din patria noastră. Pornind de la studierea atentă a tuturor fenomenelor specifice țării noastre, avînd la bază bogata experiență dobîndită de partidul nostru în opera de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate, documentele elaborate de conducerea partidului și statului întrunesc adeziunea maselor largi de oameni ai muncii. Recentele documente de partid — Expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu la ședința de lucru de la C.C. al P.C.R. din 23 noiembrie 1970, cu privire la îmbunătățirea organizării, planificării și conducerii agriculturii și Expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu la ședința Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R. și a guvernului din 25 noiembrie 1970 — constituie programe de acțiune cuprinzătoare, realiste, privind progresul susținut al economiei noastre și au un larg ecou în rîndul opiniei noastre publice, concretizat prin hotărîrea de a trăduce de îndată în fapt cuvîntul partidului.

Amplă analiză a dezvoltării agriculturii în țara noastră, Expunerea secretarului general al partidului cu privire la îmbunătățirea organizării, planificării și conducerii agriculturii cuprinde măsuri de importanță capitală, menite să contribuie la dezvoltarea rapidă a acestei ramuri a economiei naționale. Ele au scopul să asigure realizarea în cele mai bune condițiuni a sarcinilor trasate de directivele Congresului al X-lea al partidului în legătură cu dezvoltarea agriculturii și sînt o expresie pregnantă a grijii partidului și statului, personal a tovarășului Nicolae Ceaușescu, pentru asigurarea progresului continuu al agriculturii noastre socialiste. Măsurile cuprinse în Expunere se referă la reorganizarea întreprinderilor de mecanizare, crearea consiliilor intercooperatiste, dezvoltarea cooperării între întreprinderile agricole de stat și cooperativele agricole de producție, îmbunătățirea formelor de organizare și retribuire a muncii în cooperativele agricole, introducerea unui nou sistem de plată, asigurarea unui venit lunar minim garantat membrilor coo-

CONTINUARE ÎN PAG. 2

HOMO SAPIENS

Gîndiți-vă cîți copii ar putea fi scutiți de bănuiala de a avea geniu muzical — dacă talentul s-ar putea „vedea"... după conformația urechii ! Dar nici știința, nici talentul nu se fac... după ureche !

VISUL CĂLĂTORULUI. VISUL I. T. B. ȘI... REALITATEA

- Neajunsurile ritmicității și nerăbdarea călătorului
- Configurația unei zile de transport bucureștean: 5000 vehicule, 3500000 călători, 1000000 kilometri
- Costul unui minut în bani, efort, calm
- Știți să fiți politicoși?
- În corespondență cu călătorii

Convorbirea cu ing. Horia TEIUȘANU, director general al Direcției generale I.T.B., în pagina a 2-a

Mai există enigme ?

DE CE A RIDICAT TRAIAN TROFEUL LA ADAMCLISI ?

de prof. univ. dr. docent Radu VULPE
membru al Academiei de Științe Sociale și Politice

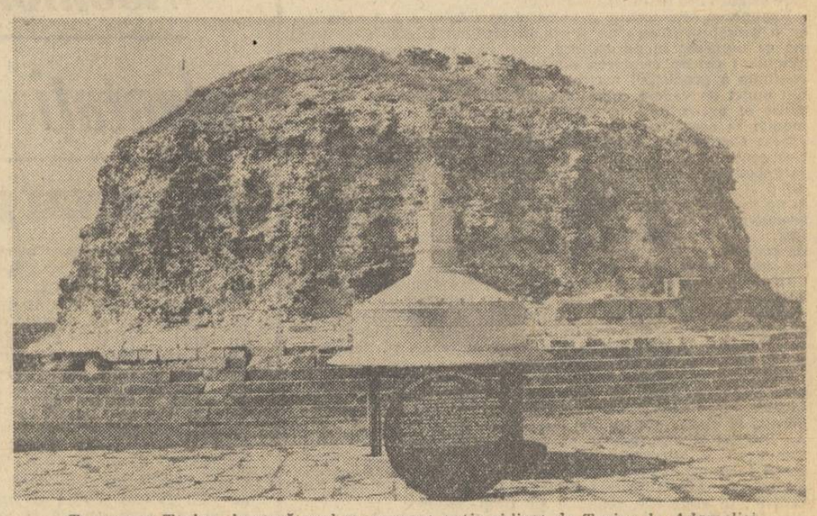

Tropaeum Traian, impunătorul monument antic ridicat de Traian la Adamclisi
Foto : Nicu VASILE

- CAUZELE CARE AU DUS LA CONSTRUIREA IMPUNĂTORULUI MONUMENT ANTIC ÎN DOBROGEA
- INTERESANTE EXPLICAȚII ȘTIINȚIFICE PRIVITOARE LA RIDICAREA SINGURULUI TROFEU ROMAN ÎN ȚARA NOASTRĂ PENTRU GLORIFICAREA RĂZBOAIELOR DUSE DE ROMANI ÎMPOTRIVA DACILOR
- UN PLAN STRATEGIC AL LUI DECEBAL PUȚIN CUNOSCUT.

Pe șoseaua care de la Constanța duce spre Ostrov și Silistra, lîngă satul Adamclisi, pe un podiș dominant de stepă, se înalță ruina încă impunătoare și masivă a unui monument antic care multă vreme a fost considerat o enigmă. Abia în urma săpăturilor arheologice făcute aci de istoricul român Grigore G. Tocilescu în anii 1881—1892, a devenit clar că acea enormă măgură cilindrică de piatră și mortar, de 12 m înălțime și 30 m diametru, înconjurată la bază de trepte monumentale și avînd de jur împrejur blocuri mari de calcar cu sculpturi, văzute din parametrul său, era restul unui falnic monument de biruință ridicat în anul 109 e.n. de împăratul Traian pentru comemorarea grelelor sale războaie duse împotriva lui Decebal și a aliaților săi. Era un Trofeu (latinește **Tropaeum Traiani**).

În imediata apropiere a Trofeului monumental, într-un tumul, s-au mai descoperit temeliile, slab conservate, ale unui mausoleu rotund ridicat în cinstea unui ofițer roman mort într-o luptă, iar la vreo 200 m mai departe s-a dat peste resturile unui Altar pătrat, cu laturile de cîte 12 m, destinat slăvirii ostașilor romani căzuți într-o sîngeroasă bătălie. Ambele construcții se referă la același eveniment ca și Trofeul. În sfîrșit, la mai puțin de 2 km de acest complex, în valea pe unde continuă șoseaua spre Ostrov, se află și ruinele unui mare oraș, înființat de Traian și purtînd însuși numele Monumentului de pe podiș : **Tropaeum Traiani.**

Dar dacă elementarele întrebări puse de ruina de la Adamclisi privind caracterul și data sa, precum și data celorlalte monumente alăturate, fuseseră dezlegate, abia acum alte probleme se iveau. **De ce a ridicat Traian unicul său Trofeu monumental aci ? De ce a construit el tocmai în stepele Dobrogei un monument pentru glorificarea unui război pe care l-a dus în Carpați pentru cucerirea Daciei lui Decebal ? Iar dacă Trofeul comemora o bătălie dată la fața locului, cum a ajuns împăratul roman să lupte atît de departe de obiectivul său care era Sarmisegetusa din munții Orăștiei ?**

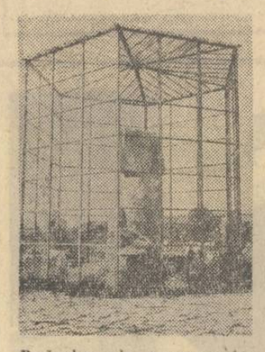

Podoabe ale monumentalului Trofeu, apărate de intemperii.

CONTINUARE ÎN PAG. 2

Monolog interior despre...

NAIVITATE

de Victor BÎRLĂDEANU

Bătrînul meu profesor de matematici din liceu (nu știu de ce, dar pe omul acesta nu mi-l pot imagina altfel decît cu timpiele încărunțite, nici nu mi-am pus vreo dată întrebarea dacă a fost cîndva și tînăr) avea obiceiul să citeze cu vădită delectare — ușor parafrazînd-o — o faimoasă maximă a lui La Rochefoucauld, căreia îi conferea, prin ton și grimasă, un relief de virulentă efigie morală : „Virtuțile unora sînt doar vicii deghizate".

CONTINUARE ÎN PAG. 2

ASEMENEA PLOPILOR TINERI PLANTAȚI PE MALUL MUREȘULUI...

de Victor VÂNTU

Reîntors de pe Valea Mureșului, un prieten fotoreporter mă invită în laborator să-mi arate filmele proaspăt developate.

— Știi ce-i asta ?

Privesc panoramicele unei așezări noi. Șiruri de case țărănești trainice, într-un aliniament riguros, urban. Cărămida, lemnăria respiră prospețime. Mi-arată și planuri apropiate. Perdelițe și flori la ferestre. Oameni trebăluind în curte. Un început de trotuar. Un început de viață.

— Nu ghicești ? Este strada 14 mai.

Tresar. Brusc îmi apar în fața ochilor întinderile cotropite de ape, cîmpiile de pe malul Mureșului tragic secerate înainte de soroc, casele acelea doborîte ca de sufiul unui bombardament, dezastrul... Cu șase luni în urmă, cînd fusesem pe aceste locuri, semănate cu ruini, sate ca Bogata, Cuci, Chețani erau, literalmente,

CONTINUARE ÎN PAG. 2

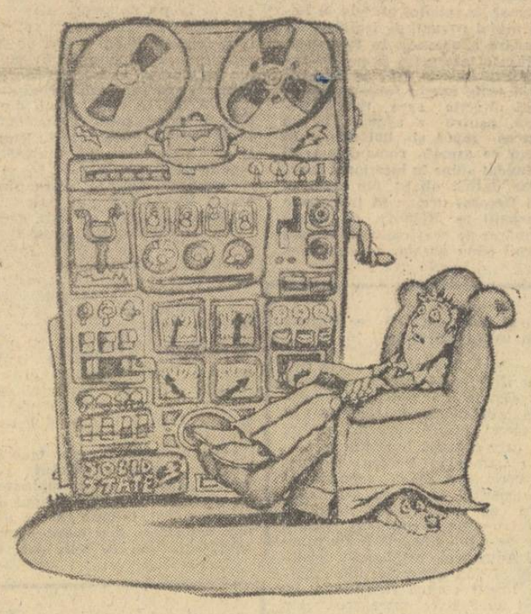

Așadar

PRO ȘI CONTRA

la rubrica medicală

Aveți ureche muzicală?

(Pagina a 5-a)

Cu șase luni în urmă, aici, în satul Cuci, nu mai exista nici o casă. Astăzi, așa arată o imagine din același sat Foto : S. CRISTIAN

În curînd

ÎN CURÎND

NU ELIOT NESS a pus capăt carierei de gangster a lui Al. Capone.
Și totuși,

CUM A MURIT AL. CAPONE

veți afla citind

ALMANAHUL „MAGAZIN" 1971

Din bogatul sumar, mai citățm :

- Părintele comisarului Maigret
- Telespectatorii pe urmele criminalilor
- „Mimoza" nu mai transmite,

alături de multe altele care vor constitui o lectură plăcută pentru toți.

Așadar, nu uitați :

ALMANAHUL „MAGAZIN" 1971

În curînd

În curînd

UN AMPLU ŞI REALIST PROGRAM PENTRU PROGRESUL AGRICULTURII NOASTRE SOCIALISTE

URMARE DIN PAG. 1

perativelor agricole de producţie, pensiile ţăranilor cooperatori, perfecţionarea activităţii organelor centrale şi judeţene agricole şi îmbunătăţirea planificării producţiei în cooperative.

Simpla enumerare a principalelor sfere la care se referă măsurile cuprinse în Expunere arată deosebita lor importanţă pentru viaţa şi munca ţărănimii, pentru continua îmbunătăţire a nivelului de trai al întregului popor. Aceste măsuri, aşa cum se arată în Expunere, urmează să fie aplicate în mod diferenţiat, în funcţie de condiţiile specifice ale fiecărui judeţ şi ale fiecărei cooperative, adoptîndu-se în fiecare loc formele de lucru care se potrivesc cel mai bine, care asigură cea mai mare eficienţă.

Expunerea secretarului general al partidului a fost primită cu o deosebită satisfacţie şi cu un profund interes de către cei ce muncesc în agricultură, care văd în ea un puternic stimulent pentru creşterea eforturilor în vederea dezvoltării continue a producţiei agricole, vegetale şi animale, ridicării din punct de vedere calitativ a activităţii în sectorul cooperatist al agriculturii, creşterii randamentului şi eficacităţii muncii în acest domeniu. În telegrame şi scrisori sosite pe adresa Comitetului Central al partidului, tovarăşului Nicolae Ceauşescu personal, ţărănimea cooperatistă îşi exprimă adînca recunoştinţă pentru grija pe care o poartă conducerea partidului şi statului dezvoltării agriculturii, condiţiilor de muncă şi de viaţă a celor ce muncesc în agricultură. Citîm dintr-o asemenea telegramă a cooperatorilor din Lespezi, judeţul Iaşi : „Pentru măsurile stabilite, ţăranii cooperatori, cadrele de conducere şi de specialitate, comuniştii din comuna noastră, aduc calde mulţumiri Partidului Comunist Român, conducătorului nostru iubit, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, şi se angajează să muncească cu energie şi fermitate în vederea creşterii producţiilor agricole, rentabilizării fermei zootehnice şi a tuturor sectoarelor de producţie, conştienţi fiind că aceasta contribuie la dezvoltarea economiei naţionale şi, nemijlocit, la ridicarea nivelului nostru de trai".

Aceste măsuri, care răspund unor cerinţe de cea mai mare actualitate, constituie un puternic impuls în rîndul oamenilor muncii de pe ogoare, care, în foarte numeroase locuri, au şi pornit, la scurt interval, la înfăptuirea lor în mod concret. Au început studiile pentru organizarea, potrivit prevederilor Expunerii, a întreprinderilor de mecanizare a agriculturii, astfel încît acestea să fie cît mai strîns legate de unităţile agricole pe care le servesc ; iau fiinţă noi consilii intercooperatiste ; în adunările generale ale cooperativelor agricole se discută cu intensitate şi profunzime în legătură cu modalităţile de lucru care urmează să fie adoptate, astfel încît să se asigure valorificarea maximală a condiţiilor naturale existente în fiecare unitate ; se studiază posibilităţile specifice ale fiecărei cooperative în vederea reorganizării, în lumina documentului, a muncii ; iau fiinţă noi întreprinderi asociate între unităţi ale sectorului de stat şi cele ale cooperativelor etc. Este demn de subliniat că prevederile Expunerii stimulează cu putere gîndirea creatoare a milioanelor de oameni care lucrează în agricultură, scot la lumină un bogat tezaur de experienţă şi cunoştinţe în acest domeniu, dau largi posibilităţi de iniţiativă pe baza cunoaşterii particularităţilor pedologice şi climatice locale, astfel încît roadele să fie cît mai bogate.

Puternica satisfacţie a ţărănimii cooperatiste, a tuturor celor ce lucrează în agricultură faţă de prevederile Expunerii, hotărîrea de a trece imediat la înfăptuirea măsurilor preconizate de partid, confirmă cuvintele rostite de tovarăşul Nicolae Ceauşescu : „Îmi exprim convingerea că aceste măsuri vor fi primite cu satisfacţie şi interes de membrii cooperativelor agricole, de toţi oamenii muncii, că harnica noastră ţărănime cooperatistă, specialiştii, mecanizatorii, toţi cei ce muncesc la sate, activiştii de partid şi de stat nu vor precupeţi nici un efort pentru traducerea lor în viaţă".

Întregul nostru popor nutreşte convingerea fermă că aceste măsuri vor duce la asigurarea unui progres mai rapid al agriculturii, la satisfacerea tot mai largă a nevoilor de consum ale celor ce muncesc, la creşterea nivelului de trai al ţărănimii, la dezvoltarea multilaterală, economică, socială şi culturală a satelor, la întărirea şi mai puternică a alianţei dintre clasa muncitoare şi ţărănime, la progresul şi prosperitatea naţiunii noastre socialiste.

...Pe de o parte un şir de plopi bătrîni, smulşi, încovoiaţi, răsuciţi în direcţia puhoiului ; pe de altă parte cîţiva puieţi de plop, abia plantaţi, drepţi, cutezători, vestitori ai renaşterii în albia devastată.

Asemenea plopilor tineri plantaţi pe malul Mureşului...

URMARE DIN PAG. 1

la pămînt. **Cînd şi cum aveau ele să se ridice la loc, să-şi înalţe fruntea din mîl ?**

Asistam, în acele zile, la primele impulsuri pe — numitele atunci — şantiere ale refacerii. Erau întîile zile şi nopţi din abia începuta bătălie pentru recuperarea timpului furat de ape. Cheţani: 220 de cămine pustiite, 220 de familii rămase fără acoperiş deasupra capului. O parte — cei de pe malul Mureşului sălbatec — nu mai puteau şi nici nu mai voiau să se reintoarcă la vechile, primejdioasele lor vetre. Li s-au dat locuri de casă în altă parte. Muncitori şi constructori din Cîmpia-Turzii, sosiţi îndată în ajutor, au bătut primii ţăruşi. Doar cu un efort de voinţă şi cu multă imaginaţie reuşeai să înţelegi că se jalonase viitorul cartier de locuinţe, de-a lungul unei străzi-ax.

Îi trebuia însă şi un nume străzii. „Cum să-i zicem ?" s-au sfătuit între ei oamenii aceia care pierduseră totul şi o porneau acum, cu tîrnăcoapele şi hîrleţele, de la temelii. „Să-i zicem strada Sinistraţilor". Şi aşa i-a rămas, cîteva zile, numele. Apoi au început să se descarce primele camioane cu ciment şi cărămidă. Au apărut, într-un loc şi-n altul, fundaţiile. Nu se ştie cum, o dată cu aceste înseninări, oamenilor nu le-a mai plăcut numele străzii — „doar n-o să ne rămînă o viaţă amintirea că am fi nişte dezmoşteniţi".

Şi, în colţul a ceea ce începea să semene cu un şantier, a apărut într-o dimineaţă o placă de lemn pe care scria cu creion chimic : „Strada 14 mai". Un nume ce avea să perpetueze nu o condiţie umană, depăşită într-un viitor, ci data unei crîncene înfruntări (tragica noapte de 14 mai!) cînd oamenii şi-au probat ţăria, ţăria de a supravieţui.

Privesc, cu un interes acut, filmele. Adesea, după ce m-am întors „de acolo", de pe frontul apelor, mi se punea întrebarea: „Şi crezi, într-adevăr, că oamenii aceia se vor putea reface atît de repede ? O casă, o gospodărie, se clădeşte într-o viaţă de om..." Am acum răspunsul. Dovada. Mărturia pe peliculă a „miracolului".

O stradă dintr-o comună oarecare din lunca Mureşului : cartierul „Solidarităţii" (alt nume semnificativ !) răsărit pe harta greu încercatului Satu-Mare; noul perimetru de pe Malul Mulatău şi sutele de apartamente de pe Dealul Florilor din Dej : alte sute la Alba, Mediaş, Sighişoara şi în atîtea localităţi care şi-au ridicat din ţărînă fruntea albă a noilor locuinţe. Sinistraţi adăpostiţi în locuinţe noi, mai confortabile decît cele spulberate de ape. Alte 150 de milioane de lei, aprobate, zilele acestea, de Consiliul de Miniştri în scopul unei mai grabnice refaceri a locurilor calamitate. Străzi şi plăci memoriale care fixează în eternitate jertfa ostaşilor-eroi căzuţi la datorie pe frontul apelor. Uzine şi combinate unde nu numai că s-a recuperat timpul furat de ape, dar s-au creat, printr-un remarcabil efort colectiv, valori ce se aşează decisiv în balanţa înfăptuirii înainte de termen a cincinalului.

Sînt ştiri ce ne parvin, continuu, din locurile peste care, abia cu cîteva luni în urmă, stăruia aripa neagră a catastrofei. Ştiri-replică din zonele calamitate, care ne vestec renaşterea lor, în ritmuri inimaginabile; ştirile se înscriu printre cele mai tonice şi emoţionante mărturii despre noi înşine, despre vremea noastră.

Îi văd pe tînărul zidar care a cerut să lucreze în Deju încă asediat de ape şi a săpat atunci, pe întîia cărămidă aşezată, un „R" — refacere. Îl aud pe dulgherul cooperator din Cheţani, venit să repare acareturile obşteşti înaintea propriei sale case : „Orice aţi scrie, să nu uitaţi : recunoştinţa noastră faţă de partidul şi statul care ne reaşază în rosturile noastre". În sfîrşit, ştirile-replică îmi aduc în faţa ochilor un peisaj văzut într-una din acele apăsătoare dimineţi pe malul Mureşului : pe de o parte un şir de plopi bătrîni, smulşi, încovoiaţi, răsuciţi în direcţia puhoiului pe de altă parte, cîţiva puieţi de plop, abia plantaţi, drepţi, cutezători, vestitori ai renaşterii în albia devastată.

Păreau, acolo, un miracol.

Vesteau, simbolic, miracolul înfăptuit de o ţară de la 14 mai încoace.

Victor VANTU

De ce a ridicat Traian Trofeul la Adamclisi?

URMARE DIN PAG. 1

Şi apoi, prin ce fusese atît de însemnată acea bătălie pentru a merita să fie atît de stăruitor comemorată, mai mult decît oricare altă victorie a lui Traian şi chiar decît oricare altă victorie romană ?

De la Tocilescu încoace s-au încercat felurite şi nenumărate răspunsuri la aceste chestiuni, dar cele care s-au apropiat de realitate sînt acelea care au ţinut seama de unele scurte aluzii din autorii antici la o campanie pe care Traian a dus-o în Moesia Inferioară (provincie din care făcea parte şi Dobrogea), în cursul primului război dacic, din anii 101—102. Acea campanie n-a fost dusă numai împotriva dacilor, ci, aşa cum reiese şi din sculpturile Trofeului, împotriva unei coaliţii de triburi eterogene numite în bloc „sarmate" sau „scite", cu termeni geografici sub care se înţeleg elemente diverse din nordul şi estul Carpaţilor.

Căutînd o explicaţie concordantă a complexului de monumente de la Adamclisi, care să satisfacă toate datele certe, ne vedem obligaţi să privim primul război dacic al lui Traian desfăşurîndu-se în condiţii mult mai complicate şi pe un spaţiu mult mai întins decît se consideră de obicei. Venirea la tronul imperiului roman a unui militar energic şi hotărît ca Traian a fost un îngrijorător semnal de alarmă pentru Decebal. Faţă de considerabilele forţe romane care se concentrau împotriva sa, acesta îşi dădea seama că, oricît de valoroasă, armata dacilor singură era prea slabă De aceea el îşi căuta de zor aliaţi, pe care în acel moment nu-i putea găsi decît în Carpaţii nordici. A izbutit să obţină sprijinul triburilor dace de acolo, care nu depindeau de el, precum şi pe al sarmaţilor şi pe al burilor, o populaţie germanică din neamul suebilor. Aceşti buri, ca suebi, se caracterizau în portul lor, după cum scrie Tacit, prin înnodarea părului pe o tîmplă, aşa cum îi arată şi reliefurile Trofeului de la Adamclisi. Numeroşi, puternici şi viteji, toţi aceşti aliaţi, dacă erau folosiţi în cadrul unei diversiuni iscusit chibzuite, îi puteau înlesni lui Decebal o mare victorie. **Cu agerimea minţii sale, dovedită în atîtea împrejurări, regele dac a făurit un plan de război demn de cei mai iluştri strategi ai antichităţii. El îşi baza socotelile tocmai pe spiritul ofensiv al împăratului roman, pe legitima încredere a acestuia în superioritatea forţelor sale şi pe necesitatea în care se afla de a-şi angaja toate aceste forţe într-o unică direcţie spre Sarmisegetusa, pentru a ajunge la un succes rapid şi hotărîtor. În timp ce armata romană s-ar fi înfundat adînc în interiorul munţilor dacici, aliaţii din nord ai lui Decebal urmau să traverseze Carpaţii în Moldova, să treacă Dunărea pe neaşteptate în timpul** iernii (cînd gheaţa, devenită pod solid, îi favoriza, imobilizînd totodată flota fluvială romană) şi, prin Dobrogea, să năvălească în interiorul imperiului, interceptînd principalele căi de comunicaţie ale armatei romane şi prinzîndu-l pe Traian între două fronturi.

Ofensiva romană s-a desfăşurat aşa cum a prevăzut regele dac. În vara anului 101 a început războiul, armata lui Traian a pătruns în Transilvania prin defileul Bistrei, unde, în locul cel mai îngust, la Tapae, a înfrînt prima rezistenţă dacă, apoi a cucerit depresiunea Haţegului şi mai multe cetăţi din munţii Orăştiei. Decebal, umblînd să cîştige timp şi totodată să-şi atragă adversarul cît mai adînc în munţi, a simulat strîmtorarea, prin cedări de poziţii după lupte aprige dar scurte şi prin false cereri de pace. Traian avea din plin sentimentul victoriei, nebănuind nimic din intenţiile reale ale regelui dac.

Deodată, în toiul iernii, cînd înaintarea în munţi era fatal oprită, îi vin ştiri care îl izbesc ca lovituri de trăsnet. Departe, în răsărit, tocmai la Dunărea de Jos, mase enorme de daci, sarmaţi şi buri au trecut fluviul, atacă slabele garnizoane romane lăsate pentru paza Moesiei Inferioare şi se năpustesc asupra Balcanilor şi spre vest, ameninţînd armata romană cu încercuirea. Întregul dispozitiv roman de război e dat peste cap. Cît mai iute, împăratul, pus în încurcătură de abilitatea regelui dac, trebuie să se adapteze la noua situaţie. Lasă în munţi, în faţa lui Decebal, trupele necesare pentru a menţine poziţiile dobîndite, iar cu restul oastei se îndreaptă în grabă spre Drobeta (Turnu-Severin), unde se îmbarcă pe corăbii.

Spre nenorocul lui Decebal, în acel an gerul iernii, singurul factor de care depindea izbînda planului său fără a depinde şi de destoinicia sa, nu a corespuns aşteptărilor. Gheaţa a fost subţire şi la un moment chiar s-a rupt sub greutatea călăreţilor daco-sarmaţi, după cum ne arată reliefurile Columnei Traiane de la Roma, excelentul document figurat al războaielor dacice. Acum se ivise şi un dezgheţ precoce, ceea ce îngăduia flotei romane, încărcată de trupe şi de materiale, să plutească repede pe fluviu la vale.

Planul lui Decebal, care pînă atunci fusese executat atît de punctual, începea să dea greş. Iarna, în care el îşi pusese toate speranţele, îl trădase. Totuşi perspectivele succesului său se menţineau. Dacă într-o primă ciocnire cavaleria sarmată fusese respinsă de Traian şi dacă o trupă dacă fusese respinsă şi zdrobită într-o luptă de noapte la Nicopolis ad Istrum lîngă Balcani, mai rămînea grosul forţelor daco-buro-sarmate, care încă nu-şi spusese cuvîntul şi care înainta din nordul Dobrogei spre sud.

Concentrîndu-şi toate trupele cu care venise, împăratul roman porneşte în întîmpinarea lor şi îi întîlneşte pe platoul de la Adamclisi. Bătălia care a urmat a fost cea mai mare şi mai sîngeroasă din cîte s-au dat în cele două războaie dacice. Columna Traiană o înfăţişează cu o amploare deosebită: participă tot felul de trupe, legiunile, corpurile auxiliare, maşinile de război. Morţii inamici formează movile. Este singurul episod de pe monumentul de la Roma în care orgoliul roman al artistului a cedat sentimentului realităţii şi a lăsat să apară răniţi şi printre romani. O ştire fragmentară de la Cassius Dio, greşit pusă de obicei în legătură cu lupta de la Tapae, dă o sumară descriere a acestei bătălii, fără a preciza numele localităţii, informîndu-ne că au căzut mulţi luptători de ambele părţi şi că numărul răniţilor romani a fost atît de mare, încît nu mai ajungeau bandajele şi împăratul însuşi s-a văzut silit să-şi rupă veşmintele pentru a procura fîşii de legat rănile. Iar în amintirea celor căzuţi a poruncit să se înalţe un Altar pe care să li se facă slujbe de pomenire în fiecare an.

Este Altarul pătrat de care a fost vorba mai sus şi ale cărui temelii s-au găsit nu departe de Trofeu Pereţii acestei ziduri avînd la origine o înălţime de 6 m, erau acoperiţi cu o inscripţie cuprinzînd numele tuturor ostaşilor romani căzuţi în luptă. S-a calculat că numărul lor total era de circa 3800, cifră care dovedeşte cît de crud fusese măcelul. Inscripţia, începînd cu dedicaţia: **In Honorem et in Memoriam fortissimorum virorum qui pugnantes pro Re Publica morte occubuerunt** („În Onoarea şi în Memoria bravilor ostaşi care luptînd pentru Stat au fost doboriţi cu moarte"), conţine nume de soldaţi din toate trupele, inclusiv din garda pretoriană, precum şi veterani ieşiţi din rînduri, care, rămînînd în tabără, nu participau la lupte decît în cazuri extreme, cînd frontul era rupt. Că la Adamclisi a existat la un moment o atare întorsură desperată reiese şi din faptul că ofiţerul superior din fruntea listei funebre şi căruia, desigur, îi aparţinea şi mausoleul rotund sus menţionat. era un **praefectus castrorum**, adică prefectul taberei, care de asemenea nu intra în luptă decît pentru a salva o situaţie primejdioasă. Victoria lui Traian de la Adamclisi a fost obţinută în ultimul moment, prin sacrificiul acestui brav ofiţer

Dar cu atît mai mare a fost valoarea victoriei cu cît a fost cîştigată mai greu. La Adamclisi s-a prăbuşit genialul plan făurit de Decebal. Acolo s-a decis soarta războiului şi a Daciei. Se înţelege acum de ce împăratul învingător a ţinut să-i acorde cîmpului de bătaie de pe acel podiş dobrogean atîta recunoştinţă, slăvindu-i numai pe morţii de acolo printr-un mare Altar şi printr-un mausoleu, ridicînd numai acolo un Trofeu monumental şi întemeind un oraş cu numele acestei mărturii de biruinţă.

Însemnătatea istorică a Trofeului de la Adamclisi şi a monumentelor vecine este aceea a victoriei pe care o comemorează şi care stă la temelia istoriei poporului român de azi. Trofeul a fost clădit pentru a aminti peste secole gloria învingătorului, dar de fapt cinsteşte tot atît de mult geniul celui învins, căci numai superioara concepţie strategică a lui Decebal i-a impus împăratului roman, pornit pe drumul Sarmisegetusei carpatice, să dea cea mai mare şi cea mai grea bătălie din toată cariera sa tocmai la Adamclisi în stepa Dobrogei. Prin această dublă semnificaţie, Trofeul de acolo capătă şi mai temeinic rolul istoric de atestat de naştere al neamului nostru.

Prof. univ. dr. doc. Radu VULPE
membru al Academiei de Ştiinţe Sociale şi Politice

Ing. Horia Teiuşanu, directorul general al Direcţiei generale I.T.B., răspunde la întrebările redacţiei

VISUL CĂLĂTORULUI, VISUL I. T. B.

ŞI... REALITATEA

Din păcate, n-am avut timp să văd filmul pe care I.T.B. l-a realizat pentru a-şi transpune într-o manieră agreabilă activitatea atît de discutată, atît de disputată. Titlul pe care l-am dat interviului îi defineşte însă, esenţa. Lăsînd la o parte visurile, ne-am adresat realităţii. Acelei realităţi care îşi dezvăluie substanţa în dialogul, uneori plăcut, adesea furtunos al I.T.B. cu călătorii, în confruntarea, mereu actuală, a transportului în comun, cu criza de timp a omului modern.

— Încercăm să reprezentăm opinia cetăţeanului. În numele lui, vă întrebăm tovarăşe director general, dacă sînteţi mulţumit de activitatea din acest an a întreprinderii pe care o conduceţi ?

— Mulţumit, nu sînt. Îmi pot doar exprima unele satisfacţii ce privesc fie faptul că s-au pus anul acesta la dispoziţia locuitorilor Bucureştilor cîteva linii noi (tramvaiele 9, 15 , autobuzele 49 barat, 80 barat, 100 barat, 107, 108, 110) însumînd o lungime de 71,25 km. şi s-au modificat şi prelungit alte trasee, fie faptul că s-a mărit parcul de tramvaie şi autobuze.

Nemulţumirea reală — exprimată nu doar de dragul de a răspunde, aşa cum v-aţi aşteptat dumneavoastră şi cititorii, mulţi dintre ei, pasageri zilnici ai I.T.B. — este provocată de două cauze. Una este ritmicitatea transportului, ce nu reuşeşte încă să răspundă dorinţei ideale de a servi la timp cei 3 500 000 călători, cît avem în medie pe zi. A doua cauză este politeţea personalului I.T.B., limbajul şi tonul folosite de o parte a acestuia, solicitudinea lui faţă de călători, în restanţă şi ele adesea-ori, faţă de cerinţele unei comportări civilizate.

—Întrucît discutăm despre ritmicitate, intervin din nou pentru a vă întreba de ce, din vina cui, au loc în orele de vîrf aceleaşi gîtuiri de la unele puncte foarte aglomerate ale Bucureştilor, unde se string numeroase autobuze sau tramvaie ?

— Orele de vîrf sînt — de multe ori — coşmarul nostru şi al călătorilor. Aglomerările de vehicule înghit timp preţios pentru noi şi pentru dumneavoastră. Dar aş vrea să privim problema mult mai larg decît este privită de obicei. Să vorbim despre circulaţia urbană, subsumîndu-i transportul în comun asigurat de I.T.B.

Un test făcut asupra a 2 000 de salariaţi bucureşteni a demonstrat în primul rînd că, fiind vorba de navetişti, aceştia pierd în medie din timpul lor 3 ore şi 30 de minute cînd călătoresc cu trenul, 2 ore şi 40 de minute cînd fac drumul cu autobuzele I.T.A. şi o oră şi 30 de minute cînd folosesc mijloacele I.T.B. pentru a veni din comunele suburbane spre Capitală. Dar la acest timp se adaugă circa 50 de minute cît reprezintă durata călătoriei dus şi întors, spre locul de muncă în Bucureşti. Efectiv deci, un bucureştean pierde zilnic între 50 şi 60 minute călătorind cu I.T.B. E mult ? Depinde în ce context este discutată cifra. Depinde, din păcate şi de faptul că I.T.B. n-a reuşit să convingă întreprinderile şi instituţiile bucureştene să decaleze orele de începerea lucrului. Altă întrebare este însă, mai interesantă. Ar putea pierde mai puţin timp cu transportul ? Fără îndoială că da. Atunci ? Cu aceasta am ajuns de fapt la problema ce vă interesează.

Mă întrebaţi de ce se produc de altfel în studiu. După cum, ritmicitatea este legată şi de crearea unor sisteme de circulaţie corespunzătoare. Piaţa Romană este un început promiţător, dar fără extinderea şi corelarea sistemelor astfel ca unda verde să asigure circulaţia liberă pe o distanţă mai mare, nu se poate vorbi de o eficienţă apreciabilă. În sfîrşit, în complexul problemelor circulaţiei urbane, ritmicitatea ar fi mult îmbunătăţită prin adoptarea unor semne de circulaţie şi indicatoare rutiere mai moderne, în număr mai mic decît acum, dar mai vizibile, mai semnificative şi mai bine amplasate. Prevăd o nouă întrebare.

— Într-adevăr, aţi prevăzut bine. Discutînd despre transportul în comun în complexul circulaţiei urbane, ce poate face I.T.B. pentru ca ritmicitatea să asigure respectarea timpului, cît trebuie să aşteptăm în condiţii normale un autobuz sau un tramvai, într-o staţie ?

— Situaţia parcului de vehicule este o primă realitate de care ţinem seama. Din cele peste 100 000 vehicule din Capitală, I.T.B. intervine cu circa 5 000. Din acestea, numai parcul zilnic de transport în comun în circulaţie este de peste 2 600 vehicule care parcurg peste 670 000 km. Adăugînd transportul mărfurilor prin mijloacele noastre, se ajunge la circa 1000 000 km. pe zi. Dimineaţa, între orele 5 şi 8 sînt în circulaţie toate vehiculele în stare de funcţionare, la dispoziţia salariaţilor din cele peste 280 întreprinderi şi instituţii principale, grupate pe 16 direcţii majore. Între orele 8 şi 14 se retrage din lipsă de solicitare circa 38,3 la sută din numărul lor. Nu vreau să abuzez de cifre, dar graficul acesta mi se pare destul de semnificativ. După părerea mea, el nu indică o folosire normală a vehiculelor comparînd orele de vîrf ale dimineţii cu cele de după orele 8. Apare o prea mare discrepanţă. Nu este nici firească, nici rentabilă retragerea la o anumită oră a aproape 40 la sută din numărul vehiculelor.

Este de altfel cauza insistent. V-aţi întrebat ce probleme de adaptare la specificul urban se impun şoferilor, ţinînd seama de faptul că foarte mulţi dintre cei ce se angajează la I.T.B., vin din mediul rural.

— Mărturisesc că nu. Dar dacă vreţi să-mi explicaţi..

— Adaptarea la mediul urban şi mai ales la problemele Capitalei, după cîteva luni de pregătire profesională, şi participare la viaţa acesteia este adesea foarte dificilă. Diferite testări, diferite cercetări dovedesc că după un an de zile, au fost serii în care aproape 30 la sută dintre ei nu sînt adaptaţi, astfel ca peisajul străzii, zgomotul, trepidaţia, regulile circulaţiei să le devină atît de familiare încît să nu împieteze asupra atenţiei şi în ultimă instanţă să nu provoace chiar accidente.

— Unde greşeşte efectiv I.T.B., chiar dacă ţinem seama de toate aspectele pe care ni le-aţi relatat ?

— Mi-am exprimat de la început nemulţumirea atît pentru ritmicitatea transportului cît şi pentru comportarea unei părţi a personalului de mişcare. Revenind la ritmicitate, aş vrea să mă declar de la bun început împotriva concepţiei potrivit căreia viaţa municipiului Bucureşti, exterioară I.T.B., ar putea influenţa mai mult asupra transportului în comun decît propria sa activitate. Tarele ritmicităţii trebuie privite într-un complex de situaţii. Circulaţia de azi depinde în primul rînd de felul în care a fost pregătită încă de ieri, de felul în care a avut loc retragerea vehiculelor, parcarea lor sistematică, de transportul de noapte pentru a asigura venirea la timp a întregului personal, de respectarea disciplinei ieşirii mijloacelor de transport dimineaţa, de respectarea itinerariilor, de munca de control şi altele. Un minut de transport costă circa 2 300 lei. Un minut de întîrziere este însă foarte greu de preţuit fiindcă implică pierderi în bani, în timp. Pentru noi şi pentru călători. Repet deci, calitatea în transport înseamnă în primul rînd ritmicitate şi politeţe.

— Calitatea transportului este destul de diferenţiată de la o linie la alta, de la un cartier la altul Reţinem aceleaşi cauze ? Atunci ce pot spera locuitorii din Drumul Taberei sau Titan pentru viitor ? Nu e timpul ca autobuzele 37 de pildă, şi altele ca ele, să se retragă din cauza bătrîneţii ?

— Sînt de acord că unele trasee sînt foarte diferite de altele ca servire a publicului cu mijloace de transport. Cauzele sînt aceleaşi despre care am vorbit, la care concură hotărîtor şi trama stradală. Pentru Drumul Taberei vă pot spune că transportul se va îmbunătăţi de îndată ce lucrările pentru crearea unui al doilea fir de circulaţie vor fi terminate. Autobuzele articulate ale liniei 37 dau semne de îmbătrînire firesti pentru rulajul pe care-l au. Dar retragerea lor va avea loc treptat, pe măsură ce vor putea fi înlocuite. Titanul, cartierul în dezvoltare permanentă, va beneficia de asemenea, de îmbunătăţiri în transport. De pildă, darea în funcţiune a liniei de tramvai ce se execută în str. Liviu Rebreanu şi altele. Sistematizarea străzilor şi a circulaţiei, introducerea noilor tipuri de tramvaie, creşterea numărului mijloacelor de transport iar pentru un viitor mai depărtat, metroul, toate acestea vor permite o creştere substanţială a calităţii transportului bucureştean. Dar să nu insistăm asupra promisiunilor.

— Fiindcă vorbiţi despre calitatea transportului în comun şi ştiu că multe dintre măsurile luate pentru înfiinţarea sau prelungirea unor linii de tramvaie, unor trasee de autobuze au fost determinate de sesizările şi propunerile cetăţenilor, vă rog să-mi spuneţi ce predilecţii personale aveţi pentru o linie sau alta ?

— Această întrebare mă obligă la o poziţie autocritică. Voi căuta să nu vă dezamăgesc. N-aş vrea să se creadă însă că cele ce voi spune vor provoca o spectaculoasă îmbunătăţire a transportului pe liniile ce nu plac directorului I.T.B. Deci, păstrînd proporţiile, vă declar cu toată sinceritatea că-mi place să călătoresc cu autobuzele 31, 32, 34 sau 74, cu troleibuzul 85 ; că nu sînt întotdeauna satisfăcut de unele trasee cum ar fi cele ale tramvaielor 3, 4, 6 sau 11, ale troleibuzelor 81 sau 86, ale autobuzelor 40, 43, 44, 108 şi altele Primele sînt cîteva dintre traseele foarte bune ca grad de confort, ritmicitate, încasări ; celelalte fac parte din traseele ce corespund în mică măsură acestor cerinţe. Îmi plac sau nu-mi plac sînt poate cuvinte nepotrivite pentru aceste situaţii. Nu sînt mulţumit de unele trasee, fiindcă ştiu că acestea nu pot satisface decomandată, dacă nu visul unui călător, cel puţin dorinţa lui de a cîştiga timp şi a călători civilizat, fiindcă sînt încă multe îmbunătăţiri care ar putea fi aduse.

Lucia MANOLESCU

Monolog interior despre...

NAIVITATE

URMARE DIN PAG. 1

Obsedanta stăruinţă cu care revenea asupra acestei cugetări mi se părea pe vremea aceea — mărturisesc — un soi de stereotip mizantropic, cu rădăcinile, poate, în dezabuzarea unei vieţi însingurate, unei experienţe de ins izolat, abstras de timpuriu în citadela cifrelor şi a formelor geometrice pure. Şi aş fi rămas, desigur, cu această impresie dacă într-o zi, aparent fără nici o legătură cu contextul lecţiei pe care ne-o preda, nu ne-ar fi dat o povaţă cel puţin stranie : „Feriţi-vă de naivi, căci naivitatea e adesea cel mai confortabil veşmînt al egoismului".

Fireşte, la vîrsta aceea ne era greu să validăm sau să contestăm aforistica povaţă a bătrînului cu ochi scrutători şi ironici de la catedră. Mai tîrziu însă, acumulînd la rîndu-mi o oarecare experienţă de viaţă, de cunoaştere a oamenilor, întîlnind unele situaţii şi cazuri semnificative mi-am dat seama de profunzimea adevărului psihologic cristalizat în acea observaţie, lansată parcă întîmplător, din vîrful buzelor. Într-adevăr, nu o dată m-am convins că naivitatea — această trăsătură considerată de unii o virtute, un fel de manifestare superioară a curăţeniei spirituale — nu e altceva decît forma subtilă a viciului egolatriei.

Există, desigur, o naivitate ipocrită, mai mult o mască, arborată de circumstanţă, pe care poporul a caracterizat-o de minune în incisiva expresie : „face pe prostul". Nu la aceasta se referea bătrînul matematician filosof, după cum nu avea în vedere nici credulitatea neroadă a celui care îşi închipuie că tot ce zboară se mănîncă. Nu, prin naivitate egoistă el înţelegea, fără îndoială, o altă formă a ingenuităţii, uneori chiar lipsită de făţărnicie în manifestările ei cotidiene, dar, în esenţă, nu mai puţin pernicioasă. E vorba de acel refugiu candid într-un soi de uimire continuă, într-un soi de ignorare, aparent inofensivă, a celor mai elementare cerinţe ale vieţii, care justifică, în ochii unora, sustragerea de la responsabilităţile simple primordiale, refuzul opţiunilor decisive.

Cu expresia : „e, în fond, un naiv" se încearcă, nu o dată, a se crea imaginea unei dezarmări vrednice de compasiune în faţa relelor complexităţi a împrejurărilor vieţii. imagine ce se constituie apoi în circumstanţă atenuantă pentru culpe mai mari sau mai mici, pentru fapte nocive săvîrşite pe seama altor indivizi sau a colectivităţii. Naivitatea devine astfel o scuză comodă pentru slujirea — adesea pe deplin lucidă — a celor mai strîmte interese, un confortabil paravan al meschinăriei.

Temperamental pot exista, desigur, firi inclinate spre o incredere nelimitată în cei din jur — şi cred că unei asemenea trăsături profund umane, provenind din aceeaşi sorginte ca şi generozitatea, nimeni nu-i poate aduce nici un reproş. Dar să evităm încă o confuzie destul de răspîndită, aceea dintre bunătate şi naivitate. Adevărata bunătate nu este mai niciodată naivă, ci lucidă. Altfel riscă să-şi piardă orice sens, prefăcîndu-se în contrariul ei.

Victor BÎRLĂDEANU

PE FIRUL EVENIMENTELOR

CONTROVERSĂ

POLITICĂ CU MISS UNIVERS

de Nicolae LUPU

Concursurile anuale de frumusețe organizate la Londra de diferite firme, în cadrul cărora se decernează titlul de Miss Univers, au fost totdeauna însoțite de diverse scandaluri, unele aranjate în scopuri publicitare, altele neplanificate. Niciodată însă nu s-a înregistrat, ca în anul acesta, și un scandal politic. Miss Univers a fost aleasă în persoana lui Jennifer Hosten, cetățeană a Insulei Grenada, stat cu cîteva mii de locuitori, dependent de coroana britanică.

Necazurile au început după anunțarea rezultatului cînd s-a aflat că Eric Gairy, primul ministru al statului Grenada, în calitate de membru al juriului a votat în favoarea lui Jennifer Hosten. Două întrebări s-au ridicat și ele au fost puse atît la Londra, cît și în St. Georges, capitala insulei: cum se face că un prim-ministru a acceptat să facă parte din juriu, și mai ales cum se face că rezultatul corespunde dorințelor sale exprimate cît se poate de explicit?

Firma Decca, organizatoarea concursului, a declarat sus și tare că nu s-a petrecut nimic dubios, că rezultatul reprezintă într-adevăr expresia unei înfruntări obiective a celor mai „mari frumuseți" din lume. Dar unele informații contestă aceste declarații. Ele arată că la mijloc ar fi intervenit o înțelegere între firmă și premierul insulei conform căreia în schimbul participării sale în juriu și al aprobării deschiderii de către Decca și alte firme pe teritoriul insulei a unor cazinouri, s-ar asigura alegerea lui Jennifer Hosten în calitate de Miss Univers. În timp ce în marea insulă britanică faptele și versiunile sînt comentate și răscomentate pentru a se stabili în ce măsură Miss Hosten este cu adevărat cea mai frumoasă din toate candidatele prezentate, în mica insulă din Indiile de vest opoziția a inițiat convocarea parlamentului pentru o dezbatere politică asupra implicațiilor participării primului ministru la un concurs de... frumusețe. Conducătorul opoziției a declarat: „Desigur sîntem încîntați că o cetățeană de la noi a fost aleasă regina frumuseții. Dar rezultatele sînt umbrite de zvonuri care trebuie supuse anchetei. În primul rînd, apreciază liderul opoziției, primul ministru nu trebuia să accepte să facă parte din juriu. În al doilea rînd trebuie să lămurim celelalte zvonuri".

Dar nici Gairy nu a lăsat timpul să treacă fără a organiza riposta în felul său. Primul indiciu l-a oferit faptul că Jennifer Hosten în loc să rămînă la Londra pentru a participa, după cum este obiceiul, la tot felul de acțiuni cu caracter publicitar și festiv a plecat acasă imediat în același avion cu primul ministru. Lucrurile au devenit mai limpezi cînd s-a aflat că ziua sosirii lui Miss Univers acasă a fost declarată sărbătoare națională iar la aeroport în întîmpinarea sa se pregăteau să vină aproape toți locuitorii. Calculul e simplu. Închipuiți-vă numai scena de la sosire cînd în ușa avionului apare eroina Grenadei însoțită de primul ministru. Începi să te întrebi unde se termină prinosul adus frumuseții și unde începe operația politică destinată a construi o replică „populară" dată opoziției. Este lesne de înțeles de ce pentru prima oară în astfel de concursuri Miss Univers a preferat activității de publicitate comercială, activitatea de publicitate politică. Probabil că atît firma Decca, cît și premierul Gairy așteaptă dividende mari în viitorul apropiat.

Istorioara nu arată numai cum se poate cîștiga un concurs de frumusețe, dar cum la rîndul ei frumusețea poate face ca lucruri nu tocmai agreabile să arate altfel decît sînt, fie că se petrec pe o insulă mică sau pe una mai mare. Totul este o chestiune de tehnică.

ALERTĂ PE ITINERARIUL AERIAN AL STUPEFIANTELOR

13 saci cu haşiş găsiţi la bordul unui avion american care a aterizat pe insula Creta, la începutul lunii septembrie. Avionul plecase din Liban — unde aterizase ilegal — şi fusese semnalat de către poliţia din Beirut. Valoarea „mărfii" : patru milioane dolari pe piaţa americană...

- **Colecționarul de lumînări...**
- **Un suspect pe lista pasagerilor**
- **Aeroporturile Teheran și Istanbul avertizează...**
- **Șeful traficanților era, de fapt, Bouza**
- **Sub pavăza privilegiului diplomatic**

Ce poate fi mai nevinovat decît pasiunea de a colecționa .. lumînări ? De a etala în vitrine și pe policioare obiecte diferite — de la mere și banane pînă la cele mai năstrușnice bibelouri — imitate din ceara maleabilă și măiastru colorată ?

Mulți din cei ce-și așteptau rîndul să fie vămuiți pe aeroportul internațional din New York zîmbeau cu condescendență la studenții care se înapoiau dintr-o călătorie făcută peste ocean și în ale căror valize se găseau o grămadă de lumînări ingenios confecționate. Unul dintre studenți simțîi nevoia să se justifice :

— Știți, mi-am completat colecția cu cîteva exemplare reușite...

Controlul bagajelor era aproape încheiat și tinerii începură să-și așeze lucrurile înapoi în valize. Un vameș se codea însă. Fire mai suspicioasă. Ceva nu-i sunase bine. O pasiune ciudată pentru oameni atît de tineri. Și unul din studenți — i se păruse oare ? — parcă era îngrijorat Vameșul mai zăbovi printre lucruri și cîntări în mîini două lumînări. Îi veni o idee. Rupse o figurină și — ce să vezi ? În interiorul lumînării se afla, în loc de fețiil... haşiş ! Arestați, studenții au mărturisit că transportau stupefiante pentru o bandă internațională care aprovizionează piața narcoticelor de pe teritoriul Statelor Unite.

Experiența din ultimul an în materie de combatere a traficului ilicit de stupefiante demonstrează că transportul pe calea aerului a devenit pentru contrabandiști un mijloc principal de căpușie. Pe de o parte controlul tot mai sever al automobilelor și al transporturilor sosite pe căile maritime, pe de altă parte posibilitatea unei circulații mult mai rapide a „mărfii" — adeseori echivalentă cu adevărate averi — au îndemnat pe traficanți să înșghebe multiple rețele clandestine de voiajori pe itinerariile aeriene intercontinentale și transoceanice. Se pare însă — cel puțin așa atestă numeroase cazuri relatate în ultimul timp în presa străină — că nici acest teren de confruntare nu este favorabil gangurilor internaționale. Întărirea serviciilor vamale și de pază pe aeroporturi, determinată de necesitatea de a preîntîmpina deturnările de avioane a dus și la o serie de succese notabile — din care amintim mai jos cîteva — în lupta împotriva contrabandei cu heroină, haşiş și alte narcotice.

...Aeroportul Marsilia, 25 iulie 1970. Consultînd lista pasagerilor străini sosiți cu o cursă internațională, unul din agenții biroului de narcotice al poliției franceze îl găsește pe Taha Hassan Jamil, cetățean libanez. Numele parcă îi aduce aminte de ceva. După consultarea cîtorva dosare, agentul se convinge că a avut dreptate. Jamil este un traficant internațional, despre care semnalase cu cîțiva ani înainte și poliția din Beirut. Ce urmărește el acum la Marsilia ?

Din momentul în care a părăsit aeroportul și pînă cînd a fost arestat — o perioadă de mai multe săptămîni — Jamil a fost în permanență urmărit de inspectorii biroului de narcotice, care nu i-au scăpat nici cel mai nevinovat gest. Contrabandistul nu și-a dat seama nici un moment că este supravegheat. A călătorit la Nissa, la Paris și în alte localități și s-a înapoiat la Marsilia. Aici, el a fost arestat, împreună cu doi complici — soții Gauri — aceștia din urmă fiind arestați pe stradă, la ora unu noaptea, cu două valize în care se aflau 30 de kilograme de morfină-bază în valoare de 178 000 franci noi.

Milioane dolari, ascunse în pereții dubli. Cum deobicei poarta de intrare a drogurilor sosite din Europa, cu destinația Statele Unite, erau Montreal și Vancouver, experții consideră că descoperirea traficanților la Toronto indică, probabil, o schimbare a rutelor folosite în mod tradițional de gangurile internaționale. Schimbare determinată, probabil, de căderile tot mai numeroase ale rețelelor de „cărăuși" ai drogurilor.

...septembrie 1970, portul Beirut. Într-o mașină aparținînd unui membru al corpului diplomatic din Liban — este vorba de atașatul cu afaceri panamez — mașină expediată cu vagonul spre Genova, este găsită o cantitate de 271 kilograme haşiş, ascunsă în cutia de bagaje și sub scaunele din față. Este înștiințat Interpolul și, cu ajutorul polițiilor naționale din Anglia, Italia și alte state este întreprinsă o largă acțiune de supraveghere. Un inspector de poliție reușește să se introducă în rețeaua libaneză și intră în contact cu un diplomat care folosește bagajele sale ce nu sînt deschise la vamă pentru a transporta stupefiante în Europa occidentală. Diplomatul sosește cu avionul la Londra, de unde pleacă, mai departe, la Roma. Aici, el lasă valizele la oficiul de bagaje. Detectivi așteaptă zi și noapte să vadă cine va veni să ridice bagajele. Abia după două săptămîni, s-a prezentat un bărbat, care, arestat, a permis să fie depistată o importantă rețea internațională de traficanți. Un înalt funcționar al Interpolului a declarat ziarului britanic „Daily Mirror" că în această afacere au fost implicați diplomați din trei state, care s-au folosit de privilegiile lor pentru a transporta pe calea aerului drogurile ce urmau să fie expediate spre Statele Unite...

U. VĂLUREANU

remember • remember • remember

verona (I)

In fair Verona...
(Shakespeare : **Romeo și Julieta**)

Florența reclamă acel intelletto d'amore invocat de Dante în Vita Nuova; Verona o îndrăgești dintr-odată, fără să știi de ce, o străbați ca o fantomă shakespeariană, halucinînd evul de mijloc al cavalerilor cuirasați, mantii policrome unduind în aer, aureole albastre la creștetul fecioarelor, efebi aventuroși și superbi din trecento așa cum i-ar fi văzut romanticul Pisanello. Așa mi-a apărut într-o catolică vinere a patimilor cînd pătrundeam în oraș pe via Porta Nuova, risipindu-mi ochii și spiritul într-un armonios labirint de străzi, sub soarele primăverii în lumina căruia palpitau ascuns ziduri patinate și sulfete străvezii. Popasul meu fugar stă sub tripla magie a lui Dante, Shakespeare și San Zeno, biserica veroneză în care Ezra Pound identifica unul dintre cele două daruri capitale făcute lumii de veacul ce-și are jumătatea în anul 1 200 — celălalt fiind poezia lui Arnaut Daniel. Intemeierea benedictină aveam să ajung a o vedea însă mult mai tîrziu după ce izbutii cu greu să evadez din captivitatea orașului ce te răpește imperceptibil spulberîndu-ți toate proiectele anterioare.

Și iată-mă fără itinerar, fără ceas, fără busolă, rătăcind în derivă printr-un ev mediu imanent. Aici individualitățile n-au străucit în timp ci s-au dizolvat în spațiul sacru sporindu-i densitatea legendară și taina, un Lorenzo Magnificul, un Arnolfo, un Giotto, un Michelangelo n-au existat la Verona și apa albastră a Adigelui pe cheiul căruia poposesc, poartă chipuri necunoscute și măști cu aspect sibilin. Palatele pot trece aproape neobservate, vasale unui ansamblu urbanistic echilibrat în volume și spații criptice, schimbînd între ele replici impenetrabile, invocînd un timp în sine mai presus de imperii și de cronologii. Străzile merg alături de mine... unde ? În cerc, în patrat, în dreptunghi, forme tăiate, copleșite de plante agățătoare coborînd din balcoane de marmură erodată și înnegrită ... nu fumul Parisului pe care-l plîng azi provincialii ofensați de inițiativa edilitară a lui Malraux, ci argint oxidat, aur oxidat, bronz oxidat, secole otrăvite lent de acizii văzduhului. Poate că nici nu sînt străzi în orașul acesta ce pare un singur palat cu săli și coridoare nenumărate, cu ample terase și loggii subliniate de umbră printre arbuști decorativi, colonade și bolți împietrite de vreme. Lespezile bătrîne dau pașilor un sunet îndepărtat. Nici un cuvînt rostit nu rămîne fără răspunsul care-i vine de undeva din ziduri unde mai vibrează încă ființele acelor trubaduri ai arhitecturii, oameni ai misterelor și viziunilor medievale, mari și nepătrunși în anonimatul lor implacabil.

Cred a fi unicul român aflat azi în orașul acesta printr-o fericită încrucișare de stele care mi-a hotărît fie și cu ironie un fel de digest veronez, nesperat sub zodia numărului singur ce mă urmărește ca un destin. Englezul vine aici în pelerinaj sărutînd himerele marelui său poet național, și petrece două săptămîni la Verona, francezul vine dacă e intelectual subtil ori artist, germanul totdeauna în grup ascultînd explicațiile de o rigoare mortală ale ghidului avizat, adus din țară, iar americanul se fotografiază între două avioane. Pentru el timpul e indiferent. Eu însă văd soarele sus urcînd spre cruce zilei și fără voie îmi aduc aminte că odată cu seara aventura mea veroneză se va sfîrși. Pașii își grăbesc ritmul în bătăile unor vechi și muzicale orologii, pe care nu le mai număr.

a. e. baconsky

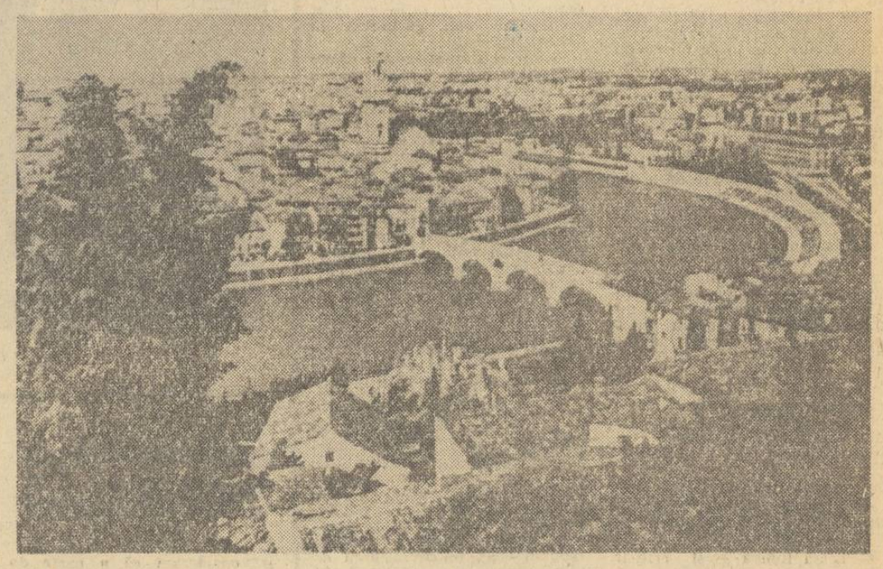

Verona : Vedere generală

INTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

COPILUL DIN... FRIGIDER

Tic-tacul pendulei îi reamintì promisiunea făcută doamnei Bain de a-i telefona. Își trecu mîna peste fruntea umedă. Nu știa ce-i va spune acelei femei de treabă. Că copilul nu era de găsit? Că era mort? Nouăsprezece ore consecutive răscolise toate ungherele orașului ajutat de localnici de ciini polițiști și elicoptere fără nici un rezultat. Învingîndu-și tristețea formă numărul rar de tot sperînd să nu i se răspundă.

— Dumneata ești inspectore? îl luă în primire o voce de femeie.

— Da... eu...

— Ce-i cu fiul meu?

Inspectorul ezită apoi se hotărî să mintă:

— Am găsit niște urme...

— Inspectore — urlă vocea de la capătul firului — nu mai tergiversa... îl vreau pe Steven.. viu... viu...

— Doamnă și eu vreau să vă ajut... ar fi bine să-mi spuneți încă odată cum s-a întîmplat.

— Era după amiază pe la patru — șopti mama înăbușindu-și hohotele. Mobila fusese încărcată în autocar iar noi... eu și soțul am intrat în casă să luăm două truse. Steven se juca cu mingea la doi pași. Cînd am ieșit autocarul pornise și copilul nu mai era în fața casei. L-am căutat peste tot. Negăsindu-l ne-am gîndit că s-a urcat în mașină cu hamalii așa că am pornit și noi spre casa cea nouă. Aici, mobila se afla deja în curte: dulapul, patul, bucătăria, frigiderul cel nou, mesele, studioul. Am căutat peste tot pînă și în cutii crezînd că Steven s-ar fi ascuns. Inutil!...

Inspectorul își notase tot ce spusese doamna Bain.

— Ce rost are să tot relatez asta! În loc să-l căutați, stați în fotoliu și chinuiți o mamă nenorocită!

— Doamnă! Doamnă! urlă inspectorul în microfon. Îl cuprinse o agitație neobișnuită după ce recitise notările din carnețel. Dar legătura fusese întreruptă Formă din nou numărul și aștepta încordat: Telefonul fusese scos din priză. În drum spre familia Bain știa că va afla unde-i copilul. Viu sau mort!

★

— Micul Steven își revine repede — spuse doctorul. Părinții se apropiară timizi de inspector.

— Vă mulțumesc... dacă n-ați fi fost...

Inspectorul surise și trecu în cealaltă cameră. La telefon, doamna Bain îi spusese că-l căutase pe Steven pînă și în „frigiderul cel nou". Deci exista și unul vechi. Unde? Tot doamna Bain îi spusese că-l lăsase la cîteva sute de metri de imobilul părăsit. Așa și era. Frigiderul se afla acolo... cu ușile închise și în el micul Steven pe jumătate asfixiat. Trăia încă, deoarece cauciucul din jurul ușii era atît de uzat încît permitea infiltrarea aerului. Altfel copilul ar fi murit sufocat...

S-a petrecut în Scoția, la Kilbirnie

(Din „Domenica del Corriere")

În Anglia s-a înființat un institut pentru prevenirea obezității, care se adresează în primul rînd tineretului. Acest institut are numeroase centre unde medici specialiști prescriu regimuri alimentare corespunzătoare și controlează evoluția tratamentului. Iată doi dintre pacienții acestui institut: stînga Jane Marriott, care cu ajutorul unei fotografii mai vechi demonstrează că silueta ei de astăzi este incomparabilă cu cea din trecut. Dreapta: Robin Finesilver a pierdut în cîteva săptămîni numeroase kilograme astfel că haina lui veche poate cuprinde și pe un amic al său.

UN SPECIALIST în psihologia animalelor, Leon Smith a reușit să crească un crap (de sex feminin) pe care, antrenîndu-l șase luni, l-a învățat să... savureze zilnic, cîteva fumuri de țigară. Pentru această operație, crapul sau mai bine zis crăpoaica, folosește un foarte lung port-țigaret. Cînd îi e foame, trage de o sfoară, pentru a suna un clopoțel. Crăpoaica denumită „Eager" este hrănită cu biberonul. Cînd stăpînul ei se apleacă deasupra acvariului, ea vine repede și-l sărută pe obraz. A învățat să recunoască și „damele" din cărțile de joc. „Eager" are doi tovarăși de joacă : „Aur vechi" și „Glumețul" care au fost și ei dresați. Leon Smith plănuiește să continue experiența și cu alte soiuri de pești, deoarece consideră că pești sînt mult mai inteligenți decît se crede.

MINI-CINEMATOGRAFELE automate, care funcționează deja în Statele Unite își vor face în curînd apariția și în Europa. Sălile sînt prevăzute pentru circa 350 de spectatori.

O singură persoană poate să pună în funcțiune mini-cinematografele automate, reglînd lumina, manipulînd cortina, și pornind proiectarea. Consecințe ? Personalul va fi considerabil redus iar prețurile biletelor vor... scădea în aceeași măsură.

ȘTIȚI ce este zebroidul ? Este un animal care s-a născut într-o grădină zoologică din Polonia din încrucișarea unei zebre cu un măgar. Un animal mic cu trupul în dungi.

TURNUL EIFFEL — mîndrie a capitalei franceze — a devenit obiectul unor aprinse discuții. Sînt păreri după care, în viitorii 50 de ani, turnul va trebui demolat deoarece treptat, treptat — el se distruge. Specialiștii însă sînt convinși că turnul este în stare bună și va mai trăi cel puțin 100 de ani.

UNA DIN PRINCIPALELE substanțe ale merelor, pectina, ucide bacteriile. Aceasta este concluzia la care au ajuns doi cercetători de la Universitatea din Alexandria (RAU).

DE PRETUTINDENI

DINTR-UN DICTIONAR apărut în Italia rezultă să există 7 mii de profesiuni. Interesant este nu numai faptul în sine ci și amănuntul că pentru indicarea acestor profesiuni a fost nevoie de nu mai puțin de 3 000 mii de termeni.

UN NOU PRODUS dentar ce protejează dinții împotriva cariilor a fost descoperit de stomatologii americani .Este vorba de o unsoare plastică, care se aplică foarte ușor și fără dureri pe dinte, formată dintr-o rășină invizibilă care este apoi „coaptă" cu ajutorul razelor ultraviolete. Inventatorul acestei unsori este Dr. Michael Buonocuore de la Eastman Dental Center din Rochester (statul New York).

INGINERII de la Universitatea din Osaka, în colaborare cu inginerii firmei Hitachi ltd. au construit un microscop electronic de trei milioane electronvolți, cel mai mare microscop din lume din punct de vedere al voltajului.

POLIȚISTUL cartierului Ș. de afaceri din Metz, René Beringer, a fost arestat : își făcea rondul nocturn cu o mașină furată.

LA CUNOSCUTA uzină „Uralmaș" din U.R.S.S. s-a pus la punct prototipul unui excavator gigant. Cupa acestui pășitor uriaș va putea încărca 80 metri cubi, iar brațul său va avea 100 metri lungime !

Să nu credeți că fotografia de mai sus înfățișează un număr de acrobație. Nu. Pur și simplu un membru al tribului sudanez Krongo a ieșit din casă ca să ia puțin aer. Asemenea „uși" pot părea incomode dar bărbații din tribul Krongo sînt de părere că ele au incontestabile avantaje : șerpii nu intră în adăpostul omului, în caz de ceartă nevasta nu-ți poate trînti ușa în nas. Și mai ales gimnastica zilnică devine obligatorie și păstrează suplețea.

ÎN AUSTRIA se intenționează crearea unei poliții speciale care se va deplasa pe schiuri asigurînd ordinea pe traseele alpine ale schiorilor. Numai în 1968 pe aceste trasee din Austria au avut loc 84 mii de accidente, adică de două ori mai mult decît accidentele pe traseele terestre și aeriene.

Deocamdată se discută amplasamentul cel mai potrivit al păzitorilor ordinii publice — în munți sau la poalele muntelui.

ÎNTR-UNUL din restaurantele din Tokio a fost introdus un obicei original. Cine reușește să mănînce în timp de 40 minute o farfurie mare de supă e zarzavat, un beafteck, două cornuri și o farfurie uriașă cu salată — mănîncă pe cheltuiala proprietarului restaurantului. Cine nu reușește această performanță trebuie să plătească 25 dolari.

LA CONFERINȚA internațională a astrologilor care s-au reunit la Cambridge, în Anglia, Henry Weingarten a declarat : „Cunosc personal un astrolog care se dedică exclusiv lumii interlope : clienții săi sînt toți hoți de bănci, de persoane, șantajiști care i se adresează pentru a ști, în baza studiului astrelor, data și ora cea mai potrivită pentru a da o lovitură...

INSTITUTUL elvețian pentru cercetarea opiniei publice a organizat o anchetă pentru femei cărora li s-a pus întrebarea : „Dacă v-ați naște a doua oară, ați vrea să fiți femeie sau bărbat ?" Rezultatele au arătat că numai 65 din 100 femei erau mulțumite de faptul că sînt femei.

PIANISTUL *australian Peter Evans a încercat să execute în plan o compoziție de 24 ore a lui Eriko Satî. După 15 ore și 18 minute și-a pierdut cunoștința. Compoziția poartă titlul „Furia".*

IN JAPONIA, pe muntele sacru Fudjisan, la o altitudine de 3 650 m, se află 10 cabine de telefon. A telefona de la această altitudine nu ni se pare însă chiar un lucru tocmai obișnuit..

DE PRETUTINDENI

CARTEA

PENTRU MINE „PĂSĂRILE" PREZINTĂ ÎNCHEIEREA UNEI ETAPE

ne spune

Al. IVASIUC

de Boris BUZILĂ

— Am reținut dintr-un interviu publicat anul trecut în „România literară" că, în timp ce vă găseați în S.U.A., ați început să scrieți un roman. Era vorba de „Păsările"... Cu ce sentimente scriați departe de țară o carte atît de autohtonă ?

— În momentul în care scrii în străinătate o carte despre țara ta, intervine un factor de nostalgie. În același timp, se interpun și niște margini ale fenomenului : te detașezi de grijile mărunte care te solicită la tine acasă, experiența ta de acolo îți apare estompată, așa cum poți vedea pămîntul, atunci cînd ești într-o astronavă... Îi descoperi **curbura**. În-tr-un sens, **curbura** experienței mele, autentice și românești a început să se întrevadă acolo. Nu am scris toată cartea în America, ci numai o treime. Treimea respectivă o reprezintă 60 — 70 de pagini a căror acțiune se petrece într-un oraș de provincie, într-o altă perioadă. În linii mari este vorba de Sighet. Am scris cu deosebită plăcere și nostalgie, pentru că de fapt îți este întotdeauna dor de propria ta copilărie. Acolo unde scriam mă despărțea de ea o dublă distanță: de timp și de spațiu...

— Romanul dumneavoastră se cristalizează în jurul unei metafore, devenite metafora titulară a cărții, aceea a „Păsărilor". Cum ați ajuns la ea? Există vreo legătură cu filmul lui Hitchcock ?

— Cu filmul, absolut niciuna. Există firește un sens simbolic, înainte de toate; i-am spus cărții așa gîndindu-mă la un fel de planare a destinului... Toți oamenii își pun la un moment dat problema să scape de destin, să nu-l accepte ca pe ceva care planează placid deasupra lor, să-l transforme în necesitate înțeleasă. A accepta orbește destinul, este de fapt principalul pericol al alienării omenescului. Din cauza aceasta am ales metafora păsărilor.

Dar experiența imediată pornește de la o amintire reală, asociată cine știe în ce fel cu un sentiment de opresiune din copilărie, pe care nici eu nu mi l-am lămurit încă. Tatăl meu era naturalist. Avea o educație germană. În biblioteca noastră se găsea un album imens, pe care l-am răsfoit în copilărie pînă la neștire, înainte de a mă duce la școală și care era cartea mea preferată: „Păsări de mare". Nu-mi dau seama în ce fel misterios cartea aceasta s-a asociat opresiunilor copilăriei, cînd, mai mult ca niciodată nu înțelegi necesitatea; necesitatea îți se impune atunci dinafară, nu ai discernămîntul s-o poți înțelege, totul devine ordinul autorității pe care o reprezintă părinții. În mod foarte ciudat, acea preocupare a mea față de culorile, aspectele, formele păsărilor — cînd în zbor, cînd pe stînci, la marginea mării — s-a asociat cu noțiunea de autoritate neînțeleasă, care e autoritatea care ne domină copilăria.

— Dacă ați fi critic ce loc ați atribui romanului „Păsările" în opera dumneavoastră?

— Toată lumea — și criticii care s-au ocupat despre ea, și cititorii de rînd cu care am stat de vorbă — spune că „Păsările" este cartea mea cea mai bună. Acesta e și sentimentul meu, pentru că este o carte mult mai limpede. Poate că premisele se găseau în „Interval", dar „Păsările" au totuși o formă mai ponderat clasică, și din cauza aceasta armătura construcției iese mai mult în evidență În al doilea rînd, este o carte deschisă marelui public; datorită poate propriilor mele neclarități, celelalte aveau o arie mai circumscrisă. Nu știu cît de bună este, în absolut; deși nu sînt eu cel chemat s-o judece, raportînd-o la alte cărți ale mele, după ea ar urma „Interval", cu care de altfel se aseamănă în unele problematici. Din „Interval", am și reluat niște personaje; la sfîrșitul cărții apare un oarecare Sebișan, care există și acolo. Sub acest raport se poate stabili o continuitate. Dar cel mai legat este romanul „Păsările" de „Cunoaștere de noapte", amîndouă cărțile ocupîndu-se de aceeași problemă, în aceeași ambianță. Există, de altfel, necontenit un raport de afinitate între cărțile noastre. De fapt nu facem altceva — și nu este numai cazul meu, ci al tuturor oamenilor care practică meseria asta — decît să scriem aceeași carte la infinit. Să o curățăm mereu. Aceasta are un alt stadiu de curățenie...

— S-a spus că în romanele dv. se confruntă două vocații: a literatului și a teoreticianului, balanța înclinîndu-se uneori nedorit în favoarea celui din urmă! Cum stau lucrurile în „Păsările"?

— „Păsările" nu sînt un eseu deghizat. Este vorba pur și simplu de o carte de proză. Bineînțeles că este o carte de idei care pornește de la idei și ajunge la ele. Pornește însă mai mult de la o experiență decît de la un concept, mergînd spre concept așa cum trebuie să facă literatura care pleacă de la experiență, spre deosebire de eseu care urmează o altă traiectorie, de la un concept la altul. Neîndoios că și într-un eseu există un factor al experienței; experiența vine și dă tărie afectivă conceptelor; dar linia de plutire este de la concept la concept. Un fel de orizontalitate a eseului și o verticalitate a prozei, aceasta din urmă pornind de la experiență și ridicîndu-se spre concept.

— Faceți în adevăr o delimitare foarte judicioasă, la care nu se poate să nu subscriem. Cum vă explicați totuși că deosebirea tranșantă între proză și eseu apare mai cu seamă în „Păsările"?

— Pur și simplu pentru că am învățat meserie. Scrisul este o meserie care nu se deosebește cu nimic de celelalte, sub raport tehnic, are și el reguli care se învață. Nu uitați că am apărut în 1967 cu „Vestibul", care este prima mea carte, pînă atunci nu scrisesem deși înainte făcusem ceva critică. Întîmplător m-am afirmat într-un context care mi-a fost prielnic, dar mai aveam multe de învățat. „Păsările" este în primul rînd — așa cum a spus cineva — o mărturie dreaptă. Este ceea ce cred eu despre lumea contemporană În al doilea rînd, faptul că pare să fie o izbutită mă întărește în ideea estetică pe care o împărtășesc, cum că în condițiile noastre proza mai puțin experimentală are un cuvînt greu de spus, fiindcă există multe lucruri care trebuie afirmate răspicat. Noi nu pornim de la un sistem de valori fixate o dată pentru totdeauna. Facem tatonări pentru a stabili noi înșine un sistem de valori. De aceea, proza — hai să-i zicem realistă — are un cuvînt greu de spus, nu numai pentru că își are cititorii asigurați — fi are pretutindeni în lume — dar însăși problematica ei presupune decantare și hotărîre. Este un lucru foarte important pentru teoreticianul din mine care experimentează prin lucrările proprii niște opinii teoretice, o concepție estetică. Pentru un timp, o să și întrerup proza ca să scot două cărți de eseuri, în 1971. Una, „Radicalitate și contradicție" și un eseu politic, semijurnal de călătorie „Cele trei luni".

Pentru mine însă „Păsările" reprezintă încheierea unei etape și începutul alteia...

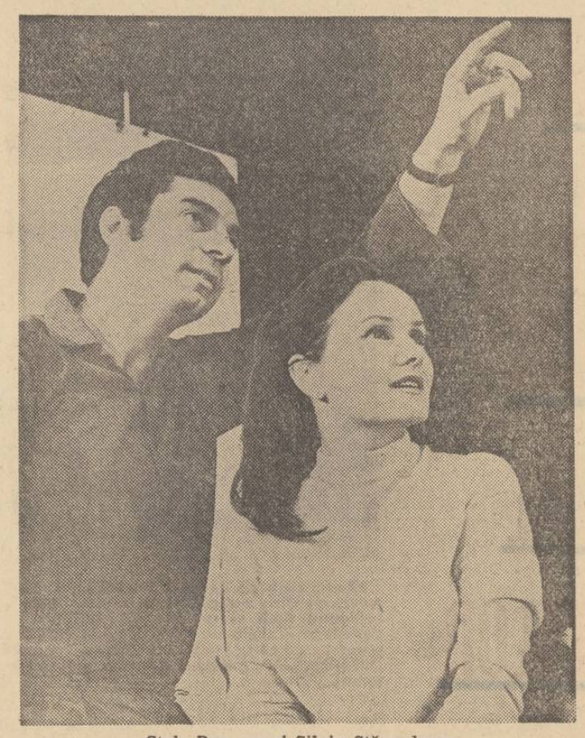

Stela Popescu și Silviu Stănculescu

„VISĂM UN SPECTACOL CU FARMEC" „DORIM UN SPECTACOL POPULAR"

„Alcor și Mona" în repetiție la Teatrul de Comedie

Gestul cel mai spontan închide în el zile de trudă, risul neașteptat și brusc ascunde precizie măsurată cu secunda, pasul sprinten și replica dezinvoltă s-au repetat de zeci și sute de ori. În laboratorul acestei munci tenace am pătruns zilele trecute pentru a-i surprinde pe interpreții și creatorii unui spectacol ce se anunță deja suscitant de interes. Titlul viitorului spectacol este „Alcor și Mona". În spatele acestui titlu se disimulează „Steaua fără nume" de Mihail Sebastian într-o nouă formulă : muzicalul. Sanda Manu, regizoarea, totodată și semnătara adaptării, dirijează cu energie complicatul mecanism al acestui spectacol. Deocamdată, în scenă cadrul e format din cîteva însemne caracteristice pentru personaje (o pălărie aprigă și umbrela de rigoare la domnișoara Cucu, o servietă-burduf obosită în mîinile profesorului Udrea etc.) și unele obiecte de recuzită substituind viitorul cadru scenografic (un scaun ține locul ferestrei, golul dintr-un colț de scenă se va umple cu globul ceresc). Bineînțeles, am întrebat-o pe Sanda Manu despre cum gîndește să-i rămînă credincioasă lui Sebastian și, de fapt, nici n-ar fi trebuit să-mi răspundă căci repetiția atît cît am urmărit, era edificatoare. În orice caz, după mărturia sa, reducțiile în text sînt foarte puține, versurile Flaviei Buref, pentru muzica semnată de Camelia Dăscălescu, sînt în spiritul autorului. Rigorile genului au impus însă multiplicarea unor personaje (în gară nu mai avem doar o elevă, ci un grup ce dansează, o replică a lui Miroiu va fi materializată prin apariția publicului de cinema din modestul orășel. Grig va veni însoțit de diverși petrecăreți), renunțarea la tenta melancolică, ocolind primejdia vulgarizării, transformarea lui Udrea, singurul personaj muzical în personaj afon, dată fiind dezlănțuirea melodică a celorlalți, și în general, tratarea mai detașată a întregului text. Pînă și finalul suferă o ușoară modificare, pe care n-o trădăm, dar despre care regizoarea spune că ar arăta „ca o virgulă cu coada în sus".

Evident, m-a interesat cum se simt actorii în această haină nouă, de ce se tem mai mult înaintea confruntării cu publicul. Pentru cea mai apropiată de gen, pentru Stela Popescu deci, dificilă apare „trăsătura de unire dintre dans, cînt și proză". Îmi spunea că n-a visat niciodată să interpreteze femei frumoase sau roluri eroice, nu și-a dorit Ofelia, nici chiar roluri principale. Dar ce să-i faci, destinul i le-a oferit. Lăsînd gluma de o parte, Mona să nu mai apare eterică și aproape incredibilă ci ca o femeie adevărată, trezită din frivolitate de un vis greu de cuprins, întorcîndu-se marcată în anterioara-i existență. Cel de al doilea interpret, Silviu Stănculescu, trasînd pe Miroiu din linii viguroase, socoate dificilă în totalitate tocmai prezentarea „unui Sebastian altfel" decît îl știe publicul, altfel decît l-au gîndit lectorii săi ; sînt, deci, de învins toate obișnuințele de viziune asupra autorului. I-am mai privit cu deosebită plăcere, datorită noilor valențe ce mi s-au relevat pe Ina Don (domnișoara Cucu), Iurie Darie (Grig), Aurel Giurumia (Udrea).

Ina Don și regizoarea Sanda Manu

Aurel Giurumia

Deși nu am putut vedea decorul sau tocmai de aceea, am apelat la propriile opinii ale scenografului Dan Nemțeanu : „Am extins în cadrul scenografic noțiunea de plasare în timp a piesei lui Sebastian, adică am vrut să dăm oarecum noțiunea de timp dinaintea ultimului război și din cauza asta am plasat-o într-o provincie oarecum din anii 1925—30 și pînă la petrecăreții din final — 1940 — amintind oarecum și epoca filmelor muzicale americane".

Din avizatele comentarii ale regizoarei și scenografului nu ne permite spațiul să mai citățm, consolîndu-ne că materializarea scenică le va substitui perfect.

Florica ICHIM
Foto : Mihai POPESCU

Imaginea de mai sus vă înfățișează una din cele mai dramatice secvențe ale filmului în curs de turnare „Scipione, africanul". Scipione (interpretat de Marcello Mastroianni) se pregătește să-l ucidă pe fratele său Lucio (interpretat chiar de fratele lui Mastroianni, Ruggero).

●

„O BONĂ PENTRU COPIL" se intitulează comedia sentimentală în culori pe care a terminat-o de curînd regizorul egiptean Helmi Rafla avînd ca interpreți doi populari actori: Farid Chawki și Naglaa Fathi.

●

DAVID HEMMINGS („Blow-up") deține rolul principal din ultimul film al lui Edward Till „Fata cu bastonul", o peliculă cu atmosferă de film de aventuri, în fond, o dramă psihologică centrată pe trista existență a unei tinere infirme.

●

LA TORINO se turnează exterioarele noului film semnat de Dario Argento „Pisica cu nouă cozi", avîndu-i în distribuție pe Catherine Spaak, Karl Malden, Pier Paolo Capponi.

●

YUL BRYNNER, Ely Wallach și Marilu Tolo sînt principalii interpreți din filmul lui Abraham Polonski „Romanța unui hoț de cai", coproducție italo-franco-iugoslavă.

●

EDWIGE FENECH va fi protagonista unui film ce se turnează în studiourile italiene sub titlul „Dulce, dragă Pompadour".

●

DUPĂ O LUNGĂ convalescență impusă de pe urma unui accident grav de automobil (care a obligat-o și la o delicată și serioasă operație facială), Sylvie Vartan și-a făcut reintrarea în cadrul unui program pe scena teatrului Olympia din Paris. La premiera de gală, printre alte personalități s-a aflat și Brigitte Bardot, care la sfîrșitul spectacolului a venit s-o felicite personal.

PREZENȚA LUI ION VASILESCU

de George SBÂRCEA

La un deceniu de la neașteptata și pretimpuria lui moarte, Ion Vasilescu rămîne o prezență în muzica ușoară românească, prin tot ceea ce a realizat inimitabil din punct de vedere al stilului. Maestrul acesta incontestabil al unei arte, socotită mereu minoră și mereu situată la periferia faptelor estetice, căreia i-a dobîndit, prin activitatea sa de aproape patru decenii, o legitimare artistică și socială, a împrumutat frazei sale sprinteneala vieții moderne mai complicate, adecvînd-o însă simțirii noastre și învăluind-o deseori în adierile cîntecului popular. Deși s-a pregătit să compună muzică „serioasă", a îmbrățișat-o pe cea care nu e ușoară decît prin eticheta ce i se asociază pe nedrept, adaptîndu-se cu desăvîrșire genului.

Punctul de plecare al lui Ion Vasilescu l-a constituit, la începutul celui de al patrulea deceniu, teatrul de revistă românesc, în care se vehicula multă muzică, romanțe, cuplete și dansuri la modă. Calitatea artistică a acestei muzici, în afara citorva excepții și, firește, a unora dintre melodiile importate, era continuu deficitară. Ar fi regretabil, și-a spus tînărul muzician, proaspăt laureat al concursului anual de compoziție „George Enescu" pentru trei mișcări într-un cvartet al său de coarde în stil românesc, ca autorii de texte și melodii să persiste în superficialitatea compilațiilor și a imitațiilor de modele străine. El dorea să aibă sentimentul cert al paternității și ineditului creației proprii, deșteptînd în confrații săi aceeași năzuință. În concepția lui, muzica — fie ea și ușoară, — atunci cînd era scrisă cu pregătirea profesională de rigoare și cu simțul răspunderii artistice, avea un rost, datorită largii ei audiențe, în educarea publicului. Cu o tehnică lucidă, potrivită scopului urmărit, el a creat melodii care s-au răspîndit, unele chiar peste hotare, și au rămas, după multe decenii, în repertoriul curent, unde circulă vii și salvate de la uitare datorită emoției ce-o comunică. „Mi-am pus busuioc în păr", „Țărăncuță, țărăncuță", „Cîntă d-alea d-ale noastre", dintre compozițiile cu inrudiri folclorice, „Nu mă uita", „Hai să-ți arăt Bucureștiul noaptea", „Astăzi e ziua ta", „Hai acasă, puișor", „Firicel de floare-albastră", „Să-mi cînți un cîntec de iubire", dintre cele urzite pe ritmuri dansante — și sînt doar cîteva din cele peste trei sau, poate, chiar patru sute de melodii compuse de el ! — aparțin fondului de aur al muzicii ușoare românești. Ele rămîn legate de perioada primei afirmări la nivel universal a genului și, cu toate că sensibilitatea, urechea, exigența se modifică și evoluează, nu-și pierd audiența la public, fiindcă se încarcă treptat, în interpretările ce țin seama de stilul și intențiile compozitorului, ca și de timpul cînd au fost create, cu tot ceea ce le atribuie noile generații de ascultători.

Ion Vasilescu și-a făurit o plastică melodică proprie, de lungă respirație. Fără să se abandoneze automatismului unei maniere în compunerea cîntecelor, cum li se întîmplă multor creatori, el a găsit imagini și ritmuri fericite. Publicul i-a acceptat spontan melodiile, deoarece el s-a aflat permanent în atenția compozitorului, care mărturisea că scrie „pentru cei ce vor să cînte, pe înțelesul lor și pentru inima lor". Din perspectiva legăturii cu auditorii, Vasilescu a fost o pildă a artistului contemporan atașat de masele a căror expresie năzuie să devină și care, în cazul său, au participat într-o măsură înainte necunoscută în țara noastră, la solicitările artei sale. Spre deosebire de atîtea alte cîntece, unele foarte izbutite, care s-au pierdut în uitare, fiindcă nu erau decît un tic de epocă și modă, cele scrise de Ion Vasilescu și-au asigurat o durată puțin obișnuită în acest gen schimbător după anotimpuri.

Ceea ce Constantin Tănase înfăptuise pe linia cupletului satiric și a scenetei comice, Ion Vasilescu și colaboratorii săi au înfăptuit în muzică, profitor fiind publicul, care s-a ales din piesele lui cu imagini pregnante, originale și memorabile, multe din ele cu rădăcini în folclorul țărănesc și cel lăutăresc. Într-un autointerviu, publicat de ziarul Rampa în 1941, compozitorul mărturisea că din melodia populară „Pleacă badea la pădure" a extras și dezvoltat piesele sale, de mare circulație, „Glasul roților de tren", „Cînd vrea ceva fetița ta", „Cu lăutarii după mine" și altele. Exemplul lui avea să fie urmat și de alți compozitori, ceea ce a dus, în scurt timp, la un stil ce ne aparține în muzica ușoară.

Meritul lui Ion Vasilescu mi se pare a fi afirmarea cu hotărîre a originalității și viabilității muzicii ușoare românești, a stilului ei independent de melodiile și manierele străine ale genului. Tangourile, valsurile, cîntecele sale pline de antrenul veseliei, de dragostea vieții, ca și de melancolia reflexivă caracteristică sensibilității noastre, constituie o antologie muzicală a tinereții și elanurilor ei multiple. Cîteva din piesele sale cele mai bune sînt dedicate Bucureștiului, oraș pe care Ion Vasilescu l-a îndrăgit, i-a descifrat simțirea și emoțiile, cîntîndu-le așa cum nimeni încă n-o făcuse înaintea lui. A fost un artist desăvîrșit, asimilînd tot ce corespundea personalității creatoare proprii, spre a îmbălsăma cu melodii generoase și de neuitat sufletul auditorilor.

PREMIERE

văzute de Neagu RĂDULESCU

„Adio, Charlie"

de GEORGE AXELROD
cu Liliana Tomescu

știam însă atunci un amănunt. De cînd l-am aflat însă nu-i mai pot trece nimic cu vederea.

— Despre ce este vorba ?

— A stat două săptămîni pe litoral. La o jumătate de oră de spitalul unde copilul său îl aștepta, îl visa în fiecare noapte, îi recitea pentru cine știe a cita oară cartea poștală. Nu s-a dus pînă la el. Se afla la plajă cu noua lui pasiune.

Mă întreb cum a putut rezista să nu alerge înnebunit de dor, de neliniște la copilul bolnav. Aș zice că e o fiară. Dar o fiară n-ar putea rezista să nu-și vadă puiul. Cred că nu este decît un ticălos. Acum sînt convins

Clepsidra

CARTE POȘTALĂ

de Constantin VIȘAN

Consideram că o parte de vină are și ea, ruda despre care vreau să-ți povestesc — îmi spune prietenul meu. Ar fi trebuit să deschidă mai bine ochii atunci cînd s-a hotărît să se mărite cu el. Aflase doar cum s-a despărțit de prima soție. A înscenat împreună cu un prieten farsa unui adulter. Și au fost crezuți. Legea i-a dat lui copilul. A doua zi după proces l-a lăsat însă cu bucurie în seama mamei „denaturate", pe care o ponegrise cu indignare și cu „probe". Femeia și-a luat copilul și a plecat în altă localitate. Ca să nu-l mai vadă. El și-a făcut obiceiul să treacă măcar odată pe an prin orașul unde se află fosta lui nevastă și copilul. Acum are 15 ani. Se duce mai ales la școală. Vorbește cu profesorii, se arată foarte interesat de notele copilului. La plecare îi lasă cîte o cutie cu bomboane. Niciodată altceva în plus. Și trebuie recunoscut că în comparație cu pensia alimentară pe care s-ar fi cuvenit s-o plătească, o cutie cu bomboane nu e un sacrificiu prea mare. Am avertizat-o pe ruda despre care-ți vorbesc, i-am spus că de la asemenea oameni poți avea oricînd surprize.

— N-ai dreptate, a răspuns ea ofensată. Prima lui nevastă era nebună, îi stricase viața.

N-am mai spus nimic. M-am gîndit să nu-mi reproșeze că mă amestec în treburile lor.

Au trecut de atunci ani. Au acum doi copii, unul de 10, altul de doi ani. Cel mare a avut un accident. Chiar în vremea cînd neînțelegerile ivite între ei ajunseseră la un punct foarte difícil. Ocupat pe de-a-ntregul cu o nouă legătură, tatăl n-a avut nici un pic de timp să umble cu copilul, la doctor. Boala a evoluat. Ca să scape de obligații, greu de evitat în orășelul unde-l cunoaște toată lumea, a dus copilul la un sanatoriu de pe litoral. Se află de șase luni acolo. De atunci însă grijuliul tată nu și-a găsit timp să treacă pe la el. Nici pe la cel de-al doilea nu mai dă cu săptămînile. Vine doar să-și schimbe costumele. Cît despre vreo grijă față de întreținerea celor doi copii nici să n-audă. Grija lui principală este să găsească formula prin care să poată scăpa atît de cea de-a doua soție cît și de cel de-al doilea rînd de copii. Și se pare că formula a găsit-o. Va face rost de un certificat și de martori care să demonstreze că soția sa e nebună.

— Dar ce interes are ? — întreb eu nedumerit. Îi convine să întrețină singur copiii ?

— Păi tocmai aici e secretul. Judecata îi va lăsa lui copiii. Știe însă că ea n-o să se poată lipsi de ei. Chiar de-a doua zi se va ocupa în continuare de creșterea lor. El atîta așteaptă. Legea n-are să-l silească să le plătească pensie. Pentru că ea, la fel ca prima soție, n-are să-l dea în judecată, n-are să se zbată să dovedească celor în drept că la mijloc e o ticăloșie. Știe precis că o să-i fie rușine de lume, că nu va avea această putere. Poate din cînd în cînd are să le dea copiilor cîte o cutie de bomboane. Sau are să le scrie cîte o carte poștală, ca aceea pe care am citit-o astă vară pe noptiera de lîngă patul de fier al copilului aflat în spitalul de pe litoral : „Îți scriu din Suceava, unde mă aflu în deplasare. Muncesc mult aici dar, după cum vezi, scumpul meu copil. tăticul tău se gîndește mereu la tine. Avînd un moment liber îți trimit această carte poștală ca să știi cît de mult te iubesc. Cum o să am ocazia am să vin neapărat la tine".

Cînd am citit această carte poștală, îmi venea să plîng. M-am gîndit, tulburat, că poate l-am judecat prea aspru. Nu

Un spectacol pe săptămînă

„AMINTIRI BUCUREȘTENE"

...Și iată că se poate. Da, se poate ca, după finalul unui film românesc, să fi regretat că acesta nu mai continuă. Este vorba despre „Amintiri bucureștene", realizare a unui tînăr regizor, Radu Gabrea, care privește secvențele filmate în trecut cu un ochi proaspăt, descoperind efecte de poezie, de tragic și de comic într-o înlănțuire care dă peliculei valori ce depășesc documentarul obișnuit și ne apropie de filmul artistic de acțiune.

Cum spuneam, la sfîrșit, regreți că totul a fost prea scurt, prea concentrat. Este și o calitate, dar, într-o măsură, și un defect. Desigur, material filmat prea mult nu există. Și totuși, unele lucruri puteau fi găsite. De pildă, secvențe care-i prezintă pe acei titani ai culturii noastre, care au fost M. Sadoveanu sau N. Iorga, după cîte se știe, există. Sau, să zicem, în domeniul artei, figurile unor mari actori, ca Toni Bulandra, George Vraca, Puiu Iancovescu, Mihai Popescu și alții n-ar fi fost cu totul imposibil de adus pe ecran, ținînd cont de faptul că ei au jucat într-o serie de filme în acea perioadă Cupletul, pe care-l cîntă Sily Vasiliu, cu toată savoarea lui indiscutabilă, putea fi restrîns, în favoarea Mariei Tănase, de pildă, care are înregistrate pe peliculă cel puțin trei-patru melodii, dintre care una este folosită doar ca ilustrație a ultimelor imagini ale filmului, iar a doua, ca ilustrație a prezentării „Moșilor", ne îngăduie, totuși, s-o vedem fugitiv pe marea și mult regretata noastră interpretă de folclor.

Dar să nu căutăm nod în papură unui film, fără îndoială, bun (cele de mai sus i-ar putea sugera lui Radu Gabrea să facă altă dată o retrospectivă a vieții culturale și artistice folosind pelicula care a rămas, începînd cu scenele din războiul de la 1877, în care juca, printre alții, Nottara) și să-i lăudăm pe realizatori pentru inițiativa lor și pentru bunul gust și prețuirea cu care au lucrat. Ei au știut să se mențină permanent în sfera de interes a spectatorului, risipind pe parcurs printre zîmbete și cîte o lacrimă. Și să-i mai mulțumim distinsului om de cultură care este George Macovescu pentru sprijinul dat tînărului cineast în descifrarea, cu ajutorul comentariului său inspirat, a unor momente care, altfel, i-ar fi rămas străine și lui și publicului mai tînăr.

Desigur, genul a mai fost frecventat în cinematografia mondială, dar faptul că s-a recurs la el este un merit și ne legănăm cu speranța că nu este vorba de o întîmplare, de un caz izolat.

SPECTATOR

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 6 DECEMBRIE

PROGRAMUL I : 8.45 Gimnastică de dimineață. 9.00 Matineu duminical pentru copii. 10.00 Viața satului. 11.30 Amfiteatru muzical. 12.00 De strajă patriei. 12.30 Concurs internațional de gimnastică artistică. 14 15 Recital Marie Laforet. 14.45 Muzică populară. 15.00 Emisiune în limba maghiară. 16.30 Studioul „N". 18.00 Cîntare patriei. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Maroc. 20.30 „Bună ziua, doctore". 20.55 Gala UNICEF. 22.35 Telejurnal. 22.45 Telesport. PROGRAMUL II : 20.00 Lumea copiilor. 20.30 Film artistic. Brățara de granate. 21.55 Buletin de știri. 22.00 Carnet bucureștean. 22.10 Reluarea serialului de simbătă seara.

LUNI 7 DECEMBRIE

18.00 Scena și ecranul. 18.30 Mîndră floare ca-n Banat". 19.00 Ce sînt și ce trebuie să fie centralele industriale. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Agenda politică. 20.10 „Războiul celor două roze" (VII). 21.00 Steaua fără nume. 22.00 Telejurnal. 22.10 Viața literară. 22.40 Telesport.

MARȚI 8 DECEMBRIE

10.00-11.00 Teleșcoală. 18.00 din muzica popoarelor. 18.15 Toate pînzele sus ! 19.00 Măsurile cu privire la perfecționarea organizării, o anificării și conducerii agriculturii. Ecouri. 19.20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20.00 Reflector. 20.15 „Trei surori" de A.P. Cehov. 22.15 Prim plan : Campioana olimpică Lia Manoliu. 22.45 Telejurnal.

MIERCURI 9 DECEMBRIE

18.00 Universal școlar. 18.30 Dezvoltarea transporturilor — cerință a economiei moderne. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Tele-cinemateca. Portret Paul Newman. 21.15 Poșta TV 21.35 Cadran internațional. 22.20 Telejurnal. 22.30 Baschet masculin : Steaua — Galatasaray Istanbul.

JOI 10 DECEMBRIE

PROGRAMUL I : 18.00 Emisiune în limba maghiară. 18.30 La volan. 18.50 „Mult e dulce și frumoasă..." 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Parada timpului pierdut. 20.45 Vidocq (II). 21.10 Panoramic științific. 21.50 Teleglob : Abu Dhati — un oraș pe petrol 22.10 Divertisment muzical-coregrafic. 22,30 Telejurnal. 22,30 Baschet masculin : Dinamo București — Akademik Sofia. PROGRAMUL II : 20,00 Maeștrii baghetei : Sergiu Celibidache. 21.00 C. Negruzzi. 21.35 Buletin de știri. 21.40 Film artistic : „Familia noastră trăznită".

VINERI 11 DECEMBRIE

17 Teleșcoală. 18,00 Căminul. 18,50 Revista economică TV. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20,00 Reflector. 20.15 Film artistic : „Pașa" 21.35 Recitalul tinerilor muzicieni. 22.00 Telejurnal. 22.15 Laureați ai concursului de muzică ușoară. 22.30 Hochei pe gheață : U.R.S.S. — Cehoslovacia.

SIMBĂTĂ 12 DECEMBRIE

PROGRAMUL I : 18.00 Emisiune în limba germană. 18.15 Bună seara, fete : Bună seara, băieți ! 19.20 1001 de seri. 19.30 Teleencyclopedia. 20.50 Frescă. 21.10 Incoruptibilii. 22.00 Telejurnal. 22.15 Hochei pe gheață : Suedia-Cehoslovacia. 22.40 Recital Harry Belafonte. PROGRAMUL II : 20.00 La fîntîna dorului. 20.30 Reflector. 20.45 Măgura Buzăului. 21.00 Buletin de știri. 21 05 Seara melomanului. 22.00 „Revolta tăcută". 22.30 Vidocq (IX). 23.00 Jazz.

HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS

O ureche „normală" →

MOZART ȘI URECHEA SA
Nici un cartilagiu și nici o „îndoitură" în „intrarea" urechii →

ARMSTRONG ȘI URECHEA SA
Dr. Kofol găsește și aici „semnele" muzicalității →

KARAJAN ȘI URECHEA SA
Toate tonurile și semitonurile intră nestingherite atingîndu-și țelul. →

MEDICINĂ

AVEȚI URECHE MUZICALĂ?

Dr. Andreas Kofol, un medic din Salzburg pretinde că muzicalitatea se poate detecta cu ușurință privind „intrarea" în pavilionul urechii. Chirurgul C. Hociotă nu este de aceiași părere...

Selecția pentru un concurs muzical ? Examenul de admitere la conservator ? Nimic mai simplu. Un orelist va decide în locul comisiei de specialiști. Gîndiți-vă cîți copii ar putea fi îndrumați spre o carieră muzicală ! Sau scutiți de la orele de cor ! Totul depinde dacă intrarea în pavilionul urechii este acoperită sau nu de un mic cartilagiu. Această ipoteză a dr. Kofol, astăzi în vîrstă de 50 de ani, se bazează pe o observație îndelungată și atentă. Avea 15 ani cînd a vizitat casa lui Mozart și l-a fascinat urechea acestuia. Un amănunt i-a atras atenția. L-a urmărit apoi privind în lunga sa carieră de medic, toate urechile celebre care... „ascultau" la Salzburg ! Nu de mult nota într-o revistă medicală : „Rămîne în sarcina specialiștilor să găsească o fundamentare științifică teoriei mele. Mărturisesc că eu mă mulțumesc cu concluziile trase de mine în timp".

Fără îndoială afirmațiile sînt atrăgătoare. Care părinte ar rezista unei asigurări de felul acesta : Dar copilul dv. este un geniu muzical ! Trebuie să-l cultivați. De ce nu l-ați înscris la o clasă de canto... sau de vioară..." De altfel părerile medicului austriac concordă cu o veche credință, după care „știm" că urechile exprimă fie muzicalitatea fie... Numai că oamenii de știință cercetînd nu au găsit nici un sprijin unei asemenea păreri. Dimpotrivă.

— Dacă forma urechii ar fi determinantă pentru talentul muzical — ne-a răspuns întrebării noastre, binecunoscutul chirurg C. HOCIOTA — toți operații noștri ar putea să candideze la operă ! Nu, o ureche perfectă nu este decît o ureche prin intermediul căreia auzim perfect. Talentul nu are nici o legătură cu forma pavilionului sau cu mărimea sau cu existența vreunui cartilagiu care acoperă sau nu pavilionul ! Prin mijloacele tehnice foarte moderne ale laboratorului nostru putem măsura finețea auzului sau amplitudinea vocii. Îi putem preciza unui bas, de pildă, că de fapt măsurătorile făcute de noi îl indică nu ca pe un bas ci ca bariton etc., etc. Nu, părerea că urechea poate să mărturisească muzicalitatea unui om este cu totul greșită. Cred că aș putea rezuma, așa cum se exprima recent un coleg și prieten : „Noi nu auzim cu urechea ci cu creierul".

ASTRONAUTICĂ

CE ADUCE NOU „LUNAHOD"-ul

de ing. D. ANDREESCU

Nici pe Lună, găsirea unui loc de parcare nu este o problemă simplă. Șoferii taxiului selenar, obligați să ia unele măsuri de pază. Împotriva cui ? De ce a fost preferat un laborator științific ambulant ? Sînt cîteva noutăți în această... noutate ?

Ciudatul vehicul „Lunahod"—1 a fost tras la parcare într-un loc adecvat de pe suprafața Lunii și a înnoptat acolo. Interesant că specialiștii care l-au dirijat de la distanță s-au îngrijit ca popasul să se facă într-un loc corespunzător. Evident, în condițiile selenare, în lipsa unei atmosfere oricît de subțiri, nu se pune problema adăpostirii sale împotriva vîntului, a ploii sau a zăpezii, pentru simplul motiv că asemenea fenomene nu se produc pe Lună. În vidul ultraavansat din Lună, sub cupola unui cer înghețat în negreală domnește încremenirea — o încremenire generală, nemișcare și tăcere absolută, a unei naturi exclusiv minerale, de „pămînt", praf și piatră.

Atunci, dacă nu-i pericol de vînt sau de furtună, de înzăpezire sau de inundare, cum să înțelegem măsurile de protecție luate ?

Mai întîi, robotul a trebuit să fie asigurat împotriva solicitărilor termice foarte mari, respectiv să reziste la o răcire de pînă la minus 150 grade Celsius, cît este temperatura cea mai joasă din toiul nopții lunare. Pentru aceasta s-a prevăzut, probabil, o sursă economică de încălzire de tip reșou electric, care cu un consum neînsemnat de energie este capabilă să mențină în incinta laboratorului o temperatură a gazului de lucru cevă mai mare de zero grade. Experimental s-a dovedit că soluția este pe deplin aplicabilă și corespunzătoare, în condițiile transferului mic și lent de căldură de la obiectul încălzit la mediul exterior (vid).

Urmează protecția antiradiații. Firește, noaptea nivelul de radiații cosmice scade, întrucît în locul cufundat în noapte nu mai ajung și radiațiile solare. De asemenea pe cale experimentală, s-a constatat că echipamentele utilizate în tehnica spațială rezistă totuși bine (nu-și modifică substanțial structura) acestor solicitări, încît nici Lunahodul nu a pus probleme deosebite din acest punct de vedere.

Esențialul în alegerea locului de parcare era ca la lăsarea nopții în Marea Ploilor robotul să se afle pe un sol cît mai plat posibil (în nici un caz să nu fi fost oprit în pantă), să nu fie prea aproape de vreo stîncă sfărîmicioasă care să crape cumva în urma răcirii bruște după încălzirea puternică din timpul zilei și să arunce schije de piatră periculoase, și, în fine, să aibă toate roțile sprijinite pe sol, iar în imediata lor apropiere să nu existe șanțuri, crăpături adînci sau bolovani mari. S-a ținut seama de faptul că cele șase camere de televiziune fixate în console pe fiecare latură a vehiculului, deși pivotante, pot lăsă în afara cîmpului observat un asemenea obstacol, care să zădărnicească pornirea la reluarea activității în ziua lunară următoare (după 8 decembrie).

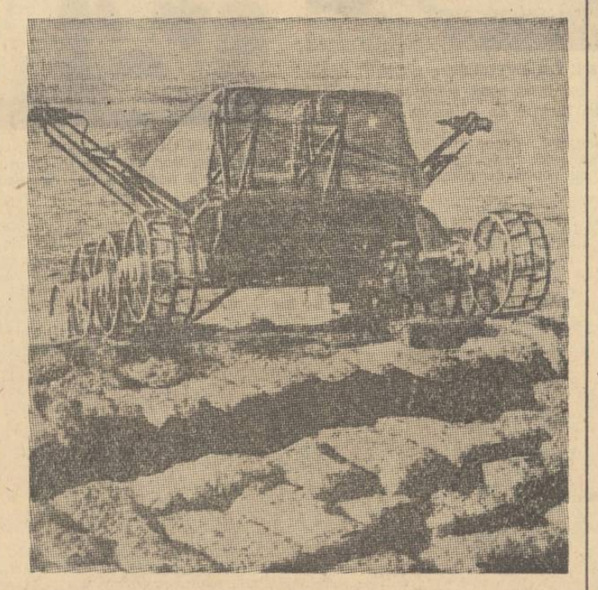

Așa arăta Lunahodul într-una din variantele model experimentate în poligoanele sovietice special amenajate, într-o etapă „timpurie" a pregătirilor pentru misiunea lunară „Luna"-17. De observat construcția puțin obișnuită a roților sale metalice, elastice și 4 din cele 6 camere T.V. dispuse pe console ușoare, pivotante. De asemenea este de remarcat capacitatea de progresiune în teren accidentat a vehicolului.

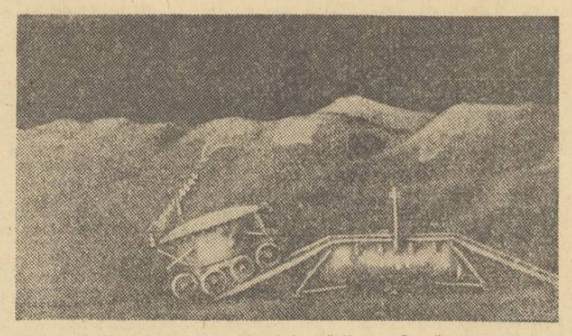

„Lunahod"-1 în momentul debarcării pe Lună. Se observă rampele articulate cu rabatare laterale și șasiul, scund și foarte stabil, al stației purtătoare.

Așadar, „Lunahod"—1 e bine parcat și se speră ca de îndată ce Soarele se va ridica deasupra orizontului Mării Ploilor să reînceapă misiunea de explorare întreruptă pe timpul nopții. De altfel în comunicatele oficiale date publicității se afirmă limpede dorința și convingerea specialiștilor în continuarea expediției.

Pînă atunci considerăm oportune cîteva aprecieri asupra operației întreprinse și a locului acestei operații în programul Marii Astronautici.

Un fapt trebuie bine subliniat : **„Lunahod"—1 nu este un simplu automobil automat, teledirijat.** Așa cum am mai avut ocazia să notăm, aparatul cosmic respectiv este un **autentic laborator științific automat.** Nucleul acestui laborator este mai cu deosebit de stațiile „Surveyor" și „Luna" care au aselenizat lin sau de stațiile „Alsep" lăsate în funcțiune pe Lună de cel două expediții americane „Apollo" care au vizitat lumea selenară, noul laborator este instalat pe șasiu de vehicul și asigurat astfel cu posibilitatea schimbării din timp în timp a locului de stație, la comanda centrului de dirijare terestru.

Mai trebuie remarcat că și în aceste condiții, cînd laboratorul este mobil, și nu staționar, se dispune de o zestre copioasă de instrumente și aparate științifice de măsură (spectrometre, telescop, telefotometru, reflector-laser, dispozitive pentru probe fizico-mecanice etc.).

Avantajele ce le prezintă laboratorul mobil față de laboratorul fix sînt destul de importante și ele se referă, bineînțeles, și la aspectul economic al misiunii. Se poate aprecia, de exemplu, că pentru studierea detaliată — așa cum a făcut-o Lunahodul — a domeniului lunar de-a lungul celor aproape 200 metri străbătuți în prima zi a expediției ar fi fost necesară plantarea pe acest parcurs, la distanțe egale a cel puțin patru stații cu dotare similară.

Să nu se înțeleagă de aici că în viitor se va renunța la cercetarea automată a Lunii cu autojutorul sondelor de tip staționar (ca „Luna"—16 sau ca „Alsep" sau ca alt aparat cu altă configurație și cu o altă organizare). Dimpotrivă, rolul acestora va spori, iar lansările de stații de acest fel vor fi tot mai frecvente, pentru debarcarea și instalarea automatelor respective în special în munți, în diverse cratere și în general în locuri greu abordabile sau inaccesibile navelor pilotate și impracticabile pentru laboratoarele mobile.

Ne așteptăm așadar la o îmbinare în viitor a mijloacelor automate de investigare a Lunii, la folosirea simultană în cercetările ce se vor mai efectua a următoarelor trei tipuri de roboți selenari : 1) **laboratoare de tip staționar,** cu existență mai îndelungată, aselenizate sau instalate de lunauți ; 2) **sonde recuperabile,** care după ce au explorat un anumit loc, au luat fotografii și au cules probe de sol prin foraj la diferite adîncimi se reîntorc pe Pămînt (este vorba deci de stații prevăzute cu treaptă de ascensiune, care la startul de pe Lună) și 3) **laboratoare mobile,** amplasate pe șasie cu roți asemănătoare Lunahod-ului.

Aceasta poate evidenția din nou însemnătatea recentului experiment sovietic, locul și rolul său în efortul spațial contemporan.

În încheiere se cuvine o mențiune și în legătură cu importanța aceluiași experiment pentru punerea la punct a tehnicii adecvate de transport (materiale și echipaje) pe suprafața Lunii. Mașini ca Lunahod-ul, cu aptitudine de deplasare pe sol accidentat, și echipate judicios pot face mari servicii expedițiilor pămîntene din Lună dînd posibilitatea selenauților să cerceteze zone largi cu configurație și structuri „geologice" variate, în timpul limitat pe care-l au la dispoziție, datorită rezervei stricte de oxigen purtat în raniță scafandrului lor cosmic.

În orice caz, se poate vorbi de o amplificare esențială a potențialului nostru de abordare a altor „tărîmuri", a Lunii și a planetelor învecinate, ca urmare a frumoasei reușite a operației cosmice „Luna"—17, cu a ei culminație : „Lunahod"—1.

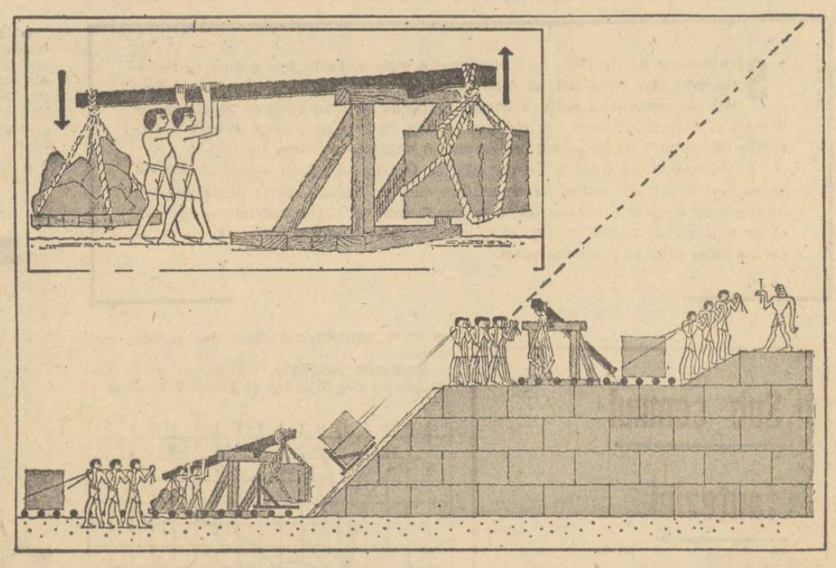

TEHNICĂ

CUM AU FOST RIDICATE GIGANTICELE CONSTRUCȚII DIN ANTICHITATE?

De vreme ce nu se cunoșteau mijloace tehnice adecuate, s-a spus, nu puteau fi decît două alternative : forța oamenilor sau... extratereștrii. Între aceste răspunsuri nu se află nici un... răspuns, afirmă astăzi cercetătorii. Ipoteza de la care s-a pornit e falsă. Inginerul Tellefsen înaintează o nouă ipoteză, privind construirea piramidelor, plecînd de la o observație recentă.

Voluminosul dosar al misterioaselor piramide egiptene s-a îmbogățit cu o nouă piesă care, după unii dintre specialiștii care au examinat-o, ar putea fi chiar veriga ce lipsea din complicatul lanț al înțelegerii tehnicii folosite de vechii egipteni, cu 5 000 de ani în urmă, pentru a ridica faimoasele edificii de la Giza.

Pînă acum, în lumea savanților se acreditase ideea că piramidele egiptene au fost construite în decurs de 20 de ani și pentru înălțarea lor au lucrat mai mult de o sută de mii de oameni. Pentru transportul și ridicarea, la o înălțime de 150 metri, a mii de blocuri de piatră cîntărind între 2 și 14 tone, s-a apreciat că egiptenii n-au dispus de nici un fel de mijloc mecanic. Ei s-au slujit doar de rampe din pămînt, lungi de cîțiva km pentru a putea asigura o pantă suficientă pentru alunecarea blocurilor de piatră. Cercetări recente, ale unui inginer american născut în Norvegia, Olaf Tellefsen, aruncată o lumină cu totul nouă asupra acestei probleme. Tellefsen susține că cele trei piramide de la Giza au fost ridicate doar de 3 000 de muncitori și într-o perioadă de timp mult mai scurtă decît se consideră în prezent. Aceasta grație unor unelte de lucru de care se serveau, un fel de balansoare cu brațe inegale, construite în întregime din lemn și care ușurau mult munca.

Tellefsen a ajuns la această concluzie în urma unor studii îndelungate făcute în Egipt. În cursul unei recente vizite pe Nil, el a văzut trei muncitori cum deplasează o stîncă uriașă. Pentru această grea muncă, cei trei muncitori utilizau o pîrghie din lemn. Procedeul era următorul : un lemn lung de aproximativ 6 metri era fixat pe un suport înalt de 2 metri. De capătul brațului scurt al pîrghiei (de aproximativ un metru) (vezi schița de mai sus) era legat blocul de piatră ce urma să fie deplasat. La capătul brațului lung, de aproximativ 5 m, era fixată o platformă, pe care se aplicau greutăți pînă ce blocul de piatră era ridicat suficient ca sub el să poată fi introduse bile de lemn. Urma apoi împingerea sau tragerea blocului de piatră pe bilele respective, pînă la locul dorit.

Potrivit părerii expertului american, specialist în construcții vechi egiptene, în momentul ridicării piramidelor au funcționat sute de asemenea utilaje, nu numai la cariera de piatră, dar și la baza piramidelor și chiar sus, la anumite înălțimi ale acestora.

Teoria lui Tellefsen a fost bine primită de specialiști. Unii savanți, deși nu resping noua teorie, sînt totuși de părere că, înainte de a se trage o concluzie definitivă, sînt necesare studii atente ale specialiștilor care se ocupă de studiul tehnicii arhitecturale ale vechilor civilizații.

METEOROLOGIE

CATASTROFA PUTEA FI EVITATĂ?

Sateliții meteorologici au înregistrat cu 4 zile mai înainte pericolul nașterii ciclonului care a devastat mari zone din Pakistanul de Est. Experții explică circumstanțele care au agravat imprevizibil catastrofa. Va putea știința în viitor să stăpînească clima ?

La 9 noiembrie satelitul Itos-1 a înregistrat nașterea unui taifun în golful Bengal. Or, devreme ce se știa, cum de au fost lăsați să piară sute de mii de oameni ?! Iată răspunsul expertului Albert Chaussard pe care-l publică revista „L'Express" :

„Observația primită de la sateliții meteorologici nu oferă datele pentru o apreciere prealabilă a amplorarei ce o va lua catastrofa. Aceasta a depins de întîlnirea cu totul excepțională a mai multi factori. S-a întîmplat ca trecerea ciclonului împingînd valuri enorme spre coaste să coincidă cu momentul de creștere a mareei. Efectul de forță, de „umflare" a oceanului a fost cu mult mai mare. În plus, Gangele, la acea dată avea un debit crescut în urma ploilor torențiale. Așadar, mare, fluviu, ploi — ca un triplu potop — au invadat, au înghițit insulele".

Va putea știința în viitor să stăpînească clima ? Să influențeze, să împiedice dezlănțuirea acestor uriașe forțe ale naturii ? Sîntem tentați, în fața catastrofei, să nu credem în această victorie. Și totuși... Astăzi se știe *cum, cînd* și *unde* se formează un ciclon și *care* poate fi *traiectoria lui.* Iată de pildă cum descrie fizicianul George Gamow formarea unui ciclon : Din lupta continuă care se dă între masele de aer rece și aer cald, apar situații de genul acelora pe care militarii le numesc „fluide", cînd cele două linii rivale se amestecă într-o luptă pe viață și pe moarte. Masele de aer rece caută să execute o manevră de învăluire pe partea stîngă a sectorului de luptă. O pătrundere a aerului cald în liniile aerului rece din estul frontului. O străpungere a aerului rece în vestul frontului. Rezultatul ? Masele de aer încep să se rotească cu furie. Se formează acel faimos, înfricoșător „ochi" care indică ciclonul. Viteza medie de deplasare este de 500 de mile pe zi. Se poate calcula deci că un ciclon format luni pe coasta de vest a Americii, de pildă, va ajunge la sfîrșitul săptămînii pe coasta de est a Asiei.

Dar există o soluție de a diminua aceste forțe ? În marea Caraibilor mișcarea ciclonilor este urmărită de către specialiștii japonezi, oră de oră. Pentru a preveni vapoarele sau populațiile amenințate dar și pentru a găsi cheia unei apărări. În 1961 a fost creat de altfel un proiect „Stormfury". Directorul proiectului, Dr. R. Cecil Gentry declara : Deocamdată un lucru este sigur. Dacă vom reuși cîndva să reducem măcar cu 10 la sută catastrofele provocate de cicloni, vom recupera înmiit fondul de cheltuieli depus. „Ca o speranță a eforturilor științei, să citâm experienta de la 18 august 1969 a cercetătorilor. Însămînțarea la intervale regulate — cinci reprize a cîte opt ore — a ciclonului „Debbie". Pentru aceasta au înfruntat pericolul 200 de oameni în 16 avioane. Viteza vîntului a scăzut cu 31 %, adică de la 181.6 la 126 km pe oră. Însămînțarea formațiunilor de nori cu cristale de iodură de argint provoacă transformarea vaporilor de apă în cristale de gheață. Se absoarbe astfel o parte a energiei termice, iar precipitațiile reci care urmează produc o scădere sensibilă a vitezei vînturilor.

Pagină realizată de Catinca MUSCAN

ZGOMOTUL — O MALADIE A SECOLULUI

„Universul este plin de zgomote. Numai omul a reușit să transforme aceste zgomote în sunet !" — spunea un celebru biolog. Aceasta nu înseamnă însă că nu se întîmplă și... invers. Nu ne vom opri în cele cîteva rînduri ale unei știri asupra unei probleme astăzi deloc... liniștitoare : poluarea zgomotului. Consecințele în domeniul medicinii : de la nevroze pînă la slăbirea auzului și chiar surditate acută ! Cum este greu de ales nepreferințe, ne limităm de astă dată la un tabel : scara de intensitate a sunetului, măsurată în foni. Vom scrie peste ea : ATENȚIE !, nu înainte însă să stabilim că de la 120 de foni, zgomotul devine un neplăcut fluierat în ureche, de la 130 de foni resimțim durerea. Atunci încep tulburările de auz, care se accentuează cu timpul. Este interesantă observația că cei ce trăiesc în preajma marilor aeroporturi, se împart în : suferinzi — maturii și cei ce s-au adaptat fără urmări, adică copiii care s-au născut în această ambianță de zgomot

Revenind la scara de intensitate, rețineți cifrele exprimate în foni :

0 — aproape liniște absolută (timp îndelungat, lipsa oricărui zgomot este, pare-se, la fel de dăunătoare, nervos. Acolo unde s-a realizat o protecție perfectă creînd liniște deplină — în unele cabine, săli, avioane — a trebuit să se imprime pe bandă un ușor zgomot de stradă !

10 — Respirația

20 — Șoapte, o adiere printre frunze.

40 — O obișnuită convorbire, zgomotele de noapte ale orașului.

50 — Radio într-o cameră cu ecou.

60 — Discuție între două persoane.

70 — Zgomotul mașinii de scris, zgomotul unei străzi de mare circulație

80 — Stradă de mare circulație într-un oraș mare, comercial.

100 — Motocicletă.

120 — Startul unui reactor.

130 — Mașina pompierilor în apropiere

160 — O trombă de vînt

175 — Un avion supersonic

DE CE NU URCĂȚI CU MOTOCICLETA PE SCARĂ?

Bineînțeles este o tentativă dificilă, dacă vrei s-o tragi după tine și de-a dreptul imposibilă, dacă nu vrei să cobori din șa. Afară dacă..., nu ești posesorul unei motociclete universale. Probabil cam așa ar suna reclama noului vehicul pe două roți dar cu multiple posibilități, creat de tehnicienii japonezi. Pentru că inventatorul s-a gîndit nu numai la motocicliștii care stau la etaj și găsesc liftul defect dar și la cei grăbiți — și care motociclist nu se grăbește ? ! Presupunînd de pildă că în fața lui, pe drum o mașină nu-l lasă să depășească ; că trebuie să traverseze o apă și pînă la primul pod mai are mult de gonit ; că... Dar cîte nu se pot ivi în calea unui motociclist ! Ei bine, la nevoie poate zbura ! Pentru aceasta a fost și prevăzută, cu o singură condiție : să se ia un rezervor de benzină în plus. În rîndul eventualilor... necumpărători s-a ivit însă o întrebare dificilă pentru ingeniosul inventator : poate motocicleta universală, la nevoie, să servească de umbrelă ? Pentru că toată lumea știe ce neplăcut e să te plouă pe motocicletă !

„FLAUTUL FERMECAT" ȘI LASERUL

„O îndrăzneală inadmisibilă !" „O realizare fascinantă !" Păreri contrare ciocnindu-se dramatic. Acesta este obișnuitul comentar al neobișnuitului. Fiecare noutate, atît în artă cît și în știință, a stîrnit reacții violente, dispute aprige. S-ar fi justificat deci emoția pe care puteau s-o aibă inițiatorii „unui Mozart" în versiune cît se poate de modernă. Mai concret este vorba de prezentarea „Flautului fermecat" în deschiderea festivalului din acest an de la opera din München. unde scenografia avea să fie semnată de cea mai cutezătoare ramură a fizicii. Toate efectele scenice erau produse cu ajutorul laserului. Se pare însă că inițiatorii acestei premiere au scontat pe un efect suplimentar, căci echipamentul folosit s-a dovedit a fi mult prea scump pentru ca o cădere să fi intrat în prevederi. Și calculul s-a dovedit exact Alianța știință-artă a cucerit nu numai publicul dar chiar și pe critici care au fost unanimi în aprecieri. Ceea ce dovedește că pentru știință nimic nu este imposibil, nici chiar imposibilul.

Sărbătoarea Anului Nou nu ține numai o noapte. Ea începe o dată cu bucuria primelor pregătiri pe care le facem în întîmpinarea ei. Și, vremea acestor pregătiri a sosit. Vitrinele magazinelor s-au gătit cu ghirlande de beteală și globuri lucitoare. A început „Luna cadourilor", s-au deschis „Tîrgurile jucăriilor". De peste tot ne privesc o mulțime de Moși Gerilă.

E vremea să ne gîndim ce vor găsi în traista lor copiii noștri și toți cei ce ne sînt dragi. E vremea să ne gîndim cum va arăta casa și masa noastră în ceasurile acestei sărbători unice în an. E vremea, ca pe îndelete și cu rost, să ne apucam de treabă cu toți ai casei căci Anul Nou e o sărbătoare a tuturor : a celor mici ca și a celor mari.

Sub semnul fanteziei

Vă propunem să petreceți sărbătorile sfîrșitului de an într-o ambianță plină de haz și originalitate.

UN CUIER PREȚIOS. Aveți un cuier pom ? Au poate vecinii sau cunoștințele dv. Grăbiți-vă să-l căutați și aduceți-l acasă. În noaptea Anului Nou, prindeți de el cadourile ambalate în hîrtii decorative și legate cu funde colorate **(vezi fotografia).**

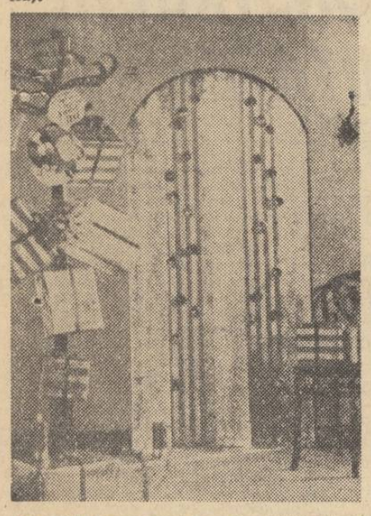

O UȘĂ DE ARGINT. Împărțiți lărgimea unei uși, pe care nu se va circula prea mult, în cinci părți egale. Decorați fîșiile laterale și pe cea din mijloc cu ghirlande lungi de beteală prinse de sus pînă jos. Pe celelalte două benzi intermediare lipiți fîșii de hîrtie în dungi roșii și argintii. Din loc în loc prindeți cîte un glob argintiu sau roșu. E un decor simplu, dar de un efect deosebit. Ca să nu renunțați la el îngrijiți-vă să pregătiți din timp tot ceea ce vă e necesar.

UN TABLOU NEOBIȘNUIT. Într-o ramă de tablou mare puneți un carton acoperit cu o hîrtie lucioasă roșie. Expuneți pe el cele mai frumoase dintre felicitările primite.

Seturi cu decor anume pentru sărbătorile de iarnă

Pentru un prînz sărbătoresc care strînge în jurul mesei pe ai casei sau chiar cîțiva prieteni nimic nu poate completa mai fericit atmosfera specifică momentului ca un set individual brodat cu brăduți verzi, cu luminări aprinse sau cu o ramură ninsă.

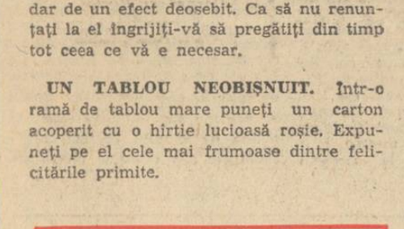

Alegeți o pînză plină, mătăsoasă. Croiți din ea dreptunghiuri de 55x40 cm, bordați-le cu un feston cu picouri sau cu dantelă croșetată. Alegeți-vă un model și brodați-l cu bumbăcel colorat urmînd indicațiile noastre.

Desenul lor liniar e ușor de reprodus în mărime reală. (fiecare pătrat al schemei avînd latura de 1 cm).

Brazii verzi. Broderie verde și roșie pe pînză crem. Ramurile și globurile se lucrează cu lănțișor.

Luminările. Pe pînza verde, luminările și flacăra lor se brodează cu lănțișor : luminările cu alb, flacăra cu galben la exterior și roșu în interior. Ramurile se lucrează cu galben în punct de coadă. Setul se festonează cu galben și se completează apoi cu o mică dantelă croșetată din aceeași culoare.

Ramurile brumate. Broderie albă (ramurile) roșie (funda) și galbenă (bobițele) pe pînză albastru închis executată toată în lănțișor. Un feston cu o danteluță croșetată în alb termină setul.

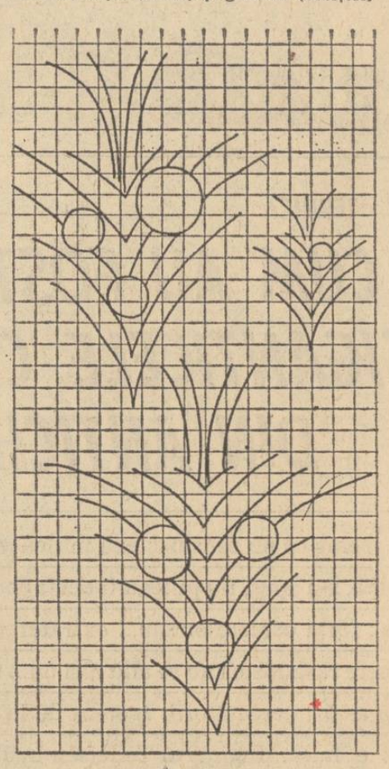

Decorații originale

De Anul Nou casa întreagă se gătește cu podoabe strălucitoare. De data aceasta ea va fi la fel de frumoasă înăuntru ca și afară. Balcoanele, ușile de la intrare, curtea vor purta și ele semnele acestei sărbători unice în an. Lumina tremurătoare a unei lanterne puse la picioarele unui fals om de zăpadă care va veghea intrarea, ori o ghirlandă de becuri multicolore împodobind un brad artificial din grădina casei, vor da farmec nou unei clădiri anonime, unui balcon către care nimeni nu va întoarce altfel capul și aerul lor sărbătoresc va bucura trecătorii.

UN BRAD VERDE. Nins, decorat sau pictat, el va degaja un farmec naiv. Îl veți „planta" pe o terasă, pe un balcon, în curte, după cum vor îngădui condițiile.

• Pe un carton rezistent sau pe o foaie de placaj (un spate de dulap vechi, de exemplu) desenați conturul unui brad. Decupați-l folosindu-vă fie de virful unui briceag ascuțit, fie de un fierăstrău potrivit.

• Vopsiți-l în verde, lăsînd o fîșie pe marginea superioară pe care o veți colora în alb, așa ca să dați impresia de relief și zăpadă.

• Adăugați globuri, beteală și o ghirlandă de becuri electrice multicolore.

• Un brad autentic va fi la fel de apreciat. De altfel, oricare alt pom din grădina dv. va căpăta un aer feeric dacă îl veți împodobi cu o ghirlandă de becuri colorate.

UN OM DE ZĂPADĂ. Poate nu pretutindeni va ninge ca să puteți face din zăpadă un om cu nasul de ardei roșu. Dar ce ne împiedică să confecționăm un fals om de zăpadă ?

• Desenați-l pe un carton rezistent. Decupați-l urmînd conturul (cap, trup, picioare — o singură bucată), vopsiți-l în alb cu vopsea de ulei ; împodobiți-l cu un papion negru. Omul nostru poartă pantaloni roșii, pălărie neagră, fumează pipă și privește lumea cu doi ochi mari, rotunzi și negri.

• Nu uitați să fixați în spatele lui un suport, să puneți aproape un felinar aprins și chiar un brad cu funde roșii din plastic.

UȘA DE LA INTRARE... poate fi decorată cu un brad nins (alb) sau cu unul verde, în funcție de culoarea ușii.

• Desenați-l, decupați-l, vopsiți-l folosind procedeele mai sus-amintite. Împodobiți-l cu rotocoale colorate ca în fotografia noastră sau imaginați-vă alte decorații.

O MINI-HUSĂ PENTRU MĂTURĂ. Patronul acestei mini-huse vă este dat pe schema 2. (Un pătrat = 1 cm). Aplicați acest tipar pe țesătura aleasă pusă în două și croiți lăsînd rezerve pentru cusături. Tiviți, bordați cu zig-zag, decupați elementele decorative din fetru sau plastic și lipiți-le sau coaseți-le pe una din fețele husei.

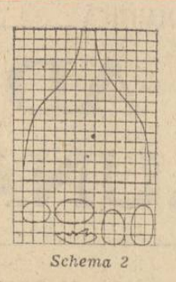

Schema 2

UN COȘ CU BUZUNARE. În aceste buzunare își vor găsi loc toate produsele de întreținere necesare unei gospodine ca și cîrpa de praf și parchet, măturica și peria etc., etc. Construcția lui pornește tot cu un simplu coș de hîrtie pe care îl veți mai înălța lipind de jur-împrejur un carton suplu și rezistent.

Ca să-l îmbrăcați vă propunem să alegeți zefir pepit alb cu albastru (ca pentru uniformele școlare).

• Croiți un dreptunghi lung cît circumferința cutiei plus rezerve pentru făcut curat și înalt cît coșul, plus o margine pe care o veți întoarce spre interiorul coșului. Croiți încă două benzi mai lungi decît primul dreptunghi, ca să poată fi ușor încrețite și avînd fiecare cam o treime din înălțimea totală a coșului.

• Fiecare bandă se decorează de-a lungul tivului cu cîte un zig-zag roșu. Decorați cu zig-zag și marginea superioară a dreptunghiului (vezi desenul). Tigheliți împreună diversele piese preparate și prindeți un zig-zag și pe marginea inferioară. Îmbrăcați coșul unind cele două capete printr-o cusătură de mînă. Îndoiți spre interior rezerva lăsată anume. Fixați-o lipind-o de coș cu o fîșie de hîrtie dată cu gumă arabică. În felul acesta îmbrăcămintea va putea fi ușor scoasă pentru a fi spălată. Faceți și un mîner.

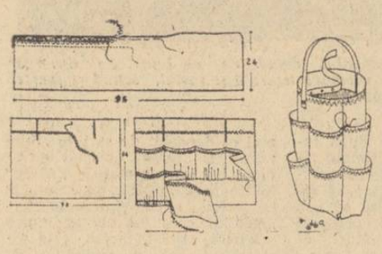

DISTRIBUITORUL DE SFOARĂ. De cîte ori ghemul de sfoară de care avem nevoie nu ne face necazuri, încurcîndu-se cînd ai mai multă nevoie să legi ceva în grabă. Iată o soluție simplă care va rezolva problema amuzant.

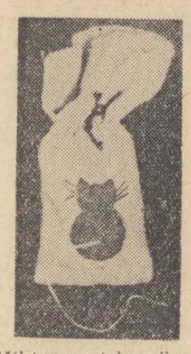

Faceți un sac mic dintr-o țesătură groasă (iută, cînepă). Decupați din plastic sau fetru roșu silueta unei pisici (vezi fotografia), coaseți-o pe sac. Brodați-i mustăți (cu punct de coadă). Puneți în sac ghemul de sfoară. Scoateți capătul firului prin dreptul codiței. Legați gura sacului și agățați-l la îndemînă.

Ingeniozitatea darului dv. va fi apreciată.

Ce să oferim copiilor noștri

Fără îndoială, o jucărie, chiar dacă în socotelile bugetare ale părinților nu e loc decît pentru o pereche de ghetuțe noi, o căciuliță călduroasă, sau o rochie frumoasă. Nu uitați că vitrinele magazinelor de jucării oferă un spectacol în fața cărora ochii copiilor privesc uimiți visînd să poată avea măcar una din minunile expuse. De pe acum povestesc ce au scris lui moș Gerilă și cum va fi păpușa, automobilul sau trenul pe care le vor primi. Nu-i dezamăgiți.

Dacă socotiți totuși că au destule jucării, că nu are rost să le cumpărați altele, înnoiți-le pe cele vechi. Încă de pe acum luați discret dintre lucrurile copiilor, jucăriile care trebuie lipite, reparate, vopsite. Dați-le o față nouă și oferiți-le în ambalaje frumoase ca pe niște obiecte noi. Copiii le vor primi cu plăcere.

Marea pasiune a fetițelor e să îmbrace și să dezbrace păpușile. Profitați de ceasurile de seară cînd cei mici dorm și...

REÎNNOIȚI GARDEROBA DOMNIȘOARELOR PĂPUȘI. Din resturi de lînă tricotați rochițe și bonete. Pentru păpușa preferată a fetiței dv. coaseți un mantou de blană — evident artificială — și o căciulită asortată. Ca să-l croiți ajutați-vă de schemele noastre mărindu-le la dimensiunile dorite.

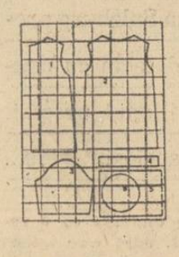

BUBURUZE ȘI ȘORICEI CARE FUG. Din nucile pe care le veți folosi de sărbători pentru dulciuri, alegeți pe cele mai mari.

Despărțiți cele două jumătăți de coaje cu grijă să nu le crăpați. Goliți-le de miez. Vopsiți pe unele în roșu viu (buburuze) pe altele în gri (șoricei). Cu puțină vopsea neagră marcați ochii, botul și punctele negre de pe buburuze. Ca să le faceți să meargă, puneți în fiecare nucă cîte o bilă (o mărgea). Astupați apoi deschizătura jumătăților de coajă lipind pe ele cîte un carton rezistent tăiat după forma nucilor. Înainte de a lipi cartoanele, faceți în centrul fiecăruia cîte o gaură rotundă, prin care bila să poată ieși pe jumătate cînd șoricelul sau buburuza sînt ținute în poziție firească. Din fire de lînă neagră faceți mustățile șoricilor și antenele insectelor. Dintr-un fir mai gros de lînă gri, codița șoricilor. Dintr-o mănușă veche de piele tăiați mici triunghiuri pe care le veți lipi pe cochiliile nucilor închipuind urechile șoricilor.

URSULEȚUL CU SURPRIZE. Un copil va fi de două ori încîntat să primească acest mic animal, care va fi în același timp o pungă cu bomboane și o mănușă de baie.

Confecționați la început, dintr-un rest de prosop piușat, o mănușă de baie (un săculeț dreptunghiular) căruia îi veți fixa

Invățați copiii să facă daruri

...nu cu banii dv., ci din economiile lor sau, mai bine încă, folosindu-și ingeniozitatea și priceperea. E un mod de a lupta împotriva egoismului, împotriva credinței că totul li se cuvine și că persoanele majore sînt făcute ca să dea iar ei ca să primească.

CE POT DĂRUI COPIII

Mănuși de apucat vasele fierbinți. Cu ajutorul unei surori mai mari, sau a învățătoarei, o fetiță va putea confecționa pentru mama sau bunica ei o pereche de mănuși groase de luat cratițele fierbinți de pe foc și mai cu seamă tăvile din cuptor.

• Un rest de molton, puțin finet pentru dublură, un șiret decorativ, cîteva fire de bumbăcel asortat pentru brodat e tot ce e necesar pentru aceste mănuși.

• Cum se confecționează ? Puneți mîna cu degetul mare depărtat de palmă pe o hîrtie și desenați conturul ei rotunjind linia de deasupra degetelor. Apoi, urmînd liniile desenate tăiați adăugînd cîte 3 cm de jur-împrejur. Lăsați și un plus de 6 cm de la baza degetului mare în jos.

• Puneți tiparul obținut pe pînză și pentru fiecare mănușă croiți-l de două ori din molton și de două ori din finet. Tigheliți fața și dublura deodată. Bordați baza mănușilor cu șiretul decorativ și tot din el faceți și cîte o agățătoare. Brodați pe fiecare mănușă desenul din schema noastră.

Atenție ! Nu faceți ambele mănuși pe aceeași mînă.

Șiraguri multicolore din mărgele de hîrtie. Chiar și cei mai puțin îndemînatici dintre băieți pot încerca confecționarea acestor „bijuterii".

Procurați-le cîteva reviste vechi cu ilustrații colorate, dați-le o foarfecă, o andrea de tricotat, lipici, puțin lac, o pensulă, un fir subțire de sîrmă și bineînțeles îndemnați-l să citească explicațiile de mai jos.

• Tăiați din hîrtie triunghiuri cît mai lungi posibil. Baza lor poate varia între 2—3 cm.

• Rulați strîns triunghiul de hîrtie în jurul andrelei, începînd cu baza lui.

• După două-trei tururi puneți un punct de lipici ca să fixați mai bine hîrtia și continuați să o înfășurați pînă la vîrful triunghiului, pe care de asemenea îl veți fixa cu puțin lipici.

• După ce ați confecționat toate mărgelele înșirați-le pe un fir de sîrmă ca să le puteți lăcui pe toate deodată. Folosiți lăcul alb de unghii.

• Lăsați-le să se usuce. Scoateți-le de pe sîrmă și înșirați-le pe un fir rezistent. Mărgelele dv. pot fi dăruite. O soră mai mare și chiar o mamă tînără va fi bucuroasă să le poarte.

Pagină realizată de Olimpia ȘTEFĂNESCU

MAI SÎNT 26 DE ZILE PÎNĂ LA Anul Nou — O SĂRBĂTOARE CARE SE PREGĂTEȘTE DIN TIMP

La ora cadourilor

Un colier, o brățară, un parfum bun, un bibelou de preț, o carte rară, un tablou sînt fără îndoială daruri care fac plăcere, dar sînt daruri pe care nu oricine și le poate îngădui și apoi un dar costisitor nu are întotdeauna rațiune. Rămîne însă la îndemîna fiecăruia posibilitatea de a face un dar discret, realizat cu mijloace modeste dar determinat de dorința de a face o bucurie celor pe care îi iubim.

E vorba de darurile pe care le putem confecționa singuri. Sînt cadouri care fac plăcere deopotrivă, celui care le oferă și celui care le primește.

Daruri pentru o gospodină grijulie

Mamei, unei rude apropiate, unei bune prietene puteți să le dăruiți unul din obiectele de mai jos, pe care cu puțină îndeminare, cu puțină imaginație și răbdare le veți confecționa în cîteva ceasuri libere.

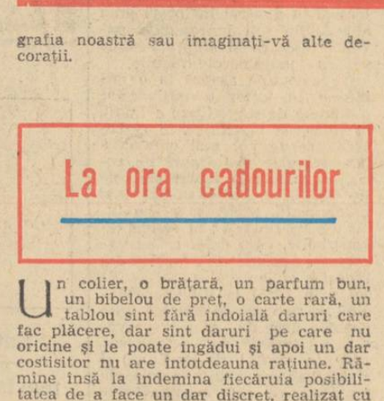

Schema 1

UN COȘ DE HIRTIE. Procurați-vă de la o papetărie cel mai ieftin coș de hîrtie din carton. Îmbrăcați-l într-o țesătură mai plină gen sac. Lăsați o rezervă de 10—15 cm pe care s-o îndoiți spre interiorul coșului în jurul circumferinței superioare. De jur-împrejurul marginilor de sus și de jos lipiți un zig-zag verde sau alt șiret decorativ. Măriți la dimensiuni reale tiparele indicate pe schema dată (1) (un pătrat = 1 cm). Aplicați-le pe resturi de fetru sau plastic. Alegeți fetru roșu pentru tomate ; galben pentru piciorul ciupercilor ; cafeniu pentru pălăriile lor, verde pentru frunze. Decupați-le. Lipiți aceste elemente decorative pe coș.

CORESPONDENȚĂ

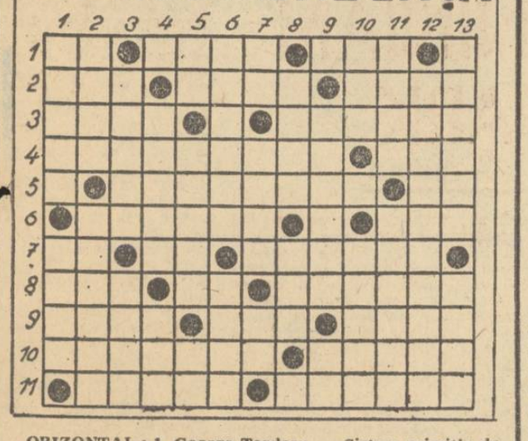

ORIZONTAL : 1. George Teodoru. — Sistem primitiv de corespondență. — Destinație. (fig.) 2. Se sare... — Medicament popular. — Acolo se încarcă corespondența în tren. 3. Localitate în Italia. — Substanță organică. 4. Autorul comediei „Scrisoarea pierdută". — Acum. (mold.) 5. Compozitor vienez (sec. 19) autorul liedului „Către poștalionul Cronos". — Transporta odinioară corespondența... 6. Autorul melodiei de muzică ușoară „Printre rinduri". — Comună în Elveția. 7. Bluză rurală. — Un timbru... de zece ! — Scriitor francez (sec. 19), autorul romanului „Scrisorile de la moara mea". 8. Sublocotenent. (abr.) — Final de scrisorică ! — Altă denumire pentru acidul cianhidric. (chim.) 9. A pictat acuarela „Scrisoarea". — Nu-i a bună... — Ocol (reg.) 10. Autoarea poeziei intitulată „Scrisoarea către Moș Gerilă". — A tria și aranja corespondența pe categorii. 11. Porție. (fig.) — Autorul poeziei „Scrisoare mamei".

VERTICAL : 1. Scriitor român (sec. 19) din a cărui operă sînt bine cunoscute „Scrisorile către V. Alecsandri". — Poet clujean, autorul poeziei „Scrisoare Marianei". 2. Poet român contemporan, autorul poeziei „Scrisoarea Marusiei" — A compus melodia de muzică ușoară „Răvaș de dor" 3. Popor din Asia, al cărui nume a inspirat pe Montesquieu să scrie niște cunoscute „Scrisori". — Localitate în Maroc. 4. A striga... din tot sufletul. — Bătut în cap... 5. În tolbă ! — Îți spune viitorul... (fig.) — Început de misivă ! 6. A scris poezia „Ultima scrisoare" (vol. „Cîntece de pierzanie"). — Există una a „scrisorii" în opera „Evghenie Oneghin" de Ceaikovski. 7. Para ! — Comună în jud. Mureș. — În serie ! 8. Pe ea mergea odinioară poștalionul... — Drum de transport... 9. Mesagerul zeilor. (mit.) — Cesium. 10. În regie ! —Număr gramatical care indică două exemplare. (pl.) 11. Colet. (fig.) — A compus melodia „Îți scriu o scrisoare". 12. Le plac scrisorile de dragoste... 13. A scris poezia „Scrisoare către anul 2.000". — Comunitate gentilică.

Marcu FILOTI

Cuvinte rare : VNA — ACOL — TAZA — ABUD

Un zîmbet...

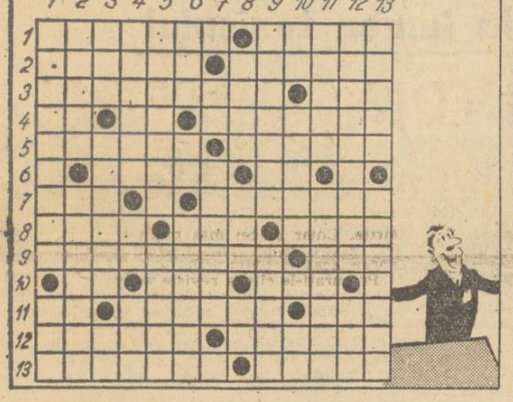

ORIZONTAL : 1. Are haz. — Zîmbește... reținut. 2. Comedii cu adresă. — Bine dispuși. 3. Umblă... creanga. — Roade lemne... 4. Face o invitație... — ...de două ori. — Dintr-o bucată. (fem.) 5. Manifestări în temă. — Neintonat. 6. Luat cu arcanul. — O operă... mai mică. 7. Un instrument... de perspectivă. — Merge pe sîrmă. 8. Listă de acte, sau de... piese. — Pentru — Itinerare. 9. Acțiunea de a face față... lemnului. — Arena jocurilor de artificii. 10 Începe gălăgia ! — Ride de ce își aduce aminte... (pop.) — Aparține vorbitorului. 11. Personal depășit de vreme... — Au loc seara... — Total sub stăpînirea altuia. 12. Se spune cu veselie... — ...și fac înțepături cu haz. 13. Prieten cu Păcală. — Decor.

VERTICAL : 1. Fără a fi erou de basm, înghite tot ce-i ese în cale. — Isteț în primul rînd ! 2. Vis de vrabie. — Urmași... eminescieni. 3. Bătuți pe jumătate ! — Rezervă de materie primă pentru umoriști. — La un capăt de salon ! 4. În temă, pe 13/13. — Surid cei de pe margine ! Floare în devenire. 5. Prezența nepărtinitoare într-un diferend — Tînără speranță... în orice școală. (fem.) 6. Decor alb de sezon. — La un capăt de lulea ! — Înmulțire... gramaticală. 7. Puțin roșinos ! — Adunare... enigmatică. 8. Un drum al inimii... — Muzică... în comun. — Puțină tuică ! 9. Intermediar la... nuntă. — Smirghel. (neol.) 10. Doi căței de usturoi ! — Spaima pădurii. — Aripi în zbor ! 11 Suprem ca facultate... — Se etalează cu zîmbetul pe buze. 12. Produce mai mult decît zîmbete... — Capacitate mostenită... 13. Îl urmează pe maestru... — Un copil care își dă bătăi de cap... (adj.)

Aurel IONESCU

Cuvinte rare : LUD — SAD — EMERI

DEZLEGĂRILE JOCURILOR APĂRUTE ÎN NUMĂRUL TRECUT

ȘAH

ORIZONTAL : Pătrățele — V — Upa — Revista — Țara — Mat — Rr — Risca — Elan — Ra — As — Praga — Oraș — Piese — Cît — Tal — K — L — A — Acut — Rege — Decar — Careu — Acaparat — Nt.

LUME

ORIZONTAL : Bănuță — Dinicu — Arie — Dragomir — Tm — Caen — Opri — Mărar — Vieru — T — E — Omenire — Sp — Ludemis — Me — Al — Om — Re — Ta — Cale — Mălineanu — Dan — An — Cea — Invada — Nada — Cantemir.

GURIER SĂPTĂMÎNAL

SPIRIT DE IMITAȚIE?

de Mihai STOIAN

Chestiunea pare minimă, dar ascunde un tîlc suficient de important. *M. R.* din Buhuși îmi scrie : *„Intri într-un restaurant, ceri de mîncare și, cînd să-ți alegi băutura, o jumătate din dreptul tău, de client, îți este dintr-odată răpită : poți alege felul de băutură, însă cantitatea... Transcriu un dialog avut de multe ori :*

— Dați-mi și un pahar de vin.

Ospătarul te privește de parcă atunci ai fi picat din Lună.

— Nu servim decît sticle înfundate, de trei sferturi...

— Bine, bine, dar sînt singur, ar însemna să plec pe trei cărări.

O ridicare din umeri, atît. Nu știu ce „rațiuni" mă obligă pe mine, cetățean adult, vaccinat, și cu o sete... ponderată, să dau pe gît o sticlă întreagă de vin și nu un singur pahar ?"

Chestiunea ridicată de corespondentul *M.R.* merită să fie dezbătută în rubrica de față, deoarece am primit, nu o dată, scrisori expediate de soții și de copii, îndurerați, care se plîngeau de atmosfera din casa familială, pentru că... soțul sau tatăl bea vîrtos, viciind raporturile normale, civilizate, ca urmare a abuzului de alcool ; ca să nu mai amintesc scrisorile primite referitor la acei șoferi iresponsabili care pleacă la drum bine băuți și provoacă accidente, omoară și schilodesc oameni. Problema e „mondială" și pot da un singur exemplu elocvent, o statistică britanică : 175 000 alcoolici, alte 225 000 persoane în primejdie de a deveni alcoolice — fiecare dintr-aceștia absentînd fără motiv, de la serviciu, între 40—60 de zile anual — atenție ! cam tot atîtea zile de *luni* sînt într-un an, ziua în care, se mai întîmplă și la noi, unii lipsesc nemotivat de la slujbă. Alcoolul, recunoscut pe glob drept *inamic public* se insinuează abil — după opinia specialiștilor — în organismul omului, îl cîștigă și apoi îl... exploatează, măcinîndu-l treptat.

Cu atît mai periculoasă e deprinderea de-a bea peste măsură, atunci cînd avem de-a face cu tineri : *„Eram internat într-un spital și mi-a fost dat să văd cîțiva tineri aduși în stare destul de gravă ca urmare a unor „chefuri de pomină", băieți de 17—25 de ani care, de cum termină treaba, se înfundă într-un local și beau pînă seara, pînă noaptea, asta zilnic"* (îmi scrie *ing. R.B.* din București). Desigur, aveți perfectă dreptate, stimate R. B. atunci cînd afirmați că *„băutura devenită practică, și încă una cotidiană, reprezintă în fond o îndepărtare involuntară de la realitate, de la satisfacțiile și îndatoririle pe care viața ți le oferă și ți le impune pe parcursul existenței"*. Pe de altă parte însă, trebuie avut în vedere și un viciu de educație : nu toți tinerii știu, concret, cum să-și cheltuiască timpul liber. Cînd nu deschizi o carte, cînd nu mergi la un spectacol (mulțumindu-te cu filmele de aventuri), băutura îți dă iluzia că ai toate motivele de a fi mulțumit de tine, deși, evident, situația este complet contrarie. Așadar, dacă ne-am limita în discuție doar la tineri (dar nu văd de ce am face asta, doar poate pentru că ei reprezintă o „zestre" absolut nealterată), ar trebui să nu uităm teribila lor „putere" de *contagiune*, spiritul lor de *imitație*. Mai de mult, un medic de la Urgență îmi povestea cazul unui băiat care, la prima chenzină din viața lui (era să fie și ultima) s-a văzut înconjurat de alți băieți, mai „bătrîni" la locul acela de muncă, stăruind cu toții să meargă să se cinstească, adică să cinsteacă luarea celui dintîi salariu. Zis și făcut ! S-a băut „tare" și tînărul în cauză (a și fumat enorm, deși nu fuma) a căzut la pămînt. Stop cardiac ! A fost salvat cu mari eforturi. Cu alte cuvinte, tentația băuturii, oamenii dispuși să te bage în local etc., acestea sînt lucruri pe care tînărul le va întîlni inevitabil, în cale, de cum va păși în viață un pic mai independent. Dificultatea constă însă în a-l structura astfel pe propriul tău copil devenit adult, încît atunci cînd se află singur, în absența ta, a părintelui, el să se comporte și să acționeze exact ca atunci cînd, minor fiind încă, se comporta și acționa în prezența părinților. Pseudo-independența (pe un teren neconsolidat, la o personalitate schimbătoare) îmbată la fel de primejdios ca și alcoolul. Trezindu-se pe picioare proprii, tînărul crede — ce naivitate dureroasă ? — că-și confirmă sentimentul de libertate și maturizare prin... băutură și țigară, în loc să înțeleagă că numai și numai *calitățile* sale intrinsece, siguranța mișcărilor *interioare* și *exterioare* îți conferă autentica *independență*. La care, firește, se mai adaugă și „detaliul" de loc nesemnificativ sesizat de *M. R.* — *Buhuși*, cu privire la... obligativitatea de-a goli o sticlă întreagă de vin, chiar atunci cînd tu, client, nu dorești decît un singur pahar (ce au de zis cei din alimentația publică ?).

UMOR STRĂIN

Poveste fără cuvinte
(EVA)

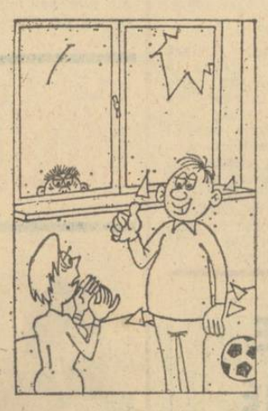

— Băiatul e un adevărat talent. A tras exact la „pătanjen"...

— Sînteți desigur surori, nu-i așa ?
— Nu, sîntem gemene.
(BERLINER ZEITUNG)

— Vino repede dragă, contele tocmai spune bancul cu cuțitul pentru cutiile de conserve.

— Știam că mai devreme ori mai tîrziu ai să vii !
(DOMENICA DEL CORRIERE)

Regizorul privește în sală prin vizorul cortinei și jubilează :

— Fraților, spune el actorilor, în seara asta nu trebuie să vă fie frică — sîntem în majoritate.

★

— Doctore, astăzi mă simt mult mai bine. Aș dori să închei tratamentul. Cît vă datorez ?

— Nu, nu domnule, nu sînteți îndeajuns de sănătos pentru a suporta o asemenea lovitură !

★

Un pictor abstracționist se plînge unui coleg :

— Sînt în mare încurcătură : doamna care mi-a comandat portretul dorește să-i schimb culoarea ochilor.

— Ei și, ce-i așa de greu ?

— Da, pentru că am uitat în ce loc am pictat ochii.

ÎNGRIJIȚI-VĂ SĂNĂTATEA

E.M.B. — București. *Dacă situația nu se va normaliza în două luni, este bine să se adreseze medicului endocrinolog.*

NOVAC CANTEMIR — Iași. *Petele pigmentare pe care le prezentați sînt probabil în legătură cu activitatea dv. profesională. Vă adresați specialiștilor clinicii dermatologice din Iași și dacă vor considera necesar o să vă îndrume către clinica bolilor profesionale.*

O. FELIX — Oradea. *Nu este necesar nici un tratament. Va evolua normal.*

DORIN N. — Sibiu. *Pentru depilare se folosesc produsele speciale care se găsesc la magazinele cu articole cosmetice sau vă adresați unui cabinet de cosmetică.*

SAGHIN PAUL — București. *După o hepatită recentă este contraindicată cura heliomarină. În cazul dv. nu vă sfătuim să consumați Pepsi-cola și nici să vă pasioneze țigările. Durata regimului alimentar se stabilește în funcție de starea clinică și de rezultatul probelor de laborator. Aceste controale le veți repeta la indicația medicului care vă urmărește evoluția bolii.*

N.V. — Iași. *Bilbiiala se poate vindeca. Vă adresați medicului neuro-psihiatru pentru tratament și unui logoped pentru a face exercițiile de reeducare a limbajului.*

BUGNER CECILIA — Turda. *Bineînțeles că această consultație prin corespondență nu poate rivaliza cu o internare în clinica medicală, dar pentru că ne acordați atîta încredere vă recomandăm Fiobilin — o cură urmată de un tratament cu Anghirol—picături. Crizele migrenoase sînt în cazul dv. în legătură cu diskinezia biliară. În timpul crizei luați Antimigrin, cît mai devreme — de la primele semne. Pentru boala Raynaud vă recomandăm la ASCAR-București. Bolnavul poate beneficia de o cură balneară la Vatra Dornei sau Buziaș.*

Dr. Ana MURGULET

Consumați

BANANELE

VARIETATEA CAVENDISH

Fructul cu cel mai bogat conținut în calorii, vitamine și săruri minerale

ATENȚIUNE!

BANANELE se pun în vînzare înainte de a fi coapte, avînd coaja verde și miezul crud. Nu le consumați în acest stadiu ! Păstrați-le cîteva zile, de preferință la temperatura camerei !

BANANELE sînt comestibile cînd coaja lor este perfect galbenă, cu pete negre sau maronii.

Abia atunci veți descoperi gustul lor delicios !

BANANELE, fructul ideal pentru dvs. și copiii dvs. !

Exportator : AGREXCO

Tel-Aviv

STICLUȚA CU CIANURĂ

Amenințarea era a asasinului?

(Urmare din nr. trecut)

Căpitanul Ștefan Simion urcă într-un suflet scările Institutului la care funcționa ca cercetătoare Cornelia Udreanu. Ea era cea indicată de colonelul Horia, ca fiind numărul trei de pe listă. Știa că la acea oră o găsește încă singură la birou și dorea cu orice preț să profite de această împrejurare...

— Bine ați venit, tovarășe căpitan. Nu v-am văzut de multă vreme, începu Udreanu. Dar, ce vînturi v-au adus pe aici ?

— De această dată, parcă ceva mai serios. Știți, e ceva, domnișoară Cornelia, care te prinde în mreje proprii și cînd te trezești, nu mai poți să-ți revii.

— Interesantă declarație, dar eu cu ce vă pot fi de folos ? continuă mieros cercetătoarea.

Încercarea ofițerului de a răspunde a fost întreruptă de zbîrniitul prelung al telefonului. Udreanu privi întrebătoare spre Simion.

— Răspundeți, nu vă sfiiți ! o sfătui el.

Pentru început, Simion nu înțelese cu cine anume discută interlocutoarea sa. Abia tîrziu, spre sfîrșit, și-a dat seama că era vorba de Mioara Vișan. De aceea o și întrebă, așa pe neașteptate, imediat ce Udreanu puse receptorul în furcă.

— E frămîntată cumva Mioara Vișan ?

— Nu prea. Se plîngea doar că iar a fost întrebată despre Ioana Luparu... Și ce fată mai era ! Păcat, s-a sinucis ! Cel puțin, așa mi-a spus Mioara, sau așa se pare...

— Credeți că avea vreun motiv care s-o îndemne la sinucidere ?

Cornelia Udreanu, rămase puțin pe gînduri. Pentru moment lăsa impresia că nu știe ce răspuns să dea Căpitanul Simion repetă, parcă pentru sine, aceeași întrebare.

— Știu eu ce să spun ? Era o fată energică, destul de optimistă, chiar pasionată de munca ei. Părea însă că ascunde ceva...

— Dar inginerul Doru Lăzăreanu, cumnatul doamnei Vișan, credeți că tot „ascundea" ceva ?

— Nu mai știu nici eu ce aș putea raporta în plus. Parcă merg toate în gol...

Horia rămase pe gînduri. Nu știa încă cu exactitate ce le-ar putea spune subalternilor săi, deși în sinea sa era convins că numai perseverența va duce în final la un rezultat sigur. Nu îndrăzni însă să le vorbească despre aceasta. Gîndi și evident nu greșea, că ar fi fost de prisos. Ordinele sale au fost executate pînă în cele mai mici amănunte. Dorea totuși să încerce o explicație, dar telefonul care în aceste zile nu-l mai lăsa, sună din nou.

— ...Cine ? întrebă Horia în receptor cu o voce care trăda o ușoară enervare...

Serialul nostru de sîmbătă

Cornelia Udreanu se aștepta să fie întrebată despre acesta mai ales că întotdeauna evita să discute în legătură cu rudele unor prieteni sau prietene, și mai ales, despre cei cărora pretindea că nu le cunoaște viața personală. Se hotărî însă și răspunse.

— Nu vă prea înțeleg... Să știți că nici nu-l cunosc bine. O singură dată, se pare, mi-a făcut cunoștință cu el, Ioana Luparu. Întîmplător m-am întîlnit cu el pe stradă. Apoi, chiar cumnata lui Doru, Mioara, mi-a vorbit despre el, în niște termeni foarte frumoși...

★

Colonelul Dumitru Horia convocă urgent pe cei doi ofițeri care se ocupau de „cazul Luparu". Era în posesia unor date noi și dorea să se pună la curent și cu noutățile stabilite de aceștia.

— ...Poftiți, poftiți, începu destul de precipitat Horia, cînd cei doi ofițeri pătrunseră în biroul său. Luați loc. Ei, cum merge ?

— Nu prea ușor, tovarășe colonel, îndrăzni Zamfir primul. La prima vedere, datele par niște indicii foarte subțiri. Așa-zisul cerc de bănuiți, în loc să se strîngă, pare că se dilată.

— Și la dumneata, tovarășe Simion ?

Toader Vișan, îl caută pe căpitanul Zamfir ?... Să fie condus la mine...

Toader Vișan intră în biroul colonelului Horia cu capul plecat. Privi spre cei doi ofițeri ce erau de față și luă locul oferit de Horia.

— Vă ascultăm, tovarășe Vișan, începu colonelul. Știți, în asemenea momente...

— Asemenea momente, nu doresc nimănui, îl întrerupse Vișan. Am, domnilor, o stare sufletească pe care, sincer să fiu, n-o pot exprima. Dar să mă explic totuși. Știți cine e asasinul ?

— Dar dv îl știți ? — se grăbi Horia să răspundă printr-o nouă întrebare.

— Cu exactitate, domnule colonel. Poate mă veți întreba pe ce mă bazez ? Încă nu știu. Dar vreau să vă ajut și, sigur, peste așa ceva nu se poate trece. E prea mult !

— Explicați-vă, îl sfătui apoi Horia.

— Nevastă-mea, domnule colonel !... Nu, nu mă priviți așa tovarășe Zamfir. E ea, v-o jur !

— Cum ați ajuns la o asemenea concluzie ? interveni căpitanul Zamfir.

— E greu de explicat. Am dovezi certe că Mioara m-a înșelat. Am găsit și un album în bibliotecă, după ce a plecat tovarășul Zamfir de la noi. I-am cerut explicații... M-a înșelat chiar și cu propriul ei cumnat, inginerul Lăzăreanu. Acesta e fratele meu vitreg.

— Și ce are această poveste cu...

Toader Vișan întrerupse întrebarea colonelului. Lăsa impresia că-l irită orice intervenție, orice lămurire care ar putea fi cerută în plus. Lăsa pe undeva să se înțeleagă că intervențiile ofițerilor ar fi un act de neîncredere în declarațiile sale. De aceea și de această dată, interveni, continuînd declarația sa verbală.

...Îmi amintesc că în urmă cu cîteva ceasuri, Doru Lăzăreanu, trecînd pe la mine, s-a dus în vizită și pe la Ioana. Mioara s-a dus și ea acolo, dar ceva mai tîrziu. A pretextat că dorea să împrumute o carte, un roman polițist. Erau amice, cel puțin așa pretindea ea, nevastă-mea. Nu știu cum i-a surprins, dar știu că a ieșit prea repede și foarte nervoasă. Mai tîrziu a amenințat-o pe Ioana destul de grav. I-a spus: „...o să te otrăvesc !". Nu mi-a dat prea multe explicații atunci...

— Dar acum, doamna Mioara a recunoscut față de dv ? a insistat din nou Horia.

— Ferească Dumnezeu ! ce să recunoască ? Față de mine ? (!) Eu însă mi-am făcut datoria și am constiința împăcată...

— Puteți dovedi că soția dv și-a tradus în fapt intenția ?

Vișan rămase privind spre Horia care-i pusese această întrebare directă. Însă nu știa cu exactitate ce să răspundă

— Știu eu ce să spun, domnule colonel ? Îmi este foarte greu să vă demonstrez adevărul. El însă există și eu nu mint...

Situația devenise și mai încurcată.

Desen de Tia PELTZ

Ștan VLAD
Petre Hladchi-BUCOVINEANU

(Va urma)

Nunta de aur

IOANA (70 de ani) și **NICOLAE ALEXE** (79 ani) din Ploiești, Șoseaua Nordului, Bloc 11 — **5 decembrie a.c.**

ELENA (77 ani) și **VASILE POPOVICI** (77 ani) din com. Rădășeni — jud. Suceava — **8 noiembrie a.c.**

MARIȚA (73 ani) și **VASILE OANEA** (79 ani) din com. Rădășeni, jud. Suceava — **8 noiembrie a.c.**

DOMNICA (71 ani) și **DUMITRU STOLNICEANU** (70 ani) din Vatra Dornei — **25 octombrie a.c**

SAFTA (68 ani) și **NECULAI EFTIMIE** (83 ani) din Bîrlad — **6 decembrie a.c.**

★

PAULINA (76 ani) și **ALEXANDRU CĂTĂLIN** (81 ani) din București — **1 decembrie a.c.**

MARIA (70 ani) și **ILIE POVARIU** (78 ani) din Sighișoara, str. Vasile Lupu nr. 14 — **23 noiembrie a.c.**

LINA (75 ani) și **DUMITRU SANDU** (77 ani) din Buzău, str Trifoului nr. 20 — **26 octombrie a.c**

FLOAREA (76 ani) și **DAN SIMION** (80 ani) din com Ibănești nr 274 jud Mureș — **12 august a.c.**

MARIA (71 ani) și **IOAN FĂTU** (71 ani) din București, str Sirenelor nr 90 — **20 iulie a.c.**

MEDIOCRITATEA, ÎNVINGĂTOARE LA SCOR...

de Valeriu MIRONESCU

În articolul trecut, îndemnam pe cititori să vadă realitatea așa cum este ea. Scriam că echipa noastră are multe găuri, în special în apărare. Mai mult, pentru cei cîțiva titulari fermi, n-avem înlocuitori de valoare, nu știm dacă avem înlocuitori de valoare. O politică de perspectivă se impune, nu numai pentru echipa națională, ci pentru întregul lot național considerat la minimum 22 de jucători. Încercările de a prezenta drept finite „formația de pe Wembley" sau „formația din Mexic" au fost și rămîn inacceptabile fiind contrare faptelor, contrare evidențelor de pe cîmpul de joc. Conservatorismul acesta provoacă ciudățenii vizibile pentru toată lumea. Iese dintre rînduri un fundaș central de 22 de ani — în locul lui apare unul în vîrstă de 30 de ani. Mai departe : Dinu, indisponibil, este și el înlocuit cu alt jucător trecut de 30 de ani ! Nu sînt în general împotriva jucătorilor „cu experiență" însă, la noi în țară, ei reprezintă acel fotbal pe vremea căruia eram ciuca bătăilor în Europa. Cu ei nu putem merge înainte, le știm plafonul posibilităților. În schimb, tinerii, dacă ne pricepem să-i înțelegem și să-i instruim, ne oferă o șansă, măcar în teorie. Și sîntem obligați să mergem pe această cale, este unica bună, celelalte duc înapoi. Rezultatul cel mai de preț pe care l-am dobîndit în ultimii ani — calificarea la turneul final al C.M. — s-a înfăptuit prin titularizarea unor tineri despre al căror talent părerile erau foarte contradictorii înainte de a fi jucat la echipa națională. Să nu uităm acest fapt, mai ales că unora le convine uitarea. Chiar unora dintre jucătorii așezați astăzi pe posturi de senatori de drept...

E adevărat, tentativele de înnoire — considerate apoi ca fiind reușite — fuseseră, aș zice, determinate de intervenția consecventă a opiniei publice sportive, a presei. Citeodată biroul federal fusese receptiv la semnalele publice și își impusese punctul de vedere în fața antrenorilor echipei. Și astăzi sînt conducători federali care doresc și cer un dialog public permanent cu privire la compoziția și perspectiva lotului reprezentativ. Din păcate ei nu au avut cîștig de cauză înaintea meciului cu olandezii. Or, acest meci era una dintre ocaziile prielnice pentru a se proceda la încercări, pe unul sau două posturi, măcar în apărare.

Noi însă ne-am mulțumit să schimbăm doar o literă și din Lupescu, să-l facem pe Lupescu, căpitan. Era să uit, avem acum patru „D" în atac, tot o chestiune de literă, fiindcă la urma urmei, numai Dumitrache rămîne singurul atacant veritabil. Se va zice că și acesta a jucat prost. Prost a jucat întreaga echipă. Doar Răducanu s-a salvat și ne-a salvat de vreo două goluri în plus. Dacă era pe teren vreun tînăr fundaș, de meserie, mai aveam o scuză, s-ar fi spus că experimentăm. Poate experiența ar fi fost reușită, dar de unde să știm dacă n-avem prieceperea și curajul de a încerca ?

Firește, o echipă de fotbal redutabilă nu se poate naște exclusiv pe baza selecției, chiar dacă aceasta ar fi inspirată, ceea ce nu e cazul. Echipa trebuie să aibă o concepție asupra jocului, un complex de idei limpezi care să-i călăuzească activitatea în teren. Numai din temporizare nu se poate trăi. Dinu, dacă tăcea, filozof rămînea. Ideea de joc și încă „centrală", chestiția cu „siguranța la mijlocul terenului" — altfel spus, tot temporizare ! — este de risul curcilor. Istoria fotbalului a cunoscut felurite păreri. Unii au zis că cea mai bună armă tactică e atacul, alții au cultivat teoria superdefensivei. Însă e pentru prima oară cînd aud, spus, așa, pe șleau, că hora la mijlocul terenului este principala idee de joc. Adică acolo unde nici nu marchezi, nici nu primești goluri, acolo să jucăm noi, frații lor !

În legătură cu cele de mai înainte, semnalez cititorilor că mentalitatea tactică, tocmai la jucătorii în care ne punem speranțele, este influențată în sens retrograd. Cu două săptămîni mai devreme de meciul cu olandezii, discutam cu președintele F.R.F. despre Dobrin și îi spuneam că evoluția piteșteanului e îngrijorătoare. Că Dobrin vrea să se impace cu cei care i-au provocat atîtea necazuri, asta nu e rău pentru interesele echipei. Dar această împăcare nu se rezumă la vorbe și sentimente, Dobrin a început să se impace cu ideea de joc! Na-ți-o ție, dă-mi-o mie, pasă pe aripă lui Sătmăreanu, pasă laterală lui Radu, pasă înapoi mai știu eu cui ! Lucrul ăsta pot să-l facă alți douăzeci de jucători care dau cu latul în minge ! De la Dobrin așteptam să-și dezlănțuie inventivitatea extraordinară cu care zăpăcește, pur și simplu, pe adversari și creează echipei momentele cele mai favorabile. Așteptam să-l văd luîndu-și responsabilitatea acțiunilor individuale, și pe aceea a șutului la poartă. Așteptam să simt amprenta personalității sale asupra jocului. În loc de toate acestea, un Dobrin care se estompează, un Dobrin bun pentru jocul de „siguranță la mijlocul terenului". Temerile se adeveresc, mediocritatea înfrînge o personalitate, mediocritatea o silește să se alinieze. Cineva scria că în campionatul nostru se remarcă o trăsătură, chinurile poziției : echipele au devenit de forțe egale, luptă pentru titlu chiar echipe ce fuseseră anul trecut pe punctul de a retrograda. Să avem iertare, și asta e o victorie a mediocrității în fotbalul nostru, totul, o apă și un pămînt... Dar suporterul n-ar fi suporter dacă ar accepta mediocritatea. Din suficiență și climat căldut nu se naște adevărata performanță. Sînt convins că numeroșii suporteri ai fotbalului românesc vor împinge în dreapta și în stînga pînă se va deschide largă calea talentelor — jucători, antrenori, conducători de cluburi, echipe.

În fotografie Cassius Clay ținînd în brațe un copil care-i poartă numele.

Luni, la „Madison Square Garden"

CASSIUS CLAY — OSCAR BONAVENA

Lumea boxului profesionist așteaptă cu înfrigurare apariția în ring a doi dintre titanii „grelilor", Cassius Clay și Oscar Bonavena. Evenimentul se va produce în seara zilei de 7 decembrie la „Madison Square Garden" din New York, și se crede că cele 20 000 de locuri vor fi vîndute în întregime în ciuda faptului că întîlnirea îmbracă un caracter amical. Meciul prezintă însă un interes enorm, atît pentru cei doi pugiliști care au toate șansele de a deveni challanger la titlul mondial deținut de Joe Frazier, cît și pentru amatorii celor doi boxeri ca să nu mai vorbim de spectatorul obișnuit, amator de asemenea confruntări tari.

Interesul deosebit ce s-a creat în jurul acestui meci a fost alimentat și de campania zgomotoasă de presă ce a precedat evenimentul. Ziarele americane, ca și cele din Argentina, țara de baștină a lui Bonavena, s-au întrecut în a publica declarațiile pompoase ale celor doi adversari care nu s-au sfiit a pronostica, fiecare în parte, că va cîștiga meciul prin K.O. Cassius Clay, de pildă, despre care se cunoaște că în timpul său liber scrie versuri, a compus un poem de 25 de versuri în care descrie cum îl va face K.O. pe Bonavena în repriza a noua, poem pe care l-a citit recent în cadrul unei întîlniri cu admiratorii săi. La rîndul său argentinianul, suspendat de federația sa pe timp de 90 de zile pe motiv că și-a lăsat să-i crească un păr mult prea lung, declară că meciul nu va dura 15 reprize, dar că nu știe exact rundul în care-l va scoate din luptă pe Clay.

Ce va fi luni seara ? Specialiștii susțin că șansele sînt de partea lui Clay deoarece este un boxer mai complet, în timp ce Bonavena mizează totul doar pe forța pumnului său. Vom vedea...

PE CULOARE ȘI ÎN CABINE

de Eftimie IONESCU

TOSHACK AȘTEAPTĂ BUCUREȘTIUL

Seara meciului de fotbal Țara Galilor — România ; înfofolit într-un demi de lînă „sută la sută englezească", Toshack, cea mai recentă și cea mai scumpă achiziție a fotbalului insular, (de la Cardiff City la Liverpool pentru multe zeci de mii de lire) nu arată deloc vesel. Deși... ar trebui să fie. Rhon Davies îmi explică de ce. „Moare de ciudă că nu poate juca astă seară. Conta foarte mult pentru cei de la Liverpool, o figură mare în selecționată. Eu mă consolez mai ușor. Toshack, deoc !" Astfel vorbea celălalt mare absent din unsprezecele galez. N-am îndrăznit să-l interpelez pe Toshack în aceie clipe. Am efectuat tentativa după joc cînd uriașul atacant, spaima portarilor la cornere, mi-a apărut parcă mai destins.. chiar mai bine dispus. L-am întrebat dacă e vesel pentru un 0 — 0 pe teren propriu?

„Nu. Se înțelege că un egal acasă este o jumătate de înfrîngere. Sînt amuzat la gîndul că voi juca la București în toamna anului viitor; trebuie să joc atunci, contra masivului portar al selecționatei române. Doresc să mă măsor cu el la mingile pe sus, unde, se spune, sînt greu de învins. Aștept Bucureștiul și duelul meu cu puternicul Răducanu..."

Răspunsul „gigantului din Giulești", în unul din viitoarele numere...

JOI SEARA PE LANCASTER GATE 22

Bomba" a căzut cu trei zile înaintea meciului cu reprezentativa R. D. Germane : — Ramsey i-a scos din lot pe Banks și Bobby Charlton, singurii „campioni mondiali 66" care au trecut de 30 de ani. Sentință crudă dar — după mulți — curajoasă. Sir Alf i-a apărat zeci de luni după finala de pe Wembley pe oamenii care l-au dus la victorie. I-a luat apoi la Guadalajara și la Leon. Și-acum, privind spre München 74, vrea să schimbe „distribuția". Cum au primit cei doi decizia selecționerului ? Foarte demn. Nici portarul lui Stoke City și nici „omul cu bagheta" de la Manchester United n-au acceptat să comenteze hotărîrea omului care i-a condus atîția ani în națională.

Joi seara, seara următoare jocului cu echipa R.D. Germane, în micul său birou de pe Lancaster Gate nr. 22, sediul federației engleze, Ramsey se întîlnea cu cei doi. După o jumătate de oră, acest trio celebru al fotbalului ieșea din vechea clădire. Un batalion de fotoreporteri, ziariști, operatori de televiziune i-a asaltat. Dar prada așteptată n-a venit. Zîmbitori, Ramsey, Charlton și Banks au declarat, că n-au nimic de adăugat celor știute. Mărturisirea gentilomului Bobby sintetiza, totuși, atmosfera în care se producea finalul său și al lui Banks, în echipa noastră : „Sir Ramsey și selecționata au făcut mult pentru Gordon și pentru mine. Le datorăm enorm. Ne permitem să credem că și noi am făcut ceva pentru selecționerul reprezentativei și pentru tricourile pe care le-am îmbrăcat de zeci de ori".

„Rolls"-ul lui Bobby a demarat scurt, purtînd pe toți eroii acelei scene de seară. Un reporter, peste măsură de curios, îi descoperea puțin timp după aceea în fața cîte unui whisky, în restaurantul lui „Royal Garden Hotel". „Pe uriașa terasă — în fapt plafonul sub care se găseau acum Ramsey, Banks, Bobby Charlton — cu patru ani și ceva în urmă, mii de oameni aclamau înnebuniți un pumn de oameni, nebuni și ei de bucurie, care ridicau mereu de-asupra capetelor o micuță statuetă de aur.

Pronosticul revistei „Magazin" la concursul Pronosport

1. „U." Craiova — Dinamo Buc.	X
2. U.T.A. — Farul	1
3. Jiul — Progresul	1
4. „U." Cluj — C.F.R. Tim.	1
5. Politehnica — S.C. Bacău	1
6. Steagul roșu — C.F.R. Cluj	1
7. Steaua — Petrolul	1
8. Atalanta — Palermo	1
9. Bari — Monza	1
10. Brescia — Livorno	1
11. Casertana — Mantova	X
12. Modena — Ternana	1
13. Novara — Taranto	1

SĂ NU CREDEȚI cumva că întrecerile de catch au dispărut. La Hanovra (R.F.G.) s-au disputat campionatele mondiale de catch (!) cu participarea unui mare număr de luptători din nu mai puțin de 30 de țări. Zeci de mii de spectatori prezenți la aceste reuniuni au demonstrat că acest sport continuă să se bucure încă de succes.

ÎN SPORTUL cu vise cîrmaciul are un rol însemnat. Și de obicei, atunci cînd nu este la înălțime, echipajul respectiv pierde. Membrii unui echipaj englez de 8+1, după ce au pierdut o competiție, au luat din

nou loc în barcă, de data aceasta fără a lua și vîslele. Fiecare dintre ei, pe rînd, a transmis comenzile cîrmaciului care a transpirat din abundență vîslind pînă la finiș.

SPORTIVUL american John Lakuto a călătorit cu caiacul său timp de 23 de ore pe apele, spumegînde ale unui fluviu, parcurgînd în acest timp peste 8 000 km. Întrebat la sfîrșitul acestei neobișnuite călătorii ce-și dorește, el a răspuns : „În primul rînd vreau să fac o baie, apoi nu vreau să mai văd în fața ochilor mei nici măcar o picătură de apă"...

MOZAIC

PORTARUL Lev Iașin, fosta glorie a sportului sovietic, a apărut de 78 de ori buturile echipei reprezentative a U.R.S.S. și este printre puținii fotbaliști care au luat parte la trei campionate mondiale.

PROMOVAREA echipei de fotbal din Puelba (Mexic) din categoria a II-a în prima a campionatului mexican a provocat în localitatea respectivă o adevărată euforie. Cetățenii orașului au sărbătorit timp de trei zile revenirea echipei lor în prima categorie după nu mai puțin de 20 de ani de ședere în categoria a II-a (unde retrogradase acum două decenii.

INTERMEZZO...

LA NINIAN PARK

de Ioan CHIRILĂ

La ora cînd scriu aceste rînduri, meciul cu Olanda nu se jucase încă, dar dumneavoastră, stimați cititori, mă veți ierta, sper, pentru curajul de a așterne două pagini fără să cunosc rezultatul... Acest intermezzo galez e un fel de comandă fermă din partea unui adolescent, Ducu Darie, care, după ce mi-a făcut onoarea de a fi citit mica poveste de la Dover, simbăta trecută, mă roagă astăzi, cu o curiozitate măgulitoare, să-i spun ce s-a întîmplat după ce am trecut de Folkestone, lăsînd în urmă cele 200 de tricouri multicolore.

...Dragă Ducule, cam peste o jumătate de oră am ajuns la Londra, în Victoria, o gară tare bătrînă, de pe vremea lui Dickens. N-am prea avut timp să-i admirăm cupola, pentru că a trebuit să coborîm. Metro-trenul spre Cardiff pleca dintr-o altă gară, Paddington... Așa am zburat vreo 7 stații de metro... Știi cu ce seamănă metroul londonez ? Cu un muzeu de ceară. De ce ? Pentru că nu vorbește nimeni... Ajunși la Paddington, fuga-n tren. Un vagon lung, fără compartimente. Și iar nu vorbea nimeni...

Ca să nu mai lungesc vorba, te poftesc acum să coborîm împreună, la Cardiff... Hotelul „tricolorilor" — la doi pași. Dar, nici o cameră liberă. Și nu numai aici, la „Park"... După îndelungi tratative un portar italian de la „Grand", sensibil la faptul că a descoperit în noi admiratori ai lui Riva, a izbutit să ne înghesuie într-o cameră în care perdelele lungi se mișcau ca în „Zece negri mititei" dar nu din cauza fantomelor. Am încercat să „string" ferestrele, dar n-am reușit. Mi-aduc aminte doar că, pe geamul aburit, o mînă necunoscută scrisese F.C. Liverpool, probabil un memento pentru eventualii oaspeți români... Afară ploua mereu. Am adormit greu, visînd că meciul cu Țara Galilor se va juca la Napoli, în mai.

...Iată-ne acum pe stadionul Ninian Park. Mai e o jumătate de oră. Plouă în rafale. Cobor pe gazon. Mă uit spre reflectoare. Plouă atît de tare și cu săgeți atît de ascuțite încît am impresia că sînt la Padina...

Cineva din administrația stadionului ne poftește în holul Ninian Parkului. Aici e cald și bine. Bem ceai. Ziariștii galezi toarnă puțin lapte în ceai... Mă abțin. Ceaiul n-are nici un gust dacă îi tulburi culoarea de vitraliu. Mă gîndesc că peste puțin timp picioarele subțiri ale lui Dumitrache vor avea „piele de găină" pe vijelia de afară.

Mai sînt 15 minute. Mă uit pe un perete. Mă intimpină o fotografie mare, de vreo trei metri lungime. Reprezintă o fază de poartă. Goal keeper-ul căzut conlemplă neputincios mingea care a depășit linia albă. Mă apropii. Citesc : Wembley, 1927... Cardiff City-Arsenal 1—0 în „the Cup of England". Numele celor patru jucători prezenți în față scris cu litere mari, de placă comemorativă. Butler, Parker, Davies, Lewis (Lewis e portarul căzut al Arsenalului). Un bătrînel văzîndu-mă că notez numele jucătorilor, se apropie de mine : „Fotografia asta e, de fapt, altarul stadionului Ninian Park. A fost o mare victorie Cupa Angliei în Țara Galilor !". Apoi își scoate portofelul, trage o fotografie și mi-o arată „Priviți și dovada. Prietenul meu Keenor, ținînd Cupa în mîini... Ce repede au trecut acești 43 de ani !"...

Am privit îndelung fotografia-frescă... Cîțiva bătrîni în redingotă își sorbeau ceaiul, admirînd pentru a mia oară plonjonul inutil al lui Lewis.

...Meciul Țara Galilor-România s-a terminat. Jucătorii români și cei galezi părăsesc aproape simultan vestiarele. Afară plouă mereu. Cîțiva zeci de copii întind spre Dumitrache programele pe care scrie „Wales v. Rumania. Ninian Park, Cardiff. Wednesday, 11 — th November 1970". Apoi întreg grupul de copii o îndreaptă vesel spre Mike England și spre Wyn Davies pentru a le atinge paltonul sau, măcar, ciucurii fularelor imense, aruncate neglijent peste umăr.

Șoferul autobuzului nostru pornește motorul. În jurul autobuzului nostru se află peste 100 de copii. Cîntă în cor. Dacă nu i-aș fi auzit pe englezi cîntînd la Londra, pe Wembley, după ce Dumitrache egalase din penalty, aș fi fost mirat... Îl întreb pe interpretul nostru — un doctorand în limba franceză — ce anume cîntă copiii. Și sir Alfred îmi răspunde în franceza lui impecabilă : E un vechi cîntec galez cu un refren interesant : „Astă seară nu e cazul să fim supărați".

Ploua într-una. Și copiii cîntau mereu...

Din lumea tenisului

„PEPSI COLA" ȘI... PETROL

„Pepsi cola" va stinge bomba incendiară de la Forest Hills ? Formulate pe un ton afirmativ, aceste cuvinte, rostite în urmă cu cîteva zile aparțin lui H. Pearson, reprezentant pe lîngă Federația Internațională (F.I.L.T.) al firmei „Pepsi cola" care finanțează competiția „Marele Premiu" desfășurată sub egida F.I.L.T. (În clasamentul ei — după o frecvență neregulată — Ilie Năstase ocupă locul 10 iar Ion Țiriac 14). Dar să facem o scurtă deplasare la locul... lansării.

Forest Hills, 13 septembrie Campionatele internaționale Open ale S.U.A. au luat tocmai sfîrșit. Personalitățile de specialitate și ziariștii părăsesc grăbiți pe marii cîștigători, Ken Rosewall și Margaret Court, îndreptîndu-se spre o altă conferință de presă, organizată, poate, cu și mai mult fast. Punctul central: Mike Davies, diriguitorul grupării profesioniste (W.C.T.), patronată de milionarul texan Lamar Hunt, prezent în fotoliul de onoare. În proaspăta sa biografie de lider figura și eșecul de a căpăta controlul asupra principalelor turnee oficiale desfășurate sub controlul F.I.L.T., precum și un altul, de mai mari proporții: compromiterea acelorași turnee, deci și „Marele Premiu", prin neparticiparea unora dintre capetele de afiș ale promotorilor. Departe de a se descuraja el și-a mărit numărul jucătorilor deținuți prin contract (în prezent 27, prin Ashe, Lutz și Pasarell) și, totodată, a cîștigat un control financiar total asupra celeilalte grupări profesioniste, N.T.L., condusă de Mc Call.

În această postură, el a lansat în septembrie „bomba": organizarea în anul 1971, în primă ediție, competiția „Campionatul lumii" Participanții, în număr de 32, urmau să fie aleși de pe tabelul celor mai buni jucători din lume de către un comitet alcătuit din ziariști de specialitate. De altfel, foarte competenți (între timp el au înscris în rîndul participanților și pe campionul nostru, Ilie Năstase, optat în unanimitate). „Bomba" de la Forest Hills a fost urmată pe parcurs de precizări belicoase, dintre care desprindem esența celor cu dată mai recentă: „Campionatul lumii" urmează să se desfășoare timp de douăzeci de săptămîni în tot atîtea orașe, Europa figurînd cu metropolele Paris și Viena.

Acestor veritabile declarații de război, partea direct vizată, F.I.L.T., a răspuns prin diferite luări de poziții, în primul rînd strîns legate de „arma" sa, „Marele Premiu". În știrea de ultimă oră care ne-a parvenit — alături de confirmarea că F.I.L.T. nu va recunoaște „Campionatele lumii" — se vorbește despre amploarea pe care o va căpăta „Marele Premiu" în 1971, această competiție primind adeziunea și a unor federații cu atitudini mai rezervate.

În acest context, deși recunoaștem că în cazul de față „Pepsi cola" are și o a treia proprietate — e dătătoare și de bani — vorbelor lui A. Pearson le punem semnul incertitudinii...

Nu trebuie ignorat că rivalul său, Lamar Hunt, posedă un lichid de culoare apropiată, care se numește... petrol.

Paul CERNESCU

Mozda

Subaru R 2

AUTOMOBILELE JAPONEZE SE IMPUN

Iată două din ultimele creații ale constructorilor japonezi : MOZDA și SUBARU R. 2 Precum se vede din fotografiile de sus, tipul „mini" a cîștigat și aici adepți, dat fiind faptul că este mult mai practic: consum redus, întreținere puțin costisitoare, taxe mai mici, posibilități de circulație și de parcare mult mai ușoare.

Menționăm totodată că industria constructoare de automobile din Japonia a cunoscut un salt spectaculos în ultimul deceniu. De la 1 700 000 de automobile produse în 1960 s-a ajuns la 15 130 000 în 1970. Automobilele japoneze invadează piețele lumii, devenind concurente serioase ale tipurilor produse în alte țări.

AUTOMOBILISM

PORNIREA MOTORULUI LA RECE

Ca să nu aveți greutăți în sezonul rece cu pornirea motorului, trebuie să vă îngrijiți din timp să-l pregătiți temeinic. S-ar putea însă ca și în asemenea cazuri să apară unele greutăți în pornirea motorului. Precum știți cauza principală o constituie acumulatorul. Cu cît temperatura este mai scăzută, cu atît scade și capacitatea acestuia. Remedii există în orice împrejurare. Iată cîteva pe care le propun specialiștii revistei „AUTOTURISM" și pe care le împărtășim și cititorilor noștri :

Folosiți iarna numai uleiuri fluide, indicate de fabrica constructoare. Schimbați uleiul chiar și atunci cînd, la începutul sezonului rece, nu îndeplinise parcursul normal.

Dacă aveți garaj, parcați mașina în „umbra de vînt" a casei, astfel ca motorul să se răcească cît mai încet.

Un sfat foarte vechi : demontați seara acumulatorul și luați-l în casă.

În timpul pornirii vor fi deconectate toate celelalte consumatoare de curent : lumini, radio, ștergătoare de parbriz etc.

Acționați demaratorul în reprize de cîte 10—15 secunde, nu de 2—3 secunde, deoarece masele motorului trebuie puse din nou în mișcare de fiecare dată — ceea ce necesită energie în plus — iar amestecul favorabil pornirii se poate forma numai într-un interval mai lung de învîrtire a motorului.

Unele motoare pornesc mai ușor cu pedala de ambreaj apăsată, altele nu. Puteți controla aceasta în felul următor : porniți motorul rece, și imediat ce merge în ralanti, apăsați pedala de ambreaj ; dacă turația crește, se recomandă pornirea o dată cu apăsarea ambreajului, dacă turația scade, fără.

După nopți umede și reci, o altă cauză a nepornirii motorului poate fi aprinderea. Demontați capacul delcoului și ștergeți umezeala din interiorul și exteriorul acestuia. De asemenea se vor usca fișele și pipele de bujii.

Distanța între electrozii bujiilor se va reduce la 0,5 mm, spre a obține o pornire mai ușoară. Dacă prin apăsări repetate de accelerație ați înecat motorul — s-au umezit bujiile — apăsați pedala de accelerație încet pînă la podea, menținînd-o în această poziție și acționați demarorul pe o durată mai lungă. În cazul că nici acest sistem nu are efectul dorit, trebuie să schimbați bujiile. De altfel, cine merge iarna cu bujii vechi nu face economie, ci risipă.

În unele cazuri, nepornirea motorului poate fi cauzată și de lipsă de benzină. Dacă supapele pompei de benzină nu funcționează absolut corect, vom descărca bateria fără rost. Un remediu provizoriu : umplerea rezervorului de benzină întotdeauna pînă la maximum. Astfel, în majoritatea cazurilor, din pricina fenomenului „vaselor comunicante" coloana de benzină va fi suficient de ridicată în conductă pentru a fi împinsă imediat în carburator. Menținerea în permanență a plinului de benzină împiedică totdeauna formarea apei condensate în rezervor, din pricina diferențelor de temperatură (regulă preluată din aviație !).

În principiu, orice motor recalcitrant va ameliora această însușire negativă dacă se folosește benzină cu cifră octanică mai ridicată. Această benzină este mai volatilă la temperaturi joase. În cazul unei temperaturi deosebit de scăzute poate ajuta umezirea cartușului filtrului de aer cu neofe lină.

Rubrică redactată de V. STĂNESCU

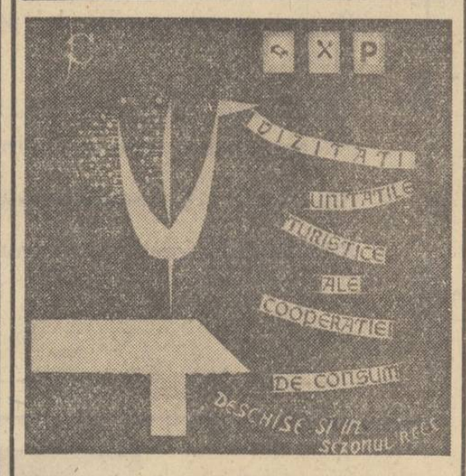

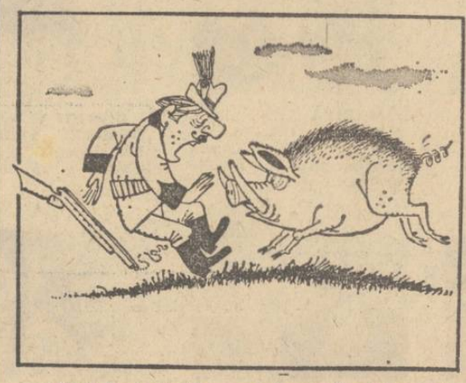

— Lasă, lasă, știu și singur că am făcut bine că m-am asigurat !

Luna cadourilor

Pentru toate vîrstele, pentru toate gusturile — cadouri !
Fiecare zi din LUNA CADOURILOR — o zi de bucurie !
1—31 decembrie

(5605)

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" —

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

ANUL XIV 688—SÎMBĂTĂ 12 DECEMBRIE 1970—8 PAGINI 1,50 LEI

AGENDA săptămînală

ÎN SPIRITUL PĂCII ȘI COLABORĂRII INTERNAȚIONALE

Opinia publică din țara noastră a urmărit cu viu interes, în tot cursul acestei săptămîni, desfășurarea vizitei tovarășului Nicolae Ceaușescu în Maroc, eveniment politic de primă însemnătate care se încadrează prestigios în contextul politicii generale de coexistență a statelor cu orînduri sociale diferite, de conlucrare și colaborare a lor pentru a asigura o lume a păcii. Apreciind importanța acestei vizite, președintele Consiliului de Stat a arătat că ea **„va deschide noi perspective colaborării noastre fructuoase în domeniul economic, științific și cultural, precum și în domeniul făuririi unui climat de colaborare și pace între popoare".**

În Maroc, vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu a fost apreciată, potrivit presei și declarațiilor făcute de personalități marcante ale vieții publice ca cel mai de seamă eveniment politic al anului. Prestigioasa personalitate a șefului statului român, aportul său neobosit la întărirea colaborării și prieteniei între popoare, politica consecventă a statului român consacrată, cauzei destinderii și păcii în lume au dominat întreaga desfășurare a vizitei, contactele și întrevederile politice cît și manifestările populare spontane de-o cordialitate și exuberanță deosebită. Convorbirile dintre cei doi șefi de state au avut loc într-o atmosferă de deplină înțelegere, dînd nota dominantă a întîlnirilor între personalitățile politice române și marocane caracterizate prin caracterul lor constructiv, prin dorința de a extinde și diversifica în viitor cooperarea pe multiple planuri dintre România și Maroc.

Vizita președintelui Nicolae Ceaușescu în Maroc este considerată de opinia publică mondială în perspectiva contribuției pe care o poate da cauzei păcii în lume. Apreciind în acest sens discuțiile cu regele Hassan al II-lea, tovarășul Nicolae Ceaușescu arată că ele **„vor contribui la dezvoltarea conlucrării între România și Maroc, în viața internațională, în direcția întăririi păcii și securității, a extinderii cooperării constructive între state și popoare".**

Șeful statului marocan, în toastul rostit la dineul oferit în cinstea președintelui Nicolae Ceaușescu subliniia în acest sens că **„legăturile de profundă prietenie care unesc popoarele noastre, cooperarea instaurată între țările noastre în domeniile culturii, economiei și științei, noile perspective care se deschid în fața noastră, toate acestea dovedesc că buna înțelegere și colaborare nu numai că garantează stabilitatea, securitatea și liniștea ci contribuie pozitiv la consolidarea bazelor civilizației și fericirii umanității".**

Importanța pe care o are dialogul româno-marocan la cel mai înalt nivel pentru cauza păcii, progresului în lume, a constituit obiectivul stăruitor al comentariilor presei de peste hotare. Ziarul „La Depêche" scria: „Relațiile și colaborarea noastră trebuie să tindă — și ele tind în mod efectiv — spre consolidarea păcii în lume". La rîndul său, ziarul marocan în limba arabă „Giaridauk" sublinia într-un articol de fond: „Fără îndoială, vizita șefului statului român prieten se va răs-

CONTINUARE ÎN PAG. 2

NU PUTEM FI NEGLIJENȚI CÎND E VORBA DE COPIII NOȘTRI...

Trista statistică a unor incendii

Relatarea în pagina a 2-a

GALAȚI-DECEMBRIE 1970

FINAL ȘI DEBUT DE CINCINAL

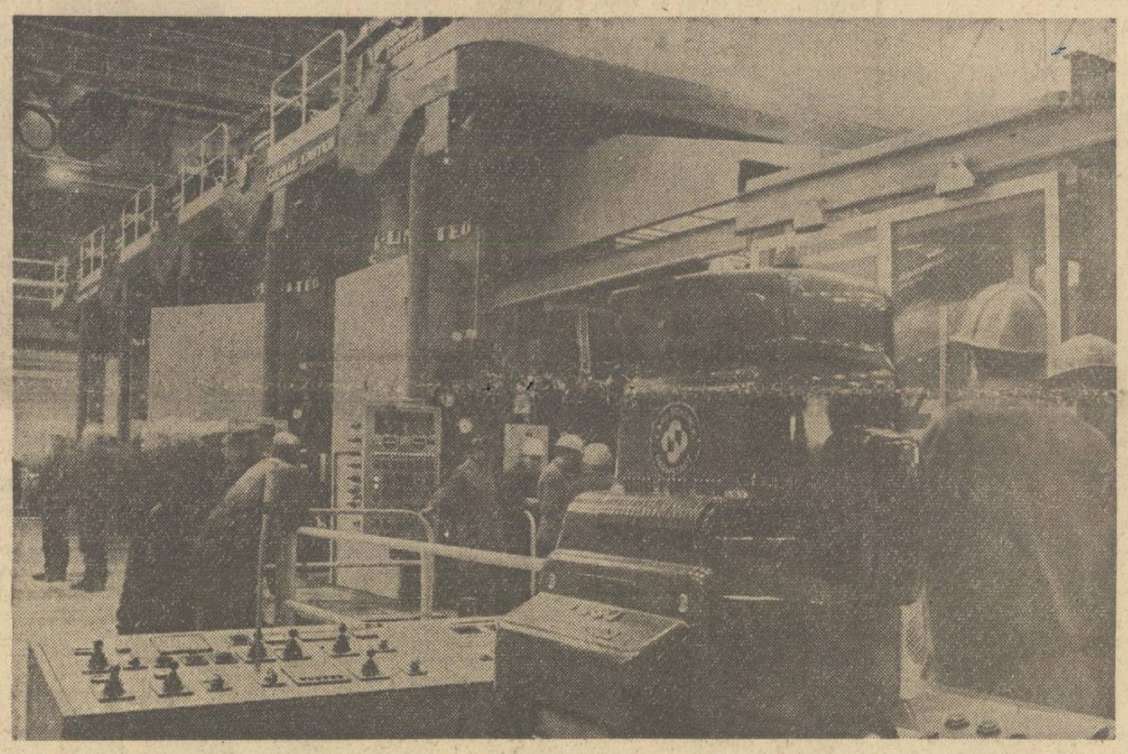

Se începe prima laminare la noul obiectiv siderurgic gălățean. Sosite de la secția decapare, rulourile de oțel intră în cele cinci caje ale trenului laminor al tandemului

Fotografii: Nicu VASILE

● MOMENT DE JONCȚIUNE: CONECTAREA LA FLUXUL TEHNOLOGIC AL MARELUI COMBINAT SIDERURGIC A UNUI NOU LAMINOR ● SE PREGĂTEȘTE ÎNTÎIA PREMIERĂ INDUSTRIALĂ A ANULUI 1971 ● LA ORDINEA ZILEI FURNALUL NR. 3 ȘI UZINA COCSO-CHIMICĂ

Cu o săptămînă în urmă m-am numărat printre cei care au asistat la momentele ce au precedat intrarea în producție a laminorului de benzi la rece, cel mai tînăr vlăstar al Combinatului siderurgic din Galați. Vineri 4 decembrie, la orele 15,30, cînd prin cele cinci caje ale tandemului s-a executat prima laminare, în marea familie a titanilor gălățeni intra astfel cel mai modern obiectiv de pe platforma Smîrdanului.

Cartea lui de vizită ne-a fost prezentată în mod succint chiar de către șeful noului laminor, **ing. IULIU OVESEA.** Este același om care cu mai bine de patru ani în urmă a dat comanda de scoatere din cuptor a întîiului lingou de oțel, moment ce marca debutul în producție al laminorului de tablă groasă, primul obiectiv care a cunoscut „botezul focului" pe platforma siderurgică gălățeană.

— Ca să fie mai lesne înțeleasă însemnătatea conectării acestui nou obiectiv la fluxul industrial al țării — ne-a precizat interlocutorul nostru — am să încep prin a aminti cîțiva dintre primii noștri beneficiari de bandă și tablă laminată la rece: Uzina metalurgică din Iași pentru fabricația de țevi sudate și o serie de profile, fabricile de frigidere, mașini de spălat rufe și alte produse electro-casnice, uzinele constructoare de autocamioane, autobuze și autoturis-

Tudor GHEORGHIU

CONTINUARE ÎN PAG. 2

INTELIGENȚA SE ÎNVAȚĂ

Omul întîi vede, apoi învață să vorbească și mult mai tîrziu să scrie și să citească. Și totuși... E nevoie să citești ca să vezi. (Pe această temă publicăm un articol în pag. a 5-a).

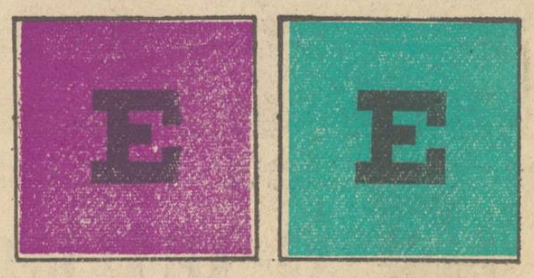

Test bicromatic pentru miopi și hipermetropi: *Acest test este bazat pe diferența de lungime de undă emisă de roșu și verde. Dacă vedeți de la distanța de 5 metri litera E mai neagră în pătratul verde, înseamnă că vederea dvs. are o tendință hipermetropică. Dimpotrivă, dacă vedeți E-ul mai negru în cîmpul roșu, este vorba de o tendință de miopie. Dacă litera E este la fel de neagră în cele două culori, nu sînteți nici miop nici hipermetrop, cu toate acestea vederea dvs. poate prezenta alte deficiențe (presbiție, astigmatism) depistabile prin lunetele stenopeice. (Test de depistare pentru adulți.)*

Mai există enigme?

O pasionantă problemă

UNDE SE AFLĂ DECORAȚIILE SCULPTURALE ALE PALATULUI DE LA CURTEA VECHE?

- **Coloanele sculptate din Biserica Domnească și replica lor de la Biserica Stavropoleos**
- **Ancadramentele palatului folosite la restaurarea Bisericii Domnești sau ca... trepte de grădină!**
- **Alte vestigii găsite în curtea Bisericii Domnești**

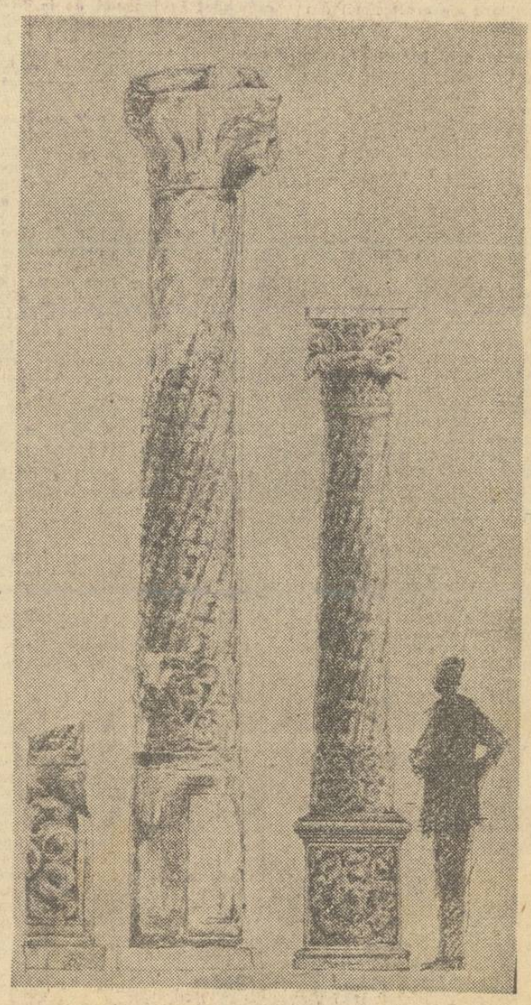

Comparație între coloanele din Biserica Domnească și cele de la pridvorul Bisericii Stavropoleos

(Amănunte în pagina a 2-a)

SĂPTĂMÎNA VIITOARE

APARE ALMANAHUL MAGAZIN 1971

Furtul anului în Anglia

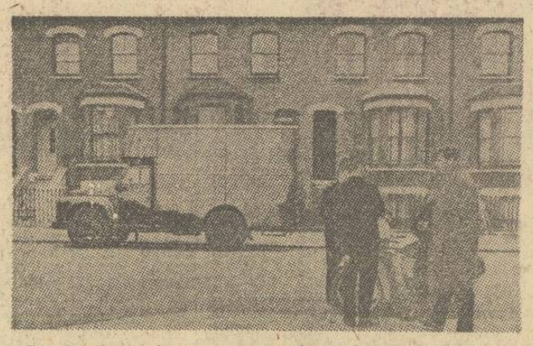

Din furgoneta de mai sus s-au furat, în urmă cu doi ani 140 de lingouri de aur în valoare de circa 750.000 lire sterline După jaf, gangsterii au părăsit mașina într-un loc izolat. Despre un nou „hold up", cel mai mare înregistrat anul acesta în Anglia, vă relatează reportajul din pagina a treia.

10 MILIOANE DE SCLAVI ÎN LUME

...700 de franci pentru o fată „de închiriat", 400 de dolari pentru o fată de cumpărat, 500 de lire sterline pentru un bărbat sănătos, puternic

(Pagina a 3-a)

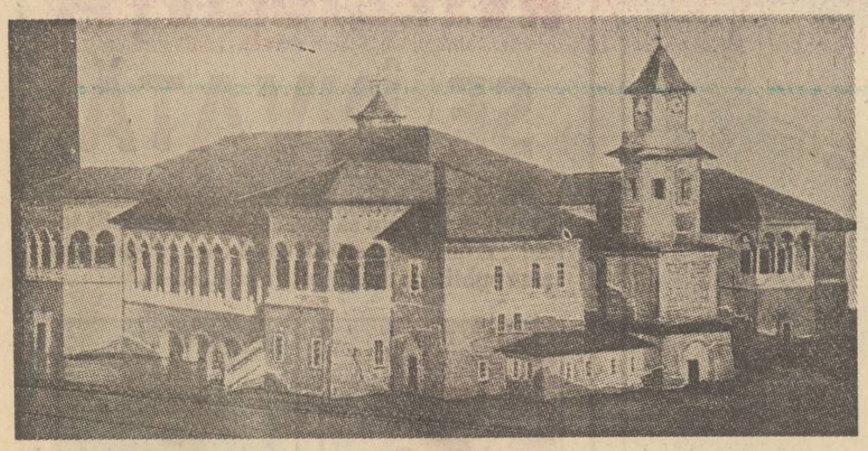

Machetă model a Palatului Voievodal pe care sînt sugerate decorațiile sculpturale pe care le căutăm acum. Macheta cuprinde și toate vestigiile de zidărie găsite de cercetarea arheologică

UNDE SE AFLĂ DECORAȚIILE SCULPTURALE ALE PALATULUI DE LA CURTEA VECHE?

de arhitect N. Pruncu
Șeful proiectului de restaurare a Palatului Voievodal de la Curtea Veche

Sînt cunoscute lucrările de restaurare în curs de efectuare în vechea vatră a orașului, Curtea Veche, numită astfel deoarece alci a funcționat aproape cinci secole Curtea Voievodală a Țării Românești. Ele au fost prezentate și de revista „Magazin" cu citva timp în urmă. Ca urmare a interesului suscitat de aceste lucrări, reluăm una din problemele cele mai pasionante pe care cercetarea și restaurarea acestui important monument trebuie să o rezolve și anume: regăsirea elementelor majore de decorație arhitecturală care au aparținut Palatului Voievodal și restituirea lor circuitului de cultură.

Dar să enunțăm mai detaliat problema:

SE REGĂSESC ZIDURILE ÎNCĂPERILOR DAR PREȚIOASELE PIETRE SCULPTATE AU DISPĂRUT!

O serie mare de documente concordă în semnalarea la Palatul Voievodal a unor elemente arhitecturale majore din piatră sculptată. Aceste elemente majore (loggii cu coloane și balustrade din piatră sculptate, scări monumentale de marmură, ancadramente de ferestre și de uși etc.) au putut fi admirate la Palatul Voievodal pînă către jumătatea secolului XVIII, respectiv cel puțin pînă aproape de anul 1740.

Schimbările rapide ale domnitorilor fanarioți și alte cauze (incendii, cutremure, războaie etc.) au dus la degradarea rapidă a palatului, culminînd cu părăsirea lui, în anul 1774, în timpul lui Ipsilante și la 1799 cu lotizarea și scoaterea lui la mezat (la licitație publică). De la această dată cumpărătorii loturilor au construit magazine și case de locuit, folosind, din fericire, citeodată integral și zidurile fostului palat. Regăsim prin degajarea construcțiilor din secolul al XIX-lea zidurile palatului, și chiar încăperi intacte, dar nu mai regăsim la locul lor aproape nici unul dintre elementele de decorație majoră.

PROBLEMA ESTE DECI SĂ DETERMINĂM CE S-A ÎNTÎMPLAT CU ACESTE ELEMENTE DE MARE VALOARE PLASTICĂ CE DECORAU FAȚADELE PALATULUI, dacă și cum putem să le regăsim și să le restituim circuitului de cultură în rolul pentru care au fost concepute inițial, de arhitecții și meșterii epocilor celor mai strălucitoare ale arhitecturii din Muntenia.

UN PALAT MAI MARE ȘI MAI FRUMOS DECÎT MOGOȘOAIA

Valoarea prezumată de noi a elementelor de decorație reprezintă o certitudine, dacă ținem seama de momentul creării lor și de destinația ce o aveau; să decoreze Palatul Voievodal al principalului oraș de scaun, iar începînd din a doua jumătate a secolului XVII, a singurului oraș de scaun din Țara Românească.

Palatul de la Mogoșoaia, de exemplu, bijuterie a arhitecturii brîncovenești, reprezenta doar o locuință de vară, citeodată chiar numai de popas, în drumurile domnitorului către Tîrgoviște, și ei era deci în mod sigur mai modest în raport cu Palatul Voievodal „înfrumusețat" în aceeași epocă. Elementele majore de decorație arhitecturală ale Palatului Voievodal, adăugate atunci și pe care le căutăm, trebuie să fie deci de o puritate stilistică remarcabilă, deoarece unele au premers cu 13 ani (1689), iar altele au fost aproape contemporane cu cele de la Mogoșoaia (1705). Aceste elemente trebuiau să se armonizeze cu dimensiunile volumelor generale ale palatului și cu dimensiunile marilor săli ale acestuia pe care cercetarea arheologică și de arhitectură le-a regăsit (și care sînt aproape duble față de Mogoșoaia), dar și cu exigențele rafinamentului protocolar al Curții Voievodale. Cu aceste succinte precizări putem considera delimitată problema.

ÎN SECOLUL XIX MENȚIUNI VAGI DESPRE SCULPTURILE ARHITECTURALE ALE PALATULUI

Ce informații suplimentare directe deținem? Iată esența singurelor mențiuni scrise găsite: Pe la 1825, în curtea din str. Soarelui nr. 2 mai puteau fi văzute două coloane ale Palatului Voievodal. În fine se menționează că ultimele „bătrîne pietre" ale Palatului au fost depozitate către sfîrșitul secolului al XIX-lea în curtea Bisericii Domnești. Cercetarea complexă întreprinsă de la începerea lucrărilor de restaurare din zonă, atît de arhitecții cît și de cercetătorii Muzeului de Istorie a Municipiului București, a încercat să rezolve și această problemă deosebit de dificilă.

Au fost verificate atent cîteva ipoteze și în mod special a existenței unui proces de strămutare în alte construcții, către sfîrșitul secolului al XVIII-lea și începutul secolului al XIX-lea, a celor mai valoroase elemente de decorație arhitecturală ale Palatului Voievodal.

PRIMELE REZULTATE ȘI ALTE ÎNTREBĂRI NOI

S-a demonstrat, de exemplu, că cele două coloane din Biserica Domnească nu au aparținut niciodată acestei biserici, așa cum s-a crezut pînă acum. Ele prezintă caracteristici specifice coloanelor de exterior și au fost probabil depuse în curtea Bisericii Domnești, către 1830.

Așa se explică loviturile și

distrugerea sculpturii la partea superioară a coloanelor. Dacă ele ar fi fost ale bisericii, cum bolta acesteia este originală, nu s-a dărîmat niciodată, acele loviturii nu ar fi putut să se producă.

După incendiul din 1847, odată cu restaurarea bisericii de către arhitectul Schlater, acesta și-a dat seama că cele două coloane, cu toate gravele distrugeri pe care le prezentau după aproape 70 de ani de expunere la toate vicisitudinile, rămăseseră încă minunate opere de artă, demne să fie expuse și să decoreze interiorul Bisericii Domnești.

Aceste două coloane, fără vreun rol constructiv, expuse, pot fi admirate și astăzi acolo unde au fost plasate de Schlater. **Ele reprezintă ca stil arhitectural o replică la proporția ⅘ a colonadei pridvorului de la Biserica Stavropoleos și constituie, ÎMPREUNĂ CU ACESTEA cele mai reușite exemplare ale stilului brîncovenesc din perioada timpurie a acestuia (probabil 1689).** Ele sînt desigur dintre acele coloane de piatră descrise de cronicarul Radu Greceanu: **„...Foișor de piatră cu stîlpi de piatră săpați, lucru foarte iscușit..."** sau de Del Chiaro: **„...Constantin Brîncoveanu a construit o frumoasă loggia".**

De ce seamănă atît de bine coloanele acestea cu cele de la pridvorul Bisericii Stavropoleos? Se credea pînă acum că pridvorul acestei biserici a fost adăugat pe la 1730 și deci, ar fi fost mai ușor de acceptat ca ele să semene cu coloanele de la Văcărești (1722) sau chiar cu cele de la Mogoșoaia, mai exuberante ca stil arhitectural. Ele seamănă însă cu coloanele din Biserica Domnească. Întrebarea aceasta nu a căpătat încă un răspuns complet.

Dacă au fost regăsite două coloane (și acestea sînt coloane de capăt, angajate în zid) **unde au fost transportate celelalte coloane de mijloc?** Și cînd vorbim de „celelalte coloane" trebuie să căutăm cel puțin încă 10 toate similare celor două găsite.

SE REGĂSESC ȘI ANCADRAMENTELE VECHIULUI PALAT

S-a confirmat, de asemenea, ipoteza că Schlater a luat din curtea Bisericii Domnești și ancadramentele de piatră pe care le-a folosit la restaurarea bisericii și care aparțineau tot fostului Palat Voievodal. Acestea erau, ca și cele două coloane de care am vorbit mai sus, depozitate în curte, și cum i se ceruse să lărgească ferestrele bisericii, el a folosit cîteva dintre aceste ancadramente. Restul ancadramentelor, pe care Schlater nu a avut nevoie să le folosească în restaurarea sa, au mai așteptat încă aproape un secol și jumătate pînă să fie regăsite tot acolo, folosite ca trepte de grădină, sau pur și simplu aruncate într-un morman de resturi și de pietre funerare din secolul XIX. Ancadramentele nefolosite de Schlater, **mai poartă amprentele folosirii lor îndelungate,** urmele grilelor metalice și ale pivoților metalici de legătură montați în plumb etc. **Rezultă certitudinea că au fost folosite înainte de 1847 și că deci nu sînt, cum s-a crezut pînă acum, neogotice (din secolul al XIX-lea). Stilul lor arhitectural le situează într-o epocă anterioară coloanelor, probabil în prima jumătate a secolului al XVII-lea sau poate chiar din secolul al XVI-lea.** Se exclude cu desăvîrșire posibilitatea destinării lor inițiale unui monument religios datorită dimensiunilor lor (ferestrele bisericilor aveau lățimi și înălțimi **mult mai mici** și ele au fost lărgite începînd de la sfîrșitul secolului XVIII).

ÎNCĂ 3 COLOANE ALE PALATULUI

Tot în curtea Bisericii Domnești, alături de ancadramentele neutilizate de Schlater, s-a mai găsit și o coloană de piatră cu fusul nedecorat, formată din două bucăți. Ea este similară celor din clădirea din str. 30 Decembrie nr. 29. Aceste coloane au aparținut Palatului Voievodal, dar nu s-a putut stabili încă dacă acum, în clădirea de la nr. 29, stau pe locul lor inițial sau au fost mutate ulterior. Problema va căpăta probabil rezolvarea abia cînd casa de la nr. 29 va fi complet evacuată.

Reiese, evident, că rezultatele relatate aici și altele încă obținute de cercetarea de arhitectură în colaborare cu cea de istorie și arheologie sînt valoroase, dar ele abia marchează începutul unor studii care se anunță deosebit de laborioase pentru regăsirea și a celorlalte elemente majore de decorație arhitecturală lipsă aparținînd Palatului Voievodal, dispărut atît de inexplicabil în secolul XIX.

În încheiere, trebuie să mărturisesc sincer, că **am prezentat această problemă, nu fără o speranță, vagă, e adevărat, că poate printre cititorii acestor rînduri se vor găsi și unii care ne-ar putea da unele informații inedite în legătură cu această problemă.**

Galați — decembrie 1970

FINAL ȘI DEBUT DE CINCINAL

URMARE DIN PAG. 1

me pentru execuția caroseriilor. **Se aduce astfel la îndeplinire o importantă sarcină pusă de conducerea partidului în fața siderurgiei noastre pe linia lărgirii continue a gamei de laminate cerute de constructorii de mașini.**

Laminorul de benzi la rece, cunoscut încă din faza de proiect sub denumirea lui prescurtată — L.B.R. — izbutește însă să adune în jurul său și alte multe semnificații care de care mai interesante. Căci L.B.R. a însemnat între altele și o demonstrație. O demonstrație viguroasă a celor care l-au construit și montat într-un interval mai scurt de doi ani. La 3 ianuarie 1969 se înălța primul stîlp metalic al halei lungi de 1 200 metri, la 14 octombrie în același an începea montajul cajelor de laminare, pentru ca la 4 decembrie 1970 să se execute intîia operație de laminare. Este rodul activității fără preget al mai multor șantiere coordonate de inginerul șef NICOLAE BÂRCĂ, același tînăr specialist care a condus și lucrările oțelăriei gălățene.

L.B.R. devine acum și o școală de afirmare a altor tineri specialiști, de data aceasta în tehnicile moderne de laminare. Pe unul dintre ei l-am cunoscut chiar în ziua intrării în producție a noului laminor. Cu un an în urmă, foștii colegi de bancă și promoție, soții Viorica și Emilian Mărgăritescu, proaspeți absolvenți ai Facultății de metalurgie a Institutului Politehnic din București, erau repartizați la Combinatul siderurgic din Galați. Viorica lucrează azi la serviciul de cercetări, iar Emilian la cel mai tînăr obiectiv al platformei — la L.B.R.

Laminorul de benzi la rece, intră în istoria siderurgiei românești și datorită faptului că constituie aici, pe platforma Smîrdanului, momentul de joncțiune între două planuri cincinale. El este obiectivul care formează de fapt puntea de legătură între aceste două etape importante de dezvoltare a cetății gălățene a oțelului. De altfel, o serie de formații de montori de la L.B.R. au și trecut pe șantierul vecin, al laminorului de benzi la cald, primul dintre obiectivele cu termen de intrare în funcțiune în anul I al noului cincinal.

Despre execuția laminorului de benzi la cald, **inginerul șef coordonator al lucrării,** OVIDIU VELEHORSCHI, ne-a dat cîteva vești bune. La sala de mașini nr. 1—B, aferentă trenului de caje degrosisoare, primele de pe linia de laminare, au început reglajele electrice. În aceeași fază va ajunge pînă la finele anului și o altă sală de mașini importantă — S.M. nr. 2—B. Au demarat puternic și lucrările de înzidire refractară a primului cuptor cu propulsie. Pînă acum s-au montat la nou obiectiv, în diferite faze, peste 1 800 tone de utilaje tehnologice.

Noul plan cincinal va aduce pe platforma titanilor siderurgiei de la Galați și afirmarea unei

De cîteva luni în peisajul platformei Smîrdanului s-a înscris și șantierul uzinei cocso-chimice, alt mare obiectiv al noului cincinal. La lotul condus de ing. CONSTANTIN MOCANU, lucrările au intrat într-un ritm intens. Primul coș de fum, înalt de 90 metri, a fost glisat în 35 de zile. Acum se toarnă intens betonul la placa de bază a bateriei nr. 1 de cocs, pentru a se putea deschide cît mai repede

Ritm intens de betonare la prima baterie de cocsificare.

alte secții de furnale de mare capacitate. Pe șantierul furnalului nr. 3 de 1 700 mc, am și văzut de altfel înălțindu-se impunătoarele preîncălzitoare. Echipele maistrului, ȘTEFAN CONTOLENCU, montori și sudori cu mare experiență, sînt hotărîte ca pînă la sfîrșitul anului să atingă la această lucrare cota finală.

front de lucru zidarilor șamotori. Intrînd în cel de-al doilea deceniu de activitate — după ce în primul au realizat un volum de lucrări de 6,5 miliarde lei — constructorii gălățeni pun de pe acum bazele viitoarelor vetre de metal ale cincinalului cel nou.

Tudor GHEORGHIU

AGENDA săptămînală

ÎN SPIRITUL PĂCII ȘI COLABORĂRII INTERNAȚIONALE

URMARE DIN PAG. 1

fringe asupra dezvoltării relațiilor dintre cele două țări — dorință pe care au exprimat-o șefii celor două state. Ea va deschide noi domenii de colaborare în folosul celor două țări, contribuind la apropierea între popoare, la creșterea colaborării și cunoașterii între state cu orînduiri sociale diferite. Aceasta reprezentînd astăzi o cale importantă de consolidare a păcii".

Caracterul de eveniment deosebit pe care l-a avut vizita președintelui Consiliului de Stat al României pentru poporul marocan s-a vădit din plin din relatările radio-ului, televiziunii și presei noastre, precum și din amplele relatări ale presei marocane, relatări aduse la cunoștința opiniei publice românești. Rabatul — capitala Marocului —, Casablanca și toate celelalte orașe vizitate l-au întîmpinat pe tovarășul Nicolae Ceaușescu, cu entuziasm, cu o adevărată explozie de simpatie și stimă. Zeci și zeci de mii de oameni au aclamat pe șeful statului nostru, au ovaționat pentru România, pentru poporul român. Personalitățile vieții politice care l-au întîmpinat pe tovarășul Nicolae Ceaușescu, conducătorii instituțiilor, întreprinderilor vizitate au căutat să arate înaltului oaspete român eforturile susținute depuse de poporul marocan, realizările obținute pentru a asigura cetățenilor țării o viață mai bună, mai prosperă.

Vizita președintelui Consiliului de Stat în Maroc a prilejuit o bogată prezentare a țării noastre. Opinia publică a luat cunoștință din nou despre realizările poporului român, despre succesele obținute în muncă și lupta pentru făurirea orînduirii socialiste. Cuvintele rostite la adresa României și a poporului său exprimau aprecieri înalte, admirative și încurajatoare. În acest fel, vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu a prilejuit o adevărată întîlnire între cele două popoare unite prin stimă și prietenie.

Vizita în Maroc a președintelui Nicolae Ceaușescu, eveniment politic însemnat, a arătat, cît se poate de concludent că țara noastră și Marocul, deși sînt state cu orînduiri sociale diferite, dezvoltă relații prietenești bazate pe egalitate în drepturi și respect reciproc, că aceste relații se pot dezvolta și adînci slujind ambelor popoare legate prin prietenie, efortului lor pentru progres, precum și cauzei păcii și colaborării internaționale.

SECVENȚE

Viața a învins

La „clinicile noi" din Timișoara vin și pleacă zilnic zeci de pacienți. Cooperatorul **NICOLAE OPRIȘA** din comuna Biled, în vîrstă de 78 de ani ajunsese acolo cu un puls ce indica doar 24-28 bătăi pe minut. S-a stabilit de urgență diagnostic: bloc atrioventricular total. Respirația era dificilă. Din cauza acestei suferințe cardiace, omul dădea semne evidente de sufocare. În plus, de cîteva zile nu mai închisese ochii. Nici măcar nu putea sta culcat. Ai casei începuseră să se consoleze... Conștienți că nu era timp de pierdut, medicii din echipa profesorului Gavrilescu au inceput de îndată intervenția, destul de dificilă, cunoscută în limbajul de specialitate sub denumirea de stimulare ventriculară. Noțiunea este cunoscută în medicina românească. Deocamdată se aplică doar la această clinică din țară. În ce constă? Printr-o punctie percutantă a venei, se introduce o sondă cu un cap metalic pînă în inima omului. Prin intermediul osciloscopului este urmărită apoi pe tot traseul, milimetru cu milimetru.

După minute de muncă încordată, migăloasă, sonda ajunsese în cavitatea dreaptă a inimii, în atriu. Se fixase apoi pe pereții acestuia. Electrocardiograma indica aceleași bătăi anemice. În aceste momente de maximă tensiune, de luptă aprigă între viață și moarte, medicii au folosit un nou aparat, un așa-zis stimulator electric al inimii, realizat și folosit la această clinică, de asemenea „premieră pe țară". Insuficiența inimii a început să fie suplinită de anumiți stimuli electrici emiși de ingeniosul aparat, construit de un colectiv de medici și ingineri electroniști din localitate. Pulsul a crescut treptat pînă la 80 de bătăi pe minut. Un beculeț roșu, care nu marchează altceva decît bătăile inimii, indică din nou viață normală. Omul își recăpătase respirația. Viața a învins! Intervenția curajoasă a medicilor timișoreni, a fost încununată de succes.

Ion MEDOIA

NU PUTEM FI NEGLIJENȚI CÎND E VORBA DE COPIII NOȘTRI...

Trista statistică a unor incendii

● La patul de suferință al unor copii ● Neglijență — dar numai atît? ● Atenție la aparatele electrice, la vaporii de neofalină, la chibrituri ● Ce se întîmplă cînd mama își lasă copiii singuri în casă ● Povestea unor incendii și consecințele lor

Micuța Stefania Petru a rămas cîteva clipe singură. S-a jucat, a căzut și s-a ars destul de grav.

Cu mai multe luni în urmă, rîndurile emoționante ale unei scrisori mă determinaseră să intru pe porțile Spitalului Central de copii din București. Una dintre cititoarele noastre din Brașov își așternuse pe hîrtie gîndurile de mulțumire care n-o părăsiseră nici după 19 ani, cît împlinea Cristina, fetița care la numai cîteva zile după ce venise pe lume se îmbolnăvise grav. Scăpase, „fusese redată vieții", cum se exprima dînsa, datorită medicilor care o îngrijiseră atunci. Prin scrisoarea trimisă revistei, mama le mulțumea din nou acelor oameni care dăruiseră Cristinei posibilitatea de a se bucura de soare, de viață...

La spital am găsit, alte asemenea scrisori în care micuții mulțumeau lui tanti sau lui nenea doctor că i-a scăpat de la moarte, că le-a salvat brațul și mîna, iar pasiunea pentru vioară a putut fi continuată, că le dăruise din nou copilăria, veselia și jocurile. Medicul primar POMPILIU PAROTĂ, chirurgul care a operat sute, poate mii de copii mi-a povestit într-o seară ce înseamnă relația medic-pacient, atunci cînd pacientul are cîteva luni sau cîțiva ani. Și tot atunci, mi-a oferit o statistică surprinzătoare pentru o concluzie care se desprindea cu ușurință. Cei mai mulți copii aduși la spital în stare gravă, arși, opăriți, loviți, intoxicați au ajuns așa din pricina neglijenței părinților.

Medicul luptă uneori cu imposibilul, salvează, dar are și eșecuri. Urmările unei neglijențe pot fi atît de grave, încît micul pacient își pierde viața. Extrem de periculoase și cu deznodămînt adesea tragic, sînt cazurile de copii arși. Doctorul MIHAI GEORGESCU spunea că 40 la sută dintre aceste cazuri (și sînt cam 300 pe an) sînt mortale, arsurile fiind prea profunde și prea întinse ca suprafață pentru ca organismul unui copil să poată rezista. Lupta medicului cu moartea devine atunci ineficace. Tristă statistică! Tristă, chiar atunci cînd este vorba de cazurile fericite în care micuții pacienți pot fi salvați. Am privit-o pe **Lenuța Manea, din Beceni — Buzău,** fetița de șapte ani, țintuită pe patul de spital cu arsuri grave pe abdomen și pe ambele coapse. I-a luat rochița foc, în timp ce spăla vasele în fața sobei. Mămica ei era alături... Am stat de vorbă la patul lui unde m-a condus sora șefă ELENA AGARICI PARASCHIV, cu **Cristian Vasilioiu** din București care și-a ars mîna dintr-o joacă stupidă. Își dezinfectase cu spirt mîna rănită la fotbal,

Doar neatenția Lenuței Manea să fi declanșat focul? Mămica ei era în aceeași cameră...

apoi se jucase cu chibriturile. I-am auzit plînsul **Ștefaniei Petru** din București de numai opt luni, care, căzînd între studio și sobă și-a făcut arsuri pe fesă, coapsă și gambă. Mămica ei se dusese să ia apă! Priviți-i și dumneavoastră în fotografii. Imaginea suferinței lor vă tulbură, vă emoționează. Așa cum m-a tulburat și m-a emoționat și pe mine.

Cazuri disperate, mortale, iar altele cu urmări pe toată viața: iată rezultatul lipsei de supraveghere a părinților, neglijențelor în educația copiilor, ușurinței, chiar inconștienței. Cum se întîmplă astfel de cazuri? Unde? De ce? Date statistice revelatoare mi-au fost puse la dispoziție la Comandamentul pompierilor. În 10 luni ale acestui an s-au întîmplat 575 de incendii provocate din vina părinților sau a copiilor, victimele fiind copiii.

Unii își lasă copiii singuri în casă. Să presupunem că o treabă urgentă a determinat-o pe **Didina Neagu** din Focșani să plece, lăsîndu-i acasă pe Mirela de doi ani și jumătate și pe Adrian de un an și jumătate. Dar oricît de urgente erau cumpărăturile, cum a putut „uita" în camera copiilor un reșou electric în priză, așezat sub o masă acoperită cu o față de masă lungă? Încălzită la maximum din cauza reșoului, fața de masă a luat foc. Și de aici... focul s-a extins, fumul asfixiind pe cei doi copii. Tot un reșou electric, așezat, de data aceasta chiar sub pătuțul copilului, de **Florentina Tulea** a declanșat focul și asfixierea lui Cristian, de un an și patru luni.

Cînd nu e reșou sînt chibrituri care se găsesc la îndemîna copilului. Liviu (cinci ani) și Violeta Drăgan (trei ani și patru luni) din comuna Colibași — satul Mioveni au scăpat de sub supravegherea bunicii și găsind ușor chibriturile lăsate la vedere, s-au jucat sub fînar. Cu focul însă nu-i de glumit! Paiele s-au aprins imediat apoi, hainele Băiețelul a reușit să fugă la un vecin care l-a transportat în grabă la spital, dar fetița n-a mai putut fi salvată.

Cînd nu-i reșoul sau nu-s chibriturile de vină, un simplu aparat de radio poate declanșa o tragedie. Plecînd de acasă, **Maria Panțiru** din Tătărași — Iași și-a lăsat băiatul, de doi ani și două luni în cameră cu radioul în funcțiune. Un scurt circuit a declanșat incendiul, mobila a început să ardă, iar pe Dan nu l-a mai putut scăpa nimeni.

În sfîrșit, să vă relatez efectele ușurinței cu care se umblă uneori cu neofalina. **Aglaia Mititelu** din Iași a scăpat pe podea o damigeană care conținea cinci litri de neofalină. A vrut să curețe podeaua și a aprins lumina. Dar în mediul exploziv format de vaporii de neofalină în amestec cu aerul, micile scîntei de la comutatorul electric au fost suficiente pentru a provoca o puternică explozie și apoi un incendiu. Atît Aglaia Mititelu, cît și fiica ei Georgeta, de 17 ani au suferit arsuri de gradul II.

Deci, în primele zece luni ale acestui an s-au întîmplat aproape două incendii pe zi în care victimele au fost copii. Ceea ce să recunoaștem dă de gîndit. Să tragem un semnal de alarmă? Să-i învățăm pe părinți și pe copii să se ferească de situațiile care pot avea drept consecințe incendii? Evident, sînt necesare și una și alta. Dar cum să-i convingem

Cristian Vasilioiu — după o joacă cu chibriturile...

pe părinții neglijenți, pe cei care nu-și feresc ei înșiși copiii sau nu-i învață să se ferească de foc asupra responsabilității deosebite pe care o au pentru apărarea vieții copiilor lor, a bunurilor agonisite o viață întreagă? Ar părea absurd să le reamintim că sînt părinți. Totuși cele povestite le vor da, sperăm, de gîndit.

L. MARINA

Fotografii: OCTAVIAN STACESCU

La sesizarea redacției

ABUZURILE UNUI DIRECTOR AU FOST PEDEPSITE

Cu aproape două luni în urmă, maistrul EMIL SĂNDULESCU **de la Uzina de produse sodice din Govora s-a adresat redacției noastre pentru a ne sesiza abuzurile săvîrșite de directorul uzinei, inginerul** VASILE SĂVULESCU. **După cum ne relata maistrul, el fusese destituit din funcția pe care o avea tocmai fiindcă vorbise despre aceste abuzuri într-o adunare de partid pe uzină.**

Acum cîteva zile ne-a sosit răspunsul la sesizarea pe care redacția a făcut-o. Sub isclitura primului secretar al Comitetului județean de partid Vîlcea, PETRE DINICĂ, **sîntem înștiințați că:** „Problemele semnalate în scrisoare s-au dovedit a fi întemeiate. Directorul Vasile Săvulescu a fost destituit din funcție și sancționat pe linie de partid cu „vot de blam cu avertisment" iar maistrul Emil Săndulescu a fost reîncadrat în funcția avută, cu achitarea tuturor drepturilor băneștl ce i se cuveneau".

GLOB-MAGAZIN • GLOB-MAGAZIN • GLOB-MAGAZIN • GLOB-MAGAZIN • GLOB-MAGAZIN

- **„Hold up" pe străzile Londrei**
- **O camionetă blindată oprită într-un pasaj subteran**
- **Tehnica blocării drumurilor cu sens unic**
- **Ca într-o poveste de Perrault...**
- **...Dar nu a fost luat în seamă hazardul...**

FURTUL ANULUI ÎN ANGLIA

Faptele s-au petrecut ca într-un veritabil film polițist: Vineri, 4 decembrie, în fața sediului principal din Londra al companiei aviatice olandeze K.L.M. staționa, ca de obicei, camioneta blindată. O mașină de construcție specială, cu pereți masivi, siguri, folosită pentru transportul unor valori mari. Spre seară, în mașină au fost aduși cîțiva saci sigilați. Unii mai grei, alții mai ușori. Privirile concentrate ale paznicilor, figurile preocupate ale funcționarilor care se aflau de față lăsau să se întrevadă că este vorba de o încărcătură extrem de valoroasă. După încheierea formalităților, un însoțitor înarmat s-a suit în camera blindată, iar șoferul s-a urcat la volan. Un salut scurt cu mîna și camioneta s-a pus în mișcare, îndreptîndu-se cu viteză spre aeroportul internațional, de unde sacii urmau să fie expediați în Olanda, la Amsterdam...

După puțin timp, mașina a ajuns în apropiere de Hyde Park. Acolo, pe una din cele mai aglomerate artere ale metropolei londoneze, o parte a circulației rutiere este îndreptată prin „tobogan" subteran, în fața căruia, de departe, se văd implantate indicatoarele de sens unic. Șoferul camionetei s-a înscris din vreme pe culoarul corespunzător și a pătruns în subteran. Fără să vadă însă ce se petrece în spatele său, fără să mai observe că o furgonetă, care-l urmărise în ultimele minute, a oprit brusc la intrarea în tunel, blocind accesul mașinilor care doreau să traverseze „tobogan". Văzîndu-se că s-a defectat ceva la motor, șoferul furgonetei s-a îndepărtat și, pe nesimțite, s-a făcut nevăzut. Au trebuit să se scurgă cîteva minute bune pînă ce mașina care bloca intrarea a fost îndepărtată și circulația prin subteran a putut fi reluată...

Ce se întîmplase, între timp, în pasajul „tobogan"? Șoferul camionetei blindate a observat, la un moment dat, că în față se găsește un obstacol pe care nu-l mai poate ocoli. A frînat brusc, evitînd ciocnirea dar nu și o scuturătură puternică. Cînd s-a dezmeticit, și-a dat seama că se află sub amenințarea unor indivizi înarmați. A trebuit să coboare, și, împins din spate, să se urce într-o altă mașină care staționa în apropiere. În locul lui, la volanul camionetei s-a suit un alt individ și cele două mașini au pornit cu mare viteză spre niște antrepozite dezafectate. Acolo, gangsterii au reușit să deschidă camera blindată și să-l imobilizeze pe însoțitor. Au transferat sacii în mașina lor și, după ce i-au legat fedeleș pe cei doi angajați ai K.L.M. și le-au pus călușuri în gură, au dispărut. Un „hold up" — o tîlhărie la drumul mare — care s-a încheiat cu furtul unor lingouri de aur și diamante în valoare de aproximativ 300 000 dolari. Cel mai mare „hold up" din Anglia în acest an, despre care nu și-au putut da seama șoferii mașinilor care au trecut după numai cîteva minute prin pasajul subteran de la Hyde Park Corner. Și pe care l-au anunțat abia seara tîrziu, după ce au reușit să se dezlege, șoferul și însoțitorul camionetei...

După cîte se pare, Scotland Yardul se află din nou în fața unei bande de răufăcători de talie, de felul celeia care a organizat, în urmă cu șapte ani, furtul din trenul Glasgow-Londra. Două „hold up"-uri recente poartă aceiași amprentă. La 21 noiembrie, o tehnică asemănătoare în ceea ce privește blocarea unei străzi cu sens unic a fost utilizată de un grup de șase gangsteri mascați care au pătruns în plină zi într-un magazin de bijuterii de pe Bond Street, au imobilizat și maltratat pe proprietar și doi vînzători (ulterior internați în spital datorită loviturilor primite) și au sustras bijuterii în valoare de circa 30 000 lire sterline. Ceea ce a fost mai neobișnuit în această acțiune tîlhărească a fost faptul că, înainte de a pătrunde în magazin, unul din hoți a furat un camion pe care l-a adus la capătul lui Bond Street — pe care se circulă în sens unic — și care, în acest fel, a blocat circulația, facilitînd fuga membrilor bandei.

Al doilea caz s-a petrecut la sfîrșitul lunii noiembrie. De data aceasta, furtul a avut loc în trenul Londra—Douvres, în a cărui garnitură se găsea și un vagon cu lingouri și piese de argint în valoare de peste două milioane dolari, expediate în Italia, iar inițiatorii „hold up"-ului s-au inspirat dintr-o... poveste de Perrault! Ei nu au mai oprit trenul ci au recurs la o altă metodă. Un complice s-a urcat în tren și s-a strecurat în vagonul în cauză, după ce i-a desfăcut sigiliul și i-a forțat ușile. Apoi, în plină cîmpie a Kentului, conform înțelegerii prealabile, a început să arunce lingourile pe marginea căii ferate. În total au fost 38 de lingouri și cinci lăzi cu piese de argint. Totul s-a petrecut în miez de noapte și complicii au venit din urmă cu o furgonetă, culegînd bogățiile „semănate" paralel cu drumul de oțel.

În acest caz însă, gangsterii nu au prevăzut... hazardul. În timp ce furgoneta ridica lingourile, în același sector își făcea obișnuitul tur de inspecție un lucrător de cale. Cercetînd linia, acesta a descoperit cu uimire o bucată de argint. A întrat imediat la bănuială și a anunțat poliția. El a povestit, totodată, că văzuse la un moment dat o mașină — parcă de culoare verde — care oprise în apropierea căii ferate. Pe baza indicațiilor sale, poliția a putut găsi repede furgoneta și aresta pe șoferul ei. Dar un complice al acestuia și hoțul care se introdusese în vagonul furat nu au putut fi prinși. Din lingourile furate au fost recuperate 30, restul fiind dispărute.

„Mașina de anchetă" a Scotland Yardului a fost pusă în funcțiune și experții fac acum ample investigații. Ei cercetează împrejurările în care au fost furate mașinile utilizate pentru blocarea drumurilor cu sens unic, analizează căile pe care s-au putut informa hoții despre momentul în care urmau să fie transportate valorile în Olanda și Italia, studiază diferitele informații furnizate de experții laboratorului științific care s-au deplasat la fața locului. În același timp, continuă interogarea șoferului arestat, supravegherea punctelor de trecere a frontierei, este luată în considerare posibilitatea ca participanții la recentele „hold up"-uri să fi avut legături cu bandele care au organizat alte acțiuni asemănătoare în anii din urmă. Plasa întinsă pentru prinderea noii bande de răufăcători continuă să fie strînsă încet și, după cum consideră specialiștii avizați ai poliției londoneze, în mod sigur...

U. VALUREANU

Jaguarul — împăratul junglei sud-americane

Stanley Brock, celebru vînător în jungla sud-americană, povestește în paginile revistei „Frontiers" despre viața și obiceiurile jaguarului: „La 17 ani, am întîlnit pentru prima oară un jaguar, cea mai puțin cunoscută și misterioasă felină. De atunci au trecut două decenii și continui să nutresc admirație față de această fiară prudentă și elegantă care, în afară de o uriașă putere, posedă și o inteligență ascuțită. Ca dimensiune, jaguarul ocupă locul trei, după leu și tigru. Blana lui seamănă cu cea a fratelui său african, leopardul. Totuși, jaguarul și leopardul se deosebesc prin construcție: leopardul e îngust, lung, de statură joasă; jaguarul e îndesat, mușchiulos, posedă o forță uriașă. Coșul pieptului îi este atît de dezvoltat, încît am avut impresia că în fața mea stă un buldog. Este răspîndit în Mexic, în America de Sud. Uneori, poate fi întîlnit în Arizona, New Mexic și Texas.

În funcție de locul în care trăiește, jaguarul își schimbă și dimensiunile. Spre sud, se întîlnesc exemplare din ce în ce mai mari. În Mexic, are o greutate de 70 de kilograme; în regiunea Amazoanelor, 100 de kilograme; în sudul Braziliei, 200 de kilograme.

Se poate afirma că jaguarul este exclusiv un animal al nopții. Vînător însingurat și prudent, jaguarul își petrece de preferință ziua în desișul pădurii. Pornește la vînătoare în primele ore ale dimineții sau în primele ore ale serii. Spre deosebire de lei, jaguarul niciodată nu trăiește în turmă. Micii jaguari se nasc la 15 săptămîni, iar la 6 săptămîni de la naștere, noii născuți pornesc cu mama lor la prima vînătoare. Cînd împlinesc 18 luni, ei încep viața independentă. Într-o singură noapte, jaguarul parcurge zeci de kilometri în căutare de pradă. Foarte rar se întîmplă să înnopteze de două ori în același loc. Vînează la fel de bine pe uscat ca și în apă. E un excelent înotător. Indienii spun că jaguarul e „pisica ce ucide dintr-un singur salt". Într-adevăr, din familia felinelor este cel mai fulgerător și eficace „ucigaș". Tigrul, leopardul, leul ucid prada prin sufocare, jaguarul o atacă frontal, direct în creier. Aceasta necesită o forță fenomenală.

Jaguarii vînează întotdeauna singuri. Sînt foarte rare cazurile în care doi jaguari se întîlnesc. De fapt, ei respectă convenția. Se evită. De obicei tăcuți, ei rag în două cazuri: cînd cheamă femela și cînd semnalizează locul în care se află, pentru a nu se întîlni cu alt jaguar. Jaguarul sare la om doar pentru a-și ocroti puii sau pentru a se apăra.

Să vă povestesc, în sfîrșit, — scrie celebrul vînător — cea mai periculoasă întîlnire a mea cu un jaguar. Mergeam călare. Observ urme de sînge. Presupun că fiara se odihnește undeva în desiș. Descalec și pornesc țiriș spre pădure. Arma am lăsat-o la însoțitor. Aud un mîrîit care mă îngheață... m-am pomenit față în față cu un jaguar. Ochii lui galbeni mă cercetau necruțător. Era un jaguar puternic. Singura mea scăpare era să scot atent cuțitul, unica armă aflată asupra mea și să mă retrag prudent. Fiara s-a ridicat... am văzut cum i se încordează mușchii. Ne-am privit în continuare, insistînd, parcă, fiecare din noi să ghicim ce intenționează celălalt... Am continuat retragerea. Jaguarul n-a încetat să rînjească.

Cînd am ajuns la cal și am simțit din nou arma în mînă, mi-a revenit curajul și m-am dus să cercetez locul. Dar jaguarul nu mai era acolo".

D. CRISTEA

CERCETĂTORII din Malabar (Australia) au căutat încă din 1963 să descopere cauza migrenelor. Actualmente au aflat-o Migrenele se datorează unei scăderi a procentului de seratonină din sînge. Motivul? Încă nu se cunoaște. Seratonina contractează construcția vaselor sanguine. Cînd procentul său scade, arterele capului se dilată, cauzînd migrena. Prin injectarea seratoninei, mulți bolnavi suferinzi de migrene au fost vindecați.

În ciuda faptului că nu se cunosc cauzele care provoacă migrenele, cercetătorii sfătuiesc totuși persoanele predispuse la migrenă să evite portocalele, ciocolata și vinul roșu.

●

ADMINISTRAȚIA poștală olandeză a încredințat execuția machetei pentru niște timbre poștale unei mașini electronice de calcul de la centrul de pe lîngă Școala superioară tehnică din Eindhoven,

Este pentru prima oară în istoria filateliei, cînd creatorul timbrelor n-a fost un artist plastic. Rezultatul experimentului tehnic, a constat în niște motive geometrice bizare. Ar fi așadar prematur să credem că mașinile electronice de calcul ar putea înlocui, într-un viitor apropiat, munca graficienilor.

●

ÎNTÎMPLAREA s-a petrecut recent în Tunis. Trezindu-se și dorind să plece la cîmp, un țăran observă că, în locul cămilei, de stîlpul din fața casei era legată o mașină. Bietul nedumerit, se gîndea că o fi vorba de vreo minune dar misterul se lămuri în curînd, cînd citi biletelul ce era lipit de parbrizul mașinii: „Îți foarte mulțumesc pentru cămilă. Terminîndu-mi-se benzina și neavînd de unde cumpăra în miezul nopții, îți las mașina în locul cămilei". Acum țăranul este nevoit să urmeze cursurile de șoferi.

●

FIRMA japoneză Matsushita a pus în vînzare pe piață un costum individual climatizat. Sub sloganul „dacă ți-e cald, învelește-te" firma încearcă să lanseze acest costum care păstrează în interiorul său o temperatură constantă de 20°. Se știe că la Tokio adesea temperatura se ridică vara pînă la 35°C. Temperatura constantă moderată se obține grație unui circuit constituit din găuri de 2 mm, dispuse la intervale de 5 cm în căptușeala costumului, pentru a permite aerului comprimat să circule. Cu un termostat, cel ce folosește costumul climatizat își poate singur regla temperatura dorită.

●

PENTRU a face reclamă unui documentar consacrat vieții animalelor, patronul unui cinematograf din Paris a recurs la o metodă ingenioasă. În ziua spectacolului respectiv, la casa de bilete, în locul casierului a apărut o maimuță spre a vinde bilete. Și nu se poate spune că maimuța-casieră nu a făcut o treabă bună, de vreme ce sala era arhiplină și casa de bilete „asediată" de amatori de... un bilet în plus.

●

Grav bolnavă de inimă, Barbara Edington (31 ani) din Londra, trăiește cu ajutorul unui aparat stimulator (cu impulsuri electrice) implantat în corp. Avînd în vedere situația ei, medicii i-au interzis starea de graviditate. Totuși, Barbara Edington, dornică să aibă un copil, a născut în condiții normale o fetiță, Karen, care în prezent are vîrsta de un an. Cazul Barbarei Edington este printre puținele din istoria medicinii, cînd o femeie, avînd implantat în corp un asemenea aparat, dă naștere unui copil

●

BICICLETA, trăiește acum o nouă înflorire, mai ales în țările cu cel mai mare număr de automobile. De exemplu în S.U.A. s-au vîndut în ultimul timp nu mai puțin de 64 milioane de diverse tipuri de biciclete.

●

JOHN JAMESSON, originar din Brighton, deține un mic record original. Întîmplarea cu pricina s-a petrecut cu 27 ani în urmă. Într-o seară John și-a invitat logodnica la unul din cele mai luxoase restaurante din oraș. Mare i-a fost surpriza însă, atunci, cînd trebuind să plătească consumația, a observat că își uitase portofelul acasă. Cunoscut fiind de patronul restaurantului, John iese din încurcătură, urmînd ca ulterior să plătească consumația. Dar o serie de împrejurări l-au obligat pe John să se mute urgent în Canada. Recent, John, venind în Brighton, și-a plătit datoria din anul 1943.

●

ALAN MC COLL, funcționar la aeroportul din Melbourne a rezolvat problema dificilă, de a ajunge la serviciu evitînd traficul haotic al orașului: cu „Souvenir", un cal care a fost dresat special să nu se sperie de zgomot, el ajunge mai repede la serviciu decît cu automobilul.

●

CEA MAI TÎNĂRĂ romancieră a Angliei a semnat un contract cu editorul său obținînd drept de autor, 2,5 la sută de fiecare volum al operei „Povestirile piratului". Autoare este Javet Aitchinson și are cinci ani. Un an întreg ne-a chinuit întrebîndu-ne cum se scrie corect „scufundare" „acostare", „salve de tun" — a declarat mama Janetei.

●

HAROLD STEELE a făcut cunoștință în 1936 cu May Hopkins sub ceasul de pe linia a 7-a a gării Birmingham. S-au căsătorit și au o viață fericită. Cînd s-au împlinit 33 de ani de la căsătorie, Harold Steele a făcut soției sale un cadou original: ceasul din gara sub care s-au cunoscut...

●

MAJORITATEA suedezilor preferă să călătorească cu automobilul și avionul. În scopul de a spori gradul de atracție pentru călătoriile cu trenul, direcția căilor ferate suedeze a venit cu ideea să ofere în mod gratuit, în vagoanele restaurant, cafea în cantitate nelimitată, avînd în vedere că suedezii sînt mari amatori de cafea. Călătorii plătesc numai prima ceașcă. Cantitățile de cafea consumate depășesc toate așteptările.

●

CÎTEVA ZILE după sosirea la destinație a unui pat stil Louis XV, achiziționat la un magazin de antichități, din Paris de către un bogătaș din Boston, domnul Mabroille, patronul magazinului primi din partea clientului său o telegramă: „Ne trebuie un pat cu dimensiuni mai mari. Poate ceva gen Louis XVI..."

PE FIRUL EVENIMENTELOR

SE FAC SOCOTELI

de Nicolae LUPU

Dacă ar fi să te potrivești unor comunicate și declarații oficiale din surse atlantice, ultima reuniune a Consiliului ministerial al NATO s-a terminat într-o atmosferă de euforică dărnicie, fiind eliminate divergențele în problemele redistribuirii cheltuielilor militare care au fost consemnate recent la această rubrică. Dar o mică socoteală cu creionul în mînă, și sînt mulți care o fac peste ocean, convinge că euforia este cel puțin suspectă.

S-a spus că aliații vest-europeni ai S.U.A., s-au hotărît să aducă o contribuție suplimentară între 870 și 920 milioane dolari pe o perioadă de cinci ani. Dar din aceștia numai 420 milioane reprezintă contribuții financiare pentru „îmbunătățirea comunicațiilor și adăposturilor antiaeriene", restul fiind doar o simplă operație contabilă în registrele armatelor respective prin care anumite unități și instalații sînt alocate NATO (de pildă R.F.G. alocă 55 elicoptere, Marea Britanie un purtător de avioane, calificat de corespondentul lui New York Times, „în retragere"). Cît privește contribuția financiară propriu-zisă, Anglia refuză în continuare să dea ceva, iar R.F.G., s-a arătat gata să furnizeze 40 la sută din întreaga sumă dacă alții completează restul. Pînă acum s-ar fi strîns în această chetă de promisiuni doar 75 la sută.

Atunci care este explicația subitei veselii contabilicești? Evident se apropie momentul confruntării din Congresul Statelor Unite, în care mulți senatori văd un prilej de a reduce cheltuielile S.U.A. pentru NATO sub motivul că „aliații nu aduc o contribuție corespunzătoare". Prin operația publicitară, forțată, organizată la ultima reuniune se încearcă să se smulgă din mîinile senatorilor acest motiv. Dar senatorul Fullbright a lărgit tema precizînd că nu e vorba numai de contribuția aliaților ci de totalitatea cheltuielilor făcute de S.U.A. pentru NATO. El a declarat: „Eu vreau să rămîn în NATO dar nu la un preț de 14 miliarde dolari pe an, și nu cu menținerea în Europa, la un sfert de secol după încetarea celui de al doilea război mondial, a 525 000 de americani reprezentînd unități militare și familiile membrilor lor".

Un ziar englez constata alt fenomen costisitor: întrucît din ce în ce mai mulți tineri evită cariera militară, Anglia, pentru a asigura activitatea celor 54 000 soldați amplasați în cadrul NATO în R.F.G., trebuie să angajeze 38 000 de civili cu înaltă calificare. Salariile acestora din urmă plus alte cheltuieli legate de întreținerea lor se ridică la 40 milioane lire sterline, aproape tot atît cît se cheltuiește pentru întreaga activitate militară britanică dedicată NATO. În aceste condiții nu-i de mirare că ziarul Daily Mirror constată: „NATO continuă să... soldățească, dar pentru un preț tot mai mare luat de la contribuabilul britanic". De aci și pînă la a pune întrebarea „Pentru ce?" și a da răspunsul corespunzător nu e decît un pas. Este posibil ca serviciile psihologice ale NATO și Pentagonului să mai organizeze multe expediții. publicitare. Dar ele se vor lovi totdeauna de realități încăpățînate: cifrele unor cheltuieli astronomice, pentru treburi lipsite de orice justificare și rațiune. Duelul financiar atlantic este departe de a fi încheiat și el promite cel mai spectaculos foc de artificii pe care l-au putut organiza vreodată militarii de profesie. Nu de alta, dar nimeni nu poate da la infinit bani pe degeaba chiar și atunci cînd sînt cîștigați mai ușor.

O scenă la prima vedere amuzantă, dar care în realitate relevă unul din aspectele tragice ale poluării aerului. Într-un cartier din Londra, Bishopsgate, funcționează o fabrică de acid sulfuric. Fumul produs de această fabrică lovindu-se de un plafon jos de nori s-a răspîndit pe străzile cartierului, avînd printre altele și acest efect neobișnuit: a distrus ciorapii tuturor femeilor care se aflau în acest perimetru!...

10 MILIOANE DE SCLAVI ÎN LUME

Ziarul elvețian „Weltwoche" publică sub semnătura lui V. Francini, un amplu articol din care reproducem următoarele:

În partea de răsărit a Africii se află un oraș mare și civilizat, cu străzi asfaltate și case albe, frumoase, înconjurate de grădini. Nu voi numi acest oraș, deoarece risc să mi se refuze viza de intrare în țara respectivă. În el există, sau a existat pînă nu demult (personal nu văd nici o bază că acolo să se fi schimbat ceva) o mare casă „închisă", unde sînt primite fete de orice rasă. Majoritatea lor sînt africane, „închiriate" (cu asentimentul părinților) din satele din interiorul țării. În timpul la care se referă relatarea mea imputernicitul cu ducerea tratativelor din acest stabiliment era un negru înalt, costeliv, în jurul vîrstei de 40 de ani, întotdeauna îmbrăcat complet în alb. El era însoțit în călătoriile sale prin sate de un cetățean obez, mereu transpirat și certăreț, în costum tropical. Totul se petrecea cam în felul următor: imputernicitul discuta la început cu starostele satului, spunînd că este gata să cumpere fete în vîrstă de 10—12 ani, la prețul de aproximativ 700 de franci elvețieni. Aceasta însă era mai degrabă o închiriere decît o cumpărare, fiindcă peste cîtva timp, după ce fetele se epuizau în stabiliment, li se permitea să se întoarcă acasă. În schimb, starostele sau tatăl fetei era silit să înapoieze jumătate din sumă pentru a căpăta înapoi fata. De regulă, tratativele se încheie repede, deoarece în perfectarea afacerii sînt interesate ambele părți, părinții fetei sperînd că prin astfel de „tranzacții" să scape de mizeria zilnică. După terminarea tîrgului imputernicitul și fetele părăseau satul. Fetele deveneau prostituate, iar copiii pe care îi născeau erau cazați într-o clădire specială, unde mama îi putea vizita pînă în ziua în care acești împlineau trei ani. Copiii devin proprietatea stabilimentului, adică a patronului acestuia, care le asigură existența pînă la 8 sau 9 ani, după care sînt vînduți pe piețele de sclavi din Orientul Apropiat.

Într-una din capitalele africane, un student localnic mi-a povestit despre faptul cum o femeie, proprietara unei circiumioare, a încercat să vîndă trei fete. Una din ele avea 12 ani, cealaltă 14, iar cea de-a treia 15. „Marfa" era oferită cu „chirie". Eu nu cunosc numele fetelor. Nu am reușit să le văd, nici să obțin fotografiile lor. Fetele au dispărut între timp, dar relatarea studentului sună deosebit de convingător. „Și astăzi noi continuăm să vindem oamenii noștri, cum s-a făcut în secolele trecute, spunea interlocutorul meu cu amărăciune în glas. Înainte bărbații și femeile din interiorul țării aveau la curtea regelui un reprezentant, care era în același timp și principalul negustător de sclavi. Acum trebuie doar să intri într-una din circiumile publice..."

Cu suma de 400 de dolari se poate face o cumpărătură frumoasă. Cînd sînt întîmpinate greutăți, se recurge de obicei la metoda „închirierii". Pînă la urmă, totul se termină pe drumul ocolit dar barbar al prostituției. Traficanții de sclavi nu se despart de prada lor nici cînd intervine poliția. Aproape întotdeauna, prin diverse mijloace ingenioase, fetele ajung pe mîinile altcuiva. Astfel de fete tinere sînt o marfă care se bucură de căutare, îndeosebi în țările Orientului Apropiat. Iată rămășițele „veacului de aur" al sclaviei negre din trecut. Dacă amintim faptul că după perioada sclaviei propriu-zise a urmat cea colonialistă, nu este greu de explicat cunoscuta rămînere în urmă a Africii contemporane, din care pricină și în zilele noastre înfloresțe în taină comerțul cu sclavi. Dar să ne amintim puțin de trecut. Conform aprecierii statisticienilor, pînă în anul 1865, cînd a fost interzisă în mod oficial sclavia, din Africa au fost dislocați și trimiși pe meleagurile Lumii Noi cel puțin 50 de milioane de negri. Această cifră corespunde cu aproximație unei pătrimi din populația actuală a Africii. De fapt numărul oamenilor destinați sclaviei a

...700 de franci pentru o fată „de închiriat", 400 de dolari pentru o fată de cumpărat, 500 de lire sterline pentru un bărbat sănătos, puternic

fost inițial cu mult mai mare, întrucît încă în calele corăbiilor, boala și lipsurile, precum și în cursul „vînătorii" de negri erau omorîți 10-15 la sută din fiecare „partidă" de sclavi. Iată un exemplu: datele statistice privind transportul efectuat de 542 de vase engleze în perioada anilor 1748-1782, confirmă că în acest răstimp au fost îmbarcați, pentru America 146 799 de sclavi, dintre care numai 127 133 au sosit la destinație vii. Din aceasta reiese că numai în cinci săptămîni, cît a durat călătoria de la Coasta Africii de vest în America, mortalitatea din rîndul sclavilor a atins 13 la sută. Sînt ușor de imaginat urmările unei astfel de nimicuri. În orice caz este clar că nu se poate micșora numărul unui popor oarecare cu 50 milioane de oameni, în plină putere, fără riscul de a frîna în mod substanțial dezvoltarea acelui popor.

Dar ce măsuri se iau în zilele noastre împotriva traficului de sclavi încă există?

La etajul al treilea al clădirii nr. 49 (Denison House), situată pe un bulevard larg de lîngă stația Victoria din Londra, se află un mic birou compus din cîteva camere prost aerisite. Peste tot rafturi și cartoteci, o secretară și, de asemenea, colonelul Montgomery, care lucrează în spatele unui imens birou de scris. Colonelul Montgomery este secretarul Societății britanice de luptă împotriva sclavagismului. Societatea a luat ființă în anul 1823. De la înființarea ei, acesta strînge fără încetare documente ce sînt apoi sistematizate și studiate. Colonelul primește dovezi ale martorilor oculari din toată lumea. Foarte des vin pe adresa societății scrisori anonime fiindcă acela care dă în vileag vreun negustor de sclavi, riscă în cazul demascării sale să fie expulzat din țara în care se află, să-și piardă serviciul, sau să fie trimis pe lumea cealaltă cu cîteva gloanțe de revolver. „Demascarea unui negustor de sclavi este dificilă în zilele noastre, deoarece soarta acestuia este strîns legată de societatea de tip paternalist, determinată de sărăcia și ignoranța acestor popoare", spune Montgomery. Colonelul este un om călit și perseverent, într-un cuvînt, un om de acțiune. Ieșind la pensie din cauza vîrstei, Montgomery a devenit în 1963 secretarul societății și a cules în această calitate munți de documente, publicînd sute de pagini de relatări despre fapte înfiorătoare. „Astăzi — a continuat el — ca și înainte, sclavii nu reprezintă decît niște pioni într-un joc de mari proporții, unde se îmbină cele mai variate interese economice. Este vorba de petrol, de relații economice și diplomatice, înainte de toate cu țările Orientului Apropiat unde și în prezent există state, care nu au legi care să interzică sclavia. În Africa la fel ca în Orientul Apropiat sînt state în care înflorește sclavia și aceste state sînt membre ale O.N.U. Împotriva acestui lucru nu protestează nimeni, sau protestează foarte slab. Eu am făcut tot ce mi-a stat în putință ca să obțin unele rezultate, fără a leza interesele părților respective. Pînă în prezent am pornit numai de la faptul necesității respectării drepturilor omului. Însă dacă aceasta nu va avea efectul scontat voi publica toate documentele pe care le am la dispoziție".

Dar despre ce vorbesc aceste documente? Ele atestă faptul că în lume se numără în prezent cel puțin 10 milioane de sclavi. Este o cifră incredibilă, dar este greu să te îndoiești de acest lucru. Acești 10 milioane de bărbați, femei și copii, se înțelege, nu stau tot timpul în lanțuri. Societatea contemporană dispune și de alte mijloace pentru a menține un om în sclavie. De pildă sărăcia. Omul este silit să muncească 10-12 ore pe zi. Pentru acesta el este plătit cu „bonuri" care nu pot fi onorate decît la întreprinderea respectivă. Cîștigul unui astfel de om este întotdeauna sub nivelul minim necesar traiului zilnic. În afară de aceasta, el capătă mici avansuri și credite. Pentru a le restitui, el trebuie să muncească un an sau doi peste termenul stabilit în contractul inițial, ceea ce înseamnă destul pentru ca pe nota sa de plată să se adauge noi și noi datorii. Pentru achitarea lor, cel în cauză trebuie să rămînă în continuare la aceeași întreprindere încă cîțiva ani. Și așa pînă la moarte. Spre deosebire de aceasta, în țările africane sclavii sînt siliți să muncească fără a se face cea mai mică încercare de a masca acest lucru. Un misionar norvegian a comunicat că într-una din țările africane a întîlnit un grup de bărbați ținuți în sclavie și siliți să muncească cîte 12 ore pe zi cu o singură pauză de 15 minute pentru masă. Conform documentelor ce se află la dispoziția colonelului, printre statele africane ce iau parte la traficul cu sclavi, trebuie amintite astfel de țări ca Angola, Mozambicul și Guineea „portugheză", unde colonialismul vremurilor trecute mai domnește și în prezent, Rhodesia și Republica sud-Africană, unde sînt încălcate în permanență în modul cel mai grosolan cele mai elementare drepturi ale omului.

...700 de franci pentru o fată „de închiriat", 400 de dolari pentru o fată de cumpărat (prețul corespunde aproximativ costului unui aparat de filmat sau al unui televizor), 500 de lire sterline pentru un bărbat sănătos, puternic. O sclavă tînără și frumoasă costă în jurul a 7 000 de franci elvețieni. Fata poate fi revîndută la un preț de 3 sau 4 ori mai mare unui șeic localnic.

Faptul că milioane de oameni sînt tratați ca și înainte, ca animalele, sînt răpiți și vînduți, exploatați bestial, se găsește într-o ascuțită contradicție cu reprezentarea contemporană despre drepturile omului.

Din tainele arhivelor

EPISOADE MAI PUȚIN CUNOSCUTE DIN VIAȚA LUI AL. ODOBESCU

de Horia OPRESCU

Se comentează adesea — cu justificată rațiune nici vorbă — excepționalele calități ale lui Alexandru Odobescu, ca literat și om de știință. Astfel se reamintește că, trimis la Paris pentru studii, obține bacalaureatul, și se alătură entuziast, mișcării revoluționare de după 1848. Luptător pentru unirea noastră, scoate revista „Junimea română" Publică versuri și proză în „România literară", condusă de Alecsandri Organizează, în 1867 Expoziția română de la Paris. Pledează pentru intrarea în războiul de independență Studiază, cu fervoare, arheologia și publică, în limba franceză, trei volume de prețioase documente în legătură cu tezaurul **Cloștii cu pui.** Fondează și conduce, la București, Școala normală superioară. Publică prețioase studii folclorice. Semnează comentarii la răscoala lui Horia. Scrie literatură, într-un stil ales, cu subiecte, uneori, istorice. Autor de cărți didactice, comentarii științifice, recenzii și interpretări beletristice, pagini de analiză. Este în două rînduri ministru, iar, la vîrsta de 36 ani, membru al Academiei române. Spirit modern, inovitor. Contemporan cu Eminescu, opera lui Odobescu se distinge, ieri și azi, printr-o varietate estetică și erudiție de înaltă ținută...

Dar nu despre aceste fațete ale personalității sale ne vom ocupa aici. Un episod senzațional, aproape necunoscut, îl dăm în vileag : romanța lui de dragoste, fără noroc.

★

G. Călinescu, acum vreo 20 de ani, pe vremea cînd aveam norocul să activez în preajmă-i, îmi spune într-o zi :

— Îți voi încredința o sarcină mai dificilă. Precum se știe, Alexandru Odobescu s-a sinucis, în 1895, pentru o femeie... a făcut o cotropitoare pasiune sentimentală care l-a dus la mormînt. Despre **eroină** se știe prea puțin și fără dovezi certe. S-a aflat, spre pildă, că se numea Hortensia Keminger, că era de o stranie frumusețe și fusese în tinerețe soția lui Alexandru Davila, autorul lui „Vlaicu Vodă". Misterul, cu precizări concrete, trebuie să-l afli dumneata.

Cînd G. Călinescu îți trasa o sarcină (cum se zice), nu scăpai cu fața curată decît într-un singur fel : împlinind-o. Așa că, astăzi, după două decenii, voi trece peste toate tribulațiile ce mi-a cășunat această temă-saradă. Voi arăta doar că, finalmente, într-o seară cețoasă din noiembrie 1950, băteam la ușa unei case din șoseaua Jianu, peste drum de Statuia Aviatorilor. Descoperisem pe Hortensia Keminger ! Locuia aci, în vîrstă de 86 ani, ocrotită de o blajină îngrijitoare.

Gazda m-a primit afabil. Ședea în fotoliu. Primele fraze de contact, i-au deslușit glasul — molatic și muzical. În tenebroasa încăpere, doar fruntea ei, înaltă și pală, se contura luminoasă. Iar mîinile îi ritmau o domoală armonie.

Îngrijitoarea a sucit comutatorul electric. Lumina din plafon lămuri interiorul. Un dulap masiv din lemn de nuc, sculptat. Două fotolii, cu mătasea ultragiată de timp. Un raft de cărți, cîteva fotografii, vaze, tablouri... Interior de meșter flamand.

— Cu ce vă pot fi de folos ? articulă ea.

— Ca fostă soție a lui Alexandru Davila, Institutul de istorie literară și folclor al Academiei, speră să dovedească la dv. detalii și documente privind pe talentatul autor dramatic. (Mințeam ! Pe mine mă interesa Odobescu. Dar, spre a-i cîștiga încrederea, uzam de această viclenie profesională).

Șoval. Vorbi apoi cu ton, parcă, impersonal :

— N-aș fi crezut că, anii mei bătrîni, mai stîrnesc vreun interes. Dar dacă Academia română vă trimite...

Cu necrezută sprinteneală de spirit, mi-a dezvăluit atîtea date și fapte din viața ei și a lui Alexandru Davila. Mi-a relatat despre arta celui ce scrisese „Vlaicu Vodă". Despre cei doi feciori ai lor. Divorțată, după o scurtă căsnicie, s-a remăritat, dar un an mai tîrziu, noul soț a murit de cancer la ficat.

Această estompare a vieții ei, împlinită, Hortensia Keminger mă privi țintă :

— Acum a apărut în viața mea Alexandru Odobescu. (Și sublinie). Am impresia că aceasta, vă interesează !...

N-am avut puterea s-o mai mint. I-am mărturisit, onest, stratagema. Și am adăugat că, de la o vreme, anume taine, nu ne mai aparțin. Ele se cuvin dăruite și încorporate istoriei. Curînd, nu fără emoție, a prins a-și ușura inima :

— Alexandru Odobescu era un om minunat. Era, un **causeur** fermecător.

— Dacă Odobescu era așa cum îl înfățișați, de ce i-ați respins iubirea ?

— Nu mai amintesc de virstă... Dar era însurat și avea o fetiță. Soția lui, o femeie blajină, a venit la mine pentru a-mi cere un lucru incredibil : să mă căsătoresc cu soțul ei. Dinsa urmînd, cu toate menajamentele, să ceară divorțul. Spre a-i procura libertatea și a-i cruța sbuciumul. Eu n-am putut să execut jocul. Iar turburarea lui sporea.

La rîndu-mi, cutezai o întrebare hotărîtoare :

— Dar sfîrșitul său, cum a fost ?

AL. ODOBESCU

— Pe deasupra necazurilor morale, Odobescu era chinuit și fizicește : suferea de gută, ale cărei dureri le calma cu injecții de morfină într-o noapte, se vede, a făcut o doză prea mare. Și inima nu a mai rezistat... Asupra mea, atunci, s-a abătut toată furia publică. Studenți, elevi, simpli cetățeni, îmi vociferau sub ferestre, insultîndu-mă amarnic. Cînd rareori, ieșeam pe stradă, mi se părea că însăși pietrele din caldarîm sar să mă lovească... Ca profesoară ce eram, ministerul, în 24 ore, m-a mutat, disciplinar, la Botoșani.

★

După cîteva ore de conversație, tîrziu, am strîns maldărul de documente (majoritatea necunoscute) și le-am predat, în noaptea-ceea chiar, profesorului Călinescu. Magistrul era bucuros.

Am continuat, apoi, s-o vizitez pe Hortensia Keminger. Mă simțeam satisfăcut că, într-o măsură, contribuisem la limpezirea unei taine literare. Iată însă, că, nu peste mult, **se ivește un document lămuritor : una din ultimele scrisori ale lui Odobescu. Fiește că, „Acest roman, din nenorocire real"...** (cum scrie I. L. Caragiale într-o gazetă a vremii), îl amintesc doar în două rînduri. Din nou fără nădejde, respins, Odobescu se duce acasă spre a destăinui hîrtiei un veritabil testament moral, din care etraxgem :

„În urma unor mari și adînci supărări și mîhniri sufletești simt că sănătatea îmi este așa de sdruncinată, încît, dintr-un moment într-altul, peste cîteva ceasuri poate, o să-mi văd sfîrșitul vieții. (...) Declar aici că, în orice întîmplare de felul acesta, nimeni nu este vinovat, nimeni nu poate fi bănuit și învinovățit de a mea repede moarte. Totuși, fiindcă simt că mă pot sfîrși, viu prin aceste rînduri, scrise cu mintea întreagă, să rog pe ai mei, pe nevasta mea, care a fost pentru mine un înger de bunătate, pe fiica mea care știu că mă iubește, pe ginerele meu care știu că mă cinstește și pe cîțiva ai noștri prieteni și rude, îi rog să nu se mîhnească prea mult asupra faptei mele. În starea de neodihnă în care trăiam, din cauza patimei nenorocite pe care toți o cunosc, moartea este cea mai mîngîioasă odihnă pentru mine. (...) Deci să privească toți cîți mă iubesc, a mea moarte, ca o urmare a unor grele și nesuferite chinuri...

Al vostru, din suflet iubitor soț, tată, socru și prieten,

ODOBESCU

5 spre 6 noembrie 1895
București str. Cuza Vodă no. 8 bis"

★

Mărturisirea odată făcută, autorul soarbe din toxina ce nădăjduia să-i dăruiască liniștea Numai că, doza cantitativ insuficientă, nu i-a îngăduit suprema eliberare. Și-așa, trei zile mai tîrziu, în josul aceleiași file, mîna lui Odobescu adaugă :

„Recitit și preînoit în noaptea de 8—9 noembrie 1895".

Își amintește acuma de bunul prieten, profesorul Anghel Demetriescu. În casa lui mergea în fiecare an, la acea dată, de ziua onomastică. Îi adresează o scrisoare care începea cu aceste rînduri :

„Amice Anghel,
(...) **o credință ca și superstițioasă, mă îndeamnă astăzi, cînd ar trebui, după convențiunile sociale, să-ți urez veselie, a veni prin aceste rînduri, să-ți zic un rămas bun de veșnicie".**

Aceea a fost ultima noapte a lui Alexandru Odobescu.

CREAȚIA BEETHOVENIANĂ DE CAMERĂ ÎN ȚARA NOASTRĂ

de Viorel COSMA

Muzica de cameră — instrumentală și vocală — a lui Beethoven a pătruns în cercurile artistice din țara noastră încă din timpul vieții marelui compozitor. Aproape nu a existat mare virtuoz străin care să concerteze în sălile românești fără a include în program măcar o piesă de Beethoven. Pe de altă parte, tinerii noștri interpreți și elevii conservatoarelor își făcuseră — pe la mijlocul secolului trecut — un ideal de majorat artistic în tălmăcirea muzicii titanului, pretutindeni în saloane, producții școlare, serbări, aniversări etc. figurînd piesele lui Beethoven.

Desigur că nu putem trece prea ușor peste acele interpretări de referință ale pianistului vienez Steinmoser (care a prezentat, se pare în primă audiție la București în 1818, sonata **Appassionata),** dar mai ales peste recitalurile lui Leopold Meyer, Franz Liszt, Sigismund Thalberg și Karl Tausig în programele cărora am aflat **Sonata lunii, 32 de variațiuni, Sonata patetica** etc. Minunate seri de sonate ne-au oferit violoniștii Henryk Wieniavski și Pablo de Sarasate, după cum neuitate au rămas tălmăcirile **Sonatei Kreutzer,** de către cuplul Leopold Auer — Rudolf Wilmers și **Sonata în Sol, op. 30,** de cuplul vienez Joseph Joachim — Johannes Brahms. Auditorii din Timișoara l-au aplaudat la 14 decembrie 1872 pe cel mai de seamă violoncelist al epocii, David Popper, într-o **Sonată** de Beethoven (fără precizarea opusului). Nu au lipsit de pe afișele românești din prima jumătate a secolului XIX cvartetele de coarde, septetul și celelalte lucrări de ansamblu. Desigur că momentul de virf al interpretărilor cvartetelor lui Beethoven trebuie socotit concertul formației vieneze Hellmesberger (Timișoara, 14 ianuarie 1884) cînd a executat în cel mai autentic spirit beethovenian (după aprecierile presei locale) **Cvartetul op 18, nr. 2 în Sol major.**

Interpreți români, mai **ales** aceia care și-au desăvîrșit studiile la Viena (pianiștii Maria Taban și Dimitrie Dimitriu, violonista Eliza Circa, violoncelistii Constantin Dimitrescu și Dimitrie Dinicu, cîntărețul Niky Popovici) au promovat la loc de frunte creația lui Beethoven.

Dacă pianistul Carol Filtsch, copilul-minune din Sebeș, a avut curajul să înfrunte publicul și presa vieneză (și pînă în cele din urmă, să se impună) încă din prima jumătate a secolului XIX, nu puțini interpreți români au apărut apoi în capitala Austriei tălmăcind cu succes pagini beethoveniene. În cercurile bucureștene, prahovene, brașovene și sibiene aveau loc periodic concerte de muzică de camere. Dacă centrele transilvănene și bănățene le-au admirat pe violonista Eliza Circa și pianista Livia Pascu, în schimb Capitala a cunoscut în violoniștii N. I. Voinescu și Toma Micheru, violoncelistii conducători de cvartete, Constantin Dumitrescu și Dimitrie Dinicu, pianiștii Ed. Wachmann, Elena Riureanu, Elena Kostaki-Epureanu, Maria Taban, Dimitrie Dimitriu, Elena Bibescu etc. pe cei mai competenți propagatori ai muzicii de cameră beethoveniene. Devenise notorie interpretarea **Sonatei Kreutzer** de către cuplul Micheru-Taban nu numai în recitalurile de la Ateneul Român, ci chiar în diferite centre provinciale.

Socotind **muzica de cameră drept pirghia hotărîtoare în educația publicului românesc,** compozitorul și animatorul cercului Ateneul Român, Eduard Wachmann, a inclus în programele simfonice ale Societății Filarmonice, fragmente din Septetul de Beethoven. Tot el a prezentat în primă audiție, la 14 aprilie 1968, „Sextuorul pe instrumente de vînt".

Din anul 1880, cînd violoncelistul C. Dimitrescu și frații Schipeck au pus bazele unui cvartet permanent în viața muzicală a Capitalei, creația lui Beethoven a figurat în majoritatea programelor pe prim plan. Cînd discipolul profesorului bucureștean, Dimitrie Dinicu, a trecut la ridicarea interpretării beethoveniene pe o nouă treaptă, ciclul complet al cvartetelor și trio-urilor devenise familiar auditoriului bucureștean. Să nu uităm că formația lui Dinicu număra printre violoniști pe Karl Fiesch și George Enescu.

De altfel, pentru tînărul Enescu muzica de cameră a lui Beethoven încetase de a mai fi o simplă pasiune ; devenise o hrană spirituală zilnică. Cînta pe dinafară la pian majoritatea Simfoniilor și stăpînea cu egală măestrie Sonatele pentru vioară. Așa se explică strălucitul debut parisian din 1879 cînd — acompaniat la pian de Elena Bibescu — a interpretat magistral **Sonata Kreutzer,** op. 47. Deși nu intră în cadrul acestui articol, totuși nu putem ignora faptul că același Enescu va deveni unul din cei mai mari interpreți din lume ai **Concertului pentru vioară** și, tot datorită lui, publicul românesc a cunoscut — după o binevenită „avant-premieră" a formației de cameră Alexandru Theodorescu — ciclul complet al Cvartetelor de coarde.

Liedul beethovenian și-a croit drumul dificil către publicul românesc prin recitalurile cîntăreților Dumitru Popovici — Bayreuth, Charlotta Leria și Niky Popovici. Deseori, tinerii studenți ai Conservatorului din București au inclus în programele lor pagini vocale beethoveniene.

Includerea creației de cameră a maestrului german în repertoriul interpreților români a marcat pasul hotărîtor către înaltul profesionalism artistic pe care școala muzicală românească l-a întreprins în a doua jumătate a secolului trecut.
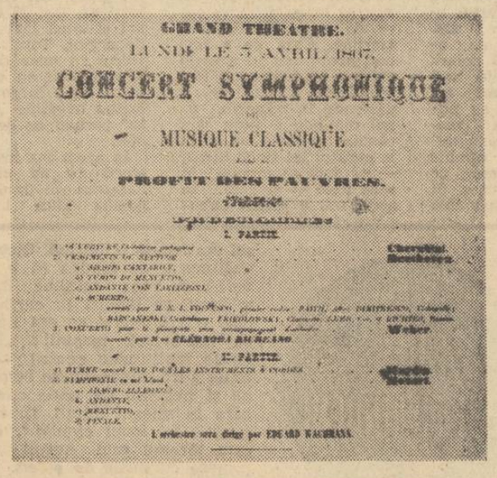
Afișul celui de al doilea concert simfonic

ECOURI • ECOURI

Cunoscutul actor american Lee Marvin s-a căsătorit recent în orașul Las Vegas cu Pamela Freeley. Fotografia vă înfățișează un aspect de la ceremonia care a avut loc cu acest prilej.

„SINCERITATE" și „putere de emoționare" sînt caracteristicile filmului „Adio, prieteni" semnat de scenaristul Atanase Tsonev și regizorul Borislav Saraliev. Deși acțiunea se petrece într-o școală bulgară, filmul departe de a fi pedagogico-moralizator este captivant prin subiect și tratare.

●

ROD AMANTEAU dirijează filmările de la „Statuia", ce cu prinde pe generic patru cunoscute vedete internaționale-: David Niven, Virna Lisi, Robert Vaughan și Ann Bell.

●

MAI MULTE COMPANII cinematografice cărora li s-au alăturat cîteva societăți de televiziune au pornit la realizarea unui serial T.V., format din 30 de episoade și avîndu-l ca erou pe „Arsene Lupin". Regia i-a fost încredințată lui Marcello Baldi.

●

RICHARD BROOKS realizează un film ce se va numi „S", film ce se anunță dramatic, plin de suspense și a cărui acțiune se va petrece în cîteva dintre marile capitale europene.

●

Nu de mult, popularul cîntăreț de muzică ușoară Tom Jones, s-a înapoiat în Anglia, după un lung și triumfal turneu în S.U.A. Iată-l la sosirea lui la Londra împreună cu fiul lui, Mark (13 ani) și soția sa, Linda.

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICA 13 DECEMBRIE

PROGRAMUL I : 9.00 Matineu duminical pentru copii și școlari. Filmul artistic : Dominica și prietenii săi. 10.00 Viața satului. 11.30 Amfiteatru muzical. Beethoven (Lumea cvartetelor). 12.00 De strajă patriei 12.30 Fotbal : Petrolul — F.C. Arges. Transmisiune de la Ploiești. 14.15 În reluare, la cererea telespectatorilor : Meciul de box dintre Cassius Clay și Oscar Bonavena. 15.00 Emisiune în limba maghiară. 16.30 Studioul „N". 18.00 Emisiune-concurs : Unde-i greseala ? Transmisiune din Bacău. 19.00 Pe Milcov în sus — program de cintece și jocuri din Țara Vrancei. 19.30 Telejurnal. 20.00 O nouă verticală : Hotel „Intercontinental" din București. 20.25 Cine-i vinovatul ? Film artistic. Premieră pe țară. 21.50 Telejurnal. 22.00 Muzică ușoară cu Alain Barrière. 22.30 Hochei : Suedia — U.R.S.S.

PROGRAMUL II : 20.00 Lumea copiilor. 20.35 Teatru scurt : Ripa albastră de Leonida Teodorescu (reluare). 21.25 Buletin de știri. 21.30 Carnet bucureștean. 21.45 Actualități literare. 22.10 Reluarea serialului de simbătă seara.

LUNI 14 DECEMBRIE

18.00 Scena și ecranul. 18.25 Muzică populară. 18.40 Instantanee. Despre 4 000 de oameni, cu unul de-alor. 19.00 Ce sînt și ce trebuie să fie centralele industriale ? 19.20 1 001 de seri. 19.30 Telejurnal. 19.50 Agenda politică. 20.00 Teatru foileton. Războiul celor două roze (VIII). 20.50 Ocolul țării în 8 luni. 22.00 Tentativă de record. Douăzeci de ore sub apă. 22.15 Dinamica societății românești. 22.00 Telejurnal și Telesport.

MARȚI 15 DECEMBRIE

10.00—11.00 Telescoală. 18.00 Ateneu — Emisiune de actualitate muzicală. 18.30 Brățara de aur — Emisiune-concurs realizată în colaborare cu C.C. al U.T.C. 19.20 1 001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Povestile de la Slătioara. 20.15 Seară de teatru : „Falsele confidențe" de Marivaux. 21.30 Aspecte de la Festivalul și concursul tinerilor solisti de muzică ușoară. 21.45 Performante tehnice românești. Podul. 22.15 Enescu și interpreții săi (IntervizIune). 22.45 Telejurnal.

MIERCURI 16 DECEMBRIE

18.00 Ex-Terra". 18.30 Cabinetul economic TV. Principiile gestiunii economice. 19.10 Tragerea concursului Pronoexpres. 19.20 1 001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Reflector. 20.15 Telecinemateca : „Mantaua". Premieră pe țară. 21.55 Cadran internațional. 22.30 Telejurnal. 22.40 Galele muzicii interpreți : Virginia Zeani.

JOI 17 DECEMBRIE

PROGRAMUL I : 18.00 Emisiune în limba maghiară. 18.30 La volan. 18.50 Mult e dulce și frumoasă. 19.20 1 001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Festival Beethoven. 20.50 Scoala cu un singur învățător. 21.05 Partea a II-a a Festivalului „Beethoven". 21.50 În reluare, filmul serial Vidocq III. 22.15 Teleglob. Seattle — un oraș american. 22.45 Acrobație pe zăpadă. 22.50 Telejurnal.

PROGRAMUL II : 20.00 Univers XX. Evoluția speciei umane și cîteva incertitudini. 20.30 Concurs internațional de patinaj artistic — proba de perechi. Înregistrare de la Moscova. 21.25 Buletin de știri. 21.30 Istoria filmului.

VINERI 18 DECEMBRIE

17.00 Telescoală. 18.00 Căminul. 18.50 Revista economică TV. 19.10 Tragerea Loto. 19.20 1 001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Reflector. 20.15 Film artistic : Căldura. Cu : Vladimir Găitan, Emilia Dobrin, Nicolae Volcz, Sebastian Papaiani. 21.35 Mai aveți o întrebare ? Necunoscutele creierului 22.35 Telejurnal. 22.45 Formația de muzică ușoară Gerhard Römer

SÎMBĂTA 19 DECEMBRIE

PROGRAMUL I : 17.00 Emisiune în limba germană. 18.15 Bună seara, fete ! Bună seara, băieți ! 19.20 1 001 de seri 19.30 Telejurnal. 20.00 Teleenciclopedia. 20.50 Seară de operetă : Liliacul" de Johann Strauss Selectiuni. 21.20 Film serial. Incoruptibilii. Povestea lui Leqs Diamond 22.10 Telejurnal. 22.25 Invitata noastră : Margarita Dadinska. 22.40 Concurs internațional de patinaj artistic — demonstrații. Înregistrare de la Moscova.

PROGRAMUL II : 20.00 Film artistic : „Tînăra din 1914" (partea I). O producție a studiourilor din R.D.G. 21.15 Buletin de știri. 21.20 Lucefărul. Imn Patriei. Versuri. 21.35 Muzică populară interpretată la diferite instrumente. 22.15 Film serial : Vidocq (X). 22.45 Studio Jass.

Un spectacol pe săptămînă

„ADIO CHARLIE" la teatrul „C. I. Nottara"

Chiar și fără flash-urile care, în programul de sală, fac o reclamă extravagantă dramaturgului american George Axelrod, spectacolul cu piesa „Adio Charlie" tot ar fi atras publicul. Așa că ce importanță mai poate avea că autorul a fost supranumit „Broadway's Boy", dacă spectatorul, captat de un titlu ingenios, vine în sala de pe bulevardul nostru și, încă de la primele scene, își dă seama că se află în fața unei comedii, construită după o rețetă imbatabilă : puțin suspense (la început), ceva fantezie, un dram de lirism, cîteva replici șocante, uneori cam licențioase și comic de situație cît cuprinde Nu mai contează că, una peste alta, prea multă substanță nu se găsește, că, de fapt, piesa se putea scurta sau lungi oricît, căci, odată puse datele problemei — bărbatul ucis de un soț gelos se reincarnează într-o femeie tînără și frumoasă —, durata piesei poate fi hotărîtă după voie : în orice moment mai pot fi adăugate scene, acte, se mai poate scrie o piesă sau se poate transforma totul într-un serial de televiziune. Ceea ce pare că într-adevăr îl interesează pe scriitor este să-și amuze spectatorii și, acolo unde socotește că a făcut-o de ajuns, aranjează o mică lovitură, bineînțeles de teatru, cu care pune punct întregii desfășurări. Încolo, nu este bintuit de nici un fel de prejudecată...

Așadar, un divertisment oarecare : nimic mai mult, nimic mai puțin. Cam atît despre autor și comedia sa.

Spectacolul teatrului „Nottara" (regia : George Rafael ; decorurile Giulio Tincu ; costumele Lidia Radian) este, însă, cu mult mai mult. Și aceasta, datorită unei distribuții, pe care nu știu dacă autorul însuși ar fi putut-o spera. Spunînd că Liliana Tomescu, în rolul lui Charlie, cel transformat în femeie, realizează un comic, pur și simplu, exploziv, nu fac decît să dau o imagine cu totul palidă a ceea ce izbutește actrița în cele aproape trei ore cît este prezentă în permanență pe scenă. Împotriva autorului, aș zice, Liliana Tomescu și-a construit rolul încărcîndu-l cu un haz subtil, care-i este propriu, nuanțînd spiritual fiecare replică Ea a fost cea care a schițat, de la început, regula jocului, pe care, apoi, l-a condus cu dibăcie și farmec, evitînd îngroșările și înlăturînd primejdia vulgarității care, de fapt, plutește aproape tot timpul în atmosferă. Partener i-a fost Dorin Varga și, oricît i-a rezervat teatrul pînă acum mai ales roluri de o mare sobrietate, am constatat cu plăcere că dispune de toată verva necesară pentru comedie. Al doilea cuplu, construit pe o îmbinare de comic liric și grotesc, a fost interpretat de Rodica Țuțuianu și Mihai Heroveanu, amîndoi, de asemenea, excelenți, ca de altfel, în foarte scurtele sale treceri prin scenă, și Anda Caropol Distribuția este completată de Eugenia Bădulescu și Tony Zaharian, deținătorii unor roluri mai puțin consistente, pe care le realizează însă cu toată constiinciozitatea.

SPECTATOR

Clepsidra

Din istoria cărții românești

de Constantin VIȘAN

La Sesiunea științifică prilejuită de împlinirea a 75 de ani de la înființarea Bibliotecii Centrale Universitare din București, a fost amintit, alături de personalitățile care au ostenit pentru propășirea acestui lăcaș de cultură și profesorul Mircea Tomescu. Evocarea distinsului cărturar ne-a reamintit de valorosul studiu dedicat de Mircea Tomescu istoriei cărții românești. Primul volum, apărut în excelente condiții grafice la Editura științifică, ne anunță o întreprindere temerară, curmată însă de sfîrșitul neașteptat al autorului. Evocarea amintirii fostului director al Bibliotecii Centrale Universitare se leagă strîns de această carte. Prin ea, Mircea Tomescu adaugă o contribuție însemnată la opera vastă în care se înscriu numele unor savanți ca Ovid Densușianu, Nicolae Cartojan, Bogdan Petriceicu Hașdeu, Nerva Hodoș, Nicolae Iorga, iar în zilele noastre Alexandru Rosseti, Dan Simionescu.

Prezentării unui vast material documentar autorul i-a adăugat sinteze și clarificări ale unor opinii dintre cele mai contradictorii. Scrisă într-un stil sobru, științific, această „Carte a cărții românești" procură lectorului satisfacții documentare dar și estetice. Ea este un omagiu adus celor care, în liniștea chiliilor de la Bistrița sau Voronet, sub fala Trei Ierarhilor sau a Tîrgoviștei, la Blaj ori la Snagov, în pofida unor vremi de restriște, au migălit cu dragoste de țară și de lumină nestematele culturii românești.

„Cărturari modești, cu dragoste de popor, arată autorul, au compus scrieri ce stau la temelia culturii noastre naționale și amplifică valoarea culturii medievale sud-est europene. Caligrafi și miniaturiști talentați au copiat și împodobit artistic manuscrise, adevărate opere de artă".

Să tot privești lucrarea migăloasă și plină de har ieșită de sub pana acestor dăruiți ai scrisului frumos. Parcă ai în fața ochilor stihare de arhierei ori gingășii de Luchian. Frontispiciile, vignetele, literele lor sînt surori bune cu versul Miortei, cu încîntările de pe ii și fote, cu semnele gravate pe portile maramureșene și pe stîlpii caselor oltenești, pe ulcioare și blide, în frescele Voronețului ori pe Coloana fără sfîrșit.

Cartea lui Mircea Tomescu ne oferă portretele unora dintre cei mai străluciți cititori ai tiparului românesc : Gavril Uric, Coressi Antim Ivireanu, Dosoftei.

Deosebit de interesant este capitolul dedicat împrejurărilor în care cartea românească, ieșită din umbra chiliilor, devine obiect de lectură și mijloc de instruire pentru cititori, aparținînd unor pături sociale cuprinzătoare. Multe manuscrise sînt executate pentru mici slujbași, logofeți, paharnici, postelnici de vistierie căpitani, sufragii, precum și pentru negustori și meseriași. Înmulțirea cărților duce, în mod firesc, la apariția negustorului specializat, a librarului.

Cartea lui Mircea Tomescu, rod al unei cercetări pasionate și îndelungate, demonstrează convingător participarea activă a cărții românești la înfăptuirea multor momente de seamă din istoria poporului nostru.

Documentarul românesc se pregătește de jubileu: în luna decembrie se împlinesc două decenii de la înființarea studioului de filme documentare și jurnale de actualități „Alexandru Sahia".

Faptul că acest jubileu coincide cu aniversarea a 75 de ani de la inventarea cinematografului, ne îndeamnă la o aducere aminte: filmul nostru documentar de astăzi care, în răstimp de două decenii de cinematografie socialistă a dobîndit aproape 120 de premii, nu s-a născut pe teren gol. Străduaniile de a crea filme de actualități și documentare pot fi identificate încă cu primele „imagini românești" din iunie 1897, iar apoi cu acele scurte pelicule ale unor veterani ai filmului nostru — cum este, de pildă, „Bucureștiul sub zăpadă" în 1910, realizat de Ivanovici și altele.

Producția organizată de jurnale de actualități și filme datează din 1936, cînd a luat ființă și serviciul cinematografic devenit ulterior direcție, ce se ocupa cu producția de filme și jurnale sonore, difuzarea și propaganda cinematografică, controlul sălilor de cinema, ca organ de stat. În intervalul 1936 — 1944, producția Oficiului Național Cinematografic însuma 259 de jurnale, 66 filme în genul reportajului de eveniment, 48 documentare, cîteva de știință popularizată și șapte filme didactice.

După eliberare, creatori formați în anii anteriori și-au continuat activitatea: Anton Belici, Ion Cosma, Const. Dembinschi, Ovidiu Gologan, Nicolae Mărinescu și alții. Lor li s-au adăugat realizatori d'ntr-o nouă generație ca Ion Bostan, Gheorghe Feher Mircea Melnic, Sorin Constantinescu și alții. Întreprinderea „CINEXFILM" se ocupa în acea perioadă, de acest gen de pelicule.

Astăzi, în prag de aniversare, „SAHIA-FILM" a depășit trei mii de pelicule, dintre care peste 1.500 jurnale de actualități.

Răstimpul celor două decenii este marcat, la „SAHIA-FILM", de afirmarea unei echipe de talentați documentariști care au îmbogățit genul cu creații în cele mai felurite direcții — de la reportaj și anchetă socială, la filmul științific, de artă, sportiv etc. Printre distincțiile obținute în acești douăzeci de ani se numără premii dintre cele mai mari: Marele Premiu la Cannes, Premiul Mare la Cork, „Leul de Argint" la Veneția. Aceste prestigioase aprecieri continuă și consacră virtuțile documentarului românesc afirmate strălucit încă în 1939 cînd, cu filmul „Țara Moților" de Paul Călinescu dobîndeam prima și cea mai înaltă distincție atribuită de către juriul Festivalului internațional de la Veneția.

O serie de manifestări, ocazionate de jubileu, vor marca succesele și perspectivele documentarului românesc Astfel, la cinematograful „Union" din Capitală, va fi organizată o retrospectivă a filmului documentar românesc ce va întruni o selecție de 55 de filme din toate genurile. Simultan cu retrospectiva — după proiecția filmelor din anii precedenți — va fi supusă aprecierii publicului și producția acestui an. În vreme ce un juriu va ordona valoric creațiile documentariștilor (după un obicei statornicit în cadrul studioului în ultimii ani), un „premiu al publicului" va oferi prilejul unui plebiscit cinematografic inedit.

O expoziție în holul cinematografului „Union", o altă retrospectivă (a filmului științific din ultimii douăzeci de ani) și un simpozion cu referate asupra preocupărilor actuale în creația de film documentar și științific românesc, va încheia această etapă jubiliară parcursă de studioul care se situează astăzi — productiv și calitativ — în fruntea studiourilor noastre de filme

Eugen ATANASIU

„SAHIA — FILM" la XX de ani

HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS

COSMOLOGIE

MESAGERI COSMICI PE TERRA?

de Dr. ing. F. ZĂGĂNESCU

Meteoriții ? ! Ce sînt ? De unde vin ? Cum ? Ce „mesaje" ascund ? Lumea științifică este din nou în alertă. Într-un meteorit au fost descoperite molecule de aminoacizi. Așadar, e viață pe astrele din vecinătatea Pămîntului ?

Într-un meteorit au fost descoperite molecule de aminoacizi, constituienți de bază în excepționalul edificiu natural al vieții.

De fapt, problema nu este complet nouă. Încă din a doua jumătate a secolului 19 chimiștii Wöhler și Berthelot au evidențiat o fracțiune organică compusă din hidrocarburi, în meteoriții denumiți „chondrite". Din anul 1953, urmează un adevărat lanț de comunicări : meteoriții „ascund" aminoacizi 1960), baze nucleice (1961), acizi grași cu lanț lung (1963) și chiar porfirină, component al

clorofilei (1964). Doi cercetători de la universitatea din Houston, identifică în chondrite hidrocarburi (1967). Recent, sînt evidențiați aminoacizii. Desigur, substanțele organice nu sînt singurele elemente care fac din meteoriți subiecte deosebite de studiu pentru specialiști.

În ultimii ani, unor pietre meteoritice curioase, cu aspect sticlos și forme regulate, li s-a dat denumirea de tectite. Deosebirea lor față de rocile din zonele unde au fost descoperite era evidentă. Cu o distribuție foarte variată pe glob, tectitele au o formă rotundă sau alungită, cu marginile zimțate, cu aspect sticlos și culoarea neagră sau verde-neagră.

Originea lor a fost și mai este încă — foarte controversată. Desigur, ipoteze ca acelea : formate din roci terestre nisipoase ca urmare a unor... trăznete (!), aduse în timpuri imemoriale de... călători extraterestri care au vizitat Terra, (!) sau provenind de la explozia unei comete — nu au un suport științific convingător.

Studii amănunțite asupra originii tectitelor au fost făcute în ultimii ani de numeroși specialiști, majoritatea ajungînd — pe baza cercetărilor și a experiențelor — la concluzia că tectitele ar fi „sfărîmături" de rocă lunară, dislocate din solul selenar ca urmare a impactului cu peste 30 km/s a meteoriților... Se știe că Luna nu are atmosferă, deci meteoriții o pot lovi cu imensa viteză cu care ei circulă prin spațiu...

O echipă de cercetători de la centrul de studii Ames, conduși de Dean Chapman, a emis încă din 1964 această idee, urmărind apoi demonstrarea ei. Mai întîi, dr. Chapman, în calitatea sa de inginer aeronautic, a căutat să reproducă în tunelele aerodinamice condițiile în care ar fi fost puse, în realitate, aceste fragmente lunare, dacă ar fi parcurs traseul Selena-Terra. S-a ajuns la interesanta concluzie că ar fi trebuit parcurse tradică a Lunii ar constitui zona de origine și — mai precis — chiar craterul Tycho ! Apreciem că este un crater relativ tînăr, cam de aceeași vîrstă cu tectitele descoperite în Australia, deoarece razele sale nu au fost încă erodate". Calculele au arătat că un meteorit apreciabil poate „arunca" în spațiu cosmic, cu viteza de eliberare de pe Lună (2—3 km/s), material selenar de sute de ori mai greu decît masa sa inițială. Fragmente din acest material pot călători pînă la Pămînt, iar analiza izotopului 26 al aluminiului a demonstrat că tectitele au suferit o lungă expunere la acțiunea razelor cosmice primare, deci au călătorit de la Lună și pînă la Terra.

Desigur, procesele de topire la care au fost supuse, chiar contactul cu materia eventualului meteorit care a declanșat inițial procesul pe solul frămîntat al Selenei, ar putea conduce la existența unor deosebiri între structura chimică a tectitelor și cea a materialului lunar adus de astronauții echipajelor „Apollo" sau roboții „Luna" sovietici. Într-un timp, craterul Tycho fusese apreciat ca un interesant loc de debarcare pentru cercetări „la fața locului", în cadrul programului Apollo. Dar, după atitea modificări, s-ar putea ca dr. Chapman să trebuie să mai aștepte pînă cînd își va putea compara analizele australitelor, cu roci aduse de astronauți din minunatul peisaj fantastic al craterului Tycho...

lectorii curioase, de forma unor spirale care au înconjurat Pămîntul de mai multe ori, pe ultima parte a traseului definitivîndu-se atît forma cît și repartizarea substanțelor în masa tectitei, (elementele grele s-au deplasat spre centru). Dar să dăm cuvîntul chiar lui Dean Chapman : „Putem afirma, după experimentarea și examinarea unui mare număr de australite (tectite descoperite în Australia și Asia), că ele au suferit o dublă topire. Prima a fost în condiții de vid, ca cele de pe Lună, deoarece materialul topit a luat forma sferică ; a doua topire s-a produs la traversarea atmosferei terestre, deoarece pe traseu aceste sfere sticloase au suferit procesul ablativ doar pe o față" (căpătînd forma unor nasturi de haină de piele n. a.). Trebuie spus că dr. Chapman posedă una dintre cele mai cuprinzătoare colecții de tectite și că a putut demonstra că materialul lor are o compoziție chimică diferită de a oricăror roci terestre. În ceea ce privește „vîrsta" tectitelor, dr. Chapman are o altă idee interesantă :

„Datarea radioactivă ne-a condus, afirma savantul, la concluzia că tectitele au suferit procesul de topire acum 700 000 de ani... Noi știm cît de repede au zburat pe traseul unde au suferit acest proces, iar din distribuția zonelor unde au fost găsite pe Terra, am putut calcula traiectoriile lor. Toate aceste concluzii conduc la ideea că partea sudată și transmis calculatorului. Ce este nou în această informație recentă apărută în revista L'Express ? Bineînțeles doar faptul că și în domeniul medicinii preventive, calculatorul a trecut de la promisiuni la fapte. Și este poate interesant primul rezultat-test al acestor investigații epidemiologice. Din 2 570 de „bilanțuri", au fost depistate 80 de coronarite și cîteva zeci de stări prediabetice la oameni care se credeau „perfect sănătoși" !

CHIMIE

Cum se transformă noroiul în aur!

Nu vă gîndiți la alchimiști. Nu este vorba de goana după aur. Problema este cu mult mai gravă. A fost înscrisă pe agenda Terrei, la ordinea zilei, cu mențiunea : „de rezolvat cu urgență : POLUAREA".

Agresiunile contra naturii trebuie stăvilite. Dar cum poți dobori acest cancer al civilizațiilor fără să lezezi civilizația ? ! Știința caută răspuns.

Chimiștii au găsit o soluție. Se știe că tratarea apelor întrebuințate, atît a celor industriale cît și casnice, constă, între alte operații, în a separa resturile pe care le conține de partea care poate fi refolosită și repusă în circulație. Aceste reziduri pînă acum ireductibile, formează un noroi a cărui evacuare pune probleme „insolubile" tuturor municipalităților și mai ales alor de mare aglomerație. La Londra, la New York ca și la Tokio, aceste resturi se aruncă în mare. Mai există și o altă soluție. Uscarea lor pentru a se obține o pastă compactă care se arde în furnale speciale la temperaturi înalte pentru a fi transformate în cenușă și căreia nu i s-a găsit, de asemenea pînă azi, nici o întrebuințare. Oamenii de știință au început să facă analiza cenușei. Cercetările întreprinse au demonstrat că este aci o materie cu unele proprietăți atribuite îngrășămintelor. La sfîrșitul anului trecut la Tokio a fost întreprinsă o experimentare la scară mică. În două uzine de epurare a apelor, s-au amenajat instalații adecuate pentru tratarea noroiului. Contabilii au făcut un „mic" calcul. Cantitatea de noroi provenită de la cinci uzine de epurare se ridică zilnic la 15 000 de tone. Or, dacă se vinde pentru îngrășămîntul diferitelor culturi este clar că acest noroi, care crea atîtea necazuri, poate fi transformat în aur !

Nu, nu este vorba de alchimie. Chimia se dovedește cu mult mai uimitoare și mai neprețuită. Și este firesc să ne amintim de cuvintele pe care savantul Costin Nenițescu le-a spus în ultima sa conferință la Academie, arătînd cît de greșită este părerea că din alchimie s-a născut chimia ! Or, chimia este revolta împotriva alchimiei, reacția la neștiință, la superficialitate. Alchimia s-a născut din nesăbuita și grabnica dorință de aur. Scopul chimiei nu este să obțină aur, ci să cerceteze. Rezultatele studiilor, făcute cu seriozitate, cu trudă, cu armele științei — vor însemna... aur, și mai mult decît aur.

MEDICINĂ

SE POT CÎȘTIGA 5 ANI DE INTELIGENȚĂ...

„Este nevoie să citești foarte mult ca să vezi" Afirmația filozofului raționalist francez, Emile Chartier-Alain, e în aparență paradoxală.

Omul în decursul istoriei — și cu fiecare om, acest itinerar se repetă în rezumat — întîi vede, mai apoi învață să vorbească și mult mai tîrziu să scrie și să citească. Dacă am vorbi de acuitatea privirii — ca și a auzului de altfel — omul contemporan s-ar simți în inferioritate față de îndepărtații lui strămoși, Și totuși... Întreaga istorie, pe toate coordonatele, în adîncime și pe orizontala prezentului, poate fi o carte de argumente. Între a privi și a vedea se interpune o activitate de inteligență — de înțelegere. Astăzi medicina poate afirma : nu vedem cu ochii, ci cu creierul. Nu auzim cu urechile, ci cu creierul. Limbajul este o expresie a gîndirii. De altfel se pare că și pînă acum noi „făceam proză fără să știm". Intuitiv, exprimam în vorbire ceea ce știința a demonstrat mai tîrziu. Verbul **a vedea** este echivalent cu **a înțelege**. „Vezi despre de este vorba". În toate limbile, la toate popoarele, ni se arată existența acestei echivalențe : „Vezi bine că n-ai dreptate", „Vous voyez bien que vous avez tort" „Don' t you see that you' re wrong", Mesh shayef ennak ghaltan" (arabă) ș. a. m. d. Mai este oare nevoie de multe cuvinte pentru a sublinia relația văz-inteligență ?

Se întîmplă să fie nevoie să ne punem întrebarea — și atunci e bine să ne-o punem : „de ce copilul meu care la vîrsta de cinci ani era cel mai inteligent din grupul de copii de aceeași vîrstă, nu este la 10 sau 15 ani, cel mai inteligent dintre colegii de vîrstă ? Cum de i-a luat-o înainte tocmai cutare... care... Da, știm, spunem iar — și e bine că știm și asta — inteligența nu se dezvoltă de la sine. Se antrenează". De cele mai multe ori ne place însă să credem — e mai comod — că antrenamentul inteligenței se face de către școală. „Dacă ar avea profesori mai buni, dacă manualele ar fi clare, atractive .." Raționamentul nu este fals. Este incomplet. Ar trebui să reflectăm : inteligența se dezvoltă doar între 8 și 12 dimineața — adică doar în orele de clasă ? ! Inteligența începe să se dezvolte de la vîrsta școlară ? Nu sînt singurele întrebări ce trebuie puse. Să începem totuși a căuta și un răspuns.

De pildă cel dat de un celebru psiholog, Jean Piaget : „Pentru a ști cum gîndește spontan un copil mic, nu există o metodă mai instructivă decît cea a inventarierii și analizării întrebărilor pe care le pune, adeseori anarhic, îndată ce începe să vorbească. Este gîndirea curentă a copilului între 2 și 7 ani și este deosebit de interesant a constata cum prelungește aceasta mecanismele de asimilare și construire a realului, proprii perioadei preverbale". Pentru că : „Inteligența apare, într-adevăr, mult înaintea limbajului".

Așadar antrenamentul inteligenții trebuie început înainte. Studiile, experimentele, observațiile întreprinse conduc la aceeași concluzie : un copil crescut într-un mediu luminos, plin de obiecte, așadar de stimuli, obține un cuantum de inteligență — acel faimos Q. I. — superior altui copil, care, deși are același bagaj ereditar, trăiește într-un mediu întunecat și lipsit de stimuli. „Rolul văzului este atît de important în formarea personalității, încît așa numitele metode de educație cognitivă prin simțuri" se recomandă a fi aplicate tuturor copiilor, chiar de la vîrsta de o lună !

În lumina acestor noi concluzii oferite de psihologi, medicina are de pus o întrebare : de vreme ce văzul dezvoltă facultățile de asimilare ale copilului, intervine în procesul de creștere a inteligenții, nu este firesc să fie depistate cît de timpuriu posibil cele mai mici „defecte" ale văzului ? De altfel, „depistarea precoce" a oricărei anomalii a devenit cuvîntul de ordine al medicinii moderne. S-a descoperit așadar importanța unui start bun pentru întreaga „cursă". Reproducem, de aceea, cu titlu de captare a atenției părinților pentru această importantă problemă, testul propus de revista „Science et Vie". Doi englezi, Puigmir și Sheridan au creat pentru copii un alfabet așezat pe un „afiș" de perete, foarte diferit ; copilul trebuie să recunoască literele de pe afiș după cele ce le are în mînă. Chiar de la vîrsta de 3 ani, copilul se descurcă perfect, cu condiția să nu aibă de confruntat mai mult decît cinci litere în medie, iar la cinci ani, șapte litere. Este bine însă pentru succesul acțiunii, ca metoda să fie practicată de cineva cunoscut de copil. Cercetătorii americani se slujesc de reflexul optocinetic care „traduce" mișcările ochilor în fața unui obiect în mișcare — de pildă, o tobă vopsită în linii albe și negre care se învîrtește la distanță de copil Mișcările ochilor sînt înregistrate de aparate de electrofiziologie. Prin aceste mișcări, variind în funcție de grosimea dungilor și vitezei tobei, se pot observa anomaliile acuității vizuale. Este doar una dintre metodele moderne de depistare precoce a tulburărilor de vedere la această vîrstă fragedă.

A nu se uita, spun psihologii, corectarea văzului, prin ochelari de pildă, îi „redau" copilului patru sau chiar cinci ani de inteligență — pe care i-ar fi pierdut... din neglijența părinților. Cu același titlu de atenție — iată și două teste pentru adulți :

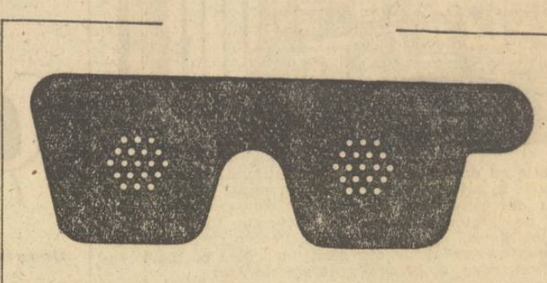

Vă propunem o mică experiență. Priviți textele de mai jos în lumină și încercați să citiți, întîi fără acești ochelari negri. Testul de vedere de departe : la 4 metri.

Acum, puneți ochelarii stenopeici. Decupați din carton, ochelari negri ca cei de mai sus, punctele albe fiind orificii mici. Dacă priviți prin ei aceleași texte, veți avea un depistaj rapid al defectelor de privire. Dacă lectura unuia sau altuia din textele propuse, de pildă, este mai bună sau mai clară cu asemenea ochelari înseamnă că ceva nu este în regulă și este nevoie să consultați un medic. Acești ochelari sînt concepuți pe principiul diafragmei aparatului de fotografiat.

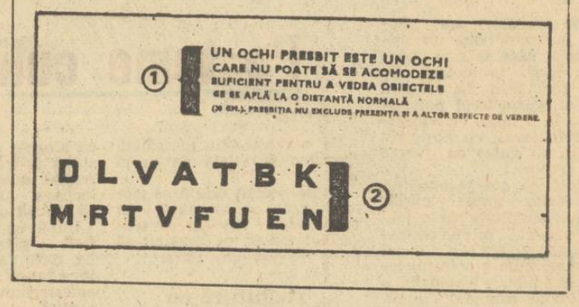

ASTRONAUTICĂ

Marele tur al planetelor

de ing. D. ANDREESCU

Atențiune, contemporani ! Pentru călătoriile astrale nu pierdeți sezonul propice : Deceniul 8. Itinerariile propuse : Neptun via Uranus ; Pluton via Jupiter-Saturn. O reprogramare a călătoriilor e posibilă peste 175 ani !

Oamenii de știință din întreaga lume sînt invitați de a participa la studiile preliminare pentru „Marele tur al planetelor". Despre ce este vorba ? Se preconizează ca în deceniul în care acum păștm, mai exact în perioada 1976—1980, să se lanseze mai multe aparate cosmice automate în direcția planetei Jupiter. După un zbor de minimum doi ani prin spațiul sideral, aparatele respective ar urma să pătrundă în sfera de acțiune gravitațională joviană, s-ar apropia pînă la cîteva mii de kilometri de suprafața acestui al doilea „astru" al familiei noastre planetare, l-ar cerceta cu camerele de televiziune și cu alt aparataj științific și și-ar continua drumul mai departe, spre adîncul imens al imperiului solare. Specialiștii se gîndesc la două asemenea operații grandioase, una pe itinerarul Jupiter—Uranus—Neptun, iar cealaltă pe o rută și mai ispititoare : Jupiter—Saturn—Pluton.

Probabil pentru cititorii mai puțin familiarizați cu problemele de astronomie, menționarea acestor trasee nu evidențiază extraordinarul. Și totuși ceea ce se pune la cale este într-adevăr extraordinar, uluitor, fantastic !

Jupiter, planeta cea mai mare din sistemul nostru solar (are volumul cît aproape 1300 de globuri pămîntești), se află la o depărtare de noi de circa 630 milioane km — distanță de 4 ori mai mare decît de la Pămînt la Soare. Are un cîmp gravific foarte intens, astfel că la suprafața planetei corpurile cîntăresc de 2,63 ori mai mult decît la suprafața Pămîntului. Anul său, respectiv durata unei revoluții circumsolare, este de 12 ani terești. În jurul planetei roiesc 12 sateliți, unii cu diametrul de peste 5 000 km (mai mari decît Luna), iar alții foarte mici, cu diametrul de numai 13—25 km. Iată deci prima țintă — și obiectivul principal — din cadrul operației preconizate.

Este interesant de știut că se contează pe cîmpul gravitațional al planetei ca factor esențial de „sprijin" al acțiunii, în sensul că acest cîmp va capta repede stația după ce aceasta a depășit orbita planetei Marte, iar o dată cîmpul respectiv devenit dominant, va determina — pentru o traiectorie bine aleasă — accelerarea mișcării de apropiere, astfel încît stația va fi pur și simplu propulsată mai departe, sub acțiunea gravifică menționată. Ea va ieși în final din sfera de atracție a planetei Jupiter, „lurectînd" cu impuls mai departe în domeniul solar. Va ajunge astfel tocmai la Uranus, a cărui orbită se găsește la distanța enormă de 2 miliarde 870 milioane km față de Soare ; 84 de ani terești îi trebuie acestei planete ca să dea un ocol complet astrului zilei ! Și cu aceasta călătoria sondei pămîntene încă nu se va fi isprăvit. Accelerată și în cîmpul gravitațional uranian, după schema de mai înainte, stația va părăsi și acest cîmp pentru ca să-și încheie misiunea la nivelul orbitei planetei Neptun, vecinul extern al lui Uranus. Atunci mesagerul Pămîntului se va afla la distanța, de acum astronomică, de aproximativ 4 miliarde 500 mii km !

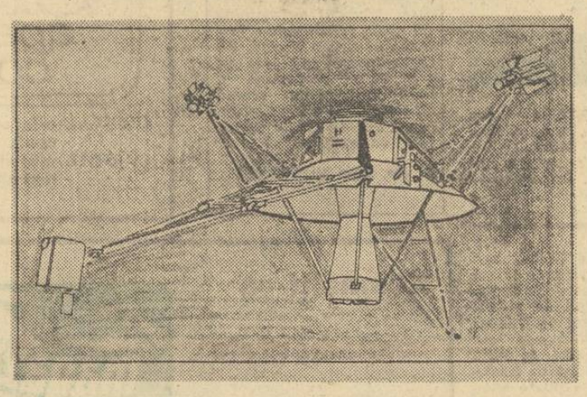

După Venus și Marte, Mercur și Jupiter ! Iată noi obiective îndrăznețe ale programelor spațiale pentru deceniul următor. Planeta cea mai apropiată de Soare, Mercur, ar urma să fie survolată în sezonul astronomic favorabil 1973, pe cînd planeta exterioară, Jupiter, în anul 1974.

În ilustrație, configurația sondei care ar urma să ajungă la Jupiter. La partea sa inferioară se vede antena parabolică pentru contactul cu Pămîntul. Sonda este proiectată la greutatea de 25-45 kg.

Cealaltă misiune este proiectată pe un itinerar direct de la Jupiter la vecinul său Saturn (faimoasa planetă cu inele, a cărei orbită este situată la 1 miliard 426 milioane km depărtare de Soare), pentru ca, procedîndu-se cum s-a arătat, să se atingă în final planeta de graniță a sistemului nostru solar : Pluton.

Ei bine, pentru a cunoaște proporțiile fantastice ale operației, vom reaminti că Pluton dă ocol Soarelui pe o orbită aflată la aproape 6 miliarde km depărtare de acesta și că parcurgerea acestei „piste" imense durează 248 ani și 5 luni !

După această succintă prezentare a ceea ce se intenționează, vom mai nota cîteva elemente deosebit de importante pentru înțelegerea oportunității pregătirilor anunțate. Misiunea Jupiter—Uranus—Neptun este posibilă numai dacă aparatele cosmice se lansează în perioada 1978—1980. Orice întîrziere înseamnă aici o așteptare peste generații. Condiții favorabile nu se vor mai întîlni decît tocmai în anul 2155, deci peste 175 ani, cînd din nou cele trei planete menționate se aliniază de aceeași parte a Soarelui, putînd fi astfel survolate pe rînd, cum s-a arătat.

Deschiderea ferestrei astronomice pentru cealaltă misiune (Jupiter—Saturn—Pluton) este mai timpurie, respectiv în anul 1977, dar sezonul propice se încheie în anul imediat următor (1978), încît de astă dată trebuie acționat într-un ritm mai alert. Dacă nu se va proceda așa, va trebui așteptat și aici destul de mult, respectiv pînă în anul 2076 (în total deci 98 ani), pînă la o nouă conjuncție a planetelor.

De altfel progresele așteptate în două direcții „cheie" ale Marii astronautici : construcția de stații orbitale cu existență îndelungată și realizarea de motoare rachetă cu propulsie nucleară pentru treptele superioare ale rachetelor purtătoare, vor impune reconsiderări serioase în mai toate proiectele privitoare la explorarea spațiului cosmic îndepărtat, printre care și proiectul cutezanței incursiuni dincolo de Jupiter, la care ne-am referit aici.

RĂSPUNDEȚI EXACT. CALCULATORUL ÎNREGISTREAZĂ

— Beți mai mult de un litru de vin pe zi ? Tușiți fără să fiți răcit ? Ați slăbit involuntar mai mult de 3 kg în ultimele 6 luni ? Fumați mai mult de 9 țigări pe zi ? Mai mult de douăzeci ? Înghițiți fumul ?

Sînt doar cîteva din cele 80 de întrebări la care trebuie să răspundeți prin da sau nu. Răspunsurile sînt codate, transcrise pe fișe perforate și interpretate de un calculator. Pacientului i se mai fac apoi o serie de examene, rezultatul fiind

De la caracatiță la Liz Taylor șapte „puncte de vedere"

1. LIZ TAYLOR; 2. CROCODIL; 3. LIBELULĂ, 4. BROAȘCĂ; 5. CÎINE ; 6.CARACATIȚĂ; 7. BUFNIȚĂ.

Pentru cîinele dumneavoastră sînteți „omul în gri". Taurul care se înverșunează împotriva muletei, în realitate nu distinge roșul. Albina este oarbă la roșu dar vede ultravioletul. Reptilele, broaștele țestoase au posibilitatea să vadă colorat. Păsările, de asemenea, cu excepția celor „nocturne". Oameni și animale — nu văd lumea la fel. Da, acuitatea privirii, percepția culorilor, recunoașterea detaliilor diferă de la o specie la alta. Mai mult, de la un individ la altul, culorile se percep diferit. Albastrul cerului nu este întotdeauna același dacă e văzut de dumneavoastră sau de vecinul dv. Și nu este o întîmplare dacă cele mai evoluate ființe văd prin organe care sînt o prelungire a creierului — sediul gîndirii (Jaques Marsault).

GUTURAIUL ȘI VITAMINA C

Nu, nu noi am „descoperit leacul cancerului". De altfel nu este vorba despre cancer. Dar dacă vorbim despre guturai o să vi se pară la fel de interesant ? Nu cumva e ridicol să ne lăudăm cu un remediu împotriva acestei neplăceri pe care nici un medic nu ar trece-o pe fișa de boli ? Are acest remediu — care nu este important decît în momentul cînd ne curge nouă nasul — un autor român ? Ei, și ? Doar se știe — românul e născut... modest. În timp ce „metoda dr. D. Vasiliu" (despre care revista noastră a scris) e neglijată, folosirea vitaminei C continuă totuși să se bucure de o publicitate neobișnuită. Dr. Linus Pauling, de două ori laureat al Premiului Nobel pentru chimie și pentru pace, semnează o carte „Vitamina C și răceala". Apariția cărții — abia de cîteva zile. Prescripția laureatului Premiului Nobel ? La primul semn de răceală, o doză de vitamina C de un gram pe oră pînă ce simptomele dispar, ceea ce se petrece în general după cîteva ore. Apoi, timp de cîteva zile, se ia o doză ușor mai mare decît în mod obișnuit (o jumătate de linguriță de acid ascorbic, praf) pentru că simptomele au tendința să revină. Dr. Pauling precizează— spun ziarele — că domnia sa ia vitamina C de la vîrsta de 3 ani și rezultatele sînt excelente. În ce privește tratamentul, prin vitamina C, adaugă : „nu va fi într-adevăr eficace decît atunci cînd toată lumea o va adopta". „Nu fiți decepționați dacă medicul dv. se opune la acest tratament, scrie dr. Pauling. În trecut studenții nu învățau mare lucru despre vitamine și nutriție în facultăți. Din fericire, acum încep să știe".

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ...

AMENAJAREA LOCUINȚEI

Răspundem astăzi cititoarei **MARILENA COPĂCEANU** care ne solicită cîteva sugestii, binevenite credem și pentru alți cititori, în privința raționalizării utile și armonioase a unui apartament într-un bloc nou.

În desenele de mai jos, vă propunem soluții pentru amenajarea camerei dumneavoastră astfel ca ea să devină un comod loc de odihnă, să creeze o plăcută ambianță pentru primirea musafirilor și să fie, în același timp, un util loc de lucru. Folosiți peretele întreg (desenul A) pentru instalarea patului încadrat de dulapurile în care se țin rufăria și hainele dumneavoastră. În prelungirea dulapului din stînga pînă în margine un dulap-bibliotecă, cu rafturi pentru cărți, vase de flori, se pot atîrna reproduceri. De asemenea, puteți așeza central televizorul, la înălțimea de 0,80 m, în care veți privi din colțul special amenajat pentru musafiri.

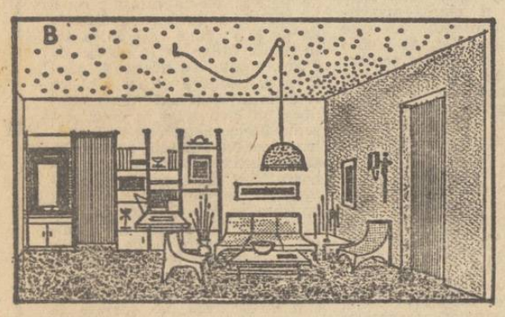

Peretele cu ferestre va amenaja casete din planșete. La început, vom păstra în aceste casete jucării. Mai tîrziu, vom păstra cărți și tot în acest colț, copiii își vor face lecțiile. Pentru aceasta, vom adăuga o planșetă, de spațiul pe care-l folosim în așa fel încît să putem deschide ușa de la balcon. (Dulăpiorul poate fi chiar în consolă).

De cealaltă parte, amenajăm locul rezervat orelor de studiu și primirii musafirilor (desenul B). Folosim în acest colț, canapeaua și fotolii cumpărate de la magazin și o măsuță joasă sau banchete comandate special, pe care se așează perne colorate. Deasupra canapelei se simte nevoia unei intense pete de culoare dintr-o bucată dreptunghiulară de ceramică sau dintr-o țesătură cu motive folclorice.

În camera copiilor, (desenul C) așezăm două paturi înguste, colț în colț cu o măsuță mică între ele, pentru lampa de masă. Pe perete cu fereastră vom amenaja casete din planșete. La început, vom păstra în aceste casete jucării. Mai tîrziu, vom păstra cărți și tot în acest colț, copiii își vor face lecțiile. Pentru aceasta, vom adăuga o planșetă, de spațiul pe care-l folosim în așa fel încît să putem deschide ușa de la balcon. (Dulăpiorul poate fi chiar în consolă).

De cealaltă parte, amenajăm locul rezervat orelor de studiu și primirii musafirilor (desenul B). Folosim în acest colț, canapeaua și fotolii cumpărate de la magazin și o măsuță joasă sau banchete comandate special, pe care se așează perne colorate. Deasupra canapelei se simte nevoia unei intense pete de culoare dintr-o bucată dreptunghiulară de ceramică sau dintr-o țesătură cu motive folclorice.

În camera copiilor, (desenul C) așezăm două paturi înguste, colț în colț cu o măsuță mică între ele, pentru lampa de masă. Pe peretele

ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE

Începînd cu acest număr înființăm o nouă rubrică, al cărei titlu va fi cel de mai sus, considerînd că i se potrivește cel mai bine Ne propunem ca în cuprinsul acestei rubrici să prezentăm cititorilor diverse probleme, care cer o rezolvare. Evident, este preferabil ca soluțiile să le găsească fiecare, singur, aceasta constituind nu numai o verificare a unor cunoștințe personale, ci și un exercițiu al imaginației sau al raționării logice. Pentru verificare, sau pentru cei care nu vor să se obosească prea mult, vom da totdeauna și răspunsurile corecte, însă în numărul imediat următor al revistei.

Am fi bucuroși dacă am primi probleme propuse de cititorii înșiși. În acest sens, cititorii noștri se pot adresa redacției revistei „Magazin" pe adresa : București, Piața Scînteii nr. 1, sectorul 1, cu mențiunea pe plic „Pentru rubrica „Verificați-vă cunoștințele".

Vom lua în considerație propunerile primite de la cititori, publicîndu-le, dacă ele sînt într-adevăr interesante. Ne propunem să organizăm chiar și un concurs cu premii dar... aceasta mai tîrziu, în funcție de interesul pe care îl va trezi printre cititori rubrica noastră, pe parcurs. Și acum, de început, două probleme...

Poate fi învins timpul?

Întrebarea ne-a sugerat-o Mark Twain, citind următoarele, în una din schițele sale, în care se referă la o călătorie întreprinsă cu vaporul, pe Oceanul Atlantic, de la New York spre Insulele Azore : „Erau zile minunate de vară, iar nopțile erau și mai pline de farmec. Am avut ocazia să observăm un fenomen straniu : Luna apărea în fiecare seară la aceeași oră, în același punct al bolții cerești. La început, cauza acestei comportări originale a Lunii a rămas pentru noi un mister dar, mai tîrziu, ne-am lămurit despre ce este vorba...

În spiritul fenomenului observat de Twain, întrebarea pe care o punem este aceasta : **Să presupunem că ne suim într-un avion care decolează de pe aeroportul din Tokyo, în Japonia, la ora 8 dimineața. Avionul se îndreaptă către București. Este oare posibil să ajungem în București în aceeași zi, dar la ora 7 dimineața, adică chiar mai înainte de a fi părăsit Japonia ? Este oare un paradox, sau un fapt posibil ? Dacă este posibil, să se explice în ce fel, știindu-se că, totuși, între Japonia și țara noastră există o distanță de circa 11 000 km și o diferență de timp, de aproximativ 7 ore.**

Cît de mare este secunda

Mișcările noastre sînt în general destul de lente. Cea mai rapidă mișcare, la om, este clipirea, egală aproximativ cu 2/5 dintr-o secundă. Insectele sînt capabile să execute mișcări și mai rapide. De exemplu, țînțarul bate din aripi de 500... 600 ori într-o secundă.

Dacă am putea percepe distinct impresiile care durează o miime de secundă, atunci lumea înconjurătoare ar deveni pentru noi de nerecunoscut. Descrierea unor astfel de imagini stranii, care ar apărea atunci în fața ochilor noștri, a fost făcută de un scriitor talentat. Eroii povestirii sale au băut un elixir care acționa asupra sistemului nervos, și făcea ca organele simțurilor să devină sensibile la perceperea distinctă a fenomenelor instantanee. Iată și cîteva fragmente din povestire:

„— Ai văzut vreodată pînă acum la vreo fereastră o perdea întepenită așa ?

I-am urmat privirea. Într-adevăr, capătul perdelei era cu colțul ridicat, ca și cînd ar fi înghețat, în timp ce flutura în adierea vîntului.

— Nu, n-am mai văzut. Ce ciudat !

— Iată, spuse el, desprinzîndu-și mîna de pe pahar.

Fiește, am tresărit, așteptîndu-mă ca paharul să cadă și să se spargă. Dar, departe de a se sfărîma, părea că nici nu se mișcă ; rămînea în aer nemișcat...

...Flutură mîna de jur-împrejurul, deasupra și dedesubtul paharului, care cobora încet...

Am privit pe fereastră. Un biciclist nemișcat, cu capul aplecat și cu un nor de praf încremenit în urma roții din spate, alerga cu toată viteza, pentru a întrece un tramcar în galop, care nu se mișca..."

Știți cum se numește povestirea respectivă și care este autorul ei ?

Ing. Liviu MACOVEANU

— Închipuiește-ți că prefer să stai cu mine la coafor, decît să te știu prin cine știe ce circiumă...

Desen de Adrian ANDRONIC

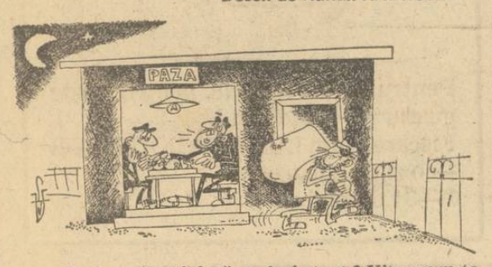

— Vezi ce pățești dacă nu joci atent ? Uite acum te dau mat ! !

Desen de Viorel SANDU

„LA ANIVERSAREA UNEI ÎNVĂȚĂTOARE"

de Mihai STOIAN

„Stimată redacție,

Sînt o asiduă cititoare a revistei „Magazin" și, implicit, a rubricii „Curier săptămînal". Aș dori — dacă acest lucru este îngăduit — să inserez în rubrica dv. un fapt de o înaltă ținută morală, de adîncă semnificație, rînduri pe care le-am intitulat : „La aniversarea unei învățătoare"...

Absolvenții școlii primare din orașul Pașcani, județul Iași, seria 1923—1927, și-au propus — după 43 de ani de la absolvirea cursurilor — să-și sărbătorească, pe ziua de 25 octombrie a.c., într-un cadru solemn, învățătoarea lor, pe tovarășa Marieta Dumitriu, în vîrstă de 74 ani, din București, str. Blănari nr. 14.

Inițiativa a aparținut unuia din foștii săi elevi, funcționar C.F.R. la Iași, tovarășul Dumitru Sălceanu, care — cu o rîvnă deosebită — s-a străduit să descopere, rînd pe rînd, adresele tuturor colegilor răspîndiți prin întreaga țară, apoi a făcut propunerea și a emis invitații pentru ca noi toți să ne adunăm în clasa și școala din care-am plecat acum mai bine de patru decenii, iar acolo s-o sărbătorim pe venerabila noastră învățătoare.

Am asistat la acest eveniment și am fost extrem de impresionată. Închipuiți-vă că, în bănci, s-au așezat, ca pe timpuri, „la locul lor", 25—30 de foști elevi, astăzi oameni în deplină maturitate, unii pensionari sau aflați în pragul pensionării, veniți de pretutindeni, de la București și Brașov, Iași și Bacău, Roman și Suceava, și mulți din Pașcani, înconjurînd-o cu firească dragoste și un respect nețărmurit, pe învățătoarea lor anume venită din Capitală.

S-a sunat clopoțelul, s-a strigat catalogul. Au fost clipe dureroase : 17 din vechii elevi n-au mai răspuns „Prezent" — fiind decedați, cei mai mulți în războiul antifascist. Cu lacrimi în ochi s-a păstrat un minut de reculegere în memoria lor. După care, tovarășa învățătoare (Doamna — cum îi se adresau foștii elevi) a ținut să improvizeze o lecție. Emoția de altădată nu i-a părăsit pe școlarii voluntari, doar că, acum, ei și-au putut mărturisi recunoștința pentru aceea care i-a învățat să deslușească „buchiile" cărții, tainele artimeticii, pentru aceea care a știut să insufle, în plăpîndele și cu-

CURIER SĂPTĂMÎNAL

noștința lor suflete, dragostea față de cinste și adevăr. Nu trebuie uitat că școala primară din Pașcani l-a avut, printre elevi, pe Mihail Sadoveanu, și printre învățători pe „Domnul Trandafir" — una din cele mai luminoase figuri de dascăli din literatura noastră.

Clopoțelul a sunat din nou, de ieșire, însă „elevii" nu s-au despărțit de învățătoare, au rămas în jurul ei, depănîndu-și amintirile din anii de școală petrecuți împreună, admirînd vitalitatea, bunătatea și înțelepciunea nedezmințite.

Am scris aceste rînduri cu cele mai profunde sentimente de dragoste și prețuire la adresa „Doamnei", care poate fi mîndră și fericită că munca ei la catedră a dat roade bune, că a reprezentat un model pentru fiecare elev. Am scris aceste rînduri și cu gîndul de a mulțumi foștilor elevi — copiii de atunci — care, prin inițiativa lor, au înfrumusețat bătrînețea unei învățătoare.

Cu stimă,

MARIA V. CRISTEA — profesoară, str. Ștefan cel Mare nr. 5 Pașcani".

Fiorul emoției care v-a încercat la sărbătorirea unei foste învățătoare s-a transmis, deplin, hîrtiei. „Scena", deși relatată în linii mari, recompune atmosfera momentelor petrecute împreună de „elevi" și învățătoare. Jocul de-a clasa semnifică, în fond, veșnica încercare a adultului, a virstnicului, de a se reîntoarce în cea mai strălucitoare perioadă din existența omului : *copilăria*. Cum spunea un scriitor : „Toți oamenii mari au fost cîndva copii. Doar că puțini își mai amintesc asta". Desigur, privirea aruncată înapoi, în timp, nu cere — neapărat — o melancolie dezarmantă, ci un fel de căutare a propriei tale imagini din trecut, a unui „punct de referință" de neînlocuit. Fiindcă un om care, dincolo de ani și experiențe trăite, știe să-și conserve prospețimea inițială, spontaneitatea rămîne veșnic un... copil (în sensul curățeniei sufletești, a disponibilităților afective, a sincerității etc.). Cine reușește, revăzîndu-și chipul de odinioară, din copilărie și adolescență, să nu se rușineze, să ajungă la concluzia că nu l-a trădat, pe parcursul vieții, pe copilul, pe adolescentul de-atunci, se poate privi senin în față, fără teama de a roși.

Pe de altă parte, revederea despre care amintiți, stimată tovarășe Maria Cristea, merită să ocupe spațiul prezent, pe care-l ocupă, și fiindcă dovedește, fără drept de apel, care-i realitatea în privința raporturilor dintre generații, că oamenii adevărați știu să fie recunoscători, calzi, drepți, indiferent de vîrstă, că lumea nu-i chiar atît de... indiferentă la ceea ce se petrece pe planul simțămintelor. Concluzie îmbucurătoare, stenică ! E drept, la vîrstele mici, greu îți dai seama ce valoare va avea cîndva, peste ani și ani, banca aceea de lemn în care abia așteptai să sune sfîrșitul orei, și colegul din stînga, și colegii din față, și colegii din spate, toți — o colectivitate îmbarcată pe uriașa navă numită Pămînt, călătorind, împreună, în Timp. Mă alătur și eu sărbătoririi consumate la Pașcani fie și tardiv, și transmit, în numele cititorilor acestei rubrici, un cald salut Cîrmaciului dumneavoastră de altădată, învățătoarei Marieta Dumitriu. La mulți ani ! În fond tinerețea sau bătrînețea nu ține strict de ani, ci de vîrsta spiritului.

★

P.S. Am publicat, mai de mult, la această rubrică, scrisoarea unei tinere care a fost victima mîrșăviei a trei tineri (fapt care a avut, drept urmare, și părăsirea ei de către omul pe care-l iubea, martor fără voie la abjecta întîmplare). Sîntem în măsură să anunțăm — spre deplina satisfacție a cititorilor acestei rubrici, a semnatarului ei de asemenea — că vinovații au fost depistați de organele de miliție. Numele lor : Gheorghe Miu, Grigore Gîtu, Cornel Cojichi. Ni se comunică totodată că acești indivizi au la activul lor mai multe acte de viol, comise în raza orașului în care locuiesc. Ei vor fi judecați — public — în luna decembrie a anului 1970

După faptă și răsplată !

La gura sobei

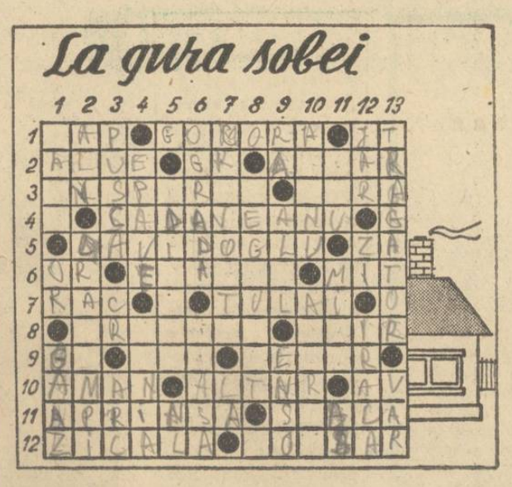

ORIZONTAL : 1. Lipici de cizmar. — Cetate legendară distrusă de o ploaie de foc. — Jean Teodoru. 2. Lac în Kalevala. — Grigore cel mic... — Producător de foc. (od.). 3. Are focul sacru... (fig.) — Puterea focului. 4. A scris nuvela „O făclie de Paști". 5. Autorul piesei de teatru „Cetatea de foc". — Inel de lanț. 6. Horn central ! — Conducător în „focul luptei". (od.) — „Legenda lui Prometeu", care a furat focul din Olimp. 7. Roșu ca focul... în botanică. — Expresie populară care înseamnă „vai de mine !" 8. Stau pe jar... — A incendiat Biblioteca din Alexandria. (ist.). 9. Nota unu. — Fluviu în Anglia. — Vînzător de haine vechi. (od.). 10. Grafician român, autorul litografiei „Bătălia pompierilor cu oștirea otomană". — Aici se etalează „focul sacru"... — Miez de lavă ! 11. Pusă pe foc... (fig.) — Rest de lină. 12. „Dacă nu faci foc, nu lese fum." — Turn de foc... (od.).

VERTICAL : 1. Se pun pe foc... — A descoperit focul... (fig.) — Navigator portughez. (sec. 16). 2. Riu în Anglia. — A iubi cu foc. (pop.). 3. Armă de foc. — Crom. — Sufix. 4. Rătăcitoare... pe apc. — Drenează focul inimii... 5. Făcute foc și pară. (fig.) — Aluminiu. 6. Curte. — Acesta. (pop.). 7. A scris poezia „Focul din cer" (vol. „Stelele așteaptă pămîntul"). — La flacără ! 8. Foc în colțul gurii... (dim. pl.). 9. În cămară ! — Localitate în Belgia. — Localitate în U.R.S.S. 10. Dezvoltat. — Se coc la căldură. 11. Diminutiv masculin. — Dătătoare de viață... — În casă ! 12. Rămîne după foc... — Pe lumină... — Localitate în Mexic. 13. Minuiește arme de foc... — Se stinge fără să fi luat foc...

Doru RĂCEANU

Cuvinte rare : ALUE — IRACA — OEI — ALN — EIC — ALNA — ENSO.

REBUS

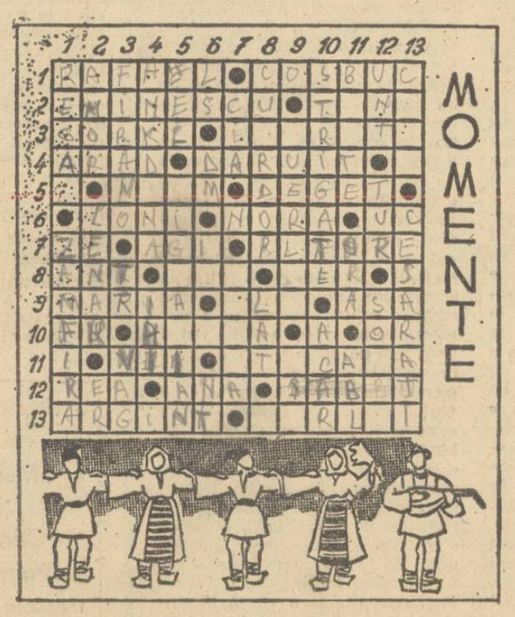

ORIZONTAL : 1. Mare pictor al Renașterii italiene, autorul pînzei „Căsătoria fecioarei". — Poet clasic român, autorul poeziei „Nunta Zamfirei". 2. Marele poet care încheie poemul „Călin" cu o nuntă... ca-n povești. — A fi căsătorit. (pop.). 3. Scriitor clasic rus, autorul piesei de teatru „Căsătoria". — „N-a fost nuntă mai frumoasă". 4. Oraș pe Mureș... — Participiu... cu cadouri. 5. Însoțește... hora miresei. — Sediul obișnuit al inelului de logodnă. 6. Localitate în India. — Nelipsită la nuntă. — Miez de nucă ! 7. Zamfir Enescu. — Nucleu magic ! — Unele... fără flori. 8. Dor aprins. (pop.) — Belșug. (fig.) — Față. 9. Rol jucat de Vasilica Tastaman în „Nuntă la castel" de Sütö Andras. — Fură mireasa în basmele olțenești. — Astfel. 10. În Franța ! — A atîrna. — În horă ! 11. Plini de viață. — Hora lui Grigoraș Dinicu. 12. „Nevasta...", — roman de Veres Péter. — Rol deținut de Nineta Gusti în „Nuntă la castel". — Poet român contemporan, autorul poeziei „Oratie de nuntă". 13. Nuntă... după 25 ani. — Strălucit interpret al rolului principal în „Nunta lui Figaro" de Mozart.

VERTICAL : 1. Personaj feminin din „Regele Lear". — Frumoasa care-și serbează nunta într-o poezie de Coșbuc. 2. Unul din motivele unei nunți... — Compozitor austriac, autorul operetei „Nunta glumeață" — La oficiu... la nuntă. — Dă drum trenului... 11. Sărmane. — Înainte de două... — Ablativ. (abr.). 12. În tolul nunții ! — Poate fi și de vals... — Vîrtorul miresei... 13. Intră în compunerea unei anumite urări de nuntă. — Compozitor italian, autorul operei „Căsătoria secretă".

Nicolaie AMARIEI

Cuvinte rare: LONI — IAI — EEL.

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

UN ZÎMBET...

ORIZONTAL : Amuzant — Pudic — Satire — Veseli — Plimbăreț — Car — Ia — Bi — Unitara — Risete — Atonic — A — Atras — Op — T — Tel — I — Acrobat — Opis — Pro — Rute — Rindelare — Cer — Ga — Lud — Meu — I — Io — Serate — Rob — Snoavă — Urzici — Tindală — Ireal.

CORESPONDENȚA

ORIZONTAL : Gt — Tobă — Tel — B — Hop — Leac — Gara — Imer — N — Amidon — Caragiale — Amu — A — Schubert — At — Dinicu — C — Vna — Ie — Io — Daudet — Slt — Ca — Prusic — Aman — Rea — Acol — Cazimir — Clasa — Rație — Esenin.

STICLUȚA CU CIANURĂ

Serialul nostru de sîmbătă

Desen de Tia PELTZ

Cine a luat sticluța

(Urmare din nr. trecut)

Umbrele înserării se lăsară pe nesimțite. O dată cu întunericul, strada devenise aproape pustie. Rar, liniștea ce se lăsase era tulburată doar de pașii unor trecători, iar printre aceștia se numărau la acea oră și căpitanul Zamfir. Grăbit, intră în biroul colonelului Horia, care-l aștepta nerăbdător.

— Noutăți, Zamfire ? întrebă Horia fără să-i mai permită căpitanului să-și facă cuvenita prezentare.

— Aproximative, tovarășe colonel. Totuși, vă cer permisiunea să vă raportez pe „felii" cele stabilite.

— Te ascult. Și te rog, mai repede !

Căpitanul Zamfir deschise agenda, trecu cu vederea peste cîteva adnotări făcute pe una din file, după care începu să urmărească pe furiș plimbarea obișnuită prin încăpere a șefului său. La un moment dat sesiză că Zamfir tace și pentru o clipă se opri.

— El, începe, îl îndemnă Horia.

— Raportez că în baza ordinului dumneavoastră, la ultima discuție pe care am avut-o cu Cornelia, am reușit să-i „plasez" un „stilou". E ca și acesta din mîna mea, doar cu o mică diferență...

— Ce tot îndrugi acolo, Zamfire ?, întrebă Horia puțin iritat.

— Stilou, tovarășe colonel. stiloul, știți...

Colonelul Horia se enervă. Se opri, așezîndu-se într-un fotoliu, privind țintă spre Zamfir...

— Vrei să-mi demonstrezi mie cum arată un emițător. Știu că unul se află și la Vișan, mi-ai mai spus odată. Intră te rog la obiect, e tîrziu și pierdem timpul.

Căpitanul Zamfir simți modulația vocii mustrătoare a șefului său și-și ceru scuze. Fără nici o altă intervenție, raportă că în după-amiaza acelei zile a avut loc la Institut adunarea de doliu, închinată memoriei Ioanei Luparu. La adunare au fost invitați foștii colegi ai cercetătoarei, cunoștințele ei apropiate și, în mod deosebit, Cornelia Udreanu a invitat-o pe Mioara Vișan.

— Și ? ! — întrebă mirat Horia.

— Raportez tovarășe colonel, continuă Zamfir, că o frîntură a discuției dintre ele pare importantă. Vă rog s-o ascultați... E înregistrată..

— Bine, tu Mioara, erai acolo nas în nas cu ea și nu știi nimic ?

— Sincer să-ți spun, Cornelia, nici eu nu mai știu ce să cred. Doar ai trecut și tu în acea seară pe acolo...

— Ce vrei să spui ?

— Nimic. Ce, adică, n-ai trecut pe la mine în acea seară ? Și mă rog, Cornelia, ce-ai șușotit atunci cu Dorel ?

— Hai că devii chiar nu știu cum. Ce am eu cu Dorel ? Se pare că el cu Ioana...

— Prostii. Dumnezeu s-o ierte... Lucrurile par a se fi încurcat și mai mult decît se putea...

Banda minifonului pe care era înregistrată discuția amuțise. Zamfir raportă apoi că altceva mai important n-a reușit să stabilească în acea după-amiază.

Nu trecuseră decît două ore de la ultima discuție pe care cpt. Zamfir a avut-o cu șeful său, că a și stabilit o nouă întrevedere cu căpitanul Simion care între timp reluase studiul unor materiale rezultate din anchetă.

— Ei, cum e cu „mărunțaiele". Simioane ? întrebă într-o doară Zamfir.

— Ce să-ți spun, răspunse acesta puțin dezolat. Caut domnule, un punct de sprijin și nu prea găsesc. Pe undeva însă, pare-se că e ceva serios.

— Mă bucură... Te ascult !

Simion se încruntă puțin, încercînd parcă să-și aducă aminte de ceva ce i-ar putea scăpa.

— Uite, tovarășe Zamfir, cum stau lucrurile, începu Simion după un alt moment de meditare. Cornelia, așa după cum știi, a fost în acea seară pe acolo și nu recunoaște. Inginerul Lăzăreanu abia a fost găsit ; o să vedem ce ne va spune și el. Dar iată, colac peste pupăză. Am stabilit că acidul cianhidric a fost adus de Vișan. E vorba despre el și nu despre nevastă-sa. Cu toate acestea, el n-a suflat nici o vorbă despre misteriosul lichid...

— Șeful știe? întrebă Zamfir dintr-o curiozitate profesională, care-i devenise obișnuită.

— Da. I-am raportat și a ordonat ca dimineața să treci pe la dumnealui. Se pune problema s-o audiezi în mod serios pe Mioara Vișan. Tovarășul colonel Horia cred că are în vedere amănunte pe care noi nu le știm ; de altfel, chiar mobilul crimei, sau dacă vrei, al anchetei noastre, sînt deocamdată secretul lui.

★

Căpitanul Zamfir o privi la început pe Mioara Vișan cu o oarecare curiozitate. Avea chiar puțin trac și deși știa cu exactitate cum trebuia începută audierea, întîrzia intenționat să pună întrebările. Conform indicațiilor pe care le primise de la colonelul Horia, el trebuia să atace frontal. În sfîrșit, se hotărî.

— ... Nu vă sfiiți, doamnă, spuneți adevărul pe nume. El oricum va ieși la suprafață.

Mioara Vișan continua să tacă. Izbucni apoi în hohote de plîns. Zamfir abia reușind să înțeleagă cele cîteva cuvinte, bolborosite de ea printre sughițuri.

— Nu mai știu ce să cred.. Vă înțeleg, dar știți, e soțul meu, ah ! Nu se poate !...

După ce bău un pahar cu apă, Mioara Vișan se mai liniști. Începu să răspundă cu mai multă claritate la întrebările ofițerului. Dar și aceasta pînă la o anume limită.

— Știm, printre altele, stimată doamnă, interveni la un moment dat Zamfir, că amenințarea dumneavoastră de atunci, cînd l-ați surprins pe cumnat la Ioana, n-a mai fost...

— Doamne, o știți și pe asta ? — sări din nou Mioara Vișan. Aia a fost o simplă vorbă scăpată la necaz, tovarășe căpitan... Nu sînt eu în stare de așa ceva...

— Știm, doamnă, dar cum cu acidul ?

Mioara Vișan îl privi pe ofițer cu ochii ei mari, încercînd să surprindă privirea acestuia. Ofițerul acceptă jocul, pironind-o fără măcar a clipi, așteptînd cu mult calm răspunsul la întrebarea pusă.

— Nu mai știu ce să spun, tovarășe căpitan, afirmă Mioara la un moment dat, lăsînd capul în jos. Cu vreo două trei zile înainte de întîmplarea cu Ioana, soțul a adus două sticluțe. Mi-a atras atenția să nu umblu cu ele. Una conținea acid cianhidric iar a doua acid sulfuric pentru acumulatorul auto. Din cîte mai reține, parcă le-a pus într-o debara, lîngă baie. În ziua cu pricina, au dispărut.

— Cine le-a luat ?

— Nu știu. Soțul meu pare că nu știe nimic. Bochiar a început să mă suspecteze pe mine... Mai ales după ce a găsit albumul bucucas.

— Mai știa cineva despre aceasta, prietenii, vecinii, vizitatorii obișnuiți ai casei ?

— Știu eu ? Nu cred !

În birou se instalase o liniște deplină. Zamfir o servi pe Mioara Vișan cu o țigară iar cineva între timp aduse și cîte o cafea. Fiecare din ei încerca să-și adune puteri noi, căutînd cuvinte potrivite pentru a vorbi ceea ce gîndea.

— Știți, am o rugăminte, spuse la un moment dat Zamfir. Aș vrea ca mîine seara să avem o discuție mai amplă. Cred că e bine s-o organizăm chiar în locuința dumneavoastră și dacă se poate, în prezenta soțului a Corneliei... Ne-ar face plăcere, dacă ar participa și inginerul Lăzăreanu... Nu, nu vă îngrijorați. Dorim să avem o discuție în care să ne dăm cu toții cîteva păreri. Va participa și tovarășul colonel Horia...

— Accept cu plăcere, spuse aproape evaziv Mioara. Poate discutînd astfel, disecînd firul în patru, să dăm de cevnou. Inginerul Lăzăreanu s-întors din delegație și fiți sigur, mîine o să-l invit...

— Vă cer însă o totală discreție. Nu faceți altceva nimic decît să-i invitați la cafea.

— Fiți sigur. Vă aștept în jurul orei 19,30.

(Va urma)

UMOR STRĂIN

— A, foarte bine ! A fost o masă magnifică draga mea...

(„OGGI")

Fără cuvinte

(„PARIS MATCH")

NUNTA DE AUR

MARIA (68 ani) și **MARIN ILIESCU** (77 ani) din orașul Slatina — **6 decembrie a.c.**

★

AURELIA (71 ani) și **NICULAE IONIȚĂ** (78 ani) din Tîrgoviște, str. Vărzari nr. 15 — **6 decembrie a.c.**

★

PETRIA (64 ani) și **GHEORGHE COSTĂCHESCU** (72 ani) din Pitești, b-dul Republicii nr. 126. — **6 decembrie a.c.**

★

FLORICA (68 ani) și **VUCOL FRĂȚEANU** (78 ani) din Constanța — **6 decembrie a.c.**

★

MARIA (73 ani) și **ION IOSIF** (78 ani) din com. Vlădești, județul Argeș — **7 decembrie a.c.**

★

FILOFTEIA (68 ani) și **CONSTANTIN DIHORU** (75 ani) din com. Siriu, jud. Buzău — **20 noiembrie a.c.**

★

TEODORA (72 ani) și **ILIE MATEI** (73 ani) din com. Bucecea, jud. Botoșani — **19 noiembrie a.c.**

★

MARANDA (68 ani) și **GHEORGHE ICHIM** (69 ani) din com. Bohna, jud. Neamț — **15 noiembrie a.c.**

★

OLIVIA (69 de ani) și **LUDOVIC CRIȘAN** (72 ani) din com. Vărmaga, jud. Hunedoara — **27 septembrie a.c.**

★

MARGARETA (72 ani) și **GHEORGHE RADU** (76 ani) din com. Bolintin din Vale jud. Ilfov — **5 iulie a.c.**

★

CALIȚA (73 ani) și **AUREL DUMITRESCU** (80 ani) din București, str. General Eustațiu nr. 45 — **15 august a.c.**

FEREASCĂ-I... SFÎNTUL

de Valeriu MIRONESCU

Au unii dintre cronicarii de pe tărîmul celălalt, adică cinematografic, un fel al lor, special, de a face publicitate filmelor. Ceva în genul contrareclamei cu care Volkswagen a păşit tare pe piaţa nord-americană: „Ce nevoie ai de o maşină atît de mică încît să poţi s-o parchezi în hol, lîngă landoul pentru copii?" Eu, demult, m-am prins la poantă şi nu dau greş. Cum citesc contrareclama, alerg la Sfîntul, mă distrez de minune vreo două ore, pe urmă, îmi văd de treburi. Pentru cei care mici fiind n-au dat cîte cinci lei pe Dox, Percy Stuart ori Sfîntul, le spun că Simon Templar nu era chiar atît de cucernic cum e astăzi Roger Moore, ba, mai degrabă, cleptoman cînd venea vorba de bani şi bijuterii. În plus, era şi cuţitar, purta pumnalul fixat pe antebraţ şi-l zvîrlea în alţii după trebuinţă. Vina aparţine autorului. Şi cu Maffia se bătea Sfîntul tot din cauza tatălui său literar. Pentru asta n-are rost să-l plesneşti pe regizor, cum n-are rost să împuşti pianistul sau să-l critici pe A. Niculescu din pricina proaspătului „plugueşor" al lui Mircea Costea...

Teaşcă, cu ghinioanele lui teribile încasa vreun 6—0 la Amsterdam! Alta e să ai noroc. Ascult de sfatul unui antrenor isteţ. Îndemn pe cititori să-şi adune amintirile şi să facă o comparaţie între meciul de atunci, de la Budapesta şi cel recent, de la Amsterdam. Nu cumva echipa a jucat acum cel puţin la fel de prost ca atunci, însă a scăpat cu 2—0? Teaşcă — sucit, cum e orice ins cu idei, însă deplin responsabil faţă de sine însuşi — demisionase iar locul îi fusese luat de către A. Niculescu. În prezent, cercul s-a închis iarăşi, ne-am întors de unde plecasem. Nu din cauză că echipa a jucat 11 meciuri, ci datorită unei serii lungi de motive, dintre care multe le-am arătat în cadrul acestei rubrici şi, firească, voi mai reveni asupra lor. Mie-mi place Cassius Clay. Cînd a văzut că Bonavena n-are minte şi maniere, nici că-şi cunoaşte lungul nasului, l-a lăsat să stea pe picioare vreme de 44 de minute şi de-abia în cel de-al 45-lea l-a trimis definitiv jos, pe duşumeaua ringului. Boxerii sînt oamenii cei mai sportivi din lume. se îmbrăţişează după ce s-au bătut în pumni. Însă, dacă din întîmplare se supără, nu-şi fac K.O. adversarul ci-l lasă să se ţină pe picioare, astfel ca la sfîrşit mutra tipului să semene cu un parbriz pocnit de o piatră. Sau, cu Steaua după ce s-a ciocnit cu rapidul de Cluj. Prin urmare, băieţii au jucat prost la Amsterdam, noroc e că vine iarna, gospodarii se îngrijesc de murături, echipele pleacă în turnee, federaţia rămîne, o să avem timp berechet să tot discutăm despre foloasele testului Cooper pentru fotbal în comparaţie cu antrenamentul în circuit sau cu intervale. Al căror produs evident este Cruyff...

Şi, acum încă vreo cîteva cuvinte despre Dobrin... Unii şi-au frecat mîinile, uite, l-a luat şi pe ăstă în primire. Mai încet. Şi Dobrin a jucat prost, dar care altul, cu excepţia lui Răducanu, şi-a onorat postul? Pe undeva însă, fiecare suporter nădăjduia, cum nădăjduiam şi eu, că piteşteanul le va trage o păcăleală olandezilor. E drept, cele două sau trei ocazii de gol tot din piciorul lui au pornit, dar cît de departe era Dobrin de aşteptările noastre. În raport cu aşteptările au fost şi reproşurile. Totuşi, dincolo de reproşuri de moment persistă îngrijorări cu privire la soarta jucătorilor înzestraţi cu aptitudini neobişnuite. Au existat şi există în fotbalul nostru mulţi jucători foarte talentaţi—afirm că aceasta nu este o exagerare—însă cum se ridică vreunul se găsesc mereu antrenori sau alţii care-i lovesc ca pe parii din gard, drept în moalele capului, şi-i stopează pe toţi la aceeaşi înălţime. Nu-i vorba numai de Dobrin. Cite ceva se întîmplă cu fiecare ştirbindu-i personalitatea. Răducanu e îndemnat să stea cuminte, deşi, conştient sau din intuiţie, se arată capabil să înoveze rolul portarului în jocul modern; Dumitru e distribuit în exclusivitate pe post de secerătoare-treerătoare, pierzîndu-şi treptat din aptitudinile, dovedite la o vîrstă timpurie, de organizator al jocului în atac; Dumitrache, ca urmare a muncii în colectiv şi a sistemului de pase la mijlocul terenului, devine „constructor", el, care se arătase de'a, un maestru al acţiunii individuale directe spre poarta adversă! Dacă aceasta se întîmplă cu jucători de cea mai bună factură, constatată de marele public, ce să mai zicem de tinerii care abia ies la lumina stadioanelor? Fereasc-i Simon Templar...

Un document fotografic poate unic în felul său. La executarea unui penalti la meciul de fotbal disputat la Oslo între echipele Suediei şi Norvegiei (scor 4—2 pentru prima echipă) un fotoreporter instalat în spatele porţii a avut fericita inspiraţie să strecoare aparatul său sub plasa porţii şi să obţină în acest fel această fotografie ieşită desigur din comun, prin originalitatea unghiului şi prin efectul său spectacular.

MOZAIC

FOSTUL campion european la categoria grea, spaniolul Jose Manuel Ibar Urtain a fost de curînd victima unei neplăcute întîmplări soldată, din fericire, doar cu un mic accident. În timp ce asista pe un cimp la un concurs specific spaniol în care mai multe perechi de boi înjugate se întrec în a transporta o greutate cît mai mare, unul din boi a scăpat din jug şi s-a repezit drept la ... Urtain. Acesta, pentru a evita coarnele patrupedului, a luat-o la fugă. Fiind nevoit să sară un şanţ lat de 2 m s-a dezechilibrat şi în cădere şi-a fracturat un deget.

ÎN CADRUL lucrărilor de reparaţii la care este supus celebrul stadion Wembley, gazonul terenului de joc a fost în întregime înlocuit. „Covorul verde" a fost achiziţionat de la un club de golf din comitatul Yorkshire şi mutarea lui (inclusiv transportul) s-a ridicat la suma de 30 000 lire sterline.

FEDERAŢIA FRANCEZĂ are de judecat în prezent un caz deosebit de grav. Întîlnirea dintre cunoscutele echipe Brive şi Agen în cadrul trofeului Yves du Manoir s-a întrerupt în min. 35. Cea de-a doua echipă s-a retras de pe teren, din cauza jocului extrem de brutal practicat de adversari căruia i-au căzut victime — unii în stare destul de gravă — mai mulţi jucători.

TRADIŢIONALA cursă ciclistă Paris-Luxemburg nu va mai avea loc anul viitor. Organizatorii au motivat această hotărîre prin faptul că n-au putut obţine autorizaţia necesară pentru folosirea în exclusivitate a şoselei în ziua cînd este programată cursa.

LA TALLADEGA (Alabama), Bobby Isac, pe o maşină Dodge 1970, a stabilit un nou record mondial de viteză pe circuit închis cu 323,645 km la oră. Vechiul record era de 322,587 km şi aparţinea lui Buddy Baker, stabilit tot pe o maşină Dodge.

DE CURÎND la Burnley, comitatul Lancashire (Anglia) a avut loc un meci de rugbi între echipele Calder Vale şi Colne and Nelson. Ineditul acestui meci e constat în faptul că în ambele echipe evoluau cîte doi jucători cu acelaşi nume: Ron şi Ashley Spencer de o parte, Gordon şi Anthony Waddington de alta. Coincidenţă de nume? Nu! În ambele cazuri erau ... tată şi fiu.

ÎN ORAŞELUL Perriers-sur-Andele (Franţa) a avut loc un meci de fotbal între echipa locală (care activează într-un campionat regional) şi o formaţie de fotbal alcătuită din... 11 fraţi Planquois din aceeaşi localitate. Cel mai în vîrstă dintre ei are 40, iar cel mai tînăr 14. Pe foaia de arbitraj ca rezerve au fost trecuţi doi fii ai unora dintre fraţii Planquois...

JUCĂTORUL de rugbi Tony Miller din Australia deţine (pînă la proba contrarie) un record interesant. Deşi are vîrsta de 41 de ani şi a ajuns la cel de-al 305-lea meci în cariera sa, el continuă să joace şi cu destul succes la Clubul Manly.

Pronosticul revistei „Magazin" la Concursul Pronosport

1.	Steagul roşu—Dinamo	1
2.	„U". Craiova—S. C. Bacău	1
3.	Petrolul—F.C. Argeş	1
4.	Jiul—Politehnica	1
5.	U.T.A.—C.F.R. Cluj	1
6.	„U". Cluj—Progresul	1
7.	Bologna—Catania	1
8.	Foggia—Lazio	1
9.	Lanerossi—Inter	x
10.	Roma—Cagliari	x
11.	Sampdoria—Fiorentina	1
12.	Torino—Napoli	x
13.	Varese—Juventus	x

PE CULOARE ŞI ÎN CABINE

de Eftimie IONESCU

CRUYFF ŞI „GIGANTUL" DIN GIULEŞTI

Vedeta nr. 1 a fotbalului olandez, Cruyff, a apărut simbătă trecută într-o emisiune de televiziune. Printre alte subiecte internaţionalul lui Ajax a vorbit şi despre meciul cu selecţionata României. Mărturisind că, după opinia lui, aceasta a fost cea mai reuşită evoluţie a naţionalei din ultimii ani, Cruyff a rezervat un capitol portarului naţionalei noastre.

„N-am crezut că un jucător de o asemenea masivitate, a opiniat el, poate dispune de o mobilitate direct surprinzătoare. Răducanu se plasează excelent şi are un curaj rar întîlnit. A scos mingi imposibile. Fără el, în acea seară, selecţionata română ar fi înregistrat o înfrîngere la 3—4 goluri diferenţă. Impresia mea — jucătorii români sînt foarte, foarte obosiţi, I-am simţit."

VACANŢA CU GHITARA

Figura cu totul pitorească a campionului Argentinei, oaspetele de lunea trecută a ringului de la „Madison Square Garden", prezintă cu adevărat faţete neobişnuite. Oscar Bonavena a pornit — a doua zi după ce semnase contractul cu managerul lui Clay — spre Puerto Rico, frumoasa staţiune de vacanţă. În loc să-şi îndrepte atenţia spre sacul cu nisip din sala de antrenament, uriaşul din Buenos Aires a preferat plaja şi ghitara. Cîntăreţ pasionat Bonavena a plecat la Puerto Rico însoţit nu de vreun partener de antrenament, ci, de doi celebri ghitarişti acompaniatori.

Două săptămîni, acest trio şi-a făcut apariţia în majoritatea localurilor staţiunii, oferind programe de muzică uşoară mult gustate de vizitatori. Inutil să vă mai spunem că, mai departe, la Miami Beach, unde Bonavena a avut „cartierul general" pugilistic, băieţii cu ghitara au rămas mai departe în suita argentinianului. Gurile rele vorbesc că mai mult de trei sferturi din bursa meciului său cu Clay, era cheltuită în momentul cînd Bonavena a apărut în ringul de la „Madison Square Garden"...

UN VICEPREŞEDINTE CARE ŞI IA ROLUL ÎN SERIOS

Bruxelles. Stadionul „La Voulte", Racing White, echipa nr. 2 a fotbalului din capitala belgiană („titlu" la care ţine foarte mult — respectînd supremaţia celebrei Anderlecht) a terminat partida de pe terenul propriu. Conform unui obicei vechi şi bun, gazdele şi oaspeţii se întîlnesc în sala de onoare, în faţa unei cişti de cafea sau de ceai. Diferendele — eventuale — din meci se aplanează pe loc. Atmosferă destinsă. Nu-i poţi distinge, după fizionomii, pe învingători de învinşi.

Dar să părăsim frumoasa sală de onoare a clubului şi să deschidem alăturata uşă; la un birou un grup de oameni discută aprins. Se încheie conturi, maşinile de calculat ţăcăne neîntrerupt. Situaţia financiară a jocului se alcătuieşte îndată după meci şi unul dintre cei care semnează chiar acum — aşa cum îi vedeţi în fotografia de mai sus (dreapta) — impozantul cont nu-i nimeni altul decît Edy Merckx, asul aşilor ciclismului. Citisem în ziare ştirea că celebrul campion al pedalei a fost ales vicepreşedinte al clubului pentru care inima îi bate din anii copilăriei. Şi mă gîndeam că-i vorba mai mult de o treabă de publicitate, în genul aceleia făcută de un club englez din liga a treia care l-a obţinut drept preşedinte onorific pe Tom Jones...

Şi, iată, nu-i aşa şi cu Edy Merckx. De cum programul ciclist se opreşte, campionul se dedică, trup şi suflet, lui Racing White şi ajută, efectiv, la conducerea clubului. Prietenul lui cel mai bun, căpitanul echipei, Dockx, pretinde chiar că Edy este mai îndurerat de o înfrîngere a lui Racing White decît de un propriu insucces în una din clasicele întreceri.

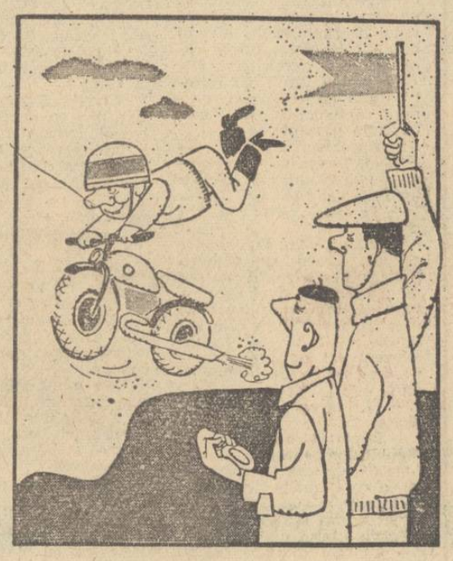

— Ce curaj! Nu e cumva dopat?
— Nu. E asigurat!

SĂPTĂMÎNA VIITOARE veţi citi în ALMANAHUL MAGAZIN 1971

- *Totul despre automobilul anului 1971*
- *Ce trebuie să faceţi pentru ca soţul dv. să rămînă tînăr*
- *Ce sporturi să practice copiii dv.*
- *O anchetă printre sportivi*
- *Ce părere au marii creatori de modele despre moda pantalon la femei*

Şi un sfat practic:

Reţineţi de pe acum la librăria sau chioşcarul dv.

ALMANAHUL MAGAZIN 1971

INTERMEZZO CU... CONSTANTIN

de Ioan CHIRILĂ

Poimîine, Constantin împlineşte 38 de ani. Iată de ce, prima întrebare va fi construită „la trecut":

— De cînd n-ai mai jucat fotbal, „profesore"?

— *De azi-dimineaţă.*

— Unde?

— *La Steaua, bineînţeles.*

— Joci mereu?

— *N-aş putea altfel.*

— Cu cine?

— *Nu stau s-aleg. De cele mai multe ori joc la „tineretul" Stelei. Uneori, însă, joc şi contra Stelei, aşa cum s-a întîmplat acum două săptămîni, cînd am avut tricoul „Oţelului" din Galaţi.*

— Ce zici de Steaua?

— *Îmi place foarte mult Aelenei, un copil de 16 ani.*

— Ce-ţi place?

— *Felul cum gîndeşte.*

— Ai jucat cu el?

— *E partenerul meu preferat.*

— Ai vrea să ai 16 ani, Costică?

— *Nu. Aş vrea să am 30.*

— Ce-ai face?

— *Aş avea 10 ani buni în faţă.*

— Care a fost satisfacţia ta supremă în fotbal?

— *N-am prea avut aşa ceva. Astăzi, cu un gol înscris, fotbalistul e un semi-zeu. Eu am fost timp de trei ani consecutiv goalgetter, şi n-am prea simţit asta.*

— Ce zici de fotbalul nostru?

— *M-a bucurat Guadalajara. M-a întristat Amsterdamul.*

— De ce?

— *Pentru că sînt fotbalist.*

— Ce părere ai despre echipa naţională 1970?

— *Un singur lucru mă supără.*

— Care anume?

— *Se spune că fotbalul românesc s-a născut acum doi ani. Se uită, în general, că am fost şi noi, „bătrînii", pe teren. Se uită, de pildă, că în 1957 am fost la un pas de calificare în turneul final...*

— 1—1 cu Iugoslavia?

— *Da. 1—1 cu Iugoslavia. Cu 2—1 am şi plecat la Stockholm. Atunci, la Bucureşti — dă-mi voie s-o spun, după 13 ani — am avut o formaţie cel puţin ciudată, mai ales în atac... Au jucat Ene II, Petschovchi, Ene I, Ozon, Anghel Vasile. În afară de Ene I, nimeni nu era pe postul lui.*

— O spui abia acum?

— *Nu. Am spus-o şi atunci. E şi motivul pentru care n-am jucat.*

— Ai vreun regret, Costică?

— *Regret enorm că n-am apucat să joc la C.C.A. cînd „ceilalţi" erau tineri. Regret că n-am apucat să joc la Steaua cu tinerii de astăzi. Regret, însfîrşit că n-am apucat să joc într-o echipă naţională cu 6—7 jucători de clasă internaţională.*

— ?!

— *Da. Din păcate, echipele noastre naţionale n-au prea avut mai mult de 3 jucători de clasă într-o perioadă anume.*

— Cînd crezi că am avut jucătorii cei mai valoroşi?

— *Cam la 2—3 ani după război.*

— Cum explici atunci lipsa performanţei?

— *E greu să realizezi performanţe cînd joci ani în şir cu două sau trei echipe străine, mereu aceleaşi.*

— Nu crezi că astăzi avem mai mult de trei jucători de clasă în echipa naţională?

— *Nu cred. Aş putea rosti, fără să mă gîndesc, numele lui Dinu, Răducanu şi Dumitrache. Pentru al patrulea să mă gîndesc, şi asta spune totul.*

— Ce are, totuşi, echipa naţională 1970, în plus?

— *Are mai mult curaj. Asta-i tot.*

— Voi nu l-aţi avut?

— *Nu. Amintească-ţi doar de cele întîmplate după penalty-ul pe care l-am ratat la Yokohama. Mai poate fi vorba de curaj?... Şi-mi mai aduc aminte de o scenă... Era în meciul cu R.D. Germană, la Bucureşti. La 9—1 am avut penalty... Se stabilise înainte de meci că va trage Pircălab sau Ion Ionescu... Pircălab s-a retras... Ion Ionescu a întîrziat „cam mult" în afara terenului, acuzînd o lovitură. De mine nu putea fi vorba: plăteam încă pentru Yokohama... Atunci s-a dus Sasu... Şi a urmat ce a urmat... Vrei să-ţi spun ceva? Istoria echipei noastre naţionale înseamnă drumul de la teamă la curaj... Iar cine iubeşte cu adevărat fotbalul românesc, trebuie să dezvolte, în continuare, acest curaj... Mă gîndesc în primul rînd la cronicari...*

— Cîţi ani împlineşti luni, Costică?

— *Nu ştiu. Ştiu numai că am tensiunea 12 cu 7...*

AUTOMOBILISM

Rulota ne este necesară

În locul unui comentariu mai amplu, în locul unor argumentări scrise, am preferat aceste fotografii.

Ce ne propunem prin publicarea lor? Să contribuim şi noi la convingerea celor ce se ocupă de turism şi de baza materială a acestuia (O.N.T., întreprinderi specializate, cooperaţie, industrie locală) că ar fi cazul, prin preocupări coordonate, să se producă şi la noi rulote comode, confortabile, practice pentru automobiliştii turişti. Iată cît de confortabile pot fi acestea şi cît de reconfortant ar fi pentru foarte mulţi să se instaleze într-o asemenea rulotă în mijlocul atîtor frumuseţi pe care le întîlnim pretutindeni în ţara noastră.

De ce le publicăm acum? Pentru ca să rămînă destul timp între realizarea lor pînă la începerea sezonului turistic din primăvară. Ce părere aveţi?

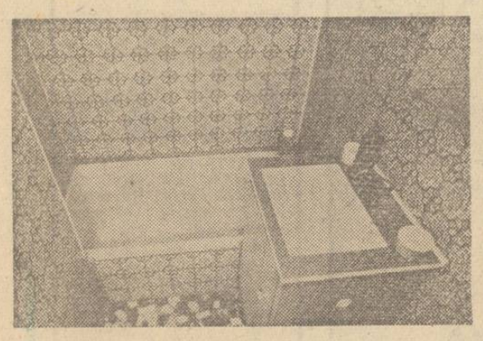

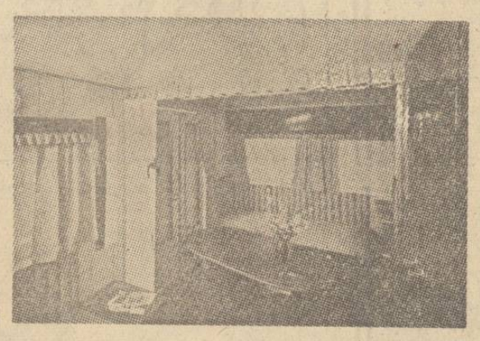

Covoare asfaltice cu aderenţă sporită

Ca în toate domeniile de activitate din ţara noastră, şi în cel al construcţiei şi reconstrucţiei de drumuri se desfăşoară ample acţiuni. Primele autostrăzi au fost date în folosinţă, altele se află în construcţie, drumurile naţionale se lărgesc şi se consolidează, mii şi mii de kilometri de şosele se îmbunătăţesc an de an, pentru a satisface în condiţii tot mai bune cerinţele crescînde ale traficului rutier. Statul investeşte anual milioane de lei pentru extinderea, modernizarea şi întreţinerea reţelei de drumuri.

În acest context, în această vastă acţiune constructivă, o sugestie a automobiliştilor ni se pare nu numai binevenită, dar şi necesară avînd în vedere creşterea traficului rutier. Iată despre ce este vorba: se impune ca la construcţia noilor drumuri să se realizeze asfalturi cu un grad ridicat de aderenţă. Aceasta are importanţă pentru orice drum, îndeosebi pe timp de toamnă-iarnă, dar pentru drumurile ce străbat zone montane sau cu umiditate ridicată, este o cerinţă vitală. Covoarele asfaltice de acest fel vor împiedica în multe cazuri derapările, putîndu-se evita numeroase accidente.

Credem că la drumurile noi ce se construiesc ar fi bine să se folosească de la bun început covoare asfaltice cu aderenţă ridicată apoi pe parcurs la toate modernizările, reparaţiile şi refacerile de drumuri să se utilizeze aceste noi tipuri de asfalturi. Securitatea circulaţiei ar avea foarte mult de cîştigat, ceea ce ar duce la mai puţine victime, la mai puţine pagube.

Rubrică realizată de V. STĂNESCU

Pentru toate vîrstele, pentru toate gusturile — cadouri!
Fiecare zi din LUNA CADOURILOR — o zi de bucurie!
1—31 decembrie

(5605)

— Redacţia şi administraţia Piaţa Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poştal 33, căsuţa poştală 4108. Tiparul: Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" —

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

Proletari din toate țările, uniți-vă !

magazin

ANUL XIV 689 — SÎMBĂTĂ 19 DECEMBRIE 1970 — 8 PAGINI 1,50 LEI

A fost stabilită legătura

COSMOS — BUCUREȘTI

- **FOTO-reporterul de la 1 400 000 metri înălțime transmite :**
- **O nouă geometrie : în pătratul cu latura de 22 cm. este înscris un pătrat de 3000 km²**
- **O nouă geografie a Terrei — relieful norilor, fluvii de senin, „zonele reci" ale nopților**
- **Pe recepție — Institutul de meteorologie și hidrologie București**

În pagina a 3-a, RADU NOR, autor al unor romane științifico-fantastice, consemnează o emisiune „fantastică"... la ordinea zilei.

AGENDA săptămînală

BAZA TRAINICĂ A ÎNDEPLINIRII PROGRAMULUI DE DEZVOLTARE MULTILATERALĂ A PATRIEI

O săptămînă cu o deosebit de bogată activitate politică, dominată de două evenimente : Plenara Comitetului Central al Partidului Comunist Român și Sesiunea Marii Adunări Naționale. Semnificația lor aparte trebuie văzută în ordinea de zi care se referă la perspectivele dezvoltării economice și sociale a patriei noastre în perioada care urmează. După cum se știe, a fost dezbătut proiectul planului de dezvoltare a economiei naționale și proiectul bugetului de stat al Republicii Socialiste România pe anul 1971. Apreciind că prevederile celor două proiecte sînt în concordanță deplină cu obiectivele hotărîte de Congresul al X-lea al partidului pentru progresul economiei, vieții sociale și culturii, pentru ridicarea nivelului de trai în anii 1971—1975, Plenara Comitetului Central le-a aprobat, iar, prin votul deputaților din Marea Adunare Națională, au căpătat putere de lege.

Măsurile de o excepțională importanță cuprinse în expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu la ședința Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R. și a guvernului din 25 noiembrie cu privire la îmbunătățirile planului cincinal viitor au fost, de asemenea, aprobate de Comitetul Central. Aceste măsuri vor asigura un progres mai rapid al economiei, o mai bună folosire a rezervelor existente, a capacităților de producție și forței de muncă, creșterea eficienței întregii activități economice, sporirea avuției naționale. Noul plan cincinal va constitui o etapă importantă pe drumul progresului și prosperității României socialiste. Una din cele mai importante caracteristici ale sale va fi asigurarea în continuare a unui înalt ritm de

CONTINUARE ÎN PAG. ②

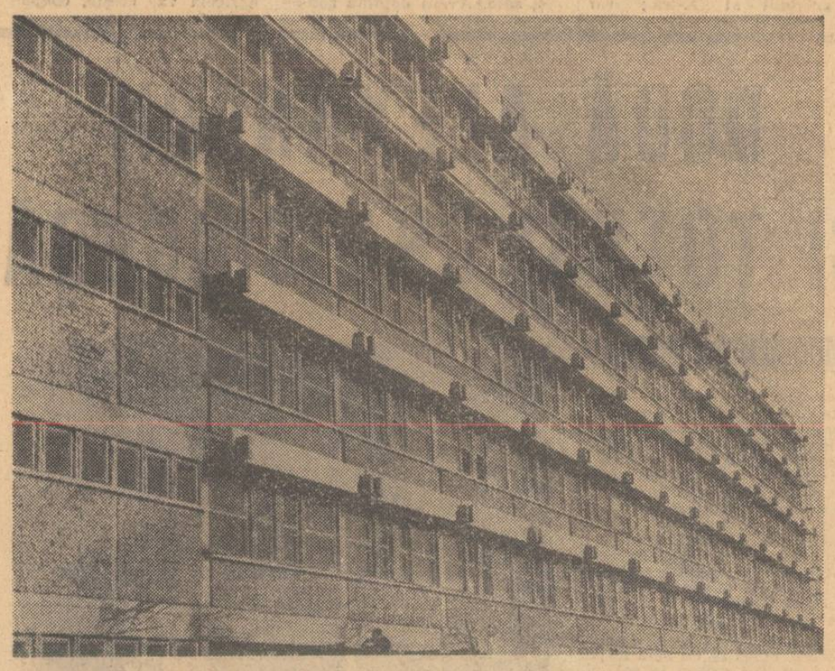

Aspect exterior al noului spital din Alexandria
Foto : Mircea LASTNIC

DOUĂ ALEXANDRII ȘI TOTUȘI UNA SINGURĂ

Rînduri din care se poate vedea că numai în cîțiva ani orașul din cîmpia Teleormanului și-a schimbat din temelii viața și înfățișarea. Cîndva, situat la o poștă de București, acum este situat la o poștă de el însuși, în vechea accepție a numelui.

Ați vizitat în ultimul timp Alexandria, această așezare din inima cîmpiei dintre Dunăre și Olt ? Iată o întrebare pe care am pune-o oricărui îndrăgostit de călătorii, oricărui pasionat de a cunoaște frumusețile vechi și noi ale țării. Și dacă printre cei întrebați ar fi unii care ne-ar răspunde negativ, le-am face cuvenita invitație : mergeți să vedeți cum se profilează un nou mare oraș, cum crește un uriaș pe întinsurile de cîmpie, acolo unde altădată era o mare nesfîrșită de spice de porumb, acolo unde un mic tîrgușor își ducea o existență anonimă.

Cînd se ridică ceața

Am plecat într-o dimineață rece spre Alexandria, cînd cîmpurile nu-și mai etalau podoabele vegetale, cînd privirile nu mai erau împiedecate să surprindă silueta orașului din depărtare. Din ceața subțire ca un fum de țigară l-am văzut în noua lui configurație. Tîrgușorul cu case pipernicite își crease o osatură din beton armat, cu blocuri împlîntate ici și colo, cu o siluetă ce cîștigase mult în înălțime. cu acele nelipsite coșuri de fabrică ce fumegă molcom, semn al dezvoltării industriale. Pentru că, pe harta economică a țării trebuie să desenăm lîngă oraș acele simboluri care să indice Alexandria ca pe un centru industrial în devenire. Orașul, actualmente capitală de județ, este străbătut de fluidul stabilit între cei doi poli industriali ai săi. Două zone industriale deja constituite există prin întreprinderea I.A.I.C.A., specializată în aparataj pentru construcții, prin întreprinderea de mobilier metalic „Islaz", consolidîndu-se prin întreprinderea de panouri și tablouri electrice aflată în construcție, precum și prin multe alte obiective industriale. Toate aceste unități grupate în cele două focare fac să pălească vechiul renume al urbei — de simplă aglomerare a unor magazii de cereale.

Const. SÎRBU
Th. FLĂMÎNZEANU

CONTINUARE ÎN PAG. ②

„BIG BROTHER" — ÎNGER SAU DEMON ?

- **„Fratele mai mare" care nu iartă niciodată nimic**
- **Cercul de foc din care nu se poate ieși**
- **Raport înregistrat pe... bandă. Ordinatorul șantajist ?**

Ordinatorul cercetează instantaneu în memoria sa dacă numărul aparține unui individ care a mai fost inculpat (indiferent pentru ce vină), este bolnav mintal, activist al unei organizații politice sau unui individ care, indiferent pentru care motiv, a trecut o dată pragul poliției din Kansas City...

Amănunte în pagina a 3-a

Mai există enigme?

NE-AU VIZITAT SUMERIENII ?

- **CORABIA DE TIP CYCLADIC... DIN CLUJ !**
- **SEMNELE CIUDATE DE PE DISCUL DE LUT**
- **UN CILINDRU GRAVAT PRESUMERIAN**
- **CHIPUL ZEIȚEI IMDUGUD DESCOPERIT... LA TIMIȘOARA !**
- **CE SCRIA PE TĂBLIȚELE DE LA TARTĂRIA ?**
- **O VIZITĂ PREISTORICĂ POSIBILĂ**

Despre toate acestea ne vorbește arheologul NICOLAE VLASSA din Cluj

în pagina a 2-a

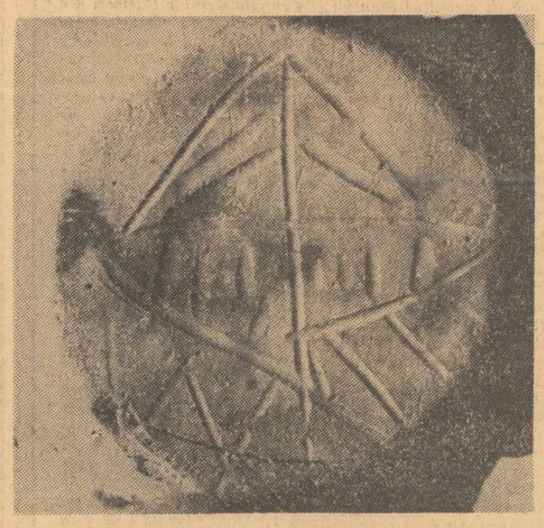

Fund de vas din Turdaș cu imaginea unei corăbii de tip cycladic timpuriu, descoperit la Cluj, în centrul orașului, la 6 metri adîncime

Monolog interior despre...

LIBRARI

de Victor BÎRLĂDEANU

De prea multe ori s-a afirmat că meseria de librar, comerțul cu cartea în genere, sînt de esență nobilă, pentru a nu ne fi convins pe deplin de acest adevăr. Știe astăzi oricine că acest superior trafic cu comprimate de frumos și inteligență presupune anume coordonate de decor, de atmosferă, de comportament care îl situează undeva, la interferența dintre negustătoria propriu-zisă și înalta operă de cultură. Mai mult, aș cuteza să susțin că îndeplinirea îndatoririlor acestei profesii la nivelul cuvenit implică și ceva din oficierea unui ceremonial, un soi de cult inițiatic care reunește solemnitatea apropierii de sferele sublimei spiritualități cu comuniunea într-un aceeași pasiune generoasă pentru comorile gîndirii și simțirii umane.

Nu avem o viziune atît de idilică asupra situației de fapt pe acest tărîm încît să afirmăm că în toate librăriile noastre întîlnești o asemenea atmosferă. Slavă domnului, există încă suficiente librării unde ai senzația că te-ai rătăcit într-o prăvălie oarecare, de mărunțișuri sau textile, unde cartea e considerată nu

CONTINUARE ÎN PAG. ②

A APĂRUT ALMANAHUL MAGAZIN 1971

NE-AU VIZITAT SUMERIENII?

În urmă cu patru ani, o ştire care părea de domeniul fantasticului a trezit un viu interes nu numai în ţara noastră ci şi peste hotare. Cu prilejul săpăturilor efectuate în aşezarea neolitică de la Tărtăria, pe Mureş, un tînăr arheolog clujean descoperise un complex magico-ritual care conţinea pe lîngă 28 de idoli din argilă arsă sau din alabastru şi trei tăbliţe de lut, două prezentînd urmele unor semne ciudate, necunoscute, semne adiacente cu străvechea scriere sumeriană. Ziarul „Times" a publicat atunci un amplu comentariu despre scrierea necunoscută descoperită în România, lansînd şi ipoteza că n-ar fi exclus ca această scriere rudimentară să fie cea mai veche inscripţie din lume... Astăzi sîntem în măsură să oferim cititorilor „Magazinului" cîteva răspunsuri inedite la pasionanta problemă istorică declanşată cu prilejul descoperirilor de la Tărtăria, răspunsuri acordate revistei noastre de **arheologul NICOLAE VLASSA, şef de secţie la Muzeul de istorie din Cluj**, autorul primelor cercetări efectuate în aşezarea de pe Mureş.

CORABIA DE TIP CYCLADIC... DIN CLUJ

— Referitor la tăbliţele de lut găsite la Tărtăria menţionez că descrierea şi publicarea studiului despre ele a suscitat o vie discuţie în lumea arheologică, controversele axîndu-se mai ales pe modificările de datare a neoliticului din România — şi-a început expunerea interlocutorul nostru. **De altfel, am arătat că scrierea descoperită la Tărtăria nu constituie un fenomen izolat, gîndindu-mă la numeroasele semne de pe fundurile unor vase de la Turdaş mai de mult cunoscute. Vasele din cultura neolitică Turdaş din ţara noastră sînt înrudite cu cele provenite din cultura Vinca din Iugoslavia şi despre ele se ştia de aproape un secol că prezintă unele semne neidentificate. O serie de noi descoperiri sau reevaluarea unor descoperiri mai vechi aflate în colecţiile Muzeului de istorie din Cluj vin să arunce acum o nebănuită lumină asupra intensităţii şi profunzimii relaţiilor dintre populaţiile aparţinînd culturiii neolitice de tip Turdaş şi cele existente pe vremuri în Orientul Apropiat. În această ordine de idei ţin să relev în primul rînd un fragment de vas aparţinînd culturii Turdaş identificat recent în plin centrul Clujului, la 6 metri adîncime sub pavajul Pieţii Libertăţii. Descoperirea s-a făcut la 30 de metri distanţă de zidul nordic al catedralei Sf. Mihail, în momentul cînd se săpa o groapă pentru montarea unui transformator electric. Dar faptul cel mai neaşteptat l-am constatat atunci cînd cercetînd fundul vasului am observat că pe el este incizat conturul unei corăbii de tip cycladic timpuriu, la care se vede catargul central, cu o dublă velatură triunghiulară şi lăcaşurile pentru vîsle! Datarea acestui tip de corabie ne duce în jurul anului 2800 înaintea erei noastre.**

SEMNELE CIUDATE DE PE DISCUL DE LUT

Cu prilejul publicării primului studiu ştiinţific asupra descoperirii de la Tărtăria, arheologul clujean emitea ipoteza că n-ar fi exclus ca populaţiile care aparţineau culturii neolitice Turdaş să fi cunoscut notaţia ideografică rudimentară, fapt care ar fi rezolvat problema locului de unde au venit aceste populaţii. În acest sens, cercetătorul socotea că o mare contribuţie la lămurirea problemei i-ar putea-o oferi cele peste 300 de semne de pe fragmentele obiectelor găsite în aşezările de tip Turdaş, fragmente păstrate în colecţiile muzeului clujean. Şi, într-adevăr, cercetările întreprinse i-au dezvăluit justeţea ipotezei.

— De zeci de ani se cunoştea că în vechile colecţii ale muzeului nostru există un disc de lut purtînd incizate pe ambele feţe cel puţin 26 de semne ciudate. Pînă acum nu i s-a dat însă o atenţie deosebită. Or, de fapt, o mulţime din semnele de pe acest disc provenit de la Turdaş sînt asemănătoare cu cele aflate pe vestitele tăbliţe Blau, din patrimoniul lui British Museum din Londra, tăbliţe datînd din perioada dinastică arhaică a Mesopotamiei. Menţionez că asemănarea acestor semne depăşeşte posibilităţile unei simple întîmplări. Iată deci că dovezile se înmulţesc. Cercetînd acest disc am încercat apoi să studiez şi alte piese aparţinînd aceleiaşi culturi, piese care ar putea prezenta o scriere ideografică asemănătoare.

UN CILINDRU GRAVAT PRESUMERIAN

— In acest sens, cea mai interesantă piesă care, după părerea mea, mută discuţia din orizontul ipotezelor în cel al certitudinii, este fragmentul unei plăci de lut găsite la Turdaş şi aflate şi inventariate de aproape un secol la muzeul nostru, piesă extrem de importantă,

Tableta de lut ars de la Turdaş care prezintă impresiunile unui cilindru gravat mesopotamian

scăpată atenţiei cercetătorilor. Placheta de lut poartă pe ea imprimată desfăşurarea scenelor de pe un cilindru gravat presumerian, bănuiala mea fiind că el ar fi servit drept pecetie — în sensul pe care l-au avut mai tîrziu sigiliile de pe inele. Fragmentul acesta poartă, de asemenea, o friză heraldică de animale precum şi o porţiune din portalul unui templu arhaic mesopotamian. De-a dreptul suprinzător este faptul că cele mai desăvîrşite analogii ale piesei duc din nou, ca şi în cazul tăbliţelor de la Tărtăria — spre orizontul Uruk IV-III b precum şi spre aşezarea de la Chafadje din Irak, deci din nou spre anul 2800 i.e.n.

CHIPUL ZEIŢEI IMDUGUD DESCOPERIT LA... TIMIŞOARA!

O descoperire neaşteptată s-a făcut la Ronaţ, un cartier al Timişoarei într-o aşezare de tip Vinca-Turdaş s-a găsit un vas de lut avînd pe el aplicat în relief o fiinţă fantastică, un vultur cu cap de leoaică, animal care pare să fie o replică îndepărtată a zeiţei presumeriene Imdugud. Acest tip de animal fantastic este binecunoscut în panteonul mitologic al Mesopotamiei. Imdugud, făptura mitică zoomorfă simbolizează rapiditatea şi puterea atacului întrunind într-o singură fiinţă pe regele păsărilor şi pe cel al animalelor, în chip de pasăre a destinului. Astfel cercetătorul S. N. Kramer, tîlmăcind unul din cele mai vechi texte sumeriene, ne-a relatat peripeţiile legendarului erou Lugalbanda care rătăcindu-se în timpul unei călătorii spre capătul lumii şi neregăsind drumul spre Uruk, cîştigă prin vicleniе prietenia zeiţei Imdugud, care-i arată astfel drumul spre casă. Demn de remarcat este faptul că în cele mai vechi reprezentări Imdugud este înfăţişată în profil, abia mai tîrziu apărînd cu aripile desfăcute aşa cum este cunoscută imaginea de pe altorelieful din aramă de la El-Obeid, sculptură care datează din perioada primei dinastii din Ur. Subliniez că vulturul cu cap de leoaică de pe fragmentul găsit la Timişoara vădeşte o ciudat de adîncă orbită a ochilor, lucru ce apropie această reprezentare de izvorul ei oriental.

CE SCRIA PE TĂBLIŢELE DE LA TĂRTĂRIA?

O problemă deosebită ni s-a părut aceea referitoare la descifrarea semnelor necunoscute de pe tăbliţele de la Tărtăria. Iată ce ne-a declarat arheologul clujean în acest sens:

— O primă lămurire este aceea că nici tăbliţele de lut găsite la orizontul respectiv din Mesopotamia n-au fost descifrate de o manieră mulţumitoare pînă în prezent. Cel care s-a ocupat de această problemă şi a scris şi despre descoperirea de la Tărtăria este savantul Adam Falkenstein, din Frankfurt am Mein, iar o tentativă de descifrare a textului de la Tărtăria a fost făcută de orientalistul maghiar Janos Harmatta. Rezultatele încercărilor sale arată că ar fi vorba de un fel de donaţie către un loc sacru, lucru care se bănuia în urma analogiilor textelor arhaice găsite la Uruk.

O VIZITĂ PREISTORICĂ POSIBILĂ

În ceea ce priveşte ipoteza venirii pe teritoriul ţării noastre a unei populaţii străvechi de tip sumerian sau al deplasării unui trib băştinaş pe meleagurile Mesopotamiei, concluziile interlocutorului nostru sînt revelatoare.

— Era de mult cunoscut că unele culturi neolitice de pe teritoriul ţării noastre ca şi cele din regiunea balcanică, în general, prezintă afinităţi strînse cu lumea neolitică a Egeii, Anatoliei şi Asiei Mici. Noile descoperiri par să confirme că aceste legături depăşesc o simplă influenţă culturală, permiţînd presupunerea că anumite grupuri de populaţie din Asia anterioară se stabilesc în Balcani şi chiar pe teritoriul ţării noastre. Mă gîndesc în primul rînd la purtătorii a două culturi de clară afinitate sud-orientală: cultura Criş — mai veche — şi cultura Turdaş-Vinca. În optica noastră modernă se interpun o serie de factori inhibitorii, astăzi imaginîndu-ne greu unele evenimente nu prea îndepărtate. Din domeniul acestora fiind şi faptul că puţini mai ştiu că nu s-au împlinit decît 150 de ani de cînd mocanii din Transilvania porneau la iernat cu oile ajungînd pînă la Adrianopole!... Pe de altă parte acum, cînd ştim că populaţia presumeriană avea corăbii, pentru ea Marea Egee, cu insulele ei, sau Bosforul, nu constituiau deci nici o piedică spre a-şi face apariţia pînă la noi...

★

Importantele descoperiri făcute de arheologul clujean şi studiile sale îndelungate asupra unor obiecte găsite pe teritoriul ţării noastre ridică încă un văl asupra vieţii unor populaţii cu o civilizaţie străveche, care se dovedeşte purtătoarea unor culturi înaintate. Răspunsurile acordate revistei noastre de cercetătorul Nicolae Vlassa, par la un moment dat secvenţele unui pasionant roman de aventuri, care ne îndreaptă gîndurile spre o epocă aproape necunoscută din urmă cu cinci milenii.

Simion SĂVEANU

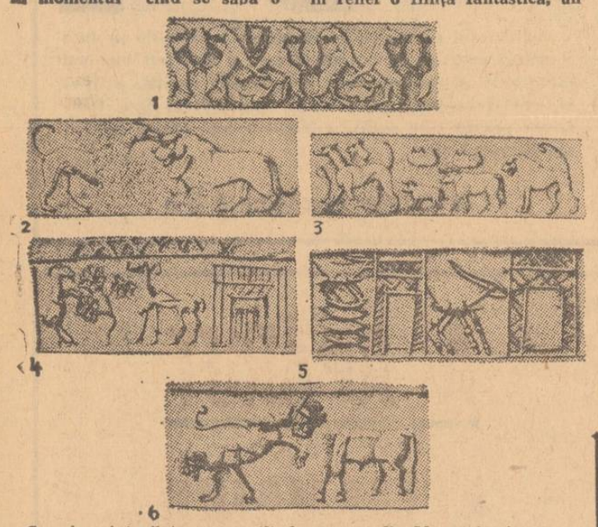

Şase imagini aflate pe un cilindru gravat din Mesopotamia, analoage cu impresiunile de pe tableta de lut ars aflată la Muzeul de istorie din Cluj

URMARE DIN PAG. 1

Baza trainică a îndeplinirii programului de dezvoltare multilaterală a patriei

creştere economică. În viitorii cinci ani, pe ansamblu, vor fi alocate investiţii care vor depăşi cheltuielile din ultimul deceniu; industria se va dezvolta într-un ritm mediu anual de 10—11 la sută, superior celui stabilit de Congresul al X-lea; se va pune un accent deosebit pe laturile calitative ale procesului de industrializare, pe modernizarea structurii producţiei, pe realizarea unor produse cu un ridicat grad de tehnicitate; va fi intensificată dezvoltarea agriculturii; se va moderniza activitatea economică şi se va trece la dotarea economiei naţionale cu tehnica modernă de calcul; activitatea de cercetare ştiinţifică va cunoaşte o largă dezvoltare; ritmul de creştere a venitului naţional va fi superior celui stabilit de Directivele Congresului al X-lea; vor spori salariul real şi veniturile ţărănimii, de asemenea volumul desfacerilor de mărfuri; alocaţii mai mari vor fi atribuite acţiunilor sociale şi culturale, îmbunătăţirii, în continuare, a condiţiilor de locuit ale populaţiei. Aşa cum a arătat tovarăşul Nicolae Ceauşescu, „Dezvoltarea economiei, sporirea numărului de salariaţi, a veniturilor populaţiei şi a volumului desfacerii de mărfuri, creşterea cheltuielilor social-culturale vor crea condiţii superioare de viaţă, de civilizaţie, vor asigura baza unui trai mai bun, îmbelşugat pentru toţi oamenii muncii de la oraşe şi sate. Avem deplina convingere că noul plan cincinal va fi dus la bun sfîrşit, marcînd o nouă etapă pe drumul făuririi societăţii multilateral dezvoltate, apropiind şi mai mult ţara noastră de nivelul ţărilor avansate".

Au fost, de asemenea, aprobate de Plenară propunerile de măsuri privind organizarea, planificarea şi conducerea agriculturii cuprinse în expunerea tovarăşului Nicolae Ceauşescu la consfătuirea din noiembrie cu cadre de conducere din agricultură şi însuşite de Comitetul Executiv al C.C. al P.C.R. Prin traducerea în viaţă a acestor măsuri, producţia agricolă va creşte, cooperativele agricole vor cunoaşte o puternică consolidare economică, viaţa satelor va înregistra o substanţială ridicare economică, socială şi culturală, agricultura socialistă se va dezvolta în ritm susţinut şi va spori contribuţia acesteia la progresul general al patriei.

Deosebit de emoţionant şi, totodată, de o mare forţă mobilizatoare, este apelul pe care Comitetul Central al partidului l-a adresat muncitorilor, ţăranilor, inginerilor, organizaţiilor de partid şi organizaţiilor obşteşti, activului de partid, de stat şi din economie, tuturor oamenilor muncii, fără deosebire de naţionalitate. Tuturor, Comitetul Central le adresează „cele mai calde mulţumiri şi felicitări pentru activitatea depusă în acest an, pentru succesele de seamă obţinute în dezvoltarea economică, socială şi culturală a ţării. Comitetul Central al partidului cheamă întregul popor să muncească cu hotărîre şi pasiune pentru îndeplinirea în cele mai bune condiţiuni a planului de stat pe 1971 — primul an al noului cincinal — punînd astfel o bază trainică îndeplinirii programului de dezvoltare multilaterală a societăţii noastre socialiste, de ridicare a bunăstării materiale şi spirituale a celor ce muncesc, de înflorire a Republicii Socialiste România".

Cuvinte cu un larg ecou în rîndul poporului nostru profund ataşat politicii interne şi internaţionale a partidului, pentru a cărei traducere în viaţă militează continuu cu hotărîre şi devotament.

DOUĂ ALEXANDRII ŞI TOTUŞI UNA SINGURĂ

URMARE DIN PAG. 1

Proiectele întocmite fac din Alexandria totodată şi un centru de prelucrare industrială a produselor agricole. Trecînd barierea oraşului, grîul se transformă în biscuiţi şi în alte produse alimentare. Un mare complex de porcine şi altul avicol se va baza pe resursele agricole ale judeţului. Prezenţa industrială a oraşului va fi puternic resimţită de economia judeţului care beneficiază şi de pe urma industriei chimice ce-şi are un reprezentant la Turnu Măgurele.

Apropiindu-ne de oraş, ceaţa dispăruse, astfel că nu ne-a mai împiedecat să-l vedem în culorile lui adevărate, să vedem masivul local al Poştei cu peste o mie de linii telefonice, noul spital modern care se ridică, marele depozit pentru conservarea fructelor şi legumelor, unic în felul lui în ţară, noul complex comercial plasat chiar în inima oraşului.

Atîtea înnoiri produse doar în cîţiva ani, mai precis din 1968, arată cît de vertiginos ia proporţii noua capitală de judeţ. Hotărît lucru: în scurtă vreme va trebui să înscriem Alexandria printre oraşele mari ale ţării, căci în tot acesti trei ani ea a crescut de la aproape 25 000 de locuitori, la 40 000!

La telefon: primarul!

După o scurtă plimbare prin oraş, ciocănim la uşa primarului ION RÎBU. Ne întîmpină un om voinic, cu o mustaţă neagră, frumos arcuită, cu aerul unei gazde bucuroase de oaspeţi, deşi căzusem tocmai într-un moment cînd trebuia să rezolve o „mică chestiune". Îl poftim să-şi continue treburile, lăsîndu-l să formeze cu răbdare imperturbabilă acelaşi număr de telefon, de cinci, de zece, de douăzeci de ori, pînă cînd — în sfîrşit, — să afle că solicitantul era plecat şi să înceapă a-l căuta, cu aceleaşi dificultăţi şi cu aceiaşi răbdare, în alte locuri unde bănuia că trebuie să fie, de cinci, de zece, de douăzeci de ori.

„Mica chestiune" o constituia neprezentarea pe proaspătul şantier din mijlocul oraşului a unor camioane care să transporte cărămizile şi lemnăria unor case demolate. În adevăr, în faţa consiliului popular judeţean, erau rînduite o sumedenie de uşi şi ferestre scoase din zidărie, mormane de moloz şi cărămizi.

— Ce puneţi la cale, aici, tovarăşe primar, îl întrebăm.

— Începem un mare hotel, cu cinci nivele. Un hotel turistic.

Dacă acum cîţiva ani primarul din Alexandria ne-ar fi spus acest lucru l-am fi acuzat de snobism, de risipă nemiloasă de fonduri. Cine ar fi venit să stea aici, între porumburi? Cine n-ar fi preferat să mai meargă încă 90 de kilometri şi să doarmă în Bucureşti? Fiindcă oraşul nu te îmbia să rămîi peste noapte decît doar dacă interese deosebite îţi dictau să faci acest popas. Ce-i drept, înainte, la marginea oraşului, se aflau hanuri unde cărăuşii se odihneau în drumul lor spre oraşul de pe Dîmboviţa sau spre porturile dunărene. Pe atunci, drumurile erau grele şi primejdioase, înfundate în desişul pădurilor seculare. Acum însă...

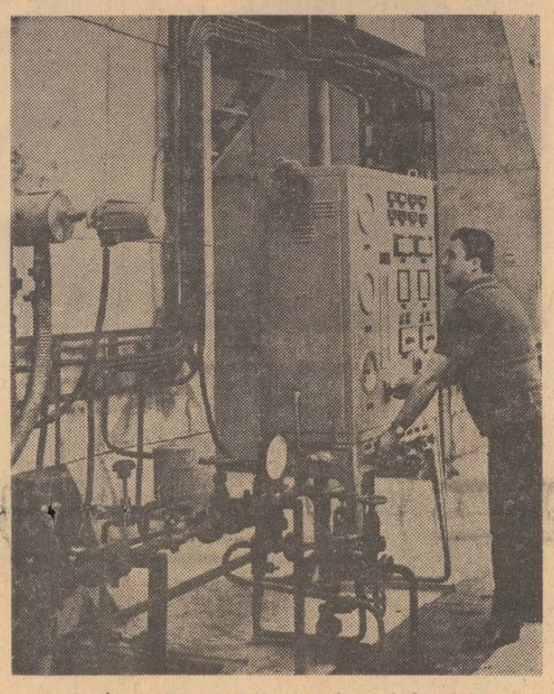

În noua centrală de termoficare industrială

Simţind parcă ceea ce gîndeam, primarul s-a văzut dator să vină cu completările dorite:

— Condiţiile noastre de cazare sînt încă necorespunzătoare. Vechiul hotel nu satisface. În oraş avem mereu oaspeţi, vizitatori. Ne trebuie neapărat un hotel.

— V-aţi decis cum să-l numiţi?

— Cred că „Alexandria" e un nume care ne place, pe care-l iubim.

— Poate şi pentru că aţi crescut aici, v-aţi legat sufleteşte de el.

— Să nu vă miraţi, dar sînt din altă localitate. Oraşul însă îmi este tot atît de drag ca şi locurile natale. M-am legat de el, de oamenii lui care fac totul pentru a-l vedea mai frumos. Iată, aici am situaţia prestării muncii patriotice.

Film şi realitate

Privim tabelul cu cifre mari, cu ore, metri cubi şi liniari, cu valori exprimate în zeci şi sute de mii de lei. Dar chiar dacă ar lipsi această „situaţie", rezultatele dragostei cetăţeneşti pentru oraş se văd aruncînd numai fugar ochii prin fereastra oricărei case, din centru sau de la margine.

S-a muncit mult la Alexandria şi noi „situaţii" vor vorbi despre noi acte de entuziasm civic petrecute în perimetrul ei. Trăsăturile vechiului oraşel înviorat de cîteva ori în decursul anului de iarmarocul tradiţional n-au dispărut. Se cere încă multă muncă şi oamenii sînt decişi să o presteze, cu dragostea pentru oraşul lor ca aceea de care a dat dovadă Vasile Rusnac, directorul adjunct al şcolii ajutătoare, reîntors după terminarea studiilor, aici, în anii cînd Alexandria nu însemna mai nimic. Vasile Rusnac are astăzi mulţumirea de a se număra printre locuitorii unui oraş al cărui nume are o tot mai puternică rezonanţă.

— Ştim, Oraşul e încă înghesuit. Vechiul sediu administrativ, cu toate că era în trecut „ceva", cea mai arătoasă clădire, acum nu mai satisface. Un nou sediu este în construcţie. Pe măsura cerinţelor. Înainte, un singur cinematograf era de ajuns. În noua casă de cultură, noul cinematograf va spori cu mult numărul spectatorilor. De la o porţiune de trotuar, doar în faţa primăriei, acum Alexandria numără 50 km. de străzi modernizate. Prin mărirea numărului de blocuri de locuit, apar străzi noi, sporind lungimea arterelor de circulaţie urbană.

Vom avea un oraş frumos, continuă să spună primarul Ribu. Cu aer curat, cu grădini, parcuri şi flori. Schimbările le va cunoaşte şi insula de pe riul Vedea, transformată în loc de agrement, alături de hanurile ce le vom organiza pe locul vechilor popasuri. Se va moderniza şi dezvolta gara, vom construi o autogară nouă. Dar despre dezvoltarea oraşului nostru va vorbi mai bine filmul „Alexandria, ieri, azi şi mîine", în curs de finisare.

Filmul documentar este prima producţie a primului cineclub din oraş, realizat prin grija profesorului de filozofie Ion Nuţu, împreună cu un coleg al său, Marcel Stănescu. Totul este gata, afară de sonorizare. Dar şi aceasta este pe punctul de a fi încheiată. Cu drept cuvînt, acest film poate fi decretat cronica noii Alexandrii.

Cea mai frumoasă zi

— Ne permitem să vă punem o întrebare, tovarăşe primar. Ştim că aveţi inima plină de de multe satisfacţii ca şi zecile de mii de cetăţeni ai oraşului. Dar dintre ele care este cea mai puternică? Care a fost cea mai frumoasă zi?

— A fost ziua cînd întreprinderea I.A.I.C.A. a fabricat primul produs, un ventilator. Atunci mi-am spus: acest ventilator fabricat la Alexandria va înlătura norii de praf ce au acoperit oraşul nostru, îi va aduce aer curat, alte condiţii de viaţă. Şi dacă mai admiteţi un adaos: o altă zi a fost aceea cînd ansamblul nostru folcloric „Alunelul" a fost încununat cu distincţii în turneul său recent în Italia.

Între timp, sosiseră camioanele solicitate de şantierul noului hotel. Primarul trebuia să meargă şi el la faţa locului. Cu maşina lui am vizitat noile obiective industrial-sociale ale oraşului, fiindcă a le vizita folosind pasul este destul de anevoios. Alexandria a crescut. Nu mai este cea pe care o ştiaţi!

Const. SÎRBU
Th. FLAMÎNZEANU

SECVENŢE

PRIMUL GHID TURISTIC ROMÂN?

Hanul drumeţilor Asociaţiei de Drumeţie luase fiinţă din iniţiativa unui comitet format din M. Haret, Bucura Dumbravă, Em. Bucuţa şi alţii, prin martie 1921, luînd locul Societăţilor Turiştilor Români, care se desfiinţase în 1916. Chiar în acel an se începe construirea casei de adăpost din pădurea Cocorei, sub supravegherea lui Haret. După terminarea casei, Niculae Butmăloiu şi soţia sa Mina au fost angajaţi gospodarii ei. Pe lîngă această calitate, ruptul dinspre valea Prahovei cu văile pline cu poduri de zăpadă şi gheaţă, ce nu se topeau complet niciodată, cu pereţi verticali înfricoşători, puţin ademenitori erau pentru Butmăloiu locuri obişnuite, cercetate de el ani de-a rîndul, în căutarea caprelor negre, a porcului mistreţ şi a ursului. Brînele, balcoanele, hornurile, fisurile etc, ce putea fi folosite fără corzi şi tehnică alpină, le cunoştea bine şi le folosea după împrejurări. Purta totdeauna cu el o armă de vînătoare. (vezi fotografia). Îl vedeam an de an la casa de adăpost Peştera. Prin 1924, Haret îl numeşte călăuză (ghid) oficială a Hanului Drumeţilor, devenit oficial Turing Clubul României în 1926. In această calitate, Butmăloiu însoţeşte în 1925 în masivul Bucegi, pe turistul francez Joseph Fontin din Paris, care drept mulţumire pentru modul în care Butmăloiu l-a călăuzit şi adăpostit la casa Peştera, a trimis Turing Clubului o scrisoare în versuri, din care reproducem un fragment:

„Colibă-ncîntătoare eu te revăd graţioasă.
Cu munţii tăi înalţi priveliştе frumoasă.
Acolo BUTMALOIU strengarii-şi potoleşte,
Înfometaţi de aer şi stînci ce străluceşte,
Cu-atîta-ndeminare de nu se poate spune,
Acolo sus pe vîrfuri coliba-i o minune."

Niculae Butmăloiu moare în 1933 la Buşteni, lăsînd ca ghid pe ginerele său Grigore Pescaru.

Şt. ARICEŞTEANU

Monolog interior despre...

LIBRARI

URMARE DIN PAG. 1

mai mult ca o marfă obişnuită, unde impresionează neplăcut ochiul şi inima poate nu atît talmeş-balmeşul expunerii, lipsa de grijă pentru valorificarea bunurilor spirituale, cît carenţele informării la omul investit cu menirea de a fi primul sfătuitor al virtualului lector şi chiar indiferenţa faţă de valorile pe care este chemat să le introducă în circuitul atenţiei publice. Şi dacă indiferenţa ne creează o stare de jenă pretutindeni unde se manifestă, cu atît mai mult supără şi indignează într-un domeniu predestinat nobilei efervescenţe a pasiunii.

Există însă — şi asta ne compensează de multe amărăciuni încercate pe acest tărîm ce ar trebui să fie, prin excelenţă, al bucuriei — cîteva librării unde nu te părăseşte nici o clipă sentimentul că ai intrat într-un autentic lăcaş de cultură. Printre ele la loc de cinste se cuvine amintită binecunoscuta librărie „Sadoveanu", situată în plin centrul Capitalei. Climatul creat aici de-a lungul anilor întruchipează acea osmoză de curtoazie faţă de cumpărător şi de preocupare ardentă pentru faptul de cultură pe care o visează oricine are o cît de mărunţă contingenţă cu cartea. Celui ce trece pragul librăriei „Sadoveanu" i se oferă nu numai posibilitatea de a se cufunda în voie în mirificul univers al cugetului, dar şi prezenţa plină de har şi noblеţe a unor librari *în sensul cel mai pur şi mai luminos al cuvîntului, a unor oameni care consideră cartea nu un simplu obiect, fie el şi de valoare, ci o poartă deschisă spre marea şi veşnic inepuizabila aventură a cunoaşterii şi înălţării sufleteşti. Datorită atmosferei pe care o găseşti în perimetrul acesta luminat de invizibile incandescenţe interioare, datorită deselor întîlniri ale scriitorilor cu cititorii pe care librăria le găzduieşte de mulţi ani cu amabilitate şi căldură, se poate spune, fără teamă de a exagera, că aici s-a format un adevărat nucleu de cultură cu o largă arie de iradiere.*

Şi pentru că existenţa unui asemenea lăcaş nu poate fi în nici un caz despărţită de omul care l-a animat şi a contribuit esenţial la prestigiul lui, nu putem să nu amintim numele celei care ani de-a rîndul a răspuns, cu splendidă dăruire, de destinele acestei librării şi pe care frecventatorii ei asidui o cunosc sub un apelativ familiar şi plin de respectuoasă preţuire: tovarăşa Lupescu. În aceste zile, cînd responsabila librăriei „Sadoveanu" se pregăteşte să se retragă dintr-o fertilă activitate, îngăduiţi-ne să aducem, prin ea, un entuziast omagiu LIBRARULUI.

Victor BÎRLĂDEANU

Atelierul special de

PERUCHERIE

al Coop. „Igiena" Bucureşti
str. Nic. Iorga nr. 40 telefon: 12 48 31

EXECUTĂ

PRIN SPECIALIŞTI DE ÎNALTĂ CALIFICARE PERUCI ŞI POSTIŞE DE DAMĂ, TUPEURI PENTRU BĂRBAŢI

Se primesc comenzi pentru provincie.
Cereţi informaţii la telefon: 12 48 31

(5581)

GLOB-MAGAZIN • GLOB-MAGAZIN • GLOB-MAGAZIN • GLOB-MAGAZIN • GLOB-MAGAZIN

PE FIRUL EVENIMENTELOR

PARADIS DE VÎNZARE

de Nicolae LUPU

Sub acest titlu un ziar englez publica ştirea că insula Silhouette din grupul insulelor Seychelles, în Oceanul Indian, a fost pusă în vînzare contra sumei de 650 000 de lire. Oricine oferă această sumă poate deveni proprietarul a 6 400 de acri de pămînt însorit. Nu vrem să cercetăm modul în care a ajuns o insulă tocmai din Oceanul Indian să poată fi vîndută ca orice produs exotic găsit din abundenţă pe piaţa londoneză şi cum se face că nu o au în stăpînire cei de prin apropiere. Reţinem doar că acest paradis îşi cunoaşte preţul pentru că în cazul altui paradis pe piaţa engleză nu a fost fixat încă preţul sau mai precis cumpărătorii nu-l pot cunoaşte deşi insula în cauză, ce-i drept mai mare, a fost oferită oficial de mai bine de un an de zile. În zorii zilei de marţi s-a încheiat o şedinţă maraton a Consiliului ministerial al Pieţei comune fără ca cei şase să se fi putut înţelege asupra preţului pe care urmează Anglia să-l plătească pentru a intra în paradisul Pieţei comune. Deoarece viitoarea reuniune urmează a avea loc abia la 2 februarie înseamnă că primul an al negocierii intrării Angliei a trecut fără să se cunoască preţul. Şi doar el urmează să fie principalul obiect de discuţii.

Nu-i vorba că în anul ce aproape a trecut nu s-a stat chiar degeaba. S-au făcut tatonări, primele recunoaşteri, s-a ajuns la o formulă reciproc acceptabilă în ce priveşte faza de tranziţie a Angliei de la statutul actual la cel de membru plin dar dintotdeauna s-a subliniat că, ceea ce se numeşte preţul intrării Angliei, constă din contribuţia engleză la reglementarea financiară agricolă. Bugetul acestei reglementări la care Anglia este chemată să contribuie cu peste 300 milioane lire sterline anual, sau aproape un miliard de dolari, repartizează 96 la sută din venituri pentru finanţarea agriculturii comunitare, beneficiile cele mai mari realizîndu-le agricultura franceză. Anglia, deşi va fi printre principalele contribuitoare, va primi cel mai puţin din acest fond, şi de aceea reprezentantul său a cerut un răgaz de opt ani înainte de a participa integral la acest buget. Totodată, englezii vor să prevadă rezerva ca în cazul că după aceşti opt ani sarcinile financiare s-ar putea dovedi intolerabile, comunitatea lărgită să ia măsurile corespunzătoare pentru a elimina o astfel de situaţie. Lucrurile se complică prin faptul că în faţa cererilor engleze cei şase n-au reuşit să ajungă la o poziţie comună. Franţa doreşte ca răgazul să fie mai scurt, în jur de cinci ani, şi, în general, să nu fie tratate separat problemele contribuţiei financiare ci global împreună cu celelalte pentru că după concepţia franceză numai în cadrul unei astfel de tratări se poate scoate la iveală un echilibru între avantajele primite de Anglia şi preţul plătit, deci se poate sublinia că dacă este chemată să plătească un preţ mai mare nu-l plăteşte fără contrapartidă. După cum arată în „Observer" ziaristul englez Richard Norton-Taylor, Anglia contează pe „flexibilitatea belgienilor şi vestgermanilor pentru ca Franţa să fie determinată să accepte o clauză de scăpare pentru britanici".

Sîntem curioşi dacă pînă la sfîrşitul anului viitor se va ajunge la o formulă de compromis care să permită anunţarea publică a preţului. Pentru că numai după aceea opinia publică engleză şi mai ales parlamentul englez se vor afla în faţa unei cifre globale care le va da posibilitatea să se pronunţe în deplină cunoştinţă de cauză. Şi atunci nu este exclus să prefere cumpărarea insulei Silhouette. Nu pentru că este mai ieftină ci pentru că are avantajul că spre deosebire de insula Pieţei comune oferă, aşa cum spune anunţul, un climat însorit, linişte, calm, tot timpul anului. O atmosferă propice calmării nervilor care pot fi zdruncinaţi serios de tribulaţiile noului asalt în direcţia micii Europe.

„BIG BROTHER" — ÎNGER SAU DEMON?

Calculatorul electronic, creaţia cea mai complexă şi mai perfectă a geniului uman, umbră a inteligenţei sale, miracolul fără de care sînt greu de obţinut rezultate spectaculoase în aproape toate ramurile de bază ale industriei moderne, s-a dovedit a fi dotat nu numai cu virtuţile binelui, dar şi cu cele ale răului. Pentru că, alături de virtuţile dreptăţii, eficacităţii, infailibilităţii, ordinatorul poate fi şi un excepţional spion universal, un instrument neîndurător, de o tiranie căreia nu i te poţi sustrage. Dacă i se dă spre observaţie un om, el nu poate ujta nici una dintre faptele săvîrşite de acesta, bune sau rele, nu poate ierta nimic, nu poate tolera nimic ; din ziua în care i-a fost încredinţat şi pînă în ceasul de apoi înregistrează totul, fără ură, fără părtinire. Pe măsură ce omul respectiv va înainta pe drumul vieţii sale, va fi tot mai mult închis într-un cerc de foc din care nu se poate ieşi, mumificat în benzile perforate şi magnetice ale ordinatorului.

Acest pericol a apărut recent, dar atît de real şi de prezent în unele ţări occidentale dezvoltate, încît a stîrnit nu numai nelinişte, dar şi reacţii violente. Într-o serie de parlamente s-au cerut măsuri energice care să împiedice violarea vieţii particulare a omului de către ordinator — „Big Brother" cum îl numesc anglo-saxonii — cu o familiaritate pe punctul de a se transforma într-o înfricoşătoare neîncredere. Neîncredere pe deplin justificată dacă se are în vedere faptul că armata americană, în afara celor 7 milioane de dosare de rutină ale actualilor sau foştilor soldaţi, ţine la zi un fisier neoficial al posibililor perturbatori ai ordinii publice şi instigatorilor potenţiali. Unul dintre mijloacele de informare, de altfel comun cu cel utilizat de administraţia fiscală şi poliţia locală, este trimiterea de anchetatori în... biblioteci, pentru a extrage numele celor ce studiază „materiale subversive sau militante". Asemenea anchete, au fost denunţate de bibliotecile din Milwaukee, San Francisco, Kansas City etc. „Retail Credit Co." a cărei principală îndeletnicire este să furnizeze companiilor de asigurări sociale şi altor funcţionari rapoarte confidenţiale asupra cetăţenilor, a pus pe picioare ceea ce poate fi considerată cea mai mare întreprindere de indiscreţie cunoscută de istorie : a întocmit, uneori încălcînd flagrant legile ţării, fişe pentru 70 milioane de americani, cuprinzînd, în afara datelor de bază, informaţii adesea neverificate, culese de la vecini, colegi, negustori, prieteni sau duşmani, care se referă la : obişnuinţa de a consuma alcool, convingeri morale şi religioase, opinii politice, implicaţii judiciare, neplata unor facturi, simţăminte morale, prietenii, societăţile frecventate etc. Cu toate că asemenea anchete sînt efectuate în funcţie de anumite interese, ele nu sînt ţinute întotdeauna secrete. Contra unei sume de bani, oricine poate consulta fişa personală a oricărui cetăţean american. Pentru a înţelege proporţiile exacte ale acestui fenomen, trebuie spus că unele companii, cum ar fi de pildă „T.R.W. Credit Data", adaugă în fiecare săptămînă 50 000 dosare noi actualului fond de 40 milioane fişe, declarînd că în următorii cinci ani va avea dosarele tuturor americanilor care au recurs la credite măcar o dată în viaţă. Companiile de asigurare pe viaţă au creat o diviziune corporativă „Medical Information Bureau" care, în cinci mari oraşe americane, a pus la punct fişe pentru 11 milioane de oameni, clienţi ai firmelor respective. Printre alte date, dosarele în cauză cuprind informaţii referitoare la starea medicală a individului, voiajele, deplasările cotidiene cu automobilul, obişnuinţa de a consuma alcool etc. Cele 2 200 firme americane de credit, reunite în cadrul „Associated Credit Bureau Inc." schimbă între ele fişe şi vînd împreună date strict confidenţiale pentru 100 de milioane de oameni care au recurs la credit. N.A.S.A. a semnat recent, la Washington, cu firma de informaţii „Honeywell", un contract vizînd punerea la punct a unei tehnici de stocare pe bază de laser, care să permită pe o bandă magnetică lungă de 1 400 m înregistrarea şi restituirea instantanee a echivalentului unui raport de 12 pagini de persoană pentru fiecare cetăţean al S.U.A. Într-un studiu juridic intitulat „alternativele electronicii în închisori", apărut în „Lex et Scientia", un specialist expune posibilitatea de a urmări condamnaţii eliberaţi provizoriu — printr-un procedeu pe bază de telemetrie electronică — pas cu pas pe un anumit teritoriu dat.

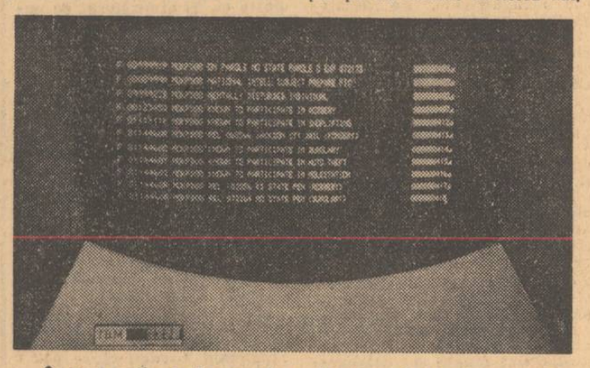

În mai puţin de 5 secunde, ordinatorul îi dă răspunsul pe un ecran luminos : „cunoscut ca intelectual" ; „individ suferind de tulburări mentale" ; „cunoscut pentru participări la manifestaţii" etc.

Această ştire a creat o vie îngrijorare în rîndul cetăţenilor ; este clar că ceea ce este posibil pentru urmărirea răufăcătorilor, se poate aplica la fel de bine şi celorlalţi cetăţeni...

Ordinatorul ar putea deveni... şantajist ? Cinstea sa este considerată mai presus de orice bănuială. Savanţii spun că ordinatorul nu poate greşi niciodată. Cu toate acestea, istoria ultimilor ani cunoaşte foarte multe exemple cînd ordinatoarele au calificat oameni cinstiţi ca fiind necinstiţi, solvabilii — falimentari etc. Mike Goldgar era de nouă ani directorul a două companii. Într-o zi, firma „Dun and Bradstreet" a pus în circulaţie un raport de neîncredere în contul său. Din bandă perforată în bandă perforată, ordinatorul a închis, implacabil, calea tuturor clienţilor lui Goldgar şi, în scurt timp, una dintre firmele sale a dat faliment. Cercetările au stabilit că doi dintre agenţii lui „Dun and Bradstreet" au fost de rea credinţă, introducînd în mod deliberat date eronate în memoria ordinatorului care a devenit, astfel, şantajist. Justiţia a dat cîştig de cauză lui Goldgar, demonstrînd că se poate lupta împotriva unei erori, dar că e imposibil să opreşti drumul circuitelor electronice...

În ultima vreme, informează agenţiile de presă, în S.U.A. s-au intensificat acţiunile opiniei publice împotriva utilizării ordinatoarelor în scopul violării vieţii private a cetăţenilor. Paralel cu unele forme concrete de luptă — contestarea datelor furnizate de calculatoare, de magnetizarea cecurilor pentru a nu fi calculate mecanic de bănci etc. — se duce o hotărîtă campanie în sprijinul luării unor măsuri care să asigure cetăţenilor dreptul de a lua cunoştinţă de conţinutul dosarelor lor şi de corectare a eventualelor greşeli, stricta respectare a dreptului de acces la informaţii private ale cetăţenilor, indiferent de starea lor socială.

George NICOLESCU

DE PRETUTINDENI

PRIN ARDEREA noroiului rămas de la epurarea apelor reziduale, japonezii au realizat nişte deşeuri ce pot fi folosite în agricultură ca îngrăşăminte. Ele conţin var, acid salicilic şi acid fosforic şi constituie un excelent îngrăşămînt pentru culturile de orez, căpşuni, portocale şi legume.

●

LA ÎNTREBAREA profesorului de biologie de ce lucrează chirurgii cu mănuşi de cauciuc, cîţiva elevi americani au răspuns cu convingere : „Pentru a nu lăsa nici un fel de amprente digitale". Nu e oare răspunsul o consecinţă a abundenţei de filme cu caracter poliţist ?

●

NUMĂRUL de circ cu lei şi tigri care sar prin cercuri de foc nu surprinde pe nimeni. Dar că această performanţă a fost realizată şi de o vacă, este o curiozitate obţinută de dresorul mexican Sanchez. Ea sare chiar cu uşurinţă şi cu o anumită graţie. Şi, lucru uimitor, îndeletnicirile artistice nu împiedică vaca de la ocupaţia ei de bază — să aprovizioneze cu lapte familia dresorului.

●

DIRECTORII hotelurilor americane au întocmit o listă a clienţilor ce dau personalului din hotel cele mai mici bacşişuri. În frunte sînt sportivii, urmează medicii, apoi dentiştii, scriitorii, artiştii, pictorii. Profesorii universitari sînt cei mai darnici.

De multe ori automobiliştii sînt obligaţi să-şi piardă timpul pentru a putea găsi un loc de parcare. Cei mai inventivi recurg la felurite şiretlicuri. Iată mai sus un asemenea exemplu din Italia. Agentul de circulaţie trece prin faţa unei maşini care staţionează într-un loc nepermis, de sub maşină se văd însă două picioare. Se poate deci lesne presupune că cineva execută o reparaţie urgentă. După un timp însă apare proprietara care scoate... manechinul de sub maşină şi-l pune la port-bagaj.

●

PENTRU A CANDIDA pentru unul din cele 1 200 de posturi de hostese oferite la München de organizatorii viitoarelor Jocuri Olimpice din 1972, trebuie să corespunzi la următoarele cerinţe : să ai vîrsta de la 19 la 30 ani, să cunoşti la perfecţie două limbi străine, să fii familiarizat cu disciplinele sportive ale Jocurilor, să fii la curent cu politica internaţională şi să cunoşti la perfecţie oraşul München. Totuşi, excepţiile confirmă regula. Printre primele candidate admise, se numără o dansatoare în vîrstă de 40 de ani.

— „Pare de 28 de ani şi vorbeşte şase limbi. Nu putem să nu o admitem", a explicat E. Schwabe, responsabila recrutării hosteselor, la rîndul ei fostă campioană de sky, care încă din anul 1964 s-a ocupat şi cu alegerea celor 150 de „gazde" pentru Jocurile Olimpice de iarnă de la Innsbruck.

ÎN URMA UNUI control cu caracter statistic efectuat în Austria în rîndul alcoolicilor, a rezultat că 90 la sută dintre persoanele supuse unui tratament de dezintoxicare sînt de gen masculin. De aici şi concluzia specialiştilor că acest fapt contribuie la scăderea longevităţii bărbaţilor în raport cu cea a femeilor.

●

ÎN CĂSUŢELE locuite de membrii tribului tadju care populează o regiune de văi muntoase din Asia, domneşte o linişte aproape desăvîrşită. Nu se aud nici certuri între soţi nici alte discuţii. Aceasta din cauza că bărbaţii şi femeile ce aparţin de acest trib vorbesc limbi diferite şi de cele mai multe ori bărbaţii nu cunosc limba soţiilor lor. Deseori ca să se facă înţeleşi, soţii tadju folosesc limbajul gesturilor.

●

EXISTĂ o specie de cocoşi denumită Onagadori care au o... coadă de 3-9 metri. Această specie trăieşte numai în satul Gomen, din insula japoneză Shikoku. Dintre cocoşii aparţinînd ţăranilor din acest sat, astăzi, numai 20 au o coadă care depăşeşte 7 metri şi numai doi au ajuns la 9 metri.

●

MEDICUL *australian Toffler a constatat influenţa berei asupra inimii şi circulaţiei sîngelui. El a observat timp de 2 ani circa 400 bărbaţi în vîrstă de 25-65 ani. Persoanele ce băuseră mai puţin de două sticle bere pe zi aveau acelaşi diagnostic ca şi abstinenţii. O mărire infimă a inimii se manifesta la consumatorii a 2-3 sticle de bere pe zi. Consumul a 5 sticle de bere zilnic avea însă ca urmare o mărire considerabilă a inimii şi o creştere a tensiunii. După părerea acestui medic consumul de bere n-ar trebui să depăşească trei sticle pe zi.*

remember • remember • remember

verona (II)

Cheiul Adigelui, masiv, zidit în piatră, cu bănci pe care stau călătorii privind pierduţi silueta magnifică a fortăreţei numite Castel Vecchio. Turnuri crenelate şi roşii, înalte, puternice, ziduri cu ferestre înguste, spălate de apa fluviului peste care se arcuieşte de la bastionul central, un pod rămas din epocă, arcade imense — prima dintre ele boltită pe aproape o sută de metri — margini crenelate ca şi zidurile cetăţii, umbre alungite şi o vegetaţie tentaculară de un verde bătînd în negru, vie şi moartă între piatră şi valul ce curge lin spre Adriatica. Castelul a fost reşedinţa tîrzie a Scaligerilor, seniorii vestiţi ai Veronei, zidită în mijlocul veacului al XIV-lea de Cangrande al II-lea, care nu mai avea nici puterea şi nici ambiţia marelui său înaintaş şi omonim de la începutul trecento-ului. Geometria e riguroasă, goticizantă şi masivitatea se estompează printr-o sugestie de eleganţă şi de supleţe. Nimic din sumbrul aer germanic al Castelului Sforzesco de la Milano. Poate mai curînd o înrudire cu turnurile de la Pavia.

Intre zidurile castelului e muzeul de artă remarcabil ca pretutindenea în aceste oraşe din nord, fie şi prin cele mai anodine, dacă anodine pot fi cînd poartă nimburi de aur. După cinci secole de geniu absurd în impetuozitatea lui care se reclamă de mitologie mai curînd decît de istoria artelor, Italia abundă de capodopere ca o trezorerie fabuloasă de basm oriental. Aici poţi întîrzia în faţa madonelor lui Giovanni Bellini sau a uneia stranie şi hieratică, a lui Carlo Crivelli, transfug venetian crispat într-o manierismul dogmatic pe care-l spulbera elanul noilor tendinţe inaugurate de Giambellino, poţi vedea piesele atît de rare, ale lui Pisanello, marele fiu al Veronei, genial deopotrivă ca pictor, desenator şi gravor de medalii. Nu însă şi elev al lui Andrea Del Castagno, cum crede Elie Faure orientîndu-se după Vasari, pentru că pictura lor e diametral opusă, iar despre un sejour al lui Pisanello la Florenţa nu se ştie nimic — şi cu atît mai puţin capabil să fi isprăvit pînzele lui Del Castagno rămase neterminate la moarte, deoarece la data respectivă murise el însuşi de cîţiva ani, deşi biograful florentin vedea şansa lui tocmai în a fi preluat prestigiul şi armele maestrului prezumtiv. Să fi fost o pură invenţie a lui Vasari exasperat de penuria documentelor privitoare la viaţa ilustrului veronez ? Sau poate un clişeu al epocii ?

Intotdeauna m-a contrariat ciudata putere de circulaţie a acestor clişee de exegeză, fenomen iraţional ţinînd poate de magia cuvîntului scris, ori de nevoia omului de a se situa într-o continuitate. Decenii de-a rîndul formula Palady-Matisse a făcut o carieră generoasă în ciuda evidentului divorţ dintre pictura lor. Jorge Guillen şi Ion Barbu mai trec încă drept emuli ai lui Valery, iar într-o celebră enciclopedie Brâncuşi apare influenţat de admiratorul său Henry Moore, căruia putea să-i fie tată.

Pisanello, om al Nordului, iubitor de păduri, de flare, de păsări, pentor rebello cum îl definea un document contemporan vizînd desigur o atitudine ostilă cine ştie cărei mişcări politice ale vremii, figură fascinantă a incomparabilului quattrocento văzut şi visat de atîtea ori ! A fost glorios şi a rămas ca o legendă romantică, nu se ştie cu exactitate cînd s-a născut, cînd a murit, nu se pot aproxima decît anii între care numele său se rostea cu admiraţie la Verona şi la curtea din Mantova şi în Ferrara ducilor d'Este şi la Napoli în preajma lui Alfonso de Aragon, şi apoi tăcerea ce va fi fost moartea lui undeva în cine ştie ce oraş italic neştiut pînă azi ca şi mormîntul unde doarme de peste cinci secole visînd la faptele lui : într-ele nu este sămînţă de pieire şi moartea n-are putere asupra pămîntului. (Solomon, 1, 14)

O Madonă de factură gotică, pe fond de aur limitînd boschetul din partea inferioară unde printre frunze şi flori stau două păsări roşii, are la picioarele ei o prepeliţă (de aici Madonna della Quaglia) stranie ca un simbol ezoteric. Moştenit probabil de la înaintaşul (poate şi maestrul) său Stefano da Verona, goticul lui Pisanello e însă de la începuturi italienizat substanţial nu atît printr-o intuzie de naturalism, cum s-a observat, cît printr-o amplificare a formelor văzute prin geometria spaţială care plutea în aer : nimic mai elocvent decît caii lui din fresca înfăţişîndu-l pe Sfîntul Gheorghe şi prinţesa din Trebizonda, atît de înrudiţi cu ai lui Paolo Uccello sau ai lui Piero, mărturisind o voluptate a volumelor, foarte latină. Chiar şi grafismul său e italienizant. Sfîntul Gheorghe, uşor efeminat ca un efeb botticellian, linia graţioasă a madonelor sale, subtilitatea profilurilor, toate par să refuze staticul, reclamîndu-se de o libertate incompatibilă cu catehismul gotic.

De la miazănoapte îi vine însă pasiunea fantasticului. Zoologia lui obsesivă, foarte lombardă, frecvent exotică are uneori o tentă teratologică, păsările, ciinii, cerbii au ceva nefiresc, par mesageri ai unui univers de dincolo de realitate descinşi în natură pentru a-i sublinia confluenţele cu poezia şi visul sau pentru a ne sugera că orice fiinţă poate lua forma propriilor noastre viziuni şi că ochiul lăuntric îşi poate suprapune imaginea care e întotdeauna alta decît aceea ce se înfăţişează vederii. E o afinitate cu arta detaliului flamand care dezorganizează aparent compoziţia pentru a o restructura pe un plan fabulos. În tabloul cu Sfîntul Gheorghe, o infinitate de detalii pictate cu minuţie de miniaturist, dau ansamblului un halo fantastic şi poetic în acelaşi timp. Sesizanţi sînt cei doi spînzuraţi la porţile irealei cetăţi din fundal, ce repetă parcă versurile celebrei balade a lui François Villon :

La pluye nous a debuez et lavez.
Et le soleil dessechez et noircis ;
Pies, corbeaulx, nous ont les yeux cavez,
Et arrachez la barbe et les sourcilz.

a. e. baconsky

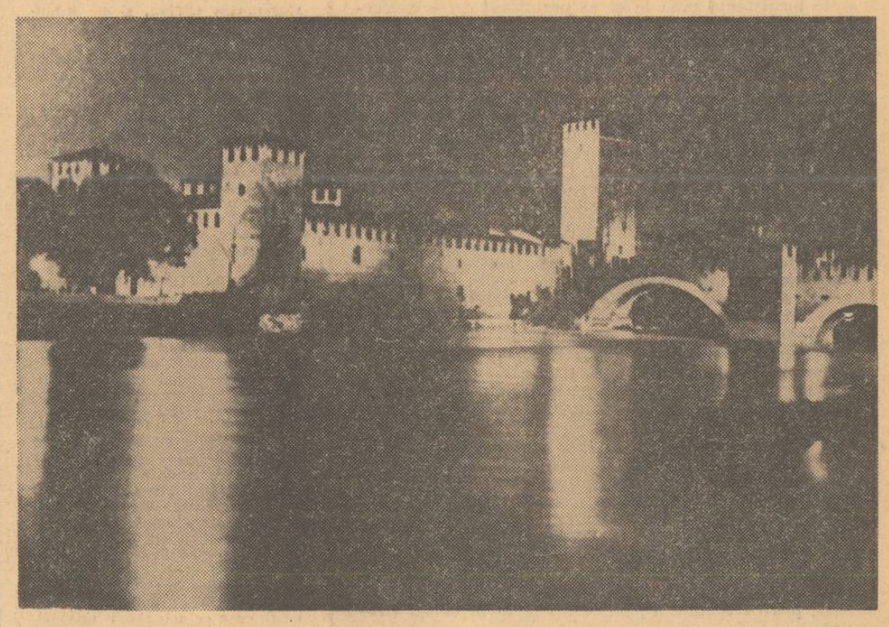

Verona — *Castel Vecchio*

Un strop de aer

Maria se îmbolnăvise în timpul vacanţei la munte şi voia cu orice preţ să plece acasă deşi medicul districtual nu era de aceeaşi părere. Palidă, slăbită, cu ochii lucioşi de febră, bonava îşi ruga soţul cu atîta disperare că acesta pînă în cele din urmă făcu bagajele şi încărcă maşina cu pleduri. Aşa ajunseră în valea aceea, în apropierea unui lac şi a cabanei.

— Să-ţi aduc ceva cald ?

Maria dădu din cap şi el coborî spunînd că vine repede.

Restul se petrecu în liniştea acelui loc solitar, în aerul ca de cristal al dimineţii de iarnă. Maşina mare, oprită cu botul spre lac începu să alunece imediat pe pămîntul îngheţat. Ea simţi că automobilul se mişcă, se ridică, privi în jur, înţelese. Nu avea putere să strige şi nici să încerce sentimentul fricii. Se gîndi doar că nu putea să i se întîmple tocmai ei una ca asta. Maşina intră încet în apă strivind ierburile îngheţate. Toropită de febră, clipi din ochi, nevenindu-i să creadă dar apa sărea în jur bolborosind şi prin parbriz văzu culoarea gri a lacului. Griul însă se transformă repede într-o culoare şi mai închisă. Scufundată în întregime maşina se balansă apoi se aşeză cuminte pe fundul mîlos.

★

— S-ar putea să visez. Trebuie să fie febra — se gîndi Maria fără să se clintească. Simţi însă o mîngîiere rece la picioare şi tresărind înţelese că trebuie să fie apă : „Dar eu nu pot sta în apă !"...

Abia atunci situaţia îi deveni clară : un strigăt de groază i se urcă din gît, se agită, mişcă braţele, încercă să lovească geamul... nu voia să moară ! Strigă după ajutor şi efortul o epuiză. Recăzu sfîrşită pe canapeaua maşinii iar fricii îi luă locul un fel de delir. În timp ce apa creştea încetul cu încetul, Maria se gîndi la ce-ar trebui să nu facă în această situaţie... să nu strige, să fie calmă, să nu se agite şi să nu încerce să deschidă uşa ci să lase ca apa să intre încet şi abia atunci s-o deschidă şi să iasă înotînd în sus... Oh, nu. Nu era în stare, o ştia... Atunci ? Să moară ? Şi de ce Giorgio nu vine s-o salveze ? Firească că n-avea cum să ştie încă săracul. Maria nu se clinti. Apa ajunse la canapele. Ce să facă ? O soluţie trebuie să existe — gîndi Maria. Era uluitor de calmă : „Sînt liniştită şi nu mi-e frică pentru că am febră şi sînt prea slăbită", şopti ea. Atunci îşi aminti de acea bulă de aer datorită căreia se mai poate respira puţin timp după ce maşina se scufundă. Citise asta în jurnale. În timp ce clănţănea din dinţi de frig şi febră cîntări situaţia. Da. Putea să încerce. Cu un efort se ridică din pleduri. Visul continua. Trecu pe scaunul din fund şi dădu capul pe spate. Febra îi dădea o senzaţie de moleşeală aproape plăcută.

★

Afară era panică ; Giorgio urlînd urmărise maşina, o trăsese afară printr-un miracol : strigînd oamenii au venit, au telefonat şi pompierii au sosit. Unul din ei s-a aruncat în apă, aşa îmbrăcat şi salvă femeia. La scurt timp sosi ambulanţa.

— Din fericire a găsit bula de aer — spuse pompierul.

— Da, se mai întîmplă cînd şi cînd. Un om închis în maşină se agită, disperă, încearcă să iasă... şi leşină cu capul în acest strop de aer. E un mare noroc.

Maria, care-şi revenise murmură : — Nu... Nu...

— Ce-i, Maria ? Te-am salvat... Nu-ţi fie frică !

— M-a salvat febra... slăbiciunea...

— Ce spune ? — întrebă medicul.

— Spune că trăieşte datorită febrei... mi se pare.

— Hm... firesc, este şocul.

Maria ar fi vrut să vorbească, să explice dar înţelese că n-ar fi crezut-o nimeni şi tăcu. Trebuia să le dea această satisfacţie... oamenilor aceştia, nu ?...

S-a petrecut anul acesta în Lombardia
(Din „Domenica del Corierre")

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

„Deasupra deasuprelor"

de Ion Caraion

O PIESĂ BIBLIOFILĂ

de Boris BUZILĂ

— Cu cîteva luni în urmă am aflat, dintr-un anunț publicat în presă, de intenția dumneavoastră de a tipări la Editura „Litera", recurgînd și la contribuția voluntară a cititorilor, o carte de poezie apărută astăzi sub titlul „Deasupra deasuprelor", realizată în condiții grafice deosebite. Dincolo de latura materială a procedeului, există, mi se pare, un alt aspect al problemei. Mai mult decît alți confrați, poate, dumneavoastră v-ați putut da seama cine vă sînt cititorii... Ce concluzii ați desprins de pe urma acestui test sui-generis ?

— La această carte pe care nici o tipografie n-a acceptat inițial să o realizeze din pricină că era o lucrare de artă foarte complicată, cu un tiraj excesiv de redus, s-au înscris vreo 150 de oameni. După niște tratative de ordin particular, foarte dificile, cartea a putut fi tipărită la Combinatul „Casa Scînteii".

O serie de solicitanți s-au înscris, cred, din amiciție, din obligație semiprietenească. Dar mi-am dat seama că există și foarte mulți oameni pasionați de poezie care nu sînt nici cunoștințe, nici prieteni, nici critici, nici poeți, cititori necunoscuți care mi-au trimis scrisori copleșitoare ca frumusețe și delicatețe intelectuală. Au fost elevi de școală care au colectat în cîte o clasă, bănuț cu bănuț ca să facă suma indicată și care au venit la redacție să se înscrie...

— Îmi dau seama că majoritatea celor ce vor citi aceste rînduri nu vor ajunge să vadă cartea. În compensație am putea încerca, cu ajutorul dumneavoastră desigur, o familiarizare în abstracto cu ea. Vă rog să ne-o prezentați.

— Cred că ar fi mai bine să vă citesc mica post-față a volumului : **„Neafișată în comerț, această carte-autograf, tipărită la București, în ediție bibliofilă numai pentru aceia care au dorit cu anticipație să o aibă, cuprinde 25 poeme inedite, pe care, în interpretarea Valentinei Bardu, le însoțesc 25 de compoziții și digresiuni plastice, lor adăugîndu-li-se un manuscris olograf, un poliportret al autorului și precedate de o biografie, șase memorii în tuș ale acestuia. Prezentarea și ceremonia cărții aparțin Anei Pavlu. Fiecare exemplar autentic e numerotat în roșu și poartă lîngă o amuletă plastică, omagială, semnătura umbrei mele, precum și numele celui căruia i-l închin. Culesul tipăriturii s-a început și terminat la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii" în toamna anului 1970. An cu sălbatice revărsări de ape și ploi abătute peste țară, cum nu mai pomeniseră oamenii și cronicile acestor pămînturi. An cu molime, incendii, cutremure, războaie, deturnări de nave aeriene și răpiri de diplomați în diferite alte țări, cu expediții spre Lună, aloanje spre Venus, mesaje spre Marte. Însă an în care viețile au continuat să spere, să iubească și să rîdă. Și de aceea, pentru poezie era dimineața ziua a opta, iar seara ziua întîia,**

În toate zilele. Așa a fost".

— Textul este el însuși un poem, ca de altfel și avertismentul cărții, pe care presupun că vi-l doriți o mărturisire de credință. Dar pentru că unele lucruri privind aspectul grafic ar putea să scape cititorului, aflat prin forța împrejurării în necunoștință de cauză, voi continua eu, cu permisiunea dumneavoastră, descrierea cărții. Volumul evocă prin format înfățișarea „Biletelor de papagal" argheziene. Coperta, aparținînd tot Valentinei Bardu, realizată, cum spuneați, într-o manieră care o apropie vag de aceea a lui Henri Michaux, reprezintă un tablou mare, fotografiat și indoit, aducînd cu viziunea unui templu, poate templul poeziei. Pagina de gardă, în întregime albă, este destinată textului olograf și dedicației ; dispunerea paginilor este aidoma ca în cărțile japoneze, incit, cineva, necunoscător, ar putea fi ispitit să folosească coupe-papier-ul. Atrag atenția și cele șase poezii dispuse grafic asemeni caligramelor lui Apollinaire, fiecare cu o succintă „biografie". Execuția și raritatea face din „Deasupra deasuprelor" în adevăr o excepțională piesă bibliofilă.

— Aveți dreptate. Poetul francez André Frenaud, care a văzut-o, a rămas entuziasmat. Față de lucrurile curioase și hazarde care se fac în această privință în străinătate, cred că n-ar juca un rol de cenușăreasă... Ceea ce face în primul rînd, aproape în exclusivitate interesul ochiului pentru ea este ilustrația Valentinei Bardu, făcută cu mult talent și personalitate.

Parafrazîndu-l pe Arghezi am putea nota pe această fotografie : Tatăl și fiica sau... evoluția materiei

— După ce am vorbit despre aspectul grafic al cărții vă propun să ne-o înfățișați și sub raportul cuprinsului...

— Poemele din cele patru cicluri nu au titluri ; ele se succed nenumerotate. Pe fiecare pagină e cuprins un poem. Nici un poem nu trece cu nici un vers, cu nici o silabă măcar, pe altă pagină. Pentru un cititor bibliofil, care e obișnuit cu capriciile și curiozitățile edițiilor de acest fel, făcute puțin bizar, puțin prețios, nu este o greutate să-și dea seama că are de a face de cite ori întoarce fila cu un alt poem.

Vă voi prezenta din fiecare ciclu cîte un poem începînd cu acela care-l deschide pe primul, „Forme", și în interiorul căruia se găsește și metafora care a dat titlul acestui caiet-manuscris : **„Cînd se culeg roadele, pleacă păsările. Cînd vin păsările, se zămislesc roadele. /Hora nu îmbătrînește niciodată. La mijloc sînt munții și deasupra deasuprelor e mijlocul munților./ Ca forma durerii spre forma gîndirii. Timpul ia asupră-i întrebările și cugetele."**

Al doilea ciclu se cheamă „Anamorfoze" — cuvîntul însemnînd un soi de pictură care, privită dintr-un anumit unghi, relevă sensuri și înțelesuri cu totul neașteptate, surprinzătoare ; **„Nimeni nu știe drumul. Soarele pune văzduh în lăstuni. Cînd am sosit aici aveam altfel ochiul, altfel mîna. Se decolorau vara și dragostea. Frunzele au fulit lînștea. Cîmpul își dă înapoi cîțiva nebuni. Cînd am sosit aici ? De neîndurat e viața după ce ai terminat cu viața."** Al treilea ciclu, care poartă numele „Seri", cuprinde 7 poeme prin care trece ca o tremurare, ca o adiere, ceva din tabloul de impresii cu care m-am întors după o călătorie în sudul Iugoslaviei, făcută acum doi ani la un festival internațional de poezie care se ține la Ohrid, în fiecare an : **„Deucalion azvîrlea cîte o piatră, cîte două. /Cu trupul ei roșu ca vîntul Pirra culegea pietrele și le azvîrlea mai departe, fără ca să apară bărbați și femei./ Peisaj de parabolă. Pămîntul e un sînge uscat. Lacrimile mai caută lumi cu care n-au ce face".** În sfîrșit, al patrulea ciclu e intitulat „Halucinații". Vă voi citi unul dintre cele numai patru poeme pe care le cuprinde și care definește într-o manieră metaforică, inautenticitatea, falsul, pentru că în toate profesiile binelui sau răului, luminii sau vicleniei, există autentic și fals. Adică e acreditată ideea că indiferent ce ai reprezenta, otrava sau leacul, interesant poți să fii sub categorie filozofică numai atunci cînd ești autentic. În poemul pe care vi-l prezint este vorba de un scamator, care nici măcar nu era un scamator autentic, adică înșela chiar și partea de negație a negației lui : **„Eram cel mai orb dintre ei. Și aruncătorul de cuțite a aflat. Domnule scamator, dumneavoastră sînteți un scamator adevărat ? „Da, da, dar să vezi"... Eram cel mai orb dintre ei... Și de la început am văzut cocoși tulburi de sînge împroșcînd fără creste, dar mai ia păpușarul de unde nu este... Ucisese și fugea. Și fugea travestit într-o altă iscusință. Și el a murit. La ora asta, nu e nimeni acasă. Rîul ia masa pe mal. Domnule, desenați-mi o masă. Doamnă, desenați-mi un cal".** Se trece de la o parte dură și gravă la una de naivități copilărești. O metamorfoză cu înversări pe masculin și feminin...

— V-aș propune să lărgim puțin cadrul discuției pornind de la propria dumneavoastră experiență. Credeți că se poate vorbi de un divorț al poeziei de astăzi — sau cel puțin al unei părți a ei — de marele public ?

— E foarte greu să spui că poezia nu se citește. Ceva se întîmplă totuși. La noi ca și în alte părți au apărut în poezie și în alte arte o serie de falsuri, de falsificatori, de escroci. Există realmente un mesaj al poeziei moderne, există niște aporturi substanțial interesante, în ceea ce va însemna devenirea poeziei ; dar îți trebuie o educație literară foarte subtilă, foarte fină ca să-ți dai seama în ce măsură cei care practică prin acumulare a tot ce s-a făcut în poezie o noutate numită aproximativ și arbitrar „modernism" se deosebesc de puzderia de falsificatori care folosesc numai niște exterioare, nu au nici un mesaj, n-au nimic de spus, înșeală publicul, înșeală editorii și fac un consum și un tapaj și de gălăgie și de hîrtie care este în detrimentul artei, al poeziei, al dialogului cu cititorii. Aceasta este una. În altă privință, chiar poeții de talent au apucat să pătrundă atît de mult în ei, să fie așa de indiferenți față de ceea ce se petrece în jur, încît poezia lor este o poezie a unor lumi intime, interioare, dezinteresate de întregul metabolism uman și social. Desigur că această poezie care se dezinteresează de tot nu poate să nu culeagă la rîndul ei decît dezinteresul celorlalți. În măsura în care poezia abandonează interesul pentru lucrurile general umane, bizuindu-se pe particularități, pe contacte paradoxale, arbitrare, puține, cu un public specializat, se produce în adevăr acel divorț al său cu marele public, de care vorbeați.

Nemuritorul Beethoven

de Viorel COSMA

Despre Beethoven s-a spus totul ? Chiar dacă despre Richard Wagner s-a scris pare-se mai mult, majoritatea muzicologilor sînt de acord că imaginea maestrului de la Bayreuth nu dispune încă de aureola și lumina strălucitoare a titanului din Bonn. Și totuși, la împlinirea a două veacuri de la nașterea lui Beethoven anul omagial 1970 a adus prețioase contribuții la întregirea grandiosului portret al celui mai de seamă muzician al tuturor timpurilor. Umanismul acestui erou al artei universale a determinat omenirea să-l socotească azi ca aparținînd tuturora și să-l sărbătorească printr-un impunător concert al tuturor popoarelor.

În aceste zile de bilanț, după trei congrese internaționale de muzicologie fără precedent în istoria manifestărilor științifice (Viena, Bonn, Berlin) se poate afirma cu certitudine că despre Beethoven încă nu s-a spus totul. La masa confruntărilor s-au dezvăluit destule necunoscute, s-au sugerat prețioase idei de viitor în interpretarea creației, s-a lărgit sfera investigațiilor pe tărîmuri ce păreau pînă ieri virgine. Așa s-a născut de pildă, imaginea inedită a unui Beethoven în răsăritul Europei din care a rezultat și prezența operei marelui muzician pe meleagurile românești. Desigur este numai un început de cercetare documentară ale cărei rezultate parțiale le-am consemnat de-a lungul anului în paginile revistei noastre. Dar Beethoven a generat în 1970 atitudini creatoare, înnoitoare în lumea contemporană.

Dacă ar fi să amintim că Stravinski, Bernstein, Stockhausen, Gulda, Kagel, Schmidt-Görg, Busoni, Xenakis, Honneger — și-au exprimat din diverse unghiuri de aprecieri adeziunea față de omul ce a biruit prin opera-i nemuritoare cea mai sfîșietoare dramă din viața unui muzician (surditatea) încă nu ar fi suficient de convingător tabloul lumii contemporane ce I-a omagiat pe titan. Unii îl privesc astăzi pe Beethoven drept primul mare... romantic, refuzîndu-i titlul de „genialul clasic" al istoriei muzicii. Alții îl socotesc pe Beethoven compozitorul revoluționar al tuturor formelor, genurilor, tehnicilor ce s-au afirmat pînă azi, refuzîndu-i astfel încadrarea în timp și spațiu. Există atîtea sugestii artistice în fiecare pagină beethoveniană încît moștenirea sa muzicală va rămîne o veșnică sursă de frumos pentru interpreți, cercetători și public.

Muzica lui Beethoven înfruntă timpul cu acea vigoare și tărie proprii capodoperei. De cîte ori nu am ascultat Simfonia destinului, Pastorala, Simfonia a IX-a, Imperialul, Missa Solemnis, Sonata Kreutzer, Appassionata, descoperindu-i parcă la fiecare nouă audiție alte valențe artistice ? De cîte ori nu am acceptat versiunile aceleiași piese propuse de Richter și Kempff, de Oistrah și Szeryng, de Georgescu și Karajan ? Așa cum remarca Friedrich Gulda într-un recent articol, muzica lui Beethoven dispune de o infinită paletă interpretativă, opera sa refuzînd o interpretare „unică", „ideală", „definitivă". „standard". Este uimitoare sursa beethoveniană în bogăție de idei și sentimente, după cum — afirmă majoritatea interpreților — nu există compozitor care să-l satisfacă mai deplin pe oricare tălmăcitor al operei ca Beethoven. „Urzire de supranatural cu omenesc" — cum s-a exprimat Enescu — muzica sa îi „potolea setea de plenitudine armonioasă", impresia fiind „mai cu seamă, fizică". Dar tocmai această forță fizică generează în toți interpreții clocotul spiritual ce se revarsă inmiit asupra auditorilor.

FILMUL ROMÂNESC ÎN PROIECT

Discuție cu LUCIA OLTEANU, director al Studioului „București"

— Ce socotiți ca fiind esențial în actualul moment de dezvoltare a filmului românesc ?

— Un efort hotărît spre profesionalizare.

— Cum vedeți posibilă împlinirea acestui deziderat ?

— Prin crearea în jurul Studioului a unui adevărat cîmp magnetic în stare să atragă spre cinematograf (alături de valorile existente) regizorii de o anume factură, din teatru, actorii de marcă, plasticienii, compozitorii și, în deosebi, scriitorii.

— Aveți deja vreo experiență de acest fel ?

— Sigur. Nu mă voi referi la scriitorii care de ani formează nucleul nobil al scenariștilor, ci la cei care recent au făcut pași spre cea de-a șaptea artă. Marin Preda, înainte de a încheia ecranizarea romanului „INTRUSUL", a predat Studioului un scenariu cinematografic inedit care, de altfel, va deveni și punct de plecare pentru un viitor roman. Eugen Jebeleanu s-a lăsat prins în travaliul dificil al realizării poemului cinematografic „Surîsul Hiroșimei". Iar Nicolae Breban își regizează singur filmul „Printre colinele verzi". Și de la primele sute de metri de peliculă impresionează printr-un anume simț al naturii, prin rolul dramaturgic pe care-l atribuie peisajului, prin conducerea interpreților spre un joc degajat și plin de firesc. Breban a dovedit că are o intuiție a mișcării filmice.

— Dar vorbeați mai devreme de profesionalizare.

— Și nu mă contrazic, pentru că, după mine, profesionalizare presupune în primul rînd talent, cultură și multe alte plusuri.

— Care vi se par a fi cele mai importante deficiențe în creația noastră filmică ?

— Lipsa de vigoare, de preocupare. De prea multe ori, realizatorii — sub pretextul modernității — pun accentul exclusiv pe limbajul formal, interesați fiind mai puțin de ideea sau sentimentul ce se comunică. Or, dacă migala, valoarea detaliilor, a componentelor, nu influențează chimia afectivă a întregului film, nu avem de-a face decît cu virtuoase exerciții formale.

— Care ar fi cauzele ?

— O anume miopie, lipsă de perspectivă creatoare a celor ce concep filmul. Și... aș adăuga, neseriozitatea unei părți a criticii de specialitate care-i deruteză pe creatori elogiind snob filmele care nu comunică pe nici o lungime de undă cu publicul. Uneori, judecățile de valoare lansate de critică în privința unor filme, ne reamintesc prin „siguranța" lor, de unele pronosticuri meteorologice. Dacă ne anunță timp însorit, noi să ne pregătim umbrelele. Și invers. Am să dau un exemplu : „România Literară" sfărîmă cu zel într-o avancronică, „Baltagul", un film cu reale calități (pe motivul că regizorul Mureșan dădea o interpretare mai lirică, mai puțin gravă, decît cea concepută de regizorul Penciulescu în spectacolul de teatru cu același titlu), pentru ca doar peste cîteva numere aceeași revistă să laude, fără rezerve, „Războiul domniței" — o peliculă ce se situează printre nereușitele certe ale studioului.

— Cum ar trebui să fie critica utilă ?

— Sinceră și inteligentă. Profesionalitatea fiind implicită, firește.

— Care sînt liniile de dezvoltare preconizate pentru anul viitor ?

— Dacă discutăm despre planul nostru pe 1971 mă gîndesc la efortul spre calitate, prin profesionalizare, în fond un efort spre originalitate, spre noi înșine, pentru a dovedi ce ascuțit simț și gîndesc românii.

Prin calitatea filmelor sperăm să cîștigăm, în sfîrșit, publicul.

— Concret, ce intră în producție ? Ce pregătiți pentru aniversarea partidului ?

— Mă gîndesc în primul rînd la „Puterea" (scenariul : Titus Popovici ; regia : Manole Marcus) — un film eroic, conceput în două serii, inspirat din istoria P.C.R., o dezbatere artistică a preluării și exercitării puterii de către comuniști. Un moment din „Facerea lumii" noi îl vom regăsi în filmul în pregătire în regia lui Gheorghe Vitanidis (scenariul aparținîndu-i lui Eugen Barbu). Filmul „Asediul" (după o idee de Corneliu Leu, scenariul și regia fiind semnate de Mircea Mureșan) va reînvia cu emoție o filă din istoria eroică a democratizării țării.

Avem, de asemenea în pregătire : „Tango la Nisa", (scenariul M. R. Iacoban, regia Andrei Blaier) ; „Inima noastră cea de toate zilele" (scenariul Ion Omescu și Mihai Iacob, regia M. Iacob) ; „Păcală" (scenariul de D. R. Popescu și Geo Saizescu în regia lui G. Saizescu) ; „Ultima misiune" (scenariul semnat în colaborare de Paul Anghel și Savel Stiopul în regia lui S. Stiopul).

— Ecranizări de romane contemporane mai aveți în proiect ?

— Horia Stancu pregătește un scenariu cinematografic după „Jocul cu moartea" de Zaharia Stancu.

— Scriitorii tineri sînt atrași spre film ?

— Două debuturi notabile : Bujor Nedelcovici a predat recent scenariul „Întîlnirea" conceput împreună cu regizorul Sergiu Nicolaescu, iar Petru Popescu pregătește scenariul cinematografic „Drum în penumbră".

— Filmul pentru copii vă fi vitregit ?

— Dimpotrivă, Elisabeta Bostan lucrează febril în aceste zile la decupajul pentru o frumoasă feerie muzicală „Traista cu povețe". Paul Anghel a încheiat recent lucrul la scenariul filmului „Gîsca regelui" pe care-l vom realiza în coproducție cu studioul iugoslav „Dunav film", iar Octav Pancu-Iași și Alecu Popovici vor semna în calitate de scenariști filmele : „Albă ca zăpada" și „La un ceas o poveste".

— Nu prea văd titluri de comedii în afară de „Păcală".

— Spectatorii au posibilitatea chiar în aceste zile să se delecteze cu noua comedie semnată de N. Țic și M. Drăgan „B. D. în alertă" iar Fănuș Neagu, Ion Bdieșu, Cezar Grigoriu ne-au predat o comedie prin care ne asigură că : „Cine nu iubește moare". Regia va marca un debut memorabil, sper eu ; este vorba de tînărul regizor Andrei Băleanu.

— M-ar interesa și alte debuturi regizorale.

— Regia filmului „De miercuri pînă vineri", (scenariul de Tudor Popescu) va fi semnată de Costin Azimioară iar Dan Pița și Mircea Veroiu, proaspăt absolvenți al Institutului, s-au angajat să realizeze tripticul cinematografic după „Revoltă în port" (Sahia), „Moartea lui Iacob Onisia" (Geo Bogza), și un fragment după „Rădăcinile sînt amare" de Zaharia Stancu.

— Există un scenariu care vă place în chip deosebit ?

— Îmi pun mari speranțe în „Pragul albastru" de I. D. Sîrbu în regia lui Horea Popescu. M-a cucerit prin substanța filozofică, densă, pe care o conține.

— Vă urăm ca toate aceste proiecte să însemne tot atîtea succese.

Florica ICHIM

Săptămîna la TELEVIZIUNE

DUMINICA 20 DECEMBRIE

PROGRAMUL I. 8.45 Gimnastica de dimineață. 9.00 Matineu duminical pentru copii și școlari. 10.00 Viața satului 11.30. Pagini simfonice românești. 12.00 De strajă patriei. 12.30 În reluare, la cererea telespectatorilor. Cîntă Tereza și Raphael. 12.45 Fotbal. Amintiri Mexic '70 : Brazilia—Italia. 14.45 Cîntece maramureșene. 15.00 Emisiune în limba maghiară. 16.30 Studioul „N". 18.00 Cîntare patriei. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Film artistic : „Trezește-mă cînd se va sfîrși războiul". Premieră pe țară. 21.40 „Să-mi cînți un cîntec de iubire...". 22.15 Victoria de la Kham-Duc. Film documentar realizat în Vietnamul de sud de Studioul Eliberarea. 22.30 Telejurnal și sport.

PROGRAMUL II. 20.00 Lumea copiilor. 20.30 Stagiune lirică TV : „Giselle" de Adam. 21.25 Buletin de știri. 21.30 Carnet bucureștean. 21.45 Seară de romanțe 22.10 Reluarea serialului de sîmbătă seară.

LUNI 21 DECEMBRIE

18.00 Scena și ecranul. 18.30 Cîntece și jocuri din Muscel. 19.00 Ce sînt și ce trebuie să fie centralele industriale. 19.20 1001 de. seri. 19.30 Telejurnal. 19.50 Agenda politică. 20.00 Războiul celor două roze (IX). 20.50 Steaua fără nume. 21.50 Telejurnal. 22.00 Telesport. 22.15 Viața literară.

MARȚI 22 DECEMBRIE

18.00 Tineri soliști de muzică populară. 18.30 Brățara de aur. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Reflector. 20.15 Teatru. Premieră TV : Doi pe un balansoar de William Gibson. 22.00 Sibiul sentimental. 22.25 Divertisment muzical-coregrafic cu Narghita. 22.35 Telejurnal.

MIERCURI 23 DECEMBRIE

9.00—10.30 Consultație pentru lucrătorii din agricultură. 18.00 Universul șotron. 18.30 Cabinet economic TV. 19.10 Tragerea Pronoexpres. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Tele-cinemateca : Zăpezile din Kilimanjaro. Premieră pe țară. 21.55 Poșta TV. 22.10 Cadran internațional. 22.50 Telejurnal.

JOI 24 DECEMBRIE

PROGRAMUL I. 18.00 Emisiune în limba maghiară. 18.30 La volan. 18.50 Mult e dulce și frumoasă. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Vidocq (IV). 20.30 Prin Iași cu Milută Gheorghiu. 21.00 Panoramic științific. 21.35 Teleglob. 22.00 Telejurnal. 22.15 Hollywood Palace.

PROGRAMUL II. 20.00 Din arhiva marilor interpreți : pianista Clara Haskil. 20.20 Filme documentare. 20.55 Bucuriile muzicii. 21.25 Buletin de știri. 21.30 Recital Bogdana Karadoceva. 21.50 Film artistic : Tînăra din 1914 (partea a II-a).

VINERI 25 DECEMBRIE

18.00 Căminul. 18.50 Revista economică TV. 19.10 Tragerea Loto. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Film artistic : Fericirea familială. 21.25 Pe plaiuri gorjenești. 21.45 Cărți și idei. 22.05 Telejurnalul. 22.15 Spectacol muzical-coregrafic realizat de televiziunea italiană.

SÎMBĂTĂ 26 DECEMBRIE

PROGRAMUL I. 9.00—10.30 Consultații pentru lucrătorii din agricultură. 17.00 Emisiune în limba germană. 18.15 Bună seara, fete ! Bună seara, băieți ! 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Tele-enciclopedia. 20.50 Dor pe strune. 21.10 Incoruptibilii. 22.00 Telejurnal și sport. 22.45 Melodii pe rampa de lansare.

PROGRAMUL II. 20.00 La fîntîna dorului. 20.40 Reflector. 20.55 Arta plastică. 21.15 Buletin de știri. 21.20 Seara melomanului. 22.15 Reportaj pe glob. 22.30 Vidocq (XI). 22.55 Astă-seară jazz.

Clepsidra

BALADE ÎN LEMN

de Constantin VIȘAN

S-a uitat la bușteni aduși din Bretea Mureșeană și în ființa lor inertă a deslușit silueta viitoarelor statui.

A luat barda și dalta și a început să cioplească. Rezultatul nu l-a mulțumit însă. A înțeles că la meșteșugul cioplitului, învățat acasă, mai trebuie adăugate și alte învățături.

Și a plecat la Cluj, la Institutul de artă plastică. Profesorii de acolo și mai cu seamă sculptorul Romulus Ladea, i-au desluși multe taine ale meseriei. I-au întărit credința că în lemn se află cîntecul lui. Un cîntec înțînat de multă vreme pe acest pămînt și ridicat de Brâncuși pe o linie inexistentă pînă la el în portativul artei universale. Convins de acest exemplu strălucit, Octavian Olariu a înțeles că lemnul este vocația sa fundamentală. Cu mijloace mai rafinate decît la primele încercări a continuat să-și caute în trunchiul copacilor personajele : țărani din satul copilăriei, paseri înotînd ca niște vise pe apa albastră a cerului, cărturari bătrîni și gravi ca istoria acestui pămînt. A venit cu ei, în centrul capitalei, în sala „Simeza" de pe b-dul Magheru. Se simt, acolo, ca la ele acasă personajele lui Octavian Olariu. Ce mult i-ar fi plăcut lui Petru Comarnescu statuile acestui tînăr pornit din ținutul Pădurenilor ! Cu cîtă înflăcărare ar fi vorbit despre ele. Parcă-l aud comparîndu-l cu alți artiști, căutînd intențiilor tînărului expozant rădăcini îndepărtate în străvechea îndeletnicire a cioplitorilor țărani, subliniind în același timp dimensiunea modernă, tendința spre stilizare a sculpturii sale, încurajîndu-l, recomandîndu-l cu căldură celor din jur, cronicarilor, reporterilor ,publicului iubitor de frumos venit la vernisaj.

Dar înflăcăratul critic nu s-a mai aflat la această expoziție. Cineva îmi spune că s-a dus la Voroneț pentru o documentare mai lungă. Definitivă chiar. Infinită. Expozițiile noastre au și început să-i simtă lipsa. Fără Petru Comarnescu, ele au să aibă mai puțină strălucire. Ne va fi mai greu să le descifrăm valoarea, frumusețea. Pînă cînd unul dintre artiștii descoperiți de el, lansați de el, îi va modela în piatră sau lemn chipul, verva cuceritoare, nemărginita lui dragoste pentru artă, pentru arta românească, pentru viitorul ei, pe care-l picta în culori strălucite.

LA TOKIO:

Cîte un premiu special pentru Radu Șerban și Margareta Pâslaru

Primul festival internațional de muzică ușoară din Japonia, organizat de Fundația muzicală Yamaha, a găzduit, în rîndurile concurenților a treizeci și șapte de țări din lumea întreagă, și doi artiști români : pe compozitorul Radu Șerban, cu melodia Iubire absurdă, pe versuri de Constantin Cîrjan, și pe interpreta cîntecului, Margareta Pâslaru.

Aleasă din cele nouăsprezece piese cîte au trimis compozitorii români, melodia lui Radu Șerban s-a bucurat la Tokio nu numai de buna primire a celor zece mii de auditori din Budokan-Hall, unde au avut loc concertele festivalului, ci și de interesul filialei japoneze a casei de discuri RCA-Victor din Statele Unite ale Americii, care a înregistrat-o în limbile română și niponă, în interpretarea Margaretei Pâslaru.

Dacă Iubire absurdă n-a luat marele premiu, acesta revenindu-i compozitorului David Krivoșei din Israel, ea a obținut un premiu special al Companiei electronice Sony, una dintre cele șaisprezece mari companii industriale nipone care au finanțat festivalul și și-au afirmat preferințele în jurul lui. Cu acest prilej, Margareta Pâslaru a apărut la postul de televiziune al Companiei Fuji, unde a cîntat melodia lui Radu Șerban și a făcut o scurtă prezentare a muzicii ușoare și populare românești, fiind apreciată de presă și muzicieni. O apreciere particulară a iscat la Tokio, faptul că Margareta Pâslaru a învățat textul în limba japoneză al melodiei românești, ceea ce a îngăduit apoi înregistrarea pe disc a ei în ambele versiuni și aducîndu-i cîntăreței, de asemenea, un premiu special, ce i s-a acordat de către Compania Nitsukoshi.

Așa cum reiese din articolele cotidianului Mainichi Daily News, în competiția deosebit de strînsă a festivalului și concursului de la Tokio — care inaugurează o manifestație anuală de mari proporții și cu o remarcabilă forță de lansare a compozitorilor și interpreților — Radu Șerban și Margareta Pâslaru au constituit o pată de culoare dintre cele mai captivante. Prin ei, prezența muzicii noastre ușoare la prima ediție a festivalului de la Tokio, pe care același ziar îl socotește „începutul unui lucru mare", a fost dintre cele mai lăudabile și, în prima seară de concurs, Margareta Pâslaru și Radu Șerban au fost remarcați în contextul apariției lor între reprezentanții Canadei, Japoniei, Franței, Angliei, S.U.A., Olandei și Greciei.

În încheierea festivalului, concurenții — purtînd ca semn de recunoaștere cîte un trandafir alb (compozitorii) și roșu (interpreții) au cîntat pe scenă, melodia Sayonara (La revedere).

Cele două premii speciale, cu care Radu Șerban și Margareta Pâslaru s-au înapoiat de la Tokio demonstrează aspirațiile tot mai hotărîte spre difuzare și afirmare internațională a muzicii ușoare românești..

George SBÂRCEA

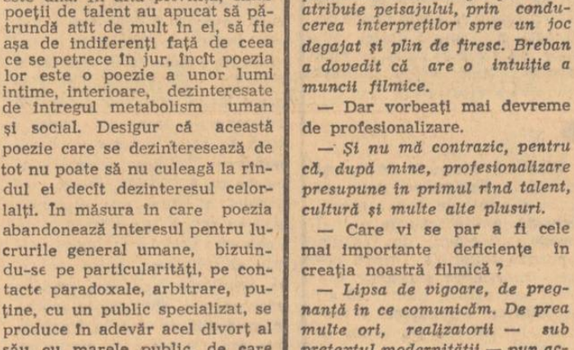

Margareta Pâslaru și Radu Șerban pe estrada de concert din Tokio

Un spectacol pe săptămînă

„GÎLCEVILE DIN CHIOGGIA" la Teatrul Giulești

„Gîlcevile din Chioggia", în noua montare giulești prin farmecul piesei lui Goldoni. Putea fi acest text sau altul — faptul pare mai puțin important. Ceea ce frapează și place este încercarea lui Dinu Cernescu de a construi, pe muzica lui Ștefan Zorzor, un spectacol-balet, un spectacol pantomimă. de a face ca, în primul rînd, ochiul să se amuze și apoi să fie perceput auditiv textul. De aci se și trage, de fapt, și marea reușită ca și parțiala nereușită a spectacolului.

Reușita, pentru că o mare parte dintre actori au înțeles intenția regizorului și au avut și posibilitățile fizice de a le răspunde, conturîndu-și eroii spiritual și grațios sau grotesc, după caz, într-un ansamblu de mișcare scenică de-a dreptul încîntătoare. Mă gîndesc la Athena Demetriad, Dorina Lazăr, Ion Vilcu, Dan Tufaru, Jorj Voicu, Vasile Ichim. Sau la Șt. Mihăilescu—Brăila, care a împrumutat rolului marile sale calități de comedian. În același timp, pentru că decorul și mai ales luminile au fost concepute astfel încît fiecare scenă să pară ca o litografie lucrată în culori vesele. Scenograful Sorin Haber se poate socoti, din acest punct de vedere, coautor cu drepturi egale al spectacolului.

Nereușita (parțială, cum spuneam), pentru că aceiași actori mai au de spus și replicile piesei. Or, atenți să nu știrbească cu ceva mișcării atît de savant alcătuite, care unora le cere vizibile eforturi, nu toți sînt în stare să mai comunice cum trebuie și sensurile piesei. Dacă ar fi să-i citez pe cei ce izbutesc să facă și una și alta, ar trebui să reproduc doar o parte dintre cei ce au fost deja citați mai sus.

Evident, Dinu Cernescu nu poate fi învinuit că a încercat să spargă niște tipare și că strădania sa nu s-a materializat chiar pe deplin. Nici actorii, care au fost puși în fața unor date cu totul noi. Dimpotrivă, merită cu toții cuvinte de laudă pentru intenția, în cea mai mare măsură realizată, de a ne prezenta frumosul într-un veșmînt proaspăt, neuzitat și, deci, neuzat. Și pentru faptul că trupa de dincolo de podul Grand dăruiește vieții teatrale bucureștene un strop de lumină și un zîmbet foarte tineresc.

SPECTATOR

HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS

Fotografii ale... sunetului!

O construcție modernă? Un vulcan în erupție? Ghicitoarea ar putea continua. Răspunsul este destul de greu. Așa că ne-am gîndit să vi-l dăm: sînt două fotografii ale... sunetului. Într-adevăr holografia acustică ne permite astăzi să vedem zgomotul sau cu alte cuvinte efectele pe care le produc fenomenele ondulatorii și vibratorii asupra unor medii precise. De pildă dacă facem să vibreze un balon de săpun, cu ajutorul unei diafragme, aceasta pare că respiră și atunci cînd sunetul devine mai ascuțit numărul zonelor de pulsație crește. Așadar prima imagine este sunetul în fața unui balon de săpun. Un fir de fier așezat pe o diafragmă în vibrație într-un cîmp magnetic nu mai aderă total la suportul său: el se ridică ca o trombă de vulcan sau ca un pisc de munte. Acest dans ne informează asupra intensității cîmpului magnetic nu numai asupra configurației respective.

Consult medical în jurul unui copil în vîrstă de... 80.000 ani

Observațiile de pe fișa medicală: frunte disproporționată, dentiție defectuoasă, orbite mărite, suturile craniene imperfecte. Diagnosticul: rahitism. Cauzele: mediul înconjurător poluat, prea bogat în fluor. Lipsă de vitamină D, de ultraviolete și pește.

Iată explicația dată de cercetătorul englez Francis Ivanhoe în legătură cu un copil, mai exact craniul unui copil descoperit în Franța, în regiunea Dordogne și care a trăit în urmă cu 80 000 de ani. După cît se vede Omul din Neanderthal nu trăia într-un climat prea sănătos și nici alimentația lui nu era prea bogată în vitamine. Cazurile de rahitism erau destul de frecvente printre... preistorici. Se spune de altfel că de pildă dr. Rudolf Virchow, medic excelent dar prost arheolog, a condamnat fără apel o serie de descoperiri. Chemat la o consultație în 1895, el a declarat în fața unui femur deshumat la Yava de un tînăr medic Eugene Dubois (azi celebru): „Este femurul, nu al unui om din preistorie, ci al unui om modern, care era bolnav și a fost tratat medical". Diagnosticul medical era bun, dar... s-a dovedit aceasta 30 de ani mai tîrziu — femurul aparținea unui pithecantrop, vechi de 400 000 de ani. O descoperire celebră, cu toate că a fost aplaudată cu treizeci de ani mai tîrziu. Interesant e că nu arareori imaginea noastră despre sănătatea de fier a strămoșilor trebuie schimbată.

Amprentele digitale sau vocea?

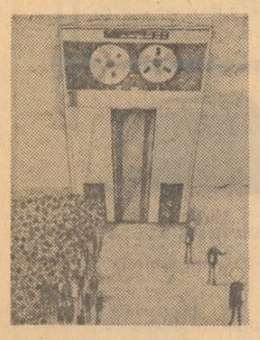

Povestirile științifico-fantastice par „anemice" pe lîngă ceea ce știința „povestește".

Iată, de pildă, două concluzii ale unei societăți de cibernetică: A identifica un om după amprentele digitale, nimic mai simplu. Fiecare om are pentru fiecare deget al său, un desen în exclusivitate. S-a constatat însă că vocea este chiar cu mult mai personală. Se studiază acum crearea unui cod universal de identificare. Futurologii afirmă că acesta va fi perfectat în anul 1980 și va fi numit U.P.I.C.. Tranzacțiile vor putea fi făcute verbal. Calculatorul electronic va identifica oricînd pe cel ce a vorbit și fără nici cea mai mică eroare.

În 1985, poșta își va schimba radical activitatea. Scrisorile, telegramele, mandatele vor fi considerate „obiceiuri străvechi", ele menținîndu-se doar ca amuzament de 1 aprilie. Căci altfel existența lor devine cu totul inutilă, căci orice informație se va putea transmite punct cu punct, de acasă, bătînd în clapele ordinatorului personal. Pentru că, se crede, de aci în 15 ani, majoritatea instituțiilor, întreprinderilor și chiar locuințelor vor avea, pe lîngă telefon și frigider, un calculator electronic.

METEOROLOGIE

A fost stabilită legătura

COSMOS — BUCUREȘTI

„Timpul probabil de mîine" va fi probabil mai exact? Pentru a răspunde afirmativ, Institutul de meteorologie și hidrologie București a „angajat" un „corespondent special". Din două în două ore se primesc aci „reportaje în imagini" despre evenimentele cosmice care au loc pe 64 milioane km patrați.

Specialistul terminase tocmai montarea APT-ului (așa i se spune pe scurt instalației „Authomatic Picture Transmissions") și un mic grup de meteorologi și tehnicieni se strînseseră ghem în jurul ei. Declicuri, cîteva butoane răsucite, aprinderea unui beculeț roșu și deodată... „bip-bip"-ul, binecunoscutul, aș spune „clasicul" semnal din cosmos, pe care l-am ascultat prima dată acum 13 ani, după lansarea celui dintîi satelit artificial al Pămîntului. Apoi a prins să se rotească o bandă de magnetofon și, sincronizat, sub un geam de protecție, un sul de hîrtie. Banda înregistra semnalele iar pe hîrtie apărea, linie cu linie, o fotografie: fotografia unei mari suprafețe a planetei noastre, pe care, printre pînzele de nori, se distingeau Carpații, Marea Neagră, Mediterana...

A fost o recepție întîmplătoare, nepregătită, neașteptată chiar. Fotografia a circulat din mînă în mînă, stîrnind emoții, bucurii, entuziasm. Fusese stabilită, pentru prima oară, legătura directă Cosmos-București!

De-atunci, din momentul instalării A.P.T.-ului la Institutul de meteorologie și hidrologie București, nu s-au scurs decît cîteva săptămîni, iar astăzi activitatea de aci a intrat în obișnuit

UN DECENIU DE METEOROLOGIE COSMICĂ

În aprilie 1960 și-a luat zborul primul satelit meteorologic, și de atunci, numeroase asemenea stații automate de diverse tipuri au colindat spațiul pe orbite circumterestre. Azi, ESSA-8 și ITOS-1 captează imagini ale norilor și regiunilor peste care trec, le înregistrează prin „citire" electronică, linie cu linie, ca să le fixeze apoi pe o bandă magnetică. Concomitent cu înregistrarea are loc transmisia fotografiei, transformată în semnale radio, spre Pămînt. O imagine completă se transmite în 200 de secunde, intervalul între două fotografii succesive fiind de 4 pînă la 6 minute, în funcție de tipul satelitului. Punînd fotografiile cap la cap și eliminînd porțiunile suprapuse, se pot alcătui mozaicuri de pe o suprafață patrată cu latura de 8 000 km pe direcția S-N și de 8 000 km pe direcția E-V, reprezentînd un teritoriu de 64 000 000 km.

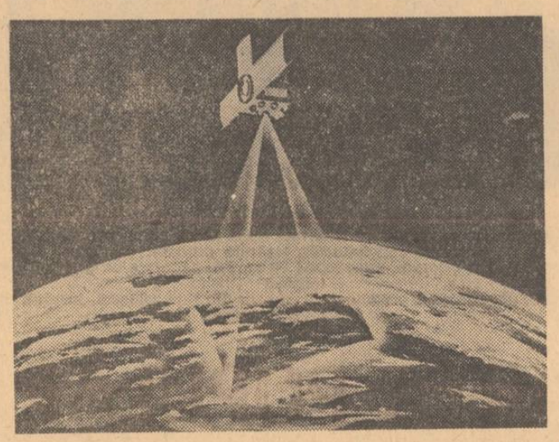

SATELIȚII VĂD ȘI PE ÎNTUNERIC

Ziua, imaginile se înregistrează la lumina Soarelui. Dar ce se întîmplă deasupra zonelor cufundate în beznă? Pentru a putea realiza fotografii în timpul nopții, sateliții sînt echipați cu radiometre, care captează radiațiile calorice, infraroșii, ale suprafeței terestre. Cînd solul este ecranat de nori, pe fotografie apar în locurile respective „zone reci" sub forma unor pete întunecate, deoarece căldura solară, mai întîi înmagazinată și apoi iradiată de sol, nu poate străpunge pătura noroasă. Aceste pete indică, ca atare, existența și amplasamentul formațiunilor noroase.

Echipamentul de recepție instalat recent la Institutul de meteorologie și hidrologie este prevăzut cu o antenă, ca cele TV, care se mișcă în plan orizontal și vertical, fiind dirijată automat, de la distanță.

IMPORTANȚI SÎNT NORII...

O dată obținută imaginea, rolul tehnicianului încetează și începe cel al meteorologului. Pe el îl interesează desigur formațiunile noroase, interpuse între satelit și sol, pe care camera din cosmos le înregistrează cu rigurozitate. Un profan nu va recunoaște decît pături albe mai compacte sau mai rare, printre care se întrezărește relieful, dar meteorologul vede mai mult.

Așadar, cum se face exploatarea științifică a imaginilor de pe sateliți? Avînd calculate în prealabil coordonatele centrului fotografiei, specialistul trasează pe ea paralelele și meridianele, ceea ce îi dă posibilitatea să localizeze, adică să amplaseze geografic sistemele noroase. Din caracteristicile acestora el deduce pe cele ale cîmpului baric, ale fronturilor atmosferice ca și alte fenomene, atît la un moment dat cît și în evoluție. Asemenea date, corelate cu cele ale hărților sinoptice de sol și de altitudine, completează elementele necesare întocmirii prevederilor de timp.

Pe fotografiile transmise din spațiul cosmic se recunosc detalii ale maselor noroase, se văd nori aflați la 2 000—6 000 metri altitudine, care adesea nu pot fi zăriți de jos, mai cu seamă cînd există pături compacte de nori inferiori care ascund ochiului pe cele din regiunile mai înalte. Determinarea acestor nori superiori are însă o foarte mare însemnătate pentru buna desfășurare a traficului aerian.

Pe imaginile recepționate se mai pot recunoaște mase de zăpadă, ghețari plutitori pe mări și pe oceane și diverse detalii ale reliefului, de asemenea interesante pentru meteorolog.

Deasupra construcției moderne a institutului meteorologic — de pe șoseaua București-Ploiești — o antenă de televiziune se mișcă lent, urmărind drumul unui minuscul corp ceresc creat în laborator. O mină de oameni, specialistul în tehnica transmisiunilor Mihai Lascăr, meteorologii Georgeta Bucur și Toma Runcanu împreună cu ajutoarele lor recepționează și pun în valoare fotografiile. O nouă profesiune? Fără îndoială, dar e mai ales o pasiune.

Radu NOR

BIOCIBERNETICĂ

LOPE DE VEGA — UN PRECURSOR ÎN ȘTIINȚĂ?

O observație asupra reflexului condiționat acum 400 de ani. Convorbire cu prof. dr. GARCIA SANTESMASES, membru al Academiei regale de științe exacte din Madrid.

Atenția lumii științifice pare să fie captată astăzi de aplicațiile ciberneticii, ale automaticii, incluzînd tratamentul numeric al informației în cele mai „neașteptate" domenii. De altfel se pare că, între științe, granițele au fost șterse, și nu arareori pe același teren de investigare lucrează laolaltă matematica, fizica, chimia, biologia, psihologia, lingvistica... E aproape greu să te descurci dacă te încăpățînezi să aplici clasificările cîndva știute, vrînd o delimitare a atribuțiilor fiecăreia.

— Este evident, și de aceea m-aș feri să vă spun în ce domeniu aș include o dispută foarte vie astăzi despre mecanisme. Să fiu mai concret. Unii susțin că multe din acțiunile noastre sînt mecanice, datorită unor mecanisme. Alții, dimpotrivă susțin că aproape nimic nu este... mecanism, în reacțiile ființelor vii. Să spunem de la început, părerea noastră, că cei din a doua tabără nu au dreptate. Cibernetica, fără îndoială, are un rol în susținerea primului argument. Primele programe care au fost stabilite la calculatoarele digitale păreau să demonstreze tocmai posibilitatea de învățare mecanică, dirijată, reprezentînd aceasta în procese analoge... reflexul condiționat la animale.

— De altfel cibernetica urmărește tocmai modelarea naturii.

— Evident. Mai mult încă, unii cercetători urmăresc un scop psihologic: de a modela, de a găsi deci acele mecanisme pe care omul le folosește: inteligența. Și nimeni nu va putea susține astăzi, că nu se vor construi acele mașini care să poată face aproape tot ce face omul, chiar să scrie poezii de bună calitate. Sper că nu-i vom necăji prea mult pe poeți. Nu este vorba de o concurență a mașinii în ce privește imaginația, ci de o perfecționare a uneltelor de lucru.

— Să revenim la reflexul condiționat, și îmi îngădui să vă întreb ce constituie pentru noi azi... noutatea?

— Cred că pot să vă dau într-adevăr o noutate. Sînt universal cunoscute lucrările lui Pavlov asupra reflexului condiționat. De curînd o revistă nordamericană mi-a dezvăluit că marile spirite se întîlnesc fie și la distanță de secole. Este vorba de o piesă, o comedie a lui Lope de Vega, scrisă în anul 1615, Capelanul și Fecioara, în care se povestește următoarele în actul trei: Mendo îi spune mamei sale, Ana, suferințele la care este supus de către S. Ildefonso, pentru a fi încălcat o serie de ordine. Omul este bătut, lăsat nemîncat sau, mai bine zis, mîncarea i se aruncă pe jos, în mijlocul străzii. O haită de pisici flămînde se năpustesc sălbatice luîndu-i tot, zgîriindu-l la orice încercare, de altfel devenită inutilă. În disperare, omul reflectează. Trebuie să facă ceva, să se salveze. Și într-adevăr, cînd pisicile vin, el le prinde într-un sac și, tușind mereu, lovește cu putere sacul. Îl bate cu vergile. Cîteva zile la rînd face aceasta, după care, cînd i se aruncă mîncarea, el nu mai are altceva de făcut decît să tușească în timp ce mănîncă. Pentru că poate să mănînce acum liniștit. Pisicile doar cînd îl aud tușind... fug. Experiența cu sacul, cu vergile le-a creat acestora un reflex condiționat. Bineînțeles Lope de Vega nu a numit reflexul și nu a făcut experiențele științifice, urmărind o problemă științifică cum a făcut Pavlov. Dar să-i recunoaștem lui Lope de Vega această.... prioritate. Sper că deși observația asupra reflexului condiționat împlinește aproape patru sute de ani, veți privi aceasta ca pe o noutate și nu neinteresantă, nu credeți?

UN AUTOMOBIL NUMIT DORINȚĂ

Pentru a fi declarat învingător într-o competiție automobilistică, nu mai este suficient să obții cea mai bună viteză orară. Gradul de emisie al gazelor nocive intră în punctaj, putînd fi, de la un anumit procent în sus, motiv de eliminare. O realitate? Desigur... mîine. Anul acesta studenți ai diferitelor universități americane au inaugurat cursa „împotriva poluării", concurînd pe un traseu de 5 700 km cu noile „mașini ale viitorului". În clasamentul general, victoria a revenit constructorilor-studenți de la Universitatea din Michigan, cu o mașină funcționînd cu amestec de benzină fără adaus de plumb. În categoria motoarelor cu combustie internă victoria a revenit exaequo la două mașini, funcționînd cu alcool. Mașinile electrice au avut, de asemenea, liderul lor în clasamentul pe categorii.

MEDICINĂ

VINDECĂRI MIRACULOASE?

Multe maladii virale se vindecă spontan, fără intervenția unei medicații specifice. Miracolul se numește „Interferonul, — o ripostă a organismului".

Unul dintre factorii care determină această vindecare este o substanță elaborată de celulele infectate, interferonul. Acesta este o substanță proteică, cu un caracter slab bazic, ce acționează indirect asupra virusurilor. Acidul dezoxiribonucleic al celulelor gazdă, alarmat de pătrunderea unui virus patogen, reacționează producînd un acid ribonucleic — mesager care determină sinteza interferonului. Celula infectată care a produs interferonul e sortită pieirii. Interferonul fabricat de ea se răspîndește în organism, pătrunde în celulele sănătoase, neinfectate încă și avertizează acidul dezoxiribonucleic al acestora să se pregătească de un atac din partea virusului pătruns în organism. Celulele avertizate, trec imediat la sinteza unei proteine noi, proteina antiviralâ propriu-zisă, care blochează sinteza proteinelor virale prin combinarea cu ribozomii împiedicînd astfel reproducerea virusurilor în celulele avertizate în care pătrund.

Capacitatea de producere a interferonului este stimulată de prezența virusurilor patogene. Studiile întreprinse au demonstrat că și alți factori sînt capabili de a induce apariția interferonului, în mod special substanțele cu caracter macromolecular. Folosindu-se polimeri artificiali dublu catenari, complexe de acid poliinozitic — acid citidilic, pentru declanșarea mecanismului de sinteză a interferonului, s-au obținut vindecări într-o serie de maladii virale.

De curînd s-a demonstrat că interferonul poate acționa și asupra unor paraziți cum ar fi Plasmodium berghei, agent patogen al malariei, probabil indirect, prin blocarea sintezei proteinelor parazitului.

În momentul de față, cercetările sînt întreprinse în direcția transformării „inductorilor de interferon" în agenți terapeutici, utilizabili în practică.

Dinu STAVRI
de la Institutul „Dr. I. Cantacuzino"

CIBERNETICĂ

TIC — TAC — TOE

S-ar putea spune că trăim o epocă sportivă. Îndrăgostită de competiții. Dar sportul la modă, sportul total este astăzi gimnastica... inteligenței. Inutil de adăugat că doar cei ce se angajează în întrecere au acces pe terenul contemporaneității.

Trăim o epocă a vitezelor mari. Mașina campionilor pare a fi creierul electronic, calculatorul, ordinatorul. Mereu alta, cu performanțe îmbunătățite, aptă pentru doborîrea unui nou record.

În urmă cu numai vreo 10-15 ani, această unealtă, destul de proaspătă în arsenalul de lucru al omului, ne apărea plină de mistere. Ne tulbura inteligența artificială. Părea un inlocuitor total. Iar dialogul om-mașină avea aerul unui duel al inteligențelor în care pariam pe mașină. Apoi am aflat că ne reduce timpul de lucru. Cu ea ne înscriem în cursele de viteză. Astăzi știm că ea ne ajută în... gimnastica propriului nostru creier. Vitezele nu se mai obțin doar apăsînd pe accelerator. Trebuie să știi să conduci, ca să te înscrii pe pistă. Mașina singură nu ne oferă campionatul. Sîntem obligați să ne antrenăm.

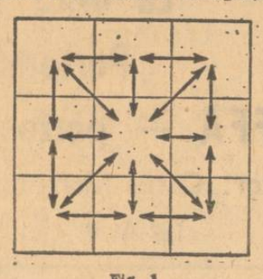

Fig. 1

Vă propunem aci un mic exercițiu... „de dimineață" cu un mecanism „de cameră", capabil să joace „tic-tac-toe". Așa se numește jocul. Fiți foarte atenți, mașina îl joacă bine. Citățm așadar unul dintre cele mai simple și mai simplificate exemple de program al inteligenței artificiale.

Regulile acestui joc: Pe o tablă ca de șah în care sînt de trei ori trei căsuțe, fiecare jucător își alege trei pioni. Prima fază: fiecare jucător, succesiv, pune cîte un pion într-o căsuță pînă ce sînt așezați trei de către fiecare. A doua fază, jucătorii, succesiv evident, deplasează cîte un pion într-una din căsuțele goale. Mersul posibil al lor este arătat în figura 1, conform săgeților. Cîștigă cel care reușește primul să alinieze pe toți trei pionii săi, fie orizontal, fie diagonal, fie pe verticală. Atenție însă! Vă pare atît de simplu, încît puteți pierde foarte des o partidă de tic-tac-toe! Așa că, atenție încăodată! Iată programul dat (să menționăm imediat că programele adevărate de inteligență artificială sînt cu mult mai complicate!):

- Priviți întîi dacă există o primă mișcare cîștigătoare (de obicei, nu există).
- Enumerați apoi toate mișcările posibile pe care le puteți juca. Pentru fiecare dintre aceștia, urmăriți dacă adversarul poate să cîștige după ce ați mutat dv. Dacă poate, nu jucați așa.
- Priviți toate celelalte posibile mutări care vi se oferă după ce ați eliminat pe cea precedentă. Gîndiți-vă la fiecare și pentru fiecare, priviți cîte mutări va putea face adversarul dv.
- Alegeți acea mutare în urma căreia adversarul nu va putea face decît minimum de mișcări posibile.

Să presupunem că situația pe tabla de șah este cea dată în fig. 2.

Mutările posibile ar fi, jucînd pionii X.

1. pionul din căsuța c trece în b;
2. pionul din căsuța h trece în g;
3. pionul din căsuța d trece în a;
4. pionul din căsuța d trece în g.

Reflectați acum, dacă adversarul are posibilitatea unei mutări victorioase. Mutarea dv. îi oferă posibilitatea să intre în căsuța C și să cîștige (are trei pe rînd), deci mutarea nu e bună. Este fără îndoială un program rudimentar, dar jocul nu este deloc ridicol. Și nu uitați, în multe locuri din lume, asemenea jocuri sînt recomandate ca exercițiu. Adulților de astăzi și mai ales adulților de „mîine". Să nu uităm poate că primele exerciții ale antrenamentului nu sînt salturile de performanță.

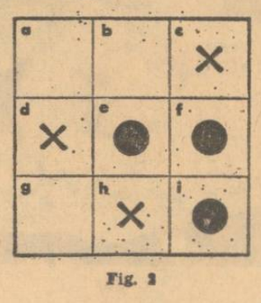

Fig. 2

Despre știință dar în altă ordine de idei...

COLOANA GOALĂ

„O nouă notație" și o mentalitate...

Cu foarte mulți ani în urmă, un tînăr matematician arab propunea unui inginer civil roman, care era și o înaltă oficialitate în Alexandria, o idee, care, așa cum susținea el ar fi avut o mare importanță pentru stăpînirea romană, mai ales în activitățile de construire a drumurilor, navigație, stringerea impozitelor sau de recensămînt. După cum explica arabul în manuscrisul său, el descoperise un nou sistem de notație prin numere, inspirat din unele inscripții indiene.

După ce în prealabil a studiat atent și vreme de mai multe ore manuscrisul, înalta oficialitate trimise următorul răspuns:

„Curierul mi-a adus propunerile dv. într-un moment în care nu eram prea încărcat cu treburi, așa că, din fericire, am avut posibilitatea să le studiez atent. Iar acum am plăcerea să vă trimit următoarele comentarii amănunțite:

Noul dv. sistem de notație ar putea avea, așa cum pretindeți, anumite merite, dar este mai presus de orice îndoială că el nu va prezenta niciodată vreo importanță practică pentru Imperiul Roman.

Chiar dacă el ar fi autorizat de către însuși împăratul, așa cum o propunere de o astfel de însemnătate trebuie să fie, el ar întîmpina o împotrivire puternică din partea populației, mai cu seamă pentru că cei ce ar trebui să-l folosească nu vor simpatiza ideile dv. radicale. Scribii noștri se plîng mereu că, chiar așa cum este, alfabetul roman are prea multe litere, iar acum dv. veniți să propuneți în plus cele zece simboluri ale acestui nou sistem de numere, adică:

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 și al dv. 0.

Este limpede că semnul 1 are același înțeles ca și cifra noastră I, dar deoarece acest semn „I" este deja atît de bine încetățenit, la ce bun unul nou?

Mai departe dv. explicați că ultimul semn, cel ca un cerc și care seamănă cu litera noastră O, reprezintă o coloană goală, adică înseamnă „nimic". Dar dacă el este nimic, ce rost mai are să-l scriem? Notațiile dv. mai au și alte ambiguități, ce par să fie încă și mai rele. Explicați cum că 1 înseamnă UNU, însă nu mai departe decît la aceeași pagină arătați că el înseamnă ZECE în 10 și O SUTĂ în al dv. 100. Dacă sarcinile mele oficiale n-ar fi destul de ușoare, în timp ce citeam aceastea, m-aș fi oprit aici. Oricum, dați-vă seama că alți examinatori nu vor acorda prea multă atenție unui material ce conține erori atît de evidente.

Iar atunci cînd încercați să arătați că aceste numere pot fi manipulate mai ușor decît cele romane, explicațiile dv. sînt în mod particular greșite și obscure. De pildă, arătați că la adunare 2 și cu 3 fac cinci, dar în exemplul pe care îl dați 79 și cu 16 rezultă că 95 9 și cu 6 fac de asemenea cinci. Cum se poate una ca asta? În timp ce lucrul acesta rămîne neclar, este evident că alături ați greșit de tot, pentru că noi știm că 7 și cu 1 fac 8 și nu 9.

În ce privește așa numitele „table ale înmulțirii și împărțirii" acestea nu sînt de asemenea unele lămuriri și poate chiar corectări. Eu văd cum tabla dv. „9 X..." dă un șir în care este adunat mereu nouă, adică 18, 27, 36, 45, 54, 63, 72, 81, și 90 dar nu văd astfel de corelații folosite în tabla „7 X..." de pildă. Întrucît avem șapte și nu nouă zile în săptămîna romană, ar fi mai important să avem un sistem ce să dea mult mai multe astfel de combinații în tabla „7 X...".

După toate acestea, eu v-aș sfătui să uitați această propunere peste măsură de ambițioasă, să vă întoarceți la cortul dv. din deșert și să lăsați aprecierile despre numere pe seama recenzorilor sau a celor însărcinați cu stringerea impozitelor. Sînt încredințat, că, în ce privește astfel de chestiuni, ei își bat mult mai mult capul și pot face o treabă mai bună decît mine sau dv".

Traducere din „Computeas and Automation" de Clement FĂTU (în redacția Buletinului I.F.A.).

Pagină realizată de Catinca MUSCAN

Am văzut...
Ne-a plăcut...
Vă sugerăm...

Sugestiile de astăzi vor ține seama de o dată calendaristică, de o anumită îndeminare și de posibilitatea folosirii în exclusivitate a unei cantități de timp. Astăzi este 19 decembrie, deci foarte aproape de ultima zi a anului. Presupunem că n-am avut timp și n-am pregătit nimic care să dea rochiei noastre pentru seara de revelion o notă sărbătorească, să-i dea o strălucire aparte. Dacă ne pricepem puțin sau avem pe cineva care să ne ajute, un amănunt vestimentar foarte ușor de realizat, va suplini această lipsă. V-am mai informat, între altele, despre vesta scurtă, un fel de bolero care se poartă la o fustă din același material sau la o rochie.

Cu riscul de a ne repeta, amintim totuși cîteva criterii esențiale pentru alegerea și asortarea acestei veste a cărei lungime se oprește sub bust :

a) purtată la o fustă, vesta trebuie să fie neapărat din același material ;

b) purtată peste o rochie, ea va putea fi aleasă într-o culoare contrastantă, dintr-o țesătură strălucitoare, imprimată sau uni ;

c) vesta imprimată va fi asortată numai la o rochie uni ;

d) cea uni, va fi combinată atît cu o rochie într-o singură culoare cît și cu una imprimată ;

e) la o rochie de stofă, alegeți o vestă din stofă, catifea, brocat, jersey ;

f) la o rochie de mătase, alegeți tot mătase, voal sau brocat ;

g) dantela se combină cu mătase, de preferință lucioasă, cu voal sau cu jersey foarte subțire ;

h) dacă aveți o siluetă cam plină, renunțați la ideea acestei veste.

Puteți confecționa vesta scurtă dintr-o bluză mai veche. După cum, cumpărați pentru ea, 0,50 m — la un material dublu lat. sau 0.80 m — la un material cu lățime obișnuită. Găsiți în magazine catifea în mai multe culori brocat divers imprimat (vă recomandăm pe cel în dungi) voal, dantelă, mătase lucioasă uni sau mătase imprimată. Din coliere vechi, folosiți mărgelele pe care le puteți coase pe vestă, pentru o liziera de jur-împrejur, pentru grupuri de mărgele mici aruncate din loc în loc sau pentru franjuri din mărgele marcind tivul. Combinația este posibilă numai în cazul cînd atît vesta cît și rochia sau fusta sînt uni.

O vestă imprimată este mai pretențioasă. Ea va fi dublată, în cazul cînd este vorba de o mătase prea moale. În culorile imprimeului va trebui să se găsească neapărat, culoarea rochiei. Dantela, care — așa cum afirmam mai sus — este mai greu de asortat va fi aleasă de obicei în alb sau negru. Nota de contrast o va da îmbinarea fină și elegantă între aceste două culori : rochie de mătase sau jersey neagră cu bolero alb de dantelă ; rochie albă cu bolero negru. Un astfel de ansamblu precum și unul format din rochie uni și o vestă dintr-un material cu motive populare nu mai are nevoie de alte podoabe. Cel mult, poșeta de seară poate căpăta o mică garnitură din dantela vestei. Cine se pricepe ar putea să-și tricoteze singur o vestă, într-un timp foarte scurt, folosind o croșetă groasă (nr. 4 sau 5) 100 gr. melană și cîteva paiete sau mărgele.

Adoptați un model ajurat, mare, chiar o simplă plasă ș potriviți culoarea melanei precum și a rochiei cu mărgelele sau paietele pe care le veți coase pe vestă. Eventual, veți coase un briu subțire din același paiete sau mărgele pe tivul rochiei sau le veți aplica pe o bantă de catifea ce va fi purtată în jurul gîtului.

Palton din stofă în dungi, țesătură inspirată după hainele din Țara Oașului. Garnitura este confecționată din țesătură mițoasă. (stînga)
Vestă și fustă din aba colorată, împodobită cu motive populare de prin părțile Argeșului. (mijloc)
Pardesiu maxi, din aba albă, ornamentată cu șnur din lînă colorată, inspirat de sumanele Moldovei. (dreapta)

ARTA POPULARĂ ȘI GUSTUL MODERN

Ne-am obișnuit să credem că spiritul practic și confortul vestimentației, geometrismul și fantezia combinării materialelor și culorilor, propuse în ultimii ani de maeștrii modei, se potrivesc perfect prezentului, răspund preferințelor omului de azi. Și iată, acum ni se spune că nu este chiar așa, că în curînd moda maxi se va impune ; ni se cere chiar să ne schimbăm felul de a fi, dacă vrem să fim la modă, pentru că nu putem să purtăm rochii lungi și să ne comportăm de parcă am fi îmbrăcate în pantaloni-sport.

O epocă nu mai înseamnă un stil, înseamnă mai multe? Purtăm și mini și maxi, uneori împreună și totul este firesc? Domnul Yves Saint-Laurent, care a relansat rochia lungă, argumentează că tocmai acesta este stilul epocii, fiindcă ne lasă să alegem ceea ce ni se potrivește, ceea ce este conform măsurii, ocupației, gustului nostru. După Yves Saint-Laurent, moda aceasta este cu atît mai actuală cu cît se dovedește o stare de spirit care optează pentru libertatea de alegere, pentru înlăturarea canoanelor. Iată o viziune datorită căreia nota personală, originalitatea devin marca elegantei mondene și care explică marele succes repurtat pe toate podiumurile parăzilor de modă de colecțiile care își aleg ca sursă de inspirație cea mai profundă originală artă a vestimentației, arta populară. La „Interchic" unul din principalele tîrguri de modă, colecția românească, realizată după splendidele piese ale portului popular, a fost primită cu aplauze. Modelele prezentate vor fi puse în vînzare în magazine renumite din Franța, R.F.G., Belgia, Olanda, Danemarca, Suedia, Norvegia. Principalele magazine de modă din țară, de la București, (Romarta) Oradea, Cluj, Constanța vor prezenta și ele modele de confecții inspirate de portul popular.

Asistăm la o transpunere a trăsăturilor artei populare în vestimentația modernă ? Ilie, fotele, cojoacele, sumanele, vor deveni obiecte de garderobă modernă ? Să-i întrebăm pe specialiști. MIRCEA PĂDUREANU, directorul Direcției centrale de artă populară și meșteșuguri artistice a UCECOM, direcție al cărei colectiv de creație este autorul colecțiilor expuse la „Interchic", la tîrgurile de la Düsseldorf, Belgrad și Mamaia, ne spune :

„Moda se impune prin anumite elemente definitorii. Se poartă lung sau scurt, sînt preferate anumite croieli, materiale, culori. Rezultatul este formarea unui anumit gust, a unei anumite viziuni asupra a ceea ce este modern și frumos. Portul popular are însă o frumusețe proprie. Nu poți să iei pur și simplu cîteva detalii și să le transpui în alte tipare fără ca această frumusețe să se destrame. Ceea ce ne-am propus a fost să selectăm din portul popular ce se potrivește gustului modern. Colecțiile prezentate sînt doar un început. Arta populară este un minunat tezaur, care ne oferă o sursă de inspirație de o nespusă bogăție".

Cîteva modele din colecțiile amintite ilustrează punctul de vedere ale interlocutorului nostru.

Cornelia PREDA

PENTRU ÎNCHEIEREA MESEI DE REVELION

Ne pare rău că nu putem oferi cititorilor fotografia în culori a acestei construcții culinare, menite să înfrumusețeze masa festivă din noaptea Anului nou.

Încercați însă să vă imaginați alternanța de culori : rozul și verdele palid al glazurii lucioase de pe gogoși, albul mat al bezelelor, scînteierea unei stele de staniol roșu pusă în vîrful piramidei, strălucirea fulgilor de zăpadă și sclipirea stelușelor decupate din staniol auriu răspîndite pe dantela de hîrtie albă.

Nu cedați impresiei că ar fi prea greu de realizat, căci e o prăjitură simplă ; secretul constă numai în prezentare.

Dacă n-aveți timp sau curaj (nu vreți să riscați încercarea unei rețete noi tocmai de revelion) comandați gogoșile. Cofetarii le numesc **choux à la creme.** Puteți comanda și blatul (din aluat fraged — ca în rețeta noastră — sau din pandișpan). Nu vă rămîne decît să așezați totul căci bezelele le puteți de asemenea cumpăra. Încercînd, vă veți da seama cît de simplu și ușor se poate obține un efect decorativ deosebit. În definitiv una singură este noaptea de Anul nou.

O piramidă din gogoși cu cremă

Aluat nisipos pentru baza piramidei : 200 g făină, 100 g zahăr, un ou, 100 g unt, un praf de sare.

Aluat pentru gogoși : 2½ dl de apă, 100 g unt, o linguriță vîrfuită de zahăr, un praf de sare, 250 g făină, 7—8 ouă mari (circa 60 g).

Caramel : 150 g zahăr, 1 dl de apă.

Cremă de vanilie : ½ l de lapte, 4 ouă, două linguri de zahăr (60 g), două linguri de făină (60 g), ½ baton de vanilie.

Glazura : 200 g zahăr pudră, două linguri zeamă de lămîie, cîteva picături carmin și cîteva de fistic (glazura se poate înlocui cu puțin șerbet de zmeură și de vanilie sau de cacao).

Preparați baza: Amestecați într-un castron oul întreg cu zahărul și sarea. Adăugați făina dintr-o dată și frămîntați totul cu virful degetelor pînă ce obțineți un amestec nisipos.

Puneți-l pe planșetă și încorporați repede untul, împărțit în bucățele și ușor înmuiat. Stringeți aluatul ghem, apoi, pe o suprafață presărată cu făină, întindeți-l cu ruloul într-un disc cu diametru de 25—28 cm. Coaceți în cuptor fierbinte circa 20 de minute, pînă ce blatul se colorează în blond auriu. Lăsați-l să se răcească pe un grătar de sîrmă.

Pregătiți aluatul pentru gogoși.

● Puneți la fiert apa cu untul, linguriță de zahăr și praful de sare. Cînd dă în clocot dați vasul deoparte și turnați făina toată odată, amestecînd repede cu o lingură de lemn. Puneți vasul din nou pe foc mic.

● Fără să încetați amestecatul, mai țineți aluatul pe foc pînă ce se desprinde de pe vas.

● Dați-l deoparte, lăsați aluatul să se răcorească puțin și încorporați pe rînd ouăle. Nu puneți următorul pînă ce nu s-a înglobat cel dinainte. Aluatul trebuie să fie moale, dar dacă e lăsat să curgă din lingură, el trebuie să-și păstreze forma acolo unde cade. Dacă aluatul e prea moale ultimul ou nu se mai adaugă.

● Cu o linguriță sau cu un cornet de hîrtie umplut pe trei sferturi cu compoziția preparată, așezați la distanțe egale, pe o tavă unsă, grămăjoare de aluat mari cît o nucă.

● Coaceți gogoșile 10 minute în cuptor cu foc potrivit. Întăriți flacăra și mai coaceți 10 minute. Gogoșile trebuie să crească, de aceea cuptorul nu trebuie deschis. Cînd au o culoare rumen-aurie se scot, se așează pe un grătar de sîrmă și se lasă să se răcorească.

Preparați crema de vanilie. Puneți ½ baton de vanilie în lapte clocotit. Acoperiți. Lăsați-l așa 15 minute.

Între timp frecați gălbenușurile cu sare, zahăr și făină. În compoziție adăugați cîte puțin din laptele fierbinte și parfumat cu vanilie, amestecînd într-una. Așezați vasul pe foc mic și continuați să amestecați pînă ce crema începe să fiarbă. Dați vasul de o parte, puneți înăuntru o nucă de unt și încorporați albușurile bătute spumă tare.

Cu ajutorul unei seringi (specială pentru bucătărie) prevăzută cu o pilnie subțire umpleți gogoșile cu cremă înțepîndu-le în baza lor.

Faceți un sirop de zahăr ars bine legat lăsînd zahărul să se topească în apă, apoi fierbîndu-l pînă ce se îngroașă și capătă o culoare brun-aurie. Cu o pensulă ungeți cu acest sirop caramelizat, fierbinte, baza a 9—10 gogoși umplute. Așezați-le în coroană pe baza de aluat nisipos lăsînd o margine liberă de jur-împrejur. Continuați să suprapuneți gogoșile în coroană micșorînd cercurile pînă ce terminați gogoșile

Preparați glazura, topind pe foc zahărul amestecat cu sucul de lămîie. Imediat ce obțineți o pastă fluidă, luați vasul de pe foc și împărțiți glazura în două.

Colorați-o pe una cu carmin vegetal și pe alta cu fistic. Ungeți fața gogoșilor alternînd glazura roză cu cea verde. Dacă folosiți șerbet, încălziți borcanul în apă ușor călduță. Decorați piramida cu bezele mici albe așezate ici și colo printre gogoși. Decorați și marginea blatului ungînd-o cu caramel fierbinte și presărînd-o cu sfărîmături de bezele. Așezați întreaga construcție pe un platou acoperit cu hîrtie dantelată de tort (din comerț). O stea sau altă podoabă de brad prinsă în vîrful piramidei îi vor da aerul festiv specific momentului.

Olimpia ȘTEFĂNESCU

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ...

EXAMENUL DE TRADUCĂTORI

I. MARINESCU — BUCUREȘTI. Iată ce ne răspunde Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă, ca urmare a scrisorii dv. : „La examenul de traducători se pot prezenta candidați cunoscători ai uneia sau mai multor limbi străine (participarea la examen nefiind condiționată de studii, vîrstă, funcție etc.) Examenul se ține în orașul București, o dată pe an.

Pentru ca un candidat să poată participa la examen este necesar ca în prealabil să completeze un formular de înscriere la secretariatul Comisiei din str. G-ral Budișteanu nr. 8, telefon 13.69.79 (pentru candidații din provincie formularele de înscriere se pot expedia și prin poștă la cerere)

Perioada de înscriere durează două luni.

Atît perioada de înscriere, cît și data ținerii examenului este anunțată în presă și la radio. De asemenea, informații cu privire la aceste examene se pot obține și prin telefon sau corespondență scrisă de la secretariatul comisiei.

Pentru sesiunea din acest an înscrierile s-au încheiat la data de 15 aprilie a.c. iar examenul urmează să se țină în trimestrul I/1971, la o dată ce se va anunța.

PREPARAREA VINULUI DIN STAFIDE SAU SMOCHINE

Ing. EUGEN MUNTEANU din **București, Str. Armenească** nr. 24, dă următoarea rețetă pentru prepararea vinului din stafide sau smochine cititoarei, **TEREZA POP, din București.**

Se pune 1 kg smochine sau stafide tăiate felii subțiri, într-un borcan de sticlă de cel puțin 15 litri, peste care se taie felii subțiri din 1/2 lămîie, nu mare, de la care s-a ras jumătate din coajă. Se pun peste ele, 75 gr. drojdie proaspătă, 3 kg zahăr care s-a fiert în 4 litri apă, iar siropul obținut se răstoarnă într-un vas mare, în care s-au pus 7 litri apă rece. Se amestecă și această compoziție cu apă caldă ca pentru frămîntat plinea și se toarnă într-un borcan, peste care se pune o cîrpă și se lasă nelegat 5 zile, după care se leagă și se lasă așa 5—6 săptămîni la temperatura camerei pînă se termină procesul de fermentație.

După 6 săptămîni, se trage cu furtunul într-o damigeană sau alt borcan, fără să se tulbure fundul borcanului cu reziduuri și se lasă circa 5 zile după care se trage în sticle, care se înfundă cu dopuri de plută.

AL DOILEA RÎND DE VIN

Dacă peste reziduurile rămase de la primul rînd se toarnă din nou un sirop obținut din 2 -2½ kg zahăr și în total 10 litri de apă, fără a se adăuga drojdie de bere nouă (procedînd la fel ca în rețeta de mai sus) obținem un nou vin de stafide sau smochine.

STROPIRI DE IARNĂ LA POMI

Ing. ȘEFAN BĂLĂNESCU, profesor la **Liceul agricol „Ion Ionescu de la Brad" din Roman,** răspunde mai multor cititori, printre care : **A. MĂGĂRIN din Oțelul Roșu, str. Republicii 29 și I. GRĂGUȘIN din Făgăraș, str. Miron Costin,** ce doresc să cunoască amănunte în legătură cu executarea stropirilor de iarnă.

Principalii dăunători ai pomilor care pot fi combătuți prin stropiri de iarnă sînt : păduchele din San José ce atacă în special mărul, părul, gutuiul și coacăzul, păduchele lînos și păduchele verde al mărului, păduchele țestos al prunului, păduchele verde al piersicului, păduchele negru al cireșului etc. Substanțele ce se folosesc la aceste stropiri sînt : Dibutox în concentrație de 0,75-1 la sută și Hortitox (ulei mineral horticol) în concentrație de 5 la sută. Aceste substanțe se pot procura de la Centrele teritoriale de protecția plantelor. În livezile de măr unde s-au observat atacuri puternice de făinare, este indicat ca unul din tratamentele de iarnă să se facă cu zeamă sulfocalcică în concentrație de 20 la sută.

Iată și cîteva reguli care asigură reușita stropirilor de iarnă :

— Tratamentele trebuie executate cînd temperatura atmosferică este peste 0°, în zile fără ploaie sau ninsoare.

— În cazul merilor, perilor și gutuilor puternic atacați de păduchele din San José, este bine să se facă două stropiri de iarnă, la interval de cel puțin o lună. În acest caz ambele stropiri se fac cu Dibutox sau un tratament se execută cu Dibutox și al doilea cu Hortitox.

— Cînd se folosește Hortitox, trebuie avut în vedere că acest insecticid nu se poate aplica în fiecare an, ci numai o dată la doi ani. Folosirea anuală a acestei substanțe produce oboseala pomilor, stînjenindu-le creșterea sau cauzîndu-le chiar moartea.

— La stropirile de iarnă ramurile trebuie să fie bine îmbăiate, iar înainte de începerea tratamentelor se vor răzui trunchiurile pomilor și se vor culege cuiburile de omizi precum și fructele mumificate.

FRĂȚIORUL MAI MIC

Fotografie trimisă de cititorul nostru GH. THEODORESCU din București.

VREM SĂ ȘTIM

ELENA CRISTALINESCU din orașul Călan, jud. Hunedoara dorește să afle cum se poate scoate o pată de vin roșu, de pe un covor persan ?

E. NEGULESCU din București, se interesează cu ce soluție se poate curăța un ceas statuetă din bronz.

ÎNGRIJIȚI-VĂ SĂNĂTATEA

P.S.A. — Sinaia. *Complexele dv. de inferioritate nu sînt justificate. Înălțimea dv. nu este exagerat de mică. Valoarea individului nu se apreciază după acest criteriu. Vă sfătuim să găsiți alte preocupări care să vă pasioneze și să eliminе această idee obsedantă. Dacă veți atinge înălțimea de 1,80 m ? Nu credem că ar fi posibil. Dacă veți mai crește ? Răspunsul nostru este în legătură cu aspectul radiografiei genunchiului. Medicul endocrinolog va aprecia care este starea cartilagiilor de creștere.*

SILA IEREMIA, com. Armășești — jud. Ilfov. *Indicațiile de mai sus sînt valabile și pentru dv.*

PAULO — Tulcea. *Vă recomandăm sirop Hecogen 5 linguriță pe zi și vitamina B6 tablete.*

E.T. — Pitești. *Temerile dv. se pot adeveri. I se recomandă un examen la endorinologie și la neuropsihiatrie.*

VASILACHE I. IOAN — Piatra Neamț. *Diagnosticul dv. este hipoacuzie și nu hiperacuzie. Singura soluție este să schimbați locul de muncă și să vă continuați tratamentul anterior. Vă mai recomandăm și vitamina E și B fortissim.*

M.F. — str. Primăverii, Iași. *Vă recomandăm o radiografie a coloanei cervico-dorsale și un examen la serviciul O.R.L.*

R.D. — Petroșani. *Este necesar să repetați tratamentul urmat.*

CĂTUȘEL GHEORGHE — județul Alba. *Bolnava se va prezenta la clinica de stomatologie din Cluj — este forul competent, care o poate ajuta.*

L.V. — Ocna-Mureș. *Dacă veți respecta hotărîrea luată, starea dv. se va normaliza.*

D.C.M. — Loco. *Pentru tatăl dv. se recomandă un examen la neurologie, iar pe dv vă sfătuim să vă adresați specialiștilor clinicii de chirurgie.*

M.C. — Sf. Gheorghe. *Este necesar să vă adresați serviciului de cultură fizică medicală. Conformația se poate transmite genetic.*

Dr. Ana MURGULEȚ

SOLICITAȚI ÎN MAGAZINELE DE SPECIALITATE ȘI RESTAURANTE

PORTOCALE MARCA JAFFA

JAFFA — marcă de calitate, care și-a dobîndit o reputație internațională

Portocale JAFFA — aromă deosebită — bogate în vitamine

În orice ocazie!
La orice vîrstă!

Portocale JAFFA

JAFFA — portocale din Israel

Exportator: Citrus Marketing Board
Tel-Aviv

PUBLICOM

CRISTAL este colonia distinsă concentrată și discretă.
CRISTAL este un cadou potrivit în orice ocazie, dar mai ales în LUNA CADOURILOR !
(5619)

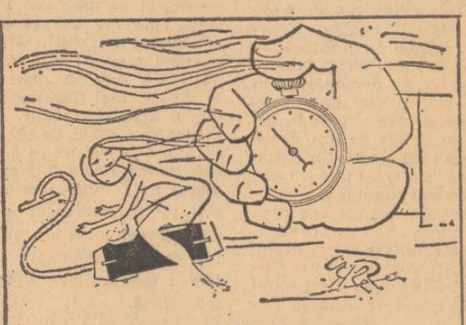

TIMP CIȘTIGAT
FACÎND CURĂȚENIE CU ASPIRATORUL DE PRAF
Practic

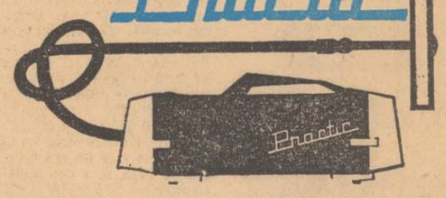

PRACTIC ȘI ECONOMIC ASPIRATORUL „PRACTIC"

Aspiratorul de praf „PRACTIC" vă scutește de efort și vă economisește timpul.

Cu „PRACTIC" se pot curăța : dușumelele, pereții, mobila, covoarele, hainele, tapițeria, radiatoarele și locurile mai greu accesibile.

„PRACTIC" poate fi utilizat și pentru pulverizarea lichidelor.

CONSUMUL redus de energie electrică (15 bani/oră), dovedește că „PRACTIC" este și economic.

PREȚUL de vînzare : 785 lei. Poate fi cumpărat cu plata în rate, cu un avans de numai 118 lei, iar restul în 8 rate lunare.

(5501)

ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE

E pur si muove

Nu cu foarte mult timp în urmă, a apărut în ziarele pariziene un anunț, în care se făcea afirmația că pentru 25 de centime se poate indica oricărui cetățean o metodă de a călători ieftin și fără oboseală.

Bineînțeles că s-au găsit unii „amatori" de asemenea călătorii, care au plătit cele 25 de centime. Ca răspuns, fiecare a primit prin poștă cîte o scrisoare cu următorul răspuns :

„Rămîneți liniștit, cetățene, în patul dv. și nu uitați că Pămîntul nostru se rotește. Pe paralela Parisului — a 49-a — parcurgeți în fiecare 24 de ore peste 25 000 km. Iar dacă vă plac colțișoarele pitorești, atunci dați la o parte perdeaua și admirați imaginea cerului înstelat".

Firește că nu multora le-a convenit acest mod de a călători și, în consecință, autorul anunțurilor a fost dat în judecată pentru escrocherie. După ce a fost judecat și amendat, după plata amenzii, luînd o atitudine teatrală, în instanță, a repetat cunoscuta afirmație a lui Galileo Galilei : „E pur si muove". Avea însă dreptate acuzatul sau nu ? Într-un anumit fel, avea dreptate, pentru că, fiecare pămîntean călătorește nu numai rotindu-se în jurul axei planetei, ci, el este transportat de aceasta cu o viteză și mai mare, în mișcarea de rotație în jurul Soarelui. În fiecare secundă Pămîntul se deplasează în spațiu cu 30 de km, rotindu-se în același timp în jurul axei sale.

Întrebarea care se pune este următoarea : CÎND NE MIȘCĂM MAI REPEDE ÎN JURUL SOARELUI : ZIUA SAU NOAPTEA ?

Socoteala din oraș

Șapte prieteni, după ce au consumat la un local o oarecare cantitate de țuică, au trebuit ca la un moment dat să facă plata. Suma totală ce urma a fi plătită era de 28 lei. Fiecare s-a simțit dator să contribuie la nota de plată, în mod egal. Unul dintre ei, făcînd socoteala, a ajuns la rezultatul că fiecare trebuie să contribuie cu cîte 13 lei. Un altul, a avut impresia că ar fi prea mult și atunci, calculînd pe altă cale, prin adunare repetată, a găsit că era totuși corect rezultatul. Un al treilea, neîncrezător, încearcă o nouă verificare, prin împărțire. Rezultatul a fost însă același. ȘTIȚI CUM AU PROCEDAT PRIETENII NOȘTRI ÎN CALCULELE LOR ?

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Poate fi învins timpul

Da, este posibil. Dacă avionul ar zbura cu o viteză egală cu $\frac{11\,000 \text{ km}}{7 \text{ ore}}$ *1 571 km pe oră, ar ajunge în București în aceeași zi și la aceeași oră, adică la 8 dimineața. Pentru a sosi mai devreme, cu o oră, ceea ce este posibil, ar trebui să zboare mai repede, adică cu o viteză egală cu* $\frac{11\,000 \text{ km}}{6 \text{ ore}}$ *1 833 km pe oră.*

Evident că performanța aceasta se datorește mișcării de rotație a Pămîntului, de la apus la răsărit, și faptului că avioanele supersonice pot dezvolta asemenea viteze. În urmă cu nu mai mult de 3 decenii, răspunsul ar fi fost un categoric NU, din punct de vedere practic, însă DA, teoretic. Astăzi, constatăm că este posibil și practic.

Cit de mare este secunda

Povestea se numește „Cel mai nou accelerator", iar autorul este H. G. Wells, scriitor englez.

Ing. Liviu MACOVEANU

UN OM AȘTEAPTĂ... AȘTEAPTĂ...

de Mihai STOIAN

„Stimate tovarăș, o persoană de 73 de ani vă roagă s-o sprijiniți în necazurile ei și iată de ce : în apartamentul în care stau, locuim trei familii. Eu singură, un tovarăș cu două fetițe (una de 3 ani și alta de 1 an și opt luni) și un încasator la gaze, Costache Ciocoiu. Dumnealui are vreo trei ușși de închis. Noi, ceilalți, numai cîte una. Eu stau pe holul de trecere și am un glasvand. Vis-a-vis de ușa mea este un geam mare care luminează holul și camera mea. Acest geam este deschis din martie și totdeauna în octombrie se închide, aerisind dimineața o oră. Tovarășul Ciocoiu, ca să ne facă mizerii, tot timpul îl deschide, acum este frig, putem să-l ținem, zi și noapte, deschis ? Zina Alexandru este debarasoare la restaurantul „Continental" și vine cam la 1,1/2 noaptea, ea îl închide, dumnealui vine și-l deschide la loc, ziua, pentru că-i mai mult acasă. Noi nu discutăm nimic cu dînsul, nu e omul care să te înțeleagă. Și nici să-l dăm în judecată pentru o fereastră deschisă nu putem. Eu am pensie plus că sînt foarte bolnavă și nu aud deloc. Vă rog să mă scuzați că vă deranjez, dar aș vrea să fie lămurit tovarășul Ciocoiu că ceea ce face nu e uman și nici frumos. Cu mulțumiri.

ECATERINA IOAN
str. Mihai Eminescu
nr. 142 A"

După cum vedeți, apelul dumneavoastră a avut ecou (să sperăm că și în mintea și sufletul celui implicat). Dacă, totuși, situația nu se schimbă în nici un fel, vă rugăm să reveniți, pentru că este *inadmisibil* ca un om să încalce, atît de brutal, legile scrise și nescrise ale omeniei elementare. Crede cumva onorabilul dumneavoastră vecin că domnia sa e scutit de bătrînețe ? Ca să nu întrebăm mai simplu : de ce nu-și respectă obligațiile de colocatar, dacă pe cele de om îi este mai greu să le respecte ?

CONSTANȚA ALEXE, mai veche corespondentă de-a noastră (B-dul N. Bălcescu nr. 36, sc. A, apart. 9) revine cu cîteva rînduri care, de asemenea, ne obligă să criticăm deschis, frontal, pe acei care „uită" în mod condamnabil de însărcinările lor de serviciu, care n-au doar o coloratură funcționărească (sau n-ar trebui să aibă !) ci și una... umană. Iată textul :

„Vă mulțumesc din inimă pentru ajutorul pe care încercați să mi-l dați, totuși însă, pînă la ora actuală, a fost „negativ".

O dată cu publicarea „Curierului" din 29 august a.c. (deci în urmă cu patru luni — n. n.), *viața mea a devenit o speranță și îmi spuneam : De astăzi încolo sigur iți vei rezolva situația". Dar n-a fost nimic, sau mai bine zis, timp de o lună și jumătate m-am hrănit cu iluzii deșarte. Într-una din zilele lunii septembrie un tovarăș de la serviciul din str. Sapienței nr. 4 a venit la mine, m-a întrebat și a scris pe o hîrtie date referitoare la persoana mea. M-a întrebat dacă sînt înscrisă la Forțele de muncă din Sect. I și i-am răspuns că „nu". Dînsul mi-a promis că va trece pe acolo, că va discuta cazul meu și îi va ruga pe cei de-acolo să mă ajute, fiindcă sînt un om... de-al lor, care de anul trecut trebuia să fiu repartizată și să capăt un post prin apropierea casei mele, ca să mă pot și deplasa la locul de muncă* (C.A. suferă de o infirmitate care îi îngreuiază mult deplasările — n.n.). *Eu i-am reamintit acestui tovarăș toate instituțiile (și sînt nenumărate) din raza casei mele, în care, cu calificarea dobîndită după un imens efort, aș putea face față, prevăzînd, unei munci.*

După două zile vine un alt tovarăș, cu două posturi, dar exact ceea ce trebuia rezolvat, chestiunea deplasării mele, exact asta nu se rezolvase în nici un fel : ar fi trebuit să mă deplasez cu autobuzul și apoi pe jos, pînă la locul de muncă. Aș fi gata s-o fac, cu plăcere nemaipomenită, dar nu pot... Discutînd cu tovarășul respectiv, și acesta fiind foarte, foarte înțelegător, mi-a promis și dumnealui că va merge pe teren pe la instituțiile din apropiere, să vadă ce locuri ar fi libere.

De aproape o lună și ceva aștept, cu sufletul la gură, rezultatul care nu mai vine.

Aștept, foarte mult să-mi redeschideți cazul la rubrica „Curier",

Primiți sincera mea stimă,
CONSTANȚA ALEXE".

Am „redeschis" cazul Constanței Alexe, așa cum ne-a rugat — perfect întemeiat — corespondenta noastră și solicităm aici, public, un răspuns limpede, documentat, al factorilor care au responsabilitatea repartizării celor infirmi, a celor care, cu chiu, cu vai, prin eforturi supraomenești, au izbutit totuși să se califice, să aibă o profesiune, să-și depășească propria condiție fizică, precară, de care, în nici un caz, nu sînt direct vinovați. Să știm (și odată cu noi cititorii rubricii) ce s-a făcut în patru luni de zile pentru un om tînăr și chinuit care așteaptă, așteaptă...

P.S. Referitor la o mai veche scrisoare (expediată de **SANDA MOINARU, str. Porțile de Fier 56, București**), care blama presupusele prejudecăți ale unor bărbați investiți cu funcții de la I.S.C.I.F.G.A. din Capitală, am primit o întîmpinare semnată de directorul instituției, tov. V. Chiriac, care ne atrage atenția asupra faptului că cititoarea ne-a indus în eroare, fiica acesteia fiind, de la bun început, angajată doar pentru o lună, ca „muncitor necalificat" (conform deciziei, etc — un teanc de fotocopii depun mărturie). Înregistrez, ca atare, precizarea primită (pentru uzul opiniei publice), o singură mărunță nedumerire îin s-o sesizez : dacă fiica a fost angajată ca „muncitor necalificat" prin decizia din 22 iulie 1970, anexată în fotocopie, de ce fișa medicală de a doua zi, din 23 iulie 1970 (de asemenea anexată în fotocopie) precizează negru pe alb : „permite exercitarea profesiei (funcției) de arhivar" ? De unde pînă unde a apărut această precizare, dacă nu ca urmare firească a angajării ei (fie și temporare) pe post de arhivar (atenție! pe aceeași fișă scrie „muncă fără efort fizic", ceea ce înseamnă că medicul respectiv a considerat munca de arhivar neimplicînd un efort fizic deosebit). Atunci de ce se susține, atît de vehement, varianta „muncitor necalificat" ?... În fond, nu doresc de loc să intru în polemică pe detaliul (deloc nesemnificativ) aceasta, mai ales că, de la bun început, în curierul la care am primit rectificările de rigoare, subliniam, răspunzîndu-i cititoarei : „Neîndoielnic, dacă lucrurile stau așa cum le descrieți"... Înregistrăm deci faptul că ele nu stau așa cum le descria corespondenta (deși ceva neclar rămîne să plutească în aer). Socotim însă primordială concluzia de-atunci : importanța pe care specialiștii o acordă raporturilor psihologice stabilite la locul de muncă, etc. Dacă la I.S.C.I.F.G.A. nu există om (a se citi : bărbat) mînat de prejudecăți la adresa femeilor, n-avem decît să ne bucurăm. Motiv pentru care și citățm din adresa primită. „Din darea de seamă statistică trimisă de institutul nostru forurilor superioare, rezultă că peste 35% din personalul institutului sînt femei. Institutul nostru se mîndrește că numără în rîndurile sale 150 de laborante și muncitoare, 42 de cercetători și peste 100 de ingineri și tehnicieni femei. Un număr de femei sînt șefe de laborator, șefe de colective de cercetare și șefe de serviciu".

CURIER SĂPTĂMÎNAL

Fantezie în alb

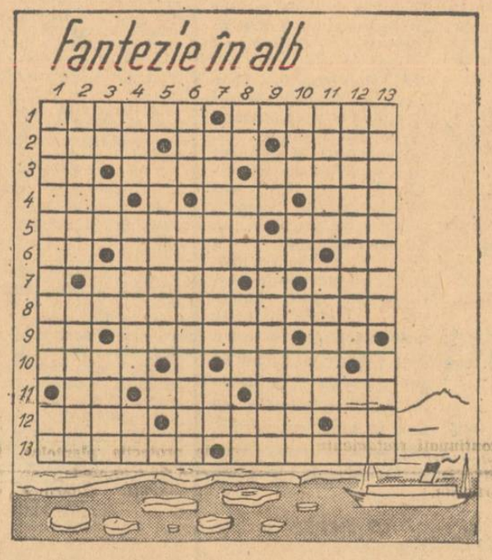

ORIZONTAL : 1. Scriitor nord-american, autorul romanului „Colț alb". — Pînză albă la cinematograf. (pl.) 2. Alba-Iulia. — Pînză albă țărănească. — Localitate în India. 3. Element chimic de culoare albă. (simb.) — Localitate în S.U.A. — Cai cu părul de culoare închisă. 4. Cea albă... coase vizibil. — Singura. — Localitate în Norvegia. 5. Calificativ pentru... versurile albe. — Localitate în Anglia. 6. Albă, cu flori variat colorate... — Mamă. (mold.) — Emil Săndulescu. 7. Aburi albicioși ce plutesc la suprafața pămîntului. — Abreviație medicală. 8. Compozitor român, autorul piesei vocale „Coboară albă recea lună". 9. Pasăre alb-argintie... (fig.) — Are părul alb. — Cel mai intim pronume. 10. Struț australian. — Aici. (reg.) 11. În timp ! — Echipa din Arad... — Alergători din ținuturile albe... 12. Fabricant de pînză albă. (od.) — Pantaloni țărănești, de obicei de culoare albă. — Alb, în corpul omului... (anatom.) 13. Acidul din lămîie. — A compus romanța „Cruce albă de mesteacăn".

VERTICAL : 1. Albești în jud. Buzău. — Din nimic ! 2. Urare la nuntă. — Este albă, deși este compusă din șapte culori... (pl.) 3. Dă o sare albă... (simb.) — Final decolorat. — Întrebare — Mantaua albă a iernii. 4. Literă japoneză. — A compus liedul „Dar alb". — Părere ! 5. Se îmbracă de obicei în alb... la nuntă. 6. Legumă. — Continentul alb... (adj.) 7. A scris volumul de poezii „Zbor alb". — Pe jumătate omăt ! 8. Elena Albescu. — Covor alb... — Riu în U.R.S.S. — La intrarea în... Africa ! 9. Miez de omăt ! — Balta-Albă. (pl.) 10. Poet român contemporan, autorul poeziei „Va veni iarna albă". — Asia ! — Cler. (pop.) 11. Oază în Sahara. — Acestea. (pop.) 12. Autorul volumului de nuvele „Nopțile albe ale orașului". — Albi și curați... (fig.) 13. A scris versurile : „Părea că printre nouri s-a fost deschis o poartă, / pin care trece albă regina nopții moartă". — Vîrf de munte, de obicei înălbit de zăpadă.

N. A. URSEANU

Cuvinte rare : ADEM — IMPO — AUN — ARLE — ASC — EMOU — DSI — DNA.

REBUS

Paul Eluard

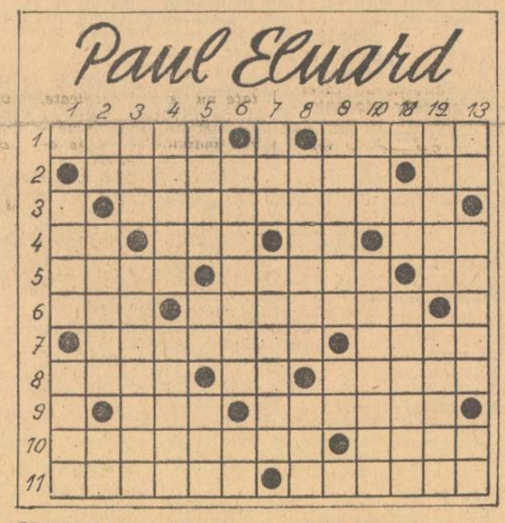

ORIZONTAL : 1. „Chipul...", — poem de P. Eluard. — Biroul elevului. 2. Editură pariziană, în care au apărut majoritatea volumelor de versuri ale lui P. Eluard. — Pronume nedefinit francez. 3. Oraș, unde la 14 dec. 1895 s-a născut poetul Paul Eluard. (două cuv.) 4. Operă liliput... — Localitate în Canada. — Și în limba lui Eluard... — „Cu... pe pereți", — poem din ciclul „Ochii fertili". (1936 — neart). 5. Nume de familie frecvent mai ales în Transilvania. — Localitate în Elveția, unde la vîrsta de 16 ani, P. Eluard pleacă pentru o nefericită afecțiune pulmonară. — Pe cal. 6. Refren de colind. — Formă de nedreptate socială, împotriva căreia P. Eluard ia atitudine în poemele sale. 7. Stagiu efectuat de P. Eluard în 1915, după care pleacă pe front. (adj.) — Nu au glas... 8. Mult cîntatul fluviu parizian. — Eugen Teodoru. — Cu greu. (fig.) 9. Transportat. — Scriitor francez care prefațează volumul lui P. Eluard „Poeme politice". (1948). 10. „Viața...", volum apărut în 1932. (pl.) — De asemenea. (pop.) 11. Țară vizitată de P. Eluard în cursul unui voiaj efectuat în 1924. — Mare poet francez, de la nașterea căruia se împlinesc luna aceasta 75 ani.

VERTICAL : 1. Unul din fondatorii suprarealismului, prieten cu Paul Eluard. — For suprem polonez. 2. Argint. — „...pentru Pace", plachetă apărută în 1918, fără viza cenzurii militare. — Ema !. 3. Derivat lactat. — Adevăratul nume al celui care și-a semnat opera „Paul Eluard" (Eugéne) 4. Comică. — Volum de versuri apărut în 1950 sub semnătura lui P. Eluard. (sing.) 5. Localitate în Ardeal. — Tei ! — A se sfîi. (pop.) 6. Opere literare publicate pentru prima oară. — Apare ! 7. Diviziune administrativă daneză. — Indicat. 8. „Poezie și...". — volum apărut în 1942. — Lac în Irlanda. 9. Poet și eseist francez, în colaborare cu care Eluard scrie „Imaculata concepțiune". — Sunet de trompetă. 10. Abreviație medicală. — Covrigar. (od.) 11. Pană. — Bătrînul nostru continent. 12. Lucrător în agricultură. — „Cel mai...", — poezie de P. Eluard din plachetа „Poeme noi" (1926). 13. „1970". — „Orașul inocenților martirizați", în care P. Eluard scrie cea mai mare parte a operei sale. - Corp didactic. (abr.)

Toma MICHINICI

Cuvinte rare : RAE — LER — IPAC — GOLL — SII — REE

UMOR STRĂIN

— Iată, acesta e Carlo... și doi suplinitori în cazul că el nu-ți place.

(L'EUROPEO)

— Leit taică-su, după păr.

(GUMHURYET)

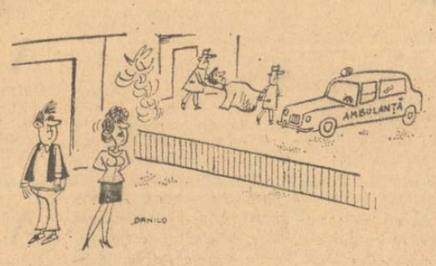

— Ai văzut ?, iar și-au schimbat mașina !

(DOMENICA DEL CORRIERE)

NUNTA DE AUR

ECATERINA (70 ani) și **VICTOR MIȘCOCI** (70 ani) din com. Măciuca, jud. Vîlcea — **6 decembrie a.c.**

★

DITA (65 ani) și **FLOREA STANCANA** (75 ani) din satul Stîncășeni — Bîrlad — **7 noiembrie a.c.**

★

RUXANDRA (76 ani) și **TOMA BARII** (75 ani) din com. Cîrligele, satul Dălhăuți, jud Vrancea — **15 noiembrie a.c.**

★

MARIA (76 ani) și **TRAIAN SIMOTA** (78 ani) din Rădăuți, jud. Suceava — **22 noiembrie a.c.**

★

AGNES (76 ani) și **IULIU DENES** (80 ani) din com. Coroi, jud. Mureș — **25 noiembrie a.c.**

★

MARIA (77 ani) și **TEODOR HERDINAND** (80 ani) din București, str. Antilopei nr 2, sect. 4 — **28 noiembrie a.c.**

★

MAGDALINA (70 ani) și **ALEXANDRU VOICA** (80 ani) în orașul Simeria, județul Hunedoara — **11 octombrie a.c.**

★

SILVIA (67 ani) și **IOAN COMANICI** (76 ani) din comuna Felmer — **15 august a.c.**

Desen de Tia PELTZ

OASPEȚII NEDORIȚI

(Urmare din nr. trecut)

Mioara Vișan plecă din birou, hotărîtă să-l ajute pe căpitanul Zamfir, în condițiile în care i s-a cerut. Avea însă și unele temeri. S-a culcat seara tîrziu de tot. Dar somnul nu s-a prins de ea. Îi veniră niște gînduri care pentru moment o înspăimîntau. Se mustra singură că nu poate înțelege sensul exact al anchetei, al „discuției" pe care i-a propus-o ofițerul... Într-un tîrziu, s-a liniștit totuși. După zeci de comparații și ipoteze care de care mai năstrușnice, Mioara și-a zis că toți cei cunoscuți nu aveau motiv să fie bănuiți. „Pentru ce ar fi făcut-o", gîndi ea, după care, încet-încet, adormi...

★

În biroul colonelului Dumitru Horia începură din nou discuțiile. Cei doi ofițeri, căpitanul Zamfir și căpitanul Simion, raportau din nou, sintetizat, principalele măsuri care au fost întreprinse în ultima perioadă ca și rezultatele obținute.

— Așa, deci, jucăm ultima carte, trase concluzia Horia. E timpul să plecăm. Gazda probabil ne așteaptă...

Mașina se avîntase pe strada principală a orașului transportînd ofițerii direct spre locuința familiei Vișan. Pe drum, nimeni nu scoase nici un cuvînt. Gîndurile fiecăruia țînteau spre planul de acțiune stabilit de colonel și la care, cu anume ipoteze, își aduseseră și ei contribuția. Aproape că nici unul nu-și dădu seama cînd mașina se opri. Se „trezi" abia în momentul cînd șoferul, obișnuit cu asemenea „surprize" interveni politicos, raportînd :

— Am ajuns, tovarășe colonel !

— A, mulțumesc, replică Horia grăbit, deschizînd portiera.

Zamfir și Simion își urmară șeful, grăbindu-se cu toții spre intrarea în care bănuiau că se află cei care-i așteptau :

— ...Bună seara ! Bucuroși de oaspeți ?, întrebă în glumă Horia, în momentul cînd Mioara Vișan le deschise ușa.

— Poftiți, poftiți, tovarășe colonel. Poftiți și dv. tovarăși, îi invită Mioara pe musafiri.

— Oaspeți, domnule colonel ?, intervenise Toader Vișan. Nu vi se pare că ne-am cam săturat ? Aia a închis ochii și noi trebuie s-o tragem mereu ? Pe ce bază și pînă cînd...

Toader Vișan nu se mai putea opri. Lăsa impresia că intenționat încerca să influențeze aminarea sau chiar ratarea acțiunii inițiată de ofițeri.

— Nu vă aprindeți, tovarășe Vișan, interveni calm Horia. Vreau să trec peste acest „răspuns" la bună seara și să vă spun că am venit în mod sincer, ca prieteni... A, ce plăcere, să-l reîntîlnim după mult timp și pe don' Lăzăreanu !

— Într-adevăr, plăcere, tovarășe colonel. Nu ne-am văzut de vreo trei-patru ani ; mai precis de la acea avarie produsă la uzina în care lucram. Strașnică anchetă a mai fost !

— Așa e. Îmi amintesc chiar și de sprijinul dv. de atunci. Ne-a fost de un real folos...

— Apropo de situația Ioanei Luparu, îl întrerupse ing. Lăzăreanu. Oamenii ăștia, rudele mele, sînt frămîntați. Nu vă înțeleg, de ce-i amestecați...

— Nu vă grăbiți, domnule inginer, nimeni nu-i acuză. Aș vrea totuși să discutăm...

Colonelul Horia tăcu. Toader Vișan însă continua să pară frămîntat și nu avu răbdare, intervenind.

— Vă rog să începeți. Simt că întreaga afacere va fi încheiată curînd. Vă rog, întrebați, spuneți ceva !

— De unde ați procurat acidul ?

— ... !

— Nu vă sfiiți și nu faceți fețe. Hai s-o clarificăm împreună.

Toader Vișan înclină ușor capul, după care, hotărî, recunoscu.

— Da... L-am luat din laborator. Doream să fac o experiență.

— Știți că pe masa din camera în care se afla cadavrul Ioanei a fost găsită și o bomboană sau, dacă vreți, o bucată dintr-o bomboană ce conținea acid cianhidric...

— Doamne ferește, tovarășe colonel... Nu cumva iar credeți că eu...

— Nu, tovarășe, Vișan, nu cred. Interesant e rezultatul expertizei care a stabilit că bomboana a fost „umplută" cu acid chiar în acea seară.

— Aceasta înseamnă, dacă-mi permiteți, interveni ing. Lăzăreanu, că avem de-a face cu un asasinat !... — Pînă a intra în amănunte, spuneți-mi tovarășe Vișan unde a fost cumnatul dumneavoastră în acea seară ?

— Am fost cu soția în oraș. Ea s-a întors cu vreo zece minute mai devreme. Eu am rămas și am luat un coniac la bufetul din colț cu amicul meu Alecu, despre care am mai fost întrebat. Am venit apoi împreună cu el acasă. Aici am găsit nenorocirea. Radioul despre care am fost întrebat l-a închis Alecu... Alecu, om cam retras și de regulă sperios, m-a rugat să nu mai spun nimănui că a văzut și el... I-a fost teamă să nu fie purtat pe drumuri...

— Dar dumneavoastră, tovarășe inginer, ce ați făcut în acea seară ? — continuă Horia, întrebîndu-l direct pe Lăzăreanu.

— Eu ?... Nu știu de ce interesează, dar dacă trebuie... Cred că tot în oraș... Ba nu, mi se pare că am fost la un film.

— Dar dumneavoastră, domnișoară Cornelia, ce ați făcut după film ?

— Ce film, domnule colonel ? (!) sări și aceasta arsă. Și colonelul Horia continuă cu același calm :

— Va să zică v-ați întors cu inginerul Lăzăreanu de la cinematograf. Grație bunăvoinței doamnei Vișan, domnul inginer are cheile casei. Ați intrat apoi împreună la Ioana. Dumneata ți-ai aprins o țigară pe care n-ai reușit s-o fumezi, stingînd-o, uitînd și un portțigaret. Ce greșeală elementară, domnule ! În acest timp don'inginer, a servit-o pe Ioana cu o bomboană ce conținea cianură... Aceasta, doar a mușcat din ea.

— Vă rog, domnule colonel, interveni prompt ing. Lăzăreanu.

— Portțigaretul poartă urmele digitale ale proprietarului. Evident sînt și alte urme...

— Povești, domnule colonel, povești, spuse apoape epuizat Lăzăreanu. Mai aveți dovezi ?

— Dacă doriți, da. Iată-le !

Spre stupefacția celor prezenți, colonelul Horia continua să aducă argumente convingătoare.

— ...În primul raft, domnule inginer, din biblioteca dumitale, în spatele celei de a doua cărți, mai ai două bomboane la fel ... Le vom ridica împreună și evident în fața dumitale ... Apoi, în această seară, exact peste trei ore ai o întîlnire cu acel vechi colaborator de pe timpul cînd lucrai ca agent al Abwehr-ului. Ne vom duce împreună. De fapt, lui trebuia să-i plasezi documentul ...

Ing. Doru Lăzăreanu continua să tacă. Urmărise cu multă atenție afirmațiile colonelului și simțea că se sfîrșise. Avu totuși destulă putere ca să izbucnească :

— Da, v-aș ruga însă ... Știți, sînt o victimă...

— Gura ! țipă ca scoasă din fire Cornelia Udreanu

— Luați-o ! ordonă Horia

— Ea, Cornelia, e șefa domnule colonel, spuse apoi Lăzăreanu.

— Știm. Mai știm că în portiera stîngă a mașinii personale, într-un buzunar cusut special se afla documentul pe care urma să-l predai... Mașina se află deja la noi ; ea ți-a dat ideea asupra procedeului... Ioana obișnuia să lucreze și acasă.

— În sfîrșit, tovarășe colonel. Vă mulțumesc, spuse tîrziu, ca pentru sine, Toader Vișan, fericit că întregul caz a fost complet lămurit.

(Sfîrșit)

STICLUȚA CU CIANURĂ

Serialul nostru de sîmbătă

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

MOMENTE

ORIZONTAL : Rafael — Cosbuc — Eminescu — Tine — Gogol — Opereta — Arad — Primit — S — N — Ritm — Degeț — Loni — Hora — Uc — Ze — Agi — Nituri — Aht — Rod — Ten — M — Maria — Ala — Asa — Fr — Anina — A — Or — I — Vii — Stacato — Rea — Ana — Labiș — Argint — Herlea.

ARGINT

ORIZONTAL : Pap — Sodoma — Jt — Alue — Gr — Amnar — Inspirat — Para — E — Caragiale — G — Davidoglu — Za — Or — Ataman — Mit — Mac — A — Iraca — O — Grătare—Omar — Do — Oei — Telal — Iser — Scena — Av — Atîtată — Scama — Zicala — Foișor.

Reînnoiți-vă abonamentele la revista magazin

ABONAMENTELE SE FAC LA OFICIILE POȘTALE, PRIN FACTORII POȘTALI ȘI DIFUZORII VOLUNTARI DIN ÎNTREPRINDERI, INSTITUȚII ȘI DE LA SATE

COSTUL UNUI ABONAMENT : 3 LUNI — 19,50 LEI ; 6 LUNI — 39 LEI ; UN AN — 78 LEI

INTERMEZZO...

DE IARNĂ

de Ioan CHIRILĂ

Fotbalul e în vacanță. Bineînțeles că asta se întîmplă la noi și în alte cîteva țări, unde mult așteptatul Moș cu barbă albă „interzice" un sezon compact, ca în Anglia Gulfstreamului sau în Italia ferită de zidul majestuos al Alpilor, ca să nu mai vorbim de eterna copertină albastră de la Sao Paolo sau de la Guadalajara...

Fotbalul nostru a intrat, deci, acum cîteva zile, în uriașul amfiteatru al suporterilor săi, care nu-i vor da pace pînă la primăvară, supunîndu-l unui formidabil bombardament de păreri diametral opuse. Ca să fiu sincer, acest bombardament a început atît de intens, încît, deși au trecut doar cîteva zile, am primit ca pe o izbăvire, întîlnirea cu un om întotdeauna calm și egal cu sine însuși. Numele lui — Nicolae Dumitrescu III, antrenorul campionilor, venit cu treburi prin București.

— Ce mai face U.T.A., Nicule?

— Aș prefera să nu vorbim despre U.T.A.

— De ce?

— S-a vorbit și așa prea mult. Cred că un antrenor român cu scaun la cap trebuie să se ferească de două lucruri.

— Ce fel de lucruri?

— Să cîștige campionatul național și să se califice într-un turneu final al Cupei Jules Rimet.

— Nu știam că ai umor, Nicule.

— Nevoia te-nvață...

— Spune-mi, te rog, ce părere ai despre acest an fotbalistic 1970?

— Nici nu știu cum să-l calific. Mi-e teamă, însă, că unele rezultate bune au cam luat-o înaintea dezvoltării fotbalului nostru. Mi-e teamă, de asemenea, că unele pretenții noi, care pornesc numai „de la Guadalajara în sus", fără să se fundeze pe realități, o să ne provoace noi decepții.

— Ce crezi că este esențial pentru 1970?

— Plusul de efort, agravat și de vara post mexicană...

— Adică?

— Vreau să spun că acest plus de efort și-a pus amprenta pe întregul an...

— Totuși, echipa națională...

— Și echipa națională, și U.T.A., și toate celelalte echipe au înfruntat cu greu efortul primei jumătăți și oboseala nerecuperată din a doua jumătate...

— Bine, dar Feijenoord-ul...

— Noi am pregătit Feijenoord-ul „pentru a muri frumos", adică total... Am pregătit Feijenoord-ul fără să ne gîndim că ne-am putea califica în turul următor... Și am izbutit ceea ce n-am visat. Dînd, însă, totul, am întîlnit Steaua roșie cu pieptul descoperit... Într-un cuvînt, U.T.A. a reușit să prindă anul acesta două vîrfuri de formă. Unul în returul 1970, pentru cîștigarea titlului, și unul în perioada jocurilor cu Feijenoord... La fel și echipa națională, pe care o admir pentru plasarea celor două vîrfuri la Guadalajara, și la Cardiff. Două asemenea vîrfuri de formă, care, repet, reprezintă mai mult decît fotbalul nostru, au, firește, înaintea și în urma lor, două sau trei momente depresive, cum a fost, de pildă, acel 0—2 la Reims sau celălalt, de la Amsterdam, iar pentru U.T.A., acel 0—3 de la Cluj, înaintea Rotterdamului, și cele două jocuri cu Steaua roșie...

— Nu crezi totuși că aceste două vîrfuri sînt insuficiente?

— Ba da... Fotbalul internațional nu stă să-ți ofere calendare speciale. Experiența mea îmi spune, însă, că jucătorii noștri nu pot să-și prelungească forma peste 5—6 etape de campionat, de pildă, în timp ce profesioniștii izbutesc să se mențină în formă mai multă vreme, această formă prelungită fiind, însă, posibilă în cadrul unei vacanțe cu adevărat profesioniste, ca durată, nemaivorbind de faptul că și consumul psihic al fotbalistului profesionist este mult mai redus, profesionistul nefiind un subiect activ al vieții sociale, așa cum e cazul jucătorului nostru, a cărui dominantă — să fim sinceri — nu este fotbalul. În legătură cu asta, să amintim că astăzi avem în prima divizie trei echipe studențești, adică trei probleme în plus în favoarea fotbalului, și că aceste trei echipe ar putea să fie cinci în campionatul următor...

— Am vorbit de formă, în general. Aș vrea să-mi spui care ar fi, pe lîngă asta, partea mai slabă a jucătorilor noștri în comparație cu fotbaliștii marilor echipe.

— Am mai spus-o și mă încăpățînez să cred că am dreptate. Din punct de vedere tehnic, jucătorul român e mai abil decît foarte mulți dintre jucătorii țărilor cu fotbal mare. La capitolul tactic, nu mai e nevoie de o argumentație specială: deseori ne-a salvat tactica mai rafinată decît a adversarilor noștri superiori... Cred cu insistență că sîntem inferiori la forță și rezistență și că numai forța și rezistența deficitară lasă impresia insuficienței tehnico-tactice.

— Ce-i de făcut în acest caz?

— E nevoie de mari, foarte mari eforturi pentru creșterea tinerilor fotbaliști între 17 și 22 de ani, ca să nu mai vorbesc despre cei și mai tineri. Această perioadă „17—22" e mult mai potrivită pentru marile acumulări fizice de fond, ea fiind scutită de consumul psihic al competiției seniorilor... Cînd am fost în Italia, l-am văzut antrenîndu-se pe Sivori. Am fost uimit de scurtimea antrenamentelor lui. Am fost și mai uimit, însă, urmărind angajamentul lui fizic total la meciuri. L-am întrebat cum de reușește să se păstreze atît de viguros cu antrenamente atît de scurte. Mi-a răspuns foarte simplu... „Acum, la bătrînețe, îmi permit luxul de a mă antrena jucîndu-mă... Am făcut totul între 16 și 21 de ani, cînd am lucrat ca un nebun, ca să ies la lumină și să apuc un loc sub soare".

— Mulțumesc, Nicule. Spune-mi, totuși, două vorbe despre U.T.A....?

— Cred că o să jucăm bine la primăvară. Am avut un mare noroc: s-a ratat turneul de 12 jocuri din America de Sud...

— Știi că în acest tur ai realizat cu un punct mai mult decît anul trecut?

— Te rog să nu spui la nimeni. Te pomenești că marii favoriți intră iarăși în „complexul U.T.A."... Ferească-mă sfîntul...

Premiul pentru cea mai frumoasă fotografie sportivă a anului (în Franța) a fost cucerit de fotoreporterul Jef de la ziarul „La Dépêche" din Toulouse pentru imaginea de mai sus. Este un aspect impresionant surprins în timpul meciului de rugbi Tulle-Fumel. Timpul defavorabil, terenul complet desfundat, jucătorii plini de noroi, dau acestei fotografii o reală valoare artistică, apreciată și de juriul care a fost prezidat de cunoscutul cineast François Reichenbach.

MOZAIC

CUNOSCUTUL jucător francez de fotbal Joseph Bonnel, a fost victima unui furt. Hoții au pătruns în pivnița casei și i-au sustras 200 de sticle de vin superior. Interesant de semnalat este faptul că anul trecut Bonnel a fost victima unui furt asemănător. Este mai mult decît probabil că hoților le-a plăcut calitatea vinului...

În S.U.A. a fost depășit recordul absolut în ceea ce privește încheierea unui contract cu un sportiv. Această performanță aparține lui Pete Marevich, jucător profesionist de baschet (22 de ani) de la clubul Atlanta Hawks, care a semnat un contract pe cinci ani pentru o sumă de 1 600 000 dolari!

CEL MAI ÎNALT jucător de fotbal din Franța este Robert Monclar: 1,96 m, greutate 107 kg. ceea ce nu-l împiedică să dețină postul de... portar! Un amănunt neobișnuit: Monclar a fost înainte jucător de... baschet fiind de 150 ori internațional...

ECHIPA FEMININĂ de baschet din Steenyze (divizia a III-a) din Belgia este pe cale să stabilească un record original. În opt meciuri ea a primit 979 puncte și a marcat doar 67. Recent, a pierdut meciul disputat cu formația Saint Nicolas cu scorul de... 224—4!

LA VÎRSTA de 27 de ani, mai precis în 1969, dr. Delamo Meriwether de la un spital din Baltimore, s-a decis să se consacre... atletismului, mai precis curselor de viteză. După cîteva luni de intense pregătiri, în primăvara anului 1970, el a debutat în întreceri atletice, obținînd rezultate din ce în ce mai bune care au culminat spre sfîrșitul acestui an cu performanțe foarte bune: 10"3 pe 100 m și 21"1 la 200 m. Pentru anul 1971 dr. Meriwether și-a propus mai mult...

SURPRIZĂ în cercurile sportive din Anglia. La Londra s-a anunțat oficial că atleții englezi nu vor lua parte la campionatele europene pe teren acoperit, programate la 13 și 14 martie la Sofia, deoarece federația de specialitate nu dispune de... sumele necesare pentru deplasare.

CICLISTUL columbian Rodriguez a stabilit în 7 octombrie la Mexic un nou record mondial al orei: 47,532 km. (Vechiul record aparținea danezului Frey cu 47,513 km). Federația daneză de specialitate a înaintat un protest forului internațional de ciclism prin care cere să nu se omologheze acest record, întrucît filmul realizat cu acest prilej, demonstrează că Rodriguez a rulat mai jos de banda marcată a velodromului.

CE FACE GIANNI RIVA? După accidentul suferit în meciul Austria — Italia, el se află cu piciorul în gips și este supus mereu unor examene radiografice pentru a se controla starea ligamentelor și evoluția fracturii. După părerea specialiștilor care-l îngrijesc, Riva va avea nevoie de o convalescență mai lungă.

UN SONDAJ întreprins de un institut din R.F. a Germaniei în cadrul căruia s-a răspuns la următoarele trei întrebări „Ce discipline sportive găsiți că sînt foarte interesante, mai puțin interesante și neinteresante", a dat următorul rezultat:

Foarte interesante: *patinaj artistic 54 la sută, atletism 45 la sută, schi 32 la sută, înot și fotbal 42 la sută, curse automobilistice 33 la sută, box 28 la sută, handbal 23 la sută.*

Mai puțin interesante: *Tenis și ciclism 36 la sută, handbal 34 la sută, schi și înot 33 la sută, atletism 30 la sută, fotbal și curse automobilistice 28 la sută, patinaj artistic 27 la sută, box, 26 la sută.*

Neinteresante: *Hochei 64 la sută, tenis 49 la sută, ciclism 47 la sută, curse automobilistice 33 la sută, fotbal 30 la sută, înot, atletism 25 la sută, schi 24 la sută, patinaj artistic 19 la sută.*

UN ZIAR de specialitate din Franța a publicat o știre interesantă în legătură cu situația actuală a foștilor campioni olimpici de la Tokio. Iată cîteva din aceste date: sprinterul Bob Hayes **a devenit jucător profesionist de fotbal american. Cîștigătorul probei de disc,** Al. Oerter **activează la New York ca inginer aeronautic. Fosta campioană la 100 m.,** Wyoma Tyus, **s-a măritat și a întrerupt activitatea sportivă. Și** Mary Rind **s-a măritat (cu** Bil Toomey**) și a născut un băiat. La fel s-a întîmplat și cu** Dawn Fraser **care a născut și ea un copil. Actualmente este antrenoare și scrie o carte autobiografică. Boxerul** Joe Frazier **a trecut la profesionism și a devenit campion mondial de box la toate categorille. Alt boxer,** Boris Lagutin, **a devenit licențiat în biologie.**

TREI PĂRERI autorizate despre șansele boxerilor Cassius Clay și Joe Frazier în viitorul lor meci: Floyd Patterson: *„Frazier are lovituri teribile și capacitatea de a încasa. Clay în schimb are o viteză superioară de execuție. Șansele sînt egale".* Jimmy Ellis: *„Clay este mai rapid și lovește mai tare".* Jerry Quarry: *„Pumnii lui Frazier lovesc mai tare și părerea mea este că-l va învinge pe Clay".*

„MECIUL SECOLULUI" VA FI REEDITAT LA SCARĂ MAI REDUSĂ...

ȘAH

Cu prilejul reuniunii de anul trecut a Asociației internaționale a Presei Șahiste, participanții au fost invitați să propună — pe liste individuale — pe cei mai buni zece șahiști, urmînd ca marele maestru care va întruni cel mai mare număr de „voturi" să primească, desigur simbolic, „premiul Oscar" al jocului pe 64 de patrate. Oricît ne-ar părea acum de ciudat, marele maestru american Robert Fischer, care a cîștigat detașat, la o diferență record (3,5 puncte) de următorul clasat, interzonalul încheiat săptămîna aceasta la Palma de Majorca, nu s-a găsit pe listele întocmite de ziariștii șahiști! Întrucît nu participase la competițiile oficiale ale anului 1969, Bobby nu mai contase printre vîrfurile șahului mondial „valabile". Cît sînt de relative, uneori, clasamentele sportive alcătuite pe bază de sondaje...

De altfel, de pe lista celor zece prezentată de A.I.P.S. lipsesc și alte nume care s-au afirmat acum pe treptele de sus ale piramidei șahiste. Nu-l găsim nici pe Hübner, nici pe Taimanov, nici pe Uhlman. Au confirmat încrederea suporterilor doar Geller și Larsen. Cei cinci pe care i-am numit, împreună cu Fischer și alături de Petrosian și Korcinoi, calificați de drept, vor disputa, în aprilie 1971, marele turneu al candidaților, al cărui învingător va căpăta dreptul de a-l întîlni, într-un meci oficial pentru titlu, pe actualul campion mondial Boris Spasski. Va fi, într-un fel, o reeditare la scară mai redusă, dar cu o miză oficială, a „meciului secolului" din primăvară, dintre formația U.R.S.S. și a „restului lumii". Într-adevăr, pentru prima dată în ultimul sfert de veac, într-un turneu al candidaților numărul participanților sovietici este egalat de către jucătorii „restului lumii". Calificarea pe care au dobîndit-o Taimanov, Uhlman și, mai ales, tînărul vest-german Hübner, constituie o surpriză considerabilă — mai ales dacă ținem seama că printre cei ce nu au reușit să se califice se numără fostul campion mondial Smislov, și mari maeștri de talia lui Glogorici, Matulovici, Hort, Portish...

Cu toate că problema primului loc nu s-a mai pus, a fost totuși unul dintre cele mai dramatice și mai pasionante turnee interzonale, de luptă înverșunată, fără remize de salon, presărată de rezultate neașteptate, de jumătăți de puncte sau chiar puncte întregi smulse fruntașilor de către outsideri. Campionul mongol Uitumen i-a învins pe Reshewski și Matulovici, cubanezul Jimenez l-a învins pe marele maestru Filip și a remizat cu Fischer într-o partidă în care nu a stat nici un moment mai slab! Suttles l-a învins pe Uhlman, iar campionul filipinez Naranja a obținut un excelent punctaj de, peste 30 la sută!

Hübner — în ciuda tinereții sale, a jucat ca un șahist de mult încărunțit la tabla de șah și a realizat un mai puțin de zece victorii (el a obținut de altfel și punctajul necesar pentru a primi titlul de mare maestru).

Dar cel ce a dominat, de departe, turneul a fost Fischer. O adevărată mașină de calculat, mereu inventiv, căutînd continuu alte căi și maniere de joc (între altele, Bobby a surprins adoptînd de trei ori apărarea Alehin: cu rezultatul excelent de 2,5 din trei posibile!), energic, cu capacități combinative de mare finețe, Fischer apare ca un mare favorit al viitorului turneu al candidaților.

Iată două miniaturi semnificative jucate de cîștigătorul interzonalului de la Palma de Majorca:

Alb — Fischer, negru — Addison 1. e4, d5 2. e:d, D:d5 3. Cc3, Dd8 4. d4, Cf6 5. Nc4, Nf5 6. Df3! Dc8 7. Ng5, Nc2 8. Tc1, Ng6 9. Cge2, Cbd7 10. 0—0, e6 11 N:f6, g:f6 12. d5!, e5 13. Nb5, Ne7 14. Cg3, a6 15. Nd3, Dd8 16. h4, h5 17 Nf5, Cb6 18. Cce4!, C:d5 19. Tfd1, c6 20. Cc3, Db6 21. T:d5!, 22. C:d5, D:b2 23. Tb1, D:a2 24. T:b7 și negrul cedează.

Alb — Fischer, negru — Rubinetti 1. e4, c5 2. Cf3, d6 3. d4. c:d4 4. C:d4, Cf6 5. Cc3, e6, 6. Nc4, a6 7. Nb3, b5 8. 0—0, Nb7 9. Te1, Cbd7 10. Ng5, h6 11. Nh4 Cc5 12. Nd5!, e:d5 13 e:d5 +, Rd7 14. b4. Ca4 15. C:a4, b:a4 16. c4!, Rc8 17 D:a4, Dd7 18. Db3, g5 19. Ng3, Ch5 20. c5!, d:c5 21. b:c5 21. b:c5 D:d5 22. Te8 +, Rd7 23. Da4 +, Nc6 24. C:c6 și negrul cedează.

U. VĂLUREANU

PRIMUL MECI

de Gherman DROBIZ

Atacantul conducea mingea, cînd, deodată, s-a ivit în fața lui, ca din pămînt, adversarul. Nu mai era timp să-l ocolească.

— Bună ziua, ce mai faci? — l-a întrebat, amabil, atacantul.

— Așa și așa — a răspuns, la fel de prietenos, adversarul. Dar la dumneata, ce mai e nou?

— Uite, mi-au pasat mingea și acum o duc mai departe.

— Spre poarta noastră?

— Da, spre poarta dumneavoastră. Nu știu ce-aș putea face ca să o ocolesc mai delicat și nu cumva s-o ating. Pe dumneata cred că n-o să te deranjez dacă am să fac o fentă.

— Așa, numai de formă?

— Desigur!

— Nu te sfătuiesc. Eu nu mă las prins la o astfel de fentă. Mai bine treci direct și brusc, fiindcă, să știi că nu prea am viteză.

— Nici eu nu prea am.

— Atunci nu mai văd cum aș putea să te ajut. Mi-e teamă că voi fi nevoit să-ți iau mingea. Dă piciorușul la o parte, ca să nu cumva să te zgîrii.

— Poftim, poftim! Numai, te rog, fii foarte atent, terenul e prost, iar eu nu prea pot să-mi țin echilibrul. O să cad și amîndoi o să avem necazuri. La mai bine mingea, mai hotărît! Să-ți spun sincer, azi nu prea am voință.

— Nici eu.

— Da? Ei, ce-i de făcut atunci? Nici eu nu pot să-ți rezist, nici dumneata nu poți să mă învingi. Ce-i de făcut?

— Trebuie să ne gîndim! Ce cald e aici! Hai să ne așezăm mai încolo, la umbră și să reflectăm!

— Minunat, dar, dacă-mi dai voie, eu aș fi de părere să mergem la o cafenea să bem o citronadă. Stăm liniștiți, ascultăm muzică și, poate între timp, ne vine vreo idee. De acord?

Și amîndoi, îmbrățișați, au părăsit terenul.

Antrenorii i-au urmărit cu privirea și au oftat.

— Aici nu mai e nimic de făcut — a spus primul antrenor. Eu unul nu mă supăr pe al meu.

— Dar eu, ce crezi, că nu-l înțeleg pe-al meu? — a răspuns celălalt. După un an de descalificare pentru brutalitate, la primul meci întotdeauna sînt așa de politicoși... Dar, mai tîrziu, slavă domnului, le trece!

Traducere de Ludmila BUCȘAN

AUTOMOBILISM

Modernizare, dar în ritm cu creșterea traficului rutier

Se vorbește atît de mult despre modernizarea semnalizării rutiere, și asta nu pentru că ar fi un lucru la... modă. Aspectul dacă vreți să-l numim estetic, este cel mai puțin important în cazul de față. E vorba de ceva cu mult mai serios. Dezvoltarea pe care a luat-o transportul automobilistic, sporirea numărului automobilelor, impune măsuri deosebit de eficace pentru asigurarea securității circulației. Printre acestea, pe prim plan sînt semnalele rutiere, atît în localități cît și în afara acestora.

În Capitală, pe litoral, pe unele rute interurbane (indeosebi Snagov-București) modernizarea semnalelor rutiere și-a pus amprente tot mai vizibile. E un început bun, dar totuși abia un început. Traficul rutier i-a întrecut cu mult pe edilii orașelor și satelor și pe cei ce lucrează în domeniul transporturilor pe șosele, care sînt răspunzători să asigure semnalele rutiere.

Această rămînere în urmă se datorează în primul rînd comisiilor pentru sistematizarea circulației, existente în fiecare oraș, care n-au venit cu soluții practice și cu proiecte privind menținerea unui ritm intens în ce privește modernizarea semnalizării rutiere, cît mai apropiat ritmului de sporire a traficului auto. Dacă s-ar fi făcut studii judicioase, științifice, pornindu-se de la numărul actual al vehiculelor, de la prevederile privind producția internă și importul de autovehicule, s-ar fi ajuns la concluzii deosebit de interesante și s-ar fi putut veni în întîmpinarea creșterii traficului rutier. În concepția celor ce alcătuiesc proiecte de bugete locale, o asemenea problemă ca cea a traficului rutier nu se bucură de atenția cuvenită.

Se pare că nici industria electrotehnică nu este încă pregătită pentru a asimila și asigura tipuri de semafoare și indicatoare electrice moderne.

Posibilități, materiale și tehnice, pentru a realiza o semnalizare rutieră modernă, eficace, avem. Ceea ce a lipsit la început a fost spiritul de prevedere, iar ceea ce stagnează acum o asemenea acțiune deosebit de importantă este lipsa de inițiativă.

Ar fi de dorit ca să se treacă neîntîrziat la rezolvarea acestei probleme deosebit de acută: modernizarea semnalizării rutiere.

Rubrică realizată de V. STĂNESCU

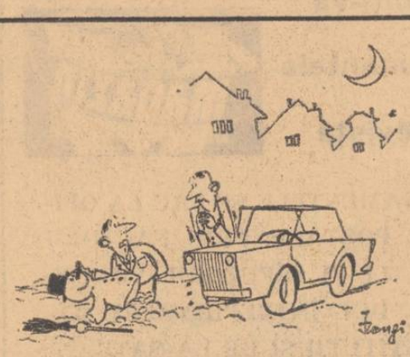

— I-o fi și lui frig, să-l luăm cu noi în mașină...

Acest bolid, fotografiat din față, este noul tip realizat din fuziunea marilor firme Simca (Franța) — Chrysler (S.U.A.) denumit Simca-Chrysler 1 200. Deși are un motor de capacitate medie, noul autovehicul realizează o viteză de 170 km pe oră. Forma sa urmează linia stiliștilor moderni — aerodinamică.

Automobilul și poluarea atmosferei

Aflăm din publicațiile de specialitate că la o stație de benzină din Amsterdam, a firmei „Total", se controlează gratuit concentrația în monooxid de carbon a gazelor de eșapament. S-a constatat astfel că 90 la sută din vehiculele controlate au avut o concentrație a monooxidului de carbon de 8 la sută, un indice socotit vătămător. În urma ajustării carburatorului s-a redus această concentrație la 4—5 la sută.

Deci, iată o inițiativă valoroasă în lupta generală împotriva poluării atmosferei, pericolul principal al vieții noastre în condițiile dezvoltării continue a civilizației. Pe cînd o asemenea acțiune și la noi, cel puțin la stațiile „Service" cînd se fac reviziile tehnice? Ar trebui ca atunci cînd se face controlul tehnic anual, să nu se elibereze respectiva dovadă de circulație pînă nu este pus la punct și carburatorul fiecărui automobil.

Pronosticul revistei „Magazin" la concursul Pronosport

1	Cagliari—Bologna	1
2	Catania—Roma	x
3	Fiorentina—Foggia	1
4	Inter—Varese	1
5	Juventus—Lanerossi	1
6	Lazio—Sampdoria	x
7	Napoli—Milan	2
8	Verona—Torino	x
9	Como—Atalanta	x
10	Mantova—Brescia	1
11	Massese—Ternana	2
12	Monza—Livorno	x
13	Palermo—Novara	x

PE CULOARE ȘI ÎN CABINE

de Eftimie IONESCU

Personaje uitate

Carlos Alberto s-a așezat, ca de obicei, în capul rîndului. Un fel de reper pentru restul jucătorilor. Și, automat, după locurile știute, realizînd operațiunea repetată la antrenamente, la fel ca una dintre schemele prețioase ale atacului, formația Braziliei s-a înfățișat zecilor de fotoreporteri de pe Azteca. Dar ce este asta? La un semn al căpitanului lor, brazilienii se împrăștie înainte ca vreunul din veritabila reprezentativă a „armatei celuloidului" să fi apucat să apese pe declanșatoare. Carlos Alberto face un semn liniștitor. Poza se va face, nici o grijă. Dar nu este de față Americo, vechiul, bătrînul Americo, îngrijitorul mușchilor. Fără el echipa Braziliei nu se fotografiază! S-a zis, de către mulți, din superstiție. Inexact. Din considerație. Pentru jucătorii campioni ai lumii acest bătrîn negru, care știe să-i tămăduiască ca nimeni altul, este un om neprețuit. Și Americo a fost așteptat. Și Americo a fost fotografiat. Și Americo a fost purtat pe brațe, pe Azteca, de celebrii Pele și Jairzinho, în minutele nebune de după finală.

Am fost, în ultima etapă, în cabinele stadioanelor de la București și de la Ploiești. De-ați știi cîtă trudă și cîtă presiune apasă pe umerii maserilor echipelor noastre. Nervii fiecăruia dintre fotbaliști sînt întinși. Fiecare jucător este grăbit, maseurul — pe masa lui „de operație" — trebuie să realizeze totul în jumătatea de oră de care dispune. M-am gîndit, în acele clipe, că maserii noștri se bucură de prea puțină atenție. Și, spre a le oferi o cît de mică satisfacție, le prezint „formația" completă, acum, la sfîrșit de sezon, odată cu un gînd pentru munca lor nemeritat de anonimă:

N. Ștef (U.T.A.), I. Parcea (Rapid), M. Popa (Steaua), N. Rada (Dinamo Buc.), N. Nan (Farul), I. Furdui (Șt. roșu), I. Moraru (S. C. Bacău), Gh. Carabeteanu (F. C. Argeș), I. Maier și I. Mironiuc („U Cluj), V. Girbea (Politehnica Iași), E. Niculescu (Petrolul), V. Bodocan (C.F.R. Cluj), A. Tudose (Progresul), F. Wagner (C.F.R. Timișoara).

Ion Ionescu și Lilian Board

Știți, probabil, că conaționalul nostru Ion Ionescu joacă acum la echipa de divizie secundă, „Cercle sportif Bruges", a campionatului belgian. Din „om de virf", internaționalul român a devenit jucător de creație. Adică ceea ce făcea Niki Dumitriu la Rapid pentru el, face acum Ion Ionescu pentru un tînăr centru atacant care profită de „mingiile de aur" ale fostului giuleștean. Aportul lui este simțit și apreciat. C. S. Bruges deține locul întîi și mari șanse de a promova în prima divizie. Acestea sînt amănuntele necesare celor ce urmează...

Pentru deplina reglare a trecerii lui de la Alemania Aachen la C. S. Bruges s-a prevăzut și disputarea unui joc amical, la 3 ianuarie, pe terenul fostei echipe a lui Ion Ionescu. Toate agențiile de presă și ziarele transmit, însoțind de cuvinte de apreciere, știrea că meciul se dispută în beneficiul cunoscutei atlete engleze Lilian Board, lovită de o cruntă boală și aflată în tratament la München. „France Presse" notează: „Gestul tuturor jucătorilor și, în mod special, al internaționalului român, este demn de stima și admirația noastră..."

Răzbunări și malițiozități

Vă facem un mic bilanț: Kraus făcea k.o. pe Rapid; Octavian Popescu bara pe Dinamo, acum doi ani, printr-un gol, din drumul spre titlu; Turcan, în sezonul acesta, a jucat ca un diavol împotriva lui F. C. Arges; mai apoi, Soo și Octavian Ionescu erau principalii autori ai victoriei C.F.R.-ului în meciul cu Steaua. Descoperiți desigur, foștii jucători ai echipelor numite care renasc în partidele cu acestea. Ambiții și „răzbunări" care operează pretutindeni nu numai la noi. Acum cîteva săptămîni, Anderlechtul pierdea un meci, socotit ca sigur cîștigat, numai și numai pentru că Stockmann, fost 6 ani titular al „violeților" a jucat cît zece...

Alături de „răzbunări" descoperim, față de „marile foste iubiri", și malițiozități. Iată o probă venită de la o „firmă celebră". Di Stefano, antrenor acum, la Valencia a fost tatonat de un reprezentant al Real Madridului pentru trecerea la directia tehnică a fostei lui echipe. „Sigur, asta ar fi o onoare, a replicat celebrul argentinean. Dar, știți, aș prefera să trec la o echipă mai bună. Or, Realul nu se poate compara în momentul de față cu Valencia mea..."

ÎN ATENȚIA CITITORILOR!

NUMĂRUL URMĂTOR AL REVISTEI NOASTRE APARE SÎMBĂTĂ, 26 DECEMBRIE, LA ORELE OBIȘNUITE, ÎN 16 PAGINI.

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul: Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" —